

nia

Book 1	—	1-15
" 2	—	all
" 3	—	12 and 20-22
" 4	—	6-11 and 14-end
" 5	—	18-22
" 6	—	1-10 and 16-21
" 7	—	1-3-7- ^{and} 14
" 8	—	all
" 9	—	1-6 and 12-13
" 10	—	1-2 and 9-16

52 mt Auburn

Preface, Thales, Solon, Chilo, Pittacus, Cleobulus, Periander, Anacharsis, the Scythian, Myson, Epimenides, Pherecydes.

Anaximander, Anaximenes, Archelaus, Socrates, ~~X~~enophon, Aeschines, Aristippus, Protagoras, Euclides, Stilpo, Crito, Simon, Glaucias, Simias, Cebes, Menedemus.

I. Plato.

Speusippus, Xenocrates, Polemo, Crates, Crantor, Arcesilaus, Bion, Lacydes, Carneades, Clitomachus.

Aristotle, Theophrastus, Strato, Lycon, Demetrius Phalereus, Heraclides Ponticus.

Antisthenes, Diogenes, the Cynic, Monimus, Onesicritus, Crates, Metrocles, Hipparchia, Menippus, Menedemus.

II. Zeno, the Stoic; Ariston, Herillus, Dionysius, Cleanthes, Spinaerus, Chrysippus.

III. Pythagoras, Empedocles, Epicharmus, Archytas, Alcmaeon, Hippasus, Philolaus, Eudoxus.

Heraclitus, Xenophanes, Parmenides, Melissus, Zeno, the Eleatic, Leucippus, Democritus, Protagoras, Diogenes, of Apollonia, Anaxarchus, Pyrrho, Timon.

Epicurus.

Digitized by the Internet Archive
in 2009

THE REPUBLIC

OF

PLATO

London: C. J. CLAY AND SONS,
CAMBRIDGE UNIVERSITY PRESS WAREHOUSE,
AVE MARIA LANE.

Glasgow: 263, ARGYLE STREET.

Leipzig: F. A. BROCKHAUS.

New York: THE MACMILLAN COMPANY.

Bombay: E. SEYMOUR HALE.

THE REPUBLIC

OF

PLATO

EDITED

*WITH CRITICAL NOTES AND AN INTRODUCTION
ON THE TEXT*

BY

JAMES ADAM, M.A.

FELLOW AND TUTOR OF EMMANUEL COLLEGE, CAMBRIDGE

STEREOTYPED EDITION.

CAMBRIDGE
AT THE UNIVERSITY PRESS

1900

[All Rights reserved]

First Edition 1899. Reprinted 1900.

Cambridge:

PRINTED BY J. & C. F. CLAY,
AT THE UNIVERSITY PRESS.

STUDIORUM PLATONICORUM
EGREGIO ANTISTITI FAUTORIQUE
HENRICO JACKSON, LITT.D.,
HOC OPUS
BENEFICIORUM MEMOR DEDICO.

καίνοὺς δὲ οὐρανοὺς καὶ γῆν καίνην προσδοκῶμεν, ἐν
οἷς δικαιοσύνη κατοικεῖ.

INTRODUCTION.

THE text of the Republic, as is well known, rests chiefly upon Codex Parisinus A (number 1807). This noble Manuscript so excited the admiration of Cobet that he was willing to commit the others to the flames. 'Vile damnum,' he exclaims, 'si omnes ad unum flammis comburerentur¹.' Later critics, while recognizing the unchallenged supremacy of A, have admitted that the Venetian codex II has some title to consideration. According to Schanz, II is the best representative of the second of the two families or groups into which he divides Bekker's twelve Manuscripts of the Republic². Beyond the limits of these two mss, Schanz declines to go³.

An editor of the Republic might well be thankful if he could be spared the necessity of using any mss except only A and II. But it must first be proved that all the other mss are directly descended either from A, or from II, or from both of

¹ *Mnemosyne* N.S. III (1875), p. 197. The ms has been described by Cobet *l.c.* pp. 157 ff.; by Schanz *Rheinisches Museum* XXXIII (1878), pp. 303 ff., and recently with great fulness by Waddell in his edition of the *Parmenides*, pp. xciv ff.

² *Hermes* XII (1877), pp. 173 ff.: see also Jordan *ib.* XIII (1878), p. 479. II has been described by Wohlrab in *Die Platonhandschriften und ihre gegenseitigen Beziehungen* (Leipzig, 1887), pp. 688—689, and by Castellani in Jowett and Campbell's edition of the *Republic*, Vol. II p. 73. See also Waddell *l.c.* pp. lxxxv ff.

³ *Hermes* *l.c.* p. 181, and *Über den Platocodex der Markusbibliothek*, pp. 77—82.

these MSS together. Such a proposition, in default of external evidence, can only be established by the fulfilment of three conditions, not one of which has yet been adequately fulfilled. We must, in the first place, possess a thoroughly full and trustworthy collation of all the MSS¹. That Bekker's collations are sometimes wrong, and frequently incomplete, has been abundantly proved by Schneider², Dübner³, and Castellani⁴. The second requisite is a careful comparison of each of the later MSS with A and II. The comparison must be exhaustive: it must take account not merely of isolated passages, but of every individual instance both of agreement and of difference. So comprehensive and laborious an inquiry has not yet been undertaken, nor can it be fruitfully begun until we are assured of the correctness of our collations. Finally, when these two conditions have been fulfilled, it will still not be satisfactorily proved that any of the later MSS is a direct descendant of A or II, or of any one or more of its extant predecessors, until every case of divergence between the copy and its supposed original has been explained by a theory which not only may, but must, be true. It cannot be affirmed that we have already reached this stage in the criticism of Platonic

¹ Cf. J. L. V. Hartman *Notae Criticae ad Platonis de Republica libris*, p. xii: "Aliquando fortasse, si accurate variae cuiusque codicis manus enotatae fuerint, certiora iudicia de cognatione, qua Politiae codices contineantur, proferre licebit, verum adhuc percaute virorum doctorum de ea suspicionibus et hariolationibus fides habenda est."

² Vol. I pp. xviii ff., Vol. II pp. iii ff. After giving the results of a recollation of the first four books of Φ , Schneider remarks "Profecto optandum est ut omnibus deinceps, quam nobis nunc uni licuit, aliquando adhibeatur retractatio." The wish has now been fulfilled as far as some of the most important MSS are concerned; but we have still no revision of Bekker in 7 out of his 12 MSS. It is especially the inference from Bekker's silence which is apt to be fallacious.

³ For Parisinus A. Dübner's collation, which is used by the Zurich editors, was first published in full by Schneider in his *Addimenta* (1854).

⁴ In his recollation of II and Ξ for Jowett and Campbell's edition.

MSS: we may even doubt whether it is attainable without the help of such external evidence as we can never hope to find¹.

On the other hand we have one solid fact which renders these inferior MSS of some practical value to the student of the Republic. They contain many indubitably right readings which are not to be found either in A or in II. How is the presence of these readings to be explained on the theory that A and II are the originals of all our MSS? Some of them are no doubt due to conjecture: but it would be rash to affirm that they are all arrived at in this way. Even if they were, no critical edition of the Republic can dispense with conjectural readings altogether; and why neglect the efforts of the Manuscripts in this direction, especially when they are admitted to be sound? The result of ignoring all MSS except A and II would only be to restore by conjecture in many cases the reading of the very MS which we have condemned unheard². But there is strong reason for believing that the right readings in some of these MSS do not rest upon conjecture, but represent a tradition which is independent of both A and II. They are too numerous, and too convincing to admit of any

¹ In *Hermes* XII pp. 180—181 Schanz inclines to hold that the 'Mutterhandschrift' of Ξ and three other MSS is derived from A. He cites a few cases in which these MSS agree with A. What of the numerous cases where they disagree? 'Nicht zu verwundern ist, dass bei der grossen zeitlichen Entfernung von A die Handschriften mΞvt Interpolationen und Ergänzungen der Lücken, welche A bietet, aus der zweiten Klasse erfahren haben.' This is quite *possible*, but other alternatives are equally so. What the true explanation is we have no chance of knowing except by such an exhaustive inquiry as is sketched above. The same criticism applies to Schanz's later view on the descent of Ξ from A (*Über den Platocodex* etc. p. 81).

² It is a fact that some of the best-known emendations have been made in ignorance that they are already contained in one or other of the inferior MSS, notably (for example) Orelli's στραγγενομένῳ for στρατενομένῳ in 472 A. In such cases I have generally cited the MS authority and ignored the emendator.

other explanation¹. Nor is the affiliation of all other mss to A or II, whether immediately, or through intervening ancestors, in harmony with the antecedent probabilities. We may provisionally admit that the mss can be roughly divided into two groups². But is there any *a priori* reason why the parent of each group should still be extant? In that case A must have been the only ms of the first class in existence at one period, and II the only ms of the second; or else they must have been the only mss from which copies were made. For neither alternative is there any external evidence whatever; and the probabilities are strongly against both. It is far more likely that our mss reach back collaterally in several lines of descent through links which have often disappeared, to the archetype from which they are all derived.

On these grounds I have not felt myself at liberty, in preparing the present text, to neglect any of the mss of which collations are available. The fundamental principle to which I have endeavoured to conform is this. *By reason of its age and excellence, Parisinus A is the primary authority for the text of the Republic, but the other mss are valuable for correcting its errors and supplying its omissions*³. The primary criterion by which at all events an editor should determine the relative value of the other mss is the assistance which they give when A breaks down.

¹ Examples will be found (for the codices Ξ and η) in the notes upon 388 E 392 A 407 C 411 D 415 C 425 D 431 B 440 C 454 D 501 A 532 A 532 D 540 C 544 C 580 D 590 E 604 C 606 C 610 D 611 C 615 B. These instances, which could easily be multiplied, are not likely to be all of them conjectural. The argument against deriving Ξ from A and η from II would be still further strengthened by a comparison of the passages in which A (or II) is right and Ξ (or η) wrong.

² This is made probable by a comparison of the omissions in the different mss: cf. Schanz *Hermes* l.c. pp. 173—174. Professor Campbell has however given reasons for holding that there were three groups: Vol. II pp. 67—96.

³ Cf. Schneider, Vol. I pp. iii—v.

By applying this general principle in accordance with certain canons to be presently explained, I have been able to keep the notes in this edition within short compass. The MSS which have had to be cited in one or more places are the following :—

(1) Parisinus A. Ninth Century.

Of this MS I have used a collation made by myself in 1891¹.

(2) Venetus II. Twelfth Century.

(3) Venetus Ʒ. Fifteenth Century.

Of these two MSS I have used Castellani's collation, lent me by Professor Campbell.

(4) Monacensis q. Fifteenth Century. Recollated, after Bekker, by Schneider.

(5) Angelicus v. Sixteenth Century. Collated by Bekker.

(6) Vaticanus Θ. Twelfth Century (?). Collated by Bekker. I have also recollated the first three books.

(7) Vindobonensis Φ. Collated by Bekker, and after him by Schneider.

(8) Parisinus K. Fifteenth Century. Collated by Bekker.

(9) Vaticanus m. Contains only Books II—X. Collated by Bekker.

(10) Vaticanus r. Collated by Bekker.

The above MSS were (together with two others) all of them used by Bekker. The following, which are occasionally cited in the notes, were collated by De Furia. Stallbaum in his edition makes use of De Furia's collation.

(11) Flor. B=Stallbaum's *b*. Contains only Books I—II. I—II 358 E was written in the twelfth century : the rest is later.

(12) Flor. R=Stallbaum's *x*.

¹ Professor Campbell's collation is published in Jowett and Campbell's edition, Vol. II pp. 132—145. I have recently examined the MS again, in order to settle the few and insignificant discrepancies between Professor Campbell's collation and my own.

(13) Flor. T = Stallbaum's α' . Fifteenth Century.

(14) Flor. U = Stallbaum's β' . Fifteenth Century¹ (?).

Besides these, the following three Vienna MSS collated by Schneider are once or twice referred to.

(15) Vind. D. Contains only Books I—V.

(16) Vind. E. This MS omits Book II 379 B—III 399 B.

(17) Vind. F. Fourteenth Century.

(18) Cesenas M. Twelfth or Thirteenth Century. Collated by Rostagno for Jowett and Campbell's edition².

The only MSS besides A which are referred to with any frequency are II, Ξ , and φ . The two last, though both, and especially φ , shew manifest signs of editing, are, according to my estimate, more useful than any others (Π only excepted) for correcting the errors of A; and—what is of great importance—they have been carefully recollated with Bekker's collation.

In the case, therefore, of A, II, Ξ , and φ , we now possess collations on which we can fully rely. For our knowledge of τ , which next to these four I have found the most valuable in correcting A, we are still dependent upon Bekker³. It is very seldom necessary to refer to any of the remaining MSS.

The specific canons by which I have endeavoured to apply

¹ I have adopted Schneider's notation of De Furia's MSS (Flor. B etc.) in preference to Stallbaum's, chiefly because Schneider's edition is indispensable for a critical study of the text of the Republic. Schneider is the only editor who gives a collation of all the MSS used by Bekker, Stallbaum, and himself.

² See Vol. II pp. 157—164.

³ ν has been cited in all more than twenty times. In these cases it is supported sometimes by no other MSS, sometimes by a small number. Only in three instances have I inferred the reading of ν from Bekker's silence, viz. in 400 A, 429 C, 504 C, and in the first two passages the reading in question is found also in Cesenas M. In a few cases it is perhaps still open to doubt whether ν is right; but the general result—that where A is wrong, ν is right oftener than any other single MS except II, Ξ and φ —is, I believe, firmly established.

the aforesaid general principle in writing the notes to this edition are as follows:—

I. Follow A wherever possible¹.

II. Where A must be deserted, state the reading of A and the source of the reading adopted.

If the right reading is (1) that of II alone or with other MSS, cite II only. If (2) that of Ξq alone or with other MSS, cite Ξq only. If (3) that of Ξ or q alone or with other MSS, cite Ξ or q only. If (4) that of v alone or with other MSS, cite v only².

In the few cases where the right reading (as it appears to me) is not given by any of the above MSS, I cite all its supporters among (5) Bekker's MSS or, failing these, (6) the MSS of de Furia and Schneider. Cesenas M appears to be the only MS which preserves the right reading in two places³, and I have accordingly referred to it there and there only. Finally, where an emendation has been adopted in preference to the reading of any of the Manuscripts, I mention its author.

These canons are subject to certain reservations.

Codex A, as is well known, has suffered more than one revision. We frequently meet with corrections both in the

¹ 'Possible' is of course a term which different editors and critics will always interpret differently. On the whole, I think it will be found that the present edition follows A pretty closely. In several instances I have been able to restore the reading of A where it has been abandoned even by the most conservative editors, e.g. $\pi\rho\delta\varsigma\ \tau\omicron\ \lambda\omicron\gamma\iota\sigma\tau\iota\kappa\omicron\nu$ in 440 E (on the strength of CIA II 317. 9, cf. Meisterhans *Grammatik der Attischen Inschriften*², p. 158).

² In a small number of cases, where the reading of A has been retained in the text, I have added in the footnote a reading from one (or more) of the later MSS. By this it is intended to suggest that, though A is probably right, the alternative reading is not unworthy of consideration.

³ 492 E and 547 B. It should perhaps have been noted that in 390 A the first hand of M wrote $\pi\alpha\rho\acute{\alpha}\pi\lambda\epsilon\iota\alpha\iota$ (sic), not $\pi\alpha\rho\acute{\alpha}\pi\lambda\epsilon\iota\alpha\iota$ or $\pi\alpha\rho\alpha\pi\lambda\epsilon\iota\alpha\iota$. This—so far as it goes—is perhaps in favour of the restoration $\pi\alpha\rho\grave{\alpha}\ \pi\lambda\epsilon\iota\alpha\iota$ (adopted in the text) or $\pi\alpha\rho\grave{\alpha}\ \pi\lambda\epsilon\iota\alpha\iota$, if $\pi\lambda\epsilon\iota\alpha\iota$ can be scanned $\pi\lambda\epsilon\iota\alpha\iota$.

body of the text and in the margin. It is usual to ascribe these indiscriminately to "A²," but no one supposes that they all come from the same hand¹. We have to distinguish between (1) marginal additions of words omitted by the copyist, (2) marginal various readings, glosses, etc., (3) corrections added above the words in the text itself, (4) words or letters written over an erasure. Of the first category, some are due to the original hand, although the majority perhaps is somewhat later: few if any are very late. With few exceptions, they have all been noted in this edition². The corrections and glosses in the margin are of widely different date and value, and I have cited them only where they seem to me to give the right reading. A similar remark will apply to the third category, except that I usually refrain from citing them in any case. When correct, they are usually letters, syllables, or particles accidentally omitted, and when wrong, they are for the most part late variants of no authority. The corrections belonging to the fourth category are much more interesting and important. Many, if not most of them, are in all probability by the original hand, which, as Professor Campbell observes³, "corrected many slips in the course of writing." Traces of the original reading can sometimes be detected in spite of the erasure, but it is more frequently divined with more or less of certainty.

¹ On the different hands in A see Schanz *Rhein. Mus.* xxxiii (1878), pp. 303 ff.; Campbell, Vol. II p. 70; and Waddell's *Parmenides*, p. c.

² I have omitted to add a note in the following cases: 328 D ὡς παρὰ φίλους τε 333 E οὐκ ἂν οὖν (οὐκοῦν is written in the text of A) 360 A τῶν παρὰ τὸν βασιλέα 364 D καὶ τραχείαν after ἀνάπτυη (not in II and therefore rejected as probably spurious) 367 C the second ἀλλὰ τὸ δοκεῖν 373 E καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ 376 C φιλόσοφον 382 B ἐψεύσθαι καὶ 454 C καὶ τήν 493 D εἴτε δῆ—ὁμιλῇ. Many of the omissions are mere slips, due to homoioteleuton; others are perhaps due to the accidental omission of one or more lines in copying (cf. Schanz *Rhein. Mus. l.c.* pp. 303—307). Most, if not all of them, are in the text of II; and probably few, if any, are spurious, unless they can be shewn to be so on independent grounds.

³ Vol. II p. 71.

Apart from orthography, it is not the original text (so far as it can be deciphered), but its revision which is usually correct. This is in harmony with the view which assigns most of this class of corrections to the first hand. There are, however, a considerable number of cases in which the original reading is probably right, and in most of these we may perhaps suspect that the correction is not by the first hand. A desire to lighten the notes has usually prevented me from drawing attention except when absolutely necessary to cases of this kind; but it may be useful to have a list—nearly, if not quite, complete¹—of the instances in which the original reading has been preferred to that written over an erasure.

Book I. 337 B ἀποκρίνωμαι A¹ ἀποκρίνομαι A²: 338 B ψεύδει A¹ ψεύδη A²: 340 E ἐπιλιπούσης A¹ ἐπιλειπούσης A². (In the last two cases A² may be right.)

Book II. 361 D ἔτω A¹ ἦτω A²: 368 B χρήσωμαι A¹ χρήσομαι A²: 368 E μείζον (bis) A¹ μείζων A²: 370 A σίτου A¹ σιτίου A².

Book III. 402 A ἐμοὶ γοῦν A¹ ἔμοιγ' οὖν A²: 402 C γνωρίζωμεν—αἰσθανώμεθα—ἀτιμάζωμεν A¹ γνωρίζομεν—αἰσθανόμεθα—ἀτιμάζομεν A²: 415 B φυλάξουσι A¹ φυλάξωσι A².

Book IV. 426 B αὐτὸν A¹ αὐτῶν A²: 437 C ἐρωτῶντος A¹ ἐρῶντος A²: 437 D εἴη A¹ εἰ ἦ A²: 442 D ἀπαμβλύνεται A¹ ἀπαμβλύνηται A².

Book V. 464 E ἐπιμέλειαν A¹ ἐπιμελεία A² (here I have restored A¹): 466 A εἶμεν A¹ εἰ μὲν A²: 469 B προσκυνήσομεν A¹ προσκυνήσωμεν A²: 472 B τοῦτο A¹ τοὔτό γ' A²: 473 A δοκεῖ A¹ δοκῇ A².

Book VI. 487 C λέγωσιν A¹ λέγουσιν A²: 491 D εἶτε τῶν A¹ εἴ τέ των A²: 509 C παραλίπης A¹ παραλείπης A².

Book VII. 515 E ἀνείη A¹ ἀνίη A²: 533 A ἀπολίποι A¹ ἀπολείποι A²: 534 A ἐπιστήμην A¹ ἐπιστήμη A²: 537 A ὁ A¹ ὦ A² (intended for φ̄. The omission of the iota adscript proves the lateness of this correction).

Book VIII. 545 B ταύτην A¹ ταύτη A²: 547 A φήσομεν A¹ φήσωμεν A²: 547 B χρυσίου A¹ χρυσοῦ A²: 558 D εἶμεν A¹ εἰ μὲν A²:

¹ Differences merely of accentuation, breathings, and spelling are ignored. I also omit those cases which are mentioned in the notes.

564 D προσεστὸς A¹ προσεστῶς A²: 566 D μέλλει A¹ μέλει A²: 567 B αὐτὸν A¹ ἀστὸν A².

Book IX. 573 E ἀποκτείνει—ὠθεῖ A¹ ἀποκτείνῃ—ὠθηῖ A²: 573 E ἐπιλείπῃ A¹ ἐπιλείπη A²: 577 B προσποιησάμεθα A¹ προσποιησόμεθα A²: 585 B οἶον A¹ οἶα A²: 586 D λέγωμεν—λαμβάνωσι A¹ λέγομεν—λαμβάνουσι A²: 588 A πλείονι A¹ πλείον A² (πλείον is possible, but A nearly always has πλέον, which is the only true Attic form).

Book X. 604 C ὅ τε A¹ ὅ τι A²: 605 A τε A¹ γε A²: 605 B ποιῶν A¹ ποιοῦν A²: 607 D ἀπολογησαμένη A¹ ἀπολογησομένη A²: 608 E ἔγωγ' A¹ ἔγωγε τοῦτό γ' (sic) A²: 614 B οὐ A¹ οὐν A²: 615 A ὅσους A¹ οἷς A²: 615 E διαλαβόντες A¹ ἰδίᾳ λαβόντες A²: 621 D χιλίετι A¹ χιλίετι A².

I have not chronicled the instances in which I desert the punctuation, accentuation, or spelling, of A. As regards the last, A¹ preserves several traces of the true Attic orthography, such as ἀποκτείνυμι (for example in 360 C), ἑός and a few others¹. These I have sedulously preserved. In general I have silently abandoned the spelling of A wherever the evidence of Inscriptions² appeared conclusive against it, and sometimes also (though rarely) on other grounds, as for example in φιλόνικος versus φιλόνεικος³. Otherwise, in doubtful cases, where no sure guidance comes from Inscriptions, such as the addition or omission of ν ἐφελκυστικόν, εὐπαθία versus εὐπαθεία and the like⁴, I have invariably aimed at following the practice of the first hand in A. I have also deferred to Inscriptions so far as to exclude those grammatical forms which have conclusively been shewn to be unattic, such as ἔστωσαν (352 A et al.), ψευδέσθωσαν (381 D), εὐρήσθαι (for ηὐρήσθαι), and a few

¹ Cf. Schanz *Platonis Opera* Vol. VIII p. vi. ἑός is found also in II.

² As given in Meisterhans *Gr. der Att. Inschr.* ed. 2.

³ Cf. Schanz *l.c.* Vol. VI p. x. That the derivation of φιλόνικος from νίκη was known to Plato can hardly be doubted in view of *Rep.* 581 A—B, 586 C: see the editor's note on *Prot.* 336 E.

⁴ Cf. Schanz *Theist.* pp. vii ff. The orthography of this edition will be found to be in general agreement with that adopted by Schanz in his *Platonis opera*.

others; but where there seems to be some room for doubt, the reading of A has been retained. In general, the cases where it has seemed necessary to abandon A on these and similar grounds are few and insignificant.

So much with regard to Manuscripts. The other documentary materials on which editors occasionally rely are citations of the Republic in ancient authors, the translation by Ficinus (1491), the Aldine edition (1513), the two editions published at Bâle (1534 and 1556), and that of Stephanus¹ (1578).

The excerpts from the Republic in Stobaeus, Galen, and other ancient writers, have been carefully collated by Schneider. They are seldom of value for determining the text. The instances in which they seem to be right and Plato's MSS wrong, are specified in the notes. Schneider has also collated Ficinus' translation, and all the early editions which I have named, with very little practical result.

Besides these *subsidia critica*, there are, of course, emendations. The number of conjectures on the Republic, already enormous, is steadily increasing. I have a large collection, gathered from German, French, and English editions, periodicals, dissertations, and monographs, but I cannot hope that it is quite complete². There is hardly a single passage of the slightest difficulty on which corrections have not been proposed, and, where the difficulties are at all serious, we have a positive *embarras de choix*.

The favourite weapon of a certain school of critics is excision. Everything which can be cut out without detriment to the syntax, or serious injury to the meaning, is "interpolated." The warcries of this party are 'Apage nugas istas!' 'Apage foedum emblemata!' 'Putidissimum interpretamentum!'

¹ It should be mentioned that the paging of the present edition has been throughout revised with that of Stephanus.

² In his *Notae Criticae ad Platonis de Republica libros* (1896) Hartman has collected the conjectures on Books I—V up to the end of 1894. His work, when it is finished, will be a great boon to editors of the Republic.

‘Credat Judaeus Apella!’ and so on. Rational criticism is less clamorous, but more effective. “It is to be regretted,” says Professor Jebb, “when a habit of mind such as might be fostered by the habitual composition of telegrams is applied to the textual criticism of poetry,—or, indeed, of prose¹.” This observation applies with especial force to the often half-poetical prose of Plato, all of whose discourses, as Aristotle reminds us, ἔχουσι τὸ περιττόν². A suspected interpolation should not be condemned unless it is not only superfluous, but unsound, in language, or sentiment, or both, and unless we can reasonably explain its intrusion. The neglect of these two canons plunges us into “der wüste Dilettantismus der Glossenspürerei,” of which Usener justly complains³. Their observance seldom involves the cancelling of any words or clauses which occur in A: the tendency of that MS is rather to err in the opposite direction⁴.

Of the corrections which have been suggested on the text itself, a large number are wholly worthless. “Dum alienos errores emendare nituntur, ostendunt suos.” They are the Cimmerian offspring of Chaos and old Night, and, in common charity, we should restore them to the darkness out of which they sprang. Others possess a certain exegetical value, and serve to draw attention to real difficulties, which may have escaped the notice of commentators. A more careful interpretation will prove them unnecessary, and therefore wrong. A third class includes those which are probable, and may be right. To the highest grade belong those which are certain, not of course mathematically, but dialectically certain—πιθανὰ

¹ *Electra*, p. liii.

² *Fal.* II 6. 1265^a 10. Aristotle is primarily speaking of the genius of Plato, but the exuberance of his genius is reflected in the copiousness of his style.

³ *Unser Platontext* p. 26.

⁴ I have drawn attention in the notes to some passages which have perhaps been interpolated in A. They are not, however, expelled from the text except when they are (in my opinion) demonstrably spurious.

καὶ ἀπερίσπαστα καὶ περιωδευμένα, as Carneades might have said. A truly successful emendation of the Republic is impossible unless the following conditions are observed. It must first be shewn that the text of A is corrupt. The next step is to examine the readings of the later mss. If any of these furnishes a reading which is entirely satisfactory in point of sense, and such that it might easily have been corrupted into the existing text of A, emendation is at once put out of court¹. Otherwise we are at liberty to exercise the art. The final test is threefold. Does our emendation result in a thoroughly suitable meaning? Is it linguistically above suspicion? Was it likely, in accordance with the universal laws of palaeographical corruption, and—if possible—in accordance with the particular tendencies of A, to have degenerated into the reading of the oldest and best of our Manuscripts²? The forgetfulness of these conditions leads to “der wüste Dilettantismus der Coniecturenjagd³.”

I have endeavoured to admit only such conjectures as are (in my judgment) either certain, in the sense just given to the

¹ Examples will be found in the notes on 348 E 400 A 466 A 472 A 473 C 582 C 620 B.

² Codex A is singularly free from palaeographical errors. Its chief fault is a tendency (whether native, or inherited) to omit letters, syllables, and words under the influence of homoioteleuton and the like. I have presumed upon this in making several corrections which will be found in the notes. This particular error is apt to cause dislocation if the omitted words are put back in the wrong place, and two or three new emendations have been suggested on the strength of this. Other errors which occasionally occur in A are (1) wrong accents (2) wrong division of words (3) confusion of α and αι, ε and αι, ε and η, η and ει, η and ι, η and η, ι and ει (frequent), ο and ου, ο and ω (frequent), ω and φ, ω and οι, γ and τ, π and τ, π and τι (4) final ν wrongly added or omitted (tolerably frequent) (5) προσ- for προ- in compound verbs (6) omission of ἄν (7) the optative after ὅταν (ὅτ' ἄν in A), and κἄν (8) assimilation of the inflexional endings of neighbouring words which are not in grammatical agreement. For examples of these errors, as well as of emendations presupposing them, consult the notes.

³ Usener, *l.c.*

word, or at all events probable¹. Those which I regard as sure and well-established among the emendations due to previous editors and critics will be found in the following passages: 364 C 377 B 428 C 431 C (*παισι*) 432 C 437 D 442 A 445 C 468 B 493 B 494 B 499 B 504 A 554 B 606 C 608 A 615 C (*αὐτόχειρος*). A few others are in a high degree probable. Where I regard the MS reading as certainly corrupt, the emendation has generally been inserted in the text; but in cases of doubt, where the balance of evidence still seems to be slightly in favour of the MSS, I have sometimes added a conjecture after the MS reading in the notes.

Of my own suggestions, a few have already appeared in the *Classical Review* or elsewhere, but the majority are now published for the first time. They are the result of a minute and laborious study of the text of the *Republic* during the last nine years. Some of them require for their defence a close examination of the argument in the passage where they occur². This duty I shall endeavour to discharge on another occasion. A few will, I trust, carry conviction as they stand³. I have honestly endeavoured to try them by the same tests as have been used in accepting or rejecting the proposals of

¹ Many emendations which have obtained wide currency are excluded from the notes because I have been unable to convince myself that they are even probable. I have, however, mentioned Badham's well-known conjecture *δι' ὧτων* for *ιδιωτῶν* (560 D), though (in common with Jowett and Campbell) I believe it to be wrong. Palaeographically considered, it is excellent; but the contrast between the formal alliance (*αὐτὴν τὴν ξυμμαχίαν*) and the representations of private individuals (*ιδιωτῶν*) is precisely what the sense requires, and A is therefore right. Moreover, the *ἀλάζονες λόγοι* are personified, and consequently *δι' ὧτων εἰσδέχονται* naturally means 'admit through their *σθεν* ears.' So that we have *λόγοι* admitting *λόγοι* through their ears! For these reasons I think that if only our MSS had all read *δι' ὧτων*, *ιδιωτῶν* would already have been restored. Cobet and Madsvig have loudly applauded Badham for this "palmaria emendatio." *ἀμφότεροι* (as one is tempted to say) *ὥτα τοῦ νοῦ προστησάμενοι* (*Rev.* 531 A).

² This is true in particular of the corrections on 585 C and 602 E.

³ Such as *ἀπλῆς* for *ἄλλῆς* in 390 E, and *δὲ ἰδὲ* for *δεῖ δὲ* in 580 D.

others ; but emendators are generally more partial to their offspring than even parents or poets, and my verdict, in this as in other cases, may well be sometimes mistaken. The text of the Republic—long may it be so!—is jealously guarded by a vast array of scholars, but there is no edition which dispenses with corrections altogether ; and we must beware of stereotyping an emendation because it is old, or fathered by an illustrious name¹. It is the duty, as well as the right, of every editor to go back to the MSS, and, whenever they err, to test every emendation, including his own, solely by the standard of its intrinsic probability. This has been my aim throughout ; and as often as my corrections and suggestions are proved to be wrong, I shall gladly accept better remedies from others, or make atonement to the injured MSS in the larger edition of the Republic which I have in preparation.

It only remains for me to express my thanks to those who have lent assistance and advice in connexion with the work. Professor Campbell's generous and unsolicited loan of the collations made by Castellani and Rostagno has proved of the very greatest service. Dr Jackson has looked over most of the proofs, and constantly helped me in many other ways. But for him, indeed, this edition would not have been undertaken. Mr C. E. S. Headlam has also helped me in the revision of the notes. Finally, it is perhaps not too late to thank M. Delisle of the Bibliothèque Nationale for the facilities which he gave me for collating Paris A under circumstances of some difficulty.

I desire also to thank the Managers and Staff of the University Press for their unfailing courtesy and consideration.

¹ Ruhnken's *βλῑττεται* for *βλῑττει* in 564 E is, I think, a case in point.

ΤΑ ΤΟΥΤ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ΓΛΑΥΚΩΝ

ΠΟΛΕΜΑΡΧΟΣ

ΘΡΑΣΥΜΑΧΟΣ

ΑΔΕΙΜΑΝΤΟΣ

ΚΕΦΑΛΟΣ

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑ.

A.

St. T.
II. p.

327

I. Κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ μετὰ Γλαύκωνος τοῦ Ἀρίστωνος, προσευξόμενός τε τῇ θεῷ καὶ ἅμα τὴν ἑορτὴν βουλόμενος θεάσασθαι τίνα τρόπον ποιήσουσιν, ἅτε νῦν πρῶτον ἄγοντες. καλὴ μὲν οὖν μοι καὶ ἡ τῶν ἐπιχωρίων πομπὴ ἔδοξεν εἶναι, οὐ μέντοι ἦττον ἐφαίνετο πρέπειν ἢν οἱ Θρᾷκες ἔπεμπον. προσευξαμένοι δὲ καὶ θεωρήσαντες ἀπῆμεν πρὸς τὸ ἄστυ. κατιδὼν οὖν πόρρωθεν ἡμᾶς B οἴκαδε ὠρμημένους Πολέμαρχος ὁ Κεφάλου ἐκέλευσε δραμόντα τὸν παῖδα περιμεῖναι ἐκελεῦσαι. καὶ μου ὀπίσθεν ὁ παῖς λαβόμενος τοῦ ἱματίου, Κελεύει ὑμᾶς, ἔφη, Πολέμαρχος περιμεῖναι. καὶ ἐγὼ μετεστράφην τε καὶ ἡρόμην ὅπου αὐτὸς εἴη. Οὗτος, ἔφη, ὀπίσθεν προσέρχεται· ἀλλὰ περιμένετε. Ἀλλὰ περιμενοῦμεν, ἢ δ' ὅς ὁ Γλαύκων. καὶ ὀλίγω ὕστερον ὃ τε Πολέμαρχος ἦκε καὶ C Ἀδείμαντος ὁ τοῦ Γλαύκωνος ἀδελφὸς καὶ Νικήρατος ὁ Νικίου καὶ ἄλλοι τινές, ὡς ἀπὸ τῆς πομπῆς. ὁ οὖν Πολέμαρχος ἔφη ὦ Σώκρατες, δοκεῖτέ μοι πρὸς ἄστυ ὠρμῆσθαι ὡς ἀπιόντες. Οὐ γὰρ κακῶς δοξάζεις, ἦν δ' ἐγώ. Ὅρᾳς οὖν ἡμᾶς, ἔφη, ὅσοι ἐσμέν; Πῶς γὰρ οὐ; Ἡ τοίνυν τούτων, ἔφη, κρείττους γένεσθε ἢ μένεν' αὐτοῦ. Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ἔτι ἐν λείπεται¹, τὸ ἦν πείσωμεν ὑμᾶς,

¹ ἐν λείπεται Ξ q et γρ in marg. A²: ἐλλείπεται A.

ὥς χρή ἡμᾶς ἀφεῖναι; Ἡ καὶ δύναισθ' ἄν, ἢ δ' ὅς, πείσαι μὴ ἀκούοντας; Οὐδαμῶς, ἔφη ὁ Γλαῦκων. Ὡς τοίνυν μὴ ἀκουσομένων, οὕτω διανοεῖσθε. καὶ ὁ Ἀδεί-
 328 μαντος, Ἄρά γε, ἢ δ' ὅς, οὐδ' ἴστε ὅτι λαμπὰς ἔσται πρὸς ἐσπέραν ἀφ' ἵππων τῇ θεῷ; Ἀφ' ἵππων; ἦν δ' ἐγώ· καινόν γε τοῦτο. λαμπάδια ἔχοντες διαδώσουσιν ἀλλήλοις ἀμιλλώμενοι τοῖς ἵπποις; ἢ πῶς λέγεις; Οὕτως, ἔφη ὁ Πολέμαρχος· καὶ πρὸς γε παννυχίδα ποιήσουσιν, ἦν ἄξιον θεάσασθαι. ἐξαναστησόμεθα γὰρ μετὰ τὸ δείπνον καὶ τὴν παννυχίδα θεασόμεθα καὶ ξυνεσόμεθί τε πολλοῖς τῶν νέων αὐτόθι καὶ διαλεξόμεθα. ἀλλὰ
 Β μένετε καὶ μὴ ἄλλως ποιεῖτε. καὶ ὁ Γλαῦκων, Ἐοικεν, ἔφη, μενετέον εἶναι. Ἀλλ' εἰ δοκεῖ, ἦν δ' ἐγώ, οὕτω χρή ποιεῖν.

II. Ἥμεν οὖν οἵκαδε εἰς τοῦ Πολεμάρχου, καὶ Λυσίαν τε αὐτόθι κατελάβομεν καὶ Εὐθύδημον, τοὺς τοῦ Πολεμάρχου ἀδελφούς, καὶ δὴ καὶ Θρασύμαχον τὸν Καλ-
 χηδόνιον καὶ Χαρμαντιδην τὸν Παιανιέα καὶ Κλειτοφῶντα τὸν Ἀριστωνύμου· ἦν δ' ἔνδον καὶ ὁ πατήρ ὁ τοῦ Πολεμάρχου Κέφαλος. καὶ μάλα πρεσβύτης μοι ἔδοξεν
 C εἶναι· διὰ χρόνου γὰρ καὶ ἐωράκη αὐτόν. καθῆστο δὲ ἐστεφανωμένος ἐπὶ τινος προσκεφαλαίου τε καὶ δίφρου· τεθυκὼς γὰρ ἐτύγχανεν ἐν τῇ αὐλῇ. ἐκαθεζόμεθα οὖν παρ' αὐτόν· ἔκειντο γὰρ δίφροι τινὲς αὐτόθι κύκλῳ. εὐθύς οὖν με ἰδὼν ὁ Κέφαλος ἠσπάζετό τε καὶ εἶπεν Ὡ Σώκρατες, οὐδὲ θαμίζεις ἡμῖν καταβαίνων εἰς τὸν Πει-
 ραιᾶ· χρήν μέντοι. εἰ μὲν γὰρ ἐγὼ ἔτι ἐν δυνάμει ἦν τοῦ ῥαδίως πορεύεσθαι πρὸς τὸ ἄστυ, οὐδὲν ἂν σε ἔδει δεῦρο
 D ἵεναι, ἀλλ' ἡμεῖς ἂν παρὰ σέ ἦμεν· νῦν δέ σε χρή πυκνότερον δεῦρο ἵεναι· ὥς εὖ ἴσθι ὅτι ἔμοιγε, ὅσον αἱ ἄλλαι αἱ κατὰ τὸ σῶμα ἡδοῖν ἀπομαραίνονται, τσοῦτον αὔξονται αἱ περὶ τοὺς λόγους ἐπιθυμίαι τε καὶ ἡδοναί. μὴ οὖν ἄλλως ποιεῖ, ἀλλὰ τοῖσδέ τε τοῖς νεανίαις ξίνισθι καὶ δεῦρο

παρ' ἡμᾶς φοίτα ὥς παρὰ φίλους τε καὶ πάννυ οἰκείους. Καὶ μὴν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Κέφαλε, χαίρω διαλεγόμενος τοῖς σφόδρα πρεσβύταις. δοκεῖ γάρ μοι χρῆναι παρ' αὐτῶν Ε πυνθάνεσθαι, ὥσπερ τινὰ ὁδὸν προεληλυθότων, ἦν καὶ ἡμᾶς ἴσως δεήσει πορεύεσθαι, ποία τίς ἐστίν, τραχεῖα καὶ χαλεπή, ἢ ῥαδία καὶ εὐπορος· καὶ δὴ καὶ σοῦ ἡδέως ἂν πυθοίμην, ὃ τί σοι φαίνεται τοῦτο, ἐπειδὴ ἐνταῦθα ἤδη εἰ τῆς ἡλικίας, ὃ δὴ ἐπὶ γήραος οὐδὲ φασὶν εἶναι οἱ ποιηταί, πότερον χαλεπὸν τοῦ βίου ἢ πῶς σὺ αὐτὸ ἐξαγγέλλεις.

III. Ἐγώ σοι, ἔφη, νῆ τὸν Δία ἐρῶ, ὦ Σώκρατες, | οἶόν γέ μοι φαίνεται. πολλῆς γὰρ συνερχόμεθά τινες 329 εἰς ταῦτὸ παραπλησίαν ἡλικίαν ἔχοντες, διασφύζοντες τὴν παλαιὰν παροιμίαν. οἱ οὖν πλεῖστοι ἡμῶν ὀλοφύρονται ξυνιόντες, τὰς ἐν τῇ νεότητι ἡδονὰς ποθοῦντες καὶ ἀναμιμνησκόμενοι περὶ τε τὰ φροδίσια καὶ περὶ πότους καὶ εὐωχίας καὶ ἄλλ' ἅττα ἃ τῶν τοιούτων ἔχεται, καὶ ἀγανακτοῦσιν ὥς μεγάλων τινῶν ἀπεστερημένοι καὶ τότε μὲν εὖ ζῶντες, νῦν δὲ οὐδὲ ζῶντες. ἔνιοι δὲ καὶ τὰς τῶν οἰκείων προπηλακίσεις τοῦ γήρως ὀδύρονται, καὶ ἐπὶ Β τούτῳ δὴ τὸ γήρας ὑμνοῦσιν ὅσων κακῶν σφίσιν αἴτιον. ἐμοὶ δὲ δοκοῦσιν, ὦ Σώκρατες, οὗτοι οὐ τὸ αἴτιον αἰτιᾶσθαι. εἰ γὰρ ἦν τοῦτο αἴτιον, καὶ ἐγὼ τὰ αὐτὰ ταῦτα ἐπεπόνθη ἕνεκά γε γήρως καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ὅσοι ἐνταῦθα ἦλθον ἡλικίας. νῦν δ' ἐγώ γε ἤδη ἐντετύχηκα οὐχ οὕτως ἔχουσιν καὶ ἄλλοις, καὶ δὴ καὶ Σοφοκλεῖ ποτὲ τῷ ποιητῇ παρεγενόμενῳ ἐρωτώμένῳ ὑπὸ τινος Πῶς, ἔφη, ὦ Σοφόκλεις, ἔχεις πρὸς τὰ φροδίσια; ἔτι οἷός τε εἰ γυναικὶ C συγγίγνεσθαι; καὶ ὅς, Εὐφήμει, ἔφη, ὦ ἄνθρωπε· ἄσμενέστατα μέντοι αὐτὸ ἀπέφυγον, ὥσπερ λυττῶντά τινα καὶ ἄγριον δεσπότην ἀποφυγών. εὖ οὖν μοι καὶ τότε ἔδοξεν ἐκεῖνος εἰπεῖν καὶ νῦν οὐχ ἦττον. παντάπασι γὰρ τῶν γε τοιούτων ἐν τῷ γήρα πολλὴ εἰρήνη γίγνεται

καὶ ἐλευθερία. ἐπειδὴν αἱ ἐπιθυμίαι παύσονται κατατεί-
 ρουσai καὶ χαλαίωσιν, παντάπασιν τὸ τοῦ Σοφοκλέους
 D γίγνεται· δεσποτῶν πάνυ πολλῶν ἔστι καὶ μαινομένων
 ἀπηλλάχθαι. ἀλλὰ καὶ τούτων πέρι καὶ τῶν γε πρὸς τοὺς
 οἰκείους μία τις αἰτία ἐστίν, οὐ τὸ γῆρας, ὃ Σώκρατες,
 ἀλλ' ὁ τρόπος τῶν ἀνθρώπων. ἂν μὲν γὰρ κόσμιοι καὶ
 εὐκόλοι ᾧσιν, καὶ τὸ γῆρας μετρίως ἐστὶν ἐπίπονον· εἰ δὲ
 μὴ, καὶ γῆρας, ὃ Σώκρατες, καὶ νεύτης χαλεπὴ τῇ τοιούτῳ
 ξυμβαίνει.

IV. Καὶ ἐγὼ ἀγασθεὶς αὐτοῦ εἰπόντος ταῦτα, βου-
 E λόμενος ἔτι λέγειν αὐτὸν ἐκίνουν καὶ εἶπον· ὦ Κέφαλε,
 οἶμαί σου τοὺς πολλούς, ὅταν ταῦτα λέγῃς, οὐκ ἀποδέ-
 χεσθαι, ἀλλ' ἡγείσθαι σε ῥαδίως τὸ γῆρας φέρειν οὐ διὰ
 τὸν τρόπον, ἀλλὰ διὰ τὸ πολλὴν οὐσίαν κεκτήσθαι· τοῖς
 γὰρ πλουσίοις πολλὰ παραμίθια φασιν εἶναι. Ἀληθεῖ,
 ἔφη, λέγεις· οὐ γὰρ ἀποδέχονται. καὶ λέγουσι μὲν τι,
 οὐ μέντοι γε ὕσων οἴονται, ἀλλὰ τὸ τοῦ Θεμιστοκλέους
 εὖ ἔχει, ὃς τῷ Σεριφίῳ λοιδορουμένῳ καὶ λέγοντι, ὅτι οὐ
 330 εἰ αὐτὸν ἀλλὰ διὰ τὴν πόλιν εὐδοκιμοῖ, ἀπεκρίνατο,
 ὅτι οὐτ' ἂν αὐτὸς Σερίφιος ὢν ὀνομαστὸς ἐγένετο οὐτ'
 ἐκείνος Ἀθηναῖος. καὶ τοῖς δὴ μὴ πλουσίοις, χαλεπῶς δὲ
 τὸ γῆρας φέρουσιν, εὖ ἔχει ὁ αὐτὸς λόγος, ὅτι οὐτ' ἂν ὁ
 ἐπιεικὴς πάνυ τι ῥαδίως γῆρας μετὰ πενίας ἐνέγκοι, οὐθ'
 ὁ μὴ ἐπιεικὴς πλουτήσας εὐκόλως ποτ' ἂν ἑαυτῷ γένοιτο.
 Πότερον δέ, ἦν δ' ἐγώ, ὃ Κέφαλε, ὦν κέκτησαι τὰ πλείω
 B παρέλαβες ἢ ἐπεκτήσω; Ποῦ¹ ἐπεκτησάμην, ἔφη, ὃ Σώ-
 κρατες; μέσος τις γέγονα χρηματιστῆς τοῦ τε πάππου
 καὶ τοῦ πατρός. ὁ μὲν γὰρ πάππος τε καὶ ὁμώνυμος ἐμοὶ
 σχεδὸν τι ὕσων ἐγὼ νῦν οὐσίαν κέκτημαι παραλαβὼν
 πολλάκις τοσαύτην ἐποίησεν, Λυσανίας δὲ ὁ πατήρ ἔτι
 ἐλάττω αὐτὴν ἐποίησε τῆς νῦν οὐσῆς· ἐγὼ δὲ ἀγαπῶ, ἐὰν
 μὴ ἐλάττω καταλίπω τούτοιςιν, ἀλλὰ βραχεῖ γέ τιμι πλείω

¹ ποῦ Π²: ποῦ A.

ἢ παρέλαβον. Οὐ τοι¹ ἔνεκα ἡρόμην, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι μοι
 ἔδοξας οὐ σφόδρα ἀγαπᾶν τὰ χρήματα. τοῦτο δὲ ποιοῦσιν **C**
 ὡς τὸ πολὺ οἱ ἂν μὴ αὐτοὶ κτήσωνται· οἱ δὲ κτησάμενοι
 διπλῇ ἢ οἱ ἄλλοι ἀσπάζονται αὐτά. ὥσπερ γὰρ οἱ ποιηταὶ
 τὰ αὐτῶν ποιήματα καὶ οἱ πατέρες τοὺς παῖδας ἀγαπῶσιν,
 ταύτῃ τε δὴ καὶ οἱ χρηματισάμενοι περὶ τὰ χρήματα
 σπουδάζουσιν ὡς ἔργον ἑαυτῶν, καὶ κατὰ τὴν χρεῖαν,
 ἥπερ² οἱ ἄλλοι. χαλεποὶ οὖν καὶ ξυγγενέσθαι εἰσίν, οὐδὲν
 ἐθέλοντες ἐπαινεῖν ἀλλ' ἢ τὸν πλοῦτον. Ἀληθῆ, ἔφη,
 λέγεις.

V. Πάνυ μὲν οὖν, ἦν δ' ἐγώ. ἀλλὰ μοι ἔτι τοσόνδε **D**
 εἰπέ· τί μέγιστον οἶει ἀγαθὸν ἀπολελαυκέναι τοῦ πολλὴν
 οὐσίαν κεκτῆσθαι; "Ο, ἦ δ' ὅς, ἴσως οὐκ ἂν πολλοὺς πεί-
 σαιμι λέγων. εὖ γὰρ ἴσθι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὅτι, ἐπειδάν
 τις ἐγγὺς ἢ τοῦ οἴεσθαι τελευτήσῃ, εἰσέρχεται αὐτῷ
 δέος καὶ φροντίς περὶ ὧν ἔμπροσθεν οὐκ εἰσῆι. οἱ τε
 γὰρ λεγόμενοι μῦθοι περὶ τῶν ἐν Ἀΐδου, ὡς τὸν ἐνθάδε
 ἀδικήσαντα δεῖ ἐκεῖ διδόναι δίκην, καταγελῶμενοι τέως,
 τότε δὴ στρέφουσιν αὐτοῦ τὴν ψυχὴν μὴ ἀληθεῖς ὧσιν· **E**
 καὶ αὐτὸς ἦτοι ὑπὸ τῆς τοῦ γήρως ἀσθενείας ἢ καὶ ὥσπερ
 ἤδη ἐγγυτέρω ὧν τῶν ἐκεῖ μᾶλλον τι καθορᾷ αὐτά. ὑπο-
 ψίας δ' οὖν καὶ δείματος μεστὸς γίγνεται καὶ ἀναλογίζεται
 ἤδη καὶ σκοπεῖ, εἴ τινα τι ἠδίκηκεν. ὁ μὲν οὖν εὐρίσκων
 ἑαυτοῦ ἐν τῷ βίῳ πολλὰ ἀδικήματα καὶ ἐκ τῶν ὕπνων,
 ὥσπερ οἱ παῖδες, θαμὰ ἐγειρόμενος δειμαίνει καὶ ζῇ
 μετὰ κακῆς ἐλπίδος· τῷ | δὲ μηδὲν ἑαυτῷ ἄδικον ξυνειδῶτι **331**
 ἡδεῖα ἐλπίς ἀεὶ πάρεστι καὶ ἀγαθή, γηροτρόφος, ὡς
 καὶ Πίνδαρος λέγει. χαριέντως γάρ τοι, ὦ Σώκρατες,
 τοῦτ' ἐκεῖνος εἶπεν, ὅτι ὃς ἂν δικαίως καὶ ὁσίως τὸν
 βίον διαγάγῃ, γλυκερὰ οἱ καρδίαν ἀτάλλοισα γη-
 ροτρόφος συναορεῖ ἐλπίς, ἃ μάλιστα θνατῶν
 πολύστροφον γνώμαν κυβερνᾷ. εὖ οὖν λέγει θαν-

¹ οὐ τοι Flor. B: οὗτοι A.² ἥπερ Π: ἥπερ A.

μαστῶς ὥς σφόδρα. πρὸς δὲ τοῦτ' ἔγωγε τίθημι τὴν
 τῶν χρημάτων κτήσιν πλείστου ἀξίαν εἶναι, οὐ τι
 Β παρὶ ἀνδρί, ἀλλὰ τῷ ἐπιεικεῖ. τὸ γὰρ μὴδὲ ἄκοντά
 τινα ἐξαπατῆσαι ἢ ψεύσασθαι, μὴδ' αὖ ὀφείλοντα ἢ θεῶ
 θυσίας τινὰς ἢ ἀνθρώπων χρήματα ἔπειτα ἐκείσε ἀπιέναι
 δεδιότα, μέγα μέρος εἰς τοῦτο ἢ τῶν χρημάτων κτήσις
 συμβάλλεται. ἔχει δὲ καὶ ἄλλας χρεῖας πολλὰς· ἀλλὰ γε
 ἐν ἀνθ' ἐνὸς οὐκ ἐλάχιστον ἔγωγε θεῖν ἂν εἰς τοῦτο
 ἀνδρὶ τοῦν ἔχοντι, ὃ Σώκρατες, πλοῦτον χρησιμώτατον
 C εἶναι. Παγκαλῶς, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις, ὦ Κέφαλε. τοῦτο δ'
 αὐτό, τὴν δικαιοσύνην, πότερα τὴν ἀλήθειαν αὐτὸ φή-
 σομεν εἶναι ἀπλῶς οὕτως καὶ τὸ ἀποδιδόναι, ἂν τίς τι
 παρὰ τοῦ λάβῃ, ἢ καὶ αὐτὰ ταῦτα ἔστιν ἐνίοτε μὲν δι-
 καίως, ἐνίοτε δὲ ἀδίκως ποιεῖν; οἷον τοιόνδε λέγω· πᾶς
 ἂν που εἴποι, εἴ τις λάβοι παρὰ φίλου ἀνδρὸς σωφρονούν-
 τος ὅπλα, εἰ μανεῖς ἀπαιτοῖ, ὅτι οὔτε χρὴ τὰ τοιαῦτα
 ἀποδιδόναι, οὔτε δίκαιος ἂν εἴη ὁ ἀποδιδούς, οὐδ' αὖ
 πρὸς τὸν οὕτως ἔχοντα πάντα ἐθέλων τὰληθῇ λέγειν.
 D Ὅρθῶς, ἔφη, λέγεις. Οὐκ ἄρα οὗτος ὅρος ἐστὶ δικαιο-
 σύνης, ἀληθῇ τε λέγειν καὶ ἂ ἂν λάβῃ τις ἀποδιδόναι.
 Πάνν μὲν οὖν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὑπολαβὼν ὁ Πολέμαρ-
 χος, εἶπερ γέ τι χρὴ Σιμωνίδῃ πείθεσθαι. Καὶ μέντοι,
 ἔφη ὁ Κέφαλος, καὶ παραδίδωμι ὑμῖν τὸν λόγον· δεῖ
 γάρ με ἤδη τῶν ἱερῶν ἐπιμεληθῆναι. Οὐκοῦν, ἔφη, ἐγὼ
 ὁ Πολέμαρχος τῶν γε σῶν κληρονόμος; Πάνν γε, ἢ δ' ὅς
 γελάσας· καὶ ἅμα ἦι πρὸς τὰ ἱερά.

E VI. Λέγε δὴ, εἶπον ἐγώ, σὺ ὁ τοῦ λόγου κληρονό-
 mos, τί φῆς τὸν Σιμωνίδην λέγοντα ὀρθῶς λέγειν περὶ
 δικαιοσύνης; Ὅτι, ἢ δ' ὅς, τὸ τὰ ὀφειλόμενα ἐκάστω
 ἀποδιδόναι δίκαιόν ἐστι· τοῦτο λέγων δοκεῖ ἔμοιγε καλῶς
 λέγειν. Ἀλλὰ μέντοι, ἦν δ' ἐγώ, Σιμωνίδῃ γε οὐ ῥάδιον
 ἀπιστεῖν· σοφὸς γὰρ καὶ θεῖος ἀνὴρ¹. τοῦτο μέντοι ὅ τί

¹ ἀνὴρ Bekker: ἀνὴρ Α.

ποτε λέγει, σὺ μὲν, ὦ Πολέμαρχε, ἴσως γιγνώσκεις, ἐγὼ δὲ ἀγνοῶ. δῆλον γὰρ ὅτι οὐ τοῦτο λέγει, ὅπερ ἄρτι ἐλέγομεν, τό τινος παρακαταθεμένου τι ὁτῶν μὴ σωφρόνως ἀπαιτοῦντι ἀποδιδόναι· καίτοι γε ὀφειλόμενόν ποῦ 332 ἐστὶν τοῦτο, ὃ παρακατέθετο· ἢ γάρ; Ναί. Ἀποδοτέον δέ γε οὐδ' ὁπωστίουν τότε, ὅποτε τις μὴ σωφρόνως ἀπαιτοῖ; Ἀληθῆ, ἢ δ' ὅς. Ἄλλο δὴ τι ἢ τὸ τοιοῦτον, ὡς ἔοικεν, λέγει Σιμωνίδης τὸ τὰ ὀφειλόμενα δίκαιον εἶναι ἀποδιδόναι. Ἄλλο μέντοι νῆ Δί', ἔφη· τοῖς γὰρ φίλοις οἶεται ὀφείλειν τοὺς φίλους ἀγαθὸν μὲν τι δρᾶν, κακὸν δὲ μηδέν. Μανθάνω, ἦν δ' ἐγώ· ὅτι οὐ τὰ ὀφειλόμενα ἀποδίδωσιν, ὅς ἂν τῷ χρυσίον ἀποδῶ παρακαταθεμένῳ, ἐάνπερ B ἢ ἀπόδοσις καὶ ἢ λήψις βλαβερὰ γίγνηται, φίλοι δὲ ὦσιν ὅ τε ἀπολαμβάνων καὶ ὁ ἀποδιδούς· οὐχ οὕτω λέγειν φῆς τὸν Σιμωνίδην; Πάνυ μὲν οὖν. Τί δέ; τοῖς ἐχθροῖς ἀποδοτέον, ὅ τι ἂν τύχῃ ὀφειλόμενον; Παντάπασιν μὲν οὖν, ἔφη, ὅ γε ὀφείλεται αὐτοῖς. ὀφείλεται δέ¹, οἶμαι, παρά γε τοῦ ἐχθροῦ τῷ ἐχθρῷ, ὅπερ καὶ προσήκει, κακὸν τι.

VII. Ἦνίξαστο ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ὡς ἔοικεν, ὁ Σιμωνίδης ποιητικῶς τὸ δίκαιον ὃ εἶη. διενοεῖτο μὲν γάρ, ὡς φαίνεται, C ὅτι τοῦτ' εἶη δίκαιον, τὸ προσῆκον ἐκάστω ἀποδιδόναι, τοῦτο δὲ ὠνόμασεν ὀφειλόμενον. Ἀλλὰ τί οἶει; ἔφη. Ὡς πρὸς Διός, ἦν δ' ἐγώ, εἰ οὖν τις αὐτὸν ἤρετο, ὦ Σιμωνίδη, ἢ τίσιν οὖν τί ἀποδιδούσα ὀφειλόμενον καὶ προσῆκον τέχνη ἰατρικὴ καλεῖται; τί ἂν οἶει ἡμῖν αὐτὸν ἀποκρίνασθαι; Δῆλον ὅτι, ἔφη, ἢ σώμασιν φάρμακά τε καὶ σιτία καὶ ποτά. Ἡ δὲ τίσιν τί ἀποδιδούσα ὀφειλόμενον καὶ προσῆκον τέχνη μαγειρικὴ καλεῖται; Ἡ τοῖς ὄψοις τὰ ἡδύσματα. D Εἶεν· ἢ οὖν δὴ τίσιν τί ἀποδιδούσα τέχνη δικαιοσύνη ἂν καλοῖτο; Εἰ μὲν τι, ἔφη, δεῖ ἀκολουθεῖν. ὦ Σώκρατες, τοῖς ἔμπροσθεν εἰρημένοισι, ἢ τοῖς φίλοις τε καὶ ἐχθροῖς ὠφελίας

¹ δὲ Ξ: δέ γε Α.

- τε καὶ βλάβας ἀποδιδούσα. Τὸ τοὺς φίλους ἄρα εὖ ποιεῖν καὶ τοὺς ἐχθροὺς κακῶς δικαιοσύνην λέγει; Δοκεῖ μοι. Τίς οὖν δυνατώτατος κάμνοντας φίλους εὖ ποιεῖν καὶ ἐχθροὺς κακῶς πρὸς νόσου καὶ ὑγίειαν; Ἰατρός. Τίς δὲ
- Ε** πλείοντα πρὸς τὸν τῆς θαλάττης κίνδυνον; Κυβερνήτης. Τί δέ; ὁ δίκαιος ἐν τίνι πράξει καὶ πρὸς τί ἔργον δυνατώτατος φίλους ὠφελεῖν καὶ ἐχθροὺς βλάπτειν; Ἐν τῷ προσπολεμεῖν καὶ ἐν τῷ ξυμμαχεῖν, ἔμοιγε δοκεῖ. Εἰεν· μὴ κάμνουσί γε μήν, ὦ φίλε Πολέμαρχε, ἱατρός ἄχρηστος. Ἀληθῆ. Καὶ μὴ πλέουσι δὴ κυβερνήτης. Ναί. Ἄρα καὶ τοῖς μὴ πολεμοῦσιν ὁ δίκαιος ἄχρηστος; Οὐ πάνυ μοι δοκεῖ τοῦτο. Χρήσιμον ἄρα καὶ ἐν εἰρήνῃ δικαιοσύνη;
- 333 **Χρήσιμον.** Καὶ γὰρ γεωργία· ἢ οὐ; Ναί. Πρὸς γε καρποῦ κτῆσιν. Ναί. Καὶ μὴν καὶ σκυτοτομική; Ναί. Πρὸς γε ἵποδημάτων ἂν, οἶμαι, φαίης κτῆσιν. Πάνυ γε. Τί δὲ δὴ; τὴν δικαιοσύνην πρὸς τίνος χρείαν ἢ κτῆσιν ἐν εἰρήνῃ φαίης ἂν χρήσιμον εἶναι; Πρὸς τὰ ξυμβόλαια, ὦ Σώκρατες. Ξυμβόλαια δὲ λέγεις κοινωνήματα, ἢ τι ἄλλο;
- Β** Κοινωνήματα δῆτα. Ἄρ' οὖν ὁ δίκαιος ἀγαθὸς καὶ χρήσιμος κοινωνὸς εἰς πεττῶν θέσιν, ἢ ὁ πεττευτικός; Ὁ πεττευτικός. Ἄλλ' εἰς πλίνθων καὶ λίθων θέσιν ὁ δίκαιος χρησιμώτερός τε καὶ ἀμείνων κοινωνὸς τοῦ οἰκοδομικοῦ; Οὐδαμῶς. Ἄλλ' εἰς τίνα δὴ κοινωνίαν ὁ δίκαιος ἀμείνων κοινωνὸς τοῦ κιθαριστικοῦ, ὥσπερ ὁ κιθαριστικὸς τοῦ δικαίου εἰς κρουμάτων; Εἰς ἀργυρίου, ἔμοιγε δοκεῖ. Πλήν γ' ἴσως, ὦ Πολέμαρχε, πρὸς τὸ χρήσθαι ἀργυρίῳ, ὅταν δέη
- Γ** ἀργυρίου κοινῇ πρίασθαι ἢ ἀποδόσθαι ἵππον· τότε δέ, ὡς ἐγὼ οἶμαι, ὁ ἵππικός· ἢ γάρ; Φαίνεται. Καὶ μὴν ὅταν γε πλοῖον, ὁ ναυπηγὸς ἢ ὁ κυβερνήτης. Ἔοικεν. Ὅταν οὖν τί δέη ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ κοινῇ χρήσθαι, ὁ δίκαιος χρησιμώτερος τῶν ἄλλων; Ὅταν παρακαταθέσθαι καὶ σῶν εἶναι, ὦ Σώκρατες. Οὐκοῦν λέγεις, ὅταν μηδὲν δέη αὐτῷ χρήσθαι ἀλλὰ κεῖσθαι; Πάνυ γε. Ὅταν ἄρα ἄχρηστον ἢ

ἀργύριον, τότε χρήσιμος ἐπ' αὐτῷ ἡ δικαιοσύνη; Κινδύ- D
νεύει. Καὶ ὅταν δὴ δρέπανον δέῃ¹ φυλάττειν, ἡ δικαιοσύνη
χρήσιμος καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ· ὅταν δὲ χρῆσθαι, ἡ ἀμπελουργική;
Φαίνεται. Φήσεις δὲ καὶ ἀσπίδα καὶ λύραν ὅταν δέῃ
φυλάττειν καὶ μηδὲν χρῆσθαι, χρήσιμον εἶναι τὴν δικαιο-
σύνην, ὅταν δὲ χρῆσθαι, τὴν ὀπλιτικὴν καὶ τὴν μουσικὴν;
Ἀνάγκη. Καὶ περὶ τάλλα δὴ πάντα ἡ δικαιοσύνη ἐκάστου
ἐν μὲν χρήσει ἄχρηστος, ἐν δὲ ἀχρηστίᾳ χρήσιμος; Κιν-
δυλεύει.

VIII. Οὐκ ἂν οὖν, ὦ φίλε, πάνυ γέ τι σπουδαῖον εἴη E
ἡ δικαιοσύνη, εἰ πρὸς τὰ ἄχρηστα χρήσιμον ὃν τυγχάνει.
τόδε δὲ σκεψόμεθα. ἄρ' οὐχ ὁ πατάξαι δεινότατος ἐν μάχῃ
εἴτε πυκτικῇ εἴτε τινὶ καὶ ἄλλῃ, οὗτος καὶ φυλάξασθαι;
Πάνυ γε. Ἄρ' οὖν καὶ νόσον ὅστις δεινὸς φυλάξασθαι,
καὶ λαθεῖν οὗτος δεινότατος ἐμποιήσας²; Ἐμοιγε δοκεῖ.
Ἀλλὰ μὴν στρατοπέ|δου γε ὁ αὐτὸς φύλαξ ἀγαθός, ὅσπερ 334
καὶ τὰ τῶν πολεμίων κλέψαι καὶ βουλεύματα καὶ τὰς
ἄλλας πράξεις. Πάνυ γε. Ὅτου τις ἄρα δεινὸς φύλαξ,
τούτου καὶ φῶρ δεινός. Ἐοικεν. Εἰ ἄρα ὁ δίκαιος ἀργύριον
δεινὸς φυλάττειν, καὶ κλέπτειν δεινός. Ὡς γοῦν ὁ λόγος,
ἔφη, σημαίνει. Κλέπτῃς ἄρα τις ὁ δίκαιος, ὡς ἔοικεν,
ἀναπέφανται· καὶ κινδυλεύεις παρ' Ὀμήρου μεμαθηκέναι
αὐτό. καὶ γὰρ ἐκεῖνος τὸν τοῦ Ὀδυσσέως πρὸς μητρὸς
πάππον Αὐτόλυκον ἀγαπᾷ τε καὶ φησιν αὐτὸν πάντας B
ἀνθρώπους κεκάσθαι κλεπτοσύνη θ' ὄρκῳ τε. ἔοικεν
οὖν ἡ δικαιοσύνη καὶ κατὰ σὲ καὶ καθ' Ὀμηρον καὶ κατὰ
Σιμωνίδην κλεπτικὴ τις εἶναι, ἐπ' ὠφελίᾳ μέντοι τῶν
φίλων καὶ ἐπὶ βλάβῃ τῶν ἐχθρῶν. οὐχ οὕτως ἔλεγες;
Οὐ μὰ τὸν Δί', ἔφη, ἀλλ' οὐκέτι οἶδα ἔγωγε ὅ τι ἔλεγον·
τοῦτο μέντοι ἔμοιγε δοκεῖ ἔτι, ὠφελεῖν μὲν τοὺς φίλους ἡ
δικαιοσύνη, βλάπτειν δὲ τοὺς ἐχθρούς. Φίλους δὲ λέγεις
εἶναι πότερον τοὺς δοκοῦντας ἐκάστῳ χρηστοὺς εἶναι, ἢ C

¹ δέῃ q: δέοι A.² ἐμποιήσας Schneider: ἐμποιῆσαι A.

τοὺς ὄντας, καὶ μὴ δοκῶσι, καὶ ἐχθροὺς ὡσαύτως : Εἰκὸς
 μὲν, ἔφη, οὓς ἂν τις ἡγήται χρηστοὺς, φιλεῖν, οὓς δ' ἂν
 πονηροὺς, μισεῖν. Ἄρ' οὖν οὐχ ἁμαρτάνουσιν οἱ ἄνθρω-
 ποι περὶ τοῦτο, ὥστε δοκεῖν αὐτοῖς πολλοὺς μὲν χρηστοὺς
 εἶναι μὴ ὄντας, πολλοὺς δὲ τοῖναντίον; Ἅμαρτάνουσιν.
 Τούτοις ἄρα οἱ μὲν ἀγαθοὶ ἐχθροί, οἱ δὲ κακοὶ φίλοι; Πάνυ
 γε. Ἄλλ' ὅμως δίκαιον τότε τούτοις, τοὺς μὲν πονηροὺς
 D ὠφελεῖν, τοὺς δὲ ἀγαθοὺς βλάπτειν. Φαίνεται. Ἀλλὰ
 μὴν οἷ γε ἀγαθοὶ δίκαιοί τε καὶ οἱοι μὴ ἀδικεῖν. Ἀληθῆ.
 Κατὰ δὴ τὸν σὸν λόγον τοὺς μηδὲν ἀδικοῦντας δίκαιον
 κακῶς ποιεῖν. Μηδαμῶς, ἔφη, ὦ Σώκρατες· πονηρὸς γὰρ
 ἔοικεν εἶναι ὁ λόγος. Τοὺς ἀδίκους ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, δίκαιον
 βλάπτειν, τοὺς δὲ δικαίους ὠφελεῖν. Οὗτος ἐκείνου καλ-
 λίων φαίνεται. Πολλοῖς ἄρα, ὦ Πολέμαρχε, ξυμβήσεται,
 E ὅσοι ζημαρτήκασιν τῶν ἀνθρώπων, δίκαιον εἶναι τοὺς μὲν
 φίλους βλάπτειν· πονηροὶ γὰρ αὐτοῖς εἰσὶν· τοὺς δ' ἐχθροὺς
 ὠφελεῖν· ἀγαθοὶ γάρ· καὶ οὕτως ἐροῦμεν αὐτὸ τοῖναντίον
 ἢ τὸν Σιμωνίδην ἔφαμεν λέγειν. Καὶ μάλα, ἔφη, οὕτω
 ξυμβαίνει. ἀλλὰ μεταθώμεθα· κινδυνεύομεν γὰρ οὐκ
 ὀρθῶς τὸν φίλον καὶ ἐχθρὸν θέσθαι. Πῶς θέμενοι, ὦ
 Πολέμαρχε; Τὸν δοκοῦντα χρηστὸν, τοῦτον φίλον εἶναι.
 Νῦν δὲ πῶς, ἦν δ' ἐγώ, μεταθώμεθα; Τὸν δοκοῦντά τε, ἢ
 335 δ' ὅς, καὶ τὸν ὄντα χρηστὸν φίλον· τὸν δὲ δοκοῦντα μὲν,
 ὄντα δὲ μὴ, δοκεῖν ἀλλὰ μὴ εἶναι φίλον· καὶ περὶ τοῦ
 ἐχθροῦ δὲ ἡ αὐτὴ θέσις. Φίλος μὲν δὴ, ὡς ἔοικε, τούτῳ τῷ
 λόγῳ ὁ ἀγαθὸς ἔσται, ἐχθρὸς δὲ ὁ πονηρὸς. Ναί. Κελεύεις
 δὴ ἡμᾶς προσθεῖναι τῷ δίκαιῳ, ἢ, ὡς τὸ πρῶτον ἐλέγομεν,
 λέγοντες δίκαιον εἶναι τὸν μὲν φίλον εὖ ποιεῖν, τὸν δ' ἐχθρὸν
 κακῶς, ἰὺν πρὸς τούτῳ ὧδε λέγειν, ὅτι ἔστιν δίκαιον τὸν
 μὲν φίλον ἀγαθὸν ὄντα εὖ ποιεῖν, τὸν δ' ἐχθρὸν κακὸν ὄντα
 B βλάπτειν; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη, οὕτως ἂν μοι δοκεῖ καλῶς
 λέγεσθαι.

IX. Ἔστιν ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, δικαίου ἀνδρὸς βλάπτειν

καὶ ὄντινοὺν ἀνθρώπων; Καὶ πάνυ γε, ἔφη, τοὺς γε πο-
νηροὺς τε καὶ ἐχθροὺς δεῖ βλάπτειν. Βλαπτόμενοι δ'
ἵπποι βελτίους ἢ χείρους γίνονται; Χείρους. Ἄρα εἰς
τὴν τῶν κυνῶν ἀρετὴν, ἢ εἰς τὴν τῶν ἵππων; Εἰς τὴν τῶν
ἵππων. Ἄρ' οὖν καὶ κύνες βλαπτόμενοι χείρους γίνονται
εἰς τὴν τῶν κυνῶν, ἀλλ' οὐκ εἰς τὴν τῶν ἵππων ἀρετὴν;
Ἀνάγκη. Ἀνθρώπους δέ, ὦ ἑταῖρε, μὴ οὕτω φῶμεν, C
βλαπτομένους εἰς τὴν ἀνθρωπείαν ἀρετὴν χείρους γίγνε-
σθαι; Πάνυ μὲν οὖν. Ἄλλ' ἡ δικαιοσύνη οὐκ ἀνθρωπεύει
ἀρετὴν; Καὶ τοῦτ' ἀνάγκη. Καὶ τοὺς βλαπτομένους ἄρα,
ὦ φίλε, τῶν ἀνθρώπων ἀνάγκη ἀδικωτέρους γίγνεσθαι.
Ἔοικεν. Ἄρ' οὖν τῇ μουσικῇ οἱ μουσικοὶ ἀμούσους δύ-
νανται ποιεῖν; Ἀδύνατον. Ἀλλὰ τῇ ἵππικῇ, οἱ ἵππικοὶ
ἀφίππους; Οὐκ ἔστιν. Ἀλλὰ τῇ δικαιοσύνῃ διὰ οἱ δίκαιοι
ἀδίκους; ἢ καὶ ξυλλήβδην ἀρετῇ οἱ ἀγαθοὶ κακοὺς; Ἀλλὰ D
ἀδύνατον. Οὐ γὰρ θερμότητος, οἶμαι, ἔργον ψύχειν,
ἀλλὰ τοῦ ἐναντίου. Ναί. Οὐδὲ ξηρότητος ὑγραίνειν, ἀλλὰ
τοῦ ἐναντίου. Πάνυ γε. Οὐδὲ διὰ τοῦ ἀγαθοῦ βλάπτειν,
ἀλλὰ τοῦ ἐναντίου. Φαίνεται. Ὁ δέ γε δίκαιος ἀγαθός;
Πάνυ γε. Οὐκ ἄρα τοῦ δικαίου βλάπτειν ἔργον, ὦ Πολέ-
μαρχε, οὔτε φίλον οὔτ' ἄλλον οὐδένα, ἀλλὰ τοῦ ἐναντίου,
τοῦ ἀδίκου. Παντάπασί μοι δοκεῖς ἀληθῆ λέγειν, ἔφη, ὦ
Σώκρατες. Εἰ ἄρα τὰ ὀφειλόμενα ἐκάστῳ ἀποδιδόναι E
φησὶν τις δίκαιον εἶναι, τοῦτο δὲ διὰ νοεῖ αὐτῷ, τοῖς μὲν
ἐχθροῖς βλάβην ὀφείλεσθαι παρὰ τοῦ δικαίου ἀνδρός, τοῖς
δὲ φίλοις ὠφελίαν, οὐκ ἦν σοφὸς ὁ ταῦτα εἰπών· οὐ γὰρ
ἀληθῆ ἔλεγεν· οὐδαμοῦ γὰρ δίκαιον οὐδένα ἡμῖν ἐφάνη
ὃν βλάπτειν. Συγχωρῶ, ἢ δ' ὅς. Μαχούμεθα ἄρα, ἦν δ'
ἐγώ, κοινῇ ἐγώ τε καὶ σύ, εἴαν τις αὐτὸ φῇ ἢ Σιμωνίδην
ἢ Βίαντα ἢ Πιπτακὸν εἰρηκέναι ἢ τιν' ἄλλον τῶν σοφῶν
τε καὶ μακαρίων ἀνδρῶν; ἐγὼ γοῦν, ἔφη, ἔτοιμός εἰμι
κοινωνεῖν τῆς μάχης. Ἀλλ' οἶσθα, ἦν δ' ἐγώ, | οὐ μοι δο- 336
κεῖ εἶναι τὸ ῥῆμα, τὸ φάναι δίκαιον εἶναι τοὺς μὲν φίλους

ὠφελεῖν, τοὺς δ' ἐχθροὺς βλάπτειν; Τίνος; ἔφη. Οἶμαι αὐτὸ Περιάνδρου εἶναι ἢ Περδίκκου ἢ Ξέρξου ἢ Ἰσμηνίου τοῦ Θηβαίου ἢ τινος ἄλλου μέγα οἰομένου δύνασθαι πλουσίου ἀνδρός. Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις. Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ. ἐπειδὴ δὲ οὐδὲ τοῦτο ἐφάνη ἡ δικαιοσύνη ὃν οὐδὲ τὸ δίκαιον, τί ἂν ἄλλο τις αὐτὸ φαίη εἶναι;

- B X. Καὶ ὁ Θρασύμαχος πολλάκις μὲν καὶ διαλεγομένων ἡμῶν μεταξὺ ὥρμα ἀντιλαμβάνεσθαι τοῦ λόγου, ἔπειτα ὑπὸ τῶν παρακαθημένων διεκωλύετο βουλομένων διακοῦσαι τὸν λόγον. ὥς δὲ διεπαυσάμεθα καὶ ἐγὼ ταῦτ' εἶπον. οὐκέτι ἡσυχίαν ἤγην, ἀλλὰ συστρέψας ἑαυτὸν ὥσπερ θηρίον ἤκεν ἐφ' ἡμᾶς ὥς διαρπασόμενος. καὶ ἐγώ τε καὶ ὁ Πολέμαρχος δείσαντες διεπτοήθημεν. ὁ δ' εἰς τὸ
- C μέσον φθεγξάμενος Τίς, ἔφη, ὑμᾶς πάλαι φλυαρία ἔχει, ὦ Σώκρατες; καὶ τί εὐηθίζεσθε πρὸς ἀλλήλους ὑποκατακλινόμενοι ὑμῖν αὐτοῖς; ἀλλ' εἶπερ ὥς ἀληθῶς βούλει εἰδέναι τὸ δίκαιον ὃ τι ἐστί, μὴ μόνον ἐρώτα μηδὲ φιλοτιμοῦ ἐλέγχων, ἐπειδὴν τίς τι ἀποκρίνηται, ἐγνωκῶς τοῦτο, ὅτι ῥῶον ἐρωτᾶν ἢ ἀποκρίνεσθαι, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἀποκρίναι καὶ εἰπέ, τί φῆς εἶναι τὸ δίκαιον; καὶ ὅπως μοι μὴ
- D ἐρεῖς, ὅτι τὸ δέον ἐστὶν μηδ' ὅτι τὸ ὠφέλιμον μηδ' ὅτι τὸ λυσιτελοῦν μηδ' ὅτι τὸ κερδαλέον μηδ' ὅτι τὸ ξυμφέρων, ἀλλὰ σαφῶς μοι καὶ ἀκριβῶς λέγε ὃ τι ἂν λέγῃς. ὥς ἐγὼ οὐκ ἀποδέξομαι, ἐὰν ὕθλους τοιούτους λέγῃς. καὶ ἐγὼ ἀκοῖσας ἐξεπλάγην καὶ προσβλέπων αὐτὸν ἐφοβούμην, καὶ μοι δοκῶ, εἰ μὴ πρότερος ἐωράκη αὐτὸν ἢ ἐκεῖνος ἐμέ, ἄφωνος ἂν γενέσθαι. νῦν δὲ ἡνίκα ὑπὸ τοῦ λόγου ἤρχετο ἐξαγριαίνεσθαι, προσέβλεψα αὐτὸν πρότερος, ὥστε αὐτῷ
- E οἷός τ' ἐγενόμην ἀποκρίνασθαι, καὶ εἶπον ὑποτρέμων ὦ Θρασύμαχε, μὴ χαλεπὸς ἡμῖν ἴσθι. εἰ γὰρ ἐξαμαρτάνομεν ἐν τῇ τῶν λόγων σκέψει ἐγώ τε καὶ ὅδε, εὖ ἴσθι ὅτι ἄκουτες ἀμαρτάνομεν. μὴ γὰρ δὴ οἶον, εἰ μὲν χρυσίον ἐζητοῦμεν, οὐκ ἂν ποτε ἡμᾶς ἐκόντας εἶναι ὑποκατακλίνε-

σθαι ἀλλήλοις ἐν τῇ ζητήσῃ καὶ διαφθείρειν τὴν εὕρεσιν αὐτοῦ, δικαιοσύνην δὲ ζητοῦντας, πρᾶγμα πολλῶν χρυσίων τιμώτερον, ἔπειθ' οὕτως ἀνοήτως ὑπέεικεν ἀλλήλοις καὶ οὐ σπουδάζειν ὅ τι μάλιστα φανῆναι αὐτό. οἷον γὰρ¹ σὺ, ὦ φίλε· ἀλλ', οἶμαι, οὐ δυνάμεθα· ἐλεεῖσθαι οὖν ἡμῶς πολὺ μᾶλλον εἰκός ἐστίν | που ὑπὸ ὑμῶν τῶν δεινῶν ἢ 337 χαλεπαίνεσθαι.

XI. Καὶ ὃς ἀκούσας ἀνεκάγχασέ τε μάλα σαρδάνιον καὶ εἶπεν Ὁ Ἡράκλεις, ἔφη, αὕτη ῥα κείνη ἢ εἰωθυῖα εἰρωνεία Σωκράτους, καὶ ταῦτ' ἐγὼ ἤδη τε καὶ τούτοις προὔλεγον, ὅτι σὺ ἀποκρίνασθαι μὲν οὐκ ἐθέλήσεις, εἰρωνεύσοιο δὲ καὶ πάντα μᾶλλον ποιήσεις ἢ ἀποκρινοῖο², εἰ τίς τί σ' ἐρωτῶ³. Σοφὸς γὰρ εἶ, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Θρασύμαχε· εὖ οὖν ἤδησθα ὅτι, εἴ τινα ἔροιο ὁπόσα ἐστὶ τὰ δώδεκα, καὶ ἐρόμενος προείποις αὐτῷ· ὅπως μοι, ὦ ἄνθρωπε, μὴ ἐρεῖς, ὅτι B ἐστὶν τὰ δώδεκα δις ἕξ μὴδ' ὅτι τρεῖς τέτταρα μὴδ' ὅτι ἑξάκις δύο μὴδ' ὅτι τετράκις τρία· ὥς οὐκ ἀποδέξομαί σου, εἴαν τοιαῦτα φλυαρῇς· δῆλον, οἶμαι, σοὶ ἦν ὅτι οὐδεὶς ἀποκρινοῖτο⁴ τῷ οὕτως πυνθανομένῳ. ἀλλ' εἴ σοι εἶπεν· ὦ Θρασύμαχε, πῶς λέγεις; μὴ ἀποκρίνωμαι ὧν προείπες μὴδέν; πότερον, ὦ θαυμάσιε, μὴδ' εἰ τούτων τι τυγχάνει ὧν, ἀλλ' ἕτερον εἴπω τι τοῦ ἀληθοῦς; ἢ πῶς λέγεις; τί ἂν αὐτῷ εἶπες πρὸς ταῦτα; Εἶπεν, ἔφη· ὥς δὴ ὅμοιον C τοῦτο ἐκείνῳ. Οὐδέν γε κωλίζει, ἦν δ' ἐγώ· εἰ δ' οὖν καὶ μὴ ἐστὶν ὅμοιον, φαίνεται δὲ τῷ ἐρωτηθέντι τοιοῦτον, ἥττόν τι αὐτὸν οἶει ἀποκρινεῖσθαι⁴ τὸ φαινόμενον ἑαυτῷ, εἴαν τε ἡμεῖς ἀπαγορεύωμεν εἴαν τε μὴ; Ἄλλο τι οὖν, ἔφη, καὶ σὺ οὕτω ποιήσεις; ὧν ἐγὼ ἀπεῖπον, τούτων τι ἀποκρινεῖς; Οὐκ ἂν θαυμάσαιμι, ἦν δ' ἐγώ, εἴ μοι σκεψαμένῳ οὕτω δόξειεν. Τί οὖν, ἔφη, ἂν ἐγὼ δείξω ἑτέραν ἀπόκρισιν D

¹ γὰρ Bekker: τε Α.
ἀποκρίνοιο Α.

² ἀποκρινοῖο et ἀποκρινοῖτο γ: ἀποκρίνοιο et ἀποκρίνοιο Α.
³ ἐρωτῶ Goodwin: ἐρωτᾷ Α.

Π: ἀποκρίνεσθαι Α.

⁴ ἀποκρινεῖσθαι

παρὰ πάσας ταύτας περὶ δικαιοσύνης βελτίω τούτων; τί ἀξιοῖς παθεῖν; Τί ἄλλο, ἦν δ' ἐγώ, ἢ ὅπερ προσήκει πάσχειν τῷ μὴ εἰδότε; προσήκει δέ που μαθεῖν παρὰ τοῦ εἰδότος· καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ἀξιῶ παθεῖν. Ἡδὺς γὰρ εἶ, ἔφη. ἀλλὰ πρὸς τῷ μαθεῖν καὶ ἀπότεισον ἀργύριον. Οὐκοῦν ἐπειδάν μοι γένηται, εἶπον. Ἄλλ' ἔστιν, ἔφη ὁ Γλαύκων· ἀλλ' ἔνεκα ἀργυρίου, ὃ Θρασύμαχε, λέγε·

Ε πάντες γὰρ ἡμεῖς Σωκράτει εἰσοίσομεν. Πάνυ γε, οἶμαι, ἡ δ' ὅς, ἵνα Σωκράτης τὸ εἰωθὸς διαπράξῃται, αὐτὸς μὲν μὴ ἀποκρίνηται, ἄλλου δ' ἀποκρινομένου λαμβάνη λόγον καὶ ἐλέγχῃ. Πῶς γὰρ ἂν, ἔφην ἐγώ, ὃ βέλτιστε, τίς ἀποκρίναιτο πρῶτον μὲν μὴ εἰδὼς μηδὲ φάσκων εἰδέναι, ἔπειτα, εἴ τι καὶ οἶται περὶ τούτων, ἀπειρημένον αὐτῷ εἴη¹, ὅπως μηδὲν ἐρεῖ ὧν ἡγείται, ὑπ' ἀνδρὸς οὐ φαύλου; ἀλλὰ σέ δὴ

338 μᾶλλον εἰκὸς λέγειν· σὺ γὰρ δὴ φῆς εἰδέναι καὶ ἔχειν εἰπεῖν. μὴ οὖν ἄλλως ποίει, ἀλλ' ἐμοί τε χαρίζου ἀποκρινόμενος καὶ μὴ φθονήσης καὶ Γλαύκωνα τότε δε διδάξαι καὶ τοὺς ἄλλους.

XII. Εἰπόντος δέ μου ταῦτα ὃ τε Γλαύκων καὶ οἱ ἄλλοι ἐδέοντο αὐτοῦ μὴ ἄλλως ποιεῖν. καὶ ὁ Θρασύμαχος φανερός μὲν ἦν ἐπιθυμῶν εἰπεῖν, ἵν' εὐδοκιμήσειεν, ἡγούμενος ἔχειν ἀπόκρισιν παγκάλην· προσεποιεῖτο δὲ φιλονικεῖν πρὸς τὸ ἐμὲ εἶναι τὸν ἀποκρινόμενον. τελευτῶν

Β δὲ ξυνεχώρησεν, κἄπειτα Αὕτη δὴ, ἔφη, ἡ Σωκράτους σοφία, αὐτὸν μὲν μὴ ἐθέλειν διδάσκειν, παρὰ δὲ τῶν ἄλλων περιώντα μαθάνειν καὶ τούτων μηδὲ χάριν ἀποδιδόναι. "Οτι μὲν, ἦν δ' ἐγώ, μαθάνω παρὰ τῶν ἄλλων, ἀληθῆ εἶπες, ὃ Θρασύμαχε· ὅτι δὲ οὐ με φῆς χάριν ἐκτίνειν, ψεύδει· ἐκτίνω γὰρ ὅσῃν δύναμαι· δύναμαι δὲ ἐπαινεῖν μόνον· χρήματα γὰρ οὐκ ἔχω· ὥς δὲ προθύμως τοῦτο δρῶ, εἴαν τις μοι δοκῇ εὖ λέγειν, εὖ εἴσει αὐτίκα δὴ

Γ μάλα, ἐπειδὴν ἀποκρίνη· οἶμαι γάρ σε εὖ ἐρεῖν. "Ακουε

¹ εἴη Α : delevit Bremius, fortasse recte.

δῆ, ἢ δ' ὅς. φημὶ γὰρ ἐγὼ εἶναι τὸ δίκαιον οὐκ ἄλλο τι ἢ
 τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον. ἀλλὰ τί οὐκ ἐπαινεῖς; ἀλλ'
 οὐκ ἐθέλησεις. Ἐὰν μάθω γε πρῶτον, ἔφην, τί λέγεις·
 νῦν γὰρ οὐπω οἶδα. τὸ τοῦ κρείττονος φῆς συμφέρον
 δίκαιον εἶναι. καὶ τοῦτο, ὦ Θρασύμαχε, τί ποτε λέγεις;
 οὐ γάρ που τό γε τοιόνδε φῆς· εἰ Πουλυδάμας ἡμῶν κρείτ-
 των ὁ παγκρατιαστής καὶ αὐτῷ συμφέρεи τὰ βόεια κρέα
 πρὸς τὸ σῶμα, τοῦτο τὸ σιτίον εἶναι καὶ ἡμῖν τοῖς ἥττοσιν D
 ἐκείνου συμφέρον ἅμα καὶ δίκαιον. Βδελυρὸς γὰρ εἶ, ἔφη,
 ὦ Σώκρατες, καὶ ταύτη ὑπολαμβάνεις, ἢ ἂν κακουργήσais
 μάλιστα τὸν λόγον. Οὐδαμῶς, ὦ ἄριστε, ἦν δ' ἐγώ·
 ἀλλὰ σαφέστερον εἰπὲ τί λέγεις. Εἴτ' οὐκ οἶσθ', ἔφη,
 ὅτι τῶν πόλεων αἱ μὲν τυραννοῦνται, αἱ δὲ δημοκρατοῦν-
 ται, αἱ δὲ ἀριστοκρατοῦνται; Πῶς γὰρ οὔ; Οὐκοῦν τοῦτο
 κρατεῖ ἐν ἐκάστη πόλει, τὸ ἄρχον; Πάνυ γε. Τίθεται
 δέ γε τοὺς νόμους ἐκάστη¹ ἢ ἀρχὴ πρὸς τὸ αὐτῇ συμφέρον, E
 δημοκρατία μὲν δημοκρατικούς, τυραννὶς δὲ τυραννικούς,
 καὶ αἱ ἄλλαι οὕτως· θέμεναι δὲ ἀπέφηναν τοῦτο δίκαιον
 τοῖς ἀρχομένοις εἶναι, τὸ σφίσι συμφέρον, καὶ τὸν τούτου
 ἐκβαίνοντα κολλάουσιν ὡς παρανομοῦντά τε καὶ ἀδικοῦντα.
 τοῦτ' οὖν ἐστίν, ὦ βέλτιστε, ὃ λέγω, ἐν ἀπάσαις ταῖς
 | πόλεσιν ταῦτόν εἶναι δίκαιον, τὸ τῆς καθεστηκυίας ἀρχῆς 339
 συμφέρον· αὕτη δέ που κρατεῖ, ὥστε ξυμβαίνει τῷ
 ὀρθῶς λογιζομένῳ πανταχοῦ εἶναι τὸ αὐτὸ δίκαιον, τὸ τοῦ
 κρείττονος συμφέρον. Νῦν, ἦν δ' ἐγώ, ἔμαθον ὃ λέγεις·
 εἰ δὲ ἀληθὲς ἢ μὴ, πειράσομαι μαθεῖν. τὸ συμφέρον μὲν
 οὖν, ὦ Θρασύμαχε, καὶ σὺ ἀπεκρίνω δίκαιον εἶναι· καίτοι
 ἔμοιγε ἀπηγόρευες ὅπως μὴ τοῦτο ἀποκρινοίμην· πρόσ-
 εστι δὲ δὴ αὐτόθι τὸ τοῦ κρείττονος. Σμικρά γε ἴσως, B
 ἔφη, προσθήκη. Οὐπω δῆλον οὐδ' εἰ μεγάλη· ἀλλ' ὅτι
 μὲν τοῦτο σκεπτέον εἰ ἀληθὴ λέγεις, δῆλον. ἐπειδὴ γὰρ
 συμφέρον γέ τι εἶναι καὶ ἐγὼ ὁμολογῶ τὸ δίκαιον, σὺ δὲ

¹ ἐκάστη II: ἐκάστη A.

προστίθης καὶ αὐτὸ φῆς εἶναι τὸ τοῦ κρείττονος, ἐγὼ δὲ ἀγνοῶ, σκεπτέον δὴ. Σκόπει, ἔφη.

XIII. Ταῦτ' ἔσται. ἦν δ' ἐγώ. καὶ μοι εἰπέ· οὐ καὶ πείθεσθαι μέντοι τοῖς ἄρχουσιν δίκαιον¹ φῆς εἶναι; Ἐγωγε. C Πότερον δὲ ἀναμάρτητοὶ εἰσιν οἱ ἄρχοντες ἐν ταῖς πόλεσιν ἐκάσταις ἢ οἰοί τι καὶ ἁμαρτεῖν; Πάντως που, ἔφη, οἰοί τι καὶ ἁμαρτεῖν. Οὐκοῦν ἐπιχειροῦντες νόμους τιθέναι τοὺς μὲν ὀρθῶς τιθέασιν, τοὺς δὲ τινας οὐκ ὀρθῶς; Οἶμαι ἔγωγε. Τὸ δὲ ὀρθῶς ἄρα τὸ τὰ συμφέροντά ἐστι τίθεσθαι ἑαυτοῖς, τὸ δὲ μὴ ὀρθῶς ἀξύνφορα; ἢ πῶς λέγεις; Οὕτως. Ἄ δ' ἂν θῶνται, ποιητέον τοῖς ἀρχομένοις, καὶ τοῦτό ἐστι τὸ δίκαιον; Πῶς γὰρ οὐ; Οὐ μόνον ἄρα δίκαιόν D ἐστι κατὰ τὸν σὸν λόγον τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον ποιεῖν, ἀλλὰ καὶ τοῦναντίον, τὸ μὴ συμφέρον. Τί λέγεις σύ; ἔφη. Ἄ σὺ λέγεις, ἔμοιγε δοκῶ· σκοπῶμεν δὲ² βέλτιον. οὐχ ὁμολόγηται τοὺς ἄρχοντας τοῖς ἀρχομένοις προστάττοντας ποιεῖν ἅττα ἐνίοτε διαμαρτάνειν τοῦ ἑαυτοῖς βελτίστου, ἀ δ' ἂν προστάττωσιν οἱ ἄρχοντες δίκαιον εἶναι τοῖς ἀρχομένοις ποιεῖν; ταῦτ' οὐχ ὁμολόγηται; Οἶ- E μαι ἔγωγε, ἔφη. Οἷον τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τὸ ἀξύνφορα ποιεῖν τοῖς ἄρχουσὶ τε καὶ κρείττοσι δίκαιον εἶναι ὁμολογήσθαι σοι, ὅταν οἱ μὲν ἄρχοντες ἄκουτες κακὰ αὐτοῖς προστάττωσιν, τοῖς δὲ δίκαιον εἶναι φῆς ταῦτα ποιεῖν ἀ ἐκεῖνοι προσέταξαν· ἄρα τότε, ὦ σοφώτατε Θρασύμαχε, οὐκ ἀναγκαῖον συμβαίνειν αὐτὸ οὕτως δίκαιον εἶναι ποιεῖν τοῦναντίον ἢ ὃ σὺ λέγεις; τὸ γὰρ τοῦ κρείττονος ἀξύνφορον δῆπου προστάττεται τοῖς ἡττοσιν ποιεῖν. Naί 340 | μὰ Δί', ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὁ Πολέμαρχος, σαφέστατά γε. Ἐὰν σὺ γ', ἔφη, αὐτῷ μαρτυρήσης, ὁ Κλειτοφῶν ὑπολαβών. Καὶ τί, ἔφη, δεῖται μάρτυρος; αὐτὸς γὰρ Θρασύμαχος ὁμολογεῖ τοὺς μὲν ἄρχοντας ἐνίοτε ἑαυτοῖς κακὰ προστάττειν, τοῖς δὲ ἀρχομένοις δίκαιον εἶναι ταῦτα

¹ δίκαιον Π : καὶ δίκαιον Α.

² δὲ Ξ q : δὴ Α.

ποιεῖν. Τὸ γὰρ τὰ κελεύόμενα ποιεῖν, ὦ Πολέμαρχε, ὑπὸ τῶν ἀρχόντων δίκαιον εἶναι ἔθετο Θρασύμαχος. Καὶ γὰρ τὸ τοῦ κρείττονος, ὦ Κλειτοφῶν, συμφέρον δίκαιον εἶναι ἔθετο. ταῦτα δὲ ἀμφοτέρωθεν θέμενος ὁμολόγησεν αὐτῷ ἐνίοτε B τοὺς κρείττους τὰ αὐτοῖς ἀξύμφορα κελεύειν τοὺς ἥττους τε καὶ ἀρχομένους ποιεῖν. ἐκ δὲ τούτων τῶν ὁμολογιῶν οὐδὲν μᾶλλον τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον δίκαιον ἂν εἴη ἢ τὸ μὴ συμφέρον. Ἄλλ', ἔφη ὁ Κλειτοφῶν, τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον ἔλεγεν ὁ ἡγοῖτο ὁ κρείττων αὐτῷ συμφέρειν· τοῦτο ποιητέον εἶναι τῷ ἥττῳ, καὶ τὸ δίκαιον τοῦτο ἐτίθετο. Ἄλλ' οὐχ οὕτως, ἢ δ' ὅς ὁ Πολέμαρχος, ἐλέγετο. Οὐδέν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Πολέμαρχε, διαφέρει, ἀλλ' εἰ νῦν C οὕτω λέγει Θρασύμαχος, οὕτως αὐτοῦ ἀποδεχόμεθα.

XIV. Καί μοι εἰπέ, ὦ Θρασύμαχε· τοῦτο ἦν δ' ἐβούλου λέγειν τὸ δίκαιον, τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον¹ δοκοῦν εἶναι τῷ κρείττῳ, ἐάν τε συμφέρῃ ἐάν τε μὴ; οὕτως σε φῶμεν λέγειν; Ἡκιστά γ', ἔφη· ἀλλὰ κρείττω με οἷε καλεῖν τὸν ἐξαμαρτάνοντα, ὅταν ἐξαμαρτάνῃ; Ἐγωγε, εἶπον, ὄμην σε τοῦτο λέγειν, ὅτε τοὺς ἀρχοντας ὁμολόγεις οὐκ ἀναμαρτήτους εἶναι, ἀλλὰ τι καὶ ἐξαμαρτάνειν. D Συκοφάντης γὰρ εἶ, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἐν τοῖς λόγοις· ἐπεὶ αὐτίκα ἰατρὸν καλεῖς σὺ τὸν ἐξαμαρτάνοντα περὶ τοὺς κάμνοντας κατ' αὐτὸ τοῦτο ὃ ἐξαμαρτάνει; ἢ λογιστικόν, ὃς ἂν ἐν λογισμῷ ἀμαρτάνῃ, τότε ὅταν ἀμαρτάνῃ, κατὰ ταύτην τὴν ἀμαρτίαν; ἀλλ', οἶμαι, λέγομεν τῷ ῥήματι οὕτως, ὅτι ὁ ἰατρὸς ἐξήμαρτεν καὶ ὁ λογιστὴς ἐξήμαρτεν καὶ ὁ γραμματιστής· τὸ δ', οἶμαι, ἕκαστος τούτων, καθ' ὅσον τοῦτ' ἔστιν ὃ προσαγορεύομεν αὐτόν, E οὐδέποτε ἀμαρτάνει· ὥστε κατὰ τὸν ἀκριβῆ λόγον, ἐπειδὴ καὶ σὺ ἀκριβολογεῖ, οὐδεὶς τῶν δημιουργῶν ἀμαρτάνει. ἐπιλιπούσης γὰρ ἐπιστήμης ὁ ἀμαρτάνων ἀμαρτάνει, ἐν ᾧ οὐκ ἔστι δημιουργός· ὥστε δημιουργὸς ἢ σοφὸς ἢ ἄρχων

¹ συμφέρον A: συμφέρον, <τὸ συμφέρον> Bonitz.

οὐδεὶς ἀμαρτάνει τότε ὅταν ἄρχων ᾖ, ἀλλὰ πᾶς γ' ἂν εἴποι, ὅτι ὁ ἰατρὸς ἡμαρτεν καὶ ὁ ἄρχων ἡμαρτεν. τοιοῦτον οὖν δὴ σοι καὶ ἐμὲ ὑπόλαβε νῦν δὴ ἀποκρίνεσθαι· τὸ δὲ ἀκριβέστατον ἐκεῖνο τυγχάνει ὅν, τὸν ἄρχοντα, καθ' ὅσον
 341 | ἄρχων ἐστί, μὴ ἀμαρτάνειν, μὴ ἀμαρτάνοντα δὲ τὸ αὐτῷ βέλτιστον τίθεσθαι, τοῦτο δὲ τῷ ἀρχομένῳ ποιητέον. ὥστε, ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἔλεγον, δίκαιον λέγω τὸ τοῦ κρείττονος ποιεῖν συμφέρον.

XV. Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Θρασύμαχε· δοκῶ σοι συκοφαντεῖν; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Οἷε γάρ με ἐξ ἐπιβουλῆς ἐν τοῖς λόγοις κακουργοῦντά σε ἐρέσθαι ὡς ἡρόμην; Εὖ μὲν οὖν οἶδα, ἔφη· καὶ οὐδέν γέ σοι πλεον ἔσται· οὔτε
 B γὰρ ἂν με λάθοις κακουργῶν, οὔτε μὴ λαθὼν βιάσασθαι τῷ λόγῳ δύναιο. Οὐδέ γ' ἂν ἐπιχειρήσαιμι, ἦν δ' ἐγώ, ὦ μακάριε. ἀλλ' ἵνα μὴ αὖθις ἡμῖν τοιοῦτον ἐγγένηται, διόρισαι, ποτέρως λέγεις τὸν ἄρχοντά τε καὶ τὸν κρείττονα, τὸν ὡς ἔπος εἰπεῖν ἢ τὸν ἀκριβεῖ λόγῳ, ὃ νῦν δὴ ἔλεγες, οὗ τὸ συμφέρον κρείττονος ὄντος δίκαιον ἔσται τῷ ἥττονι ποιεῖν. Τὸν τῷ ἀκριβεστάτῳ, ἔφη, λόγῳ ἀρχοντα ὄντα. πρὸς ταῦτα κακούργει καὶ συκοφάντει, εἴ τι
 C δύνασαι· οὐδέν σου παρίεμαι· ἀλλ' οὐ μὴ οἷός τ' ᾖς. Οἷε γὰρ ἂν με, εἶπον, οὕτω μανῆναι, ὥστε ξυρεῖν ἐπιχειρεῖν λέοντα καὶ συκοφαντεῖν Θρασύμαχον; Νῦν γοῦν, ἔφη, ἐπεχείρησας, οὐδέν ὦν καὶ ταῦτα. Ἄδην, ἦν δ' ἐγώ, τῶν τοιούτων. ἀλλ' εἰπέ μοι· ὁ τῷ ἀκριβεῖ λόγῳ ἰατρός, ὃν ἄρτι ἔλεγες, πότερον χρηματιστὴς ἐστίν ἢ τῶν καμνόντων θεραπευτής; καὶ λέγε τὸν τῷ ὄντι ἰατρὸν ὄντα. Τῶν καμνόντων, ἔφη, θεραπευτής. Τί δὲ κυβερνήτης; ὁ ὀρθῶς κυβερνήτης ναυτῶν ἄρχων ἐστίν ἢ ναύτης; Ναυτῶν
 D ἄρχων. Οὐδέν, οἶμαι, τοῦτο ὑπολογιστέον, ὅτι πλεῖ ἐν τῇ νηϊ, οὐδ' ἐστὶν κλητέος ναύτης· οὐ γὰρ κατὰ τὸ πλεῖν κυβερνήτης καλεῖται, ἀλλὰ κατὰ τὴν τέχνην καὶ τὴν τῶν ναυτῶν ἀρχήν. Ἀληθῆ, ἔφη. Οὐκοῦν ἐκάστῳ τούτῳ

ἔστιν τι ξυμφέρον; Πάνυ γε. Οὐ καὶ ἡ τέχνη, ἣν δ' ἐγώ,
ἐπὶ τούτῳ πέφυκεν, ἐπὶ τῷ τὸ ξυμφέρον ἐκάστῳ ζητεῖν τε
καὶ ἐκπορίζειν; Ἐπὶ τούτῳ, ἔφη. Ἄρ' οὖν καὶ ἐκάστη τῶν
τεχνῶν ἔστιν τι ξυμφέρον ἄλλο ἢ ὃ τι μάλιστα τελέαν¹
εἶναι; Πῶς τοῦτο ἐρωτᾷς; Ὡσπερ, ἔφην ἐγώ, εἰ με
ἔροιο, εἰ ἐξαρκεῖ σώματι εἶναι σώματι ἢ προσδεῖται τινος,
εἴποιμ' ἂν ὅτι Παντάπασιν μὲν οὖν προσδεῖται. διὰ ταῦτα
καὶ ἡ τέχνη ἐστὶν ἡ ἱατρικὴ νῦν ἡγυρμένη, ὅτι σῶμά ἐστι
πονηρὸν καὶ οὐκ ἐξαρκεῖ αὐτῷ τοιούτῳ εἶναι. τούτῳ οὖν
ὅπως ἐκπορίζῃ τὰ συμφέροντα, ἐπὶ τούτῳ παρεσκευάσθη ἡ
τέχνη. ἡ ὀρθῶς σοι δοκῶ, ἔφην, ἂν εἰπεῖν οὕτω λέγων, ἡ οὐ;
Ὅρθως, | ἔφη. Τί δὲ δὴ; αὐτὴ ἡ ἱατρικὴ ἐστὶν πονηρά, ἢ 342
ἄλλη τις τέχνη ἔσθ' ὃ τι προσδεῖται τινος ἀρετῆς, ὥσπερ
ὀφθαλμοὶ ὄψεως καὶ ὦτα ἀκοῆς καὶ διὰ ταῦτα ἐπ' αὐτοῖς
δεῖ τινὸς τέχνης τῆς τὸ ξυμφέρον εἰς ταῦτα σκεψομένης τε
καὶ ἐκποριούσης²; Ἄρα καὶ ἐν αὐτῇ τῇ τέχνῃ ἐνὶ τις πονη-
ρία, καὶ δεῖ ἐκάστη τέχνη ἄλλης τέχνης, ἥτις αὐτῇ τὸ ξυμ-
φέρον σκέψεται, καὶ τῇ σκοπούμενῃ ἐτέρας αὖ τοιαύτης,
καὶ τοῦτ' ἔστιν ἀπέραντον; ἢ αὐτὴ αὐτῇ τὸ ξυμφέρον B
σκέψεται; ἢ οὔτε αὐτῆς οὔτε ἄλλης προσδεῖται ἐπὶ τὴν
αὐτῆς πονηρίαν τὸ ξυμφέρον σκοπεῖν· οὔτε γὰρ πονηρία
οὔτε ἀμαρτία οὐδεμία οὐδεμιᾷ τέχνῃ πάρεστιν, οὐδὲ προσ-
ήκει τέχνῃ ἄλλῳ τὸ ξυμφέρον ζητεῖν ἢ ἐκείνῳ οὐ τέχνη
ἐστίν, αὐτῇ δὲ ἀβλαβὴς καὶ ἀκέραιός ἐστιν ὀρθὴ οὐσα,
ἕωςπερ ἂν ἡ ἐκάστη ἀκριβὴς ὅλη ἥπερ ἐστί; καὶ σκόπει
ἐκείνῳ τῷ ἀκριβεῖ λόγῳ· οὕτως ἢ ἄλλως ἔχει; Οὕτως,
ἔφη, φαίνεται. Οὐκ ἄρα, ἣν δ' ἐγώ, ἱατρικὴ ἱατρικῇ τὸ C
ξυμφέρον σκοπεῖ ἀλλὰ σώματι. Ναί, ἔφη. Οὐδὲ ἵππικῇ
ἵππικῇ ἀλλ' ἵπποις· οὐδὲ ἄλλη τέχνη οὐδεμία ἑαυτῇ, οὐδὲ
γὰρ προσδεῖται, ἀλλ' ἐκείνῳ οὐ τέχνη ἐστίν. Φαίνεται,

¹ Ita A : sed malim ἄλλο, ἢ ὃ τι μάλιστα τελέαν <δεῖ> εἶναι ;

² ἐκποριούσης q : ἐκποριζούσης A.

³ δεῖ II : δεῖ ἀεὶ A.

- ἔφη, οὕτως. Ἄλλὰ μὴν, ὦ Θρασύμαχε, ἄρχουσί γε αἱ τέχναι καὶ κρατοῦσιν ἐκείνου, οὐπὲρ εἰσιν τέχναι. Συνεχώρησεν ἐνταῦθα καὶ μάλα μόγισ. Οὐκ ἄρα ἐπιστήμη γε οὐδεμία τὸ τοῦ κρείττονος ξυμφέρων σκοπεῖ οὐδ' ἐπιτάττει, D ἄλλὰ τὸ τοῦ ἥττονός τε καὶ ἀρχομένου ὑπὸ ἑαυτῆς. Ξυνωμολόγησε μὲν καὶ ταῦτα τελευτῶν, ἐπεχείρει δὲ περὶ αὐτὰ μάχεσθαι· ἐπειδὴ δὲ ὠμολόγησεν, "Ἄλλο τι οὖν, ἦν δ' ἐγώ, οὐδὲ ἱατρὸς οὐδεὶς, καθ' ὅσον ἱατρός, τὸ τῷ ἱατρῷ ξυμφέρων σκοπεῖ οὐδ' ἐπιτάττει, ἀλλὰ τὸ τῷ κάμνοντι; ὠμολόγηται γὰρ ὁ ἀκριβῆς ἱατρὸς σωμάτων εἶναι ἄρχων ἀλλ' οὐ χρηματιστής. ἢ οὐχ ὠμολόγηται; Ξυνέφη. Οὐκοῦν καὶ ὁ κυβερνήτης ὁ ἀκριβῆς ναυτῶν εἶναι ἄρχων E ἄλλ' οὐ ναύτης; Ὁμολόγηται. Οὐκ ἄρα ὅ γε τοιοῦτος κυβερνήτης τε καὶ ἄρχων τὸ τῷ κυβερνήτῃ ξυμφέρων σκέψεται τε καὶ προστάξει, ἀλλὰ τὸ τῷ ναύτῃ τε καὶ ἀρχομένῳ. Ξυνέφησε μόγισ. Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Θρασύμαχε, οὐδὲ ἄλλος οὐδεὶς ἐν οὐδεμιᾷ ἀρχῇ, καθ' ὅσον ἄρχων ἐστίν, τὸ αὐτῷ ξυμφέρων σκοπεῖ οὐδ' ἐπιτάττει, ἀλλὰ τὸ τῷ ἀρχομένῳ καὶ ᾧ ἂν αὐτὸς δημιουργῇ, καὶ πρὸς ἐκεῖνο βλέπων καὶ τὸ ἐκείνῳ ξυμφέρων καὶ πρέπον καὶ λέγει ἂν λέγει καὶ ποιεῖ ἂν ποιεῖ ἅπαντα.
- 343 XVI. | Ἐπειδὴ οὖν ἐνταῦθα ἤμεν τοῦ λόγου καὶ πᾶσι καταφανὲς ἦν, ὅτι ὁ τοῦ δικαίου λόγος εἰς τοῦναντίον περιειστήκει, ὁ Θρασύμαχος ἀντὶ τοῦ ἀποκρίνεσθαι, Εἰπέ μοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, τίτθῃ σοι ἔστιν; Τί δέ; ἦν δ' ἐγώ· οὐκ ἀποκρίνεσθαι χρὴν μᾶλλον ἢ τοιαῦτα ἐρωτᾶν; "Οτι τοί σε, ἔφη, κορυζῶντα περιορᾷ καὶ οὐκ ἀπομύττει δεόμενον, ὅς γε αὐτῇ οὐδὲ πρόβατα οὐδὲ ποιμένα γιγνώσκεις. B "Οτι δὴ τί μάλιστα; ἦν δ' ἐγώ. "Οτι οἶει τοὺς ποιμένας ἢ τοὺς βουκόλους τὸ τῶν προβάτων ἢ τὸ τῶν βοῶν ἀγαθὸν σκοπεῖν καὶ παχύνειν αὐτοὺς καὶ θεραπεύειν πρὸς ἄλλο τι βλέποντας ἢ τὸ τῶν δεσποτῶν ἀγαθὸν καὶ τὸ αὐτῶν, καὶ δὴ καὶ τοὺς ἐν ταῖς πόλεσιν ἄρχοντας, οἳ ὡς ἀληθῶς

ἄρχουσιν, ἄλλως πως ἡγεῖ διανοεῖσθαι πρὸς τοὺς ἀρ-
 χομένους ἢ ὥσπερ ἂν τις πρὸς πρόβατα διατεθῇ, καὶ
 ἄλλο τι σκοπεῖν αὐτοὺς διὰ νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἢ τοῦτο
 ὅθεν αὐτοὶ ὠφελήσονται. καὶ οὕτω πόρρω εἰ περί τε τοῦ C
 δικαίου καὶ δικαιοσύνης καὶ ἀδίκου τε καὶ ἀδικίας, ὥστε
 ἀγνοεῖς, ὅτι ἡ μὲν δικαιοσύνη καὶ τὸ δίκαιον ἀλλότριον
 ἀγαθὸν τῷ ὄντι, τοῦ κρείττονός τε καὶ ἄρχοντος ξυμφέρουν,
 οἰκεία δὲ τοῦ πειθομένου τε καὶ ὑπηρετοῦντος βλάβη,
 ἡ δὲ ἀδικία τοῦναντίον, καὶ ἄρχει τῶν ὡς ἀληθῶς εὐθικῶν
 τε καὶ δικαίων, οἱ δ' ἄρχόμενοι ποιοῦσιν τὸ ἐκείνου
 ξυμφέρουν κρείττονος ὄντος, καὶ εὐδαίμονα ἐκείνον ποιοῦσιν
 ὑπηρετοῦντες αὐτῷ, ἑαυτοὺς δὲ οὐδ' ὁπωστιοῦν. σκο- D
 πεῖσθαι δέ, ὧ εὐθέστατε Σώκρατες, οὕτωςι χρή, ὅτι
 δίκαιος ἀνὴρ ἀδίκου πανταχοῦ ἔλαττον ἔχει. πρῶτον μὲν
 ἐν τοῖς πρὸς ἀλλήλους ξυμβολαίοις, ὅπου ἂν ὁ τοιοῦτος
 τῷ τοιούτῳ κοινωνήσῃ, οὐδαμοῦ ἂν εὗροις ἐν τῇ διαλύσει
 τῆς κοινωνίας πλεον ἔχοντα τὸν δίκαιον τοῦ ἀδίκου ἀλλ'
 ἔλαττον· ἔπειτα ἐν τοῖς πρὸς τὴν πόλιν, ὅταν τέ τινες
 εἰσφοραὶ ᾧσιν, ὁ μὲν δίκαιος ἀπὸ τῶν ἴσων πλεον εἰσφέρει,
 ὁ δ' ἔλαττον, ὅταν τε λήψεις, ὁ μὲν οὐδέν, ὁ δὲ πολλὰ E
 κερδαίνει. καὶ γὰρ ὅταν ἀρχὴν τινα ἄρχῃ ἐκάτερος, τῷ
 μὲν δίκαιῳ ὑπάρχει, καὶ εἰ μηδεμίᾳ ἄλλῃ ζημίᾳ, τὰ γε
 οἰκεία δι' ἀμέλειαν μοχθηροτέρως ἔχειν, ἐκ δὲ τοῦ δημοσίου
 μηδὲν ὠφελεῖσθαι διὰ τὸ δίκαιον εἶναι, πρὸς δὲ τούτοις
 ἀπεχθέσθαι τοῖς τε οἰκείοις καὶ τοῖς γνωρίμοις, ὅταν μη-
 δὲν ἐθέλῃ αὐτοῖς ὑπηρετεῖν παρὰ τὸ δίκαιον· τῷ δὲ ἀδίκῳ
 πάντα τούτων τάναντία ὑπάρχει. λέγω γὰρ ὅνπερ νῦν δὴ
 ἔλεγον, τὸν μέγαλα δυνάμενον πλεονεκτεῖν. τοῦτον οὖν 344
 σκόπει, εἴπερ βούλει κρίνειν, ὅσῳ μᾶλλον ξυμφέρει ἰδίᾳ
 αὐτῷ ἀδίκον εἶναι ἢ τὸ δίκαιον. πάντων δὲ ῥᾶστα μαθή-
 σει, ἐὰν ἐπὶ τὴν τελεωτάτην ἀδικίαν ἔλθῃς, ἢ τὸν μὲν
 ἀδικήσαντα εὐδαιμονέστατον ποιεῖ, τοὺς δὲ ἀδικηθέντας
 καὶ ἀδικῆσαι οὐκ ἂν ἐθέλοντας ἀθλιωτάτους. ἔστιν δὲ

τοῦτο τυραννίς, ἣ οὐ κατὰ σμικρὸν τ' ἀλλότρια καὶ λάθρα καὶ βία¹ ἀφαιρεῖται, καὶ ἱερὰ καὶ ὕσια καὶ ἴδια καὶ δημόσια, **B** ἀλλὰ ξυλλήβδην, ὧν ἐφ' ἐκάστῳ μέρει ὅταν τις ἀδικήσας μὴ λάθῃ, ζημιοῦται τε καὶ ὀνειδῇ ἔχει τὰ μέγιστα· καὶ γὰρ ἱερόσυλοι καὶ ἀνδραποδισταὶ καὶ τοιχωρύχοι καὶ ἀποστερηταὶ καὶ κλέπται οἱ κατὰ μέρη ἀδικοῦντες τῶν τοιούτων κακουργημάτων καλοῦνται· ἐπειδὴν δέ τις πρὸς τοῖς τῶν πολιτῶν χρήμασιν καὶ αὐτοὺς ἀνδραποδισάμενος δουλώσεται, ἀντὶ τούτων τῶν αἰσχρῶν ὀνομάτων εὐδαίμονες καὶ μακάριοι κέκληνται, οὐ μόνον ὑπὸ τῶν πολιτῶν **C** ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων, ὅσοι ἂν πύθωνται αὐτὸν τὴν ὕλην ἀδικίαν ἡδίκηκότα· οὐ γὰρ τὸ ποιεῖν τὰ ἄδικα ἀλλὰ τὸ πάσχειν φοβούμενοι ὀνειδίζουσιν οἱ ὀνειδίζοντες τὴν ἀδικίαν. οὔτως, ὦ Σώκρατες, καὶ ἰσχυρότερον καὶ ἐλευθεριώτερον καὶ δεσποτικώτερον ἀδικία δικαιοσύνης ἐστὶν ἱκανῶς γιγνομένη, καὶ ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἔλεγον, τὸ μὲν τοῦ κρείττονος συμφέρον τὸ δίκαιον τυγχάνει ὄν, τὸ δ' ἄδικον ἑαυτῷ λυσιτελοῦν τε καὶ συμφέρον.

D XVII. Ταῦτα εἰπὼν ὁ Θρασύμαχος ἐν νῆϊ εἶχεν ἀπιέναι, ὥσπερ βαλανεὺς ἡμῶν καταντλήσας κατὰ τῶν ὥτων ἀθρόον καὶ πολλὴν τὸν λόγον. οὐ μὴν εἴασάν γε αὐτὸν οἱ παρόντες, ἀλλ' ἠνάγκασαν ὑπομεῖναι τε καὶ παρασχεῖν τῶν εἰρημένων λόγον. καὶ διὴ ἔγωγε καὶ αὐτὸς πᾶν ἐδεόμην τε καὶ εἶπον ὦ δαιμόνιε Θρασύμαχε, οἷον ἐμβαλὼν λόγον ἐν νῆϊ ἔχεις ἀπιέναι, πρὶν διδάξαι ἱκανῶς ἢ μαθεῖν εἴτε οὕτως εἴτε ἄλλως ἔχει; ἢ σμικρὸν οἷε ἐπιχειρεῖν **E** πρᾶγμα διορίζεσθαι, ἀλλ' οὐ βίου διαγωγὴν, ἣ ἂν διαγόμενος ἕκαστος ἡμῶν λυσιτελεστάτην ζωὴν ζῷ; Ἐγὼ γὰρ οἶμαι, ἔφη ὁ Θρασύμαχος, τουτὶ ἄλλως ἔχειν; Ἐοικας, ἦν δ' ἐγώ, ἥτοι ἡμῶν γε οὐδὲν κήδεσθαι, οὐδέ τι φροντίζειν εἴτε χεῖρον εἴτε βέλτιον βιωσόμεθα ἀγνοοῦντες ὃ σὺ φῆς εἰδέναι. ἀλλ', ὦ ἄγαθέ, προθυμοῦ καὶ ἡμῖν ἐνδείξασθαι.

¹ βία II: βία A.

οὗτοι κα|κῶς σοι κείσεται, ὅ τι ἂν ἡμᾶς τοσούσδε ὄντας 345
 εὐεργετήσης. ἐγὼ γὰρ δὴ σοι λέγω τό γ' ἐμόν, ὅτι οὐ
 πείθομαι οὐδ' οἶμαι ἀδικίαν δικαιοσύνης κερδαλεώτερον
 εἶναι, οὐδ' ἐὰν ἐὰ τις αὐτὴν καὶ μὴ διακωλύῃ πράττειν
 ἢ βούλεται. ἀλλ', ὦ ἄγαθέ, ἔστω μὲν ἄδικος, δυνάσθω δὲ
 ἀδικεῖν ἢ τῷ λαιθάνειν ἢ τῷ διαμάχεσθαι· ὅμως ἐμέ γε
 οὐ πείθει ὡς ἔστι τῆς δικαιοσύνης κερδαλεώτερον. ταῦτ'
 οὖν καὶ ἕτερος ἴσως τις ἡμῶν πέπονθεν, οὐ μόνος ἐγώ. B
 πείσον οὖν, ὦ μακάριε, ἱκανῶς ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ὀρθῶς βου-
 λευόμεθα δικαιοσύνην ἀδικίας περὶ πλείονος ποιούμενοι.
 Καὶ πῶς, ἔφη, σὲ πείσω; εἰ γὰρ οἷς νῦν δὴ ἔλεγον μὴ
 πέπεισαι, τί σοι ἔτι ποιήσω; ἢ εἰς τὴν ψυχὴν φέρων ἐνθῶ
 τὸν λόγον; Μὰ Δί', ἦν δ' ἐγώ, μὴ σύ γε· ἀλλὰ πρῶτον
 μὲν, ἢ ἂν εἴπῃς, ἔμμενε τούτοις, ἢ ἐὰν μετατιθῇ, φανερώς
 μετατίθεσο καὶ ἡμᾶς μὴ ἐξαπάτα. νῦν δὲ ὀρᾷς, ὦ
 Θρασύμαχε, ἔτι γὰρ τὰ ἔμπροσθεν ἐπισκεψώμεθα, ὅτι τὸν C
 ὡς ἀληθῶς ἱατρὸν τὸ πρῶτον ὀριζόμενος τὸν ὡς ἀληθῶς
 ποιμένα οὐκέτι ᾧου δεῖν ὕστερον ἀκριβῶς φυλάξαι, ἀλλὰ
 ποιμαίνειν¹ οἷε αὐτὸν τὰ πρόβατα, καθ' ὅσον ποιμὴν
 ἐστίν, οὐ πρὸς τὸ τῶν προβάτων βέλτιστον βλέποντα, ἀλλ'
 ὥσπερ δαιτυμόνα τινα καὶ μέλλοντα ἐστιάσεσθαι, πρὸς
 τὴν εὐωχίαν, ἢ αὖ πρὸς τὸ ἀποδόσθαι, ὥσπερ χρημα-
 τιστὴν ἀλλ' οὐ ποιμένα. τῇ δὲ ποιμενικῇ οὐ δῆπου ἄλλου D
 του μέλει ἢ, ἐφ' ᾧ τέτακται, ὅπως τούτῳ τὸ βέλτιστον
 ἐκποριεῖ· ἐπεὶ τά γε αὐτῆς, ὥστ' εἶναι βελτίστη, ἱκανῶς
 δῆπου ἐκπεπόρισται, ἕως γ' ἂν μηδὲν ἐνδὲξ τοῦ ποιμενικῆ
 εἶναι· οὕτω δὲ ᾧμην ἔγωγε νῦν δὴ ἀναγκαῖον εἶναι ἡμῖν
 ὁμολογεῖν, πᾶσαν ἀρχήν, καθ' ὅσον ἀρχή, μηδενὶ ἄλλῳ
 τὸ βέλτιστον σκοπεῖσθαι ἢ ἐκείνῳ τῷ ἀρχομένῳ τε καὶ
 θεραπευομένῳ, ἔν τε πολιτικῇ καὶ ἰδιωτικῇ ἀρχῇ. σὺ δὲ E
 τοὺς ἄρχοντας ἐν ταῖς πόλεσιν, τοὺς ἀληθῶς ἄρχοντας,
 ἐκόντας οἷε ἄρχειν; Μὰ Δί' οὐκ, ἔφη, ἀλλ' εὖ οἶδα.

¹ ποιμαίνειν Π et γρ in marg. A²: πιαίνειν Α.

XVIII. Τί δέ; ἦν δ' ἐγώ, ὦ Θρασύμαχε, τὰς ἄλλας ἀρχὰς οὐκ ἐννοεῖς ὅτι οὐδεὶς ἐθέλει ἄρχειν ἐκὼν, ἀλλὰ μισθὸν αἰτοῦσιν, ὥς οὐχὶ αὐτοῖσιν ὠφελίαν ἐσομένην ἐκ
 346 τοῦ ἄρχειν ἀλλὰ τοῖς ἀρχο|μένοις; ἐπεὶ τοσόνδε εἰπέ· οὐχὶ ἐκάστην μέντοι φαμὲν ἐκάστοτε τῶν τεχνῶν τούτῳ ἑτέραν εἶναι, τῷ ἑτέραν τὴν δύναμιν ἔχειν; καί, ὦ μακάριε, μὴ παρὰ δόξαν ἀποκρίνου, ἵνα τι καὶ περαίνωμεν. Ἀλλὰ τούτῳ, ἔφη, ἑτέρα. Οὐκοῦν καὶ ὠφελίαν ἐκάστη ἰδίαν τινὰ ἡμῖν παρέχεται, ἀλλ' οὐ κοινήν, οἷον ἰατρικὴ μὲν ὑγίειαν, κυβερνητικὴ δὲ σωτηρίαν ἐν τῷ πλεῖν, καὶ αἱ ἄλλαι οὕτω; Πάνυ γε. Οὐκοῦν καὶ μισθωτικὴ μισθόν;
 B αὕτη γὰρ αὐτῆς ἡ δύναμις. ἢ τὴν ἰατρικὴν σὺ καὶ τὴν κυβερνητικὴν τὴν αὐτὴν καλεῖς; ἢ ἐάνπερ βούλῃ ἀκριβῶς διορίζειν, ὥσπερ ὑπέθου, οὐδέν τι μᾶλλον, ἐάν τις κυβερνῶν ὑγιὴς γίγνηται διὰ τὸ ξυμφέρειν¹ αὐτῷ πλεῖν ἐν τῇ θαλάττῃ, ἔνεκα τούτου καλεῖς μᾶλλον αὐτὴν ἰατρικὴν; Οὐ δῆτα, ἔφη. Οὐδέ γ', οἶμαι, τὴν μισθωτικὴν, ἐὰν ὑγιαίνει τις μισθαρνῶν. Οὐ δῆτα. Τί δέ; τὴν ἰατρικὴν
 C μισθαρνητικὴν, ἐὰν ἰώμενός τις μισθαρνῇ; Οὐκ ἔφη. Οὐκοῦν τὴν γε ὠφελίαν ἐκάστης τῆς τέχνης ἰδίαν ὁμολογήσαμεν εἶναι; Ἔστω, ἔφη. Ἦντινα ἄρα ὠφελίαν κοινῇ ὠφελοῦνται πάντες οἱ δημιουργοί, δῆλον ὅτι κοινῇ τινὶ τῷ αὐτῷ προσχρώμενοι ἀπ' ἐκείνου ὠφελοῦνται. Ἔοικεν, ἔφη. Φαμὲν δέ γε τὸ μισθὸν ἀρνυμένους ὠφελεῖσθαι τοὺς δημιουργοὺς ἀπὸ τοῦ προσχρῆσθαι τῇ μισθωτικῇ τέχνῃ γίνεσθαι αὐτοῖς. Ξυνέφη μόγις. Οὐκ ἄρα
 D ἀπὸ τῆς αὐτοῦ τέχνης ἐκάστῳ αὕτη ἡ ὠφελία ἐστίν, ἢ τοῦ μισθοῦ λήψις, ἀλλ', εἰ δεῖ ἀκριβῶς σκοπεῖσθαι, ἡ μὲν ἰατρικὴ ὑγίειαν ποιεῖ, ἡ δὲ μισθαρνητικὴ μισθόν, καὶ ἡ μὲν οἰκοδομικὴ οἰκίαν, ἡ δὲ μισθαρνητικὴ αὐτῇ ἐπομένη μισθόν, καὶ αἱ ἄλλαι πᾶσαι οὕτως· τὸ αὐτῆς ἐκάστη ἔργον ἐργάζεται καὶ ὠφελεῖ ἐκεῖνο, ἐφ' ᾧ τέτακται. ἐὰν δὲ μὴ

¹ ξυμφέρειν Ξ² q: ξυμφέρον A.

μισθὸς αὐτῇ προσγίγνηται, ἔσθ' ὃ τι ὠφελεῖται ὁ δη-
μιουργὸς ἀπὸ τῆς τέχνης; Οὐ φαίνεται, ἔφη. Ἄρ' οὖν
οὐδ' ὠφελεῖ τότε, ὅταν προῖκα ἐργάζεται; Οἶμαι ἔγωγε. Ε
Οὐκοῦν, ὦ Θρασύμαχε, τοῦτο ἤδη δῆλον, ὅτι οὐδεμία
τέχνη οὐδὲ ἀρχὴ τὸ αὐτῇ ὠφέλιμον παρασκευάζει, ἀλλ',
ὅπερ πάλαι ἐλέγομεν, τὸ τῷ ἀρχομένῳ καὶ παρασκευάζει
καὶ ἐπιτάττει, τὸ ἐκείνου ξυμφέρουν ἥττονος ὄντος σκο-
ποῦσα, ἀλλ' οὐ τὸ τοῦ κρείττονος. διὰ δὲ ταῦτα ἔγωγε, ὦ
φίλε Θρασύμαχε, καὶ ἄρτι ἔλεγον μηδένα ἐθέλειν ἐκόντα
ἄρχειν καὶ τὰ ἀλλότρια κακὰ μεταχειρίζεσθαι ἀνορθοῦντα,
ἀλλὰ μισθὸν αἰτεῖν, ὅτι ὁ μέλλων καλῶς τῇ τέχνῃ | πράξειν 347
οὐδέποτε αὐτῷ τὸ βέλτιστον πράττει οὐδ' ἐπιτάττει κατὰ
τὴν τέχνην ἐπιτάττων, ἀλλὰ τῷ ἀρχομένῳ. ὦν¹ δὲ ἔνεκα,
ὡς ἔοικε, μισθὸν δεῖν ὑπάρχειν τοῖς μέλλουσιν ἐθελήσειν
ἄρχειν, ἢ ἀργύριον ἢ τιμὴν, ἢ ζημίαν, εἰ μὴ ἄρχῃ.

XIX. Πῶς τοῦτο λέγεις, ὦ Σώκρατες; ἔφη ὁ Γλαύ-
κων. τοὺς μὲν γὰρ δύο μισθοὺς γινγνώσκω· τὴν δὲ ζημίαν
ἦντινα λέγεις καὶ ὡς ἐν μισθοῦ μέρει εἴρηκας, οὐ ξυνῆκα.
Τὸν τῶν βελτίστων ἄρα μισθόν, ἔφην, οὐ ξυνιείς, δι' ὃν Β
ἄρχουσιν οἱ ἐπιεικέστατοι, ὅταν ἐθέλωσιν ἄρχειν. ἢ οὐκ
οἶσθα, ὅτι τὸ φιλότιμόν τε καὶ φιλόαγυρον εἶναι ὄνειδος
λέγεται τε καὶ ἔστιν; Ἐγώ γε, ἔφη. Διὰ ταῦτα τοίνυν, ἦν
δ' ἐγώ, οὔτε χρημάτων ἔνεκα ἐθέλουσιν ἄρχειν οἱ ἀγαθοὶ
οὔτε τιμῆς· οὔτε γὰρ φανερώς πραττόμενοι τῆς ἀρχῆς
ἔνεκα μισθὸν μισθωτοὶ βούλονται κεκλήσθαι, οὔτε λάθρα
αὐτοὶ ἐκ τῆς ἀρχῆς λαμβάνοντες κλέπτει· οὐδ' αὖ τιμῆς
ἔνεκα· οὐ γάρ εἰσι φιλότιμοι. δεῖ δὴ² αὐτοῖς ἀνάγκην C
προσεῖναι καὶ ζημίαν, εἰ μέλλουσιν ἐθέλειν ἄρχειν· ὅθεν
κινδυνεύει τὸ ἐκόντα ἐπὶ τὸ ἄρχειν ἰέναι ἀλλὰ μὴ ἀνάγκην
περιμένειν αἰσχροῦ νενομίσθαι. τῆς δὲ ζημίας μεγίστη τὸ
ὑπὸ πονηροτέρου ἄρχεσθαι, εἰ μὴ αὐτὸς ἐθέλῃ ἄρχειν·

¹ ὦν Ξ: ὦ Α.² δὴ Π: δὲ Α.

ἦν δεισαντές μοι φαίνονται ἄρχειν, ὅταν ἄρχωσιν, οἱ ἐπιεικεῖς, καὶ τότε ἔρχονται ἐπὶ τὸ ἄρχειν, οὐχ ὥς ἐπ' ἀγαθόν τι ἰόντες οὐδ' ὥς εἰπαθήσοντες ἐν αὐτῷ, ἀλλ' ὥς ἐπ' ἀναγκαῖον καὶ οὐκ ἔχοντες ἑαυτῶν βελτίοσιν ἐπιτρέψαι οὐδὲ ὁμοίοις. ἐπεὶ κινδυνεύει, πόλις ἀνδρῶν ἀγαθῶν εἰ γένοιτο, περιμάχητον ἂν εἶναι τὸ μὴ ἄρχειν, ὥσπερ νυνὶ τὸ ἄρχειν, καὶ ἐνταῦθ' ἂν καταφανὲς γενέσθαι, ὅτι τῷ ὄντι ἀληθινὸς ἄρχων οὐ πέφυκε τὸ αὐτῷ ξυμφέρουν σκοπεῖσθαι, ἀλλὰ τὸ τῷ ἀρχομένῳ· ὥστε πᾶς ἂν ὁ γιγνώσκων τὸ ὠφελεῖσθαι μᾶλλον ἔλοιτο ὑπ' ἄλλου ἢ ἄλλον ὠφελῶν πράγματα ἔχειν. τοῦτο μὲν οὖν ἔγωγε οὐδαμῇ συγχωρῶ
 Ε Θρασυμάχῳ, ὥς τὸ δίκαιόν ἐστιν τὸ τοῦ κρείττονος ξυμφέροιν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν δὴ καὶ εἰσαυθις σκεψόμεθα· πολὺ δέ μοι δοκεῖ μείζον εἶναι, ὃ νῦν λέγει Θρασύμαχος, τὸν τοῦ ἀδίκου βίον φάσκων εἶναι κρείττω ἢ τὸν τοῦ δικαίου. σὺ οὖν ποτέρως, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Γλαῦκων, αἶρεῖ καὶ πότερον ἀληθεστέρως¹ δοκεῖ σοι λέγεσθαι; Τὸν τοῦ δικαίου ἔγωγε, ἔφη, λυσιτελέστερον βίον εἶναι. Ἦκουσας, ἦν δ' ἐγώ,
 348 ὅσα ἄρτι Θρασύμαχος ἀγαθὰ διῆλθε τῷ τοῦ ἀδίκου; Ἦκουσα, ἔφη, ἀλλ' οὐ πείθομαι. Βούλει οὖν αὐτὸν πείθωμεν, ἂν δυιόμεθά πη ἐξευρεῖν, ὥς οὐκ ἀληθῇ λέγει; Πῶς γὰρ οὐ βούλομαι; ἢ δ' ὅς. Ἄν μὲν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ἀντικατατείναντες λέγωμεν αὐτῷ λόγον παρὰ λόγον, ὅσα αὖ ἀγαθὰ ἔχει τὸ δίκαιον εἶναι, καὶ αὐθις οὗτος, καὶ ἄλλον ἡμεῖς, ἀριθμεῖν δεήσει τὰγαθὰ καὶ μετρεῖν ὅσα
 Ε ἑκάτεροι ἐν ἑκατέρῳ λέγομεν, καὶ ἤδη δικαστῶν τινῶν τῶν διακρινούντων δεησόμεθα· ἂν δὲ ὥσπερ ἄρτι ἀνομολογούμενοι πρὸς ἀλλήλους σκοπῶμεν, ἅμα αὐτοί τε δικασταὶ καὶ ῥήτορες ἐσόμεθα. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Ὅποτέρως οἶν σοι, ἦν δ' ἐγώ, ἀρέσκει. Οὕτως, ἔφη.

XX. Ἴθι δέ, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Θρασύμαχε, ἀπόκριναι ἡμῖν ἐξ ἀρχῆς· τὴν τελέαν ἀδικίαν τελέας οὔσης δικαιο-

¹ ἀληθεστέρως ν: ὡς ἀληθεστέρως Α.

σύνης λυσιτελεστέραν φῆς εἶναι; Πάνυ μὲν οὖν καὶ φημί, ἔφη, καὶ δι' αὐτὴν εἴρηκα. Φέρε δὴ τὸ τοιόνδε περὶ αὐτῶν C πῶς λέγεις; τὸ μὲν που ἀρετὴν αὐτοῖν καλεῖς, τὸ δὲ κακίαν; Πῶς γὰρ οὐ; Οὐκοῦν τὴν μὲν δικαιοσύνην ἀρετὴν, τὴν δὲ ἀδικίαν κακίαν; Εἰκός γ', ἔφη, ὃ ἤδιστε, ἐπειδὴ καὶ λέγω ἀδικίαν μὲν λυσιτελεῖν, δικαιοσύνην δ' οὐ. Ἄλλὰ τί μήν; Τούναντίου, ἥ δ' ὅς. Ἡ τὴν δικαιοσύνην κακίαν; Οὐκ, ἀλλὰ πάνυ γενναίαν εὐήθειαν. Τὴν ἀδικίαν D ἄρα κακοήθειαν καλεῖς; Οὐκ, ἀλλ' εὐβουλίαν, ἔφη. Ἡ καὶ φρόνιμοί σοι, ὦ Θρασύμαχε, δοκοῦσιν εἶναι καὶ ἀγαθοὶ οἱ ἄδικοι; Οἷ γε τελέως, ἔφη, οἷοί τε ἀδικεῖν, πόλεις τε καὶ ἔθνη δυνάμενοι ἀνθρώπων ἐφ' ἑαυτοὺς ποιεῖσθαι. σὺ δὲ οἶε με ἴσως τοὺς τὰ βαλλάντια ἀποτέμνοντας λέγειν. λυσιτελεῖ μὲν οὖν, ἥ δ' ὅς, καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐάνπερ λανθάνῃ· ἔστι δὲ οὐκ ἄξια λόγου, ἀλλ' ἂ νῦν δὴ ἔλεγον. Τοῦτο μέντοι, ἔφην, οὐκ ἀγνοῶ ὅ τι βούλει λέγειν· ἀλλὰ E τόδε ἐθαύμασα, εἰ ἐν ἀρετῆς καὶ σοφίας τίθης μέρος τὴν ἀδικίαν, τὴν δὲ δικαιοσύνην ἐν τοῖς ἐναντίοις. Ἄλλὰ πάνυ οὕτω τίθημι. Τοῦτο, ἦν δ' ἐγώ, ἤδη στερεώτερον, ὦ ἐταῖρε, καὶ οὐκέτι ῥάδιον¹ ἔχειν ὅ τί τις εἶπῃ. εἰ γὰρ λυσιτελεῖν μὲν τὴν ἀδικίαν ἐτίθεσο, κακίαν μέντοι ἢ αἰσχροὺς αὐτὸ ὠμολόγεις εἶναι, ὥσπερ ἄλλοι τινές, εἴχομεν ἂν τι λέγειν κατὰ τὰ νομιζόμενα λέγοντες· νῦν δὲ δηλὸς εἶ ὅτι φήσεις αὐτὸ καὶ καλὸν καὶ ἰσχυρὸν εἶναι καὶ τᾶλλα αὐτῷ πάντα προσθήσεις, | ἢ ἡμεῖς τῷ δικαίῳ προσετίθεμεν, 349 ἐπειδὴ γε καὶ ἐν ἀρετῇ αὐτὸ καὶ σοφίᾳ ἐτόλμησας θεῖναι. Ἀληθέστατα, ἔφη, μαντεύει. Ἄλλ' οὐ μέντοι, ἦν δ' ἐγώ, ἀποκνητέον γε τῷ λόγῳ ἐπεξελεῖν σκοπούμενον, ἕως ἄν σε ὑπολαμβάνω λέγειν ἄπερ διανοεῖ. ἐμοὶ γὰρ δοκεῖς σύ, ὦ Θρασύμαχε, ἀτεχνῶς νῦν οὐ σκώπτειν, ἀλλὰ τὰ δοκοῦντα περὶ τῆς ἀληθείας² λέγειν. Τί δέ σοι, ἔφη, τοῦτο διαφέρει, εἴτε μοι δοκεῖ εἴτε μή, ἀλλ' οὐ τὸν λόγον ἐλέγ-

¹ ῥάδιον ν: ῥᾶον Α.² ἀληθείας Α: ἀδικίας coniecit H. Wolf.

Β χεις; Οὐδέν, ἦν δ' ἐγώ. ἀλλὰ τόδε μοι πειρῶ ἔτι πρὸς τούτοις ἀποκρίνασθαι· ὁ δίκαιος τοῦ δικαίου δοκεῖ τί σοι ἂν ἐθέλειν πλεόν ἔχειν; Οὐδαμῶς, ἔφη· οὐ γὰρ ἂν ἦν ἀστεῖος, ὥσπερ νῦν, καὶ εὐήθης. Τί δέ; τῆς δικαίας πράξεως; Οὐδὲ τῆς <πράξεως τῆς¹> δικαίας, ἔφη. Τοῦ δὲ ἀδίκου πότερον ἀξιοῖ ἂν πλεονεκτεῖν καὶ ἡγοῖτο δίκαιον εἶναι, ἢ οὐκ ἂν ἡγοῖτο δίκαιον; 'Ηγοῖτ' ἂν, ἢ δ' ὅς, καὶ ἀξιοῖ, ἀλλ' οὐκ ἂν δύναιτο. 'Αλλ' οὐ τοῦτο, ἦν δ' ἐγώ, C ἐρωτῶ, ἀλλ' εἰ τοῦ μὲν δικαίου μὴ ἀξιοῖ πλεόν ἔχειν μηδὲ βούλεται ὁ δίκαιος, τοῦ δὲ ἀδίκου; 'Αλλ' οὕτως, ἔφη, ἔχει. Τί δὲ δὴ ὁ ἄδικος; ἄρα ἀξιοῖ τοῦ δικαίου πλεονεκτεῖν καὶ τῆς δικαίας πράξεως; Πῶς γὰρ οὐκ; ἔφη, ὅς γε πάντων πλεόν ἔχειν ἀξιοῖ. Οὐκοῦν καὶ ἀδίκου ἀνθρώπου τε καὶ πράξεως ὁ ἄδικος πλεονεκτῇσιν καὶ ἀμιλλήσεται ὡς ἀπάντων πλείστον αὐτὸς λάβη; 'Εστι ταῦτα.

XXI. Ὡδε δὴ λέγωμεν, ἔφην· ὁ δίκαιος τοῦ μὲν ὁμοίου οὐ πλεονεκτεῖ, τοῦ δὲ ἀνομοίου, ὁ δὲ ἄδικος τοῦ τε D ὁμοίου καὶ τοῦ ἀνομοίου. 'Αριστα, ἔφη, εἴρηκας. 'Εστιν δέ γε, ἔφην, φρόνιμός τε καὶ ἀγαθὸς ὁ ἄδικος, ὁ δὲ δίκαιος οὐδέτερος. Καὶ τοῦτ', ἔφη, εἶ. Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἔοικε τῷ φρονίμῳ καὶ τῷ ἀγαθῷ ὁ ἄδικος, ὁ δὲ δίκαιος οὐκ ἔοικεν; Πῶς γὰρ οὐ μέλλει, ἔφη, ὁ τοιοῦτος ὦν καὶ εἰκέναι τοῖς τοιούτοις, ὁ δὲ μὴ εἰκέναι; Καλῶς. τοιοῦτος ἄρα ἐστὶν ἐκάτερος αὐτῶν οἷσπερ ἔοικεν. 'Αλλὰ τί μέλλει; ἔφη. Εἶεν, ὦ Θρασύμαχε· μουσικὸν δέ τινα λέγεις, ἕτερον E δὲ ἄμουσον; 'Εγωγε. Πότερον φρόνιμον καὶ πότερον ἄφρονα; Τὸν μὲν μουσικὸν δήπου φρόνιμον, τὸν δὲ ἄμουσον ἄφρονα. Οὐκοῦν καὶ ἄπερ φρόνιμον, ἀγαθόν, ἂ δὲ ἄφρονα, κακόν; Ναί. Τί δὲ ἰατρικόν; οὐχ οὕτως; Οὕτως. Δοκεῖ ἂν οὖν τίς σοι, ὦ ἄριστε, μουσικὸς ἀνὴρ ἀρμοττόμενος λύραν ἐθέλειν μουσικοῦ ἀνδρὸς ἐν τῇ ἐπιτάσει καὶ ἀνέσει τῶν χορδῶν πλεονεκτεῖν ἢ ἀξιοῦν πλεόν ἔχειν;

¹ πράξεως τῆς nos: om. codd.

Οὐκ ἔμοιγε. Τί δέ; ἀμούσου; Ἀνάγκη, ἔφη. Τί δὲ
 ἱατρικός; | ἐν τῇ ἐδωδῇ ἢ πόσει ἐθέλειν ἄν τι ἱατρικοῦ 350
 πλεονεκτεῖν ἢ ἀνδρὸς ἢ πράγματος; Οὐ δῆτα. Μὴ
 ἱατρικοῦ δέ; Ναί. Περὶ πάσης δὲ ὅρα ἐπιστήμης τε καὶ
 ἀνεπιστημοσύνης, εἴ τίς σοι δοκεῖ ἐπιστήμων ὅστισιν
 πλείω ἂν ἐθέλειν αἰρεῖσθαι ἢ ὅσα ἄλλος ἐπιστήμων ἢ
 πράττειν ἢ λέγειν, καὶ οὐ ταῦτα τῷ ὁμοίῳ ἑαυτῷ εἰς τὴν
 αὐτὴν πράξιν. Ἄλλ' ἴσως, ἔφη, ἀνάγκη τοῦτό γε οὕτως
 ἔχειν. Τί δὲ ὁ ἀνεπιστήμων; οὐχὶ ὁμοίως μὲν ἐπιστή-
 μονος πλεονεκτῆσειεν ἄν, ὁμοίως δὲ ἀνεπιστήμονος; Ἴσως. B
 Ὁ δὲ ἐπιστήμων σοφός; Φημί. Ὁ δὲ σοφὸς ἀγαθός;
 Φημί. Ὁ ἄρα ἀγαθὸς τε καὶ σοφὸς τοῦ μὲν ὁμοίου οὐκ
 ἐθελήσει πλεονεκτεῖν, τοῦ δὲ ἀνομοίου τε καὶ ἐναντίου.
 Ἔοικεν, ἔφη. Ὁ δὲ κακὸς τε καὶ ἀμαθὴς τοῦ τε ὁμοίου
 καὶ τοῦ ἐναντίου. Φαίνεται. Οὐκοῦν, ὦ Θρασύμαχε, ἦν
 δ' ἐγώ, ὁ ἄδικος ἡμῖν τοῦ ἀνομοίου τε καὶ ὁμοίου πλεον-
 εκτεῖ; ἢ οὐχ οὕτως ἔλεγες; Ἔγωγε, ἔφη. Ὁ δέ γε
 δίκαιος τοῦ μὲν ὁμοίου οὐ πλεονεκτῆσει, τοῦ δὲ ἀνομοίου; C
 Ναί. Ἔοικεν ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ὁ μὲν δίκαιος τῷ σοφῷ καὶ
 ἀγαθῷ, ὁ δὲ ἄδικος τῷ κακῷ καὶ ἀμαθεῖ. Κινδυνεύει.
 Ἀλλὰ μὴν ὁμολογοῦμεν, ᾧ γε ὅμοιος ἐκάτερος εἴη, τοιοῦτον
 καὶ ἐκάτερον εἶναι. Ὁμολογοῦμεν γάρ. Ὁ μὲν ἄρα
 δίκαιος ἡμῖν ἀναπέφανται ὦν ἀγαθὸς τε καὶ σοφός, ὁ δὲ
 ἄδικος ἀμαθὴς τε καὶ κακός.

XXII. Ὁ δὲ Θρασύμαχος ὁμολόγησε μὲν πάντα
 ταῦτα, οὐχ ὥς ἐγὼ νῦν ῥαδίως λέγω, ἀλλ' ἐλκόμενος καὶ D
 μόγις, μετὰ ἰδρώτος θαυμαστοῦ ὅσου, ἅτε καὶ θέρους ὄντος.
 τότε καὶ εἶδον ἐγώ, πρότερον δὲ οὐπω, Θρασύμαχον
 ἐρυθριῶντα. ἐπειδὴ δὲ οὖν διωμολογησάμεθα τὴν δικαι-
 οσύνην ἀρετὴν εἶναι καὶ σοφίαν, τὴν δὲ ἀδικίαν κακίαν
 τε καὶ ἀμαθίαν, Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ, τοῦτο μὲν ἡμῖν οὕτω
 κείσθω, ἔφαμεν δὲ δὴ καὶ ἰσχυρὸν εἶναι τὴν ἀδικίαν· ἢ οὐ
 μέμνησαι, ὦ Θρασύμαχε; Μέμνημαι, ἔφη· ἀλλ' ἔμοιγε

οὐδὲ ἂ νῦν λέγεις ἀρέσκει. καὶ ἔχω περὶ αὐτῶν λέγειν. εἰ
 Γ οὖν λέγοιμι, εὖ οἶδ' ὅτι δημηγορεῖν ἂν με φαίης· ἢ οὖν
 εἰ με εἰπεῖν ὅσα βούλομαι, ἢ, εἰ βούλει ἐρωτᾶν, ἐρώτα·
 ἐγὼ δέ σοι, ὥσπερ ταῖς γραυσὶν ταῖς τοὺς μύθους λεγού-
 σαις, εἰεν ἐρῶ καὶ κατανεύσομαι καὶ ἀνανεύσομαι. Μη-
 δαμῶς. ἦν δ' ἐγώ, παρὰ γε τὴν σαυτοῦ δόξαν. "Ὡστε σοι,
 ἔφη, ἀρέσκειν, ἐπειδὴ περ οὐκ ἔῤῃς λέγειν. καίτοι τί ἄλλο
 βουλεῖ; Οὐδὲν μὰ Δία, ἦν δ' ἐγώ, ἀλλ' εἴπερ τοῦτο
 ποιήσεις. ποίει· ἐγὼ δὲ ἐρωτήσω. Ἐρώτα δὴ. Τοῦτο
 351 τοίνυν ἐρωτῶ, ὅπερ ἄρτι, ἵνα καὶ ἐξῆς διασκεψώμεθα | τὸν
 λόγον, ὅποῖόν τι τυγχάνει ὃν δικαιοσύνη πρὸς ἀδικίαν.
 ἐλέχθη γάρ που, ὅτι καὶ δυνατώτερον καὶ ἰσχυρότερον εἴη
 ἀδικία δικαιοσύνης· νῦν δέ γ', ἔφην, εἴπερ σοφία τε καὶ
 ἀρετή ἐστὶν δικαιοσύνη, ῥαδίως, οἶμαι, φανήσεται καὶ
 ἰσχυρότερον ἀδικίας, ἐπειδὴ περ ἐστὶν ἀμαθία ἢ ἀδικία·
 οὐδεὶς ἂν ἔτι τοῦτο ἀγνοήσειεν. ἀλλ' οὗ τι οὕτως
 ἀπλῶς, ὦ Θρασύμαχε, ἔγωγε ἐπιθυμῶ, ἀλλὰ τῇδέ πη
 Β σκέψασθαι· πόλιν φαίης ἂν ἄδικον εἶναι καὶ ἄλλας πόλεις
 ἐπιχειρεῖν δουλοῦσθαι ἀδίκως καὶ καταδεδουλώσθαι, πολ-
 λὰς δὲ καὶ ὑφ' ἑαυτῇ ἔχειν δουλωσαμένην; Πῶς γὰρ οὐκ;
 ἔφη· καὶ τοῦτό γε ἡ ἀρίστη μάλιστα ποιήσει καὶ τελεώ-
 τατα οὖσα ἄδικος. Μανθάνω, ἔφην· ὅτι σὸς οὗτος ἦν ὁ
 λόγος. ἀλλὰ τόδε περὶ αὐτοῦ σκοπῶ· πότερον ἢ κρείττων
 γιγνομένη πόλις πόλεως ἄνευ δικαιοσύνης τὴν δύναμιν
 ταύτην ἔξει, ἢ ἀνάγκη αὐτῇ μετὰ δικαιοσύνης; Εἰ μὲν,
 Γ ἔφη, ὥς σὺ ἄρτι ἔλεγες ἔχει, ἢ δικαιοσύνη σοφία, μετὰ
 δικαιοσύνης· εἰ δ' ὥς ἐγὼ ἔλεγον, μετὰ ἀδικίας. Πάνυ
 ἄγαμαι, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Θρασύμαχε, ὅτι οὐκ ἐπινεύεις μόνον
 καὶ ἀνανεύεις, ἀλλὰ καὶ ἀποκρίνεις πάνυ καλῶς. Σοὶ γάρ,
 ἔφη, χαρίζομαι.

XXIII. Εὖ γε σὺ ποιῶν· ἀλλὰ δὴ καὶ τόδε μοι
 χάρισται καὶ λέγε· δοκεῖς ἂν ἢ πόλιν ἢ στρατόπεδον ἢ
 ληστὰς ἢ κλέπτας ἢ ἄλλο τι ἔθνος, ὅσα κοινῇ ἐπὶ τι

ἔρχεται ἀδίκως, πρᾶξαι ἂν τι δύνασθαι, εἰ ἀδικοῖεν ἀλλή-
 λους; Οὐ δῆτα, ἢ δ' ὅς. Τί δ' εἰ μὴ ἀδικοῖεν; οὐ μᾶλλον; D
 Πάνυ γε. Στάσεις γάρ που, ὦ Θρασύμαχε, ἢ γε ἀδικία
 καὶ μίση καὶ μάχας ἐν ἀλλήλοις παρέχει, ἢ δὲ δικαιοσύνη
 ὁμόνοιαν καὶ φιλίαν· ἢ γάρ; Ἔστω, ἢ δ' ὅς, ἵνα σοι μὴ
 διαφέρωμαι¹. Ἄλλ' εὖ γε σὺ ποιῶν, ὦ ἄριστε. τότε δέ
 μοι λέγε· ἄρα εἰ τοῦτο ἔργον ἀδικίας, μῖσος ἐμποιεῖν ὅπου
 ἂν ἐνῇ, οὐ καὶ ἐν ἐλευθέροις τε καὶ δούλοις ἐγγυημένη
 μισεῖν ποιήσῃ ἀλλήλους καὶ στασιάζειν καὶ ἀδυνάτους
 εἶναι κοινῇ μετ' ἀλλήλων πράττειν; Πάνυ γε. Τί δέ; ἂν E
 ἐν δυοῖν ἐγγένηται, οὐ διοίσονται καὶ μισήσουσιν καὶ
 ἐχθροὶ ἔσονται ἀλλήλοις τε καὶ τοῖς δικαίοις; Ἔσονται,
 ἔφη. Ἐὰν δὲ δῆ, ὦ θαυμάσιε, ἐν ἐνὶ ἐγγένηται ἀδικία
 μὴ ἀπολεῖ τὴν αὐτῆς δύναμιν, ἢ οὐδὲν ἦττον ἔξει;
 Μηδὲν ἦττον ἐχέτω, ἔφη. Οὐκοῦν τοιάνδε τινὰ φαίνεται
 ἔχουσα τὴν δύναμιν, οἷαν, ὅτ' ἂν ἐγγένηται, εἴτε πύλει τινὶ
 εἴτε γένει εἴτε στρατοπέδῳ εἴτε ἄλλῳ ὄρωρυν, πρῶτον μὲν
 ἀδύνατον | αὐτὸ ποιεῖν² πράττειν μεθ' αὐτοῦ διὰ τὸ στασιάζειν 352
 καὶ διαφέρεσθαι, ἔτι δ' ἐχθρὸν εἶναι ἑαυτῷ τε καὶ τῷ
 ἐναντίῳ παντὶ καὶ τῷ δικαίῳ; οὐχ οὕτως; Πάνυ γε. Καὶ
 ἐν ἐνὶ δῆ, οἶμαι, ἐνοῦσα ταῦτα πάντα ποιήσῃ, ἅπερ
 πέφυκεν ἐργάζεσθαι· πρῶτον μὲν ἀδύνατον αὐτὸν πράτ-
 τειν ποιήσῃ στασιάζοντα καὶ οὐχ ὁμονοοῦντα αὐτὸν
 ἑαυτῷ, ἔπειτα ἐχθρὸν καὶ ἑαυτῷ καὶ τοῖς δικαίοις· ἢ γάρ;
 Ναί. Δίκαιοι δέ γ' εἰσὶν, ὦ φίλε, καὶ οἱ θεοί; Ἔστων, ἔφη. B
 Καὶ θεοῖς ἄρα ἐχθρὸς ἔσται ὁ ἀδικος, ὦ Θρασύμαχε, ὁ δὲ
 δίκαιος φίλος. Εὐώχου τοῦ λόγου, ἔφη, θαρρῶν· οὐ γὰρ
 ἔγωγέ σοι ἐναντιώσομαι, ἵνα μὴ τοῖσδε ἀπέχθωμαι. Ἴθι
 δῆ, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τὰ λοιπά μοι τῆς ἐστιάσεως ἀποπλήρω-
 σον ἀποκρινόμενος ὥσπερ καὶ νῦν. ὅτι μὲν γὰρ καὶ
 σοφώτεροι καὶ ἀμείνους καὶ δυνατώτεροι πράττειν οἱ

¹ διαφέρωμαι II: διαφέρωμεν A.² ποιεῖν II: ποιεῖ A.

δίκαιοι φαίνονται, οἱ δὲ ἄδικοι οὐδὲν πράττειν μετ' ἀλλή-
 C λων οἰοί τε, ἀλλὰ δὴ καὶ οὓς φάμεν ἐρρωμένως πώποτε
 τι μετ' ἀλλήλων κοιῇ πρᾶξαι ἀδίκους ὄντας, τοῦτο οὐ
 παντάπασιν ἀληθὲς λέγομεν· οὐ γὰρ ἂν ἀπείχοντο ἀλλή-
 λων κομιδῇ ὄντες ἄδικοι, ἀλλὰ δήλον ὅτι ἐνῆν τις αὐτοῖς
 δικαιοσύνη, ἣ αὐτοὺς ἐποίει μήτοι καὶ ἀλλήλους γε καὶ ἐφ'
 οὓς ἦσαν ἅμα ἀδικεῖν, δι' ἣν ἔπραξαν ἂ ἔπραξαν, ὥρμησαν
 δὲ ἐπὶ τὰ ἄδिका ἀδικία ἡμιμόχθηροι ὄντες, ἐπεὶ οἳ γε
 παμπόνηροι καὶ τελέως ἄδικοι τελέως εἰσὶν καὶ πράττειν
 D ἀδύνατοι· ταῦτα μὲν οὖν ὅτι οὕτως ἔχει, μανθάνω, ἀλλ'
 οὐχ ὥς σὺ τὸ πρῶτον ἐτίθεσο. εἰ δὲ καὶ ἄμεινον ζῶσιν οἱ
 δίκαιοι τῶν ἀδίκων καὶ εὐδαιμονέστεροί εἰσιν, ὅπερ τὸ
 ὕστερον προϋθέμεθα σκέψασθαι, σκεπτέον. φαίνονται
 μὲν οὖν καὶ νῦν, ὥς γέ μοι¹ δοκεῖ, ἐξ ὧν εἰρήκαμεν· ὅμως
 δ' ἔτι² βέλτιον σκεπτέον. οὐ γὰρ περὶ τοῦ ἐπιτυχόντος ὁ
 λόγος, ἀλλὰ περὶ τοῦ ὄντινα τρόπον χρὴ ζῆν. Σκόπει δὴ,
 ἔφη. Σκοπῶ, ἦν δ' ἐγώ. καί μοι λέγε· δοκεῖ τί σοι εἶναι
 E ἵππου ἔργον; Ἐμοιγε. Ἄρ' οὖν τοῦτο ἂν θείης καὶ ἵππου
 καὶ ἄλλου ὁτουοῦν ἔργον, ὃ ἂν ἡ μόνῳ ἐκείνῳ ποιῇ τις ἢ
 ἄριστα; Οὐ μανθάνω, ἔφη. Ἄλλ' ὧδε· ἔσθ' ὅτῳ ἂν ἄλλῳ
 ἴδοις ἢ ὀφθαλμοῖς; Οὐ δῆτα. Τί δέ; ἀκούσαις ἄλλῳ ἢ
 ὡσὶν; Οὐδαμῶς. Οὐκοῦν δικαίως³ ταῦτα τούτων φάμεν
 353 ἔργα εἶναι; Πάνυ γε. Τί δέ; | μαχαίρα ἂν⁴ ἀμπέλου
 κλῆμα ἀποτέμοις καὶ σμίλη καὶ ἄλλοις πολλοῖς; Πῶς γὰρ
 οὐ; Ἄλλ' οὐδενί γ' ἂν, οἶμαι, οὕτω καλῶς, ὥς δρεπάνῳ
 τῷ ἐπὶ τοῦτο ἐργασθέντι. Ἀληθῆ. Ἄρ' οὖν οὐ τοῦτο
 τούτου ἔργον θήσομεν; Θήσομεν μὲν οὖν.

XXIV. Νῦν δὴ, οἶμαι, ἄμεινον ἂν μάθοις ὃ ἄρτι
 ἠρώτων, πυνθανόμενος εἰ οὐ τοῦτο ἐκάστου εἴη ἔργον,
 ὃ ἂν ἡ μόνον τι ἢ κάλλιστα τῶν ἄλλων ἀπεργάζεταιται.

¹ ὥς γέ μοι ἔστι γ: ὥστέ Α.

² δ' ἔτι ἔστι γ: δέ τι Α.

³ δικαίως cum uno Stobaei codice dedimus: δικαίως ἂν Α.

⁴ ἂν v cum Stobaeo: om. Α.

Ἄλλ', ἔφη, **μανθάνω** τε καὶ μοι **δοκεῖ** τοῦτο **ἐκάστου**
πράγματος ἔργον εἶναι. **Εἶεν**, ἦν δ' ἐγώ· οὐκοῦν καὶ **Β**
ἀρετὴ **δοκεῖ** σοι **εἶναι ἐκάστω**, ὥπερ καὶ **ἔργον** **τι προστέ-**
τακται; ἴωμεν δὲ ἐπὶ τὰ αὐτὰ **πάλιν**. **ὀφθαλμῶν**, **φαμέν**,
ἔστιν ἔργον; Ἔστιν. Ἄρ' οὖν καὶ **ἀρετὴ** **ὀφθαλμῶν ἔστιν**;
Καὶ ἀρετὴ. **Τί** δέ; ὥτων ἦν **τι ἔργον**; **Ναί**. **Οὐκοῦν** καὶ
ἀρετὴ; **Καὶ ἀρετὴ**. **Τί** δὲ **πάντων** **πέρι τῶν ἄλλων**; οὐχ
 οὔτω; Οὔτω. Ἐχε δὴ· ἂρ' ἂν ποτε ὄμματα τὸ αὐτῶν
 ἔργον **καλῶς ἀπεργάσαιντο** μὴ ἔχοντα τὴν αὐτῶν **οἰκείαν** **Γ**
ἀρετήν, ἀλλ' ἀντὶ τῆς ἀρετῆς **κακίαν**; **Καὶ πῶς ἂν**; ἔφη·
τυφλότητα γὰρ ἴσως **λέγεις** ἀντὶ τῆς ὀψέως. Ἦτις, ἦν δ'
 ἐγώ, αὐτῶν ἢ ἀρετῇ· οὐ γάρ **πω** τοῦτο ἐρωτῶ, ἀλλ' εἰ τῇ
 οἰκείᾳ μὲν ἀρετῇ τὸ αὐτῶν ἔργον **εὖ ἐργάσεται** τὰ ἐργαζό-
 μενα, **κακία** δὲ **κακῶς**. Ἀληθές, ἔφη, τοῦτό γε **λέγεις**.
Οὐκοῦν καὶ ὧτα **στερόμενα** τῆς αὐτῶν ἀρετῆς **κακῶς** τὸ
 αὐτῶν ἔργον **ἀπεργάσεται**; **Πάνυ γε**. **Τίθεμεν** οὖν καὶ
 τἄλλα **πάντα** εἰς τὸν αὐτὸν **λόγον**; Ἔμοιγε **δοκεῖ**. Ἴθι **Δ**
 δὴ, μετὰ ταῦτα **τόδε σκέψαι**. **ψυχῆς ἔστιν** **τι ἔργον**, ὃ
 ἄλλῳ τῶν ὄντων οὐδ' ἂν ἐνὶ **πράξαις**; οἶον τὸ τοιόνδε· τὸ
 ἐπιμελεῖσθαι καὶ ἄρχειν καὶ **βουλεύεσθαι** καὶ τὰ τοιαῦτα
 πάντα, ἔσθ' ὅτῳ ἄλλῳ ἢ **ψυχῇ** **δικαίως** ἂν αὐτὰ ἀποδοί-
 μεν καὶ **φαίμεν ἴδια ἐκείνου**¹ **εἶναι**; Οὐδενὶ ἄλλῳ. **Τί** δ' αὖ
 τὸ **ζῆν**; **ψυχῆς φήσομεν ἔργον εἶναι**; **Μάλιστα γ'**, ἔφη.
Οὐκοῦν καὶ ἀρετὴν **φαμέν** **τινα ψυχῆς εἶναι**; **Φαμέν**. Ἄρ' **Ε**
 οὖν ποτέ, ὦ **Θρασύμαχε**, **ψυχὴ** τὰ αὐτῆς ἔργα **εὖ ἀπεργά-**
σεται **στερομένη** τῆς οἰκείας ἀρετῆς, ἢ ἀδύνατον; Ἀδύνα-
 τον. Ἀνάγκη ἄρα **κακῇ ψυχῇ** **κακῶς ἄρχειν** καὶ ἐπιμελεῖ-
 σθαι, τῇ δὲ ἀγαθῇ πάντα ταῦτα **εὖ πράττειν**. Ἀνάγκη.
Οὐκοῦν ἀρετὴν γε **συνεχωρήσαμεν** **ψυχῆς εἶναι** **δικαιοσύ-**
νην, **κακίαν** δὲ **ἀδικίαν**; **Συνεχωρήσαμεν** γάρ. Ἦ μὲν
 ἄρα **δικαία ψυχὴ** καὶ ὁ **δίκαιος ἀνὴρ** **εὖ βιωσεται**, **κακῶς**
 δὲ ὁ ἀδικος. **Φαίνεται**, ἔφη, **κατὰ τὸν σὸν λόγον**. | Ἄλλὰ 354

¹ ἐκείνου Ξ q: ἐκείνης Α.

μὴν ὃ γε εὖ ζῶν μακάριός τε καὶ εὐδαίμων, ὁ δὲ μὴ
 πάναντία. Πῶς γὰρ οὐ; Ὁ μὲν δίκαιος ἄρα εὐδαίμων, ὁ
 δ' ἄδικος ἄθλιος. Ἔστων, ἔφη. Ἀλλὰ μὴν ἄθλιόν γε
 εἶναι οὐ λυσιτελεῖ, εὐδαίμονα δέ. Πῶς γὰρ οὐ; Οὐδέποτ'
 ἄρα, ὦ μακάριε Θρασύμαχε, λυσιτελέστερον ἀδικία δικαιο-
 σύνης. Ταῦτα δὴ σοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, εἰστιάσθω ἐν
 τοῖς Βενδιδεοῖσι. Ὑπὸ σοῦ γε, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Θρασύμαχε,
 ἐπειδὴ μοι πρῶτος ἐγένου καὶ χαλεπαίνων ἐπαύσω. οὐ
 B μέντοι καλῶς γε εἰστίσμαι, δι' ἑμαυτόν, ἀλλ' οὐ διὰ σέ·
 ἀλλ' ὥσπερ οἱ λίχνοι τοῦ αἰὲ παραφερομένου ἀπογεύονται
 ἄρπάζοντες, πρὶν τοῦ προτέρου μετρίως ἀπολαῦσαι, καὶ
 ἐγώ μοι δοκῶ οὔτω, πρὶν ὃ τὸ πρῶτον ἐσκοποῦμεν εἰρεῖν.
 τὸ δίκαιον ὃ τί ποτ' ἐστίν, ἀφέμενος ἐκείνου ὁρμῆσαι ἐπὶ
 τὸ σκέψασθαι περὶ αὐτοῦ, εἴτε κακία ἐστὶν καὶ ἀμαθία
 εἴτε σοφία καὶ ἀρετή, καὶ ἐμπεσόντος αὖ ὕστερον λόγου,
 ὅτι λυσιτελέστερον ἢ ἀδικία τῆς δικαιοσύνης, οὐκ ἀπε-
 σχόμην τὸ μὴ οὐκ ἐπὶ τοῦτο ἐλθεῖν ἀπ' ἐκείνου, ὥστε μοι
 C νυνὶ γέγονεν ἐκ τοῦ διαλόγου μηδὲν εἰδέναι· ὁπότε γὰρ τὸ
 δίκαιον μὴ οἶδα ὃ ἐστίν, σχολῇ εἵσομαι εἴτε ἀρετή τις
 οἶσα τυγχάνει εἴτε καὶ οὐ, καὶ πότερον ὁ ἔχων αὐτὸ οὐκ
 εὐδαίμων ἐστὶν ἢ εὐδαίμων.

τέλος πολιτείας α'.

B.

I. Ἐγὼ μὲν οὖν ταῦτα εἰπὼν ῥῆμην λόγον ἀπηλλά- 357
 χθαι· τὸ δ' ἦν ἄρα, ὡς ἔοικε, προοίμιον. ὁ γὰρ Γλαύκων
 αἰεί τε ἀνδρειότατος ὢν τυγχάνει πρὸς ἅπαντα, καὶ διὸ καὶ
 τότε τοῦ Θρασυμάχου τὴν ἀπόρρησιν οὐκ ἀπεδέξατο, ἀλλ'
 ἔφη ὦ Σώκρατες, πότερον ἡμῶς βούλει δοκεῖν πεπεικέναι,
 ἢ ὡς ἀληθῶς πείσαι ὅτι παντὶ τρόπῳ ἄμεινόν ἐστιν ὁ
 δίκαιον εἶναι ἢ ἄδικον; Ὡς ἀληθῶς, εἶπον, ἔγωγ' ἂν
 ἐλοίμην, εἰ ἐπ' ἐμοὶ εἴη. Οὐ τοίνυν, ἔφη, ποιεῖς ὁ βούλει
 λέγε γάρ μοι· ἄρά σοι δοκεῖ τοιόνδε τι εἶναι ἀγαθόν, ὃ
 δεξαίμεθ' ἂν ἔχειν οὐ τῶν ἀποβαινόντων ἐφιεμένοι, ἀλλ'
 αὐτὸ αὐτοῦ ἔνεκα ἀσπαζόμενοι; οἷον τὸ χαίρειν καὶ αἰ
 ἡδοῖν ὅσαι ἀβλαβεῖς καὶ μηδὲν εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον διὰ
 ταύτας γίγνεται ἄλλο ἢ χαίρειν ἔχοντα. Ἐμοιγε, ἦν δ'
 ἐγώ, δοκεῖ τι εἶναι τοιοῦτον. Τί δέ; ὃ αὐτό τε αὐτοῦ
 χάριν ἀγαπῶμεν καὶ τῶν ἀπ' αὐτοῦ γιγνομένων; οἷον αὖ
 τὸ φρονεῖν καὶ τὸ ὀρεῖσθαι καὶ τὸ ὑγιαίνειν· τὰ γὰρ τοιαῦτά
 που δι' ἀμφοτέρα ἀσπαζόμεθα. Ναί, εἶπον. Τρίτον δὲ
 ὀρεῖσθαι τι, ἔφη, εἶδος ἀγαθοῦ, ἐν ᾧ τὸ γυμνάζεσθαι καὶ τὸ
 κάμνοντα ἰατρεύεσθαι καὶ ἰάτρευσίς τε καὶ ὁ ἄλλος
 χρηματισμός; ταῦτα γὰρ ἐπίπονα φαῖμεν ἂν, ὠφελεῖν δὲ
 ἡμᾶς, καὶ αὐτὰ μὲν ἑαυτῶν ἔνεκα οὐκ ἂν δεξαίμεθα ἔχειν, ὁ
 τῶν δὲ μισθῶν τε χάριν καὶ τῶν ἄλλων ὅσα γίγνεται ἀπ'
 αὐτῶν. Ἔστιν γὰρ οὖν, ἔφην, καὶ τοῦτο τρίτον. ἀλλὰ τί
 δὴ; Ἐν ποίῳ, ἔφη, τούτων τὴν δικαιοσύνην τίθης; Ἐγὼ

358 μὲν οἶμαι, ἣν δ' ἐγώ, ἐν τῷ καλλίστῳ, ὃ καὶ δι' αὐτὸ καὶ διὰ τὰ γιγνόμενα ἀπ' αὐτοῦ ἀγαπητέον τῷ μέλλοντι μακαρίῳ ἔσεσθαι. Οὐ τοίνυν δοκεῖ, ἔφη, τοῖς πολλοῖς, ἀλλὰ τοῦ ἐπιπόνου εἵδους, ὃ μισθῶν θ' ἕνεκα καὶ εὐδοκιμῆσεων διὰ δόξαν¹ ἐπιτηδευτέον, αὐτὸ δὲ δι' αὐτὸ φευκτέον ὥς ὃν χαλεπόν.

II. Οἶδα, ἣν δ' ἐγώ, ὅτι δοκεῖ οὕτω, καὶ πάλαι ὑπὸ Θρασυμάχου ὡς τοιοῦτον ὃν ψέγεται, ἀδικία δ' ἐπαινεῖται².
 Β ἄλλ' ἐγώ τις, ὥς ἔοικε, δυσμαθής. Ἴθι δὴ, ἔφη, ἄκουσον καὶ ἐμοῦ, ἐάν σοι ταῦτά δοκῇ. Θρασυμάχος γάρ μοι φαίνεται πρῶαιτερον τοῦ δέοντος ὑπὸ σοῦ ὥσπερ ὄφιν κηληθῆναι, ἐμοὶ δὲ οὐπω κατὰ νοῦν ἢ ἀπόδειξις γέγονεν περὶ ἐκατέρου· ἐπιθυμῶ γὰρ ἀκοῦσαι τί τ' ἔστιν ἐκάτερον καὶ τίνα ἔχει δύναμιν αὐτὸ καθ' αὐτὸ ἐνὸν ἐν τῇ ψυχῇ, τοὺς δὲ μισθοὺς καὶ τὰ γιγνόμενα ἀπ' αὐτῶν εἶσαι χαίρειν. οὕτως οὖν ποιήσω, ἐὰν καὶ σοὶ δοκῇ· ἐπανα-
 C νεώσομαι τὸν Θρασυμάχου λόγον, καὶ πρῶτον μὲν ἐρῶ δικαιοσύνην οἷον εἶναί φασιν καὶ ὅθεν γεγενῆσθαι· δευτέρον δὲ ὅτι πάντες αὐτὸ οἱ ἐπιτηδεύοντες ἄκουτες ἐπιτηδεύουσιν ὥς ἀναγκαῖον ἀλλ' οὐχ ὥς ἀγαθόν· τρίτον δὲ ὅτι εἰκότως αὐτὸ δρῶσι· πολὺ γὰρ ἁμείνων ἄρα ὁ τοῦ ἀδίκου ἢ ὁ τοῦ δικαίου βίος, ὥς λέγουσιν. ἐπεὶ ἔμοιγε, ὦ Σώκρατες, οὕτω δοκεῖ οὕτως· ἀπορῶ μέντοι διατεθρυλημένος τὰ ὦτα, ἀκούων Θρασυμάχου καὶ μυρίων ἄλλων, τὸν δὲ ὑπὲρ τῆς
 D δικαιοσύνης λόγον, ὥς ἁμείνον ἀδικίας, οὐδενός πω ἀκήκοα ὥς βούλομαι· βούλομαι δὲ αὐτὸ καθ' αὐτὸ ἐγκωμιαζόμενον ἀκοῦσαι. μάλιστα δ' οἶμαι ἂν σοῦ πυνθέσθαι· διὸ κατατείνας ἐρῶ τὸν ἄδικον βίον ἐπαινῶν, εἰπὼν δὲ ἐνδείξομαί σοι, ὃν τρόπον αὖ βούλομαι καὶ σοῦ ἀκούειν ἀδικίαν μὲν ψέγοντος, δικαιοσύνην δὲ ἐπαινοῦντος. ἀλλ' ὅρα, εἴ σοι βουλομένῳ ἂ λέγω. Πάντων μάλιστα, ἣν δ' ἐγώ·

¹ διὰ δόξαν codd.: seclusit Herwerden. Cf. 363 A.
 ἐπαινεῖται II: om. A.

² ἀδικία ὃ

περὶ γὰρ τίνος ἂν μᾶλλον πολλάκις τις νοῦν ἔχων χαίροι E
λέγων καὶ ἀκούων ; Κάλλιστα, ἔφη, λέγεις· καὶ ὁ πρῶτον
ἔφην ἐρεῖν, περὶ τούτου ἄκουε, οἷόν τέ τι¹ καὶ ὅθεν γέγονε
δικαιοσύνη.

Πεφυκέναι γὰρ δὴ φασιν τὸ μὲν ἀδικεῖν ἀγαθόν, τὸ δὲ
ἀδικεῖσθαι κακόν, πλέوني δὲ κακῷ ὑπερβάλλειν τὸ ἀδι-
κεῖσθαι ἢ ἀγαθῷ τὸ ἀδικεῖν, ὥστ' ἐπειδὰν ἀλλήλους
ἀδικῶσί τε καὶ ἀδικῶνται καὶ ἀμφοτέρων γεύωνται, τοῖς
μὴ δυναμένοις τὸ μὲν ἐκφεύγειν | τὸ δὲ αἰρεῖν, δοκεῖν² 359
λυσিতেλεῖν ξυνθέσθαι ἀλλήλοις μὴτ' ἀδικεῖν μὴτ' ἀδι-
κεῖσθαι· καὶ ἐντεῦθεν δὴ ἄρξασθαι νόμους τίθεσθαι καὶ
ξυνθήκας αὐτῶν, καὶ ὀνομάσαι τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπίταγμα
νόμιμόν τε καὶ δίκαιον· καὶ εἶναι δὴ ταύτην γένεσίν τε
καὶ οὐσίαν δικαιοσύνης, μεταξὺ οὖσαν τοῦ μὲν ἀρίστου
ὄντος, ἐὰν ἀδικῶν μὴ διδῷ δίκην, τοῦ δὲ κακίστου, ἐὰν
ἀδικούμενος τιμωρεῖσθαι ἀδύνατος ᾖ· τὸ δὲ δίκαιον ἐν
μέσῳ ὃν τούτων ἀμφοτέρων ἀγαπᾶσθαι οὐχ ὡς ἀγαθόν, B
ἀλλ' ὡς ἀρρωστίᾳ τοῦ ἀδικεῖν τιμώμενον· ἐπεὶ τὸν
δυνάμενον αὐτὸ ποιεῖν καὶ ὡς ἀληθῶς ἄνδρα οὐδ' ἂν ἐνί
ποτε ξυνθέσθαι τὸ μὴτε ἀδικεῖν μὴτε ἀδικεῖσθαι· μαίνεσθαι
γὰρ ἂν. ἡ μὲν οὖν δὴ φύσις δικαιοσύνης, ὧ Σώκρατες,
αὕτη τε καὶ τοιαύτη, καὶ ἐξ ὧν πέφυκε, τοιαῦτα, ὡς ὁ
λόγος.

III. Ὡς δὲ καὶ οἱ ἐπιτηδεύοντες ἀδυναμία τοῦ ἀδικεῖν
ἄκοντες αὐτὸ ἐπιτηδεύουσι, μάλιστα ἂν αἰσθοίμεθα, εἰ
τοιόνδε ποιήσαιμεν τῇ διανοίᾳ· δόντες ἐξουσίαν ἑκατέρῳ C
ποιεῖν ὅ τι ἂν βούληται, τῷ τε δικαίῳ καὶ τῷ ἀδίκῳ, εἴτ'
ἐπακολουθήσαιμεν θεώμενοι, ποῖ ἡ ἐπιθυμία ἑκάτερον
ἄξει. ἐπ' αὐτοφώρῳ οὖν λάβοιμεν ἂν τὸν δίκαιον τῷ
ἀδίκῳ εἰς ταῦτον ἰόντα διὰ τὴν πλεονεξίαν, ὃ πᾶσα φύσις
διώκειν πεφυκεν ὡς ἀγαθόν, νόμῳ δὲ βία παράγεται ἐπὶ

¹ οἷόν τέ τι nos: τί ὅν τε A: τί οἷόν τε II: τί οἶονται q.

² δοκεῖν

Ast: δοκεῖ codd.

τὴν τοῦ Ἰσου τιμὴν. εἴη δ' ἂν ἡ ἐξουσία ἦν λέγω τοιαύδε
 μάλιστα, εἰ αὐτοῖς γένοιτο οἷαν ποτέ φασιν δύναμιν τῷ
 D <Γύγῃ, τῷ>¹ Γύγου τοῦ Λυδοῦ προγόνῳ, γενέσθαι. εἶναι
 μὲν γὰρ αὐτὸν ποιμένα θητεύοντα παρὰ τῷ τότε Λυδίας
 ἄρχοντι, ὁμβρου δὲ πολλοῦ γενομένου καὶ σεισμοῦ ῥαγῆναι
 τι τῆς γῆς καὶ γενέσθαι χάσμα κατὰ τὸν τόπον ᾗ ἔνεμεν·
 ἰδόντα δὲ καὶ θαυμάσαντα καταβῆναι· καὶ ἰδεῖν ἄλλα τε
 δὴ μυθολογοῦσιν θαυμαστὰ καὶ ἵππον χαλκοῦν κοῖλον,
 θυρίδας ἔχοντα, καθ' ὥς ἐγκύψαντα ἰδεῖν ἐνόντα νεκρόν,
 ὡς φαίνεσθαι, μείζω ἢ κατ' ἄνθρωπον· τοῦτον δὲ ἄλλο
 E μὲν οὐδέν, περὶ δὲ τῇ χειρὶ χρυσοῦν δακτύλιον² περιε-
 λόμενον ἐκβῆναι. συλλόγου δὲ γενομένου τοῖς ποιμέσιν
 εἰωθότος, ἵν' ἐξαγγέλλοιεν κατὰ μῆνα τῷ βασιλεῖ τὰ περὶ
 τὰ ποίμνια, ἀφικέσθαι καὶ ἐκεῖνον ἔχοντα τὸν δακτύλιον.
 καθήμενον οὖν μετὰ τῶν ἄλλων τυχεῖν τὴν σφενδόνην
 τοῦ δακτυλίου περιαγαγόντα πρὸς ἑαυτὸν εἰς τὸ εἶσω τῆς
 360 χειρός. τούτου δὲ γενομένου ἀφανῆ αὐτὸν γενέσθαι τοῖς
 παρακαθημένοις, καὶ διαλέγεσθαι ὡς περὶ οἰχομένου. καὶ
 τὸν θαυμάζειν τε καὶ πάλιν ἐπιψηλαφῶντα τὸν δακτύλιον
 στρέψαι ἔξω τὴν σφενδόνην, καὶ στρέψαντα φανερόν
 γενέσθαι. καὶ τοῦτο ἐννοήσαντα ἀποπειράσθαι τοῦ δακ-
 τυλίου, εἰ ταύτην ἔχοι τὴν δύναμιν, καὶ αὐτῷ οὕτω
 ξυμβαίνειν, στρέφονται μὲν εἶσω τὴν σφενδόνην ἀδήλῳ
 γίγνεσθαι, ἔξω δὲ δήλῳ. αἰσθόμενον δὲ εὐθὺς διαπρά-
 B ξασθαι τῶν ἀγγέλων γενέσθαι τῶν παρὰ τὸν βασιλέα·
 ἐλθόντα δὲ καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ μοιχεύσαντα, μετ'
 ἐκείνης ἐπιθέμενον τῷ βασιλεῖ ἀποκτεῖναι καὶ τὴν ἀρχὴν
 κατασχεῖν. εἰ οὖν δύο τοιούτω δακτυλίῳ γενοίσθην, καὶ
 τὸν μὲν ὁ δίκαιος περιθεῖτο, τὸν δὲ ὁ ἄδικος, οὐδεὶς ἂν
 γένοιτο, ὡς δόξειεν, οὕτως ἀδαμάντινος, ὃς ἂν μέινειεν ἐν

¹ <Γύγῃ, τῷ> nos: om. codd. Cf. 612 B.² δακτύλιον Jackson: δακτύλιον ὃν codd. Vulgo legunt cum II ἄλλο μὲν ἔχειν—δακτύλιον ὃν κ.τ.λ.

τῇ δικαιοσύνῃ καὶ τολμήσειεν ἀπέχεσθαι τῶν ἀλλοτρίων καὶ μὴ ἄπτεσθαι, ἐξὸν αὐτῷ καὶ ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀδεῶς ὅ τι βούλοιτο λαμβάνειν, καὶ εἰσιόντι εἰς τὰς οἰκίας συγγί- C γνεσθαι ὅτῳ βούλοιτο, καὶ ἀποκτείνουσι καὶ ἐκ δεσμῶν λύνειν οὐστινας βούλοιτο, καὶ τᾶλλα πράττειν ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἰσόθεον ὄντα. οὕτω δὲ δρῶν οὐδὲν ἂν διάφορον τοῦ ἐτέρου ποιοῖ, ἀλλ' ἐπὶ ταῦτ' ἵκειν ἀμφοτέροι. καίτοι μέγα τοῦτο τεκμήριον ἂν φαίη τις, ὅτι οὐδεὶς ἐκὼν δίκαιος ἀλλ' ἀναγκαζόμενος, ὥς οὐκ ἀγαθοῦ ἰδίᾳ ὄντος, ἐπεὶ ὅπου γ' ἂν οἴηται ἕκαστος οἷός τε ἔσεσθαι ἀδικεῖν, ἀδικεῖν. λυσιτελεῖν γὰρ δὴ οἶεται πᾶς ἀνὴρ πολὺ μᾶλλον ἰδίᾳ τὴν D ἀδικίαν τῆς δικαιοσύνης, ἀληθῆ οἰόμενος, ὥς φήσει ὁ περὶ τοῦ τοιούτου λόγου λέγων· ἐπεὶ εἴ τις τοιαύτης ἐξουσίας ἐπιλαβόμενος μηδὲν ποτε ἐθέλοι ἀδικῆσαι μηδὲ ἄψαιτο τῶν ἀλλοτρίων, ἀθλιώτατος μὲν ἂν δόξειεν εἶναι τοῖς αἰσθανομένοις καὶ ἀνοητότατος, ἐπαινοῖεν δ' ἂν αὐτὸν ἀλλήλων ἐναντίον ἐξαπατῶντες ἀλλήλους διὰ τὸν τοῦ ἀδικεῖσθαι φόβον. ταῦτα μὲν οὖν δὴ οὕτω.

IV. Τὴν δὲ κρίσιν αὐτὴν¹ τοῦ βίου περὶ ᾧν λέγομεν, E ἐὰν διαστησώμεθα τὸν τε δικαιοτάτον καὶ τὸν ἀδικώτατον, οἰοί τ' ἐσώμεθα κρίναι ὀρθῶς· εἰ δὲ μή, οὐ. τίς² οὖν δὴ ἡ διάστασις; ἦδε· μηδὲν ἀφαιρῶμεν μήτε τοῦ ἀδίκου ἀπὸ τῆς ἀδικίας, μήτε τοῦ δικαίου ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης, ἀλλὰ τέλεον ἑκάτερον εἰς τὸ ἑαυτοῦ³ ἐπιτήδευμα τιθῶμεν. πρῶτον μὲν οὖν ὁ ἄδικος ὥσπερ οἱ δεινοὶ δημιουργοὶ ποιεῖτω· οἷον κυβερνήτης ἄκρος ἢ ἱατρὸς τὰ τε ἀδύνατα ἐν τῇ τέχνῃ καὶ τὰ δυνατὰ διαισθάνεται, καὶ | τοῖς μὲν 361 ἐπιχειρεῖ, τὰ δὲ ἐᾷ· ἔτι δὲ ἐὰν ἄρα πῃ σφαλῇ, ἱκανὸς ἐπανορθοῦσθαι· οὕτω καὶ ὁ ἄδικος ἐπιχειρῶν ὀρθῶς τοῖς ἀδικήμασιν λανθανέτω, εἰ μέλλει σφόδρα ἄδικος εἶναι· τὸν ἀλίσκόμενον δὲ φαῦλον ἡγητέον· ἐσχάτη γὰρ ἀδικία δοκεῖν δίκαιον εἶναι μὴ ὄντα. δοτέον οὖν τῷ τελέως

¹ αὐτὴν nos: αὐτήν A.

² τίς II: τί A.

³ ἑαυτοῦ II: ἑαυτῷ A.

ἀδίκῳ τὴν τελεωτάτην ἀδικίαν, καὶ οὐκ ἀφαιρετέον, ἀλλ' ἐατέον τὰ μέγιστα ἀδικοῦντα τὴν μεγίστην δόξαν αὐτῷ

Β παρεσκευακέναι εἰς δικαιοσύνην, καὶ ἐὰν ἄρα σφάλληται τι, ἐπανορθοῦσθαι δυνατῷ εἶναι, λέγειν τε ἱκανῷ ὄντι πρὸς τὸ πείθειν, ἐὰν τι μηνύηται τῶν ἀδικημάτων, καὶ βιάσασθαι, ὅσα ἂν βίας δέηται, διὰ τε ἀνδρείαν καὶ ῥώμην καὶ διὰ παρασκευὴν φίλων καὶ οὐσίας. τοῦτον δὲ τοιοῦτον θέντες τὸν δίκαιον παρ' αὐτὸν ἰστώμεν τῷ λόγῳ, ἀνδρα ἀπλοῦν καὶ γενναῖον, κατ' Αἰσχύλον οὐ δοκεῖν ἀλλ' εἶναι ἀγαθὸν ἐθέλοντα. ἀφαιρετέον δὴ τὸ δοκεῖν. εἰ γὰρ δόξει

Γ δίκαιος εἶναι, ἔσονται αὐτῷ τιμαὶ καὶ δωρεαὶ δοκοῦντι τοιούτῳ εἶναι. ἄδηλον οὖν εἴτε τοῦ δικαίου εἴτε τῶν δωρεῶν τε καὶ τιμῶν ἔνεκα τοιοῦτος εἴη¹. γυμνωτέος δὴ πάντων πλὴν δικαιοσύνης, καὶ ποιητέος ἐναντίως διακείμενος τῷ προτέρῳ· μηδὲν γὰρ ἀδικῶν δόξαν ἐχέτω τὴν μεγίστην ἀδικίας, ἵνα ἢ βεβασανισμένος εἰς δικαιοσύνην τῷ μὴ τέγγεσθαι ὑπὸ κακοδοξίας καὶ τῶν ἀπ'² αὐτῆς

Δ γιγνομένων· ἀλλὰ ἴτω ἀμετάστατος μέχρι θανάτου, δοκῶν μὲν εἶναι ἄδικος διὰ βίου, ὧν δὲ δίκαιος, ἵνα ἀμφοτέροι εἰς τὸ ἔσχατον ἐληλυθότες, ὁ μὲν δικαιοσύνης, ὁ δὲ ἀδικίας, κρίνωνται ὁπότερος αὐτοῖν εὐδαιμονέστερος.

Ε **Υ.** Βαβαί, ἦν δ' ἐγώ, ὦ φίλε Γλαύκων, ὡς ἔρρωμένως ἐκάτερον ὥσπερ ἀνδριάντα εἰς τὴν κρίσιν ἐκκαθαίρεις τοῖν ἀνδροῖν. Ὡς μάλιστ', ἔφη, δύναμαι. ὄντοιν δὲ τοιούτοιιν, οὐδὲν ἔτι, ὡς ἐγῶμαι, χαλεπὸν ἐπεξελεῖν τῷ λόγῳ, οἷος

Ε ἐκάτερον βίος ἐπιμένει. λεκτέον οὖν· καὶ δὴ καὶ ἀγροικοτέρως λέγεται, μὴ ἐμὲ οἷου λέγειν, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ τοὺς ἐπαινοῦντας πρὸ δικαιοσύνης ἀδικίαν. ἐροῦσι δὲ τάδε, ὅτι οὕτω διακείμενος ὁ δίκαιος μαστιγώσεται, στρεβλώσεται, δεδήσεται, ἐκκαυθήσεται τῷ φθαλμῷ, τελευτῶν
362 πάντα κακὰ παθὼν ἀνασχινδυνευθήσεται καὶ γνώσεται, ὅτι οὐκ εἶναι δίκαιον ἀλλὰ δοκεῖν δεῖ ἐθέλειν· τὸ δὲ τοῦ

¹ εἴη codd.: seclussit Madvig.

² ἀπ' Eusebius: ὑπ' codd. Cf. 366 E.

Αἰσχύλου πολὺ ἦν ἄρα ὀρθότερον λέγειν κατὰ τοῦ ἀδίκου. τῷ ὄντι γὰρ φήσουσι τὸν ἄδικον, ὅτε ἐπιτηδεύοντα πρᾶγμα ἀληθείας ἐχόμενον καὶ οὐ πρὸς δόξαν ζῶντα, οὐ δοκεῖν ἄδικον ἀλλ' εἶναι ἐθέλειν,

βαθεῖαν ἄλοκα διὰ φρενὸς καρπούμενον,
ἐξ ἧς τὰ κεδνὰ βλαστάνει βουλευµατα,

B

πρῶτον μὲν ἄρχειν ἐν τῇ πόλει δοκοῦντι δικαίῳ εἶναι, ἔπειτα γαμεῖν ὁπόθεν ἂν βούληται, ἐκδιδόναι εἰς οὓς ἂν βούληται, ξυμβάλλειν, κοινωνεῖν οἷς ἂν ἐθέλῃ, καὶ παρὰ ταῦτα πάντα ὠφελεῖσθαι κερδαίνοντα τῷ μὴ δυσχεραίνειν τὸ ἀδικεῖν· εἰς ἀγῶνας τοίνυν ἰόντα καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ περιγίγνεσθαι καὶ πλεονεκτεῖν τῶν ἐχθρῶν, πλεονεκτοῦντα δὲ πλουτεῖν καὶ τοὺς τε φίλους εὖ ποιεῖν καὶ τοὺς ἐχθροὺς βλάπτειν, καὶ θεοῖς θυσίας καὶ ἀναθήματα ἱκανῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς θύειν τε καὶ ἀνατιθέναι, καὶ θεραπεύειν τοῦ δικαίου πολὺ ἄμεινον τοὺς θεοὺς καὶ τῶν ἀνθρώπων οὓς ἂν βούληται, ὥστε καὶ θεοφιλέστερον αὐτὸν εἶναι μᾶλλον προσήκειν ἐκ τῶν εἰκότων ἢ τὸν δίκαιον. οὕτω φασίν, ὃ Σώκρατες, παρὰ θεῶν καὶ παρ' ἀνθρώπων τῷ ἀδίκῳ παρεσκευάσθαι τὸν βίον ἄμεινον ἢ τῷ δικαίῳ.

VI. Ταῦτ' εἰπόντος τοῦ Γλαύκωνος, ἐγὼ μὲν ἐν νῷ D εἶχόν τι λέγειν πρὸς ταῦτα, ὁ δὲ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀδείμαντος, Οὐ τί που οἶει, ἔφη¹, ὃ Σώκρατες, ἱκανῶς εἰρησθαι περὶ τοῦ λόγου; Ἀλλὰ τί μήν; εἶπον. Αὐτό, ἢ δ' ὅς, οὐκ εἴρηται ὃ μάλιστα ἔδει ρηθῆναι. Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, τὸ λεγόμενον, ἀδελφὸς ἀνδρὶ παρείη· ὥστε καὶ σύ, εἴ τι ὅδε ἐλλείπει, ἐπάμυνε. καίτοι ἐμέ γε ἱκανὰ καὶ τὰ ὑπὸ τούτου ρηθέντα καταπαλαῖσαι καὶ ἀδύνατον ποιῆσαι βοηθεῖν δικαιοσύνη. Καὶ ὅς, Οὐδέν, ἔφη, λέγεις, ἀλλ' ἔτι καὶ τάδε E ἄκουε· δεῖ γὰρ διελθεῖν ἡμᾶς καὶ τοὺς ἐναντίους λόγους

¹ ἔφη II: om. A.

ὧν ὅδε εἶπεν, οἱ δικαιοσύνην μὲν ἐπαινοῦσιν, ἀδικίαν δὲ
 ψέγουσιν, ἵν' ἢ σαφέστερον ὃ μοι δοκεῖ βούλεσθαι
 Γλαύκῳ. λέγουσι δὲ πον καὶ παρακελεύονται πατέρες
 363 | τε υἱοῖσιν καὶ πάντες οἱ τινῶν κηδόμενοι, ὥς χρὴ δίκαιον
 εἶναι, οὐκ αὐτὸ δικαιοσύνην ἐπαινοῦντες, ἀλλὰ τὰς ἀπ'
 αὐτῆς εὐδοκιμήσεις, ἵνα δοκοῦντι δικαίῳ εἶναι γίγνηται
 ἀπὸ τῆς δόξης ἀρχαί τε καὶ γάμοι καὶ ὅσαπερ Γλαύκῳ
 διήλθεν ἄρτι. ἀπὸ τοῦ εὐδοκιμεῖν ὄντα τῷ δικαίῳ. ἐπὶ
 πλέον δὲ οὗτοι τὰ τῶν δοξῶν λέγουσιν· τὰς γὰρ παρὰ
 θεῶν εὐδοκιμήσεις ἐμβάλλοντες ἄφθονα ἔχουσι λέγειν
 ἀγαθὰ τοῖς ὁσίοις, ἃ φασὶ θεοὺς διδόναι, ὥσπερ ὁ γενναῖος
 Β' Ήσιόδός τε καὶ Ὀμηρός φασιν, ὁ μὲν τὰς δρῦς τοῖς
 δικαίοις τοὺς θεοὺς ποιεῖν

ἄκρας μὲν τε φέρειν βαλάνους, μέσσας δὲ με-
 λίσσας·

εἰροπόκοι δ' ὄϊες, φησὶν, μαλλοῖς καταβεβρίθασι,
 καὶ ἄλλα δὴ πολλὰ ἀγαθὰ τούτων ἐχόμενα· παραπλήσια
 δὲ καὶ ὁ ἕτερος· ὥστε τευ γάρ φησιν

ἢ βασιλῆος ἀμύμονος, ὅστε θεουδῆς
 C εὐδικίας ἀνέχῃσι, φέρῃσι δὲ γαῖα μέλαινα
 πυροὺς καὶ κριθάς, βρίθῃσι δὲ δένδρεα καρπῷ,
 τίκτη δ' ἔμπεδα μῆλα, θάλασσα δὲ παρέχῃ ἰχθύς.

Μουσαῖος δὲ τούτων νεανικώτερα τὰ ἀγαθὰ καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ
 παρὰ θεῶν διδόναι τοῖς δικαίοις· εἰς Ἄιδου γὰρ ἀγα-
 γόντες τῷ λόγῳ καὶ κατακλίναντες καὶ συμποσιον τῶν
 D ὁσίων κατασκευάσαντες ἐστεφανωμένους ποιοῦσιν τὸν
 ἅπαντα χρόνον ἤδη διάγειν μεθιόντας, ἡγησάμενοι κάλ-
 λιστον ἀρετῆς μισθὸν μέθην αἰώνιον· οἱ δ' ἔτι τούτων
 μακροτέρους ἀποτίνουσιν¹ μισθοὺς παρὰ θεῶν· παῖδας γὰρ
 παίδων φασὶ καὶ γένος κατόπισθεν λείπεσθαι τοῦ ὁσίου
 καὶ εὐόρκου. ταῦτα δὴ καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἐγκωμιάζουσιν

¹ ἀποτίνουσιν q: ἀποτείνουσιν A.

δικαιοσύνην· τοὺς δὲ ἀνοσίους αὖ καὶ ἀδίκους εἰς πηλὸν
τινα κατορύττουσιν ἐν ᾧ Αἶδου καὶ κοσκίνῳ ὕδωρ ἀν-
αγκάζουσι φέρειν, ἔτι τε ζῶντας εἰς κακὰς δόξας ἄγοντες, Ε
ἅπερ Γλαῦκων περὶ τῶν δικαίων δοξαζομένων δὲ ἀδίκων
διήλθε τιμωρήματα, ταῦτα περὶ τῶν ἀδίκων λέγουσιν,
ἄλλα δὲ οὐκ ἔχουσιν. ὁ μὲν οὖν ἔπαινος καὶ ὁ ψόγος
οὗτος ἐκατέρων.

VII. Πρὸς δὲ τούτοις σκέψαι, ὃ Σώκρατες, ἄλλο αὖ
εἶδος λόγων περὶ δικαιοσύνης τε καὶ ἀδικίας ἰδίᾳ τε
λεγόμενον καὶ ὑπὸ ποιητῶν. | πάντες γὰρ ἐξ ἐνὸς στόματος 364
ὑμνοῦσιν, ὥς καλὸν μὲν ἢ σωφροσύνη τε καὶ δικαιοσύνη,
χαλεπὸν μὲντοι καὶ ἐπίπονον· ἀκολασία δὲ καὶ ἀδικία
ἡδὺ μὲν καὶ εὐπετὲς κτήσασθαι, δόξη δὲ μόνον καὶ νόμῳ
αἰσχροῖον. λυσιτελέστερα δὲ τῶν δικαίων τὰ ἄδικα ὥς ἐπὶ
τὸ πλῆθος λέγουσι, καὶ πονηροὺς πλουσίους καὶ ἄλλας
δυνάμεις ἔχοντας εὐδαιμονίζειν καὶ τιμᾶν εὐχερῶς ἐθέ-
λουσιν δημοσίᾳ τε καὶ ἰδίᾳ, τοὺς δὲ ἀτιμάζειν καὶ
ὑπερορᾶν, οἳ ἂν πῃ ἀσθενεῖς τε καὶ πένητες ᾧσιν, ὁμο- Β
λογοῦντες αὐτοὺς ἀμείνους εἶναι τῶν ἐτέρων. τούτων δὲ
πάντων οἱ περὶ θεῶν τε λόγοι καὶ ἀρετῆς θαυμασιώτατοι
λέγονται, ὥς ἄρα καὶ θεοὶ πολλοῖς μὲν ἀγαθοῖς δυστυχίας
τε καὶ βίον κακὸν ἔνειμαν, τοῖς δ' ἐναντίοις ἐναντίαν
μοῖραν. ἀγύρται δὲ καὶ μάντεις ἐπὶ πλουσίων θύρας
ἰόντες πείθουσιν ὥς ἔστι παρὰ σφίσι δύναμις ἐκ θεῶν
ποριζομένη θυσίαις τε καὶ ἐπρωδαῖς, εἴτε τι ἀδίκημά του
γέγονεν αὐτοῦ ἢ προγόνων, ἀκεῖσθαι μεθ' ἡδονῶν τε καὶ C
έορτῶν· ἐάν τέ τινα ἐχθρὸν πημῆναι ἐθέλῃ, μετὰ σμικρῶν
δαπανῶν ὁμοίως δίκαιον ἀδίκῳ βλάψειν² ἐπαγωγαῖς τισὶν
καὶ καταδέσμοις, τοὺς θεοὺς, ὥς φασιν, πείθοντές σφισιν
ὑπηρετεῖν. τούτοις δὲ πᾶσιν τοῖς λόγοις μάρτυρας ποιητὰς
ἐπάγονται, οἱ μὲν κακίας περὶ εὐπετείας ἔδοντες³

¹ τε καὶ δικαιοσύνη II: om. A. ² βλάψειν q: βλάβει A. ³ περὶ—
ἔδοντες Muretus: πέρι—διδόντες codd.

ὥς τὴν μὲν κακότητα καὶ ἰλαδὸν ἔστιν ἐλέσθαι
 D ῥῆϊδίως· λείη μὲν ὁδός, μάλα δ' ἐγγύθι ναίει·
 τῆς δ' ἀρετῆς ἰδρώτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν
 καὶ τινα ὁδὸν μακράν τε καὶ ἀνάντη· οἱ δὲ τῆς τῶν θεῶν
 ἰπ' ἀνθρώπων παραγωγῆς τὸν Ὅμηρον μαρτύρουνται, ὅτι
 καὶ ἐκεῖνος εἶπεν

λιστοὶ δέ τε¹ καὶ θεοὶ αὐτοί,
 καὶ τοὺς μὲν θυσίαισι καὶ εὐχωλαῖς ἀγαναῖσιν
 E λοιβῇ τε κνίσῃ τε παρατρωπῶσ' ἄνθρωποι
 λισσόμενοι, ὅτε κέν τις ὑπερβῇ καὶ ἀμάρτη.
 βίβλων δὲ ὕμαδον παρέχονται Μουσαίου καὶ Ὀρφέως,
 Σελήνης τε καὶ Μουσῶν ἐκγόνων, ὥς φασι, καθ' ἃς θυη-
 πολοῦσιν, πείθοντες οὐ μόνον ἰδιώτας ἀλλὰ καὶ πόλεις,
 ὥς ἄρα λύσεις τε καὶ καθαρμοὶ ἀδικημάτων διὰ θυσιῶν
 365 καὶ παιδιᾶς ἡδονῶν εἰσὶ μὲν ἔτι | ζῶσιν, εἰσὶ δὲ καὶ
 τελευτήσασιν, ἃς δὴ τελετὰς καλοῦσιν, αἱ τῶν ἐκεῖ κακῶν
 ἀπολλύνουσιν ἡμᾶς, μὴ θίσαντας δὲ δεινὰ περιμένει.

VIII. Ταῦτα πάντα, ἔφη, ὦ φίλε Σώκρατες, τοιαῦτα
 καὶ τοσαῦτα λεγόμενα ἀρετῆς πέρι καὶ κακίας, ὥς ἄν-
 θρωποι καὶ θεοὶ περὶ αὐτὰ ἔχουσι τιμῆς, τί οἴομεθα
 ἀκουούσας νέων ψυχὰς ποιεῖν, ὅσοι εὐφυνεῖς καὶ ἱκανοὶ ἐπὶ
 πάντα τὰ λεγόμενα ὥσπερ ἐπιπτόμενοι συλλογίσασθαι ἐξ
 B αὐτῶν, ποῖός τις ἂν ὦν καὶ πῇ πορευθεὶς τὸν βίον ὥς
 ἄριστα διέλθοι; λέγοι γὰρ ἂν ἐκ τῶν εἰκότων πρὸς αὐτὸν
 κατὰ Πίνδαρον ἐκεῖνο τὸ Πότερον δίκῃ τεῖχος ὕψιον
 ἢ σκολιαῖς ἀπάταις ἀναβὰς καὶ ἐμαυτὸν οὕτω περι-
 φράξας διαβιώ; τὰ μὲν γὰρ λεγόμενα δικαίῳ μὲν ὄντι μοι,
 ἐὰν καὶ μὴ δοκῶ, ὅφελος οὐδέν φασιν εἶναι, πόνους δὲ καὶ
 ζημίας φανεράς· ἀδίκῳ δὲ δόξαν δικαιοσύνης παρασκευα-
 C σαμένῳ θεσπέσιος βίος λέγεται. οὐκοῦν, ἐπειδὴ τὸ δοκεῖν,

¹ λιστοὶ δέ τε Schneidler: λιστοὶ δὲ στρεπτοὶ τε A¹: λιστοὶ δὲ στρεπτοὶ δέ τε A².

ὥς δηλοῦσί μοι οἱ σοφοί, καὶ τὰν ἀλάθειαν βιάται καὶ κύριον εὐδαιμονίας, ἐπὶ τοῦτο δὴ τρεπτέον ὅλως· πρόθυρα μὲν καὶ σχῆμα κύκλῳ περὶ ἑμαυτὸν σκιαγραφίαν ἀρετῆς περιγραφτέον, τὴν δὲ τοῦ σοφωτάτου Ἀρχιλόχου ἀλώπεκα ἐλκτέον ἐξόπισθεν κερδαλέαν καὶ ποικίλην. ἀλλὰ γάρ, φησί τις, οὐ ῥάδιον αἰεὶ λανθάνειν κακὸν ὄντα. οὐδὲ γὰρ ἄλλο οὐδὲν εὐπετές, φήσομεν, τῶν μεγάλων· ἀλλ' ὅμως, εἰ μέλλομεν εὐδαιμονήσῃν, ταίτῃ ἰτέον, ὥς τὰ ἴχνη D τῶν λόγων φέρει. ἐπὶ γὰρ τὸ λανθάνειν ξυνωμοσίας τε καὶ ἑταιρίας συνάξομεν, εἰσὶν τε πειθοῦς διδάσκαλοι σοφίαν δημηγορικὴν τε καὶ δικανικὴν διδόντες, ἐξ ὧν τὰ μὲν πείσομεν, τὰ δὲ βιασόμεθα, ὥς πλεονεκτοῦντες δίκην μὴ διδόναι. ἀλλὰ δὴ θεοὺς οὔτε λανθάνειν οὔτε βιάσασθαι δυνατόν. οὐκοῦν, εἰ μὲν μὴ εἰσὶν ἢ μηδὲν αὐτοῖς τῶν ἀνθρωπίνων μέλει, οὐδ' ἡμῖν μελητέον τοῦ λανθάνειν· εἰ E δὲ εἰσὶ τε καὶ ἐπιμελοῦνται, οὐκ ἄλλοθεν τοὶ αὐτοὺς ἴσμεν ἢ ἀκηκόαμεν, ἢ ἔκ τε τῶν λόγων καὶ τῶν γενεαλογησάντων ποιητῶν· οἱ δὲ αὐτοὶ οὗτοι λέγουσιν, ὥς εἰσὶν οἱοὶ θυσίαις τε καὶ εὐχωλαῖς ἀγανῆσιν καὶ ἀναθήμασιν παράγεσθαι ἀναπειθόμενοι· οἷς ἢ ἀμφοτέρωτερον ἢ οὐδέτερον πειστέον· εἰ δ' οὖν πειστέον, ἀδικητέον καὶ θυτέον ἀπὸ τῶν ἀδικημάτων. | δίκαιοι μὲν γὰρ ὄντες ἀζήμιοι ὑπὸ θεῶν 366 ἐσόμεθα, τὰ δ' ἐξ ἀδικίας κέρδη ἀπωσόμεθα· ἄδικοι δὲ κερδανούμεν τε καὶ λισσόμενοι ὑπερβαίνοντες καὶ ἀμαρτάνοντες πείθοντες αὐτοὺς ἀζήμιοι ἀπαλλάξομεν. ἀλλὰ γὰρ ἐν Ἀΐδου δίκην δώσομεν ὧν ἂν ἐνθάδε ἀδικήσωμεν, ἢ αὐτοὶ < ἢ παῖδες >² ἢ παῖδες παίδων. ἀλλ' ὦ φίλε, φήσει λογιζόμενος, αἱ τελεταὶ αὐτὰ μέγα δύνανται³ καὶ οἱ λύσιοι θεοί, ὥς αἱ μέγιστα πόλεις λέγουσι καὶ οἱ θεῶν παῖδες, B ποιηταὶ καὶ προφήται τῶν θεῶν γενόμενοι, οἳ ταῦτα οὕτως ἔχειν μνηνύουσιν.

¹ οὐδ' q: καὶ A.

² < ἢ παῖδες > Baiter: om. codd.

³ αὐ

μέγα δύνανται II: om. A.

ΙΧ. Κατὰ τίνα οὖν ἔτι λόγον δικαιοσύνην ἂν πρὸ
 μεγίστης ἀδικίας αἰροίμεθ' ἄν; ἢν ἔαν μετ' εὐσχημοσύνης
 κιβδηλοῦ κτησώμεθα, καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρ' ἀνθρώποις
 πράξομεν κατὰ τοῦν ζῶντές τε καὶ τελευτήσαντες, ὡς ὁ
 τῶν πολλῶν τε καὶ ἄκρων λεγόμενος¹ λόγος. ἐκ δὴ πάντων
 C τῶν εἰρημένων τίς μηχανή, ὃ Σώκρατες, δικαιοσύνην τιμᾶν
 ἐθέλειν, ᾧ τις δύναμις ὑπάρχει ψυχῆς ἢ χρημάτων ἢ
 σώματος ἢ γένους, ἀλλὰ μὴ γελᾶν ἐπαινουμένης ἀκούοντα;
 ὡς δὴ τοι εἴ τις ἔχει ψευδῇ μὲν ὑποφῆναι ἃ εἰρήκαμεν,
 ἱκανῶς δὲ ἔγνωκεν ὅτι ἄριστον δικαιοσύνη, πολλήν που
 συγγνώμην ἔχει καὶ οὐκ ὀργίζεται τοῖς ἀδίκους, ἀλλ' οἶδεν,
 D ὅτι πλὴν εἴ τις θείᾳ φύσει δυσχεραίνων τὸ ἀδικεῖν ἢ
 ἐπιστήμην λαβὼν ἀπέχεται αὐτοῦ, τῶν γε ἄλλων οὐδεὶς
 ἐκὼν δίκαιος, ἀλλὰ ὑπὸ ἀνανδρίας ἢ γήρως ἢ τινος ἄλλης
 ἀσθενείας ψέγει τὸ ἀδικεῖν, ἀδυνατῶν αὐτὸ δρᾶν. ὡς δέ,
 δηλον· ὁ γὰρ πρῶτος τῶν τοιούτων εἰς δύναμιν ἐλθὼν
 πρῶτος ἀδικεῖ, καθ' ὅσον ἂν οἶός τ' ἦ. καὶ τούτων ἀπάν-
 των οὐδὲν ἄλλο αἴτιον ἢ ἐκεῖνο, ὅθεν περ ἅπας ὁ λόγος
 οὗτος ὥρμησεν καὶ τῷδε καὶ ἐμοὶ πρὸς σέ, ὃ Σώκρατες,
 εἰπεῖν, ὅτι Ὡ θαυμάσιε, πάντων ὑμῶν, ὅσοι ἐπαινέται
 E φατὲ δικαιοσύνης εἶναι², ἀπὸ τῶν ἐξ ἀρχῆς ἡρώων ἀρξά-
 μενοι, ὅσων λόγοι λελειμμένοι, μέχρι τῶν νῦν ἀνθρώπων
 οὐδεὶς πώποτε ἔψεξεν ἀδικίαν οὐδ' ἐπήνεσεν δικαιοσύνην
 ἄλλως ἢ δόξας τε καὶ τιμὰς καὶ δωρεὰς τὰς ἀπ' αὐτῶν
 γιγνομένας· αὐτὸ δ' ἐκάτερον τῇ αὐτοῦ δυνάμει ἐν τῇ τοῦ
 ἔχοντος ψυχῇ ἐγὼν καὶ λαιθάιον θεοὺς τε καὶ ἀνθρώπους
 οὐδεὶς πώποτε οὗτ' ἐν ποιήσει οὗτ' ἐν ἰδίῳ λόγῳ
 ἐπεξῆλθεν ἱκανῶς τῷ λόγῳ, ὡς τὸ μὲν μέγιστον κακῶν
 ὅσα ἴσχει ψυχὴ ἐν αὐτῇ, δικαιοσύνη δὲ μέγιστον ἀγαθόν.
 367 εἰ | γὰρ οὕτως ἐλέγετο ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ πάντων ὑμῶν καὶ ἐκ
 νέων ἡμᾶς ἐπέθετε, οὐκ ἂν ἀλλήλους ἐφυλάττομεν μὴ
 ἀδικεῖν, ἀλλ' αὐτὸς αὐτοῦ ἦν ἕκαστος φύλαξ, δεδιὼς μὴ

¹ λεγόμενος codd. : an λεγομένων?² εἶναι II : om. A.

ἀδικῶν τῷ μεγίστῳ κακῷ ξύνοικος ἦ. ταῦτα, ὃ Σώκρατες,
 ἴσως δὲ καὶ ἔτι τούτων πλείω Θρασύμαχος τε καὶ ἄλλος
 πρὸς τις ὑπὲρ δικαιοσύνης τε καὶ ἀδικίας λέγοιεν ἂν
 μεταστρέφοντες αὐτοῖν τὴν δύναμιν, φορτικῶς, ὥς γέ μοι
 δοκεῖ· ἀλλ' ἐγώ, οὐδὲν γάρ σε δέομαι ἀποκρύπτεσθαι. B
 σοῦ ἐπιθυμῶν ἀκοῦσαι τάναντία, ὥς δύναμαι μάλιστα
 κατατείνας λέγω. μὴ οὖν ἡμῖν μόνον ἐνδείξῃ τῷ λόγῳ,
 ὅτι δικαιοσύνη ἀδικίας κρείττον, ἀλλὰ τί ποιούσα ἑκατέρα
 τὸν ἔχοντα αὐτὴ δι' αὐτὴν ἢ μὲν κακόν, ἢ δὲ ἀγαθόν ἐστιν·
 τὰς δὲ δόξας ἀφαίρει, ὥσπερ Γλαῦκων διεκελεύεσται. εἰ
 γὰρ μὴ ἀφαιρήσεις ἑκατέρωθεν τὰς ἀληθεῖς, τὰς δὲ
 ψευδεῖς προσθήσεις, οὐ τὸ δίκαιον φήσομεν ἐπαινεῖν σε,
 ἀλλὰ τὸ δοκεῖν, οὐδὲ τὸ ἄδικον εἶναι ψέγειν, ἀλλὰ τὸ C
 δοκεῖν, καὶ παρακελεύεσθαι ἄδικον ὄντα λαμβάνειν, καὶ
 ὁμολογεῖν Θρασυμάχῳ, ὅτι τὸ μὲν δίκαιον ἀλλότριον
 ἀγαθόν, ξυμφέρον τοῦ κρείττονος, τὸ δὲ ἄδικον αὐτῷ μὲν
 ξυμφέρον καὶ λυσιτελοῦν, τῷ δὲ ἥττονι ἀξύμφορον. ἐπειδὴ
 οὖν ὁμολόγησας τῶν μεγίστων ἀγαθῶν εἶναι δικαιοσύνην,
 ἂ τῶν τε ἀποβαίνόντων ἀπ' αὐτῶν ἕνεκα ἄξια κεκτήσθαι,
 πολὺ δὲ μᾶλλον αὐτὰ αὐτῶν, οἷον ὄραν, ἀκούειν, φρονεῖν,
 καὶ ὑγιαίνειν δῆ, καὶ ὅσ' ἄλλα ἀγαθὰ γόνιμα τῇ αὐτῶν D
 φύσει ἀλλ' οὐ δόξῃ ἐστίν,—τοῦτ' οὖν αὐτὸ ἐπαινέσον
 δικαιοσύνης, ὃ αὐτὴ δι' αὐτὴν τὸν ἔχοντα ὀνίνησιν καὶ
 ἀδικία βλάπτει· μισθοὺς δὲ καὶ δόξας πάρες ἄλλοις
 ἐπαινεῖν. ὥς ἐγὼ τῶν μὲν ἄλλων ἀποδεχοίμην¹ ἂν οὕτως
 ἐπαινούντων δικαιοσύνην καὶ ψεγόντων ἀδικίαν, δόξας τε
 περὶ αὐτῶν καὶ μισθοὺς ἐγκωμιαζόντων καὶ λοιδορούντων,
 σοῦ δὲ οὐκ ἂν, εἰ μὴ σὺ κελεύεις, διότι πάντα τὸν βίον
 οὐδὲν ἄλλο σκοπῶν διελήλυθας ἢ τοῦτο. μὴ οὖν ἡμῖν E
 ἐνδείξῃ μόνον τῷ λόγῳ, ὅτι δικαιοσύνη ἀδικίας κρείττον,
 ἀλλὰ τί ποιούσα ἑκατέρα τὸν ἔχοντα αὐτὴ δι' αὐτὴν, εἰ

¹ ἀποδεχοίμην II et in mg. A: ἀποσχοίμην in contextu A.

τε λαιθάνη εἴν τε μὴ θεοὺς τε καὶ ἀνθρώπους, ἡ μὲν ἀγαθόν, ἡ δὲ κακόν ἐστι.

368 X. Καὶ ἐγὼ ἀκούσας αἰὲ μὲν δὴ τὴν φύσιν τοῦ τε Γλαύκωνος καὶ τοῦ Ἀδαιμάντου ἡγάμην, ἀτὰρ οὖν καὶ τότε πάνν γε ἦσθην | καὶ εἶπον· Οὐ κακῶς εἰς ὑμᾶς, ὦ παῖδες ἐκείνου τοῦ ἀνδρός, τὴν ἀρχὴν τῶν ἐλεγείων ἐποίησεν ὁ Γλαύκωνος ἐραστής, εὐδοκιμήσαντας περὶ τὴν Μεγαροῖ μάχην, εἰπών·

παῖδες Ἀρίστωνος, κλεινοῦ θεῖου γένος ἀνδρός.

τοῦτό μοι, ὦ φίλοι, εὖ δοκεῖ ἔχειν· πάνν γὰρ θεῖον πεπόνθατε, εἰ μὴ πέπεισθε ἀδικίαν δικαιοσύνης ἄμεινον εἶναι, οὕτω δυνάμενοι εἰπεῖν ὑπὲρ αὐτοῦ. δοκεῖτε δὴ μοι B ὥς ἀληθῶς οὐ πεπεῖσθαι· τεκμαίρομαι δὲ ἐκ τοῦ ἄλλου τοῦ ὑμετέρου τρόπου, ἐπεὶ κατὰ γε αὐτοὺς τοὺς λόγους ἡπίστον ἂν ὑμῖν· ὅσῳ δὲ μᾶλλον πιστεῖω, τοσούτῳ μᾶλλον ἀπορῶ ὅ τι χρήσωμαι· οὔτε γὰρ ὅπως βοηθῶ ἔχω· δοκῶ γάρ μοι ἀδύνατος εἶναι· σημεῖον δέ μοι, ὅτι ἂ πρὸς Θρασύμαχον λέγων ᾗμην ἀποφαίνειν, ὥς ἄμεινον δικαιοσύνη ἀδικίας, οὐκ ἀπεδέξασθέ μου· οὐτ' αὖ ὅπως μὴ βοηθῆσω ἔχω· δέδοικα γάρ, μὴ οὐδ' ὅσιον ἢ παραγενό- C μεινον δικαιοσύνη κακηγορουμένη ἀπαγορεύειν καὶ μὴ βοηθεῖν ἔτι ἐμπνέοντα καὶ δυνάμενον φθέγγεσθαι. κρά- τιστον οὖν οὕτως ὅπως δύναμαι ἐπικουρεῖν αὐτῇ. ὅ τε οὖν Γλαύκων καὶ οἱ ἄλλοι ἐδέοντο παντὶ τρόπῳ βοηθῆσαι καὶ μὴ ἀνείναι τὸν λόγον, ἀλλὰ διερευνῆσασθαι τί τέ ἐστίν ἐκάτερον καὶ περὶ τῆς ὠφελίας αὐτοῖν τ' ἀληθὲς ποτέρως ἔχει. εἶπον οὖν ὅπερ ἐμοὶ ἔδοξεν, ὅτι Τὸ ζήτημα ᾧ ἐπιχειροῦμεν οὐ φαῦλον ἀλλ' ὀξὺ βλέποντος, ὥς ἐμοὶ D φαίνεται. ἐπειδὴ οὖν ἡμεῖς οὐ δεινοί, δοκεῖ μοι, ἣν δ' ἐγώ, τοιαύτην ποιήσασθαι ζήτησιν αὐτοῦ, οἷαι περ ἂν εἰ προσέταξέ τις γράμματα σμικρὰ πόρρωθεν ἀναγνῶναι μὴ πάνν ὀξὺ βλέπουσιν, ἔπειτά τις ἐνενόησεν, ὅτι τὰ αὐτὰ

γράμματα ἔστι που καὶ ἄλλοθι μείζω τε καὶ ἐν μείζονι· ἔρμαιον ἂν ἐφάνη, οἶμαι, ἐκεῖνα πρῶτον ἀναγνόντας οὕτως ἐπισκοπεῖν τὰ ἐλάττω, εἰ τὰ αὐτὰ ὄντα τυγχάνει. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη ὁ Ἀδείμαντος· ἀλλὰ τί τοιοῦτον, ὦ Σώκρατες, ἐν τῇ περὶ τὸ δίκαιον ζητήσῃ καθορᾷ; Ἐγὼ σοι, ἔφη, Εἰ ἐρῶ. δικαιοσύνη, φαμέν, ἔστι μὲν ἀνδρὸς ἐνός, ἔστι δέ που καὶ ὅλης πόλεως; Πάνυ γε, ἡ δ' ὅς. Οὐκοῦν μείζον πόλις ἐνός ἀνδρός; Μείζον, ἔφη. Ἴσως τοίνυν πλείων αἰν δικαιοσύνη ἐν τῷ μείζονι ἐνείη καὶ ῥάων καταμαθεῖν. εἰ οὖν βούλεσθε, πρῶτον ἐν ταῖς πόλεσι ζητήσωμεν ποῖόν τί 369 ἔστιν· ἔπειτα οὕτως ἐπισκεψώμεθα καὶ ἐν ἐνὶ ἐκάστω, τὴν τοῦ μείζονος ὁμοιότητα ἐν τῇ τοῦ ἐλάττονος ιδέα ἐπισκοποῦντες. Ἀλλὰ μοι δοκεῖς, ἔφη, καλῶς λέγειν. Ἄρ' οὖν, ἡν δ' ἐγώ, εἰ γιγνομένην πόλιν θεασαίμεθα λόγῳ, καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτῆς ἴδοιμεν ἂν γιγνομένην καὶ τὴν ἀδικίαν; Τάχ' ἂν, ἡ δ' ὅς. Οὐκοῦν γενομένου αὐτοῦ ἐλπίς εὐπετέστερον ἰδεῖν ὃ ζητοῦμεν; Πολύ γε. Δοκεῖ οἶν Β χρῆναι ἐπιχειρῆσαι περαίνειν; οἶμαι μὲν γὰρ οὐκ ὀλίγον ἔργον αὐτὸ εἶναι· σκοπεῖτε οὖν. Ἐσκεπται, ἔφη ὁ Ἀδείμαντος· ἀλλὰ μὴ ἄλλως ποίει.

XI. Γίνεται τοίνυν, ἡν δ' ἐγώ, πόλις, ὡς ἐγῶμαι, ἐπειδὴ τυγχάνει ἡμῶν ἕκαστος οὐκ αὐτάρκης, ἀλλὰ πολλῶν ἐνδεής· ἢ τίν' οἶει ἀρχὴν ἄλλην πόλιν οἰκίζειν; Οὐδεμίαν, ἡ δ' ὅς. Οὕτω δὲ ἄρα παραλαμβάνων ἄλλος ἄλλον ἐπ' ἄλλου, τὸν δ' ἐπ' ἄλλου χρεῖα, πολλῶν δεόμενοι. C πολλοὺς εἰς μίαν οἴκησιν ἀγείραντες κοινωνοὺς τε καὶ βοηθοὺς—ταύτῃ τῇ ξυνοικίᾳ ἐθέμεθα πόλιν ὄνομα. ἡ γάρ; Πάνυ μὲν οὖν. Μεταδίδωσι δὲ ἄλλος ἄλλῳ, εἴ τι μεταδίδωσιν, ἡ μεταλαμβάνει, οἶόμενος αὐτῷ ἄμεινον εἶναι; Πάνυ γε. Ἴθι δὴ, ἡν δ' ἐγώ, τῷ λόγῳ ἐξ ἀρχῆς ποιῶμεν πόλιν. ποιήσει δὲ αὐτήν, ὡς ἔοικεν, ἡ ἡμετέρα χρεῖα. Πῶς δ' οὐ; Ἀλλὰ μὴν πρώτη γε καὶ μεγίστη D τῶν χρεῶν ἡ τῆς τροφῆς παρασκευὴ τοῦ εἶναί τε καὶ ζῆν

ἕνεκα. Παντάπασί γε. Δευτέρα δὴ οἰκήσεως, τρίτη δὲ
 ἐσθλήτος καὶ τῶν τοιούτων. Ἔστι ταῦτα. Φέρε δὴ, ἦν
 δ' ἐγώ, πῶς ἡ πόλις ἀρκέσει ἐπὶ τοσαύτην παρασκευήν;
 ἄλλο τι γεωργὸς μὲν εἷς, ὁ δὲ οἰκοδόμος, ἄλλος δέ τις
 ὑφάντης; ἢ καὶ σκυτοτόμον αὐτόσε προσθήσομεν, ἢ τιν'
 ἄλλον τῶν περὶ τὸ σῶμα θεραπευτήν; Πάνυ γε. Εἴη δ'
 Ε ἂν ἡ γε ἀναγκαιοτάτη πόλις ἐκ τεττάρων ἢ πέντε ἀνδρῶν.
 Φαίνεται. Τί δὴ οὖν; ἓνα ἕκαστον τούτων δεῖ τὸ αὐτοῦ
 ἔργον ἅπασι κοινὸν κατατιθέναι, οἷον τὸν γεωργὸν ἓνα
 ὄντα παρασκευάζειν σιτία τέτταρσιν καὶ τετραπλάσιον
 χρόνον τε καὶ πόνον ἀναλίσκειν ἐπὶ σίτου παρασκευῇ, καὶ
 ἄλλοις κοινωνεῖν, ἢ ἀμελήσαντα ἑαυτῷ μόνον τέταρτον
 370 μέρος ποιεῖν τούτου τοῦ | σίτου ἐν τετάρτῳ μέρει τοῦ
 χρόνου, τὰ δὲ τρία, τὸ μὲν ἐπὶ τῇ τῆς οἰκίας παρασκευῇ
 διατρίβειν, τὸ δὲ ἱματίου, τὸ δὲ ὑποδημάτων, καὶ μὴ
 ἄλλοις κοινωνοῦντα πράγματα ἔχειν, ἀλλ' αὐτὸν δι' αὐτὸν
 τὰ αὐτοῦ πράττειν; καὶ ὁ Ἀδείμαντος ἔφη, Ἄλλ' ἴσως, ὦ
 Σώκρατες, οὕτω ῥᾶον¹ ἢ 'κείνως. Οὐδέν, ἦν δ' ἐγώ, μὰ
 Δία ἄτοπον. ἐννοῶ γὰρ καὶ αὐτὸς εἰπόντος σου, ὅτι
 Β πρῶτον μὲν φύεται ἕκαστος οὐ πάνυ ὁμοῖος ἐκάστῳ, ἀλλὰ
 διαφέρων τὴν φύσιν, ἄλλος ἐπ' ἄλλου ἔργου πρᾶξιν. ἢ
 οὐ δοκεῖ σοι; Ἔμοιγε. Τί δέ; πότερον κάλλιον πράττοι
 ἂν τις εἷς ὢν πολλὰς τέχνας ἐργαζόμενος, ἢ ὅταν μίαν εἷς;
 Ὅταν, ἢ δ' ὅς, εἷς μίαν. Ἀλλὰ μήν, οἶμαι, καὶ τόδε
 δῆλον, ὥς, εἴαν τις τινος παρῇ ἔργου καιρόν, διόλλυται.
 Δῆλον γάρ. Οὐ γάρ, οἶμαι, ἐθέλει τὸ πραττόμενον τὴν
 τοῦ πράττοντος σχολὴν περιμένειν, ἀλλ' ἀνάγκη τὸν
 C πράττοντα τῷ πραττομένῳ ἐπακολουθεῖν μὴ ἐν παρέργῳ
 μέρει. Ἀνάγκη. Ἐκ δὲ τούτων πλείω τε ἕκαστα γίγνεται
 καὶ κάλλιον² καὶ ῥᾶον, ὅταν εἷς ἐν κατὰ φύσιν καὶ ἐν
 καιρῷ, σχολὴν τῶν ἄλλων ἄγων, πράττῃ. Παντάπασι
 μὲν οὖν. Πλειόνων δὴ, ὦ Ἀδείμαντε, δεῖ πολιτῶν ἢ

¹ ῥᾶον γ: ῥᾷδιον Δ.

² κάλλιον codd.: an καλλίω?

τεττάρων ἐπὶ τὰς παρασκευὰς ὧν ἐλέγομεν. ὁ γὰρ γεωργός, ὡς ἔοικεν, οὐκ αὐτὸς ποιήσεται ἑαυτῷ τὸ ἄροτρον, εἰ μέλλει καλὸν εἶναι, οὐδὲ σμιννὴν οὐδὲ τᾶλλα ὄργανα D ὅσα περὶ γεωργίαν. οὐδ' αὖ ὁ οἰκοδόμος· πολλῶν δὲ καὶ τούτῳ δεῖ. ὡσαύτως δ' ὁ ὑφάντης τε καὶ ὁ σκυτοτόμος. Ἀληθῆ. Τέκτονες δὴ καὶ χαλκῆς καὶ τοιοῦτοί τινες πολλοὶ δημιουργοί, κοινωνοὶ ἡμῖν τοῦ πολιχνίου γιγνόμενοι, συχνὸν αὐτὸ ποιοῦσιν. Πάνυ μὲν οὖν. Ἀλλ' οὐκ ἂν πω πάνυ γε μέγα τι εἴη, εἰ αὐτοῖς βουκόλους τε καὶ ποιμένας τοὺς τε ἄλλους νομέας προσθεῖμεν, ἵνα οἳ τε γεωργοὶ ἐπὶ τὸ ἄροῦν ἔχοιεν βοῦς, οἳ τε οἰκοδόμοι πρὸς τὰς E ἀγωγὰς μετὰ τῶν γεωργῶν χρῆσθαι ὑποζυγίοις, ὑφάνται δὲ καὶ σκυτοτόμοι δέρμασιν τε καὶ ἐρίοις. Οὐδέ γε, ἢ δ' ὅς, σμικρὰ πόλις ἂν εἴη ἔχουσα πάντα ταῦτα. Ἀλλὰ μὴν, ἦν δ' ἐγώ, κατοικίσαι γε αὐτὴν¹ τὴν πόλιν εἰς τοιοῦτον τόπον, οὗ ἐπεισαγωγίμων μὴ δεήσεται, σχεδόν τι ἀδύνατον. Ἀδύνατον γάρ. Προσδεήσει ἄρα ἔτι καὶ ἄλλων, οἳ ἐξ ἄλλης πόλεως αὐτῇ κομιούσιν ὧν δεῖται. Δεήσει. Καὶ μὴν κενὸς ἂν ἴη² ὁ διάκονος, μηδὲν ἄγων ὧν ἐκεῖνοι δέονται, παρ' ὧν ἂν κομίζονται ὧν ἂν αὐτοῖς | χρειά, κενὸς ἄπεισιν. ἢ γάρ; Δοκεῖ μοι. Δεῖ δὴ τὰ 371 οἴκοι μὴ μόνον ἑαυτοῖς ποιεῖν ἱκανά, ἀλλὰ καὶ οἶα καὶ ὅσα ἐκείνοις ὧν ἂν δέωνται. Δεῖ γάρ. Πλειόνων δὴ γεωργῶν τε καὶ τῶν ἄλλων δημιουργῶν δεῖ ἡμῖν τῇ πόλει. Πλειόνων γάρ. Καὶ δὴ καὶ τῶν ἄλλων διακόνων που τῶν τε εἰσαξόντων καὶ ἐξαξόντων ἕκαστα. οὗτοι δὲ εἰσιν ἔμποροι· ἢ γάρ; Ναί. Καὶ ἐμπόρων δὴ δεησόμεθα. Πάνυ γε. Καὶ ἐὰν μὲν γε κατὰ θάλατταν ἢ ἐμπορία γίγνηται, συχνῶν καὶ ἄλλων προσδεήσεται τῶν ἐπιστημόνων τῆς B περὶ τὴν θάλατταν ἐργασίας. Συχνῶν μέντοι.

XII. Τί δὲ δὴ; ἐν αὐτῇ τῇ πόλει πῶς ἀλλήλοις

¹ αὐτὴν codd: αὖ Herwerden.

² ἴη q: εἴη A.

μεταδύωσιν ὧν ἂν ἕκαστοι ἐργάζωνται; ὧν δὲ ἕνεκα καὶ κοινωνίαν ποιησάμενοι πόλιν ᾠκίσαμεν. Δῆλον δὴ, ἢ δ' ὅς, ὅτι πωλοῦντες καὶ ὠνούμενοι. Ἀγορὰ δὲ ἡμῖν καὶ νόμισμα ξύμβολον τῆς ἀλλαγῆς ἕνεκα γενήσεται ἐκ
C τούτου. Πάνυ μὲν οὖν. Ἄν οὖν κομίσας ὁ γεωργὸς εἰς τὴν ἀγορὰν τι ὧν ποιεῖ, ἢ τις ἄλλος τῶν δημιουργῶν, μὴ εἰς τὸν αὐτὸν χρόνον ἤκη τοῖς δεομένοις τὰ παρ' αὐτοῦ ἀλλάξασθαι, ἀργήσῃ τῆς αὐτοῦ δημιουργίας καθήμενος ἐν ἀγορᾷ; Οὐδαμῶς, ἢ δ' ὅς, ἀλλὰ εἰσὶν οἱ τοῦτο ὀρώντες ἑαυτοὺς ἐπὶ τὴν διακονίαν τάττουσιν ταύτην, ἐν μὲν ταῖς ὀρθῶς οἰκουμέναις πόλεσι σχεδόν τι οἱ ἀσθενέστατοι τὰ σώματα καὶ ἀχρεῖοί τι ἄλλο ἔργον πράττειν. αὐτοῦ γὰρ
D δεῖ μένοντας αὐτοὺς περὶ τὴν ἀγορὰν τὰ μὲν αὐτ' ἀργυρίου ἀλλάξασθαι τοῖς τι δεομένοις ἀποδόσθαι, τοῖς δὲ αὐτὶ αὐτὸ ἀργυρίου διαλλάττειν, ὅσοι τι δέονται πρίασθαι. Αὕτη ἄρα, ἣν δ' ἐγώ, ἢ χρεῖα καπήλων ἡμῖν γένεσιν ἐμποιεῖ τῇ πόλει. ἢ οὐ καπήλους καλοῦμεν τοὺς πρὸς ὠνὴν τε καὶ πρᾶσιν διακονοῦντας ἰδρυμένους ἐν ἀγορᾷ, τοὺς δὲ πλά-
νητας ἐπὶ τὰς πόλεις ἐμπόρους; Πάνυ μὲν οὖν. Ἔτι δὲ
E τινες, ὡς ἐγῴμαι, εἰσὶ καὶ ἄλλοι διάκονοι, οἱ ἂν τὰ μὲν τῆς διανοίας μὴ πάνυ ἀξιοκοινωνήτοι ᾧσιν, τὴν δὲ τοῦ σώματος ἰσχὺν ἱκανὴν ἐπὶ τοὺς πόνοὺς ἔχωσιν· οἱ δὲ πωλοῦντες τὴν τῆς ἰσχύος χρεῖαν, τὴν τιμὴν ταύτην μισθὸν καλοῦντες, κέκληνται, ὡς ἐγῴμαι, μισθωτοί· ἢ γάρ; Πάνυ μὲν οὖν. Πλήρωμα δὲ πόλεώς εἰσιν, ὡς ἔοικε, καὶ μισθωτοί. Δοκεῖ μοι. Ἄρ' οὖν, ὦ Ἀδείμαντε, ἤδη ἡμῖν ἠϋξῆται ἡ πόλις, ὥστ' εἶναι τελέα; Ἴσως. Ποῦ οὖν ἂν ποτε ἐν αὐτῇ εἴη ἢ τε δικαιοσύνη καὶ ἢ ἀδικία; καὶ τί-
372 ἅμα ἐγγενομένη ὧν ἐσκέμμεθα; Ἐγὼ μὲν, ἔφη, οὐκ ἐννοῶ, ὦ Σώκρατες, εἰ μὴ πού ἐν αὐτῶν τούτων χρεῖα τινὲς τῇ πρὸς ἀλλήλους. Ἄλλ' ἴσως, ἣν δ' ἐγώ, καλῶς λέγεις· καὶ σκεπτέον γε καὶ οὐκ ἀποκνητέον.

πρῶτον οὖν σκεψώμεθα, τίνα τρόπον διαιτῆσονται οἱ

οὕτω παρεσκευασμένοι. ἄλλο τι ἢ σῖτόν τε ποιοῦντες καὶ οἶνον καὶ ἱμάτια καὶ ὑποδήματα; καὶ οἰκοδομησάμενοι οἰκίας θέρους μὲν τὰ πολλὰ γυμνοὶ τε καὶ ἀνυπόδητοι ἐργάζονται, τοῦ δὲ χειμῶνος ἡμφιεσμένοι τε καὶ ὑποδεδε- Β μένοι ἱκανῶς· θρέψονται δὲ ἐκ μὲν τῶν κριθῶν ἄλφιστα σκευαζόμενοι, ἐκ δὲ τῶν πυρῶν ἄλευρα· τὰ μὲν πέψαντες, τὰ δὲ μάξαντες μάζας γενναίας καὶ ἄρτους ἐπὶ κάλαμόν τινα παραβαλλόμενοι ἢ φύλλα καθαρὰ, κατακλινέντες ἐπὶ στιβάδων ἐστρωμένων μίλακί τε καὶ μυρρίναις, εὐωχῆσονται αὐτοὶ τε καὶ τὰ παιδιά, ἐπιπίνοντες τοῦ οἶνου, ἐστεφανωμένοι καὶ ὑμνοῦντες τοὺς θεοὺς, ἡδέως ξυνόντες ἀλλήλοις, οὐχ ὑπὲρ τὴν οὐσίαν ποιούμενοι τοὺς C παῖδας, εὐλαβούμενοι πενίαν ἢ πόλεμον.

XIII. Καὶ ὁ Γλαύκων ὑπολαβὼν, Ἄνευ ὄψου, ἔφη, ὥς ἔοικας, ποιεῖς τοὺς ἄνδρας ἐστιωμένους. Ἀληθῆ, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις. ἐπελαθόμεν ὅτι καὶ ὄψον ἔξουσιν. ἄλλας τε δῆλον ὅτι καὶ ἐλάας καὶ τυρὸν καὶ βολβούς καὶ λάχανα οἷα δὴ ἐν ἀγροῖς ἐψήματα ἐψήσονται. καὶ τραγήματά που παραθήσομεν αὐτοῖς τῶν τε σύκων καὶ ἐρεβίνθων καὶ κυάμων, καὶ μύρτα καὶ φηγοὺς σποδιοῦσιν πρὸς τὸ πῦρ, D μετρίως ὑποπίνοντες· καὶ οὕτω διάγοντες τὸν βίον ἐν εἰρήνῃ μετὰ ὑγιείας, ὥς εἰκός, γηραιοὶ τελευτῶντες ἄλλον τοιοῦτον βίον τοῖς ἐκγόνοις παραδώσουσιν. καὶ ὅς, Εἰ δὲ ὑὼν πόλιν, ὦ Σώκρατες, ἔφη, κατεσκευάζεις, τί ἂν αὐτὰς ἄλλο ἢ ταῦτα ἐχόρταζες; Ἀλλὰ πῶς χρή, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Γλαύκων; Ἀπερ νομίζεται, ἔφη· ἐπὶ τε κλινῶν κατα- κεῖσθαι, οἶμαι, τοὺς μέλλοντας μὴ τάλαιπωρεῖσθαι, καὶ ἀπὸ τραπεζῶν δειπνεῖν, καὶ ὄψα ἅπερ καὶ οἱ νῦν ἔχουσι E καὶ τραγήματα. Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ, μανθάνω· οὐ πόλιν, ὥς ἔοικε, σκοποῦμεν μόνον ὅπως γίγνεται, ἀλλὰ καὶ τρυφῶσαν πόλιν. ἴσως οὖν οὐδὲ κακῶς ἔχει· σκοποῦντες γὰρ καὶ τοιαύτην τάχ' ἂν κατίδοιμεν τὴν τε δικαιοσύνην καὶ ἀδικίαν ὅπῃ ποτὲ ταῖς πόλεσιν ἐμφύονται. ἡ μὲν οὖν

ἀληθινὴ πόλις δοκεῖ μοι εἶναι ἣν διεληλύθαμεν, ὥσπερ
 ὑγιῆς τις· εἰ δ' αὖ βούλεσθε καὶ φλεγμαίνουσιν πόλιν
 θεωρήσωμεν, οὐδὲν ἀποκωλύει. ταῦτα γὰρ δὴ τιςιν, ὡς
 373 δοκεῖ, | οὐκ ἐξαρκέσει, οὐδὲ αὕτη ἡ δίαίτα, ἀλλὰ κλῖναί τε
 προσέσονται καὶ τράπεζαι καὶ τᾶλλα σκεύη, καὶ ὄψα δὴ
 καὶ μίρα καὶ θυμιάματα καὶ ἐταῖραι καὶ πέμματα, ἕκαστα
 τούτων παντοδαπά. καὶ δὴ καὶ ἂ τὸ πρῶτον ἐλέγομεν
 οὐκέτι ἀναγκαῖα θετέον, οἰκίας τε καὶ ἱμάτια καὶ ὑποδή-
 ματα, ἀλλὰ τὴν τε ζωγραφίαν κινήτεον καὶ τὴν ποικιλίαν¹
 καὶ χρυσὸν καὶ ἐλέφαντα καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα κτητέον.

B ἡ γάρ; Ναί, ἔφη. Οὐκοῦν μείζονά τε αὖ τὴν² πόλιν δεῖ
 ποιεῖν, ἐκείνη γὰρ ἡ ὑγιεινὴ οὐκέτι ἱκανή, ἀλλ' ἤδη ὄγκου
 ἐμπληστέα καὶ πλήθους, ἂ οὐκέτι τοῦ ἀναγκαίου ἐνεκά
 ἐστὶν ἐν ταῖς πόλεσιν, οἷον οἳ τε θηρευταὶ πάντες οἳ τε
 μιμηταί, πολλοὶ μὲν οἱ περὶ τὰ σχήματά τε καὶ χρώματα,
 πολλοὶ δὲ οἱ περὶ μουσικὴν, ποιηταί τε καὶ τούτων
 ὑπηρέται, ῥαψωδοί, ὑποκριταί, χορευταί, ἐργολάβοι, σκευῶν

C τε παντοδαπῶν δημιουργοί, τῶν τε ἄλλων καὶ τῶν περὶ
 τὸν γυναικεῖον κόσμον. καὶ δὴ καὶ διακόνων πλειόνων
 δεησόμεθα. ἡ οὐ δοκεῖ δεήσειν παιδαγωγῶν, τιτθῶν,
 τροφῶν, κομμωτριῶν, κουρέων, καὶ αὖ ὀψοποιῶν τε καὶ
 μαγείρων; ἔτι δὲ καὶ συβωτῶν προσδεησόμεθα· τοῦτο
 γὰρ ἡμῖν ἐν τῇ προτέρᾳ πόλει οὐκ ἐνῆν· ἔδει γὰρ οὐδέν·
 ἐν δὲ ταύτῃ καὶ τούτου προσδεήσει, δεήσει δὲ καὶ τῶν
 ἄλλων βοσκημάτων παμπόλλων, εἴ τις αὐτὰ ἔδεται. ἡ
 D γάρ; Πῶς γὰρ οὐ; Οὐκοῦν καὶ ἰατρῶν ἐν χρεῖαις ἐσόμεθα
 πολὺ μᾶλλον οὕτω διαιωόμενοι ἢ ὥς τὸ πρότερον; Πολύ
 γε.

XIV. Καὶ ἡ χώρα που ἡ τότε ἱκανὴ τρέφειν τοὺς
 τότε σμικρὰ δὴ ἐξ ἱκανῆς ἔσται· ἡ πῶς λέγομεν; Οὕτως,
 ἔφη. Οὐκοῦν τῆς τῶν πλησίου χώρας ἡμῖν ἀποτμητέον,
 εἰ μέλλομεν ἱκανὴν ἔξειν νέμειν τε καὶ ἀροῦν, καὶ ἐκείνοις

¹ καὶ τὴν ποικιλίαν Π: om. A.

² αὖ τὴν Π: αὐτὴν A.

αὐτῆς ἡμετέρας, ἐὰν καὶ ἐκεῖνοι ἀφῶσιν αὐτοὺς ἐπὶ
 χρημάτων κτήσιν ἄπειρον, ὑπερβάντες τὸν τῶν ἀναγκαίων Ε
 ὄρον; Πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη, ὦ Σώκρατες. Πολεμήσομεν
 τὸ μετὰ τοῦτο, ὦ Γλαύκων; ἢ πῶς ἔσται; Οὕτως, ἔφη.
 Καὶ μηδὲν γέ πω λέγωμεν, ἦν δ' ἐγώ, μήτ' εἴ τι κακὸν μήτ'
 εἰ ἀγαθὸν ὁ πόλεμος ἐργάζεται, ἀλλὰ τοσοῦτον μόνον, ὅτι
 πολέμου αὐτὴ γένεσιν ἠυρήκαμεν, ἐξ ὧν μάλιστα ταῖς
 πόλεσιν καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ κακὰ γίγνεται ὅταν γίγνη-
 ται. Πάνυ μὲν οὖν. Ἔτι δὴ, ὦ φίλε, μείζονος τῆς
 πόλεως δεῖ οὔτι σμικρῶ, ἀλλ' ὅλῳ στρατοπέδῳ, ὃ ἐξελθὼν 374
 ὑπὲρ τῆς οὐσίας ἀπάσης καὶ ὑπὲρ ὧν νῦν δὴ ἐλέγομεν
 διαμαχεῖται τοῖς ἐπιοῦσιν. Τί δέ; ἢ δ' ὅς· αὐτοὶ οὐχ
 ἱκανοί; Οὐκ, εἰ σύ γε, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἡμεῖς ἅπαντες
 ὁμολογήσαμεν καλῶς, ἡνίκα ἐπλάττομεν τὴν πόλιν·
 ὁμολογοῦμεν δέ που, εἰ μέμνησαι, ἀδύνατον ἓνα πολλὰς
 καλῶς ἐργάζεσθαι τέχνας. Ἀληθῆ λέγεις, ἔφη. Τί οὖν;
 ἦν δ' ἐγώ· ἢ περὶ τὸν πόλεμον ἀγωνία οὐ τεχνικὴ δοκεῖ Β
 εἶναι; Καὶ μάλα, ἔφη. Ἡ οὖν τι σκυτικῆς δεῖ μᾶλλον
 κήδεσθαι ἢ πολεμικῆς; Οὐδαμῶς. Ἀλλ' ἄρα τὸν μὲν
 σκυτοτόμον διεκωλύομεν μήτε γεωργὸν ἐπιχειρεῖν εἶναι
 ἅμα μήτε ὑφάντην μήτε οἰκοδόμον, ἀλλὰ σκυτοτόμον¹,
 ἵνα δὴ ἡμῖν τὸ τῆς σκυτικῆς ἔργον καλῶς γίγνοιτο, καὶ
 τῶν ἄλλων ἐνὶ ἐκάστῳ ὡσαύτως ἐν ἀπεδίδομεν, πρὸς ὃ
 ἐπεφύκει ἕκαστος καὶ ἐφ' ᾧ ἔμελλε τῶν ἄλλων σχολὴν C
 ἄγων διὰ βίου αὐτὸ ἐργαζόμενος οὐ παριεῖς τοὺς καιροὺς
 καλῶς ἀπεργάζεσθαι· τὰ δὲ δὴ περὶ τὸν πόλεμον πότερον
 οὐ περὶ πλείστου ἐστὶν εὖ ἀπεργασθέντα; ἢ οὕτω ῥάδιον,
 ὥστε καὶ γεωργῶν τις ἅμα πολεμικὸς ἔσται καὶ σκυτο-
 τομῶν καὶ ἄλλην τέχνην ἡντινοῦν ἐργαζόμενος, πεττευ-
 τικὸς δὲ ἢ κυβευτικὸς ἱκανῶς οὐδ' ἂν εἰς γένοιτο μὴ αὐτὸ
 τοῦτο ἐκ παιδὸς ἐπιτηδεύων, ἀλλὰ παρέργῳ χρώμενος;
 καὶ ἀσπίδα μὲν λαβὼν ἢ τι ἄλλο τῶν πολεμικῶν ὅπλων τε D

¹ ἀλλὰ σκυτοτόμον II: om. A.

καὶ ὀργάνων αὐθημερόν ὀπλιτικῆς ἢ τινος ἄλλης μάχης τῶν κατὰ πόλεμον ἱκανὸς ἔσται ἀγωνιστής, τῶν δὲ ἄλλων ὀργάνων οὐδὲν οὐδένα δημιουργὸν οὐδὲ ἀθλητὴν ληφθὲν ποιήσει, οὐδ' ἔσται χρήσιμον τῷ μήτε τὴν ἐπιστήμην ἐκάστου λαβόντι μήτε τὴν μελέτην ἱκανὴν παρασχομένῳ; Πολλοῦ γὰρ ἂν, ἡ δ' ὅς, τὰ ὄργανα ἦν ἄξια.

XV. Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ὅσῳ μέγιστον τὸ τῶν
 E φυλάκων ἔργον, τοσούτῳ σχολῆς τε τῶν ἄλλων πλείστης
 ἂν εἴη καὶ αὐτῆς τέχνης τε καὶ ἐπιμελείας μεγίστης δεόμενον.
 Οἶμαι ἔγωγε, ἡ δ' ὅς. Ἄρ' οὖν οὐ καὶ φύσεως ἐπιτηδεΐας
 εἰς αὐτὸ τὸ ἐπιτήδευμα; Πῶς δ' οὐ; Ἡμέτερον δὴ ἔργον
 ἂν εἴη, ὥς ἔοικεν, εἴπερ οἰοί τ' ἐσμέν, ἐκλέξασθαι, τίνες
 τε καὶ ποῖαι φύσεις ἐπιτήδεια εἰς πόλεως φυλακὴν.
 Ἡμέτερον μέντοι. Μὰ Δία, ἦν δ' ἐγώ, οὐκ ἄρα φαῦλον
 πρᾶγμα ἡράμεθα· ὅμως δὲ οὐκ ἀποδειλιάτεον, ὅσον γ' ἂν
 375 δύναμις παρείκη. | Οὐ γὰρ οὖν, ἔφη. Οἶει οὖν τι, ἦν δ'
 ἐγώ, διαφέρειν φύσιν γενναίου σκύλακος εἰς φυλακὴν
 νεανίσκου εὐγενοῦς; Τὸ ποῖον λέγεις; Οἶον ὀξύ τε που
 δεῖ αὐτοῖν ἐκάτερον εἶναι πρὸς αἴσθησιν καὶ ἐλαφρὸν πρὸς
 τὸ αἰσθανόμενον διωκαθεῖν, καὶ ἰσχυρὸν αὐτῷ, εἰς δέη
 ἐλόντα διαμάχεσθαι. Δεῖ γὰρ οὖν, ἔφη, πάντων τούτων.
 Καὶ μὴν ἀνδρεῖόν γε, εἴπερ εὖ μαχεῖται. Πῶς δ' οὐ;
 Ἀνδρεῖος δὲ εἶναι ἄρα ἐβελήσει ὁ μὴ θυμοειδὴς εἴτε ἵππος
 B εἴτε κύων ἢ ἄλλο ὅτιοῦν ζῷον; ἢ οὐκ ἐννευόηκας, ὥς
 ἀμαχόν τε καὶ ἀνίκητον θυμός, οὗ παρόντος ψυχὴ πᾶσα
 πρὸς πάντα ἀφοβός τέ ἐστι καὶ ἀίττητος; Ἐννευόηκα.
 Τὰ μὲν τοίνυν τοῦ σώματος οἶον δεῖ τὸν φύλακα εἶναι,
 εἰρηλίκην. Ναί. Καὶ μὴν καὶ τὰ τῆς ψυχῆς, ὅτι γε θυμοειδῆ.
 Καὶ τοῦτο. Πῶς οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Γλαῦκων, οὐκ ἀγριοὶ
 ἀλλήλοισι ἔσονται καὶ τοῖς ἄλλοις¹ πολίταις, ὄντες τοιοῦτοι
 τὰς φύσεις; Μὰ Δία, ἡ δ' ὅς, οὐ ῥαδίως. Ἀλλὰ μέντοι
 C δεῖ γε πρὸς μὲν τοὺς οἰκείους πράους αὐτοὺς εἶναι, πρὸς

¹ ἄλλοις q: ἄλλοις A.

δὲ τοὺς πολεμίους χαλεπούς· εἰ δὲ μή, οὐ περιμενοῦσιν ἄλλους σφᾶς διολέσαι, ἀλλ' αὐτοὶ φθήσονται αὐτὸ δρᾶσαντες. Ἀληθῆ, ἔφη. Τί οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ποιήσομεν; πόθεν ἅμα πρᾶον καὶ μεγαλόθυμον ἦθος εὐρήσομεν; ἐναντία γάρ που θυμοειδεῖ πραεῖα φύσις. Φαίνεται. Ἀλλὰ μέντοι τούτων ὁποτέρου ἂν στέρηται, φύλαξ ἀγαθὸς οὐ μὴ γένηται· ταῦτα δὲ ἀδυνάτοις ἔοικεν, καὶ οὕτω δὴ ξυμβαίνει ἀγαθὸν φύλακα ἀδύνατον γενέσθαι. D Κινδυνεύει, ἔφη. καὶ ἐγὼ ἀπορήσας τε καὶ ἐπισκεψάμενος τὰ ἔμπροσθεν, Δικαίως γε, ἦν δ' ἐγώ, ὦ φίλε, ἀποροῦμεν· ἥς γὰρ προϋθέμεθα εἰκόνο· ἀπελείφθημεν. Πῶς λέγεις; Οὐκ ἐνοήσαμεν, ὅτι εἰσὶν ἄρα φύσεις, οἷας ἡμεῖς οὐκ ὤήθημεν, ἔχουσai τὰναντία ταῦτα. Ποῦ δὴ; Ἴδοι μὲν ἂν τις καὶ ἐν ἄλλοις ζῴοις, οὐ μέντ' ἂν ἦκιστα ἐν ᾧ ἡμεῖς παρεβάλλομεν τῷ φύλακι. οἶσθα γάρ που τῶν γενηαίων E κυνῶν, ὅτι τοῦτο φύσει αὐτῶν τὸ ἦθος, πρὸς μὲν τοὺς συνήθεις τε καὶ γνωρίμους ὡς οἷόν τε πραοτάτους εἶναι, πρὸς δὲ τοὺς ἀγνωστας τοῦναντίον. Οἶδα μέντοι. Τοῦτο μὲν ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, δυνατόν, καὶ οὐ παρὰ φύσιν ζητοῦμεν τοιοῦτον εἶναι τὸν φύλακα. Οὐκ ἔοικεν.

XVI. Ἀρ' οὖν σοι δοκεῖ ἔτι τοῦδε προσδεῖσθαι ὁ φυλακικὸς ἐσόμενος, πρὸς τῷ θυμοειδεῖ ἔτι προσγενέσθαι φιλόσοφον¹ τὴν φύσιν; Πῶς δὴ; ἔφη· οὐ γὰρ | ἐννοῶ. 376 Καὶ τοῦτο, ἦν δ' ἐγώ, ἐν τοῖς κυσὶν κατόψει, ὃ καὶ ἄξιον θαυμάσαι τοῦ θηρίου. Τὸ ποῖον; Ὅτι δν² μὲν ἂν ἴδῃ ἀγνωσता, χαλεπαίνει, οὐδὲν δὴ³ κακὸν προπεπονθώς⁴. δν δ' ἂν γνώριμον, ἀσπάζεται, καὶ μηδὲν πώποτε ὑπ' αὐτοῦ ἀγαθὸν πεπόνθη. ἢ οὐπω τοῦτο ἐθαύμασας; Οὐ πάνν, ἔφη, μέχρι τούτου προσέσχον τὸν νοῦν· ὅτι δέ που δρᾶ ταῦτα, δῆλον. Ἀλλὰ μὴν κομψόν γε φαίνεται τὸ πάθος αὐτοῦ τῆς φύσεως καὶ ὡς ἀληθῶς φιλόσοφον. Πῇ δὴ; B

¹ φιλόσοφον nos: φιλόσοφος codd.

² ὅτι δν II: δν A.

³ δὴ γ:

δὲ A. ⁴ προπεπονθώς II: προπεπονθώς A¹: προπεπονθός A².

Ἦι, ἦν δ' ἐγώ, ὄψιν οὐδενὶ ἄλλῳ φίλην καὶ ἐχθρὰν διακρίνει, ἢ τῷ τὴν μὲν καταμαθεῖν, τὴν δὲ ἀγνοῆσαι. καίτοι πῶς οὐκ ἂν φιλομαθὲς εἴη, συνέσει τε καὶ ἀγνοία ὀριζόμενον τό τε οἰκείον καὶ τὸ ἀλλότριον; Οὐδαμῶς, ἢ δ' ὅς, ὅπως οὐ. Ἀλλὰ μέντοι, εἶπον ἐγώ, τό γε φιλομαθὲς καὶ φιλόσοφον ταυτόν; Ταυτόν γάρ, ἔφη. Οὐκοῦν θαρροῦντες τιθῶμεν καὶ ἐν ἀνθρώπῳ, εἰ μέλλει πρὸς τοὺς
Κ οἰκείους καὶ γνωρίμους πρᾶός τις ἔσσεσθαι, φύσει φιλόσοφον καὶ φιλομαθῇ αὐτὸν δεῖν εἶναι; Τιθῶμεν, ἔφη. Φιλόσοφος δὴ καὶ θυμοειδὴς καὶ ταχύς καὶ ἰσχυρὸς ἡμῖν τὴν φύσιν ἔσται ὁ μέλλων καλὸς κάγαθός ἔσσεσθαι φύλαξ πόλεως; Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη. Οὗτος μὲν δὴ ἂν οὕτως ὑπάρχοι. θρέψονται δὲ δὴ ἡμῖν οὗτοι καὶ παιδευθήσονται τίνα τρόπον; καὶ ἡρά τι προὔργου ἡμῖν ἐστὶν αὐτο
Δ σκοποῦσι πρὸς τὸ κατιδεῖν, οὐπερ ἔνεκα πάντα σκοποῦμεν, δικαιοσύνην τε καὶ ἀδικίαν τίνα τρόπον ἐν πόλει γίγνεται, ἵνα μὴ ἐώμεν ἱκανὸν λόγον ἢ συχνὸν διεξιῶμεν¹; καὶ ὁ τοῦ Γλαῦκωνος ἀδελφὸς Πάνν μὲν οὖν, ἔφη, ἔγωγε προσδοκῶ προὔργου εἶναι εἰς τοῦτο ταύτην τὴν σκέψιν. Μὰ Δία, ἦν δ' ἐγώ, ὦ φίλε Ἀδείμαντε, οὐκ ἄρα ἀφετέον, οἷδ' εἰ μακροτέρα τυγχάνει οὔσα. Οὐ γὰρ οὖν. Ἴθι οὖν, ἄσπερ ἐν μύθῳ μυθολογοῦντές τε καὶ σχολὴν ἄγοντες
Ε λόγῳ παιδεύωμεν τοὺς ἄνδρας. Ἀλλὰ χρή.

XVII. Τίς οὖν ἡ παιδεία; ἢ χαλεπὸν εὐρεῖν βελτίω τῆς ὑπὸ τοῦ πολλοῦ χρόνου ἡρῆμένης; ἔστιν δέ που ἡ μὲν ἐπὶ σώμασι γυμναστική, ἡ δ' ἐπὶ ψυχῇ μουσική. Ἔστιν γάρ. Ἄρ' οὖν οὐ μουσικῇ πρότερον ἀρξόμεθα παιδεύοντες ἢ γυμναστικῇ; Πῶς δ' οὐ; Μουσικῆς δ', εἶπον², τίθης λόγους, ἢ οὐ; Ἐγωγε. Λόγων δὲ διττὸν εἶδος, τὸ μὲν ἀληθές, ψεῦδος δ' ἕτερον; Ναί. Παιδευτέον
 377 δ' | ἐν ἀμφοτέροις, πρότερον δ' ἐν τοῖς ψεύδεσιν; Οὐ

¹ ἵνα—διεξιῶμεν, quae in marg. praebebat A, nescio an sint delenda.

² εἶπον v: εἰπὼν A.

μανθάνω, ἔφη, πῶς λέγεις. Οὐ μανθάνεις, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι
 πρῶτον τοῖς παιδίοις μύθους λέγομεν; τοῦτο δέ που ὡς τὸ
 ὅλον εἰπεῖν ψεῦδος, ἔνι δὲ καὶ ἀληθῆ. πρότερον δὲ μύθοις
 πρὸς τὰ παιδία ἢ γυμνασίοις χρώμεθα. Ἔστι ταῦτα.
 Τοῦτο δὲ ἔλεγον, ὅτι μουσικῆς πρότερον ἀπτόεν ἢ γυμ-
 ναστικῆς. Ὁρθῶς, ἔφη. Οὐκοῦν οἶσθ' ὅτι ἀρχὴ παντὸς
 ἔργου μέγιστον, ἄλλως τε καὶ νέω καὶ ἀπαλῶ ὄφρουν; B
 μάλιστα γὰρ δὴ τότε πλάττεται καὶ ἐνδύεται τύπον¹, ὃν
 ἂν τις βούληται ἐνσημῖνασθαι ἐκάστω. Κομιδῇ μὲν οὖν.
 Ἄρ' οὖν ῥαδίως οὕτω παρήσομεν τοὺς ἐπιτυχόντας ὑπὸ
 τῶν ἐπιτυχόντων μύθους πλασθέντας ἀκούειν τοὺς παῖδας
 καὶ λαμβάνειν ἐν ταῖς ψυχαῖς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐναντίας
 δόξας ἐκείναις, ἅς, ἐπειδὰν τελεωθῶσιν, ἔχειν οἰησόμεθα
 δεῖν αὐτούς; Οὐδ' ὅπωςτιοῦν παρήσομεν. Πρῶτον δὴ
 ἡμῖν, ὡς ἔοικεν, ἐπιστατητέον τοῖς μυθοποιοῖς, καὶ ὃν μὲν C
 ἂν καλὸν ποιήσωσιν, ἐγκριτέον, ὃν δ' ἂν μὴ, ἀποκριτέον.
 τοὺς δ' ἐγκριθέντας πείσομεν τὰς τροφούς τε καὶ μητέρας
 λέγειν τοῖς παισὶν καὶ πλάττειν τὰς ψυχὰς αὐτῶν τοῖς
 μύθοις πολὺ μᾶλλον ἢ τὰ σώματα ταῖς χερσίν. ὧν δὲ νῦν
 λέγουσι τοὺς πολλοὺς ἐκβλητέον. Ποίους δὴ; ἔφη. Ἐν
 τοῖς μείζουσιν, ἦν δ' ἐγώ, μύθοις ὀψόμεθα καὶ τοὺς
 ἐλάττους. δεῖ γὰρ διὰ τὸν αὐτὸν τύπον εἶναι καὶ ταῦτ' ὃν
 δύνασθαι τοὺς τε μείζους καὶ τοὺς ἐλάττους. ἢ οὐκ οἶει; D
 Ἔγωγ', ἔφη. ἀλλ' οὐκ ἐννοῶ οὐδὲ τοὺς μείζους τίνας
 λέγεις. Οὐς Ἡσίοδος τε, εἶπον, καὶ Ὀμηρος ἡμῖν ἐλεγέ-
 την καὶ οἱ ἄλλοι ποιηταί. οὗτοι γάρ που μύθους τοῖς
 ἀνθρώποις ψευδεῖς συντιθέντες ἔλεγον τε καὶ λέγουσι.
 Ποίους δὴ, ἢ δ' ὅς, καὶ τί αὐτῶν μεμφόμενος λέγεις;
 Ὅπερ, ἦν δ' ἐγώ, χρὴ καὶ πρῶτον καὶ μάλιστα μέμφεσθαι,
 ἄλλως τε καὶ ἐάν τις μὴ καλῶς ψεύδεται. Τί τοῦτο; E
 Ὅταν εἰκάξῃ τις κακῶς τῷ λόγῳ περὶ θεῶν τε καὶ ἡρώων
 οἰοί εἰσιν, ὥσπερ γραφεὺς μηδὲν ἐοικότα γράφων οἷς ἂν

¹ τύπον H. Richards: τύπος codd.

ὅμοια βουλευθῇ γράψαι. Καὶ γάρ, ἔφη, ὀρθῶς ἔχει τὰ γε
 τοιαῦτα μέμφεσθαι. ἀλλὰ πῶς δὴ λέγομεν καὶ ποῖα;
 Πρῶτον μὲν, ἦν δ' ἐγώ, τὸ μέγιστον καὶ περὶ τῶν
 μεγίστων ψεύδος ὁ εἰπὼν οὐ καλῶς ἐψεύσατο, ὡς Οὐρανός
 τε εἰργάσατο ἅ φησι δρᾶσαι αὐτὸν Ἡσίοδος, ὃ τε αὖ
 378 Κρόνος ὡς ἐτιμωρήσατο αὐτόν· τὰ δὲ δὴ | τοῦ Κρόνου
 ἔργα καὶ πάθη ὑπὸ τοῦ ὕεος, οὐδ' ἂν εἰ ἦν ἀληθῇ, ὄμνη
 δεῖν ῥαδίως οὕτω λέγεσθαι πρὸς ἄφρονάς τε καὶ νέους,
 ἀλλὰ μάλιστα μὲν σιγᾶσθαι, εἰ δὲ ἀνάγκη τις ἦν λέγειν,
 εἰ ἀπορρήτων ἀκούειν ὡς ὀλιγίστους, θυσαμένους οὐ
 χοῖρον, ἀλλὰ τι μέγα καὶ ἄπορον θῦμα, ὅπως ὃ τι
 ἐλαχίστοις συνέβη ἀκούσθαι. Καὶ γάρ, ἦ δ' ὅς, οὐτοί γε
 Β οἱ λόγοι χαλεποί. Καὶ οὐ λεκτέοι γ', ἔφην, ὦ Ἀδείμαντε,
 ἐν τῇ ἡμετέρα πόλει, οὐδὲ λεκτέον νέῳ ἀκούοντι, ὡς
 ἀδικῶν τὰ ἔσχατα οὐδὲν ἂν θαυμαστὸν ποιοῖ, οὐδ' αὖ
 ἀδικοῦντα πατέρα κολλίζων παντὶ τρόπῳ, ἀλλὰ δρῶν ἂν
 ὕπερ θεῶν οἱ πρῶτοί τε καὶ μέγιστοι. Οὐ μὰ τὸν Δία, ἦ
 δ' ὅς, οὐδὲ αὐτῷ μοι δοκεῖ ἐπιτήδεια εἶναι λέγειν. Οὐδέ
 γε, ἦν δ' ἐγώ, τὸ παράπαν, ὡς θεοὶ θεοῖς πολεμοῦσί τε καὶ
 C ἐπιβουλεύουσι καὶ μάχονται· οὐδὲ γὰρ ἀληθῇ· εἴ γε δεῖ
 ἡμῖν τοὺς μέλλοντας τὴν πόλιν φυλάξειν αἴσχιστον
 νομίζειν τὸ ῥαδίως ἀλλήλοις ἀπεχθάνεσθαι· πολλοῦ δεῖ
 γιγαντομαχίας τε μυθολογητέον αὐτοῖς καὶ ποικιλτέον,
 καὶ ἄλλας ἔχθρας πολλὰς καὶ παντοδαπὰς θεῶν τε καὶ
 ἡρώων πρὸς συγγενεῖς τε καὶ οἰκείους αὐτῶν. ἀλλ' εἴ
 πως μέλλομεν πείσειν, ὡς οὐδεὶς πώποτε πολίτης ἕτερος
 ἐτέρῳ ἀπήχθετο οὐδ' ἔστιν τοῦτο ὅσιον, τοιαῦτα λεκτέα²
 D μᾶλλον πρὸς τὰ παιδιά εἰθὺς καὶ γέρουσι καὶ γραυσί, καὶ
 πρεσβυτέροις γιγνομένοις καὶ τοὺς ποιητὰς ἐγγὺς τούτων
 ἀναγκαστέον λογοποιεῖν. Ἦρας δὲ δεσμοὺς ὑπὸ ὕεος καὶ
 Ἰφαιστοῦ ῥίψεις ὑπὸ πατρός, μέλλοντος τῇ μητρὶ τυπτο-
 μένη ἀμύνειν, καὶ θεομαχίας ὕσας Ὀμηρος πεποίηκεν οὐ

¹ δοκεῖ ν: δοκῶ Α.² λεκτέα Π: om. Α.

παραδεκτέον εἰς τὴν πόλιν, οὐτ' ἐν ὑπονοίαις πεποιημένας οὔτε ἄνευ ὑπονοιῶν. ὁ γὰρ νέος οὐχ οἷός τε κρίνειν ὅ τί τε ὑπόνοια καὶ ὁ μή, ἀλλ' ἂν τηλικούτος ὢν λάβῃ ἐν ταῖς δόξαις, δυσέκνιπτά τε καὶ ἀμετάστατα φιλεῖ E γίγνεσθαι. ὢν δὲ ἴσως ἔνεκα περὶ παντὸς ποιητέον, ἂν πρῶτα ἀκούουσιν, ὅ τι κάλλιστα μεμυθολογημένα πρὸς ἀρετὴν ἀκούειν.

XVIII. Ἐχει γάρ, ἔφη, λόγον. ἀλλ' εἴ τις αὖ καὶ ταῦτα ἐρωτῶν ἡμᾶς, ταῦτα ἅττα ἐστὶν καὶ τίνες οἱ μῦθοι. τίνας ἂν φαίμεν; καὶ ἐγὼ εἶπον ὦ Ἀδείμαντε, οὐκ ἐσμὲν ποιηταὶ ἐγὼ τε καὶ σὺ ἐν τῷ παρόντι, ἀλλ' οἰκισταὶ 379 πόλεως. οἰκισταῖς δὲ τοὺς μὲν τύπους προσήκει εἰδέναι, ἐν οἷς δεῖ μυθολογεῖν τοὺς ποιητάς, παρ' οὓς ἐὰν ποιῶσιν οὐκ ἐπιτρεπτέον, οὐ μὴν αὐτοῖς γε ποιητέον μύθους. Ὅρθως, ἔφη· ἀλλ' αὐτὸ δὴ τοῦτο, οἱ τύποι περὶ θεολογίας, τίνες ἂν εἶεν; Τοιοῖδε πού τινες, ἦν δ' ἐγώ· οἷος τυγχάνει ὁ θεὸς ὢν, αἰὲν δῆπου ἀποδοτέον, ἐάν τε τις αὐτὸν ἐν ἔπεσιν ποιῇ, ἐάν τε ἐν μέλεσιν¹, ἐάν τε ἐν τραγῳδίᾳ. Δεῖ γάρ. Οὐκοῦν ἀγαθὸς ὅ γε θεὸς τῷ ὄντι τε καὶ λεκτέον οὕτω; B Τί μήν; Ἀλλὰ μὴν οὐδέν γε τῶν ἀγαθῶν βλαβερόν. ἦ γάρ; Οὐ μοι δοκεῖ. Ἄρ' οὖν ὁ μὴ βλαβερόν, βλάπτει; Οὐδαμῶς. Ὁ δὲ μὴ βλάπτει, κακὸν τι ποιεῖ; Οὐδὲ τοῦτο. Ὁ δέ γε μηδὲν κακὸν ποιεῖ, οὐδ' ἂν τινος εἴη κακοῦ αἴτιον; Πῶς γάρ; Τί δέ; ὠφέλιμον τὸ ἀγαθόν; Ναί. Αἴτιον ἄρα εὐπραγίας; Ναί. Οὐκ ἄρα πάντων γε αἴτιον τὸ ἀγαθόν, ἀλλὰ τῶν μὲν εὖ ἐχόντων αἴτιον, τῶν δὲ κακῶν ἀναίτιον. Παντελῶς γ', ἔφη. Οὐδ' ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, C ὁ θεός, ἐπειδὴ ἀγαθός, πάντων ἂν εἴη αἴτιος, ὥς οἱ πολλοὶ λέγουσιν, ἀλλὰ ὀλίγων μὲν τοῖς ἀνθρώποις αἴτιος, πολλῶν δὲ ἀναίτιος· πολὺν γὰρ ἐλάττω τάχα τῶν κακῶν ἡμῖν· καὶ τῶν μὲν ἀγαθῶν οὐδένα ἄλλον αἰτιατέον, τῶν δὲ

¹ ἐάν τε ἐν μέλεσιν Π: om. A.

κακῶν ἄλλ' ἅττα δεῖ ζητεῖν τὰ αἵτια, ἄλλ' οὐ τὸν θεόν.
 Ἀληθέστατα, ἔφη, δοκεῖς μοι λέγειν. Οὐκ ἄρα, ἦν δ' ἐγώ,
 D ἀποδεκτέον οὔτε Ὅμηρου οὔτ' ἄλλου ποιητοῦ ταύτην τὴν
 ἁμαρτίαν περὶ τοὺς θεοὺς ἀνοήτως ἁμαρτάνοντος καὶ λέγον-
 τος, ὡς δοιοὶ πίθοι

κατακείαται ἐν Διὸς οὔδει
 κηρῶν ἔμπλειοι, ὁ μὲν ἐσθλῶν, αὐτὰρ ὁ δειλῶν.
 καὶ ᾧ μὲν ἂν μείξας ὁ Ζεὺς δῶ ἀμφοτέρων,
 ἄλλοτε μὲν τε κακῷ ὅ γε κύρεται, ἄλλότε δ'
 ἐσθλῷ,

ᾧ δ' ἂν μή, ἄλλ' ἄκρατα τὰ ἕτερα,

τὸν δὲ κακῇ βούβρωστις ἐπὶ χθόνα διᾶν ἐλαύνει·

E οὐδ' ὡς ταμίας ἡμῖν Ζεὺς

ἀγαθῶν τε κακῶν τε τέτυκται.

XIX. Τὴν δὲ τῶν ὀρκῶν καὶ σπονδῶν σύγχυσιν, ἣν
 ὁ Πάνδαρος συνέχεεν, ἐάν τις φῇ δι' Ἀθηνᾶς τε καὶ Διὸς
 380 γεγενέσθαι, οὐκ ἐπαινεσόμεθα, οὐδὲ θεῶν ἔριν τε καὶ κρίσιν
 διὰ Θέμιτός τε καὶ Διός· οὐδ' αὖ, ὡς Αἰσχύλος λέγει,
 ἑατέον ἀκούειν τοὺς νέους, ὅτι

θεὸς μὲν αἰτίαν φύει βροτοῖς,

ὅταν κακῶσαι δῶμα παμπήδην θέλῃ.

ἄλλ' ἐάν τις ποιῇ, ἐν οἷς ταῦτα τὰ ἱαμβεῖα ἔνεστιν¹, τὰ
 τῆς Νιόβης πάθη ἢ τὰ Πελοπιδῶν ἢ τὰ Τρωϊκὰ ἢ τι ἄλλο
 τῶν τοιούτων, ἢ οὐ θεοῦ ἔργα ἑατέον αὐτὰ λέγειν, ἢ εἰ θεοῦ,
 ἐξευρετέον αὐτοῖς σχεδὸν ὅν νῦν ἡμεῖς λόγον ζητοῦμεν,
 B καὶ λεκτέον, ὡς ὁ μὲν θεὸς δίκαιά τε καὶ ἀγαθὰ εἰργάζετο,
 οἱ δὲ ὠνίναντο κολαζόμενοι· ὡς δὲ ἄθλιοι μὲν οἱ δίκην
 διδόντες, ἦν δὲ δὴ ὁ δρῶν ταῦτα θεός, οὐκ ἑατέον λέγειν
 τὸν ποιητήν. ἄλλ' εἰ μὲν ὅτι ἐδεήθησαν κολάσεως λέγοιεν

¹ ἐν οἷς—ἐνεστι codd.: deleuit J. A. Platt, fortasse recte.

ὥς ἄθλιοι οἱ κακοί, διδόντες δὲ δίκην ὠφελοῦντο ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἐατέον· κακῶν δὲ αἴτιον φάναι θεόν τινι γίγνεσθαι ἀγαθὸν ὄντα, διαμαχετέον παντὶ τρόπῳ μήτε τινὰ λέγειν ταῦτα ἐν τῇ αὐτοῦ πόλει, εἰ μέλλει εὐνομήσεσθαι, μήτε τινὰ ἀκούειν μήτε νεώτερον μήτε πρεσβύτερον, μήτε¹ ἐν C μέτρῳ μήτε ἄνευ μέτρου μυθολογοῦντα, ὥς οὔτε ὅσια ἂν λεγόμενα, εἰ λέγοιτο, οὔτε ξύμφορα ἡμῖν οὔτε σύμφωνα αὐτὰ αὐτοῖς. Σύμψηφός σοί εἰμι, ἔφη, τούτου τοῦ νόμου, καί μοι ἀρέσκει. Οὗτος μὲν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, εἰς ἂν εἴη τῶν περὶ θεοῦ νόμων τε καὶ τύπων, ἐν ᾧ δεῖσει τοὺς λέγοντας λέγειν καὶ τοὺς ποιοῦντας ποιεῖν, μὴ πάντων αἴτιον τὸν θεόν, ἀλλὰ τῶν ἀγαθῶν. Καὶ μάλ', ἔφη, ἀπόχρη.

Τί δὲ δὴ ὁ δεύτερος ὕδε; ἄρα γόητα τὸν θεὸν οἶε εἶναι D καὶ οἶον ἐξ ἐπιβουλῆς φαντάζεσθαι ἄλλοτε ἐν ἄλλαις ιδέαις, τοτὲ μὲν αὐτὸν γιγνόμενον καὶ ἀλλάττοντα τὸ αὐτοῦ εἶδος εἰς πολλὰς μορφάς, τοτὲ δὲ ἡμᾶς ἀπατῶντα καὶ ποιοῦντα περὶ αὐτοῦ τοιαῦτα δοκεῖν, ἢ ἀπλοῦν τε εἶναι καὶ πάντων ἥκιστα τῆς ἑαυτοῦ ιδέας ἐκβαίνειν; Οὐκ ἔχω, ἔφη, νῦν γε οὕτως εἰπεῖν. Τί δὲ τόδε; οὐκ ἀνάγκη, εἴπερ τι ἐξίσταται τῆς αὐτοῦ ιδέας, ἢ αὐτὸ ὑφ' ἑαυτοῦ μεθίστασθαι ἢ ὑπ' ἄλλου; Ἀνάγκη. Οὐκοῦν ὑπὸ E μὲν ἄλλου τὰ ἄριστα ἔχοντα ἥκιστα ἀλλοιοῦταί τε καὶ κινεῖται; οἶον σῶμα ὑπὸ σιτίων τε καὶ ποτῶν καὶ πόνων, καὶ πᾶν φυτὸν ὑπὸ εἰλήσεών τε καὶ ἀνέμων καὶ τῶν τοιούτων παθημάτων, οὐ τὸ ὑγιέστατον καὶ ἰσχυρότατον ἥκιστα | ἀλλοιοῦται; Πῶς δ' οὐ; Ψυχὴν δὲ οὐ τὴν 381 ἀνδρειοτάτην καὶ φρονιμωτάτην ἥκιστ' ἂν τι ἐξῶθεν πάθος ταραξιεῖν τε καὶ ἀλλοιώσειεν; Ναί. Καὶ μὴν που καὶ τά γε ξύνθετα πάντα σκεύη τε καὶ οἰκοδομήματα καὶ ἀμφιέσματα² κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον τὰ εὖ εἰργασμένα

¹ μήτε II: μὴ A.

² καὶ ἀμφιέσματα II: om. A.

καὶ εὖ ἔχοντα ὑπὸ χρόνου τε καὶ τῶν ἄλλων παθημάτων
 ἦκιστα ἀλλοιοῦνται. Ἔστι δὴ ταῦτα. Πᾶν δὴ τὸ καλῶς
 B ἔχον, ἢ φύσει ἢ τέχνῃ ἢ ἀμφοτέροις, ἐλαχίστην μεταβολὴν
 ὑπ' ἄλλου ἐνδέχεται. Ἔοικεν. Ἀλλὰ μὴν ὁ θεὸς γε¹ καὶ
 τὰ τοῦ θεοῦ πάντα ἄριστα ἔχει. Πῶς δ' οὐ; Ταύτῃ μὲν
 δὴ ἦκιστα ἂν πολλὰς μορφὰς ἴσχοι ὁ θεός. Ἕκιστα
 δῆτα.

XX. Ἄλλ' ἄρα αὐτὸς αὐτὸν μεταβάλλοι ἂν καὶ
 ἀλλοιοῖ; Δῆλον, ἔφη, ὅτι, εἴπερ ἀλλοιοῦνται. Πότερον
 οὖν ἐπὶ τὸ βέλτιόν τε καὶ κάλλιον μεταβάλλει ἑαυτόν, ἢ
 ἐπὶ τὸ χεῖρον καὶ τὸ αἴσχιον ἑαυτοῦ; Ἀνάγκη, ἔφη, ἐπὶ
 C τὸ χεῖρον, εἴπερ ἀλλοιοῦνται. οὐ γάρ που εἶδεᾶ γε
 φήσομεν τὸν θεὸν κάλλους ἢ ἀρετῆς εἶναι. Ὀρθότατα,
 ἦν δ' ἐγώ, λέγεις· καὶ οὕτως ἔχοντος δοκεῖ ἄν τις σοι, ὦ
 Ἀδείμαντε, ἐκὼν αὐτὸν χεῖρῳ ποιεῖν ὀπιοῦν ἢ θεῶν ἢ
 ἀνθρώπων; Ἀδύνατον, ἔφη. Ἀδύνατον ἄρα, ἔφην, καὶ
 θεῷ ἐθέλειν αὐτὸν ἀλλοιοῦν· ἀλλ', ὥς ἔοικε, κάλλιστος
 καὶ ἄριστος ὢν εἰς τὸ δυνατόν ἕκαστος αὐτῶν μένει ἀεὶ
 ἀπλῶς ἐν τῇ αὐτοῦ μορφῇ. Ἀπασα, ἔφη, ἀνάγκη ἔμοιγε
 D δοκεῖ. Μηδεὶς ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ὦ ἄριστε, λεγέτω ἡμῖν τῶν
 ποιητῶν, ὥς

θεοὶ ξείνοισιν εἰκότες ἀλλοδαποῖσι

παντοῖοι τελέθοντες ἐπιστρωφῶσι πόλῃας·

μηδὲ Πρωτέως καὶ Θέτιδος καταψευδέσθω μηδεῖς, μηδ'
 ἐν τραγῳδαῖς μηδ' ἐν τοῖς ἄλλοις ποιήμασιν εἰσαγέτω
 Ἦραν ἡλλοιωμένην ὥς ἰέρειαν ἀγείρουσαν

Ἰνάχου Ἀργείου ποταμοῦ παισὶν βιοδώροις·

E καὶ ἄλλα τοιαῦτα πολλὰ μὴ ἡμῖν ψευδέσθων· μηδ' αὖ
 ὑπὸ τούτων ἀναπειθόμεναι αἱ μητέρες τὰ παιδία ἐκδει-
 ματούντων, λέγουσαι τοὺς μύθους κακῶς, ὥς ἄρα θεοὶ τινες
 περιέρχονται νύκτωρ πολλοῖς ξένοις καὶ παντοδαποῖς

¹ γε II: τε A.

ἰνδαλλόμενοι, ἵνα μὴ ἅμα μὲν εἰς θεοὺς βλασφημῶσιν, ἅμα δὲ τοὺς παῖδας ἀπεργάζωνται δειλοτέρους. Μὴ γάρ, ἔφη. Ἄλλ' ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, αὐτοὶ μὲν οἱ θεοὶ εἰσιν οἱοὶ μὴ μεταβάλλειν, ἡμῖν δὲ ποιοῦσιν δοκεῖν σφᾶς παντοδαποὺς φαίνεσθαι, ἐξαπατῶντες καὶ γοητεύοντες; Ἴσως, ἔφη. Τί δέ; ἦν δ' ἐγώ· ψεύδεσθαι | θεὸς ἐθέλοι ἂν ἢ λόγῳ ἢ ἔργῳ 382 φάντασμα προτείνων; Οὐκ οἶδα, ἦ δ' ὅς. Οὐκ οἶσθα. ἦν δ' ἐγώ, ὅτι τό γε ὡς ἀληθῶς ψεῦδος, εἰ οἶόν τε τοῦτο εἰπεῖν, πάντες θεοὶ τε καὶ ἄνθρωποι μισοῦσιν; Πῶς, ἔφη, λέγεις; Οὕτως, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι τῷ κυριωτάτῳ πον ἐαυτῶν ψεύδεσθαι καὶ περὶ τὰ κυριώτατα οὐδεὶς ἐκὼν ἐθέλει, ἀλλὰ πάντων μάλιστα φοβεῖται ἐκεῖ αὐτὸ κεκτῆσθαι. Οὐδὲ νῦν πω, ἦ δ' ὅς, μανθάνω. Οὔτε γάρ τί με, ἔφη, B σεμνὸν λέγειν· ἐγὼ δὲ λέγω, ὅτι τῇ ψυχῇ περὶ τὰ ὄντα ψεύδεσθαί τε καὶ ἐψεῦσθαι καὶ ἀμαθὴ εἶναι καὶ ἐνταῦθα ἔχειν τε καὶ κεκτῆσθαι τὸ ψεῦδος πάντες ἥκιστα ἂν δέξαιντο καὶ μισοῦσι μάλιστα αὐτὸ ἐν τῷ τοιούτῳ. Πολύ γε, ἔφη. Ἀλλὰ μὴν ὀρθότατά γ' ἂν, ὃ νῦν δι' ἔλεγον, τοῦτο ὡς ἀληθῶς ψεῦδος καλοῖτο, ἢ ἐν τῇ ψυχῇ ἄγνοια, ἢ τοῦ ἐψευσμένου· ἐπεὶ τό γε ἐν τοῖς λόγοις μίμημά τι τοῦ ἐν τῇ ψυχῇ ἐστὶν παθήματος, καὶ ὕστερον γεγενοῦς. C εἰδωλον, οὐ πάνυ ἄκράτον ψεῦδος. ἢ οὐχ οὕτω; Πάνυ μὲν οὖν.

XXI. Τὸ μὲν δι' τῷ ὄντι ψεῦδος οὐ μόνον ὑπὸ θεῶν ἀλλὰ καὶ ὑπ' ἀνθρώπων μισεῖται. Δοκεῖ μοι. Τί δὲ δὴ; τὸ ἐν τοῖς λόγοις ψεῦδος πότε καὶ τῷ χρήσιμον, ὥστε μὴ ἄξιον εἶναι μίσους; Ἄρ' οὐ πρὸς τε τοὺς πολεμίους, καὶ τῶν καλουμένων φίλων, ὅταν διὰ μανίαν ἢ τινα ἄνοιαν κακόν τι ἐπιχειρῶσιν πράττειν, τότε ἀποτροπῆς ἕνεκα ὡς φάρμακον χρήσιμον γίγνεται; καὶ ἐν αἷς νῦν δι' ἐλέγομεν D ταῖς μυθολογίαις, διὰ τὸ μὴ εἰδέναι ὅπῃ τὰ ληθῆς ἔχει περὶ τῶν παλαιῶν, ἀφομοιοῦντες τῷ ἀληθεῖ τὸ ψεῦδος ὃ τι μάλιστα, οὕτω χρήσιμον ποιούμεν; Καὶ μάλα, ἦ δ' ὅς,

οὕτως ἔχει. Κατὰ τί δὴ οὖν τούτων τῷ θεῷ τὸ ψεύδους
 χρήσιμον; πότερον διὰ τὸ μὴ εἰδέναι τὰ παλαιὰ ἀφομοιῶν
 αἶν ψεύδονται; Γελοῖον μέντ' αἶν εἶη, ἔφη. Ποιητὴς μὲν
 ἄρα ψευδὴς ἐν θεῷ οὐκ ἐνι. Οὐ μοι δοκεῖ. Ἀλλὰ δεδιώς
 E τοὺς ἐχθροὺς ψεύδονται; Πολλοῦ γε δεῖ. Ἀλλὰ δι' οἰκείων
 αἰσιοιαν ἢ μανίαν; Ἀλλ' οὐδεὶς, ἔφη, τῶν ἀνοήτων καὶ
 μαινομένων θεοφιλῆς. Οὐκ ἄρα ἔστιν οὗ ἔνεκα αἶν θεὸς
 ψεύδονται. Οὐκ ἔστιν. Πάντῃ ἄρα ἀψευδὲς τὸ δαιμόνιον
 τε καὶ τὸ θεῖον. Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη. Κομιδῇ ἄρα
 ὁ θεὸς ἀπλοῦν καὶ ἀληθεῖς ἐν τε ἔργῳ καὶ ἐν λόγῳ, καὶ
 οὔτε αὐτὸς μεθίσταται οὔτε ἄλλους ἐξαπατᾷ, οὔτε κατὰ
 φαντασίας¹ οὔτε κατὰ λόγους οὔτε κατὰ σημείων πομπὰς
 383 ὕπαρ οὐδ' ὄναρ². | Οὕτως, ἔφη, ἔμοιγε καὶ αὐτῷ φαίνεται
 σοῦ λέγοντος. Συγχωρεῖς ἄρα, ἔφην, τοῦτον δεύτερον τύπον
 εἶναι, ἐν ᾧ δεῖ περὶ θεῶν καὶ λέγειν καὶ ποιεῖν, ὥς μήτε
 αὐτοὺς γόητας ὄντας τῷ μεταβίλλειν ἑαυτοῖς μήτε ἡμᾶς
 ψεύδεσι παράγειν ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ; Συγχωρῶ. Πολλὰ
 ἄρα Ὅμηρου ἐπαινοῦντες ἄλλα τοῦτο οὐκ ἐπαινεσόμεθα,
 τὴν τοῦ ἐνυπνίου πομπὴν ὑπὸ Διὸς τῷ Ἀγαμέμνονι, οὐδὲ
 Αἰσχύλου, ὅταν φῇ ἡ Θέτις τὸν Ἀπόλλω ἐν τοῖς αὐτῆς
 B γάμοις ἄδοντα

ἐνδατεῖσθαι τὰς ἐὰς εὐπαιδίας,
 νόσων τ' ἀπείρους καὶ μακραίωνας βίους.
 ξύμπαντά τ' εἰπών, θεοφιλεῖς ἐμὰς τύχας
 παιῶν' ἐπηνυφήμησεν, εὐθυμῶν ἐμέ.
 κἀγὼ τὸ Φοίβου θεῖον ἀψευδὲς στόμα
 ἥλπιζον εἶναι, μαντικῇ βρύον τέχνη·
 ὁ δ', αὐτὸς ὕμνων, αὐτὸς ἐν θοίνῃ παρών,
 αὐτὸς τὰδ' εἰπών, αὐτός ἐστιν ὁ κτανὼν
 τὸν παῖδα τὸν ἐμόν.

¹ οὔτε κατὰ φαντασίας II: om. A.
 dum A¹: οὐδ' ὕπαρ οὐδ' ὄναρ A² II.

² ὕπαρ οὐδ' ὄναρ dedimus secun-

ὅταν τις τοιαῦτα λέγῃ περὶ θεῶν, χαλεπανοῦμέν τε καὶ **C**
χορὸν οὐ δώσομεν, οὐδὲ τοὺς διδασκάλους ἐάσομεν ἐπὶ
παιδείᾳ χρῆσθαι τῶν νέων, εἰ μέλλουσιν ἡμῖν οἱ φύλακες
θεοσεβεῖς τε καὶ θεῖοι γίνεσθαι, καθ' ὅσον ἀνθρώπων
ἐπὶ πλεῖστον οἶόν τε. Παντάπασιν, ἔφη, ἔγωγε τοὺς τύ-
πους τούτους συγχωρῶ καὶ ὡς νόμοις ἂν χρῶμην.

τέλος πολιτείας β'.

Γ.

386 I. Τὰ μὲν δὴ περὶ θεοὺς, ἣν δ' ἐγώ, τοιαῦτ' ἄττα, ὥς
 ἔοικεν, ἀκουστέον τε καὶ οὐκ ἀκουστέον εὐθύς ἐκ παίδων
 τοῖς θεοῖς τε τιμήσουσιν καὶ γονέας τήν τε ἀλλήλων
 φιλίαν μὴ περὶ σμικροῦ ποιησομένοις. Καὶ οἶμαί γ', ἔφη,
 ὀρθῶς ἡμῖν φαίνεσθαι. Τί δὲ δὴ; εἰ μέλλουσιν εἶναι ἀν-
 δρεῖοι, ἄρα οὐ ταῦτά τε λεκτέον καὶ οἷα αὐτοὺς ποιῆσαι

B ἥκιστα τὸν θάνατον δεδιέναι; ἢ ἡγεῖ τινά ποτ' ἂν γενέσθαι
 ἀνδρεῖον, ἔχοντα ἐν αὐτῷ τοῦτο τὸ δαῖμα; Μὰ Δία, ἡ
 δ' ὅς, οὐκ ἔγωγε. Τί δέ; τὰν "Αἰδου ἡγούμενον εἶναί τε
 καὶ δεινὰ εἶναι οἷε τινὰ θανάτου ἀδεῇ ἔσεσθαι καὶ ἐν ταῖς
 μάχαις αἰρήσεσθαι πρὸ ἥττης τε καὶ δουλείας θάνατον;
 Οὐδαμῶς. Δεῖ δὴ, ὥς ἔοικεν, ἡμᾶς ἐπιστατεῖν καὶ περὶ
 τούτων τῶν μύθων τοῖς ἐπιχειροῦσιν λέγειν, καὶ δεῖσθαι
 μὴ λαιδορεῖν ἀπλῶς οὕτως τὰ ἐν "Αἰδου, ἀλλὰ μᾶλλον

C ἐπαινεῖν, ὥς οὔτε ἀληθῆ λέγοντας οὔτε ὠφέλιμα τοῖς μέλ-
 λουσιν μαχίμοις ἔσεσθαι. Δεῖ μέντοι, ἔφη. Ἐξαλείψομεν
 ἄρα, ἣν δ' ἐγώ, ἀπὸ τοῦδε τοῦ ἔπους ἀρξάμενοι πάντα τὰ
 τοιαῦτα,

Βουλοίμην κ' ἐπάρουρος ἐὼν θητευέμεν ἄλλῳ
 ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ᾧ μὴ βίोटος πολὺς εἴη¹,
 ἢ πᾶσιν νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν.
 καὶ τὸ

¹ ᾧ—εἴη II: om. A.

οἰκία δὲ θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισι φανείη D
 σμερδαλέ· εὐρώεντα, τά τε στυγέουσι θεοί περ·
 καὶ

ὦ πόποι, ἦ ρά τις ἔστι καὶ εἰν Ἀῖδαο δόμοισιν
 ψυχὴ καὶ εἶδωλον, ἀτὰρ φρένες οὐκ ἔνι πάμπαν·
 καὶ τὸ

οἷον πεπνύσθαι, ταὶ δὲ σκιαί ἀΐσσουνσι·
 καὶ

ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων παταμένη Ἀἰδόσδε βεβήκει,
 ὃν πότμον γοόωσα, λιποῦσ' ἀνδροτῆτα καὶ ἥβην·
 | καὶ τὸ

387

ψυχὴ δὲ κατὰ χθονός, ἥντε καπνός,
 ὥχετο τετριγυῖα·
 καὶ

ὥς δ' ὅτε νυκτερίδες μυχῶ ἄντρον θεσπεσίῳ
 τρίζουσαι ποτέονται, ἐπεὶ κέ τις ἀποπέσῃσιν
 ὄρμαθού ἐκ πέτρης, ἀνά τ' ἀλλήλησιν ἔχονται,
 ὥς αἱ τετριγυῖαι ἅμ' ἦσαν.

ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα παραιτησόμεθα Ὅμηρόν τε B
 καὶ τοὺς ἄλλους ποιητὰς μὴ χαλεπαίνειν ἂν διαγράφωμεν,
 οὐχ ὥς οὐ ποιητικὰ καὶ ἡδέα τοῖς πολλοῖς ἀκούειν, ἀλλ'
 ὅσῳ ποιητικώτερα, τοσούτῳ ἦττον ἀκουστέον παισὶ καὶ
 ἀνδράσιν, οὓς δεῖ ἐλευθέρους εἶναι, δουλείαν θανάτου μᾶλλον
 πεφοβημένους. Παντάπασιν μὲν οὖν.

II. Οὐκοῦν ἔτι καὶ τὰ περὶ ταῦτα ὀνόματα πάντα
 τὰ δεινὰ τε καὶ φοβερὰ ἀποβλητέα, κωκυτούς τε καὶ στύ-
 γας καὶ ἐνέρους καὶ ἀλίβαντας, καὶ ἄλλα ὅσα τούτου τοῦ C
 τύπου ὀνομαζόμενα φρίττειν διὴ ποιεῖ¹ πάντας τοὺς ἀκού-
 οντας. καὶ ἴσως εὖ ἔχει πρὸς ἄλλο τι· ἡμεῖς δὲ ὑπὲρ²
 τῶν φυλάκων φοβούμεθα, μὴ ἐκ τῆς τοιαύτης φρίκης
 θερμότεροί καὶ μαλακώτεροι τοῦ δέοντος γένωνται ἡμῖν.

¹ ποιεῖ Hertz: ποιεῖ ὡς οἶται A: ποιεῖ ὡς οἶν τε γ.

² ὑπὲρ II: ὑπὸ A.

Καὶ ὀρθῶς γ', ἔφη, φοβούμεθα. Ἀφαιρετέα ἄρα; Ναί.
 Τὸν δὲ ἐναντίου τύπου τούτοις λεκτέον καὶ ποιητέον;
 D Δῆλα δὴ. Καὶ τοὺς ὀδυρμούς ἄρα ἐξαιρήσομεν καὶ τοὺς
 οἴκτους τοὺς τῶν ἐλλογίμων ἀνδρῶν. Ἀνάγκη, ἔφη, εἴπερ
 καὶ τὰ πρότερα. Σκόπει δὴ, ἦν δ' ἐγώ, εἰ ὀρθῶς ἐξαιρή-
 σομεν ἢ οὐ. φάμεν δὲ δὴ, ὅτι ὁ ἐπιεικὴς ἀνὴρ τῷ ἐπιεικεῖ,
 οὐπερ καὶ ἐταῖρός ἐστιν, τὸ τεθνάναι οὐ δεινὸν ἡγήσεται.
 Φαμὲν γάρ. Οὐκ ἄρα ὑπὲρ γ' ἐκείνου ὡς δεινόν τι πεπον-
 θότος ὀδύροιτ' ἂν. Οὐ δῆτα. Ἀλλὰ μὴν καὶ τόδε λέγομεν,
 ὡς ὁ τοιοῦτος μάλιστα αὐτὸς αὐτῷ αὐτάρκης πρὸς τὸ εὖ
 E ζῆν. καὶ διαφερόντως τῶν ἄλλων ἡκιστα ἐτέρου προσδεῖται.
 Ἀληθῆ, ἔφη. Ἦκιστα ἄρ' αὐτῷ δεινὸν στερηθῆναι ὑέος ἢ
 ἀδελφοῦ ἢ χρημάτων ἢ ἄλλου του τῶν τοιούτων. Ἦκιστα
 μέντοι. Ἦκιστ' ἄρα καὶ ὀδύρεται, φέρε¹ δὲ ὡς πραότατα,
 ὅταν τις αὐτὸν τοιαύτη ξυμφορὰ καταλάβῃ. Πολύ γε.
 Ὅρθῶς ἄρ' ἂν² ἐξαιροῖμεν τοὺς θρήνους τῶν ὀνομαστώ-
 νων ἀνδρῶν, γυναιξὶ δὲ ἀποδιδόμεν, καὶ οὐδὲ ταύταις σπου-
 388 δαίαις, καὶ ὅσοι κακοὶ τῶν ἀνδρῶν, ἵνα ἡμῖν δυσχεραίνωσιν
 ὅμοια τούτοις ποιεῖν οὓς δὴ φάμεν ἐπὶ φυλακῇ τῆς χώρας
 τρέφειν. Ὅρθῶς, ἔφη. Πάλιν δὴ Ὀμήρου τε δεησόμεθα
 καὶ τῶν ἄλλων ποιητῶν μὴ ποιεῖν Ἀχιλλέα, θεᾶς παῖδα,
 ἄλλοτ' ἐπὶ πλευρᾷς κατακείμενον, ἄλλοτε δ' αὖτε
 ὑπτιον, ἄλλοτε δὲ πρηνῇ,
 τοτὲ δ' ὀρθὸν ἀναστάντα
 πλωίζοντ'³ ἀλύοντ' ἐπὶ θῖν' ἀλὸς ἀτρυγέτοιο,
 B μὴδὲ ἀμφοτέραισιν χερσὶν ἐλόντα κόνιν αἰθαλόεσ-
 σαν χευάμενον κακ κεφαλῆς, μὴδὲ ἄλλα κλαίοντά τε
 καὶ ὀδυρόμενον, ὅσα καὶ οἷα ἐκείνος ἐποίησε· μὴδὲ Πρίαμον,
 ἐγγὺς θεῶν γεγονότα, λιτανεύοντά τε καὶ
 κυλινδόμενον κατὰ κόπρον,

¹ φέρεi coniecit Stallbaum: ὀδύρεσθαι, φέρειν Α. Cf. 407 c.

² ἂν ἢ II: ἄρα Α. ³ πλωίζοντ' corruptum esse constat: an ἀφλοίζοντ' ? Cf. II. xv 607.

ἐξονομακλήδην ὀνομάζοντ' ἄνδρα ἕκαστον.
πολὺν δ' ἔτι τούτων μᾶλλον δεησόμεθα μήτοι θεοὺς γε
ποιεῖν ὀδυρομένους καὶ λέγοντας

ὦμοι ἐγὼ δειλή, ὦμοι δυσαριστοτόκεια· C
εἰ δ' οὖν θεοὺς, μήτοι τόν γε μέγιστον τῶν θεῶν τολμήσαι
οὕτως ἀνομοίως μιμήσασθαι, ὥστε· ὦ πόποι, φάναι,
ἦ φίλον ἄνδρα διωκόμενον περὶ ἄστρῳ
ὀφθαλμοῖσιν ὀρώμαι, ἐμὸν δ' ὀλοφύρεται ἦτορ·
καὶ

αἱ αἱ ἐγών, ὅ τέ μοι Σαρπηδόνα φίλτατον ἀνδρῶν
μοῖρ' ὑπὸ Πατρόκλοιο Μενoitιάδαο δαμῆναι. D

III. Εἰ γάρ, ὦ φίλε Ἀδείμαντε, τὰ τοιαῦτα ἡμῖν οἱ
νέοι σπουδῇ ἀκούοιεν καὶ μὴ καταγελῶεν ὡς ἀναξίως λε-
γομένων, σχολῇ ἂν ἑαυτὸν γέ τις ἄνθρωπον ὄντα ἀνάξιον
ἡγήσαιτο τούτων καὶ ἐπιπλήξειεν, εἰ καὶ ἐπίοι αὐτῷ τοι-
οῦτον ἢ λέγειν ἢ ποιεῖν, ἀλλ' οὐδὲν αἰσχυρόμενος οὐδὲ
καρτερῶν πολλοὺς ἐπὶ σμικροῖσιν παθήμασιν θρήνους ἂν
ᾄδοι καὶ ὀδυρμούς. Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις. Δεῖ δέ γε E
οὔχ, ὥς ἄρτι ἡμῖν ὁ λόγος ἐσήμαινεν· ὧ πειστέον, ἕως ἄν
τις ἡμᾶς ἄλλῳ καλλίονι πείσῃ. Οὐ γὰρ οὖν δεῖ. Ἀλλὰ
μὴν οὐδὲ φιλογέλωτάς γε δεῖ εἶναι. σχεδὸν γὰρ ὅταν τις
ἐφηῇ¹ ἰσχυρῶ γέλωτι, ἰσχυρὰν καὶ μεταβολὴν ζητεῖ τὸ
τοιούτου. Δοκεῖ μοι, ἔφη. Οὔτε ἄρα ἀνθρώπους ἀξίους
λόγου κρατουμένους ὑπὸ γέλωτος ἂν τις ποιῇ, | ἀποδεκτέον, 389
πολὺ δὲ ἦττον, εἰ θεοὺς. Πολὺ μέντοι, ἦ δ' ὅς. Οὐκοῦν
Ὅμηρου οὐδὲ τὰ τοιαῦτα ἀποδεξόμεθα περὶ θεῶν·

ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσιν,
ὥς ἴδον Ἡφαιστον διὰ δῶματα ποιπνύοντα
οὐκ ἀποδεκτέον κατὰ τὸν σὸν λόγον. Εἰ σύ, ἔφη, βούλει
ἐμὸν τιθέναι· οὐ γὰρ οὖν δὴ ἀποδεκτέον.

¹ ἐφηῇ (vel potius ἐφίη) Ξ: ἔφην Α.

- B** Ἀλλὰ μὴν καὶ ἀλήθειάν γε περὶ πολλοῦ ποιητέον. εἰ γὰρ ὀρθῶς ἐλέγομεν ἄρτι, καὶ τῷ ὄντι θεοῖσι μὲν ἄχρηστον ψεῦδος, ἀνθρώποις δὲ χρήσιμον ὡς ἐν φαρμάκου εἶδει. δῆλον, ὅτι τό γε τοιοῦτον ἰατροῖς δοτέον, ἰδιώταις δὲ οὐχ ἀπτέον. Δῆλον, ἔφη. Τοῖς ἄρχουσιν δὲ τῆς πόλεως, εἴπερ τισὶν ἄλλοις, προσήκει ψεύδεσθαι ἢ πολεμίων ἢ πολιτῶν ἕνεκα ἐπ' ὠφελίᾳ τῆς πόλεως, τοῖς δὲ ἄλλοις πᾶσιν οὐχ ἀπτέον τοῦ τοιοῦτου, ἀλλὰ πρὸς γε δὴ τοὺς τοιούτους ἄρχοντας ἰδιώτῃ ψεῖσασθαι ταῦτόν καὶ μείζον ἀμάρτημα φήσομεν ἢ κάμνοντι πρὸς ἰατρὸν ἢ ἀσκούντι πρὸς παιδοτρίβην περὶ τῶν τοῦ αὐτοῦ σώματος παθημάτων μὴ τάληθῇ λέγειν, ἢ πρὸς κυβερνήτην περὶ τῆς νεὸς τε καὶ τῶν ναυτῶν μὴ τὰ ὄντα λέγοντι ὅπως ἢ αὐτὸς ἢ τις τῶν ξυνναυτῶν πράξεως ἔχει. Ἀληθέστατα, ἔφη. Ἄν ἄρ' ἄλλον τινὰ
- D** λαμβάνῃ ψευδόμενον ἐν τῇ πόλει τῶν οἷ δημοιουργοὶ ἔασι,

μάντιν ἢ ἰητῆρα κακῶν ἢ τέκτονα δούρων, κολάσει ὥς¹ ἐπιτήδευμα εἰσάγοντα πόλεως ὥσπερ νεὸς ἀνατρεπτικόν τε καὶ ὀλέθριον. Ἐάν γε, ἢ δ' ὅς, ἐπὶ γε λόγῳ ἔργα τέλῃται.

- Τί δέ; σωφροσύνης ἄρα οὐ δεήσει ἡμῖν τοῖς νεανίαις; Πῶς δ' οὐ; Σωφροσύνης δὲ ὡς πλήθει οὐ τὰ τοιάδε μέγιστα,
- E** ἄρχόντων μὲν ὑπηκόους εἶναι, αὐτοὺς δὲ ἄρχοντας τῶν περὶ πότους καὶ ἀφροδίσια καὶ περὶ ἐδωδὰς ἡδονῶν; Ἐμοιγε δοκεῖ. Τὰ δὲ τοιάδε φήσομεν, οἶμαι, καλῶς λέγεσθαι, οἷα καὶ Ὀμήρῳ Διομήδης λέγει,

τέττα, σιωπῇ ἦσο, ἐμῷ δ' ἐπιπείθεο μύθῳ,
καὶ τὰ τούτων ἐχόμενα, τὰ

ἴσαν μένεα πνεύοντες Ἀχαιοί,
σιγῇ, δειδιότες σημάτωντορας,

¹ κολάσει ὡς II: κολάσεως A.

καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα. Καλῶς. Τί δέ; τὰ τοιάδε
οἶνοβαρές, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφοιο
| καὶ τὰ τούτων ἐξῆς, ἄρα καλῶς, καὶ ὅσα ἄλλα τις ἐν λόγῳ 390
ἢ ἐν ποιήσει εἴρηκε νεανιεύματα¹ ἰδιωτῶν εἰς ἄρχοντας;
Οὐ καλῶς. Οὐ γάρ, οἶμαι, εἷς γε σωφροσύνην νέοις ἐπιτή-
δεια ἀκούειν. εἰ δέ τινα ἄλλην ἡδονὴν παρέχεται, θαυμα-
στὸν οὐδέν. ἢ πῶς σοι φαίνεται; Οὕτως, ἔφη.

IV. Τί δέ; ποιεῖν ἄνδρα τὸν σοφώτατον λέγοντα, ὥς
δοκεῖ αὐτῷ κάλλιστον εἶναι πάντων, ὅταν

παρὰ πλέαι² ὧσι τράπεζαι
σίτου καὶ κρειῶν, μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων B
οἶνοχόος φορέησι καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσι,

δοκεῖ σοι ἐπιτήδειον εἶναι πρὸς ἐγκράτειαν ἑαυτοῦ ἀκούειν
νέω; ἢ τὸ

λιμῷ δ' οἴκτιστον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν;
ἢ Δία, καθευδόντων τῶν ἄλλων θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων,
ὥς, μόνος ἐγρηγορὼς ἂ ἐβουλεύσατο, τούτων πάντων
ῥαδίως ἐπιλανθανόμενον διὰ τὴν τῶν ἀφροδισίων ἐπι- C
θυμίαν, καὶ οὕτως ἐκπλαγέντα ἰδόντα τὴν Ἥραν, ὥστε
μηδ' εἰς τὸ δωμάτιον ἐθέλειν ἐλθεῖν, ἀλλ' αὐτοῦ βουλόμενον
χαμαὶ ξυγγίγνεσθαι, καὶ λέγοντα ὥς οὕτως ὑπὸ ἐπιθυμίας
ἔχεται, ὥς οὐδ' ὅτε τὸ πρῶτον ἐφοίτων πρὸς ἀλλή-
λους φίλους λήθοντε τοκῆας; οὐδὲ Ἀρεῶς τε καὶ
'Αφροδίτης ὑπὸ Ἡφαίστου δεσμὸν δι' ἑτέρα τοιαῦτα. Οὐ
μὰ τὸν Δία, ἢ δ' ὅς, οὐ μοι φαίνεται ἐπιτήδειον. Ἀλλ' εἴ
πού τινες, ἦν δ' ἐγώ, καρτερίαι πρὸς ἅπαντα καὶ λέγονται D
καὶ πράττονται ὑπὸ ἐλλογίμων ἀνδρῶν, θεατέον τε καὶ
ἀκουστέον, οἶον καὶ τὸ

¹ νεανιεύματα Π³ q: νεανικεύματα A.
vel παράπλειαι codd. Cf. Od. IX 8.

² παρὰ πλέαι nos: παραπλέαι

στῆθος δὲ πλήξας κραδίην ἡνίπαπε μύθῳ·
τέτλαθι δῆ, κραδίη· καὶ κύντερον ἄλλο ποτ'
ἔτλης.

Παιτᾶπασι μὲν οὖν, ἔφη. Οὐ μὲν δὴ δωροδόκους γε
Ε ἑατέον εἶναι τοὺς ἄνδρας οὐδὲ φιλοχρημάτων. Οὐδαμῶς.
Οὐδ' ἀστέον αὐτοῖς ὅτι

δῶρα θεοὺς πείθει, δῶρ' αἰδοίους βασιλῆας·
οὐδὲ τὸν τοῦ Ἀχιλλέως παιδαγωγὸν Φοῖνικα ἐπαινετέον,
ὡς μετρίως ἔλεγε συμβουλευὼν αὐτῷ δῶρα μὲν λαβόντι
ἐπαμύνειν τοῖς Ἀχαιοῖς, ἄνευ δὲ δώρων, μὴ ἀπαλλάττε-
σθαι τῆς μήμιος. οὐδ' αὐτὸν τὸν Ἀχιλλέα ἀξιόσομεν οὐδ'
ὁμολογήσομεν οὕτω φιλοχρήματον εἶναι, ὥστε παρὰ τοῦ
Ἀγαμέμνονος δῶρα λαβεῖν, καὶ τιμὴν αὖ λαβόντα νεκροῦ
391 ἀπολύειν, | ἄλλως δὲ μὴ ἑθέλειν. Οὐκ οὖν δίκαιόν γε, ἔφη,
ἐπαινεῖν τὰ τοιαῦτα. Ὁκνῶ δέ γε, ἦν δ' ἐγώ, δι' Ὀμηρον
λέγειν, ὅτι οὐδ' ὕσιον ταῦτά γε κατὰ Ἀχιλλέως φάναι καὶ
ἄλλων λεγόντων πείθεσθαι, καὶ αὖ ὡς πρὸς τὸν Ἀπόλλω
εἶπεν

ἔβλαψάς μ' ἐκάεργε, θεῶν ὀλοώτατε πάντων·
ἦ σ' ἂν τεισαίμην, εἴ μοι δύναμις γε παρείη,
B καὶ ὡς πρὸς τὸν ποταμόν, θεὸν ὄντα, ἀπειθῶς εἶχεν καὶ
μάχεσθαι ἔτοιμος ἦν, καὶ αὖ τὰς τοῦ ἐτέρου ποταμοῦ
Σπερχειοῦ ἱερὰς τρίχας

Πατρόκλῳ ἥρωϊ, ἔφη, κόμην ὀπάσαιμι φέρεσθαι,
νεκρῷ ὄντι, καὶ ὡς ἔδρασεν τοῦτο, οὐ πειστέον. τὰς τε
αὖ Ἐκτορος ἔλξεις περὶ τὸ σῆμα τὸ Πατρόκλου καὶ τὰς
τῶν ζωγρηθέντων σφαγὰς εἰς τὴν πυράν, ξύμπαντα ταῦτα
οὐ φήσομεν ἀληθῆ εἰρήσθαι, οὐδ' ἐάσομεν πείθεσθαι τοὺς
C ἡμετέρους, ὡς Ἀχιλλεύς, θεᾶς ὦν παῖς καὶ Πηλέως,
σωφρονεστάτου τε καὶ τρίτου ἀπὸ Διός, καὶ ὑπὸ τῷ
σοφωτάτῳ Χείρωνι τεθραμμένος, τοσαύτης ἦναραχῆς
πλέως, ὥστ' ἔχειν ἐν αὐτῷ νοσήματε δύο ἐναντίῳ ἀλλήλοι,

ἀνελευθερίαν μετὰ φιλοχρηματίας καὶ αὐτὴ ὑπερηφανίαν
θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων. Ὅρθως, ἔφη, λέγεις.

V. Μὴ τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, μηδὲ τὰδε πειθόμεθα μηδ'
ἐῶμεν λέγειν, ὥς Θησεὺς Ποσειδῶνος υἱὸς Πειρίρηνος τε
Διὸς ὥρμησαν οὕτως ἐπὶ δεινὰς ἀρπαγὰς, μηδέ τιν' ἄλλοι¹ D
θεοῦ παῖδά τε καὶ ἥρω τολμῆσαι ἂν δεινὰ καὶ ἀσεβῆ
ἐργάσασθαι, οἷα νῦν καταψεύδονται αὐτῶν· ἀλλὰ προσ-
αναγκάζωμεν τοὺς ποιητὰς ἢ μὴ τούτων αὐτὰ ἔργα φάναι,
ἢ τούτους μὴ εἶναι θεῶν παῖδας, ἀμφοτέρω δὲ μὴ λέγειν,
μηδὲ ἡμῖν ἐπιχειρεῖν πείθειν τοὺς νέους, ὥς οἱ θεοὶ κακὰ
γεννῶσιν, καὶ ἥρωες ἀνθρώπων οὐδὲν βελτίους. Ὅπερ γὰρ
ἐν τοῖς πρόσθεν ἐλέγομεν, οὐθ' ὅσα ταῦτα οὔτε ἀληθῆ. E
ἐπεδείξαμεν γάρ που, ὅτι ἐκ θεῶν κακὰ γίγνεσθαι ἀδύ-
νατον. Πῶς γὰρ οὐ; Καὶ μὴν τοῖς γε ἀκούουσιν βλαβερά.
πᾶς γὰρ ἑαυτῷ ξυγγνώμην ἔξει κακῷ ὄντι, πεισθεὶς ὥς
ἄρα τοιαῦτα πρᾶττουςίν τε καὶ ἔπραττον καὶ

οἱ θεῶν ἀγχίσποροι,
οἱ² Ζηνὸς ἐγγύς, ὧν κατ' Ἴδαϊον πάγον
Διὸς πατρώου βωμός ἐστ' ἐν αἰθέρι,
καὶ οὐ πῶ σφιν ἐξίτηλον αἶμα δαιμόνων.

ὧν ἕνεκα παυστέον τοὺς τοιούτους μύθους, μὴ ἡμῖν πολλὴν
εὐχέρειαν | ἐντίκτωσι τοῖς νέοις ποιηρίας. Κομιδῇ μὲν οὖν, 392
ἔφη.

Τί οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ἡμῖν³ ἔτι λοιπὸν εἶδος λόγων πέρι
ὀριζομένοις⁴ οἷους τε λεκτέον καὶ μῆ; περὶ γὰρ θεῶν ὥς
δεῖ λέγεσθαι εἴρηται, καὶ περὶ δαιμόνων τε καὶ ἡρώων καὶ
τῶν ἐν Ἄιδου. Πάνυ μὲν οὖν. Οὐκοῦν καὶ περὶ ἀνθρώ-
πων τὸ λοιπὸν εἴη ἄν; Δῆλα δέ. Ἀδύνατον δὴ, ὦ φίλε,
ἡμῖν τοῦτό γε ἐν τῷ παρόντι τάξαι. Πῶς; Ὅτι οἶμαι
ἡμᾶς ἐρεῖν, ὥς ἄρα καὶ ποιηταὶ καὶ λογοποιοὶ κακῶς

¹ ἄλλον Π: ἄλλου A.² οἱ Bekker: om. codd.³ ἡμῖν Π: om. A.⁴ πέρι ὀριζομένοις γ: περιορίζομεν οἷς A.

Β λέγουσιν περὶ ἀνθρώπων τὰ μέγιστα, ὅτι εἰσὶν ἄδικοι μὲν, εἰδαίμονες δὲ πολλοί, δίκαιοι δὲ ἄθλιοι, καὶ ὥς λυσιτελεῖ τὸ ἀδικεῖν, ἐὰν λανθάνῃ. ἡ δὲ δικαιοσύνη ἀλλότριον μὲν ἀγαθόν, οἰκεία δὲ ζημία· καὶ τὰ μὲν τοιαῦτα ἀπερεῖν λέγειν, τὰ δ' ἐναντία τούτων προστάξειν ἄδειν τε καὶ μυθολογεῖν· ἡ οὐκ οἶει; Εὐ μὲν οὖν, ἔφη, οἶδα. Οὐκοῦν ἐὰν ὁμολογῇς ὁρθῶς με λέγειν, φήσω σε ὁμολογηκέναι ἃ
 C πάλαι ζητοῦμεν¹; Ὁρθῶς, ἔφη, ὑπέλαβες. Οὐκοῦν περὶ ἀνθρώπων ὅτι τοιούτους δεῖ λόγους λέγεσθαι, τότε διομολογησόμεθα, ὅταν εὕρωμεν, οἷόν ἐστιν δικαιοσύνη, καὶ ὥς φύσει λυσιτελοῦν τῷ ἔχοντι, ἐὰν τε δοκῇ ἐὰν τε μὴ τοιούτος εἶναι; Ἀληθέστατα, ἔφη.

VI. Τὰ μὲν δὴ λόγων πέρι ἐχέτω τέλος, τὸ δὲ λέξεως, ὥς ἐγὼ οἶμαι, μετὰ τοῦτο σκεπτέον, καὶ ἡμῖν ἅ τε λεκτέον καὶ ὥς λεκτέον παντελῶς ἐσκέψεται. καὶ ὁ Ἀδείμαντος, Τοῦτο, ἡ δ' ὅς, οὐ μανθάνω ὅ τι λέγεις. Ἀλλὰ μέντοι,
 D ἦν δ' ἐγώ, δεῖ γε. ἴσως οὖν τῇδε μᾶλλον εἴσει. ἄρ' οὐ πάντα, ὅσα ὑπὸ μυθολόγων ἢ ποιητῶν λέγεται, διήγησις οὖσα τυγχάνει ἢ γεγονότων ἢ ὄντων ἢ μελλόντων; Τί γάρ, ἔφη, ἄλλο; Ἄρ' οὖν οὐχὶ ἦτοι ἀπλῇ διηγήσει, ἢ διὰ μιμήσεως γιγνομένη, ἢ δι' ἀμφοτέρων περαίνουσιν; Καὶ τοῦτο, ἡ δ' ὅς, ἔτι δέομαι σαφέστερον μαθεῖν. Γελοῖος, ἦν δ' ἐγώ, ἔοικα διδάσκαλος εἶναι καὶ ἀσαφής. ὥσπερ
 E οὖν οἱ ἀδύνατοι λέγειν, οὐ κατὰ ὅλον ἀλλ' ἀπολαβὼν μέρος τι πειράσομαί σοι ἐν τούτῳ δηλῶσαι ὃ βούλομαι. καὶ μοι εἰπέ· ἐπίστασαι τῆς Ἰλιάδος τὰ πρῶτα, ἐν οἷς ὁ ποιητὴς φησι τὸν μὲν Χρύσην δεῖσθαι τοῦ Ἀγαμέμνονος ἀπολῦσαι τὴν θυγατέρα, τὸν δὲ χαλεπαίνειν, τὸν δέ, ἐπειδὴ
 393 οὐκ ἐτύχχανεν, | κατεῦχεσθαι τῶν Ἀχαιῶν πρὸς τὸν θεόν; Ἔγωγε. Οἶσθ' οὖν, ὅτι μέχρι μὲν τούτων τῶν ἐπῶν,
 καὶ ἐλίσσετο πάντας Ἀχαιούς,

Ἀτρεΐδα δὲ μάλιστα δύω, κοσμήτορε λαῶν,

¹ ζητοῦμεν Stallbaum (cum Ficino): ἐζητοῦμεν codd.

λέγει τε αὐτὸς ὁ ποιητὴς καὶ οὐδὲ ἐπιχειρεῖ ἡμῶν τὴν
διάνοιαν ἄλλοσε τρέπειν, ὡς ἄλλος τις ὁ λέγων ἢ αὐτός·
τὰ δὲ μετὰ ταῦτα ὥσπερ αὐτὸς ὢν ὁ Χρύσης λέγει καὶ
πειράται ἡμᾶς ὅ τι μάλιστα ποιῆσαι μὴ Ὅμηρον δοκεῖν B
εἶναι τὸν λέγοντα, ἀλλὰ τὸν ἱερέα, πρεσβύτην ὄντα. καὶ
τὴν ἄλλην δὴ πᾶσαν σχεδόν τι οὕτω πεποίηται διήγησιν
περί τε τῶν ἐν Ἰλῳ καὶ περὶ τῶν ἐν Ἰθάκῃ καὶ ὅλῃ
Ὀδυσσεΐα παθημάτων. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Οὐκοῦν
διήγησις μὲν ἐστὶν καὶ ὅταν τὰς ῥήσεις ἐκάστοτε λέγῃ καὶ
ὅταν τὰ μεταξὺ τῶν ῥήσεων; Πῶς γὰρ οὐ; Ἀλλ' ὅταν γέ
τινα λέγῃ ῥῆσιν ὡς τις ἄλλος ὢν, ἅρ' οὐ τότε ὁμοιοῦν
αὐτὸν φήσομεν ὅ τι μάλιστα τὴν αὐτοῦ λέξιν ἐκάστω, ὃν C
ἂν προείπῃ ὡς ἐροῦντα; Φήσομεν· τί γάρ; Οὐκοῦν τό γε
ὁμοιοῦν ἑαυτὸν ἄλλῳ ἢ κατὰ φωνὴν ἢ κατὰ σχῆμα
μιμῆσθαι ἐστὶν ἐκείνῳ ᾧ ἂν τις ὁμοιοῖ; Τί μήν; Ἐν δὴ
τῷ τοιούτῳ, ὡς ἔοικεν, οὗτός τε καὶ οἱ ἄλλοι ποιηταὶ διὰ
μιμήσεως τὴν διήγησιν ποιοῦνται. Πάνυ μὲν οὖν. Εἰ δέ
γε μηδαμοῦ ἑαυτὸν ἀποκρίπτοιο ὁ ποιητής, πᾶσα ἂν
αὐτῷ ἄνευ μιμήσεως ἢ ποιήσεις τε καὶ διήγησις γεγонуῖα
εἴη. ἵνα δὲ μὴ εἴπῃς, ὅτι οὐκ αὖθις μαρτυρεῖς, ὅπως ἂν τοῦτο D
γένοιτο, ἐγὼ φράσω. εἰ γὰρ Ὅμηρος εἰπὼν, ὅτι ἦλθεν ὁ
Χρύσης τῆς τε θυγατρὸς λύτρα φέρων καὶ ἰκέτης τῶν
Ἀχαιῶν, μάλιστα δὲ τῶν βασιλέων, μετὰ τοῦτο μὴ ὡς
Χρύσης γενόμενος ἔλεγεν, ἀλλ' ἔτι ὡς Ὅμηρος, οἶσθ' ὅτι
οὐκ ἂν μίμησις ἦν ἀλλ' ἀπλή διήγησις. εἶχε δ' ἂν ὡδέ
πως· φράσω δὲ ἄνευ μέτρου· οὐ γὰρ εἴμι ποιητικός·
ἐλθὼν ὁ ἱερεὺς ἠΰχετο ἐκείνοις μὲν τοὺς θεοὺς δοῦναι E
ἐλόντας τὴν Τροίαν αὐτοὺς σωθῆναι, τὴν δὲ θυγατέρα εἰ
λῦσαι δεξαμένους ἄποινα καὶ τὸν θεὸν αἰδεσθέντας. ταῦτα
δὲ εἰπόντος αὐτοῦ οἱ μὲν ἄλλοι ἐσέβοιτο καὶ συνήνουν, ὁ
δὲ Ἀγαμέμνων ἡγρίαιεν ἐντελλόμενος νῦν τε ἀπιέναι καὶ
αὐθις μὴ ἐλθεῖν, μὴ αὐτῷ τό τε σκῆπτρον καὶ τὰ τοῦ θεοῦ
στέμματα οὐκ ἐπαρκέσοι· πρὶν δὲ λυθῆναι αὐτοῦ τὴν

θυγατέρα, ἐν Ἀργεὶ ἔφη γηράσειν μετὰ οὐ· ἀπιέναι δ'
 394 ἐκέλευεν καὶ μὴ ἐ¹ ἐρεθίζειν, ἵνα σῶς οἴκαδε | ἔλθοι. ὁ δὲ
 πρεσβύτης ἀκούσας ἔδιδευσεν τε καὶ ἀπῆει σιγῇ, ἀπο-
 χωρήσας δὲ ἐκ τοῦ στρατοπέδου πολλὰ τῷ Ἀπόλλωνι
 ᾗχετο, τὰς τε ἐπωνυμίας τοῦ θεοῦ ἀνακαλῶν καὶ ὑπο-
 μιμνήσκων καὶ ἀπαιτῶν, εἴ τι πώποτε ἢ ἐν ναοῦν οἰκοδο-
 μήσεσιν ἢ ἐν ἱερῶν θυσίαις κεχαρισμένον δωρήσαιοτο· ὦν
 δὴ χάριν κατηύχετο τεῖσαι τοὺς Ἀχαιοὺς τὰ ἃ δάκρυα
 τοῖς ἐκείνου βέλεσιν. οὕτως, ἦν δ' ἐγώ, ὦ ἑταῖρε, ἄνευ
 Β μιμήσεως ἀπλῇ διήγησις γίγνεται. Μανθάνω, ἔφη.

VII. Μάνθανε τοῖνυν, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι ταύτης αὖ
 ἐναντία γίγνεται, ὅταν τις τὰ τοῦ ποιητοῦ τὰ μεταξὺ τῶν
 ῥήσεων ἐξαιρῶν τὰ ἀμοιβαία καταλείπη. Καὶ τοῦτο, ἔφη,
 μανθίνω, ὅτι ἔστιν τὸ περὶ τὰς τραγωδίας τοιοῦτον. Ὁρ-
 θότατα, ἔφην, ὑπέλαβες, καὶ οἶμαί σοι ἤδη δηλοῦν δ'
 ἔμπροσθεν οὐχ οἶός τ' ἦ, ὅτι τῆς ποιήσεώς τε καὶ μυθο-
 C λογίας ἡ μὲν διὰ μιμήσεως ὅλη ἐστίν, ὥσπερ σὺ λέγεις,
 τραγωδία τε καὶ κωμωδία, ἡ δὲ δι' ἀπαγγελίας αὐτοῦ τοῦ
 ποιητοῦ· εὗροις δ' ἂν αὐτὴν μάλιστά που ἐν διθυράμ-
 βοις· ἡ δ' αὖ δι' ἀμφοτέρων ἐν τε τῇ τῶν ἐπῶν ποιήσει,
 πολλαχοῦ δὲ καὶ ἄλλοθι, εἴ μου² μανθάνεις. Ἀλλὰ ξυνήμι,
 ἔφη, ὁ τότε ἐβούλου λέγειν. Καὶ τὸ πρὸ τούτου δὴ
 ἀναμνήσθητι, ὅτι ἔφαμεν, ἃ μὲν λεκτέον, ἤδη εἰρηῇσθαι, ὡς
 δὲ λεκτέον, ἔτι σκεπτέον εἶναι. Ἀλλὰ μέμνημαι. Τοῦτο
 D τοῖνυν αὐτὸ ἦν ὃ ἔλεγον, ὅτι χρεῖη διομολογήσασθαι,
 πότερον ἐάσομεν τοὺς ποιητὰς μιμουμένους ἡμῖν τὰς
 διηγήσεις ποιεῖσθαι, ἢ τὰ μὲν μιμουμένους, τὰ δὲ μὴ, καὶ
 ὅποια ἐκάτερα, ἢ οὐδὲ μιμεῖσθαι. Μαντεύομαι, ἔφη,
 σκοπεῖσθαί σε, εἴτε παραδεξόμεθα τραγωδίαν τε καὶ
 κωμωδίαν εἰς τὴν πόλιν, εἴτε καὶ οὐ. Ἴσως, ἦν δ' ἐγώ·
 ἴσως δὲ καὶ πλείω ἔτι τοιούτων· οὐ γὰρ δὴ ἔγωγέ πω οἶδα,
 ἀλλ' ὅπη ἂν ὁ λόγος ὥσπερ πνεῦμα φέρῃ, ταύτη ἰτέον.

¹ ἐ Valckenaer: om. codd.

² μου Heindorf: μοι codd.

Καὶ καλῶς γ', ἔφη, λέγεις. Τόδε τοίνυν, ὦ Ἀδείμαντε. **Ε**
 ἄθρει, πότερον μιμητικούς ἡμῖν δεῖ εἶναι τοὺς φύλακας ἢ
 οὐ. ἢ καὶ τοῦτο τοῖς ἔμπροσθεν ἔπεται, ὅτι εἰς ἕκαστος
 ἐν μὲν ἂν ἐπιτηδεύμα καλῶς ἐπιτηδεύοι, πολλὰ δ' οὐ,
 ἀλλ' εἰ τοῦτο ἐπιχειροῖ, πολλῶν ἐφαπτόμενος πάντων
 ἀποτυγχάνοι ἂν, ὥστ' εἶναί που ἐλλόγιμος; Τί δ' οὐ μέλ-
 λει; Οὐκοῦν καὶ περὶ μιμήσεως ὁ αὐτὸς λόγος, ὅτι πολλὰ
 ὁ αὐτὸς μιμῆσθαι εὖ ὥσπερ ἐν οὐ δυνατός; Οὐ γὰρ οὖν.
 Σχολῇ ἄρα ἐπιτηδεύσει γέ τι ἅμα τῶν ἀξίων λόγου ἐπιτη- **395**
 δευμάτων καὶ πολλὰ μιμήσεται καὶ ἔσται μιμητικός, ἐπεὶ
 που οὐδὲ τὰ δοκοῦντα ἐγγὺς ἀλλήλων εἶναι δύο μιμήματα
 δύνανται οἱ αὐτοὶ ἅμα εὖ μιμῆσθαι, οἷον κωμωδίαν καὶ
 τραγωδίαν ποιοῦντες. ἢ οὐ μιμήματα¹ ἄρτι τούτῳ ἐκάλεις;
 Ἐγώ γε· καὶ ἀληθῇ γε λέγεις, ὅτι οὐ δύνανται οἱ αὐτοί.
 Οὐδὲ μὴν ῥαψωδοί γε καὶ ὑποκριταὶ ἅμα. Ἀληθῇ. Ἀλλ'
 οὐδέ τοι ὑποκριταὶ κωμωδοῖς τε καὶ τραγωδοῖς οἱ αὐτοί. **Β**
 πάντα δὲ ταῦτα μιμήματα. ἢ οὐ; Μιμήματα. Καὶ ἔτι
 γε τούτων, ὦ Ἀδείμαντε, φαίνεται μοι εἰς σμικρότερα
 κατακεκερματίσθαι ἢ τοῦ ἀνθρώπου φύσις, ὥστε ἀδύνατος
 εἶναι πολλὰ καλῶς μιμῆσθαι, ἢ αὐτὰ ἐκεῖνα πράττειν, ὧν
 δὴ καὶ τὰ μιμήματά ἐστιν ἀφομοιώματα. Ἀληθέστατα,
 ἦ δ' ὅς.

VIII. Εἰ ἄρα τὸν πρῶτον λόγον διασώσομεν, τοὺς
 φύλακας ἡμῖν τῶν ἄλλων πασῶν δημιουργιῶν ἀφειμένους
 δεῖν εἶναι δημιουργοὺς ἐλευθερίας τῆς πόλεως πάννυ ἀκρι- **Γ**
 βεῖς καὶ μηδὲν ἄλλο ἐπιτηδεύειν, ὅ τι μὴ εἰς τοῦτο φέρει,
 οὐδὲν δὴ δέοι ἂν αὐτοὺς ἄλλο πράττειν οὐδὲ μιμῆσθαι·
 ἐὰν δὲ μιμῶνται, μιμῆσθαι τὰ τούτοις προσήκοντα εὐθὺς
 ἐκ παίδων, ἀνδρείους, σώφρονας, ὁσίους, ἐλευθέρους, καὶ τὰ
 τοιαῦτα πάντα, τὰ δὲ ἀνελεύθερα μήτε ποιεῖν μήτε δεινοὺς
 εἶναι μιμήσασθαι, μηδὲ ἄλλο μηδὲν τῶν αἰσχυρῶν, ἵνα μὴ²
 ἐκ τῆς μιμήσεως τοῦ εἶναι ἀπολαύσωσιν. ἢ οὐκ ἦσθησαι,

¹ μιμήματά Ξ: μιμήματά τε Α (sed τὰ in litura). ² μὴ II: om. Α.

- Δ** ὅτι αἱ μιμήσεις, εἴν' ἐκ νέων πόρρω διατελέσωσιν, εἰς ἔθνη τε καὶ φύσιν καθίστανται καὶ κατὰ σῶμα καὶ φωνὰς καὶ κατὰ τὴν διάνοιαν; Καὶ μάλα, ἢ δ' ὅς. Οὐδὲν ἐπιτρέψομεν, ἢν δ' ἐγώ, ὦν φαμέν κήδεσθαι καὶ δεῖν αὐτοὺς ἄνδρας ἀγαθοὺς γενέσθαι, γυναῖκα μιμῆσθαι ἄνδρας ὄντας, ἢ νέαν ἢ πρεσβυτέραν, ἢ ἀνδρὶ λοιδορουμένην ἢ πρὸς θεοὺς ἐρίζουσάν τε καὶ μεγαλαυχουμένην, οἰομένην εὐδαίμονα
- Ε** εἶναι, ἢ ἐν ξυμφοραῖς τε καὶ πένθεσιν καὶ θρήνοις ἐχομένην· κάμνουσαν δὲ ἢ ἐρώσαν ἢ ὠδίνουσαν πολλοῦ καὶ δεύσομεν. Παντάπασι μὲν οὖν, ἢ δ' ὅς. Οὐδέ γε δούλας τε καὶ δούλους πράττοντας ὅσα δούλων. Οὐδέ τοῦτο. Οἷδ' ἐγὼ ἄνδρας κακοὺς, ὥς ἔοικεν, δειλοὺς τε καὶ τὰ ἐναντία πράττοντας ὦν νῦν δὲ εἵπομεν, κακηγοροῦντάς τε καὶ κωμωδοῦντας ἀλλήλους καὶ αἰσχρολογοῦντας, μεθύοντας
- 396** ἢ καὶ | νήφοντας, καὶ¹ ἄλλα ὅσα οἱ τοιοῦτοι καὶ ἐν λόγοις καὶ ἐν ἔργοις ἀμαρτάνουσιν εἰς αὐτοὺς τε καὶ εἰς ἄλλους. οἶμαι δὲ οὐδὲ μαινομένοις ἐθιστέον ἀφομοιοῦν αὐτοὺς ἐν λόγοις οὐδὲ ἐν ἔργοις. γνωστέον μὲν γὰρ καὶ μαινομένους καὶ πονηροὺς ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, ποιητέον δὲ οὐδὲν τούτων οὐδὲ μιμητέον. Ἀληθέστατα, ἔφη. Τί δέ; ἢν δ' ἐγώ· χαλκεύοντας ἢ τι ἄλλο δημιουργοῦντας, ἢ ἐλαίνοντας
- Β** τριήρεις ἢ κελεύοντας τούτοις, ἢ τι ἄλλο τῶν περὶ ταῦτα μιμητέον; Καὶ πῶς, ἔφη, οἷς γε οὐδὲ προσέχειν τὸν νοῦν τούτων οὐδενὶ ἐξέσται; Τί δέ; ἵππους χρεμετίζοντας καὶ ταῖρους μυκωμένους καὶ ποταμοὺς ψοφοῦντας καὶ θάλατταν κτυποῦσαν καὶ βροντὰς καὶ πάντα αὖ τὰ τοιαῦτα ἢ μιμήσονται; Ἀλλ' ἀπείρηται αὐτοῖς, ἔφη, μήτε μαίνεσθαι μήτε μαινομένοις ἀφομοιοῦσθαι. Εἰ ἄρα, ἢν δ' ἐγώ, μανθάνω ἃ σὺ λέγεις, ἔστιν τι εἶδος λέξεώς τε καὶ
- Γ** διηγήσεως, ἐν ᾧ ἂν διηγοῖτο ὁ τῷ ὄντι καλὸς καὶ ἀγαθός, ὁπότε τι δέοι αὐτὸν λέγειν, καὶ ἕτερον αὖ ἀνόμοιον τούτῳ εἶδος, οὗ ἂν ἔχοιτο ἀεὶ καὶ ἐν ᾧ διηγοῖτο ὁ ἐναντίως ἐκείνῳ

¹ καὶ Hartman: ἢ καὶ coddl.

φύς τε καὶ τραφεῖς. Ποῖα δὴ, ἔφη, ταῦτα; Ὁ μὲν μοι δοκεῖ, ἦν δ' ἐγώ, μέτριος ἀνὴρ, ἐπειδὰν ἀφίκηται ἐν τῇ διηγῇσει ἐπὶ λέξιν τινὰ ἢ πρᾶξιν ἀνδρὸς ἀγαθοῦ, ἐθέλησειν ὥς αὐτὸς ὢν ἐκεῖνος ἀπαγγέλλειν καὶ οὐκ αἰσχυνεῖσθαι ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ μιμήσει, μάλιστα μὲν μιμούμενος τὸν ἀγαθὸν ἀσφαλῶς τε καὶ ἐμφρόνως πράττοντα, ἐλάττω δὲ D καὶ ἥττον ἢ ὑπὸ νόσων ἢ ὑπὸ ἐρώτων ἐσφαλμένον ἢ καὶ ὑπὸ μέθης ἢ τινος ἄλλης ξυμφορᾶς· ὅταν δὲ γίγνηται κατὰ τινὰ ἑαυτοῦ ἀνάξιον, οὐκ ἐθέλησειν σπουδῇ ἀπεικάζειν ἑαυτὸν¹ τῷ χείρονι, εἰ μὴ ἄρα κατὰ βραχύ, ὅταν τι χρηστὸν ποιῇ, ἀλλ' αἰσχυνεῖσθαι, ἅμα μὲν ἀγύμναστος ὢν τοῦ μιμεῖσθαι τοὺς τοιοῦτους, ἅμα δὲ καὶ δυσχεραίνων αὐτὸν ἐκμάττειν τε καὶ ἐνιστάναι εἰς τοὺς τῶν κακίωνων τύπους, ἀτιμάζων τῇ διανοίᾳ, ὅ τι μὴ παιδιᾶς χάριν. E Εἰκός, ἔφη.

IX. Οὐκοῦν διηγῇσει χρήσεται οἷα ἡμεῖς ὀλίγον πρότερον διήλθομεν περὶ τὰ τοῦ Ὀμήρου ἔπη, καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ λέξις μετέχουσα μὲν ἀμφοτέρων, μιμήσεώς τε καὶ τῆς ἀπλῆς² διηγῇσεως, σμικρὸν δέ τι μέρος ἐν πολλῷ λόγῳ τῆς μιμήσεως· ἢ οὐδὲν λέγω; Καὶ μάλα, ἔφη, οἷόν γε ἀνάγκη τὸν τύπον εἶναι τοῦ τοιοῦτου ῥήτορος. Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ὁ μὴ | τοιοῦτος αὖ, ὅσῳ ἂν φαυλότερος ἦ, πάντα 397 τε μᾶλλον μιμήσεται³ καὶ οὐδὲν ἑαυτοῦ ἀνάξιον οἰήσεται εἶναι, ὥστε πάντα ἐπιχειρήσει μιμεῖσθαι σπουδῇ τε καὶ ἐναντίον πολλῶν, καὶ ἂ νῦν δὴ ἐλέγομεν, βροντάς τε⁴ καὶ ψόφους ἀνέμων τε καὶ χαλαζῶν καὶ ἀξύνων καὶ τροχιλιῶν, καὶ σαλπίγγων καὶ αὐλῶν καὶ συρίγγων καὶ πάντων ὀργάνων φωνάς, καὶ ἔτι κυνῶν καὶ προβάτων καὶ ὀριέων φθόγγους· καὶ ἔσται δὴ ἡ τούτου λέξις ἅπαντα διὰ μιμήσεως φωναῖς τε καὶ σχήμασιν, ἢ σμικρὸν τι διηγῇσεως

¹ ἑαυτὸν II: ἑαυτοῦ A.² ἀπλῆς nos: ἄλλης codd.³ μιμήσεται

q: διηγῇσεται A.

⁴ τε II: γε A.

ἔχουσα; Ἀνάγκη, ἔφη, καὶ τοῦτο. Ταῦτα τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ἔλεγον τὰ δύο εἶδη τῆς λέξεως. Καὶ γὰρ ἔστιν, ἔφη. Οὐκοῦν αὐτοῖν τὸ μὲν σμικρὰς τὰς μεταβολὰς ἔχει, καὶ εἴαν τις ἀποδιδῶ πρόπουσαν ἁρμονίαν καὶ ῥυθμὸν τῇ λέξει, ὀλίγου πρὸς τὴν αὐτὴν γίγνεται λέγειν τῷ ὀρθῶς λέγουσι καὶ ἐν μιᾷ ἁρμονίᾳ· σμικραὶ γὰρ αἱ μεταβολαί· καὶ δὴ

C ἐν ῥυθμῷ ὡσαύτως παραπλησίῳ τινί; Κομιδῇ μὲν οὖν, ἔφη, οὕτως ἔχει. Τί δέ; τὸ τοῦ ἑτέρου εἶδος οὐ τῶν ἐναντίων δεῖται, πασῶν μὲν ἁρμονιῶν, πάντων δὲ ῥυθμῶν, εἰ μέλλει αὐτὸ οἰκείως λέγεσθαι, διὰ τὸ παντοδαπὰς μορφὰς τῶν μεταβολῶν ἔχειν; Καὶ σφόδρα γε οὕτως ἔχει. Ἄρ' οὖν πάντες οἱ ποιηταὶ καὶ οἳ τι λέγοντες ἢ τῷ ἑτέρῳ τούτων ἐπιτυχάνουσιν τύπῳ τῆς λέξεως, ἢ τῷ ἑτέρῳ, ἢ ἐξ

D ἀμφοτέρων τινὲς ξυγκεραυνύντες; Ἀνάγκη, ἔφη. Τί οὖν ποιήσομεν; ἦν δ' ἐγώ· πότερον εἰς τὴν πόλιν πάντας τούτους παραδεξόμεθα ἢ τῶν ἀκράτων τὸν ἕτερον ἢ τὸν κεκραμένον; Ἐὰν ἡ ἐμή, ἔφη, νικᾷ, τὸν τοῦ ἐπιεικοῦς μιμητὴν ἄκρατον. Ἀλλὰ μὴν, ὦ Ἀδείμαντε, ἡδύς γε καὶ ὁ κεκραμένος, πολὺ δὲ ἥδιος παισί τε καὶ παιδαγωγοῖς ὁ ἐναντίος οὐ σὺ αἰρεῖ, καὶ τῷ πλείστῳ ὄχλῳ. Ἡδιστος γάρ. Ἀλλ' ἴσως, ἦν δ' ἐγώ, οὐκ ἂν αὐτὸν ἀρμόττειν φαίης

E τῇ ἡμετέρᾳ πολιτείᾳ, ὅτι οὐκ ἔστιν διπλοῦς ἀνὴρ παρ' ἡμῖν οὐδὲ πολλαπλοῦς, ἐπεὶ δὲ ἕκαστος ἐν πράττει. Οὐ γὰρ οὖν ἀρμόττει. Οὐκοῦν διὰ ταῦτα ἐν μόνῃ τῇ τοιαύτῃ πόλει τὸν τε σκυτοτόμον σκυτοτόμον εὐρήσομεν καὶ οὐ κυβερνήτην πρὸς τῇ σκυτοτομίᾳ, καὶ τὸν γεωργὸν γεωργὸν καὶ οὐ δικαστὴν πρὸς τῇ γεωργίᾳ, καὶ τὸν πολεμικὸν πολεμικὸν καὶ οὐ χρηματιστὴν πρὸς τῇ πολεμικῇ, καὶ πάντας οὕτω; Ἀληθῆ, ἔφη. Ἄνδρα δὴ, ὡς ἔοικε, δυνά-

398 μενον | ὑπὸ σοφίας παντοδαπὸν γίγνεσθαι καὶ μιμεῖσθαι πάντα χρήματα, εἰ ἡμῖν ἀφίκοιτο εἰς τὴν πόλιν αὐτός τε καὶ τὰ ποιήματα βουλόμενος ἐπιδείξασθαι, προσκυνοῖμεν ἂν αὐτὸν ὡς ἱερὸν καὶ θαυμαστὸν καὶ ἡδύν, εἵπομεν δ' ἂν,

ὅτι οὐτ'¹ ἔστιν τοιοῦτος ἀνὴρ ἐν τῇ πόλει παρ' ἡμῖν οὔτε
 θέμις ἐγγενέσθαι, ἀποπέμποιμέν τε εἰς ἄλλην πόλιν μύρον
 κατὰ τῆς κεφαλῆς καταχέαντες καὶ ἐρίῳ στέψαντες, αὐτοὶ
 δ' ἂν τῷ αὐστηροτέρῳ καὶ ἀηδεστέρῳ ποιητῇ χρώμεθα
 καὶ μυθολόγῳ ὠφελίας ἕνεκα, ὅς ἡμῖν τὴν τοῦ ἐπιεικοῦς B
 λέξιν μιμοῖτο καὶ τὰ λεγόμενα λέγοι ἐν ἐκείνοις τοῖς
 τύποις, οἷς κατ' ἀρχὰς ἐνομοθετησάμεθα, ὅτε τοὺς στρα-
 τιώτας ἐπεχειροῦμεν παιδεύειν. Καὶ μάλ', ἔφη, οὕτως
 ἂν ποιοῖμεν, εἰ ἐφ' ἡμῖν εἴη. Νῦν δὴ, εἶπον ἐγώ, ὦ φίλε,
 κινδυνεύει ἡμῖν τῆς μουσικῆς τὸ περὶ λόγους τε καὶ
 μύθους παντελῶς διαπεπεράνθαι· ἅ τε γὰρ λεκτέον καὶ
 ὥς λεκτέον, εἴρηται. Καὶ αὐτῷ μοι δοκεῖ, ἔφη.

X. Οὐκοῦν μετὰ τοῦτο, ἦν δ' ἐγώ, τὸ περὶ ᾧδης C
 τρόπου καὶ μελῶν λοιπόν; Δῆλα δὴ. Ἄρ' οὖν οὐ πᾶς
 ἤδη ἂν εὖροι, ἃ ἡμῖν λεκτέον περὶ αὐτῶν, οἷα δεῖ εἶναι,
 εἴπερ μέλλομεν τοῖς προειρημένοις συμφωνήσειν; καὶ ὁ
 Γλαῦκων ἐπιγελάσας, Ἐγὼ τοίνυν, ἔφη, ὦ Σώκρατες,
 κινδυνεύω ἐκτὸς τῶν πάντων εἶναι· οὐκ οὐκ ἱκανῶς γε
 ἔχω ἐν τῷ παρόντι ξυμβαλέσθαι, ποῖα ἅττα δεῖ ἡμᾶς
 λέγειν, ὑποπτεύω μέντοι. Πάντως δῆπου, ἦν δ' ἐγώ,
 πρῶτον μὲν τόδε ἱκανῶς ἔχεις λέγειν, ὅτι τὸ μέλος ἐκ D
 τριῶν ἐστὶν συγκείμενον, λόγου τε καὶ ἀρμονίας καὶ ῥυθμοῦ.
 Ναί, ἔφη, τοῦτό γε. Οὐκοῦν ὅσον γε αὐτοῦ λόγος ἐστίν,
 οὐδὲν δῆπου διαφέρει τοῦ μὴ ἀδομένου λόγου πρὸς τὸ ἐν
 τοῖς αὐτοῖς δεῖν τύποις λέγεσθαι οἷς ἄρτι προείπομεν, καὶ
 ὡσαύτως; Ἀληθῆ, ἔφη. Καὶ μὴν τήν γε ἀρμονίαν καὶ
 ῥυθμὸν ἀκολουθεῖν δεῖ τῷ λόγῳ. Πῶς δ' οὐ; Ἀλλὰ
 μέντοι θρήνων τε καὶ ὀδυρμῶν ἔφαμεν ἐν λόγοις οὐδὲν
 προσδεῖσθαι. Οὐ γὰρ οὖν. Τίνες οὖν θρηνώδεις ἀρμονίαι; E
 λέγε μοι· σὺ γὰρ μουσικός. Μιξολυδιστί, ἔφη, καὶ συν-
 τονολυδιστί καὶ τοιαῦταί τινες. Οὐκοῦν αὖται, ἦν δ' ἐγώ,
 ἀφαιρετέαι; ἄχρηστοι γὰρ καὶ γυναιξὶν ἅς δεῖ ἐπιεικεῖς

¹ οὐτ' nos: οὐκ codd.

εἶναι, μὴ ὅτι ἀνδράσι. Πάνυ γε. Ἄλλὰ μὴν μέθη γε
 φίλαξιν ἀπρεπέστατον καὶ μαλακία καὶ ἀργία. Πῶς γὰρ
 οὐ; Τίνες οὖν μαλακαί τε καὶ συμποτικαὶ τῶν ἀρμονιῶν;
 Ἰαστί, ἥ δ' ὅς, καὶ λυδιστί αὖ τινες¹ χαλαραὶ καλοῦνται.
 399 Ταύταις οἶν, ὦ φίλε, ἐπὶ πολεμικῶν ἀνδρῶν ἔσθ' ὅ τι
 χρήσει. Οὐδαμῶς, ἔφη. ἀλλὰ κινδυνεύει σοι δωριστὶ
 λείπεσθαι καὶ φρυγιστί. Οὐκ οἶδα, ἔφην ἐγώ, τὰς ἀρ-
 μονίας, ἀλλὰ κατάλειπε ἐκείνην τὴν ἀρμονίαν, ἣ ἔν τε
 πολεμικῇ πράξει ὄντος ἀνδρείου καὶ ἐν πάσῃ βιαίῳ
 ἐργασίᾳ πρεπόντως ἂν μιμήσαιο φθόγγους τε καὶ προσφ-
 διάς, καὶ ἀποτυχόντος ἢ εἰς τραύματα ἢ εἰς θανάτους
 Β ἰόντος ἢ εἰς τινα ἄλλην ξυμφορὰν πεσόντος, ἐν πᾶσι
 τούτοις παρατεταγμένως καὶ καρτερούντως ἀμυνομένου
 τὴν τύχην· καὶ ἄλλην αὖ ἐν εἰρηρικῇ τε καὶ μὴ βιαίῳ
 ἀλλ' ἐν ἐκουσίῳ πράξει ὄντος, ἢ τινὰ τι πείθοντός τε καὶ
 δεομένου, ἢ εὐχῇ θεὸν ἢ διδαχῇ καὶ νουθετήσῃ ἀνθρωπον,
 ἢ τοῦναντίον ἄλλῳ δεομένῳ ἢ διδάσκοντι ἢ μεταπείθοντι
 ἑαυτὸν ὑπέχοντα², καὶ ἐκ τούτων πράξαντα κατὰ νοῦν, καὶ
 μὴ ὑπερηφάνως ἔχοντα, ἀλλὰ σωφρόνως τε καὶ μετρίως
 C ἐν πᾶσι τούτοις πράττοντά τε καὶ τὰ³ ἀποβαίνοντα
 ἀγαπῶντα. ταύτας δύο ἀρμονίας, βίαιον, ἐκούσιον, δυσ-
 τυχούντων, εὐτυχούντων, σωφρόνων, ἀνδρείων⁴ αἵτινες
 φθόγγους μιμήσονται κάλλιστα, ταύτας λείπε. Ἄλλ', ἥ
 δ' ὅς, οὐκ ἄλλας αἰτεῖς λείπειν, ἢ ἃς νῦν δὴ ἐγὼ ἔλεγον.
 Οὐκ ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, πολυχорδίας γε οὐδὲ παναρμονίου
 ἡμῖν δεήσει ἐν ταῖς ᾠδαῖς τε καὶ μέλεσιν. Οὐ μοι, ἔφη,
 φαίνεται. Τριγώνων ἄρα καὶ πηκτίδων καὶ πάντων
 D ὀργάνων, ὅσα πολύχορδα καὶ πολυαρμόνια, δημιουργοὺς
 οὐ θρέψομεν. Οὐ φαινόμεθα. Τί δέ; αὐλοποιούς ἢ
 αὐλητὰς παραδέξει εἰς τὴν πόλιν; ἢ οὐ τοῦτο πολυχорδό-
 τατον, καὶ αὐτὰ τὰ παναρμόνια αὐλοῦ τυγχάνει ὄντα

¹ αὖ τινες secundum A¹ dedimus: αἵτινες vulgo.
 ἐπέχοντα A.

² τὰ II: om. A.

³ ἀνδρείων E: ἀνδρείων ἀρμονίας A.

μίμημα; Δῆλα δὴ, ἢ δ' ὅς. Λύρα δὴ σοι, ἣν δ' ἐγώ, καὶ
 κιθάρα λείπεται, καὶ κατὰ πόλιν χρήσιμα· καὶ αὖ κατ'
 ἀγροὺς τοῖς νομεῦσι σύριγξ ἂν τις εἴη. Ὡς γοῦν, ἔφη, ὁ
 λόγος ἡμῖν σημαίνει. Οὐδέν γε, ἣν δ' ἐγώ, καινὸν ποιούμεν, E
 ὦ φίλε, κρίνοντας τὸν Ἀπόλλω καὶ τὰ τοῦ Ἀπόλλωνος
 ὄργανα πρὸ Μαρσίου τε καὶ τῶν ἐκείνου ὀργάνων. Μὰ
 Δία, ἢ δ' ὅς, οὐ μοι φαινόμεθα. Καὶ νῆ τὸν κύνα, εἶπον,
 λεληθάμεν γε διακαθαίροντες πάλιν ἣν ἄρτι τρυφᾶν
 ἔφαμεν πόλιν. Σωφρονούντες γε ἡμεῖς, ἢ δ' ὅς.

XI. Ἴθι δὴ, ἔφην, καὶ τὰ λοιπὰ καθαίρωμεν. ἐπό-
 μενον γὰρ δὴ ταῖς ἀρμονίαις ἂν ἡμῖν εἴη τὸ περὶ ῥυθμούς,
 μὴ ποικίλους αὐτοὺς διώκειν μηδὲ παντοδαπὰς βάσεις,
 ἀλλὰ βίου ῥυθμούς· ἰδεῖν κοσμίου τε καὶ ἀνδρείου τίνες
 εἰσὶν· οὓς ἰδόντα | τὸν πόδα τῷ τοιούτου λόγῳ ἀναγκάζειν 400
 ἔπεσθαι καὶ τὸ μέλος, ἀλλὰ μὴ λόγον ποδί τε καὶ μέλει.
 οἷτινες δ' ἂν εἶεν οὗτοι οἱ ῥυθμοί, σὸν ἔργον, ὥσπερ τὰς
 ἀρμονίας, φράσαι. Ἀλλὰ μὰ Δί', ἔφη, οὐκ ἔχω λέγειν.
 ὅτι μὲν γὰρ τρί' ἄττα ἐστὶν εἶδη, ἐξ ὧν αἱ βάσεις πλέ-
 κονται, ὥσπερ ἐν τοῖς φθόγγοις τέτταρα, ὅθεν αἱ πᾶσαι
 ἀρμονίαι, τεθεαμένος ἂν εἴποιμι¹. ποῖα δ' ὁποίου βίου²
 μιμήματα, λέγειν οὐκ ἔχω. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν, ἣν δ' ἐγώ, B
 καὶ μετὰ Δάμωνος βουλευσόμεθα, τίνες τε ἀνελευθερίας
 καὶ ὕβρεως ἢ μανίας καὶ ἄλλης κακίας πρέπουσαι βάσεις,
 καὶ τίνας τοῖς ἐναντίοις λειπτέον ῥυθμούς. οἶμαι δέ με
 ἀκηκοέναι οὐ σαφῶς ἐνόπλιόν τέ τινα ὀνομάζοντος αὐτοῦ
 ξύνθετον καὶ δάκτυλον καὶ ἡρῶν γε, οὐκ οἶδα ὅπως
 διακοσμοῦντος καὶ ἴσον ἄνω καὶ κάτω τιθέντος, εἰς βραχύ
 τε καὶ μακρὸν γιγνόμενον, καί, ὥς ἐγὼ οἶμαι, ἱαμβον,
 καί τιν' ἄλλον τροχαῖον ὠνόμαζε, μήκη δὲ καὶ βρα-
 χύτητας προσῆπτε. καὶ τούτων τισὶν οἶμαι τὰς ἀγωγὰς C
 τοῦ ποδὸς αὐτὸν οὐχ ἥττον ψέγειν τε καὶ ἐπαινεῖν ἢ τοὺς
 ῥυθμούς αὐτοὺς, ἥτοι ξυναμφότερόν τι· οὐ γὰρ ἔχω λέγειν.

¹ εἴποιμι ν: εἴποι Α.² ποῖα δ' ὁποίου βίου Π: om. Α.

ἀλλὰ ταῦτα μέν, ὥσπερ εἶπον, εἰς Δάμωνα ἀναβεβλήσθω·
 διελέσθαι γὰρ οὐ σμικροῦ λόγου. ἢ σὺ οἶει; Μὰ Δί', οὐκ
 ἔγωγε. Ἄλλὰ τόδε γε, ὅτι τὸ τῆς εὐσχημοσύνης τε καὶ
 ἀσχημοσύνης τῷ εὐρύθμῳ τε καὶ ἄρρhythμῳ ἀκολουθεῖ,
 D δύνασαι διελέσθαι; Πῶς δ' οὐ; Ἄλλὰ μὴν τὸ εὐρυθμόν
 γε καὶ τὸ ἄρρυθμον, τὸ μὲν τῇ καλῇ λέξει ἔπεται ὁμοιού-
 μαιον, τὸ δὲ τῇ ἐναντία, καὶ τὸ εὐάρμοστον καὶ ἀνάρ-
 μοστον¹ ὡσαύτως, εἴπερ ῥυθμός γε καὶ ἁρμονία λόγῳ,
 ὥσπερ ἄρτι ἐλέγετο, ἀλλὰ μὴ λόγος τούτοις. Ἄλλὰ μὴν,
 ἢ δ' ὅς, ταῦτά γε λίγῳ ἀκολουθητέον. Τί δ' ὁ τρόπος τῆς
 λέξεως, ἣν δ' ἐγώ, καὶ ὁ λόγος; οὐ τῷ τῆς ψυχῆς ἡθεὶ
 ἔπεται; Πῶς γὰρ οὐ; Τῇ δὲ λέξει τὰ ἄλλα; Ναί.
 Εὐλογία ἄρα καὶ εὐαρμοστία καὶ εὐσχημοσύνη καὶ εὐ-
 E ρυθμία εὐηθεία ἀκολουθεῖ, οὐχ ἣν ἄνοιαν οὖσαν ὑποκορι-
 ζόμενοι καλοῦμεν ὡς εὐηθείαν, ἀλλὰ τὴν ὡς ἀληθῶς εὐ τε
 καὶ καλῶς τὸ ἦθος κατεσκευασμένην διάνοιαν. Παντάπασι
 μὲν οὖν, ἔφη. Ἄρ' οὖν οὐ πανταχοῦ ταῦτα διωκτέα τοῖς
 νέοις, εἰ μέλλουσι τὸ αὐτῶν πράττειν; Διωκτέα μὲν οὖν.
 401 Ἔστιν δὲ γέ που πλήρης μὲν γραφικὴ αὐτῶν καὶ πᾶσα ἡ
 τοιαίτη δημιουργία, πλήρης δὲ ὑφαντικὴ καὶ ποικιλία καὶ
 οἰκοδομία καὶ πᾶσα αὖ ἡ τῶν ἄλλων σκευῶν ἐργασία, ἔτι
 δὲ ἡ τῶν σωμάτων φύσις καὶ ἡ τῶν ἄλλων φυτῶν· ἐν
 πᾶσι γὰρ τούτοις ἔνεστιν εὐσχημοσύνη ἢ ἀσχημοσύνη.
 καὶ ἡ μὲν ἀσχημοσύνη καὶ ἄρρυθμία καὶ ἀναρμοστία
 κακολογίας καὶ κακοηθείας ἀδελφά, τὰ δ' ἐναντία τοῦ
 ἐναντίου, σῶφρονός τε καὶ ἀγαθοῦ ἡθους, ἀδελφά τε καὶ
 B μιμήματα. Παντελῶς μὲν οὖν, ἔφη.

XII. Ἄρ' οὖν τοῖς ποιηταῖς ἡμῖν μόνον ἐπιστατητέον
 καὶ προσαναγκαστέον τὴν τοῦ ἀγαθοῦ εἰκόνα ἡθους ἐμ-
 ποιεῖν τοῖς ποιήμασιν ἢ μὴ παρ' ἡμῖν ποιεῖν, ἢ καὶ τοῖς
 ἄλλοις δημιουργοῖς ἐπιστατητέον καὶ διακωλυτέον τὸ κα-
 κήηθες τοῦτο καὶ ἀκόλαστον καὶ ἀνελεύθερον καὶ ἄσχημον

¹ καὶ ἀνάρμοστον Π: om.. A.

μήτε ἐν εἰκόσι ζώων μήτε ἐν οἰκοδομήμασι μήτε ἐν ἄλλῳ
μηδενὶ δημιουργουμένῳ ἐμποιεῖν, ἢ ὁ μὴ οἶός τε ὢν οὐκ
ἐατέος παρ' ἡμῖν δημιουργεῖν, ἵνα μὴ ἐν κακίας εἰκόσι
τρεφόμενοι ἡμῖν οἱ φύλακες ὥσπερ ἐν κακῇ βοτάνῃ, πολλὰ C
ἐκάστης ἡμέρας κατὰ σμικρὸν ἀπὸ πολλῶν δρεπόμενοί τε
καὶ νεμόμενοι¹, ἐν τι ξυνιστάντες λανθάνωσιν κακὸν μέγα
ἐν τῇ αὐτῶν ψυχῇ, ἀλλ' ἐκείνους ζητητέον τοὺς δημιουρ-
γοὺς τοὺς εὐφυῶς δυναμένους ἰχνεύειν τὴν τοῦ καλοῦ τε
καὶ εὐσχήμονος φύσιν, ἵνα ὥσπερ ἐν ὑγιεινῷ τόπῳ
οἰκοῦντες οἱ νέοι ἀπὸ παντὸς ὠφελῶνται, ὁπόθεν ἂν αὐτοῖς
ἀπὸ τῶν καλῶν ἔργων ἢ πρὸς ὅψιν ἢ πρὸς ἀκοήν τις²
προσβάλλῃ ὥσπερ αὔρα φέρουσα ἀπὸ χρηστῶν τόπων
ὑγίειαν, καὶ εὐθὺς ἐκ παίδων λανθάνῃ εἰς ὁμοιότητά τε καὶ D
φιλίαν καὶ συμφωνίαν τῷ καλῷ λόγῳ ἄγουσα; Πολὺ γὰρ
ἂν, ἔφη, κάλλιστα οὕτω τραφεῖεν. Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ
Γλαῦκων, τούτων ἕνεκα κυριωτάτῃ ἐν μουσικῇ τροφῇ, ὅτι
μάλιστα καταδύεται εἰς τὸ ἐντὸς τῆς ψυχῆς ὁ τε ῥυθμὸς
καὶ ἁρμονία, καὶ ἔρρωμενέστατα ὑπτεταὶ αὐτῆς, φέροντα
τὴν εὐσχημοσύνην, καὶ ποιεῖ εὐσχήμονα, ἐάν τις ὀρθῶς
τραφῇ, εἰ δὲ μή, τούναντίον; καὶ ὅτι αὐτῶν³ παραλειπο- E
μένων καὶ μὴ καλῶς δημιουργηθέντων ἢ μὴ καλῶς φύντων
ὀξύτατ' ἂν αἰσθάνοιτο ὁ ἐκεῖ τραφεὶς ὡς ἔδει, καὶ ὀρθῶς δὴ
χαίρων καὶ⁴ δυσχεραίνων τὰ μὲν καλὰ ἐπαινοῖ καὶ κατα-
δεχόμενος εἰς τὴν ψυχὴν τρέφοιτ' ἂν ἀπ' αὐτῶν καὶ
γίγνοιτο καλὸς τε καὶ ἀγαθός, | τὰ δ' αἰσχροὶ ψέγοι τ' ἂν 402
ὀρθῶς καὶ μισοῖ ἔτι νέος ὢν, πρὶν λόγον δυνατὸς εἶναι
λαβεῖν, ἐλθόντος δὲ τοῦ λόγου ἀσπάζοιτ' ἂν αὐτὸν γνωρί-
ζων δι' οἰκειότητα μάλιστα ὁ οὕτω τραφεὶς; Ἐμοὶ γοῦν
δοκεῖ, ἔφη, τῶν τοιούτων ἕνεκα ἐν μουσικῇ εἶναι ἡ τροφή.
"Ὡσπερ ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, γραμμάτων πέρι τότε ἱκανῶς

¹ νεμόμενοι II: ἀνεμόμενοι A et in mg. ἀνιμώμενοι A².
τι codd.

³ αὐτῶν II: αὐτῶν A.

⁴ χαίρων καὶ ante καταδεχόμενος
codd.: transposuit Vermehren.

² τις nos:

εἵχομεν, ὅτε τὰ στοιχεῖα μὴ λανθάνοι ἡμᾶς ὀλίγα ὄντα ἐν
 ἅπασιν οἷς ἔστιν περιφερόμενα, καὶ οὐτ' ἐν σμικρῷ οὐτ' ἐν
 B μεγάλῳ ἡτιμάζομεν αὐτά, ὥς οὐ δέοι αἰσθάνεσθαι, ἀλλὰ
 πανταχοῦ προϋθυμούμεθα διαγιγνώσκειν, ὥς οὐ πρότερον
 ἐσόμενοι γραμματικοὶ πρὶν οὕτως ἔχοιμεν—'Αληθῆ. Οὐ-
 κοῦν καὶ εἰκόνας¹ γραμμάτων, εἴ που ἢ ἐν ὕδασι ἢ ἐν
 κατόπτροις ἐμφαίνοντο, οὐ πρότερον γνωσόμεθα, πρὶν ἂν
 αὐτὰ γινώμεν, ἀλλ' ἔστιν τῆς αὐτῆς τέχνης τε καὶ μελέτης;
 Παντάπασι μὲν οὖν. Ἄρ' οὖν, ὃ λέγω, πρὸς θεῶν,
 οὕτως οὐδὲ μουσικοὶ πρότερον ἐσόμεθα, οὔτε αὐτοὶ
 C οὔτε οὓς φαμεν ἡμῖν παιδευτέον εἶναι τοὺς φύλακας,
 πρὶν ἂν τὰ τῆς σωφροσύνης εἶδη καὶ ἀνδρείας καὶ
 ἐλευθεριότητος καὶ μεγαλοπρεπείας καὶ ὅσα τούτων
 ἀδελφὰ καὶ τὰ τούτων αὐ ἐναντία πανταχοῦ περιφερό-
 μενα γνωρίζωμεν καὶ ἐνόντα ἐν οἷς ἔνεστιν αἰσθανώμεθα
 καὶ αὐτὰ καὶ εἰκόνας αὐτῶν, καὶ μήτε ἐν σμικροῖς μήτε ἐν
 μεγάλοις ἡτιμάζωμεν, ἀλλὰ τῆς αὐτῆς οἰώμεθα² τέχνης
 εἶναι καὶ μελέτης; Πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη. Οὐκοῦν, ἦν δ'
 D ἐγώ, ὅτου ἂν ξυμπίπτῃ ἐν τε τῇ ψυχῇ καλὰ ἦθη ἐνόντα
 καὶ ἐν τῷ εἶδει ὁμολογοῦντα ἐκείνοις καὶ ξυμφωνοῦντα, τοῦ
 αὐτοῦ μετέχοντα τύπου, τοῦτ' ἂν εἴη κάλλιστον θέαμα τῷ
 δυναμένῳ θεᾶσθαι; Πολύ γε. Καὶ μὴν τό γε κάλλιστον
 ἐρασμιώτατον. Πῶς δ' οὐ; Τῶν δὴ ὅ τι³ μάλιστα τοιού-
 των ἀνθρώπων ὅ γε μουσικὸς ἐρῶν ἂν· εἰ δὲ ἀξύμφωνος
 εἴη, οὐκ ἂν ἐρῶν. Οὐκ ἂν, εἴ γέ τι, ἔφη, κατὰ τὴν ψυχὴν
 ἐλλείποι· εἰ μέντοι τι κατὰ τὸ σῶμα, ὑπομείνειεν ἂν, ὥστε
 E ἐθέλειν ἀσπάζεσθαι. Μανθάνω, ἦν δ' ἐγώ· ὅτι ἔστιν σοι
 ἢ γέγονεν παιδικὰ τοιαῦτα· καὶ συγχωρῶ. ἀλλὰ τόδε
 μοι εἰπέ· σωφροσύνη καὶ ἡδονὴ ὑπερβαλλούσῃ ἔστι τις
 κοινωνία; Καὶ πῶς, ἔφη, ἢ γε ἐκφρονα ποιεῖ οὐχ ἥττον ἢ
 403 λύπη; Ἀλλὰ τῇ ἄλλῃ ἀρετῇ; | Οὐδαμῶς. Τί δέ; ὕβρει

¹ εἰκόνας Ξ q: εἰ εἰκόνας A.
 ὅτι Π: διότι A.

² οἰώμεθα Π: οἰόμεθα A.

³ δὴ

τε καὶ ἀκολασία; Πάντων μάλιστα. Μείζω δέ τινα καὶ ὀξυτέραν ἔχεις εἰπεῖν ἡδονὴν τῆς περὶ τὰ ἀφροδίσια; Οὐκ ἔχω, ἦ δ' ὅς, οὐδέ γε μανικωτέραν. Ὁ δὲ ὀρθὸς ἔρως πέφυκε κοσμίῳ τε καὶ καλοῦ σωφρόνως τε καὶ μουσικῶς ἐρᾶν; Καὶ μάλα, ἦ δ' ὅς. Οὐδὲν ἄρα προσοιστέον μανικὸν οὐδὲ ξυγγενὲς ἀκολασίας τῷ ὀρθῷ ἔρωτι; Οὐ προσοιστέον. Οὐ προσοιστέον ἄρα αὕτη ἢ ἡδονή, οὐδὲ κοινωνητέον αὐτῆς Β ἐραστῇ τε καὶ παιδικοῖς ὀρθῶς ἐρῶσί τε καὶ ἐρωμένοις; Οὐ μέντοι, μὰ Δί', ἔφη, ὦ Σώκρατες, προσοιστέον. Οὕτω δὴ, ὥς ἔοικε, νομοθετήσεις¹ ἐν τῇ οἰκίζομένῃ πόλει, φιλεῖν μὲν καὶ ξυνεῖναι καὶ ἅπτεσθαι ὥσπερ ὑέος παιδικῶν ἐραστῆν, τῶν καλῶν χάριν, ἐὰν πείθῃ· τὰ δ' ἄλλα οὕτως ὀμιλεῖν πρὸς ὅν τις σπουδάζοι, ὥπως μηδέποτε δόξει μακρότερα τούτων ξυγγίγνεσθαι· εἰ δὲ μή, ψόγον ἀμουσίας καὶ C ἀπειροκαλίας ὑφέξοντα. Οὕτως, ἔφη. Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ σοὶ φαίνεται τέλος ἡμῖν ἔχειν ὁ περὶ μουσικῆς λόγος; οἱ γοῦν δεῖ τελευτᾶν, τετελεύτηκεν· δεῖ δέ που τελευτᾶν τὰ μουσικὰ εἰς τὰ τοῦ καλοῦ ἐρωτικά. Εὐμφημι, ἦ δ' ὅς.

XIII. Μετὰ δὴ μουσικὴν γυμναστικὴν θρεπτέοι οἱ νεανίαί. Τί μὴν; Δεῖ μὲν δὴ καὶ ταύτη ἀκριβῶς τρέφεσθαι ἐκ παίδων διὰ βίου, ἔχει δέ πως, ὥς ἐγῶμαι, ὧδε· D σκόπει δὲ καὶ σύ· ἐμοὶ μὲν γὰρ οὐ φαίνεται, ὃ ἂν χρηστὸν ἦ σῶμα, τοῦτο τῇ αὐτοῦ ἀρετῇ ψυχὴν ἀγαθὴν ποιεῖν, ἀλλὰ τοῦναντίον ψυχὴ ἀγαθὴ τῇ αὐτῆς ἀρετῇ σῶμα παρέχειν ὥς οἶόν τε βέλτιστον· σοὶ δὲ πῶς φαίνεται; Καὶ ἐμοί, ἔφη, οὕτως. Οὐκοῦν εἰ τὴν διάνοιαν ἱκανῶς θεραπεύσαντες παραδοῖμεν αὐτῇ τὰ περὶ τὸ σῶμα ἀκριβοιογεῖσθαι, ἡμεῖς δὲ ὅσον τοὺς τύπους ὑφηγησαίμεθα, ἵνα μὴ E μακρολογῶμεν, ὀρθῶς ἂν ποιοῖμεν; Πάνν μὲν οὖν. Μέθης μὲν δὴ εἶπομεν ὅτι ἀφεκτέον αὐτοῖς· παντὶ γάρ που μᾶλλον ἐγχωρεῖ, ἢ φύλακι, μεθυσθέντι μὴ εἰδέναι, ὅπου γῆς ἐστίν. Γελοῖον γάρ, ἦ δ' ὅς, τόν γε φύλακα

¹ νομοθετήσεις II: ὁ νομοθετῆς (sic) εἰς A, sed ὁ ab A².

φύλακος δεῖσθαι. Τί δὲ δὴ σίτων πέρι; ἀθληταὶ μὲν γὰρ οἱ ἄνδρες τοῦ μεγίστου ἀγώνος. ἢ οὐχί; Ναί. Ἄρ' οὖν
 404 ἡ τῶνδε τῶν ἀσκητῶν ἕξις προσήκουσ' | ἂν εἴη τούτοις;
 Ἴσως. Ἄλλ', ἣν δ' ἐγώ, ὑπνώδης αὕτη γέ τις καὶ σφαλερὰ
 πρὸς ὑγίειαν· ἢ οὐχ ὅρῃς ὅτι καθεύδουσί τε τὸν βίον καί,
 εἰς σμικρὰ ἐκβῶσιν τῆς τεταγμένης διαίτης, μεγάλα καὶ
 σφόδρα νοσοῦσιν οὗτοι οἱ ἀσκηταί; Ὅρῳ. Κομψοτέρας
 δὴ τινας, ἣν δ' ἐγώ, ἀσκήσεως δεῖ τοῖς πολεμικοῖς ἀθληταῖς,
 οὓς γε ὥσπερ κύνας ἀγρύπνους τε¹ ἀνάγκη εἶναι καὶ
 ὅ τι μάλιστα ὁξὺ ὁρᾶν καὶ ἀκούειν καὶ πολλὰς μεταβολὰς
 B ἐν ταῖς στρατείαις² μεταβάλλοντας ὑδάτων τε καὶ τῶν
 ἄλλων σίτων καὶ εἰλήσεων καὶ χειμῶνων μὴ ἀκροσφαλεῖς
 εἶναι πρὸς ὑγίειαν. Φαίνεται μοι. Ἄρ' οὖν ἡ βελτίστη
 γυμναστικὴ ἀδελφὴ τις ἂν εἴη τῆς μουσικῆς, ἣν ὀλίγον πρό-
 τερον διῆμεν; Πῶς λέγεις; Ἀπλὴ που καὶ <ἡ>³ ἐπιεικὴς
 γυμναστικὴ, καὶ μάλιστα ἡ τῶν περὶ τὸν πόλεμον. Πῇ
 δὴ; Καὶ παρ' Ὀμήρου, ἣν δ' ἐγώ, τά γε τοιαῦτα μάθοι ἂν
 τις. οἶσθα γὰρ ὅτι ἐπὶ στρατείας⁴ ἐν ταῖς τῶν ἡρώων
 C ἐστιάσεσιν οὔτε ἰχθύσιν αὐτοὺς ἐστιά, καὶ ταῦτα ἐπὶ
 θαλάττῃ ἐν Ἑλλησπόντῳ ὄντας, οὔτε ἐφθοῖς κρέασιν,
 ἀλλὰ μόνον ὀπτοῖς, ἃ δὴ μάλιστα ἂν εἴη στρατιώταις
 εὖπορα· πανταχοῦ γάρ, ὥς ἔπος εἰπεῖν, αὐτῷ τῷ πυρὶ
 χρῆσθαι εὖπορώτερον, ἢ ἀγγεῖα ξυμπεριφέρειν. Καὶ μάλα.
 Οὐδὲ μὲν ἡδυσμάτων, ὥς ἐγῶμαι, Ὀμηρος πώποτε ἐμνή-
 σθη. ἢ τοῦτο μὲν καὶ οἱ ἄλλοι ἀσκηταὶ ἴσασιν, ὅτι τῷ
 μέλλουσι σώματι εὖ ἔξειν ἀφεκτέον τῶν τοιούτων ἀπάν-
 των; Καὶ ὀρθῶς γε, ἔφη, ἴσασί τε καὶ ἀπέχονται.
 D Συρακοσίαν δέ, ὦ φίλε, τράπεζαν καὶ Σικελικὴν ποικι-
 λίαν ὄψου, ὥς ἔοικας, οὐκ αἰνεῖς, εἴπερ σοι ταῦτα δοκεῖ
 ὀρθῶς ἔχειν. Οὐ μοι δοκῶ. Ψέγεις ἄρα καὶ Κορινθίαν
 κόρην φίλην εἶναι ἀνδράσιν μέλλουσιν εὖ σώματος ἔξειν.

¹ τε II: τε καὶ A.² στρατείαις Θ r: στρατιαῖς A.³ <ἡ> nos:

om. codd.

⁴ στρατείας II²: στρατιαῖς A.

Παντάπασι μὲν οὖν. Οὐκοῦν καὶ Ἀπτικῶν περμμάτων
 τὰς δοκούσας εἶναι εὐπαθίας; Ἀνάγκη. Ὅλην γάρ, οἶμαι,
 τὴν τοιαύτην σίτησιν καὶ δίαιταν τῇ μελοποιίᾳ τε καὶ ᾠδῇ
 τῇ ἐν τῷ παναρμονίῳ καὶ ἐν πᾶσι ῥυθμοῖς πεποιημένην Ε
 ἀπεικάζοντες ὀρθῶς ἂν ἀπεικάζοιμεν. Πῶς γὰρ οὐ;
 Οὐκοῦν ἐκεῖ μὲν ἀκολασίαν ἢ ποικιλίαν ἐνέτικτεν, ἐνταῦθα
 δὲ νόσον, ἢ δὲ ἀπλότης κατὰ μὲν μουσικὴν ἐν ψυχαῖς
 σωφροσύνην, κατὰ δὲ γυμναστικὴν ἐν σώμασιν ὑγίειαν;
 Ἀληθέστατα, ἔφη. Ἀκολασίας δὲ καὶ νόσων | πληθυνουσῶν 405
 ἐν πόλει ἄρ' οὐ δικαστήριά τε καὶ ἰατρεῖα πολλὰ ἀνοίγεται,
 καὶ δικανικὴ τε καὶ ἰατρικὴ σεμνύνονται, ὅταν δι' καὶ
 ἐλεύθεροι πολλοὶ καὶ σφόδρα περὶ αὐτὰ σπουδάζωσιν; Τί
 γὰρ οὐ μέλλει;

XIV. Τῆς δὲ κακῆς τε καὶ αἰσχυρᾶς παιδείας ἐν πόλει
 ἄρα μή τι μείζον ἔξεις λαβεῖν τεκμήριον, ἢ τὸ δεῖσθαι
 ἰατρῶν καὶ δικαστῶν ἄκρων μὴ μόνον τοὺς φαύλους τε
 καὶ χειροτέχνους, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐν ἐλευθέρῳ σχήματι
 προσποιουμένους τεθράφθαι; ἢ οὐκ αἰσχυρὸν δοκεῖ καὶ Β
 ἀπαιδευσίας μέγα τεκμήριον τὸ ἐπακτῷ παρ' ἄλλων, ὡς
 δεσποτῶν τε καὶ κριτῶν, τῷ δικαίῳ ἀναγκάζεσθαι χρῆ-
 σθαι, καὶ ἀπορίᾳ οἰκείων; Πάντων μὲν οὖν, ἔφη, αἰσχι-
 στον. Ἡ δοκεῖ σοι, ἦν δ' ἐγώ, τούτου αἰσχίον εἶναι τοῦτο,
 ὅταν τις μὴ μόνον τὸ πολὺ τοῦ βίου ἐν δικαστηρίοις
 φεύγων τε καὶ διώκων κατατρίβηται, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ ἀπει-
 ροκαλίας ἐπ' αὐτῷ δι' τούτῳ πεισθῇ καλλωπίζεσθαι, ὡς
 δεινὸς ὢν περὶ τὸ ἀδικεῖν καὶ ἰκανὸς πάσας μὲν στροφὰς Ο
 στρέφεσθαι, πάσας δὲ διεξόδους διεξελθὼν ἀποστρα-
 φῆναι λυγιζόμενος, ὥστε μὴ παρασχεῖν δίκην, καὶ ταῦτα
 σμικρῶν τε καὶ οὐδενὸς ἀξίων ἕνεκα, ἀγνοῶν, ὅσο κάλλιον
 καὶ ἄμεινον τὸ παρασκευάζειν τὸν βίον αὐτῷ μηδὲν
 δεῖσθαι νυστάζοντος δικαστοῦ; Οὐκ, ἀλλὰ τοῦτ', ἔφη,
 ἐκείνου ἔτι αἰσχίον. Τὸ δὲ ἰατρικῆς, ἦν δ' ἐγώ, δεῖσθαι, ὅ
 τι μὴ τραυμάτων ἕνεκα ἢ τινων ἐπετείων νοσημάτων

D ἐπιπεσόντων, ἀλλὰ δι' ἀργίαν τε καὶ δίαιταν οἶαν διήλθομεν ῥευμάτων τε καὶ πνευμάτων ὥσπερ λίμνας ἐμπιπλαμένους φύσας τε καὶ κατάρρους νοσήμασιν ὀνόματα τίθεσθαι ἀναγκάζειν τοὺς κομψοὺς Ἀσκληπιάδας, οὐκ αἰσχροὺν δοκεῖ; Καὶ μάλ', ἔφη, ὥς ἀληθῶς καινὰ ταῦτα καὶ ἄτοπα νοσημάτων ὀνόματα. Οἶα, ἦν δ' ἐγώ, ὥς οἶμαι, οὐκ ἦν ἐπ' Ἀσκληπιοῦ· τεκμαίρομαι δέ, ὅτι αὐτοῦ οἱ υἱεῖς

E ἐν Τροίᾳ Εὐρυπύλῳ τετρωμένῳ ἐπ' οἶνον Πράμνειον
 406 ἄλφιστα πολλὰ ἐπιπασθέντα καὶ τυρὸν ἐπιξυσθέντα, ἃ δὴ δοκεῖ φλεγματώδη εἶναι, οὐκ ἐμέμψαντο τῇ δούσῃ πιεῖν, οὐδὲ Πατρόκλῳ τῷ ἰωμένῳ ἐπετίμησαν. Καὶ μὲν δὴ, ἔφη, ἄτοπόν γε τὸ πῶμα οὕτως ἔχοντι. Οὐκ, εἴ γ' ἐννοεῖς, εἶπον, ὅτι τῇ παιδαγωγικῇ τῶν νοσημάτων ταύτῃ τῇ νῦν ἱατρικῇ πρὸ τοῦ Ἀσκληπιάδαι οὐκ ἐχρῶντο, ὥς φασι, πρὶν Ἡρόδικον γενέσθαι. Ἡρόδικος δὲ παιδοτρίβης ὢν καὶ νοσώδης γενόμενος, μείζας γυμναστικὴν ἱατρικῇ, ἀπέ-

B κναισε πρῶτον μὲν καὶ μάλιστα ἑαυτόν, ἔπειτ' ἄλλους ὕστερον πολλοὺς. Πῇ δὴ; ἔφη. Μακρόν, ἦν δ' ἐγώ, τὸν θάνατον αὐτῷ ποιήσας. παρακολουθῶν γὰρ τῷ νοσήματι θανασίμῳ ὄντι οὔτε ἰάσασθαι, οἶμαι, οἷός τ' ἦν ἑαυτόν, ἐν ἀσχολίᾳ τε πάντων ἰατρευόμενος διὰ βίου ἔζη ἀποκναιόμενος, εἴ τι τῆς εἰωθυίας διαίτης ἐκβαίῃ, δυσθανατῶν δὲ ὑπὸ σοφίας εἰς γῆρας ἀφίκετο. Καλὸν ἄρα τὸ γέρας, ἔφη,

C τῆς τέχνης ἠνέγκατο. Οἶον εἰκός, ἦν δ' ἐγώ, τὸν μὴ εἰδότα, ὅτι Ἀσκληπιδὸς οὐκ ἀγνοία οὐδὲ ἀπειρία τούτου τοῦ εἶδους τῆς ἱατρικῆς τοῖς ἐκγόνοις οὐ κατέδειξεν αὐτό, ἀλλ' εἰδὼς ὅτι πᾶσι τοῖς εὐνομουμένοις ἔργον τι ἐκάστω ἐν τῇ πόλει προστέτακται, ὃ ἀναγκαῖον ἐργάζεσθαι, καὶ οὐδενὶ σχολὴ διὰ βίου κάμνειν ἰατρευομένῳ. ὃ ἡμεῖς γελοίως ἐπὶ μὲν τῶν δημιουργῶν αἰσθανόμεθα, ἐπὶ δὲ τῶν πλουσίων τε καὶ εὐδαιμόνων δοκούντων εἶναι οὐκ αἰσθανόμεθα. Πῶς; ἔφη.

D XV. Τέκτων μὲν, ἦν δ' ἐγώ, κάμνων ἀξιοῖ παρὰ τοῦ ἱατροῦ φάρμακον πιὼν ἐξεμέσαι τὸ νόσημα, ἢ κάτω

καθαρθεῖς ἢ καύσει ἢ τομῇ χρησάμενος ἀπηλλάχθαι· ἐὰν δέ τις αὐτῷ μακρὰν¹ δίαιταν προστάτῃ, πιλιδιά τε περὶ τὴν κεφαλὴν περιτιθεῖς καὶ τὰ τούτοις ἐπόμενα, ταχὺ εἶπεν, ὅτι οὐ σχολὴ κάμνειν, οὐδὲ λυσιτελεῖ οὕτω ζῆν, νοσήματι τὸν νοῦν προσέχοντα, τῆς δὲ προκειμένης ἐργασίας ἀμελοῦντα. καὶ μετὰ ταῦτα χαίρειν εἰπὼν τῷ τοιούτῳ ἰατρῷ, εἰς τὴν εἰωθυῖαν δίαιταν ἐμβάς, ὑγιὲς γενόμενος ζῇ τὰ Ε εἰ αὐτοῦ πράττων· ἐὰν δὲ μὴ ἱκανὸν ἦ τὸ σῶμα ὑπενεγκεῖν, τελευτήσας πραγμάτων ἀπηλλάγη. Καὶ τῷ τοιούτῳ μὲν γ', ἔφη, δοκεῖ πρέπειν οὕτω ἰατρικῇ χρῆσθαι. Ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι ἦν τι αὐτῷ ἔργον, | ὃ εἰ μὴ πράττοι, οὐκ 407 ἐλυσιτέλει ζῆν; Δῆλον, ἔφη. Ὁ δὲ δὴ πλούσιος, ὥς φαμεν, οὐδὲν ἔχει τοιοῦτον ἔργον προκείμενον, οὗ ἀναγκαζομένῳ ἀπέχεσθαι ἀβίωτον. Οὐκουν δὴ λέγεταιί γε. Φωκυλίδου γάρ, ἦν δ' ἐγώ, οὐκ ἀκούεις, πῶς φησὶ δεῖν, ὅταν τῷ ἤδη βίος ἦ, ἀρετὴν ἀσκεῖν; Οἶμαι δέ γε, ἔφη, καὶ πρότερον. Μηδέν, εἶπον, περὶ τούτου αὐτῷ μαχώμεθα, ἀλλ' ἡμᾶς αὐτοὺς διδάξωμεν, πότερον μελετητέον τοῦτο τῷ πλουσίῳ καὶ ἀβίωτον τῷ μὴ μελετῶντι, ἡ² νοσοτροφία Β τεκτονικῇ μὲν καὶ ταῖς ἄλλαις τέχναις ἐμπόδιον τῇ προσέξει τοῦ νοῦ, τὸ δὲ Φωκυλίδου παρακέλευμα οὐδὲν ἐμποδίζει. Ναὶ μὰ τὸν Δία, ἡ δ' ὅς, σχεδόν γέ τι πάντων μάλιστα ἢ γε περαιτέρω γυμναστικ<ή>, ἡς³ ἡ περιττὴ αὕτη ἐπιμέλεια τοῦ σώματος· καὶ γὰρ πρὸς οἰκονομίας καὶ πρὸς στρατείας καὶ πρὸς ἐδραίους ἐν πόλει ἀρχὰς δύσκολος. τὸ δὲ δὴ μέγιστον, ὅτι καὶ πρὸς μαθήσεις ἀστυν-ασοῦν καὶ ἐννοήσεις τε καὶ μελέτας πρὸς ἑαυτὸν χαλεπή, C κεφαλῆς τινὰς⁴ αἰεὶ διατάσεις⁵ καὶ ἰλίγγους ὑποπτεύουσα καὶ αἰτιωμένη ἐκ φιλοσοφίας ἐγγίγνεσθαι, ὥστε, ὅπῃ αὕτη⁶, ἀρετῇ ἀσκεῖσθαι καὶ δοκιμάζεσθαι⁷ πάντα ἐμπόδιος·

¹ μακρὰν Ξ: μικρὰν Α. ² ἡ Π: ἡ Α. ³ γυμναστικ<ή>, ἡς nos: γυμναστικῆς codd. ⁴ τινὰς Ξ q: τινος (sic) Α. ⁵ διατάσεις v: διαστάσεις Α. ⁶ αὕτη Ξ: ταῦτη Α. ⁷ ἀσκεῖσθαι καὶ δοκιμάζεσθαι Ξ: ἀσκεῖται καὶ δοκιμάζεται Α.

κάμνειν γὰρ οἷεσθαι ποιεῖ ἀεὶ καὶ ὠδίνοντα μήποτε λή-
γειν περὶ τοῦ σώματος. Εἰκὸς γε, ἔφην¹. οὐκοῦν ταῦτα
γιγνώσκοντα φῶμεν καὶ Ἀσκληπιὸν τοὺς μὲν φύσει τε
καὶ διαίτῃ ὑγιεινῶς ἔχοντας τὰ σώματα, νόσημα δέ τι
D ἀποκεκριμένον ἴσχοντας ἐν αὐτοῖς, τούτοις μὲν καὶ ταύτῃ
τῇ ἔξει καταδείξαι ἱατρικὴν, φαρμάκοις τε καὶ τομαῖς τὰ
νοσήματα ἐκβάλλοντα αὐτῶν τὴν εἰωθυῖαν προστάττειν
δίαιταν ἵνα μὴ τὰ πολιτικὰ βλάβοι, τὰ δ' εἴσω διὰ
παντος νενοσηκότα σώματα οὐκ ἐπιχειρεῖν διαίταις κατὰ
σμικρὸν ἀπαντλοῦντα καὶ ἐπιχέοντα μακρὸν καὶ κακὸν
βίον ἀνθρώπῳ ποιεῖν, καὶ ἔκγονα αὐτῶν, ὡς τὸ εἰκὸς, ἕτερα
E τοιαῦτα φυτεύειν, ἀλλὰ τὸν μὴ δυνάμενον ἐν τῇ καθεστη-
κυῖα περιόδῳ ζῆν μὴ οἷεσθαι δεῖν θεραπεύειν, ὡς οὔτε
αὐτῷ οὔτε πόλει λυσιτελεῖ; Πολιτικόν, ἔφη, λέγεις
Ἀσκληπιόν. Δῆλον, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι τοιοῦτος ἦν²· καὶ οἱ
παῖδες αὐτοῦ οὐχ ὀρᾶς ὡς καὶ ἐν Τροίᾳ ἀγαθοὶ πρὸς τὸν
408 πόλεμον ἐφάνησαν, καὶ τῇ ἱατρικῇ, ὡς ἐγὼ λέγω, ἐχρῶντο;
ἢ οὐ μέμνησαι, ὅτι καὶ τῷ Μενέλεω ἐκ τοῦ τραύματος, οὗ
ὁ Πάνδαρος ἔβαλεν,
αἱμ' ἐκμύζησάν τ'³ ἐπὶ τ' ἥπια φάρμακ' ἔπασσον,
ὅ τι δ' ἐχρῆν μετὰ τοῦτο ἢ πιεῖν ἢ φαγεῖν οὐδὲν μᾶλλον
ἢ τῷ Εὐρυπύλῳ προσέταττον, ὡς ἱκανῶν ὄντων τῶν φαρ-
μάκων ἰάσασθαι ἄνδρας πρὸ τῶν τραυμάτων ὑγιεινούς
B τε καὶ κοσμίους ἐν διαίτῃ, καὶ εἰ τύχοιεν ἐν τῷ παραχρῆμα
κυκεῶνα πίνοντες, νοσώδη δὲ φύσει τε καὶ ἀκόλαστον οὔτε
αὐτοῖς οὔτε τοῖς ἄλλοις ᾧοντο λυσιτελεῖν ζῆν, οὐδ' ἐπὶ
τούτοις τὴν τέχνην δεῖν εἶναι, οὐδὲ θεραπευτέον αὐτούς,
οὐδ' εἰ Μίδου πλουσιώτεροι εἶεν. Πάνυ κομψούς, ἔφη,
λέγεις Ἀσκληπιοῦ παῖδας.

XVI. Πρέπει, ἦν δ' ἐγώ. καίτοι ἀπειθοῦντές γε

¹ ἔφην nos: ἔφη A.

² ὅτι—ἦν, quae ante οὐχ ὀρᾶς ponunt codd., e
Schneideri coniectura huc transtulimus.

³ ἐκμύζησάν τ' nos: ἐκμυζήσαντ'
codd. Cf. II. IV 218.

ἡμῖν οἱ τραγωδοποιοί τε καὶ Πίνδαρος Ἀπόλλωνος μὲν
 φασιν Ἀσκληπιὸν εἶναι, ὑπὸ δὲ χρυσοῦ πεισθῆναι πλού- C
 σιον ἄνδρα θανάσιμον ἤδη ὄντα ἰάσασθαι, ὅθεν δὴ καὶ
 κεραυνωθῆναι αὐτόν. ἡμεῖς δὲ κατὰ τὰ προειρημένα οὐ
 πειθόμεθα αὐτοῖς ἀμφότερα, ἀλλ' εἰ μὲν θεοῦ ἦν, οὐκ ἦν,
 φήσομεν, αἰσχροκερδῆς, εἰ δὲ αἰσχροκερδῆς, οὐκ ἦν θεοῦ.
 Ὅρθότατα, ἣ δ' ὅς, ταῦτά γε. ἀλλὰ περὶ τούδε τί λέγεις,
 ὦ Σώκρατες; ἄρ' οὐκ ἀγαθοὺς δεῖ ἐν τῇ πόλει κεκτῆσθαι
 ἰατρούς; εἰεν δ' ἂν που μάλιστα τοιοῦτοι ὅσοι πλείστους
 μὲν ὑγιεινούς, πλείστους δὲ νοσώδεις μετεχειρίσαντο, καὶ D
 δικασταὶ αὖ ὡσαύτως οἱ παντοδαπαῖς φύσεσιν ὠμιληκότες.
 Καὶ μάλα, εἶπον, ἀγαθοὺς λέγω. ἀλλ' οἴσθα οὐς ἡγοῦμαι
 τοιούτους; Ἄν εἶπῃς, ἔφη. Ἀλλὰ πειράσομαι, ἦν δ' ἐγώ.
 σὺ μέντοι οὐχ ὅμοιον πρᾶγμα τῷ αὐτῷ λόγῳ ἦρου. Πῶς;
 ἔφη. Ἰατροὶ μὲν, εἶπον, δεινότατοι ἂν γένοιτο, εἰ ἐκ
 παίδων ἀρξάμενοι πρὸς τῷ μανθάνειν τὴν τέχνην ὡς
 πλείστοις τε καὶ πονηροτάτοις σώμασιν ὀμιλήσειαν καὶ E
 αὐτοὶ πάσας νόσους κάμοιεν καὶ εἰεν μὴ πᾶν ὑγιεινὸν
 φύσει. οὐ γάρ, οἶμαι, σώματι σῶμα θεραπεύουσιν· οὐ
 γὰρ ἂν αὐτὰ ἐνεχώρει κακὰ εἶναί ποτε καὶ γενέσθαι· ἀλλὰ
 ψυχῇ σῶμα, ἥ¹ οὐκ ἐγχωρεῖ κακὴν γενομένην τε καὶ οὖσαν
 εἰ τι θεραπεύειν. Ὅρθῶς, ἔφη. Δικαστῆς δέ γε, ὦ φίλε,
 ψυχῇ ψυχῆς ἄρχει, ἥ² | οὐκ ἐγχωρεῖ ἐκ νέας ἐν πονηραῖς 409
 ψυχαῖς τεθράφθαι τε καὶ ὠμιληκέναι καὶ πάντα ἀδικήματα
 αὐτὴν ἡδίκηκυῖαν διεξεληλυθέναι, ὥστε ὀξέως ἀφ' αὐτῆς
 τεκμαίρεσθαι τὰ τῶν ἄλλων ἀδικήματα, οἷον κατὰ σῶμα
 νόσους· ἀλλ' ἄπειρον αὐτὴν καὶ ἀκέραιον δεῖ κακῶν ἡθῶν
 νέαν οὖσαν γεγονέναι, εἰ μέλλει καλὴ καγαθὴ οὖσα κρίνειν
 ὑγιῶς τὰ δίκαια. διὸ δὴ καὶ εὐήθεις νέοι ὄντες οἱ ἐπιεικεῖς
 φαίνονται καὶ εὐεξαπάτητοι ὑπὸ τῶν ἀδίκων, ἅτε οὐκ
 ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς παραδείγματα ὁμοιοπαθῆ τοῖς πονηροῖς. B
 Καὶ μὲν δὴ, ἔφη, σφόδρα γε αὐτὸ πάσχουσι. Τοιγάρτοι,

¹ ἦ II: ἦ A.² ἦ II: ἦ A¹: ἦ A².

ἦν δ' ἐγώ, οὐ νέον ἀλλὰ γέροντα δεῖ τὸν ἀγαθὸν δικαστὴν εἶναι, ὁψιμαθῇ γεγονότα τῆς ἀδικίας οἷόν ἐστιν, οὐκ οἰκείαν ἐν τῇ αὐτοῦ ψυχῇ ἐνούσαν ἡσθημένον, ἀλλ' ἀλλοτρίαν ἐν ἀλλοτρίαις μεμελετηκότα ἐν πολλῷ χρόνῳ
 C δαισθάνεσθαι, οἷον πέφυκε κακόν, ἐπιστήμη, οὐκ ἐμπειρία οἰκεία κεχρημένον. Γενναϊότατος γοῦν, ἔφη, ἔοικεν εἶναι ὁ τοιοῦτος δικαστής. Καὶ ἀγαθός γε, ἦν δ' ἐγώ, ὃ σὺ ἡρώτας· ὁ γὰρ ἔχων ψυχὴν ἀγαθὴν ἀγαθός· ὁ δὲ δεινὸς ἐκεῖνος καὶ καχύποπτος, ὁ πολλὰ αὐτὸς ἡδίκηκός τε καὶ πανοῦργός τε καὶ σοφὸς οἰόμενος εἶναι, ὅταν μὲν ὁμοίοις ὁμιλῇ, δεινὸς φαίνεται ἐξευλαβούμενος, πρὸς τὰ ἐν αὐτῷ παραδείγματα ἀποσκοπῶν· ὅταν δὲ ἀγαθοῖς καὶ πρεσβυ-
 D τέροις ἤδη πλησιάσῃ, ἀβέλτερος αὖ φαίνεται, ἀπιστῶν παρὰ καιρὸν καὶ ἀγνοῶν ὑγιὲς ἥθος, ἅτε οὐκ ἔχων παράδειγμα τοῦ τοιούτου. Πλεονάκεις δὲ πονηροῖς ἢ χρηστοῖς ἐντυγχάνων σοφώτερος ἢ ἀμαθέστερος δοκεῖ εἶναι αὐτῷ τε καὶ ἄλλοις. Παντάπασιν μὲν οὖν, ἔφη, ἀληθῆ.

XVII. Οὐ τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, τοιοῦτον χρὴ τὸν δικαστὴν ζητεῖν τὸν ἀγαθόν τε καὶ σοφόν, ἀλλὰ τὸν πρότερον. πονηρία μὲν γὰρ ἀρετὴν τε καὶ αὐτὴν οὐποτ' ἂν γνοίῃ,
 E ἀρετὴ δὲ φύσεως παιδευομένη¹ χρόνῳ ἅμα αὐτῆς τε καὶ πονηρίας ἐπιστήμην λήφεται. σοφὸς οὖν οὗτος, ὥς μοι δοκεῖ, ἀλλ' οὐχ ὁ κακὸς γίγνεται. Καὶ ἐμοί, ἔφη, ξυνδοκεῖ. Οὐκοῦν καὶ ἰατρικὴν οἶαν εἵπομεν μετὰ τῆς τοιαύτης δικαστικῆς κατὰ πόλιν νομοθετήσεις, αἱ τῶν πολιτῶν σοι
 410 τοὺς μὲν εὐφρεῖς τὰ σώματα καὶ | τὰς ψυχὰς θεραπεύουσιν, τοὺς δὲ μὴ, ὅσοι μὲν κατὰ σῶμα τοιοῦτοι, ἀποθνήσκουσιν, τοὺς δὲ κατὰ τὴν ψυχὴν κακοφρεῖς καὶ ἀνιάτους αὐτοὶ ἀποκτενοῦσιν; Τὸ γοῦν ἄριστον, ἔφη, αὐτοῖς τε τοῖς πιάσχουσιν καὶ τῇ πόλει οὕτω πέφανται. Οἱ δὲ δὴ νέοι, ἦν δ' ἐγώ, δηλοῦν ὅτι εὐλαβήσονται σοι δικαστικῆς εἰς χρεῖαν ἰέναι, τῇ ἀπλῇ ἐκείνῃ μουσικῇ χρώμενοι, ἦν δὴ

¹ παιδευομένη H. Richards: παιδευομένης codd.

ἔφαμεν σωφροσύνην ἐντίκτειν. Τί μὴν; ἔφη. Ἄρ' οὖν οὐ κατὰ ταῦτα ἔχῃ ταῦτα ὁ μουσικὸς γυμναστικὴν B διώκων, εἰάν ἐθέλῃ, αἰρήσει, ὥστε μηδὲν ἰατρικῆς δεῖσθαι ὅ τι μὴ ἀνάγκη; Ἐμοιγε δοκεῖ. Αὐτὰ μὴν τὰ γυμνάσια καὶ τοὺς πόνους πρὸς τὸ θυμοειδὲς τῆς φύσεως βλέπων κακῆν ἐγείρων πονήσῃ μᾶλλον ἢ πρὸς ἰσχύν, οὐχ ὥσπερ οἱ ἄλλοι ἀθληταὶ ῥώμης ἕνεκα σιτία καὶ πόνους μεταχειρίζονται¹. Ὅρθότατα, ἢ δ' ὅς. Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Γλαύκων, καὶ οἱ καθιστάντες μουσικῇ καὶ γυμναστικῇ C παιδεύειν οὐχ οὗ ἕνεκά τινες οἴονται καθιστᾶσιν², ἵνα τῇ μὲν τὸ σῶμα θεραπεύουιντο, τῇ δὲ τὴν ψυχὴν; Ἀλλὰ τί μὴν; ἔφη. Κινδυνεύουσιν, ἦν δ' ἐγώ, ἀμφοτέρω τῆς ψυχῆς ἕνεκα τὸ μέγιστον καθιστάναι. Πῶς δὴ; Οὐκ ἐννοεῖς, εἶπον, ὥς διατίθενται αὐτὴν τὴν διάνοιαν οἱ ἂν γυμναστικῇ μὲν διὰ βίου ὁμιλήσωσιν, μουσικῆς δὲ μὴ ἄψωνται; ἢ ὅσοι ἂν τούναντίον διατεθῶσιν; Τίνος δέ, ἢ δ' ὅς, πέρι λέγεις; Ἀγριότητός τε καὶ σκληρότητος, καὶ αὖ μαλακίας D τε καὶ ἡμερότητος, ἦν δ' ἐγώ. Ἐγώ γε, ἔφη, ὅτι οἱ μὲν γυμναστικῇ ἀκράτῳ χρησάμενοι ἀγριώτεροι τοῦ δέοντος ἀποβαίνουσιν, οἱ δὲ μουσικῇ μαλακώτεροι αὖ γίνονται ἢ ὥς κάλλιον αὐτοῖς. Καὶ μὴν, ἦν δ' ἐγώ, τό γε ἄγριον τὸ θυμοειδὲς ἂν τῆς φύσεως παρέχοιτο, καὶ ὀρθῶς μὲν τραφὲν ἀνδρεῖον ἂν εἴη, μᾶλλον δ' ἐπιταθὲν τοῦ δέοντος σκληρόν τε καὶ χαλεπὸν γίνοιτ' ἂν, ὥς τὸ εἶκος. Δοκεῖ μοι, ἔφη. Τί δέ; τὸ ἡμέρον οὐχ ἢ φιλόσοφος ἂν ἔχοι φύσις; καὶ E μᾶλλον μὲν ἀνεθέντος αὐτοῦ μαλακώτερον εἴη τοῦ δέοντος, καλῶς δὲ τραφέντος ἡμέρον τε καὶ κόσμιον; Ἐστὶ ταῦτα. Δεῖν δὲ γέ φαμεν τοὺς φύλακας ἀμφοτέρω³ ἔχειν τούτῳ τῷ φύσει. Δεῖ γάρ. Οὐκοῦν ἡρμόσθαι δεῖ αὐτὰς πρὸς ἀλλήλας; Πῶς δ' οὐ; Καὶ τοῦ μὲν ἡρμωσμένου σώφρων

¹ μεταχειρίζονται Galenus : μεταχειριῖται codd. ² καθιστᾶσιν codd.: καθίστασαν Madvig. ³ ἀμφοτέρω Schneider : ἀμφοτέρω codd.

411 τε καὶ ἀνδρεία ἢ | ψυχῇ; Πάνυ γε. Τοῦ δὲ ἀναρμόστου
δειλὴ καὶ ἄγροικος; Καὶ μάλα.

XVIII. Οὐκοῦν ὅταν μὲν τις μουσικῇ παρέχῃ καταυ-
λεῖν καὶ καταχεῖν τῆς ψυχῆς διὰ τῶν ὧτων ὥσπερ διὰ
χώρης ἃς νῦν δὴ ἡμεῖς ἐλέγομεν τὰς γλυκείας τε καὶ
μαλακὰς καὶ θρηνώδεις ἁρμονίας, καὶ μινυρίζων τε καὶ
γεγανωμένος ὑπὸ τῆς ᾠδῆς διατελῇ τὸν βίον ὅλον, οὗτος
B τὸ μὲν πρῶτον, εἴ τι θυμοειδὲς εἶχεν, ὥσπερ σίδηρον
ἐμάλαξεν καὶ χρήσιμον ἐξ ἀχρήστου καὶ σκληροῦ ἐποίησεν.
ὅταν δ' ἐπιχέων¹ μὴ ἀνιῇ ἀλλὰ κηλῇ, τὸ μετὰ τοῦτο ἤδη
τήκει καὶ λείβει, ἕως ἂν ἐκτῇξῃ τὸν θυμὸν καὶ ἐκτέμῃ
ὥσπερ νεῦρα ἐκ τῆς ψυχῆς καὶ ποιήσῃ μαλθακὸν
αἰχμητήν. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Καὶ ἐὰν μὲν γε, ἦν δ'
ἐγώ, ἐξ ἀρχῆς φύσει ἄθυμον λάβῃ, ταχὺ τοῦτο διεπράξατο.
ἐὰν δὲ θυμοειδῇ, ἀσθενῇ ποιήσας τὸν θυμὸν ὀξύρροπον
C ἀπειργάσατο, ἀπὸ σμικρῶν ταχὺ ἐρεθιζόμενόν τε καὶ
κατασβεννύμενον. ἀκρόχολοι οὖν καὶ ὀργίλοι ἀντὶ θυ-
μοειδοῦς γεγέννηται, δυσκολίας ἔμπλεοι. Κομιδῇ μὲν οὖν.
Τί δέ; ἂν αὖ γυμναστικῇ πολλὰ πονῇ καὶ εὐωχῇται εὖ
μάλα, μουσικῆς δὲ καὶ φιλοσοφίας μὴ ἕπτηται, οὐ πρῶτον
μὲν εὖ ἴσχων τὸ σῶμα φρονήματός τε καὶ θυμοῦ ἐμ-
πίμπλαται καὶ ἀνδρειότερος γίγνεται αὐτὸς αὐτοῦ; Καὶ
μάλα γε. Τί δέ; ἐπειδὰν ἄλλο μηδὲν πράττῃ μηδὲ
κοινωνῇ Μούσης μηδαμῇ, οὐκ εἴ τι καὶ ἐνὴν αὐτοῦ
D φιλομαθὲς ἐν τῇ ψυχῇ, ἅτε οὔτε μαθήματος γευόμενον²
οὔδενός οὔτε ζητήματος, οὔτε λόγου μετίσχον οὔτε τῆς
ἄλλης μουσικῆς, ἀσθενὲς τε καὶ κωφὸν καὶ τυφλὸν
γίγνεται, ἅτε οὐκ ἐγειρόμενον οὐδὲ τρεφόμενον οὐδὲ δια-
καθαίρομένων τῶν αἰσθήσεων αὐτοῦ; Οὕτως, ἔφη. Μισό-
λογος δὴ, οἶμαι, ὁ τοιοῦτος γίγνεται καὶ ἄμουσος, καὶ
πειθοῖ μὲν διὰ λόγων οὐδὲν ἔτι χρῆται, βία δὲ καὶ

¹ ἐπιχέων Morgenstern : ἐπέχων codd.

² γευόμενον q : γενομένου A.

ἀγριότητι ὥσπερ θηρίον πρὸς <θηρίον>¹ πάντα δια- Ε
 πράττεται, καὶ ἐν ἀμαθίᾳ καὶ σκαιότητι μετὰ ἀρρυθμίας
 τε καὶ ἀχαριστίας ζῇ. Παντάπασιν, ἣ δ' ὅς. οὕτως ἔχει.
 Ἐπὶ δὴ² δὴ ὄντε τούτῳ, ὡς ἔοικε, δύο τέχνα θεὸν ἔγωγ' ἂν
 τινα φαίην δεδωκέναι τοῖς ἀνθρώποις, μουσικὴν τε καὶ
 γυμναστικὴν ἐπὶ τὸ θυμοειδὲς καὶ τὸ φιλόσοφον, οὐκ ἐπὶ
 ψυχὴν καὶ σῶμα, εἰ μὴ εἴη πάρεργον³, ἀλλ' ἐπ' ἐκείνῳ,
 ὅπως ἂν ἀλλήλοιν ξυναρμοσθῇτον | ἐπιτεινομένῳ καὶ ἀνιε- 412
 μένῳ μέχρι τοῦ προσήκοντος. Καὶ γὰρ ἔοικεν, ἔφη. Τὸν
 κίλλιστ' ἄρα μουσικῇ γυμναστικὴν κεραννύντα καὶ με-
 τριώτατα⁴ τῇ ψυχῇ προσφέροντα, τοῦτον ὀρθότατ' ἂν
 φαῖμεν εἶναι τελέως μουσικώτατον καὶ εὐαρμοστώτατον,
 πολὺ μᾶλλον ἢ τὸν τὰς χορδὰς ἀλλήλαις ξυμστάντα.
 Εἰκότως γ', ἔφη, ὦ Σώκρατες. Οὐκοῦν καὶ ἐν τῇ πόλει
 ἡμῶν, ὦ Γλαῦκων, δεήσει τοῦ τοιούτου τινὸς ἀεὶ ἐπιστάτου,
 εἰ μέλλει ἡ πολιτεία σφῆζεσθαι; Δεήσει μέντοι, ὡς οἶόν τέ Β
 γε μάλιστα.

XIX. Οἱ μὲν δὴ τύποι τῆς παιδείας τε καὶ τροφῆς
 οὗτοι ἂν εἶεν. χορείας γὰρ τί ἂν τις διεξίοι τῶν τοιούτων
 καὶ θήρας τε καὶ κυνηγέσια καὶ γυμνικοὺς ἀγῶνας καὶ
 ἵππικούς; σχεδὸν γάρ τι δῆλα δὴ, ὅτι τούτοις ἐπόμενα δεῖ
 αὐτὰ εἶναι, καὶ οὐκέτι χαλεπὰ εὐρεῖν. Ἴσως, ἣ δ' ὅς, οὐ
 χαλεπά. Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ· τὸ δὲ μετὰ τοῦτο τί ἂν ἡμῶν
 διαιρετέον εἴη; ἂρ' οὐκ αὐτῶν τούτων οἵτινες ἄρξουσὶ τε
 καὶ ἄρχονται; Τί μὴν; Ὅτι μὲν πρεσβυτέρους τοὺς C
 ἄρχοντας δεῖ εἶναι, νεωτέρους δὲ τοὺς ἀρχομένους, δῆλον;
 Δῆλον. Καὶ ὅτι γε τοὺς ἀρίστους αὐτῶν; Καὶ τοῦτο. Οἱ
 δὲ γεωργῶν ἄριστοι ἂρ' οὐ γεωργικώτατοι γίγνονται;
 Ναί. Νῦν δ', ἐπειδὴ φυλάκων αὐτοὺς ἀρίστους δεῖ εἶναι.
 ἂρ' οὐ φυλακικωτάτους πόλεως; Ναί. Οὐκοῦν φρονίμους

¹ <θηρίον> nos: om. codd. ² ἐπὶ δὴ q: ἐπειδὴ A. ³ εἴη πάρεργον
 Π² q: εἴπερ εργον (sic) A¹: ἣ πάρεργον A². ⁴ μετριώτατα Ξ q²:
 μετριότατα A.

τε εἰς τοῦτο δεῖ ὑπάρχειν καὶ δυνατοὺς καὶ ἔτι κηδεμόνας
 D τῆς πόλεως; Ἔστι ταῦτα. Κήδοιτο δέ γ' ἂν τις μάλιστα
 τούτου ὃ τυγχάνοι φιλῶν. Ἀνάγκη. Καὶ μὴν τοῦτό γ'
 ἂν μάλιστα φιλοῖ, ὃ ξυμφέρειν ἡγοῖτο τὰ αὐτὰ καὶ ἑαυτῷ
 καὶ¹ ἐκείνου μὲν εὖ πράττοντος οἶοιτο ξυμβαίνειν καὶ
 ἑαυτῷ εὖ πράττειν, μὴ δέ, τούναντίον. Οὕτως, ἔφη.
 Ἐκλεκτέον ἄρ' ἐκ τῶν ἄλλων φυλάκων τοιούτους ἀνδρας,
 οἳ ἂν σκοποῦσιν ἡμῖν μάλιστα φαίνωνται παρὰ πάντα τὸν
 E βίον, ὃ μὲν ἂν τῇ πόλει ἡγήσωνται ξυμφέρειν, πάσῃ
 προθυμίᾳ ποιεῖν, ὃ δ' ἂν μή, μηδενὶ τρόπῳ πρᾶξαι ἂν
 ἐθέλειν. Ἐπιτήδειοι γάρ, ἔφη. Δοκεῖ δὴ μοι τηρητέον
 αὐτοὺς εἶναι ἐν ἀπάσαις ταῖς ἡλικίαις, εἰ φυλακικοὶ εἰσι
 τούτου τοῦ δόγματος καὶ μήτε γοητευόμενοι μήτε βια-
 ζόμενοι ἐκβάλλουσιν ἐπιλανθανόμενοι δόξαν τὴν τοῦ ποιεῖν
 δεῖν ἂ τῇ πόλει βέλτιστα. Τίνα, ἔφη, λέγεις τὴν ἐκβολήν;
 Ἐγὼ σοι, ἔφη, ἐρῶ. φαίνεται μοι δόξα ἐξιέναι ἐκ
 413 διανοίας ἢ ἐκουσίως ἢ ἀκουσίως, ἐκουσίως μὲν ἢ ψευδῆς
 τοῦ μεταμανθάνοντος, ἀκουσίως δὲ πᾶσα ἢ ἀληθῆς. Τὸ
 μὲν τῆς ἐκουσίου, ἔφη, μανθάνω, τὸ δὲ τῆς ἀκουσίου δέομαι
 μαθεῖν. Τί δαί; οὐ καὶ σὺ ἡγεῖ, ἔφη, ἐγώ, τῶν μὲν
 ἀγαθῶν ἀκουσίως στέρεσθαι τοὺς ἀνθρώπους, τῶν δὲ
 κακῶν ἐκουσίως; ἢ οὐ τὸ μὲν ἐψεῦσθαι τῆς ἀληθείας
 κακόν, τὸ δὲ ἀληθεύειν ἀγαθόν; ἢ οὐ τὰ ὄντα δοξάζειν
 ἀληθεύειν δοκεῖ σοι εἶναι; Ἄλλ', ἢ δ' ὅς, ὀρθῶς λέγεις,
 καὶ μοι δοκοῦσιν ἄκουτες ἀληθοῦς δόξης στερίσκεσθαι.
 B Οὐκοῦν κλαπέντες ἢ γοητευθέντες ἢ βιασθέντες τοῦτο
 πάσχουσιν; Οὐδὲ νῦν, ἔφη, μανθάνω. Τραγικῶς, ἦν δ'
 ἐγώ, κινδυνεύω λέγειν. κλαπέντας μὲν γὰρ τοὺς μετα-
 πεισθέντας λέγω καὶ τοὺς ἐπιλανθανομένους, ὅτι τῶν μὲν
 χρόνος, τῶν δὲ λόγος ἐξαιρούμενος λανθάνει. νῦν γάρ
 που μανθάνεις; Ναί. Τοὺς τοίνυν βιασθέντας λέγω οὓς
 ἂν ὁδύνη τις ἢ ἀλγηδὼν μεταδοξάσαι ποιήσῃ. Καὶ τοῦτ',

¹ καὶ Hermann: καὶ ὅταν μάλιστα codd.

ἔφη, ἔμαθον, καὶ ὀρθῶς λέγεις. Τοὺς μὲν γοητευθέντας, C
ὡς ἐγῶμαι, καὶ σὺ φαίης εἶναι οὐκ ἂν μεταδοξάσωσιν ἢ ὑπὸ
ἡδονῆς κληθέντες ἢ ὑπὸ φόβου τι δέισαντες. Ὡς γάρ,
ἢ δ' ὅς, γοητεύειν πάντα ὅσα ἀπατᾷ.

XX. Ὁ τοίνυν ἄρτι ἔλεγον, ζητητέον, τίνες ἄριστοι
φύλακες τοῦ παρ' αὐτοῖς δόγματος, τοῦτο ὡς ποιητέον,
ὃ ἂν τῇ πόλει αἰεὶ δοκῶσι βέλτιστον εἶναι¹. τηρητέον
δὴ εὐθύς ἐκ παίδων, προθεμένοις ἔργα, ἐν οἷς ἂν
τις τὸ τοιοῦτον μάλιστα ἐπιλανθάνοιτο καὶ ἐξαπατῶτο,
καὶ τὸν μὲν μνήμονα καὶ δυσεξαπάτητον ἐγκριτέον, τὸν δὲ D
μὴ ἀποκριτέον. ἢ γάρ; Ναί. Καὶ πόρους γε αὖ καὶ
ἀλγηδόνας καὶ ἀγῶνας αὐτοῖς θετέον, ἐν οἷς ταῦτα ταῦτα
τηρητέον. Ὅρθως, ἔφη. Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τρίτου
εἶδους τοῦ τῆς² γοητείας ἡμίλλαν ποιητέον, καὶ θεατέον—
ὥσπερ τοὺς πώλους ἐπὶ τοὺς ψόφους τε καὶ θορύβους
ἄγοντες σκοποῦσιν εἰ φοβεροί, οὕτω νέους ὄντας εἰς
δείματ' ἅττα κομιστέον καὶ εἰς ἡδονὰς αὖ μεταβλητέον, E
βασανίζοντας πολὺ μᾶλλον ἢ χρυσὸν ἐν πυρί,—εἰ δυσγοή-
τευτος καὶ εὐσχίμων ἐν πᾶσι φαίνεται, φύλαξ αὐτοῦ ὢν
ἀγαθὸς καὶ μουσικῆς ἥς ἐμάνθανεν, εὐρυθμόν τε καὶ
εὐάρμοστον ἑαυτὸν ἐν πᾶσι τούτοις παρέχων, οἷος δὴ ἂν
ὢν καὶ ἑαυτῷ καὶ πόλει χρησιμώτατος εἴη. καὶ τὸν αἰεὶ
ἐν τε παισὶ καὶ νεανίσκοις καὶ ἐν ἀνδράσι βασανιζόμενον
καὶ ἀκήρατον ἐκβαίνοντα | καταστατέον ἄρχοντα τῆς πόλεως 414
καὶ φύλακα, καὶ τιμὰς δοτέον καὶ ζῶντι καὶ τελευτήσαντι,
τάφων τε καὶ τῶν ἄλλων μνημείων μέγιστα γέρα λαγ-
χάνοντα· τὸν δὲ μὴ τοιοῦτον ἀποκριτέον. τοιαύτη τις.
ἦν δ' ἐγώ, δοκεῖ μοι, ὦ Γλαύκων, ἢ ἐκλογὴ εἶναι καὶ
κατάστασις τῶν ἀρχόντων τε καὶ φυλάκων, ὡς ἐν τύπῳ.
μὴ δὲ ἀκριβείας, εἰρήσθαι. Καὶ ἐμοί, ἢ δ' ὅς, οὕτως πη
φαίνεται. Ἄρ' οὖν ὡς ἀληθῶς ὀρθότατον καλεῖν τούτους E
μὲν φύλακας παντελεῖς τῶν τε ἔξωθεν πολεμίων τῶν τε

¹ εἶναι Ξ: εἶναι αὐτοῖς ποιεῖν A.

² τοῦ τῆς Ξ: τούτοις A.

ἐντὸς φιλίων, ὥπως οἱ μὲν μὴ βουλήσονται, οἱ δὲ μὴ
δυνήσονται κακουργεῖν, τοὺς δὲ νέους, οὓς νῦν δὴ¹ φύλακας
ἐκαλοῦμεν, ἐπικούρους τε καὶ βοηθοὺς τοῖς τῶν ἀρχόντων
δόγμασιν; Ἐμοιγε δοκεῖ, ἔφη.

XXI. Τίς ἂν οὖν ἡμῖν, ἦν δ' ἐγώ, μηχανὴ γένοιτο τῶν
ψευδῶν τῶν ἐν δέοντι γιγνομένων, ὧν νῦν δὴ² ἐλέγομεν,
C γεγραῖον τι ἐν ψευδομένους πείσαι μάλιστα μὲν καὶ αὐτοὺς
τοὺς ἄρχοντας, εἰ δὲ μή, τὴν ἄλλην πόλιν; Ποῖόν τι;
ἔφη. Μηδὲν καινόν, ἦν δ' ἐγώ, ἀλλὰ Φοινικικόν τι,
πρότερον μὲν ἤδη πολλαχοῦ γεγονός, ὥς φασιν οἱ ποιηταὶ
καὶ πεπεύκασιν, ἐφ' ἡμῶν δὲ οὐ γεγονός οὐδ' οἶδα εἰ
γενόμενον ἂν, πείσαι δὲ συχνῆς πειθοῦς. Ὡς ἔοικας, ἔφη,
ὀκνοῦντι λέγειν. Δόξω δέ σοι, ἦν δ' ἐγώ, καὶ μάλ' εἰκότως
ὀκνεῖν, ἐπειδὴν εἶπω. Λέγ', ἔφη, καὶ μὴ φοβοῦ. Λέγω
D δὴ· καίτοι οὐκ οἶδα ὁποία τόλμη ἢ ποίοις λόγοις χρώμενος
ἔρῳ· καὶ ἐπιχειρήσω πρῶτον μὲν αὐτοὺς τοὺς ἄρχοντας
πείθειν καὶ τοὺς στρατιώτας, ἔπειτα δὲ καὶ τὴν ἄλλην
πόλιν, ὥς ἄρ' ἂ ἡμεῖς αὐτοὺς ἐτρέφομεν τε καὶ ἐπαιδεῖομεν,
ὥσπερ ὀνείρατα ἐδόκουν ταῦτα πάντα πάσχειν³ τε καὶ
γίγνεσθαι περὶ αὐτούς, ἦσαν δὲ τότε τῇ ἀληθείᾳ ὑπὸ γῆς
ἐντὸς πλαττόμενοι καὶ τρεφόμενοι καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ ὄπλα
E αὐτῶν καὶ ἡ ἄλλη σκευὴ δημιουργουμένη. ἐπειδὴ⁴ δὲ
παντελῶς ἐξειργασμένοι ἦσαν, καὶ ἡ γῆ αὐτοὺς μήτηρ
οὔσα ἀνῆκεν, καὶ νῦν δεῖ⁵ ὥς περὶ μητρὸς καὶ τροφοῦ τῆς
χώρας ἐν ἣ εἰσὶ βουλευέσθαι τε καὶ ἀμύνειν αὐτούς, ἐάν
τις ἐπ' αὐτὴν ἴῃ, καὶ ὑπὲρ τῶν ἄλλων πολιτῶν ὥς
ἀδελφῶν ὄντων καὶ γηγενῶν διανοεῖσθαι. Οὐκ ἐτός, ἔφη,
πάλαι ἡσχύνου τὸ ψεῦδος λέγειν. Πάνυ, ἦν δ' ἐγώ,
415 | εἰκότως· ἀλλ' ὅμως ἄκουε καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ μύθου. ἔστέ
μὲν γὰρ δὴ πάντες οἱ ἐν τῇ πόλει ἀδελφοί, ὥς φήσομεν
πρὸς αὐτοὺς μυθολογούντες, ἀλλ' ὁ θεὸς πλάττων, ὅσοι

¹ νῦν δὴ Π: δὴ νῦν A.
an ὑπάρχων?

² νῦν δὴ ν: δὴ νῦν A.
⁴ ἐπειδὴ codd.: an ἔτι. ἤδη?

³ πάσχειν codd.:
⁵ δεῖ γ: δὴ A.

μὲν ὑμῶν ἱκανοὶ ἄρχειν, χρυσὸν ἐν τῇ γενέσει συνέμειξεν αὐτοῖς, διὸ τιμιώτατοί εἰσιν· ὅσοι δ' ἐπικούροι, ἄργυρον· σίδηρον δὲ καὶ χαλκὸν τοῖς τε γεωργοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις δημιουργοῖς. ἥτε οὖν ξυγγενεῖς ὄντες πάντες τὸ μὲν πολὺ ὁμοίους ἂν ὑμῖν αὐτοῖς γεινῶτε, ἔστι δ' ὅτε ἐκ χρυσοῦ B γεννηθείη ἂν ἀργυροῦν καὶ ἐξ ἀργυροῦ χρυσοῦν ἔκγονον καὶ τᾶλλα πάντα οὕτως ἐξ ἀλλήλων. τοῖς οὖν ἄρχουσι καὶ πρῶτον καὶ μάλιστα παραγγέλλει ὁ θεός, ὅπως μηδεὶς οὕτω φύλακες ἀγαθοὶ ἔσονται μηδ' οὕτω σφόδρα φυλάξουσιν μηδὲν ὥς τοὺς ἐκγόνους, ὅ τι αὐτοῖς τούτων ἐν ταῖς ψυχαῖς παραμέμικται, καὶ εἰάν τε σφέτερος ἔκγονος ὑπόχαλκος ἢ ὑποσίδηρος γένηται, μηδεὶν τρόπῳ κατελείψουσιν, ἀλλὰ τὴν τῇ φύσει προσήκουσαν τιμὴν ἀποδόντες ᾧσουςιν εἰς δημιουργοὺς ἢ εἰς γεωργοὺς, καὶ ἂν αὖ ἐκ τούτων τις ὑπόχρυσος ἢ ὑπάργυρος φυῇ, τιμήσαντες ἀνάξουσιν τοὺς μὲν εἰς φυλακὴν, τοὺς δὲ εἰς ἐπικουρίαν, ὡς χρησιμοῦ ὄντος τότε τὴν πόλιν διαφθαρήναι, ὅταν αὐτὴν ὁ σίδηρος ἢ ὁ χαλκός¹ φυλάξῃ. τοῦτον οὖν μῦθον ὅπως ἂν πεισθεῖεν, ἔχεις τινὰ μηχανήν; Οὐδὲν γὰρ, ὅπως γ' ἂν αὐτοὶ οὗτοι· ὅπως μέντ' ἂν οἱ τοῖς ὑεῖς καὶ οἱ D ἔπειτα οἱ τ' ἄλλοι ἄνθρωποι οἱ ὕστερον. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο, ἦν δ' ἐγώ, εἴ ἂν ἔχοι πρὸς τὸ μᾶλλον αὐτοὺς τῆς πόλεως τε καὶ ἀλλήλων κήδεσθαι· σχεδὸν γάρ τι μανθάνω ὃ λέγεις.

XXII. Καὶ τοῦτο μὲν δὴ ἔξει ὅπῃ ἂν αὐτὸ ἢ φήμῃ ἀγάγῃ· ἡμεῖς δὲ τούτους τοὺς γηγενεῖς ὀπλίσαντες προάγωμεν ἡγουμένων τῶν ἀρχόντων. ἐλθόντες δὲ θεασάσθων τῆς πόλεως ὅπου κάλλιστον στρατοπεδεύσασθαι, ὅθεν τοὺς τε ἔνδον μάλιστ' ἂν κατέχοιεν, εἴ τις μὴ ἐθέλοι τοῖς E νόμοις πείθεσθαι, τοὺς τε ἔξωθεν ἀπαμύνοιεν, εἰ πολέμιος ὥσπερ λύκος ἐπὶ ποίμνην τις ἴοι, στρατοπεδευσάμενοι δέ, θύσαντες οἷς χρή, εὐνὰς ποιησάσθων. ἢ πῶς; Οὕτως,

¹ ὁ σίδηρος ἢ ὁ χαλκός γ: ὁ σίδηρος φύλαξ ἢ ὁ χαλκοῦς A¹: ὁ σιδηροῦς φύλαξ ἢ ὁ χαλκοῦς A².

ἔφη. Οὐκοῦν τοιαύτας, οἷας χειμῶνός τε στέγειν καὶ
 ῥέους ἱκανὰς εἶναι; Πῶς γὰρ οὐχί; οἰκήσεις γάρ, ἔφη,
 δοκεῖς μοι λέγειν. Ναί, ἦν δ' ἐγώ, στρατιωτικός γε, ἀλλ'
 416 οὐ χρηματιστικός. | Πῶς, ἔφη, αὖ τοῦτο λέγεις διαφέρειν
 ἐκείνου; Ἐγὼ σοι, ἦν δ' ἐγώ, πειράσομαι εἰπεῖν. δεινό-
 τατον γάρ που πάντων καὶ αἰσχιστον¹ ποιμέσι τοιούτους
 γε καὶ οὕτω τρέφειν κύνας ἐπικούρους ποιμνίων, ὥστε
 ὑπὸ ἀκολασίας ἢ λιμοῦ ἢ τινος ἄλλου κακοῦ ἔθους αὐτοὺς
 τοὺς κύνας ἐπιχειρήσαι τοῖς προβάτοις κακουργεῖν καὶ
 ἀντὶ κυνῶν λίκοις ὁμοιωθῆναι. Δεινόν, ἦ δ' ὅς· πῶς δ'
 Β οὔ; Οὐκοῦν φυλακτέον παντὶ τρόπῳ, μὴ τοιούτον ἡμῖν
 οἱ ἐπίκουροι ποιήσωσι πρὸς τοὺς πολίτας, ἐπειδὴ αὐτῶν
 κρείττους εἰσίν, ἀντὶ ξυμμάχων εἰμενῶν δεσπόταις ἀγρίοις
 ἀφομοιωθῶσιν; Φυλακτέον, ἔφη. Οὐκοῦν τὴν μεγίστην
 τῆς εὐλαβείας παρεσκευασμένοι ἂν εἶεν, εἰ τῷ ὄντι καλῶς
 πεπαιδευμένοι εἰσίν; Ἀλλὰ μὲν εἰσίν γ', ἔφη. καὶ ἐγὼ²
 εἶπον, Τοῦτο μὲν οὐκ ἄξιον δυσχυρίζεσθαι, ὦ φίλε
 Γλαῦκων· ὁ μέντοι ἄρτι ἐλέγομεν, ἄξιον, ὅτι δεῖ αὐτοὺς
 C τῆς ὀρθῆς τυχεῖν παιδείας, ἣτις ποτέ ἐστιν, εἰ μέλλουσι
 τὸ μέγιστον ἔχειν πρὸς τὸ ἡμεροὶ εἶναι αὐτοῖς τε καὶ τοῖς
 φυλαττομένοις ὑπ' αὐτῶν. Καὶ ὀρθῶς γε, ἦ δ' ὅς. Πρὸς
 τοίνυν τῇ παιδείᾳ ταύτῃ φαίη ἂν τις νοῦν ἔχων δεῖν καὶ
 τὰς οἰκήσεις καὶ τὴν ἄλλην οὐσίαν τοιαύτην αὐτοῖς πα-
 ρεσκευάσθαι³, ἣτις μήτε τοὺς φύλακας ὥς ἀρίστους εἶναι
 παύσοι αὐτούς, κακουργεῖν τε μὴ ἐπαροῦ⁴ περὶ τοὺς
 D ἄλλους πολίτας. Καὶ ἀληθῶς γε φήσει. "Ορα δὴ, εἶπον
 ἐγώ, εἰ τοιόνδε τινὰ τρόπον δεῖ αὐτοὺς ζῆν τε καὶ οἰκεῖν,
 εἰ μέλλουσι τοιοῦτοι ἔσεσθαι· πρῶτον μὲν οὐσίαν κεκτη-
 μένον μηδεμίαν μηδένα ἰδίαν, ἂν μὴ πᾶσα ἀνάγκη· ἔπειτα
 οἴκησιν καὶ ταμιεῖον μηδενὶ εἶναι μηδὲν τοιούτον, εἰς δ' οὐ
 πᾶς ὁ βουλόμενος εἴσεισι· τὰ δ' ἐπιτήδεια, ὅσων δέονται

¹ αἰσχιστον Ξ q: αἰσχιστόν που Α.
 σκευάσθαι Π: παρσκευάσασθαι Α.

² ἐγὼ v: ἐγωγ' Α.

³ παρε-

⁴ ἐπαροῦ Θ: ἐπάρη Α.

ἄνδρες ἀθληταὶ πολέμου σώφρονές τε καὶ ἀνδρείοι, ταξα- **Ε**
 μένους παρὰ τῶν ἄλλων πολιτῶν δέχεσθαι μισθὸν τῆς
 φυλακῆς τοσοῦτον, ὅσον μήτε περιεῖναι αὐτοῖς εἰς τὸν
 ἐνιαυτὸν μήτε ἐνδεῖν· φοιτῶντας δὲ εἰς ξυσσίτια ὥσπερ
 ἐστρατοπεδευμένους κοινῇ ζῆν· χρυσίον δὲ καὶ ἀργύριον
 εἰπεῖν αὐτοῖς ὅτι θεῖον παρὰ θεῶν αἰεὶ ἐν τῇ ψυχῇ ἔχουσι
 καὶ οὐδὲν προσδέονται τοῦ ἀνθρωπείου, οὐδὲ ὅσια τὴν
 ἐκείνου κτήσιν τῇ τοῦ θνητοῦ χρυσοῦ κτήσει ξυμμιγνύντας
 μιαίνειν, διότι πολλὰ καὶ ἀνόσια περὶ τὸ τῶν | πολλῶν **417**
 νόμισμα γέγονεν, τὸ παρ' ἐκείνοις δὲ ἀκήρατον· ἀλλὰ
 μόνοις αὐτοῖς τῶν ἐν τῇ πόλει μεταχειρίζεσθαι καὶ ἄπτε-
 σθαι χρυσοῦ καὶ ἀργύρου οὐ θέμις, οὐδ' ὑπὸ τὸν αὐτὸν
 ὄροφον ἵεναι οὐδὲ περιάψασθαι οὐδὲ πίνειν ἐξ ἀργύρου ἢ
 χρυσοῦ. καὶ οὕτω μὲν σφύζονται τ' ἂν καὶ σφύζοιεν τὴν
 πόλιν· ὁπότε δ' αὐτοὶ γῆν τε ἰδίαν καὶ οἰκίας καὶ
 νομίσματα κτήσονται, οἰκονόμοι μὲν καὶ γεωργοὶ ἀντὶ
 φυλάκων ἔσονται, δεσπόται δ' ἐχθροὶ ἀντὶ ξυμμάχων τῶν **Β**
 ἄλλων πολιτῶν γενήσονται, μισοῦντες δὲ διὰ καὶ μισού-
 μενοι καὶ ἐπιβουλευόντες καὶ ἐπιβουλευόμενοι διάξουσι
 πάντα τὸν βίον, πολὺ πλείω καὶ μᾶλλον δεδιότες τοῖς
 ἔνδον ἢ τοὺς ἔξωθεν πολεμίους, θέοντες ἤδη τότε ἐγγύτατα
 ὀλέθρου αὐτοὶ τε καὶ ἡ ἄλλη πόλις. τούτων οὖν πάντων
 ἔνεκα, ἣν δ' ἐγώ, φῶμεν οὕτω δεῖν κατεσκευάσθαι τοῖς
 φύλακας οἰκήσεώς τε πέρι καὶ τῶν ἄλλων, καὶ ταῦτα
 νομοθετήσωμεν, ἢ μή; Πάνυ γε, ἦ δ' ὅς ὁ Γλαῦκων.

Δ.

I. Καὶ ὁ Ἀδείμαντος ὑπολαβὼν Τί οὖν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἀπολογήσῃ, εἴαν τίς σε φῇ μὴ πάνυ τι εὐδαίμονας ποιεῖν τούτους τοὺς ἄνδρας, καὶ ταῦτα δι' ἑαυτούς, ὧν ἔστι μὲν ἡ πόλις τῇ ἀληθείᾳ, οἱ δὲ μηδὲν ἀπολαύουσιν ἀγαθὸν τῆς πόλεως, οἷον ἄλλοι ἀγροὺς τε κεκτημένοι καὶ οἰκίας οἰκοδομούμενοι καλὰς καὶ μεγάλας καὶ ταύταις πρέπουσαν κατασκευὴν κτῶμενοι καὶ θυσίας θεοῖς ἰδίας θύοντες καὶ ξενοδοκοῦντες καὶ δὴ καί, ἃ νῦν δὴ σὺ ἔλεγες, χρυσὸν τε καὶ ἄργυρον κεκτημένοι καὶ πάντα ὅσα ἰομίζεται τοῖς μέλλουσιν μακαρίοις εἶναι; ἀλλ' ἀτεχνῶς, φαίη ἄν, ὥσπερ ἐπίκουροι μισθωτοὶ ἐν τῇ πόλει
 420 φαίνονται | καθῆσθαι οὐδὲν ἄλλο ἢ φρουροῦντες. Ναί, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ταῦτά γε ἐπισίτιοι καὶ οὐδὲ μισθὸν πρὸς τοῖς σιτίοις λαμβάνοντες ὥσπερ οἱ ἄλλοι, ὥστε οὐδ' ἂν ἀποδημῆσαι βούλωνται ἰδίᾳ, ἐξέσται αὐτοῖς, οὐδ' ἐταίραις διδόναι οὐδ' ἀναλίσκειν ἂν ποι βούλωνται ἄλλοσε, οἷα δὴ οἱ εὐδαίμονες δοκοῦντες εἶναι ἀναλίσκουσι. ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα συχνὰ τῆς κατηγορίας ἀπολείπεις. Ἄλλ', ἦ δ' ὅς, ἔστω καὶ ταῦτα κατηγορημένα. Τί οὖν δὴ
 B | ἀπολογησόμεθα, φῆς; Ναί. Τὸν αὐτὸν οἶμον, ἦν δ' ἐγώ, πορεύομενοι εὐρήσομεν, ὥς ἐγῶμαι, ἃ λεκτέα. ἐροῦμεν γάρ, ὅτι θαυμαστὸν μὲν ἂν οἶδεν εἶη, εἰ καὶ οὔτοι οὕτως εὐδαιμονέστατοί εἰσιν, οὐ μὲν πρὸς τοῦτο βλέποντες τὴν πόλιν οἰκίζομεν, ὅπως ἔν τι ἡμῖν ἔθνος ἔσται διαφερόντως

εὐδαιμον, ἀλλ' ὅπως ὅ τι μάλιστα ὅλη ἢ πόλις. εἰρήθημεν γὰρ ἐν τῇ τοιαύτῃ μάλιστα ἂν εὐρεῖν¹ δικαιοσύνην καὶ αὐτὴν ἐν τῇ κακίστῃ οἰκουμένῃ ἀδικίαν, κατιδόντες δὲ κρίναι ἂν. C ὁ πάλαι ζητοῦμεν. νῦν μὲν οὖν, ὥς οἴομεθα, τὴν εὐδαιμονίαν πλάττομεν οὐκ ἀπολαμβάνοντες ὀλίγους ἐν αὐτῇ τοιούτους τινὰς τιθέντες, ἀλλ' ὅλην· αὐτίκα δὲ τὴν ἐναντίαν σκεψόμεθα. ὥσπερ οὖν ἂν εἰ ἡμᾶς ἀνδριάντας γράφοντας προσελθὼν τις ἔψεγε λέγων, ὅτι οὐ τοῖς καλλίστοις τοῦ ζώου τὰ κάλλιστα φάρμακα προστίθεμεν· οἱ γὰρ ὀφθαλμοί, κίλλιστον ὄν, οὐκ ὁστρεῖω ἐναληλιμμένοι εἶεν, ἀλλὰ μέλανι· μετρίως ἂν ἐδοκοῦμεν πρὸς αὐτὸν ἀπολογεῖσθαι D λέγοντες· ὦ θαυμάσιε, μὴ οἴου δεῖν ἡμᾶς οὕτω καλοὺς ὀφθαλμοὺς γράφειν, ὥστε μὴδὲ ὀφθαλμοὺς φαίνεσθαι, μὴδ' αὖτ' ἄλλα μέρη, ἀλλ' ἄθρει εἰς τὰ προσήκοντα ἐκάστοις ἀποδιδόντες τὸ ὅλον καλὸν ποιούμεν· καὶ δὴ καὶ νῦν μὴ ἀνάγκαζε ἡμᾶς τοιαύτην εὐδαιμονίαν τοῖς φύλαξι προσάπτειν, ἢ ἐκείνους πᾶν μᾶλλον ἀπεργάσεται ἢ φύλακας. ἐπιστάμεθα γὰρ καὶ τοὺς γεωργοὺς ξυστίδας E ἀμφιέσαντες καὶ χρυσὸν περιθέντες πρὸς ἡδονὴν ἐργάζεσθαι κελεύειν τὴν γῆν, καὶ τοὺς κεραμέας κατακλίναντες ἐπὶ δεξιὰ² πρὸς τὸ πῦρ διαπίνοντάς τε καὶ εὐωχομένους, τὸν τροχὸν παραθεμένους, ὅσους ἂν ἐπιθυμῶσι κεραμεύειν, καὶ τοὺς ἄλλους πάντας τοιούτῳ τρόπῳ μακαρίους ποιεῖν, ἵνα δὴ ὅλη ἢ πόλις εὐδαιμονῇ. ἀλλ' ἡμᾶς μὴ οὕτω νουθέτει· ὥς, ἂν σοὶ πειθώμεθα, οὔτε ὁ γεωργὸς γεωργὸς ἔσται, οὔτε | ὁ κεραμεὺς κεραμεὺς, οὔτε ἄλλος οὐδεὶς οὐδὲν 421 ἔχων σχῆμα ἐξ ὧν πόλις γίγνεται. ἀλλὰ τῶν μὲν ἄλλων ἐλάττων λόγος· νευρορράφοι γὰρ φαῦλοι γενόμενοι καὶ διαφθαρέντες καὶ προσποιησάμενοι εἶναι μὴ ὄντες πόλει οὐδὲν δεινόν· φύλακες δὲ νόμων τε καὶ πόλεως μὴ ὄντες ἀλλὰ δοκοῦντες ὁρᾷς δὴ ὅτι πᾶσαν ἄρδην πόλιν ἀπολλύασιν καὶ αὖ τοῦ εὖ οἰκεῖν καὶ εὐδαιμονεῖν μόνοι τὸν

¹ ἂν εὐρεῖν Π : ἀνευρεῖν Α.² ἐπὶ δεξιὰ Ξ α : ἐπιδέξια Α.

καιρὸν ἔχουσιν. εἰ μὲν οὖν ἡμεῖς μὲν φύλακας ὡς ἀληθῶς
 Β ποιούμεν, ἥκιστα κακούργους τῆς πόλεως, ὁ δ' ἐκείνο
 λέγων γεωργούς¹ τινὰς καὶ ὥσπερ ἐν πανηγύρει ἀλλ' οὐκ
 ἐν πόλει ἐστιάτορας εὐδαίμονας, ἄλλο ἂν τι ἢ πόλιν λέγοι.
 σκεπτέον οὖν, πότερον πρὸς τοῦτο βλέποντες τοὺς φύλακας
 καθιστῶμεν, ὅπως ὅ τι πλείστη αὐτοῖς εὐδαιμονία ἐγγενή-
 σεται. ἢ τοῦτο μὲν εἰς τὴν πόλιν ὅλην βλέποντας θεατέον
 εἰ ἐκείνη ἐγγίγνεται, τοὺς δ' ἐπικούρους τούτους καὶ τοὺς
 C φύλακας ἐκείνο ἀναγκαστέον ποιεῖν καὶ πειστέον, ὅπως ὅ
 τι ἄριστοι δημιουργοὶ τοῦ ἑαυτῶν ἔργου ἔσονται, καὶ τοὺς
 ἄλλους ἅπαντας ὡσαύτως, καὶ οὕτω ξυμπάσης τῆς πόλεως
 αἰξανομένης καὶ καλῶς οἰκίζομένης εἰστέον² ὅπως ἐκάστοις
 τοῖς ἔθνεσιν ἢ φύσις ἀποδίδωσι τοῦ μεταλαμβάνειν εὐ-
 δαιμονίας.

II. Ἄλλ', ἢ δ' ὅς, καλῶς μοι δοκεῖς λέγειν. Ἄρ'
 οἶν, ἣν δ' ἐγώ, καὶ τὸ τούτου ἀδελφὸν δόξω σοι μετρίως
 λέγειν; Τί μάλιστα; Τοὺς ἄλλους αὖ δημιουργοὺς σκόπει
 D εἰ τάδε διαφθείρει³, ὥστε καὶ κακοὺς γίνεσθαι. Τὰ ποῖα
 δὴ ταῦτα; Πλούτος, ἣν δ' ἐγώ, καὶ πενία. Πῶς δὴ; ὦδε.
 πλουτήσας χυτρεὺς δοκεῖ σοι ἔτι ἐθελήσειν ἐπιμελεῖσθαι
 τῆς τέχνης; Οὐδαμῶς, ἔφη. Ἄργος δὲ καὶ ἀμελὲς γενή-
 σεται μᾶλλον αὐτὸς αὐτοῦ; Πολύ γε. Οὐκοῦν κακίων
 χυτρεὺς γίγνεται; Καὶ τοῦτο, ἔφη, πολὺ. Καὶ μὴν καὶ
 ὄργανά γε μὴ ἔχων παρέχεσθαι ὑπὸ πενίας ἢ τι ἄλλο τῶν
 E εἰς τὴν τέχνην τά τε ἔργα πονηρότερα ἐργάσεται καὶ τοὺς
 υἱεῖς ἢ ἄλλους, οὓς ἂν διδάσκη, χείρους δημιουργοὺς δι-
 δάξεται. Πῶς δ' οὖν; Ὑπ' ἀμφοτέρων δὴ, πενίας τε καὶ
 πλούτου, χείρω μὲν τὰ τῶν τεχνῶν ἔργα, χείρους δὲ αὐτοί.
 Φαίνεται. Ἔτερα δὴ, ὡς ἔοικε, τοῖς φύλαξιν ἠυρήκαμεν,
 ἃ παντὶ τρόπῳ φυλακτέον ὅπως μήποτε αὐτοὺς λήσει εἰς
 τὴν πόλιν παραδύντα. Ποῖα ταῦτα; Πλούτος τε, ἣν δ'

¹ γεωργούς codd.: an λεωργούς?² εἰστέον codd.: an ἐκτέον?³ διαφθείρει II: διαφέρει A.

ἐγώ, καὶ πειρία· | ὥς τοῦ μὲν τρυφὴν καὶ ἀργίαν καὶ νεωτε- 422
 ρισμόν ποιοῦντος, τοῦ δὲ ἀνελευθερίαν καὶ κακουργίαν
 πρὸς τῷ νεωτερισμῷ. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. τότε μέντοι.
 ὦ Σώκρατες, σκόπει, πῶς ἡμῖν ἡ πόλις οἷα τ' ἔσται πολε-
 μεῖν, ἐπειδὰν χρήματα μὴ κεκτημένη ᾖ, ἄλλως τε καὶ πρὸς
 μεγάλην τε καὶ πλουσίαν ἀναγκασθῇ πολεμεῖν. Δῆλον,
 ἦν δ' ἐγώ, ὅτι πρὸς μὲν μίαν χαλεπώτερον, πρὸς δὲ δύο
 τοιαύτας ῥᾶον. Πῶς εἶπες; ἦ δ' ὅς. Πρώτον μὲν που, Β
 εἶπον, ἐὰν δέῃ μάχεσθαι, ἄρα οὐ πλουσίοις ἀνδράσι μα-
 χοῦνται αὐτοὶ ὄντες πολέμου ἀθληταί; Ναὶ τοῦτό γε,
 ἔφη. Τί οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Ἀδείμαντε; εἰς πύκτης ὥς οἷόν
 τε κάλλιστα ἐπὶ τοῦτο παρεσκευασμένος δυοῖν μὴ πί-
 κταιν, πλουσίῳ δὲ καὶ πτόνῳ, οὐκ ἂν δοκεῖ σοι ῥαδίως
 μάχεσθαι; Οὐκ ἂν ἴσως, ἔφη, ἅμα γε. Οὐδ' εἰ ἐξείη, ἦν
 δ' ἐγώ, ὑποφεύγουσι τὸν πρότερον ἀεὶ προσφερόμενον C
 ἀναστρέφοντα κρούειν, καὶ τοῦτο ποιοὶ πολλάκις ἐν ἡλίῳ
 τε καὶ πνίγει; ἄρα γε οὐ καὶ πλείους χειρώσαιτ' ἂν τοιού-
 τους ὁ τοιοῦτος; Ἀμέλει, ἔφη, οὐδὲν ἂν γένοιτο θαυμα-
 στόν. Ἄλλ' οὐκ οἶε πυκτικῆς πλέον μετέχειν τοὺς
 πλουσίους ἐπιστήμη τε καὶ ἐμπειρία ἢ πολεμικῆς; Ἐγώ,
 ἔφη. Ῥαδίως ἄρα ἡμῖν οἱ ἀθληταὶ ἐκ τῶν εἰκότων δι-
 πλασίοις τε καὶ τριπλασίοις αὐτῶν μαχοῦνται. Συγχω-
 ρήσομαί σοι, ἔφη· δοκεῖς γάρ μοι ὀρθῶς λέγειν. Τί δ'; D
 ἂν πρεσβείαν πέμψαντες εἰς τὴν ἑτέραν πόλιν τάληθῇ
 εἵπωσιν, ὅτι ἡμεῖς μὲν οὐδὲν χρυσίῳ οὐδ' ἀργυρίῳ χρώμεθα,
 οὐδ' ἡμῖν θέμις, ὑμῖν δέ· συμπολεμήσαντες οὖν μεθ'
 ἡμῶν ἔχετε τὰ τῶν ἐτέρων· οἶε τινὰς ἀκούσαντας ταῦτα
 αἰρήσεσθαι κυσὶ πολεμεῖν στερεοῖς τε καὶ ἰσχυροῖς μᾶλλον
 ἢ μετὰ κυνῶν προβάτοισι πίσσί τε καὶ ἀπαλοῖς; Οὐ
 μοι δοκεῖ. ἄλλ' ἐὰν εἰς μίαν, ἔφη, πόλιν συναθροισθῇ
 τὰ τῶν ἄλλων χρήματα, ἔρα μὴ κίνδυνον φέρη τῇ μὴ E
 πλουτούσῃ. Εὐδαίμων εἶ, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι οἶε ἄξιον εἶναι
 ἄλλην τινὰ προσιπεῖν πόλιν ἢ τὴν τοιαύτην οἷαν ἡμεῖς

κατεσκευάζομεν. Ἄλλὰ τί μὴν; ἔφη. Μειζόνως, ἦν δ' ἐγώ, χρηὶ προσαγορεύειν τὰς ἄλλας· ἐκάστη γὰρ αὐτῶν πόλεις εἰσὶ πάμπολλαι, ἀλλ' οὐ πόλεις, τὸ τῶν παιζόντων. δύο μὲν, καὶ ὅτι οὖν ἦ, πολεμία¹ ἀλλήλαις, ἡ μὲν πενήτων, ἡ δὲ 423 πλουσίων· τούτων δ' | ἐν ἑκατέρᾳ πάνυ πολλάί, αἷς ἐὰν μὲν ὡς μιᾷ προσφέρῃ, παντὸς ἂν ἀμάρτοις, ἐὰν δὲ ὡς πολλαῖς, διδοὺς τὰ τῶν ἐτέρων τοῖς ἐτέροις χρήματά τε καὶ δυνάμεις ἢ καὶ αὐτοῖς, ξυμμάχοις μὲν αἰεὶ πολλοῖς χρήσει, πολεμίαις δ' ὀλίγοις. καὶ ἕως² ἂν ἡ πόλις σοὶ οἰκῇ σωφρόνως ὡς ἄρτι ἐτάχθη, μεγίστη ἔσται, οὐ τῷ εὐδοκιμεῖν λέγω, ἀλλ' ὡς ἀληθῶς μεγίστη, καὶ ἐὰν μόνον ἢ³ χιλίων τῶν προπολεμοίντων. οὕτω γὰρ μεγάλην πόλιν Β μίαν οὐ ῥαδίως οὔτε ἐν Ἑλληνισιν οὔτε ἐν βαρβάροις εὐρήσεις, δοκούσας δὲ πολλὰς καὶ πολλαπλασίας τῆς τηλικαύτης. ἢ ἄλλως οἶει; Οὐ μὰ τὸν Δί', ἔφη.

III. Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, οὗτος ἂν εἴη καὶ κάλλιστος ὕρος τοῖς ἡμετέροις ἀρχουσιν, ὅσῃν δεῖ τὸ μέγεθος τὴν πόλιν ποιεῖσθαι καὶ ἡλικὴ οὔσῃ ὅσῃν χώραν ἀφορισάμενους τὴν ἄλλην χαίρειν ἐὰν. Τίς, ἔφη, ὕρος; Οἶμαι μὲν, ἦν δ' ἐγώ, τόνδε· μέχρι οὗ ἂν ἐθέλῃ αὐξομένη εἶναι μία, C μέχρι τούτου αὔξειν, πέρα δὲ μή. Καὶ καλῶς γ', ἔφη. Οὐκοῦν καὶ τοῦτο αὖ ἄλλο πρόσταγμα τοῖς φύλαξι προστάξομεν, φυλάττειν παντὶ τρόπῳ, ὅπως μήτε σμικρὰ ἢ πόλις ἔσται μήτε μεγάλη δοκούσα, ἀλλὰ τις ἱκανὴ καὶ μία. Καὶ φαῦλόν γ', ἔφη, ἴσως αὐτοῖς προστάξομεν. Καὶ τούτου γε, ἦν δ' ἐγώ, ἔτι φαυλότερον τόδε, οὐ καὶ ἐν τῷ πρόσθεν ἐπεμνήσθημεν λέγοντες, ὡς δέοι, ἐὰν τε τῶν φυλίκων τις φαῦλος ἔκγονος γένηται, εἰς τοὺς ἄλλους D αὐτὸν³ ἀποπέμπεσθαι, εἰν τ' ἐκ τῶν ἄλλων σπουδαῖος, εἰς τοὺς φύλακας. τοῦτο δ' ἐβούλετο δηλοῦν, ὅτι καὶ τοὺς ἄλλους πολίτας, πρὸς ὃ τις πεφυκεν, πρὸς τοῦτο εἶνα πρὸς ἐν ἑαστον ἔργον δεῖ κομίζειν, ὅπως ἂν ἐν τῷ αὐτοῦ

¹ πολεμία II: πολέμια A.² ἕως ν: ὡς A.³ αὐτὸν II: αὐτῶν A.

ἐπιτηδεύων ἕκαστος μὴ πολλοί, ἀλλ' εἰς γίγνηται, καὶ οὕτω δὴ ξύμπασα ἡ πόλις μία φύηται, ἀλλὰ μὴ πολλάί. Ἔστι γάρ, ἔφη, τοῦτο ἐκείνου σμικρότερον. Οὗτοι, ἦν δ' ἐγώ, ὦ ἀγαθὲ Ἀδείμαντε, ὡς δόξειεν ἂν τις, ταῦτα πολλὰ καὶ μεγάλα αὐτοῖς προστάττομεν, ἀλλὰ πάντα φαῦλα, E εἰάν τὸ λεγόμενον ἐν μέγα φυλάττωσι, μᾶλλον δ' ἀντὶ μεγάλου ἱκανόν. Τί τοῦτο; ἔφη. Τὴν παιδείαν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τροφήν. εἰάν γὰρ εὖ παιδευόμενοι μέτριοι ἄνδρες γίγνωνται, πάντα ταῦτα ῥαδίως διόψονται καὶ ἄλλα γε, ὅσα νῦν ἡμεῖς παραλείπομεν, τὴν τε τῶν γυναικῶν κτῆσιν καὶ γάμων καὶ παιδοποιίας, ὅτι | δεῖ ταῦτα κατὰ τὴν 424 παροιμίαν πάντα ὅ τι μάλιστα κοινὰ¹ ποιεῖσθαι. Ὅρθο-
τατα γάρ, ἔφη, γίγνοιτ' ἂν. Καὶ μὴν, εἶπον, πολιτεία, εἰάνπερ ἅπαξ ὁρμήσῃ εὖ, ἔρχεται ὥσπερ κύκλος αὐξανο-
μένη. τροφή γὰρ καὶ παιδευσις χρηστὴ σωζομένη φύσεις ἀγαθὰς ἐμποιεῖ, καὶ αὖ φύσεις χρησταὶ τοιαύτης παιδείας ἀντιλαμβανόμεναι ἔτι βελτίους τῶν προτέρων φύονται εἰς
τε τᾶλλα καὶ εἰς τὸ γεννᾶν, ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις B
ζώοις. Εἰκός γ', ἔφη. Ὡς τοίνυν διὰ βραχέων εἰπεῖν, τούτου ἀνθεκτέον τοῖς ἐπιμεληταῖς τῆς πόλεως, ὅπως ἂν αὐτοὺς μὴ λάθῃ διαφθαρέν, ἀλλὰ παρὰ πάντα αὐτὸ φυλάττωσι, τὸ μὴ νεωτερίζειν περὶ γυμναστικὴν τε καὶ μουσικὴν παρὰ τὴν τάξιν, ἀλλ' ὡς οἶόν τε μάλιστα φυλάττειν, φοβουμένους ὅταν τις λέγῃ, ὡς τὴν αἰοιδὴν

μᾶλλον ἐπιφρονέουσ' ἄνθρωποι,
ἧτις ἀειδόντεσσι νεωτάτῃ ἀμφιπέληται,

μὴ πολλάκις τὸν ποιητὴν τις οἶηται λέγειν οὐκ ἄσματα C
νέα, ἀλλὰ τρόπον ῥῶδῃς νέον, καὶ τοῦτο ἐπαιη. δεῖ δ' οὐτ' ἐπαινεῖν τὸ τοιοῦτον οὔτε ὑπολαμβάνειν· εἶδος γὰρ καινὸν μουσικῆς μεταβύλλειν εὐλαβητέον ὡς ἐν ὅλῳ

¹ κοινὰ Hartman: κοινὰ τὰ φίλων A.

κινδυνεύοντα· οὐδαμοῦ γὰρ κινούνται μουσικῆς τρόποι
ἄνευ πολιτικῶν νόμων τῶν μεγίστων, ὥς φησί τε Δάμων
καὶ ἐγὼ πείθομαι. Καὶ ἐμὲ τοίνυν, ἔφη ὁ Ἀδείμαντος,
θὲς τῶν πεπεισμένων.

- D IV. Τὸ δὴ φυλακτήριον, ἦν δ' ἐγώ, ὡς ἔοικεν, ἐν-
ταῦθά που οἰκοδομητέον τοῖς φύλαξιν, ἐν μουσικῇ. Ἡ
γούνη παρανομία, ἔφη, ῥαδίως αὕτη λαυθάνει παραδυο-
μένη. Ναί, ἔφη, ὡς ἐν παιδιᾷ γε μέρει καὶ ὡς κακὸν
οὐδὲν ἐργαζομένη. Οὐδὲ γὰρ ἐργάζεται, ἔφη, ἄλλο γε ἢ
κατὰ σμικρὸν εἰσοικισαμένη ἡρέμα ὑπορρεῖ πρὸς τὰ ἡθῆ
τε καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα· ἐκ δὲ τούτων εἰς τὰ πρὸς
ἀλλήλους ξυμβόλαια μείζων ἐκβαίνει· ἐκ δὲ δὴ τῶν
- E ξυμβολαίων ἔρχεται ἐπὶ τοὺς νόμους καὶ πολιτείας σὺν
πολλῇ, ᾧ Σώκρατες, ἀσελγεία, ἕως ἂν τελευτῶσα πάντα
ιδία καὶ δημοσία ἀιατρέψῃ. Εἶπεν, ἦν δ' ἐγώ· οὕτω τοῦτ'
ἔχει; Δοκεῖ μοι, ἔφη. Οὐκοῦν, ὁ ἐξ ἀρχῆς ἐλέγομεν, τοῖς
ἡμετέροις παισὶν ἐννομωτέρου εὐθὺς παιδιᾷ μεθεκτέον,
ὡς παρανόμου γιγνομένης αὐτῆς καὶ παίδων τοιούτων
- 425 ἐννόμους τε καὶ σπουδαίους ἐξ | αὐτῶν ἄνδρας αὐξάνεσθαι
ἀδύνατον ὄν; Πῶς δ' οὐχί; ἔφη. Ὅταν δὴ ἄρα καλῶς
ἀρξάμενοι παῖδες παίζειν ἐννομίαν διὰ τῆς μουσικῆς
εἰσδέξωνται, πάλιν τούναντίον ἢ κείνοις εἰς πάντα ξυνέ-
πεται τε καὶ αὔξει, ἐπανορθοῦσα εἴ τι καὶ πρότερον τῆς
πόλεως ἔκειτο. Ἀληθῆ μέντοι, ἔφη. Καὶ τὰ σμικρὰ ἄρα,
εἶπον, δοκοῦντα εἶναι νόμιμα ἐξευρίσκουσιν οὗτοι, ἃ οἱ
πρότερον ἀπώλλυσαν πάντα. Ποῖα; Τὰ τοιαῦδε· σιγᾶς
- B τε τῶν νεωτέρων παρὰ πρεσβυτέροις, ἃς πρέπει, καὶ
κατακλίσεις καὶ ὑπαναστάσεις καὶ γονέων θεραπείας, καὶ
κουράς γε καὶ ἀμπεχόνας καὶ ὑποδέσεις καὶ ὅλον τὸν τοῦ
σώματος σχηματισμὸν καὶ τᾶλλα ὅσα τοιαῦτα. ἢ οὐκ
οἶε; Ἐγωγε. Νομοθετεῖν δ' αὐτὰ οἶμαι εὐηθες· οὔτε γάρ
που γίγνεται οὗτ' ἂν μείνειεν λόγῳ τε καὶ γράμμασιν
νομοθετηθέντα. Πῶς γάρ; Κινδυνεύει γοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ᾧ

Ἄδειμαντε, ἐκ τῆς παιδείας ὁποίας¹ ἂν τις ὀρμήσῃ, τοιαῦτα καὶ τὰ ἐπόμενα εἶναι. ἢ οὐκ ἀεὶ τὸ ὅμοιον ὄν C ὅμοιον παρακαλεῖ; Τί μὴν; Καὶ τελευτῶν δὴ, οἶμαι, φαῖμεν ἂν εἰς ἓν τι τέλεον καὶ νεανικὸν ἀποβαίνειν αὐτὸ ἢ ἀγαθὸν ἢ καὶ τοῦναντίον. Τί γὰρ οὐκ; ἢ δ' ὅς. Ἐγὼ μὲν τοῖνυν, εἶπον, διὰ ταῦτα οὐκ ἂν ἔτι τὰ τοιαῦτα ἐπιχειρήσαιμι νομοθετεῖν. Εἰκότως γ', ἔφη. Τί δέ; ὦ πρὸς θεῶν, ἔφην, τάδε² τὰ ἀγοραῖα ξυμβολαίων τε πέρι κατ' ἀγορὰν ἕκαστοι ἅ πρὸς ἀλλήλους ξυμβάλλουσιν, εἰ δὲ βούλει, καὶ χειροτεχνικῶν περὶ ξυμβολαίων καὶ λοι- D δοριῶν καὶ αἰκείας καὶ δικῶν λήξεως³ καὶ δικαστῶν καταστάσεως, καὶ εἴ που τελῶν τινὲς ἢ πράξεις ἢ θέσεις ἀναγκαῖοί εἰσιν ἢ κατ' ἀγορὰς ἢ λιμένας, ἢ καὶ τὸ παράπαν⁴ ἀγορανομικὰ ἅττα ἢ ἀστυνομικὰ ἢ ἐλλιμενικὰ ἢ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα, τούτων τολμήσομέν τι νομοθετεῖν; Ἄλλ' οὐκ ἄξιον, ἔφη, ἀνδράσι καλοῖς καὶ ἀγαθοῖς ἐπιτάττειν· τὰ πολλὰ γὰρ αὐτῶν, ὅσα δεῖ νομοθετήσασθαι, E ῥαδίως που εὐρήσουσιν. Ναί, ὦ φίλε, εἶπον, ἐάν γε θεὸς αὐτοῖς διδῶ σωτηρίαν τῶν νόμων ὧν ἔμπροσθεν διήλθομεν. Εἰ δὲ μή γε, ἢ δ' ὅς, πολλὰ τοιαῦτα τιθέμενοι ἀεὶ καὶ ἐπανορθούμενοι τὸν βίον διατελοῦσιν, οἴομενοι ἐπιλήψεσθαι τοῦ βελτίστου. Λέγεις, ἔφην ἐγώ, βιώσεσθαι τοὺς τοιούτους ὥσπερ τοὺς κίμνοντάς τε καὶ οὐκ ἐθέλοντας ὑπὸ ἀκολασίας ἐκβῆναι πονηρᾶς διαίτης. Πάνυ μὲν οὖν. Καὶ μὴν | οὗτοί γε χαριέντως διατελοῦσιν. 426 ἰατρευόμενοι γὰρ οὐδὲν περαίνουσιν, πλήν γε ποικιλώτερα καὶ μείζω ποιοῦντες⁵ τὰ νοσήματα, καὶ ἀεὶ ἐλπίζοντες, ἐάν τις φάρμακον συμβουλευέσῃ, ὑπὸ τούτου ἔσεσθαι ἰγίεις⁶. Πάνυ γάρ, ἔφη, τῶν οὕτω καμνόντων τὰ τοιαῦτα πάθῃ. Τί δέ; ἦν δ' ἐγώ· τότε αὐτῶν οὐ χαρίεν, τὸ πάντων

¹ ὁποίας Dobree: ὅποι A.² τάδε Π: om. A.³ λήξεως q:

λήξεις A.

⁴ παράπαν Ξ: πάμπαν A.⁵ ποιοῦντες nos: ποιούσι

codd.

⁶ ὑγιείς Ξ q: ὑγίης A.

ἔχθιστον ἡγεῖσθαι τὸν τᾶληθῇ λέγοντα, ὅτι, πρὶν αὖ
 μεθύων καὶ ἐμπιμπλάμενος καὶ ἀφροδισιάζων καὶ ἀργῶν
 Β παύσεται. οὔτε φάρμακα οὔτε καύσεις οὔτε τομαὶ οὐδ' αὖ
 ἐπρδαὶ αὐτὸν οὔδ' ἐπερίαπτα οὔδ' ἄλλο τῶν τοιούτων
 οὐδὲν ὀνήσει; Οὐ πάνυ χαρίεν, ἔφη· τὸ γὰρ τῷ εὖ
 λέγοντι χαλεπαίνειν οὐκ ἔχει χάριν. Οὐκ ἐπαινέτης εἶ,
 ἔφη· ἐγὼ, ὡς ἔοικας, τῶν τοιούτων ἀνδρῶν. Οὐ μέντοι μὴ
 Δία.

V. Οὐδ' αὖ ἡ πόλις ἄρα, ὅπερ ἄρτι ἐλέγομεν, ὅλη
 τοιοῦτον ποιῇ, οὐκ ἐπαινέσει. ἢ οὐ φαίνονταί σοι ταῦτον
 C ἐργάζεσθαι τούτοις τῶν πόλεων ὅσαι κακῶς πολιτευόμεναι
 προαγορεύουσι τοῖς πολίταις τὴν μὲν κατάστασιν τῆς
 πόλεως ὅλην μὴ κινεῖν, ὡς ἀποθανουμένους, ὃς αὖ τοῦτο
 δρᾷ· ὃς δ' αὖ σφᾶς οὕτω πολιτευομένους ἡδιστα θεραπεύῃ
 καὶ χαρίζεται ὑποτρέχων καὶ προγιγνώσκων τὰς σφετέρας
 βουλήσεις καὶ ταύτας δεινὸς ἢ ἀποπληροῦν, οὗτος ἄρα
 ἀγαθός τε ἔσται ἀνὴρ καὶ σοφὸς τὰ μεγάλα καὶ τιμήσεται
 ὑπὸ σφῶν; Ταῦτον μὲν οἶν, ἔφη, ἔμοιγε δοκοῦσι δρᾶν, καὶ
 D οὐδ' ὁπωστιοῦν ἐπαινῶ. Τί δ' αὖ; τοὺς ἐθέλοντας θερα-
 πεύειν τὰς τοιαύτας πόλεις καὶ προθυμουμένους οὐκ
 ἄγασαι τῆς ἀνδρείας τε καὶ εὐχερείας; Ἐγὼ γ', ἔφη, πλήν
 γ' ὅσοι ἐξηπάτηνται ὑπ' αὐτῶν καὶ οἴονται τῇ ἀληθείᾳ
 πολιτικοὶ εἶναι, ὅτι ἐπαινοῦνται ὑπὸ τῶν πολλῶν. Πῶς
 λέγεις; οὐ συγγιγνώσκεις, ἦν δ' ἐγώ, τοῖς ἀνδράσιν; ἢ
 οἷε οἶόν τ' εἶναι ἀνδρὶ μὴ ἐπισταμένῳ μετρεῖν, ἐτέρων
 τοιούτων πολλῶν λεγόντων ὅτι τετράπηχὺς ἐστίν, αὐτὸν
 E ταῦτα μὴ ἡγεῖσθαι περὶ αὐτοῦ; Οὐκ αὖ, ἔφη, τοῦτό γε.
 Μὴ τοίνυν χαλεπαίνει· καὶ γὰρ πού εἰσι πάντων χαριέ-
 στατοι οἱ τοιοῦτοι, νομοθετοῦντές τε οἶα ἄρτι διήλθομεν
 καὶ ἐπανορθοῦντες, αἰεὶ οἰόμενοί τι πέρας εὐρήσειν περὶ τὰ
 ἐν τοῖς ξυμβολαίοις κακουργήματα καὶ περὶ ἃ νῦν δὴ ἐγὼ
 ἔλεγον, ἀγνοοῦντες ὅτι τῷ ὄντι ὥσπερ Ὑδραν τέμνουσιν.
 427 Καὶ μὴν, ἔφη, οὐκ ἄλλο τί γε ποιοῦσιν. Ἐγὼ μὲν τοίνυν,

ἦν δ' ἐγώ, τὸ τοιοῦτον εἶδος νόμων πέρι καὶ πολιτείας οὔτ' ἐν κακῶς οὔτ' ἐν εὖ πολιτευομένῃ πόλει ὄμνην ἂν δεῖν τὸν ἀληθινὸν νομοθέτην πραγματεύεσθαι· ἐν τῇ μὲν ὅτι ἀνωφελῇ καὶ πλέον οὐδέν, ἐν δὲ τῇ, ὅτι τὰ μὲν αὐτῶν καὶ ὅστισιν εὖροι, τὰ δὲ ὅτι αὐτόματα ἔπεισιν ἐκ τῶν ἔμπροσθεν ἐπιτηδευμάτων.

Τί οὖν, ἔφη, ἔτι ἂν ἡμῖν λοιπὸν τῆς νομοθεσίας εἴη; B καὶ ἐγὼ εἶπον ὅτι Ἡμῖν μὲν οὐδέν, τῷ μέντοι Ἀπόλλωνι τῷ ἐν Δελφοῖς τά τε μέγιστα καὶ κάλλιστα καὶ πρῶτα τῶν νομοθετημάτων. Τὰ ποῖα; ἦ δ' ὅς. Ἱερῶν τε ἰδρύσεις καὶ θυσίαι καὶ ἄλλαι θεῶν τε καὶ δαιμόνων καὶ ἡρώων θεραπείαι, τελευτησάντων τε¹ αὖ θῆκαι καὶ ὕσα τοῖς ἐκεῖ δεῖ ὑπηρετοῦντας ἵλεως αὐτοὺς ἔχειν. τὰ γὰρ δὴ τοιαῦτα οὔτ' ἐπιστάμεθα ἡμεῖς οἰκίζοντές τε πόλιν C οὐδενὶ ἄλλῳ πεισόμεθα, εἰν νοῦν ἔχωμεν, οὐδὲ χρυσόμεθα ἐξηγητῇ, ἀλλ' ἢ τῷ πατρίν· οὗτος γὰρ δήπου ὁ θεὸς περὶ τὰ τοιαῦτα πᾶσιν ἀνθρώποις πάτριος ἐξηγητῆς ἐν μέσῳ τῆς γῆς ἐπὶ τοῦ ὀμφαλοῦ καθήμενος ἐξηγεῖται. Καὶ καλῶς γ', ἔφη, λέγεις· καὶ ποιητέον οὕτω.

VI. Ὁικισμένη μὲν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ἤδη ἂν σοι εἴη, ὦ παῖ Ἀρίστωνος, ἡ πόλις· τὸ δὲ δὴ μετὰ τοῦτο σκόπει D ἐν αὐτῇ φῶς ποθεῖν πορισάμενος ἱκανὸν αὐτός τε καὶ τὸν ἀδελφὸν παρακάλει καὶ Πολέμαρχον καὶ τοὺς ἄλλους, εἰν πως ἴδωμεν, ποῦ ποτ' ἂν εἴη ἡ δικαιοσύνη καὶ ποῦ ἡ ἀδικία, καὶ τί ἀλλήλοιν διαφέρετον, καὶ πότερον δεῖ κεκτηῖσθαι τὸν μέλλοντα εὐδαίμονα εἶναι, εἰν τε λανθάνη εἰν τε μὴ πάντας θεοὺς τε καὶ ἀνθρώπους. Οὐδὲν λέγεις, ἔφη ὁ Γλαῦκων· σὺ γὰρ ὑπέσχου ζητήσῃν, ὥς οὐχ ὅσιον E σοι ὂν μὴ οὐ βοηθεῖν δικαιοσύνῃ εἰς δύναμιν παντὶ τρόπῳ. Ἀληθῆ, ἔφην ἐγώ, ὑπομιμνήσκεις, καὶ ποιητέον μὲν γε οὕτως, χρὴ δὲ καὶ ὑμᾶς ξυλλαμβάνειν. Ἄλλ', ἔφη, ποιήσομεν οὕτω. Ἐλπίζω τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, εὐρήσειν

¹ τε E: om. A.

αὐτὸ ὧδε. οἶμαι ἡμῖν τὴν πόλιν, εἴπερ ὀρθῶς γε ᾤκισται, τελέως ἀγαθὴν εἶναι. Ἀνάγκη, ἔφη. Δῆλον δὴ ὅτι σοφὴ τ' ἐστὶ καὶ ἀνδρεία καὶ σώφρων καὶ δικαία. Δῆλον. Οὐκοῦν ὅ τι ἂν αὐτῶν εὕρωμεν ἐν αὐτῇ, τὸ ὑπόλοιπον
 428 ἔσται τὸ οὐχ ἡγῶμενον; Τί μῆν; Ὡσπερ τοίνυν ἄλλων τινῶν τεττάρων, εἰ ἔν τι ἐζητοῦμεν αὐτῶν ἐν ὁρωμένῳ, ὅποτε πρῶτον ἐκείνο ἐγνώμεν, ἱκανῶς ἂν εἶχεν ἡμῖν, εἰ δὲ τὰ τρία πρότερον ἐγινώρισκαμεν, αὐτῷ ἂν τούτῳ ἐγνώριστο τὸ ζητούμενον· δῆλον γὰρ ὅτι οὐκ ἄλλο ἔτι ἢν ἢ τὸ ὑπολειφθῆναι. Ὅρθως, ἔφη, λέγεις. Οὐκοῦν καὶ περὶ τούτων, ἐπειδὴ τέτταρα ὄντα τυγχάνει, ὡσαύτως ζητητέον; Δῆλα δῆ. Καὶ μὲν δὴ πρῶτον γέ μοι δοκεῖ ἐν αὐτῷ
 Β κατὰ δῆλον εἶναι ἡ σοφία· καὶ τι ἄτοπον περὶ αὐτὴν φαίνεται. Τί; ἢ δ' ὅς. Σοφὴ μὲν τῷ ὄντι δοκεῖ μοι ἡ πόλις εἶναι ἢν διήλθομεν· εὐβουλος γάρ. οὐχί; Ναί. Καὶ μὴν τοῦτό γε αὐτό, ἡ εὐβουλία, δῆλον ὅτι ἐπιστήμη τις ἐστίν· οὐ γάρ που ἀμαθία γε ἄλλ' ἐπιστήμη εὐβουλεύονται. Δῆλον. Πολλαὶ δέ γε καὶ παντοδαπαὶ ἐπιστήμαι ἐν τῇ πόλει εἰσίν. Πῶς γὰρ οὐ; Ἄρ' οὖν διὰ
 Γ τὴν τῶν τεκτόνων ἐπιστήμην σοφὴ καὶ εὐβουλος ἡ πόλις προσρητέα; Οὐδαμῶς, ἔφη, διὰ γε ταύτην, ἀλλὰ τεκτονική. Οὐκ ἄρα διὰ τὴν ὑπὲρ τῶν ξυλίνων σκευῶν ἐπιστήμην βουλευομένην¹ ὥς ἂν ἔχοι βέλτιστα, σοφὴ κλητέα πόλις. Οὐ μέντοι. Τί δέ; τὴν ὑπὲρ τῶν ἐκ τοῦ χαλκοῦ ἢ τινα ἄλλην τῶν τοιούτων; Οὐδ' ἡντιοῦν, ἔφη. Οὐδὲ τὴν ὑπὲρ τοῦ καρποῦ τῆς γενέσεως ἐκ τῆς γῆς, ἀλλὰ γεωργική. Δοκεῖ μοι. Τί δ'; ἢν δ' ἐγώ· ἔστι τις ἐπιστήμη ἐν τῇ ἄρτι ὑφ' ἡμῶν οἰκισθείσῃ παρὰ τισι τῶν πολιτῶν, ἢ οὐχ
 Δ ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ πόλει τινὸς βουλεύεται, ἀλλ' ὑπὲρ αὐτῆς ὅλης, ὅντιν' ἂν² τρόπον αὐτὴ τε πρὸς αὐτὴν καὶ πρὸς τὰς ἄλλας πόλεις ἄριστα ὁμιλοῖ; Ἔστι μέντοι. Τίς, ἔφην

¹ βουλευομένην Heindorf: βουλευομένη codd.
 codd.

² ὄντιν' ἂν Ast: ὄντινα

ἐγώ, καὶ ἐν τίσιν; Αὕτη, ἣ δ' ὅς, ἡ φυλακικὴ καὶ ἐν
τούτοις τοῖς ἄρχουσιν, οὓς νῦν διὰ τελέους φύλακας
ὠνομάζομεν. Διὰ ταύτην οὖν τὴν ἐπιστήμην τί τὴν
πόλιν προσαγορεύεις; Εὐβουλον, ἔφη, καὶ τῷ ὄντι σοφὴν.
Πότερον οὖν¹, ἣν δ' ἐγώ. ἐν τῇ πόλει οἶε ἡμῖν χαλκέας Ε
πλείους ἐνέσεσθαι ἢ τοὺς ἀληθινούς φύλακας τούτους;
Πολύ, ἔφη, χαλκέας. Οὐκοῦν, ἔφη, καὶ τῶν ἄλλων, ὅσοι
ἐπιστήμας ἔχοντες ὀνομάζονται τινες εἶναι, πάντων τούτων
οὗτοι ἂν εἶεν ὀλίγιστοι; Πολύ γε. Τῷ σμικροτάτῳ ἄρα
ἔθνει καὶ μέρει ἑαυτῆς καὶ τῇ ἐν τούτῳ ἐπιστήμῃ, τῷ
προεστῶτι καὶ ἄρχοντι, ὅλη σοφὴ ἂν εἴη κατὰ φύσιν
οἰκισθεῖσα πόλις· καὶ τοῦτο, ὡς ἔοικε, φύσει ὀλίγιστον
γίγνεται | γένος, ᾧ προσήκει ταύτης τῆς ἐπιστήμης μετα- 429
λαγχάνειν, ἣν μόνην δεῖ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν σοφίαν
καλεῖσθαι. Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις. Τοῦτο μὲν δὴ ἐν
τῶν τεττάρων οὐκ οἶδα ὄντινα τρόπον ἡγήκαμεν αὐτό τε
καὶ ὅπου τῆς πόλεως ἴδρυται. Ἐμοὶ γοῦν² δοκεῖ, ἔφη,
ἀποχρώντως ἡγήσθαι.

VII. Ἀλλὰ μὴν ἀνδρεία γε αὕτη τε καὶ ἐν ᾧ κεῖται
τῆς πόλεως, δι' ὃ τοιαύτη κλητέα ἡ πόλις, οὐ πάνιν
χαλεπὸν ἰδεῖν. Πῶς δὴ; Τίς ἄν, ἣν δ' ἐγώ, εἰς ἄλλο τι Β
ἀποβλέψας ἢ δειλὴν ἢ ἀνδρείαν πόλιν εἴποι, ἀλλ' ἢ εἰς
τοῦτο τὸ μέρος, ὃ προπολεμεῖ τε καὶ στρατεύεται ὑπὲρ
αὐτῆς; Οὐδ' ἂν εἰς, ἔφη, εἰς ἄλλο τι. Οὐ γὰρ οἶμαι,
εἰπον, οἷ γε ἄλλοι ἐν αὐτῇ ἢ δειλοὶ ἢ ἀνδρεῖοι ὄντες κίριοι
ἂν εἶεν ἢ τοίαν αὐτὴν εἶναι ἢ τοίαν. Οὐ γάρ. Καὶ
ἀνδρεία ἄρα πόλις μέρει τινὶ ἑαυτῆς ἐστί, διὰ τὸ ἐν
ἐκείνῳ ἔχειν δύναμιν τοιαύτην, ἢ διὰ παντὸς σώσει τὴν
περὶ τῶν δεινῶν δόξαν, ταῦτά τε αὐτὰ εἶναι καὶ τοιαῦτα, C
ἢ τε καὶ οἶα ὁ νομοθέτης παρήγγειλεν³ ἐν τῇ παιδείᾳ. ἢ
οὐ τοῦτο ἀνδρείαν καλεῖς; Οὐ πάνιν, ἔφη, ἔμαθον δ' εἶπες,

¹ οὖν Ε: om. A.² ἐμοὶ γοῦν Π: ἔμοιγ' οὖν A.³ παρήγγειλενν: παρήγγειλλεν (sic) A¹: παρήγγελλεν A².

ἀλλ' αὐθις εἶπέ. Σωτηρίαν ἔγωγ', εἶπον, λέγω τινὰ εἶναι
 τὴν ἀνδρείαν. Ποίαν δὴ σωτηρίαν; Τὴν τῆς δόξης τῆς
 ὑπὸ νόμου διὰ τῆς παιδείας γεγονυίας¹ περὶ τῶν δεινῶν, ἃ
 τέ ἐστὶ καὶ οἶα· διὰ παντὸς δὲ ἔλεγον αὐτῆς² σωτηρίαν τὸ
 D ἔν τε λύπαις ὄντα διασφύζεσθαι αὐτὴν καὶ ἐν ἡδοναῖς καὶ
 ἐν ἐπιθυμίαις καὶ ἐν φόβοις καὶ μὴ ἐκβάλλειν. ᾧ δέ μοι
 δοκεῖ ὅμοιον εἶναι, ἐθέλω ἀπεικάσαι, εἰ βούλει. Ἀλλὰ
 βούλομαι. Οὐκοῦν οἶσθα, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι οἱ βαφεῖς,
 ἐπειδὰν βουλευθῶσι βᾶναι ἔρια ὥστ' εἶναι ἀλουργά,
 πρῶτον μὲν ἐκλέγονται ἐκ τοσούτων χρωμάτων μίαν
 φύσιν τὴν τῶν λευκῶν, ἔπειτα προπαρασκευάζουσιν οὐκ
 ὀλίγην παρασκευῇ, ὅπως δέξεται ὃ τι μάλιστα τὸ ἄνθος,
 E καὶ θεραπεύσαντες³ οὕτω δὴ βάπτουσιν. καὶ ὁ μὲν ἂν
 τούτῳ τῷ τρόπῳ βαφῇ, δευσοποιὸν γίγνεται τὸ βαφέν,
 καὶ ἡ πλῆσις οὕτ' ἄνευ ῥυμμάτων οὔτε μετὰ ῥυμμάτων
 δύναται αὐτῶν τὸ ἄνθος ἀφαιρεῖσθαι· ἃ δ' ἂν μή, οἶσθα
 οἶα δὴ γίγνεται, ἐάν τις ἄλλα χρώματα βάπτῃ ἐάν τε
 καὶ ταῦτα μὴ προθεραπεύσας. Οἶδα, ἔφη, ὅτι ἔκπλυτα
 καὶ γελοῖα. Τοιοῦτον τοῖνον, ἦν δ' ἐγώ, ὑπόλαβε κατὰ
 δύναμιν ἐργάζεσθαι καὶ ἡμᾶς, ὅτε ἐξελεγεόμεθα τοὺς
 430 στρατιώτας καὶ ἐπαιδεύομεν | μουσικῇ καὶ γυμναστικῇ·
 μηδὲν οἷου ἄλλο μηχανᾶσθαι, ἢ ὅπως ἡμῖν ὃ τι κάλλιστα
 τοὺς νόμους πεισθέντες δέξοιντο ὥσπερ βαφὴν, ἵνα δευ-
 σοποιὸς αὐτῶν ἡ δόξα γίγνοιτο καὶ περὶ δεινῶν καὶ περὶ
 τῶν ἄλλων διὰ τὸ τὴν τε φύσιν καὶ τὴν τροφὴν ἐπιτηδεῖαν
 ἐσχηκέναι, καὶ μὴ αὐτῶν ἐκπλύναι τὴν βαφὴν τὰ ῥύμματα
 ταῦτα, δεινὰ ὄντα ἐκκλύζειν, ἢ τε ἡδονή, παντὸς χαλε-
 E στραίου δεινοτέρα οὔσα τοῦτο δρᾶν καὶ κοινίας, λύπη τε
 καὶ φόβος καὶ ἐπιθυμία, παντὸς ἄλλου ῥύμματος. τὴν δὴ
 τοιαύτην δύναμιν καὶ σωτηρίαν διὰ παντὸς δόξης ὀρθῆς τε
 καὶ νομίμου δεινῶν πέρι καὶ μὴ ἀνδρείαν ἔγωγε καλῶ καὶ

¹ γεγονυίας q: γεγονυίαν A.² αὐτῆς nos: αὐτὴν codd.³ θερα-
 πεύσαντες post καὶ nos: post παρασκευῇ codd.

τίθεμαι, εἰ μὴ τι σὺ ἄλλο λέγεις. 'Αλλ' οὐδέν, ἢ δ' ὅς, λέγω· δοκεῖς γάρ μοι τὴν ἑρθὴν δόξαν περὶ τῶν αὐτῶν τούτων ἄνευ παιδείας γεγонуῖαν, τὴν τε θηριώδη καὶ ἀνδραποδώδη, οὔτε πάνν νόμιμον¹ ἡγεῖσθαι ἄλλο τέ τι ἢ ἀνδρείαν καλεῖν. 'Αληθέστατα, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις. 'Απο- C δέχομαι τοίνυν τοῦτο ἀνδρείαν εἶναι. Καὶ γὰρ ἀποδέχον, ἦν δ' ἐγώ, πολιτικὴν γε, καὶ ὀρθῶς ἀποδέξει. αὐθις δὲ περὶ αὐτοῦ, ἐὰν βούλῃ, ἔτι κάλλιον δίμεν· νῦν γὰρ οὐ τοῦτο ἐζητοῦμεν, ἀλλὰ δικαιοσύνην· πρὸς οὖν τὴν ἐκείνου ζήτησιν, ὥς ἐγὼμαι, ἱκανῶς ἔχει. 'Αλλὰ καλῶς, ἔφη, λέγεις.

VIII. Δύο μὲν, ἦν δ' ἐγώ, ἔτι λοιπά, ἃ δεῖ κατιδεῖν ἐν τῇ πόλει, ἢ τε σωφροσύνη καὶ οὐ δὴ ἔνεκα πάντα D ζητοῦμεν, δικαιοσύνη. Πάνν μὲν οὖν. Πῶς οὖν ἂν τὴν δικαιοσύνην εὗροιμεν, ἵνα μηκέτι πραγματευώμεθα περὶ σωφροσύνης; 'Εγὼ μὲν τοίνυν, ἔφη, οὔτε οἶδα οὔτ' ἂν βουλοίμην αὐτὸ πρότερον φανῆναι, εἴπερ μηκέτι ἐπισκεψόμεθα σωφροσύνην· ἀλλ' εἰ ἔμοιγε βούλει χαρίζεσθαι, σκόπει πρότερον τοῦτο ἐκείνου. 'Αλλὰ μέντοι, ἦν δ' ἐγώ, βούλομαι γε, εἰ μὴ ἀδικῶ. Σκόπει δὴ, ἔφη. Σκεπτέον, E εἶπον· καὶ ὥς γε ἐντεῦθεν ἰδεῖν, ξυμφωνίᾳ τινὶ καὶ ἁρμονίᾳ προσέοικεν μᾶλλον ἢ τὰ πρότερον. Πῶς; Κόσμος πού τις, ἦν δ' ἐγώ, ἢ σωφροσύνη ἐστὶν καὶ ἡδονῶν τινῶν καὶ ἐπιθυμιῶν ἐγκράτεια, ὥς φασι, κρείττω δὴ αὐτοῦ λέγοντες² οὐκ οἶδ' ὅντινα τρόπον· καὶ ἄλλα ἅττα τοιαῦτα ὥσπερ ἴχνη αὐτῆς λέγεται. ἢ γάρ; Πάντων μάλιστα, ἔφη. Οὐκοῦν τὸ μὲν κρείττω αὐτοῦ γελοῖον; ὁ γὰρ ἑαυτοῦ κρείττων καὶ ἥττων δῆπου ἂν αὐτοῦ εἴη καὶ ὁ ἥττων κρείττων· | ὁ αὐτὸς γὰρ ἐν ἅπασιν τούτοις προσαγορεύεται. 431 Τί δ' οὐ; 'Αλλ', ἦν δ' ἐγώ, φαίνεται μοι βούλεσθαι λέγειν οὗτος ὁ λόγος, ὥς τι ἐν αὐτῷ τῷ ἀνθρώπῳ περὶ τὴν ψυχὴν

¹ νόμιμον Stobaeus: νόμιμον codd.
(sed punctis notatum) A¹.

² λέγοντες in mg. A²: φαίνονται

τὸ μὲν βέλτιον ἔνι, τὸ δὲ χεῖρον, καὶ ὅταν μὲν τὸ βέλτιον
 φύσει τοῦ χείρονος ἐγκρατὲς ᾗ, τοῦτο λέγειν τὸ¹ κρείττω
 αὐτοῦ· ἐπαινεῖ γοῦν· ὅταν δὲ ὑπὸ τροφῆς κακῆς ἢ τινος
 οὐκίας κρατηθῇ ὑπὸ πλήθους τοῦ χείρονος σμικρότερον
 B τὸ βέλτιον οὖν, τοῦτο δὲ ὡς ἐν οὐνίδει ψέγειν τε καὶ καλεῖν
 ἦττω ἑαυτοῦ καὶ ἀκόλαστον τὸν οὕτω διακείμενον. Καὶ
 γὰρ ἔοικεν, ἔφη. Ἀπόβλεπε τοῖνυν, ἦν δ' ἐγώ, πρὸς τὴν
 τέαν ἡμῖν πόλιν, καὶ εὐρήσεις ἐν αὐτῇ τὸ ἕτερον τού-
 των ἐνόν· κρείττω γὰρ αὐτὴν αὐτῆς δικαίως φήσεις
 προσαγορεύεσθαι, εἶπερ, οὗ² τὸ ἄμεινον τοῦ χείρονος
 ἄρχει, σῶφρον κλητέον καὶ κρείττον αὐτοῦ. Ἄλλ' ἀπο-
 βλέπω, ἔφη, καὶ ἀληθῇ λέγεις. Καὶ μὴν καὶ τὰς γε
 C πολλὰς καὶ παντοδαπὰς ἐπιθυμίας καὶ ἡδονάς τε καὶ
 λύπας ἐν παισὶ³ μάλιστα ἂν τις εὔροι καὶ γυναιξὶ καὶ
 οἰκέταις καὶ τῶν ἐλευθέρων λεγομένων ἐν τοῖς πολλοῖς τε
 καὶ φαύλοις. Πάνν μὲν οὖν. Ταῖς δέ γε ἀπλαῖς τε καὶ
 μετρίαις⁴, αἱ δὲ μετὰ νοῦ τε καὶ δόξης ὀρθῆς λογισμῷ
 ἄγονται, ἐν ὀλίγοις τε ἐπιτεύξει καὶ τοῖς βέλτιστα μὲν
 φύσιν, βέλτιστα δὲ παιδευθεῖσιν. Ἀληθῇ, ἔφη. Οὐκοῦν
 καὶ ταῦτα ὁρᾷς ἐνόντα σοι ἐν τῇ πόλει, καὶ κρατουμένας
 D αὐτόθι τὰς ἐπιθυμίας τὰς ἐν τοῖς πολλοῖς τε καὶ φαύλοις
 ὑπὸ τε τῶν ἐπιθυμιῶν καὶ τῆς φρονήσεως τῆς ἐν τοῖς
 ἐλάττωσιν τε καὶ ἐπιεικεστέροις; Ἐγώ, ἔφη.

IX. Εἰ ἄρα δεῖ τινὰ πόλιν προσαγορεύειν κρείττω
 ἡδονῶν τε καὶ ἐπιθυμιῶν καὶ αὐτὴν αὐτῆς, καὶ ταύτην
 προσρητέον. Παντάπασιν μὲν οὖν, ἔφη. Ἄρ' οὖν οὐ καὶ
 σῶφρονα κατὰ πάντα ταῦτα; Καὶ μάλα, ἔφη. Καὶ μὴν
 εἶπερ αὖ ἐν ἄλλῃ πόλει ἢ αὐτῇ δόξα ἔνεστι τοῖς τε
 E ἄρχουσι καὶ ἀρχομένοις περὶ τοῦ οὔστινας δεῖ ἄρχειν, καὶ
 ἐν ταύτῃ ἂν εἴη τοῦτο ἐνόν. ἢ οὐ δοκεῖ; Καὶ μάλα, ἔφη,
 σφόδρα. Ἐν ποτέροις οὖν φήσεις τῶν πολιτῶν τὸ

¹ τὸ II: τὸν A.² οὗ Ξ q: οὖν A.³ παισὶ H. Wolf: πᾶσι codd.⁴ ταῖς—ἀπλαῖς—μετρίαις Herwerden: τὰς—ἀπλᾶς—μετρίαις codd.

σωφρονεῖν ἐνεῖναι, ὅταν οὕτως ἔχωσιν; ἐν τοῖς ἄρχουσιν ἢ ἐν τοῖς ἀρχομένοις; Ἐν ἀμφοτέροις που, ἔφη. Ὅρᾳς οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι ἐπιεικῶς ἐμαντευόμεθα ἄρτι, ὡς ἀρμοῖα τινὲ ἢ σωφροσύνη ὁμοίωται; Τί δὴ; Ὅτι οὐχ ὥσπερ ἡ ἀνδρεία καὶ ἡ σοφία ἐν μέρει τινὲ ἐκατέρα ἐνοῦσα ἢ μὲν | σοφὴν, ἢ δὲ ἀνδρείαν τὴν πόλιν παρείχετο, οἷχ οὕτω 432 ποιεῖ αὕτη, ἀλλὰ δι' ὅλης ἀτεχνῶς τέταται, διὰ πασῶν παρεχομένη ξυνάδοντας τοὺς τε ἀσθενεστάτους ταυτὸν καὶ τοὺς ἰσχυροτάτους καὶ τοὺς μέσους, εἰ μὲν βούλει, φρονήσῃ, εἰ δὲ βούλει, ἰσχυρεῖ, εἰ δέ, καὶ πλήθει ἢ χρήμασιν ἢ ἄλλῳ ὁττοῦν τῶν τοιούτων· ὥστε ὀρθότατ' ἂν φαῖμεν ταύτην τὴν ὁμόνοϊαν σωφροσύνην εἶναι, χείρονός τε καὶ ἀμείνονος κατὰ φύσιν ξυμφωνίαν, ὁπότερον δεῖ ἄρχειν, καὶ ἐν πόλει καὶ ἐν ἐνὶ ἐκάστῳ. Πάνυ μοι, ἔφη, ξυνδοκεῖ. B

Εἰεν, ἦν δ' ἐγώ· τὰ μὲν τρία ἡμῖν ἐν τῇ πόλει κατῶπται, ὡς γε οὕτωσὶ δόξαι· τὸ δὲ δὴ λοιπὸν εἶδος, δι' ὃ ἂν ἔτι ἀρετῆς μετέχοι πόλις, τί ποτ' ἂν εἴη; δῆλον γάρ, ὅτι τοῦτ' ἔστιν ἡ δικαιοσύνη. Δῆλον. Οὐκοῦν, ὦ Γλαῦκων, νῦν δὴ ἡμᾶς δεῖ ὥσπερ κυνηγέτας τινὰς θάμνον¹ κύκλῳ περιίστασθαι προσέχοντας τὸν νοῦν, μὴ πῃ διαφύγῃ ἡ δικαιοσύνη καὶ ἀφανισθεῖσα ἄδηλος γένηται· φανερόν γάρ δι' ὅτι ταύτη πῃ ἔστιν. ὅρα οὖν καὶ προθυμοῦ κατιδεῖν, C

εἴαν πως πρότερος ἐμοῦ ἰδῇς καὶ ἐμοὶ φράσῃς². Εἰ γὰρ ὄφελον³, ἔφη· ἀλλὰ μᾶλλον, εἴαν μοι ἐπομένῳ χρῇ καὶ τὰ δεικνύμενα δυναμένῳ καθορᾶν, πάνυ μοι μετρίῳ⁴ χρήσει. Ἐπου, ἦν δ' ἐγώ, εὐξάμενος μετ' ἐμοῦ. Ποιήσω ταῦτα· ἀλλὰ μόνον, ἢ δ' ὅς, ἡγοῦ. Καὶ μήν, εἶπον ἐγώ, δύσβατός γέ τις ὁ τόπος φαίνεται καὶ ἐπίσκιος· ἔστι γοῦν σκοτεινὸς καὶ δυσδιερευνήτος· ἀλλὰ γὰρ ὅμως ἰτέον. Ἰτέον γάρ, D

ἔφη. καὶ ἐγὼ κατιδὼν Ἰοῦ ἰοῦ, εἶπον, ὦ Γλαῦκων· κινδυνεύομέν τι ἔχειν ἵχνος, καί μοι δοκεῖ οὐ πάνυ τι

¹ θάμνον Π: θάμνων Α.² φράσῃς Π: φράσεις Α.³ ὄφελον Π:

ὄφελον Α.

⁴ μετρίῳ H. Richards: μετρίως codd.

ἐκφευξείσθαι ἡμᾶς. Εὖ ἀγγέλλεις, ἦ δ' ὅς. Ἡ μὲν, ἦν δ' ἐγώ, βλακικόν γε ἡμῶν τὸ πάθος. Τὸ ποῖον; Πάλαι, ὦ μακάριε, φαίνεται πρὸ ποδῶν ἡμῶν ἐξ ἀρχῆς κυλινδεῖσθαι, καὶ οὐχ ἑωρῶμεν ἄρ' αὐτό, ἀλλ' ἡμεν καταγελαστόταται· ὥσπερ οἱ ἐν ταῖς χερσὶν ἔχοντες ζητοῦσιν
Ε ἐνίοτε δ' ἔχουσιν, καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτὸ μὲν οὐκ ἀπεβλέπομεν, πόρρω δέ ποι ἀπεσκοποῦμεν, ἦ δὴ καὶ ἐλάνθανεν ἴσως ἡμᾶς. Πῶς, ἔφη, λέγεις; Οὕτως, εἶπον, ὡς δοκοῦμέν μοι καὶ λέγοντες αὐτὸ καὶ ἀκούοντες πάλαι οὐ μανθάνειν ἡμῶν αὐτῶν, ὅτι ἐλέγομεν τρόπον τινὰ αὐτό. Μακρόν, ἔφη, τὸ προοίμιον τῷ ἐπιθυμοῦντι ἀκοῦσαι.

433 **Χ.** Ἄλλ', ἦν δ' ἐγώ, ἄκουε, | εἴ τι ἄρα λέγω. ὁ γὰρ ἐξ ἀρχῆς ἐθέμεθα δεῖν ποιεῖν διὰ παντός, ὅτε τὴν πόλιν κατωκίζομεν, τοῦτό ἐστιν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ἥτοι τούτου τι εἶδος ἢ δικαιοσύνη. ἐθέμεθα δὲ δήπου καὶ πολλάκις ἐλέγομεν, εἰ μέμνησαι, ὅτι ἓνα ἕκαστον ἐν δέοι ἐπιτηδεύειν τῶν περὶ τὴν πόλιν, εἰς δ' αὐτοῦ ἢ φύσις ἐπιτηδειοτάτη πεφυκυῖα εἴη. Ἐλέγομεν γάρ. Καὶ μὲν ὅτι γε τὸ τὰ αὐτοῦ πράττειν καὶ μὴ πολυπραγμονεῖν δικαιοσύνη ἐστί, καὶ τοῦτο ἄλλων τε πολλῶν ἀκηκόαμεν καὶ
Β αὐτοὶ πολλάκις εἰρήκαμεν. Εἰρήκαμεν γάρ. Τοῦτο τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ φίλε, κινδυνεύει τρόπον τινὰ γιγνόμενον ἢ δικαιοσύνη εἶναι, τὸ τὰ αὐτοῦ πράττειν· οἶσθα ὅθεν τεκμαίρομαι; Οὐκ, ἀλλὰ λέγ', ἔφη. Δοκεῖ μοι, ἦν δ' ἐγώ, τὸ ὑπόλοιπον ἐν τῇ πόλει ὧν ἐσκέμμεθα, σωφροσύνης καὶ ἀνδρείας καὶ φρονήσεως, τοῦτο εἶναι, ὃ πᾶσιν ἐκείνοις τὴν δύναμιν παρέσχεν, ὥστε ἐγγενέσθαι, καὶ ἐγγενομένοις γε σωτηρίαν παρέχει¹, ὥσπερ ἂν ἐνῇ. καίτοι ἔφαμεν
Γ δικαιοσύνην ἔσεσθαι τὸ ὑπολειφθὲν ἐκείνων, εἰ τὰ τρία εὔροιμεν. Καὶ γὰρ ἀνάγκη, ἔφη. Ἀλλὰ μέντοι, ἦν δ' ἐγώ, εἰ δέοι γε κρίναι, τί τὴν πόλιν ἡμῶν τούτων μάλιστα ἀγαθὴν ἀπεργάζεται ἐγγενόμενον, δύσκριτον ἂν εἴη,

¹ παρέχει Vind. D F: παρέχειν A.

πότερον ἢ ὁμοδοξία τῶν ἀρχόντων τε καὶ ἀρχομένων, ἢ ἡ
 περὶ δεινῶν τε καὶ μῆ, ἅττα ἐστί, δόξης ἐντόμου σωτηρία
 ἐν τοῖς στρατιώταις ἐγγενομένη, ἢ ἡ¹ ἐν τοῖς ἀρχουσι
 φρόνησίς τε καὶ φυλακὴ ἐνοῦσα, ἢ τοῦτο μάλιστα ἀγαθὴν D
 αὐτὴν ποιεῖ ἐνὸν καὶ ἐν παιδὶ καὶ ἐν γυναικὶ καὶ δοίλῳ
 καὶ ἐλευθέρῳ καὶ δημιουργῷ καὶ ἀρχοντι καὶ ἀρχομένῳ,
 ὅτι τὸ αὐτοῦ ἕκαστος εἰς ὃν ἔπραττεν καὶ οὐκ ἐπολυπραγ-
 μώνει. Δύσκριτον, ἔφη· πῶς δ' οὐ; Ἐνάμιλλον ἄρα, ὡς
 ἔοικε, πρὸς ἀρετὴν πόλεως τῇ τε σοφίᾳ αὐτῆς καὶ τῇ
 σωφροσύνῃ καὶ τῇ ἀνδρείᾳ ἢ τοῦ ἕκαστον ἐν αὐτῇ τὰ
 αὐτοῦ πράττειν δύναμις. Καὶ μάλα, ἔφη. Οὐκοῦν
 δικαιοσύνην τό γε τούτοις ἐνάμιλλον ἂν εἰς ἀρετὴν πόλεως E
 θείης; Παντάπασι μὲν οὖν. Σκόπει δὴ καὶ τῇδε, εἰ
 οὕτω δόξει. Ἄρα τοῖς ἀρχουσιν ἐν τῇ πόλει τὰς δίκας
 προστάξεις δικάζεις; Τί μὴν; Ἡ ἄλλου οὐτινοσοῦν²
 μᾶλλον ἐφίεμενοι δικάσουσιν ἢ τούτου³, ὅπως ἂν ἕκαστοι
 μὴτ' ἔχωσι τὰλλότρια μὴτε τῶν αὐτῶν στέρωνται; Οὐκ,
 ἀλλὰ τούτου. Ὡς δικαίου ὄντος; Ναί. Καὶ ταύτῃ ἄρα
 πῃ ἢ τοῦ οἰκείου τε καὶ ἑαυτοῦ ἕξις τε καὶ πρᾶξις δικαιο-
 σύνη ἂν | ὁμολογοῖτο. Ἔστι ταῦτα. Ἰδὲ δὴ, εἰς σοὶ ὅπερ 434
 ἐμοὶ ξυνδοκῇ. τέκτων σκυτοτόμου ἐπιχειρῶν ἔργα ἐργά-
 ζεσθαι ἢ σκυτοτόμος τέκτονος, ἢ τὰ ὄργανα μεταλαμ-
 βάνοντες τὰλλήλων ἢ τιμάς, ἢ καὶ ὁ αὐτὸς ἐπιχειρῶν
 ἀμφοτέρα πράττειν, πάντα τᾶλλα μεταλλαπτόμενα ἄρα
 σοι ἂν τι δοκεῖ μέγα βλάψαι πόλιν; Οὐ πάννυ, ἔφη.
 Ἄλλ' ὅταν γε, οἶμαι, δημιουργὸς ὢν ἢ τις ἄλλος χρηματι-
 στὴς φύσει ἔπειτα ἐπαιρόμενος ἢ πλοῦτῳ ἢ πλήθει ἢ B
 ἰσχύϊ ἢ ἄλλῳ τῷ⁴ τοιούτῳ εἰς τὸ τοῦ πολεμικοῦ εἶδος
 ἐπιχειρῇ ἰέναι, ἢ τῶν πολεμικῶν τις εἰς τὸ τοῦ βουλευ-
 τικοῦ καὶ φύλακος ἀνάξιος ὢν, καὶ τὰ ἀλλήλων οὔτοι
 ὄργανα μεταλαμβάνωσι καὶ τὰς τιμάς, ἢ ὅταν ὁ αὐτὸς

¹ ἢ ἡ Ξ² q: ἡ A.
 τοῦτο A.

² οὐτινοσοῦν Ξ: τινὸς οὖν A.

³ τούτου II:

⁴ τῷ II: τῷ A.

πάντα ταῦτα ἅμα ἐπιχειρῇ πράττειν, τότε οἶμαι καὶ σοὶ δοκεῖν ταίτην τὴν τούτων μεταβολὴν καὶ πολυπραγμοσύνην ὄλεθρον εἶναι τῇ πόλει. Παντάπασι μὲν οὖν. Ἡ C τριῶν ἄρα ὄντων γενῶν πολυπραγμοσύνη καὶ μεταβολὴ εἰς ἄλληλα μεγίστη τε βλάβη τῇ πόλει καὶ ὀρθότατ' ἂν προσαγορεύοιτο μάλιστα κακουργία. Κομιδῇ μὲν οὖν. Κακουργίαν δὲ τὴν μεγίστην τῆς ἑαυτοῦ πόλεως οὐκ ἀδικίαν φήσεις εἶναι; Πῶς δ' οὐ; Τοῦτο μὲν ἄρα ἀδικία.

XI. Πάλιν δὲ ὧδε λέγωμεν· χρηματιστικοῦ, ἐπικουρικοῦ, φυλακικοῦ γένους οἰκειοπραγία, ἐκάστου τούτων τὸ αὐτοῦ πράττοντος ἐν πόλει, τὸναντίον <ὄν>¹ ἐκείνου, δικαιοσύνη τ' ἂν εἴη καὶ τὴν πόλιν δικαίαν παρέχοι. Οὐκ D ἄλλη ἔμοιγε δοκεῖ, ἢ δ' ὅς, ἔχειν ἡ ταύτη. Μηδέν, ἦν δ' ἐγώ, πῶ πάνυ παγίως αὐτὸ λέγωμεν, ἀλλ' ἐὰν μὲν ἡμῖν καὶ εἰς ἓνα ἕκαστον τῶν ἀνθρώπων ἰὼν τὸ εἶδος τοῦτο ὁμολογῇται καὶ ἐκεῖ δικαιοσύνη εἶναι, συγχωρησόμεθα ἤδη· τί γὰρ καὶ ἐροῦμεν; εἰ δὲ μή, τότε ἄλλο τι σκεψόμεθα. νῦν δ' ἐκτελέσωμεν τὴν σκέψιν, ἣν ῥήθημεν, εἰ ἐν μεϊζονί τινι τῶν ἐχόντων δικαιοσύνην πρότερον ἐκεῖ ἐπιχειρήσασθαι, ῥᾶον ἂν ἐν ἐνὶ ἀνθρώπῳ E κατιδεῖν οἷόν ἐστιν. καὶ ἔδοξε δὴ ἡμῖν τοῦτο εἶναι πόλιν, καὶ οὕτω ῥηκίζομεν ὥς ἐδυνάμεθα ἀρίστην, εὖ εἰδότες ὅτι ἐν γε τῇ ἀγαθῇ ἂν εἴη. ὁ οὖν ἡμῖν ἐκεῖ ἐφάνη, ἐπαναφέρωμεν εἰς τὸν ἓνα, καὶ μὲν ὁμολογῇται, καλῶς ἔξει· ἐὰν δέ τι ἄλλο ἐν τῷ ἐνὶ ἐμφαίνεται, πάλιν ἐπανιόντες ἐπὶ 435 τὴν πόλιν βασανιοῦμεν· | καὶ τάχ' ἂν παρ' ἄλληλα σκοποῦντες καὶ τρίβοντες ὥσπερ ἐκ πυρείων ἐκλάμψαι ποιήσασθαι τὴν δικαιοσύνην, καὶ φανεράν γενομένην βεβαιωσάμεθ'² ἂν αὐτὴν παρ' ἡμῖν αὐτοῖς. Ἄλλ', ἔφη, καθ' ὁδόν τε λέγεις καὶ ποιεῖν χρὴ οὕτως. Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὅ γε ταῦτ' ἂν τις προσείποι μεϊζόν τε καὶ ἔλαττον,

¹ <ὄν> nos: om. codd.

² βεβαιωσάμεθ' q: βεβαιωσώμεθ' A¹: βεβαιωσόμεθ' A².

ἀνόμοιον τυγχάνει ὃν ταύτη, ἥ ταυτόν προσαγορεύεται, ἢ ὅμοιον; Ὅμοιον, ἔφη. Καὶ δίκαιος ἄρα ἀνὴρ δικάιος πόλεως κατ' αὐτὸ τὸ τῆς δικαιοσύνης εἶδος οὐδὲν διοίσει, B ἀλλ' ὅμοιος ἔσται. Ὅμοιος, ἔφη. Ἀλλὰ μέντοι πόλις γε ἔδοξεν εἶναι δικάια, ὅτι¹ ἐν αὐτῇ² τριττὰ γένη φύσεων ἐνόντα τὸ αὐτῶν ἕκαστον ἔπραττεν· σώφρων δὲ αὖ καὶ ἀνδρεία καὶ σοφὴ διὰ τῶν αὐτῶν τούτων γενῶν ἄλλ' ἅττα πάθη τε καὶ ἔξεις. Ἀληθῆ, ἔφη. Καὶ τὸν ἕνα ἄρα, ὦ φίλε, οὕτως ἀξιόσομεν, τὰ αὐτὰ ταῦτα εἶδη ἐν τῇ αὐτοῦ ψυχῇ ἔχοντα, διὰ τὰ αὐτὰ πάθη ἐκείνοις τῶν αὐτῶν C ὀνομάτων ὀρθῶς ἀξιούσθαι τῇ πόλει. Πᾶσα ἀνάγκη, ἔφη. Εἰς φαῦλόν γε αὖ, ἦν δ' ἐγώ, ὦ θαυμάσιε, σκέμμα ἐμπεπτώκαμεν περὶ ψυχῆς, εἴτε ἔχει τὰ τρία εἶδη ταῦτα ἐν αὐτῇ εἴτε μή. Οὐ πάνυ μοι δοκοῦμεν, ἔφη, εἰς φαῦλον. ἴσως γάρ, ὦ Σώκρατες, τὸ λεγόμενον ἀληθές, ὅτι χαλεπὰ τὰ καλὰ. Φαίνεται, ἦν δ' ἐγώ. καὶ εὖ γ' ἴσθι, ὦ Γλαῦκων, ὡς ἡ ἐμὴ δόξα, ἀκριβῶς μὲν τοῦτο ἐκ τοιούτων D μεθόδων, οἷαις νῦν ἐν τοῖς λόγοις χρώμεθα, οὐ μὴ ποτε λάβωμεν· ὅλλη³ γὰρ μακροτέρα καὶ πλείων ὁδὸς ἢ ἐπὶ τοῦτο ἄγουσα· ἴσως μέντοι τῶν γε προειρημενῶν τε καὶ προεσκεμμένων ἀξίως. Οὐκοῦν ἀγαπητόν; ἔφη· ἐμοὶ μὲν γὰρ ἔν γε τῷ παρόντι ἱκανῶς ἂν ἔχοι. Ἀλλὰ μέντοι, εἶπον, ἐμοιγε καὶ πάνυ ἐξαρκέσει. Μὴ τοίνυν ἀποκάμης, ἔφη, ἀλλὰ σκόπει. Ἄρ' οὖν ἡμῖν, ἦν δ' ἐγώ, πολλή E ἀνάγκη ὁμολογεῖν, ὅτι γε τὰ αὐτὰ ἐν ἐκάστῳ ἔνεστιν ἡμῶν εἶδη τε καὶ ἦθη, ἅπερ ἐν τῇ πόλει; οὐ γὰρ που ἄλλοθεν ἐκείσε ἀφίκται. γελοῖον γὰρ ἂν εἴη, εἴ τις οἰηθείη τὸ θυμοειδὲς μὴ ἐκ τῶν ἰδιωτῶν ἐν ταῖς πόλεσιν ἐγγεγονέναι, οἷ δὴ καὶ ἔχουσι ταύτην τὴν αἰτίαν, οἷον οἱ κατὰ τὴν Θράκην τε καὶ Σκυθικὴν καὶ σχεδὸν τι κατὰ τὸν ἄνω τόπον, ἢ τὸ φιλομαθές, ὃ δὴ περὶ τὸν παρ' ἡμῖν

¹ ὅτι Π: ὅτε A.² αὐτῇ Π: ἐαυτῇ A.³ ὅλλη Flor. T cum Galeno: ἀλλὰ A.

436 μάλιστα' ἂν τις αἰτιάσαιτο τέπον, ἢ τὸ | φιλοχρήματον, δ¹
 περὶ τοὺς τε Φοίνικας εἶναι καὶ τοὺς κατὰ Αἴγυπτον φαίη
 τις ἂν οἰχ' ἤκιστα. Καὶ μάλα, ἔφη. Τοῦτο μὲν δὴ οὕτως
 ἔχει. ἦν δ' ἐγώ, καὶ οὐδὲν χαλεπὸν γινῶναι. Οὐ δῆτα.

XII. Τόδε δὲ ἤδη χαλεπόν, εἰ τῷ αὐτῷ τούτων²
 ἕκαστα πράττομεν ἢ τρισὶν οὖσιν ἄλλο ἄλλω· μανθά-
 νομεν μὲν ἐτέρῳ, θυμούμεθα δὲ ἄλλω τῶν ἐν ἡμῖν, ἐπι-
 θυμούμεν δ' αὖ τρίτῳ τιτὶ τῶν περὶ τὴν τροφήν τε καὶ
 B γέννησιν ἡδογῶν καὶ ὅσα τούτων ἀδελφά, ἢ ὅλη τῇ ψυχῇ
 καθ' ἕκαστον αὐτῶν πράττομεν, ὅταν ὁρμήσωμεν. ταῦτ'
 ἔσται τὰ χαλεπὰ διορίσασθαι ἀξίως λόγου. Καὶ ἐμοὶ
 δοκεῖ, ἔφη. Ὡδε τοίνυν ἐπιχειρῶμεν αὐτὰ ὀρίζεσθαι, εἴτε
 τὰ αὐτὰ ἀλλήλοις εἴτε ἑτερὰ ἐστί. Πῶς; Δῆλον ὅτι
 ταῦτὸν τάναντία ποιεῖν ἢ πᾶσχειν κατὰ ταῖτόν γε καὶ
 πρὸς ταῦτὸν οὐκ ἐθελήσει ἅμα, ὥστε ἂν που εὐρίσκωμεν
 C ἐν αὐτοῖς ταῦτα γιγνόμενα, εἰσόμεθα ὅτι οὐ ταῦτὸν ἦν
 ἀλλὰ πλειώ. Εἶεν. Σκόπει δὴ ὁ λέγω. Λέγε, ἔφη.
 Ἔσθ' ἵνα, εἶπον, καὶ κινεῖσθαι τὸ αὐτὸ ἅμα κατὰ τὸ αὐτὸ
 ἄρα δυνατόν; Οὐδαμῶς. Ἔτι τοίνυν ἀκριβέστερον ὁμολο-
 γησώμεθα, μή πη προϊόντες ἀμφισβητήσωμεν. εἰ γάρ τις
 λέγοι ἄνθρωπον ἐστηκότα, κινεῦντα δὲ τὰς χεῖράς τε καὶ
 τὴν κεφαλὴν, ὅτι ὁ αὐτὸς ἐστηκέ τε καὶ κινεῖται ἅμα, οὐκ
 ἂν, οἶμαι, ἀξιοῖμεν οὕτω λέγειν δεῖν, ἀλλ' ὅτι τὸ μὲν τι
 D αὐτοῦ ἐσθηκε, τὸ δὲ κινεῖται. οὐχ οὕτω; Οὕτω. Οὐκοῦν
 καὶ εἰ ἔτι μᾶλλον χαριεντίζοιτο ὁ ταῦτα λέγων, κομψευό-
 μενος ὥς οἱ γε στρόβιλοι ὅλοι ἐστᾶσί τε ἅμα καὶ
 κινεῦνται ὅταν ἐν τῷ αὐτῷ πῆξαντες τὸ κέντρον περι-
 φέρωνται, ἢ καὶ ἄλλο τι κύκλῳ περιὸν ἐν τῇ αὐτῇ ἔδρα
 τοῦτο δρᾷ, οὐκ ἂν ἀποδεχοίμεθα³, ὥς οὐ κατὰ ταῦτὰ
 ἐαυτῶν τὰ τοιαῦτα τότε μεινόντων τε καὶ φερομένων, ἀλλὰ
 E φαίμεν ἂν ἔχειν αὐτὰ εἰθὺ τε καὶ περιφερὲς ἐν αὐτοῖς, καὶ

¹ δ Ξ: τὸ Α.² τούτων Apelt (cum q²): τούτῳ Α.³ ἀποδεχοίμεθα q: ἀποδεχόμεθα Α¹: ἀποδεχόμεθα Α².

κατὰ μὲν τὸ εὐθὺ ἐστάναι, οὐδαμῇ γὰρ ἀποκλίνειν, κατὰ δὲ τὸ περιφερὲς κύκλῳ κινεῖσθαι· ὅταν δὲ τὴν εὐθυαρίαν ἢ¹ εἰς δεξιὰν ἢ εἰς ἀριστεράν ἢ εἰς τὸ πρόσθεν ἢ εἰς τὸ ὀπισθεν ἐγκλίνη ἅμα περιφερόμενον, τότε οὐδαμῇ ἐστάναι². Καὶ ὀρθῶς γε, ἔφη. Οὐδὲν ἄρα ἡμᾶς τῶν τοιούτων λεγόμενον ἐκπλήξει, οὐδὲ μᾶλλον τι πείσει, ὥς ποτέ τι ἂν τὸ αὐτὸ ὅν ἅμα κατὰ τὸ αὐτὸ πρὸς τὸ αὐτὸ τὰναντία | πάθοι ἢ καὶ εἴη ἢ καὶ ποιήσκειν. Οὐκ οὖν ἐμέ γε, ἔφη. 437 Ἀλλ' ὅμως, ἦν δ' ἐγώ, ἵνα μὴ ἀναγκαζώμεθα πάσας τὰς τοιαύτας ἀμφισβητήσεις ἐπεξιόντες καὶ βεβαιούμενοι ὡς οὐκ ἀληθεῖς οὔσας μηκύνειν, ὑποθέμενοι ὡς τούτου οὕτως ἔχοντος εἰς τὸ πρόσθεν προΐωμεν, ὁμολογήσαντες ἂν ποτε ἄλλη φανῇ ταῦτα ἢ ταύτη, πάντα ἡμῖν τὰ ἀπὸ τούτου ξυμβαίνοντα λελυμένα ἔσεσθαι. Ἀλλὰ χρή, ἔφη, ταῦτα ποιεῖν.

XIII. Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, τὸ ἐπινεύειν τῷ ἀναιεῖν B καὶ τὸ ἐφίεσθαι τινος λαβεῖν τῷ ἀπαρνεῖσθαι καὶ τὸ προσάγεσθαι τῷ ἀπωθεῖσθαι, πάντα τὰ τοιαῦτα τῶν ἐναντίων ἂν³ ἀλλήλοις θείης εἴτε ποιημάτων εἴτε παθημάτων; οὐδὲν γὰρ ταύτη διοίσει. Ἀλλ', ἢ δ' ὅς, τῶν ἐναντίων. Τί οὖν; ἦν δ' ἐγώ· διψῆν καὶ πεινῆν καὶ ὅλως τὰς ἐπιθυμίας, καὶ αὖ τὸ ἐθέλειν καὶ τὸ βούλεσθαι, οὐ πάντα ταῦτα εἰς ἐκεῖνά ποι ἂν θείης τὰ εἶδη τὰ νῦν δὴ λεχθέντα; οἷον ἀεὶ τὴν τοῦ ἐπιθυμοῦντος ψυχὴν οὐχὶ ἤτοι C ἐφίεσθαι φήσεις ἐκείνου οὐ ἂν ἐπιθυμῇ, ἢ προσάγεσθαι τοῦτο ὃ ἂν βούληται οἱ γενέσθαι, ἢ αὖ καθ' ὅσον ἐθέλει τί οἱ πορισθῆναι, ἐπινεύειν τοῦτο πρὸς αὐτὴν ὥσπερ τινὸς ἐρωτῶντος, ἐπορευομένην αὐτοῦ τῆς γενέσεως; Ἐγωγε. Τί δέ; τὸ ἀβουλεῖν καὶ μὴ ἐθέλειν μὴδ' ἐπιθυμεῖν οὐκ εἰς τὸ ἀπωθεῖν καὶ ἀπελαύνειν ἀπ' αὐτῆς καὶ εἰς ἅπαντα τὰναντία ἐκείνοις θήσομεν; Πῶς γὰρ οὐ; Τούτων δὲ D οὕτως ἐχόντων ἐπιθυμιῶν τι φήσομεν εἶναι εἶδος, καὶ

¹ ἢ Π: ἢ καὶ Α.² ἐστάναι Flor. U cum Galeno: ἔστιν ἐστάναι Α.³ ἂν Baier: om. codd.

ἐναργεστάτας αὐτῶν τούτων ἦν τε δίψαν καλοῦμεν καὶ ἦν
 πείναν; Φήσομεν, ἦ δ' ὅς. Οὐκοῦν τὴν μὲν ποτοῦ, τὴν δ'
 ἐδωδῆς; Ναί. Ἄρ' οὖν, καθ' ὅσον δίψα ἐστί, πλέονος ἂν
 τινος ἢ οὐδ' λέγομεν ἐπιθυμία ἐν τῇ ψυχῇ εἴη; οἶον δίψα
 ἐστὶ δίψα ἁρά γε θερμοῦ ποτοῦ ἢ ψυχροῦ, ἢ πολλοῦ ἢ
 ὀλίγου, ἢ καὶ ἐνὶ λόγῳ² ποιοῦ τινὸς πώματος; ἢ ἐὰν μὲν
 Ε τις θερμότης τῷ δίψει προσῇ, τὴν τοῦ ψυχροῦ ἐπιθυμίαν
 προσπαρέχοιτ' ἂν, ἐὰν δὲ ψυχρότης, τὴν τοῦ θερμοῦ; ἐὰν
 δὲ διὰ πλήθους παρουσίαν πολλὴ ἢ δίψα ἦ, τὴν τοῦ
 πολλοῦ παρέξεται, ἐὰν δὲ ὀλίγη, τὴν τοῦ ὀλίγου; αὐτὸ δὲ
 τὸ διψῆν οὐ μὴ ποτε ἄλλου γένηται ἐπιθυμία ἢ οὐπερ
 πέφυκεν, αὐτοῦ πώματος, καὶ αὐτὸ πεινῆν βρώματος;
 Οὕτως, ἔφη, αὐτὴ γε ἢ ἐπιθυμία ἐκάστη αὐτοῦ μόνον
 ἐκάστου οὐ πέφυκεν, τοῦ δὲ τοίου ἢ τοίου τὰ προσγι-
 438 γνύμενα. | Μήτοι τις, ἦν δ' ἐγώ, ἀσκέπτους ἡμᾶς ὄντας
 θορυβήσῃ, ὥς οὐδεὶς ποτοῦ ἐπιθυμεῖ, ἀλλὰ χρηστοῦ ποτοῦ,
 καὶ οὐ σίτου, ἀλλὰ χρηστοῦ σίτου· πάντες γὰρ ἄρα τῶν
 ἀγαθῶν ἐπιθυμοῦσιν. εἰ οὖν ἢ δίψα ἐπιθυμία ἐστί,
 χρηστοῦ ἂν εἴη εἴτε πώματος εἴτε ἄλλου ὕτου ἐστὶν
 ἐπιθυμία, καὶ αἱ ἄλλαι οὕτω. Ἴσως γὰρ ἂν, ἔφη, δοκοῖ τι
 λέγειν ὁ ταῦτα λέγων. Ἄλλὰ μέντοι, ἦν δ' ἐγώ, ὅσα
 Β γ' ἐστὶ τοιαῦτα οἷα εἶναί του, τὰ μὲν ποιά ἅττα ποιοῦ
 τινὸς ἐστίν, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, τὰ δ' αὐτὰ ἕκαστα αὐτοῦ
 ἐκάστου μόνον. Οὐκ ἔμαθον, ἔφη. Οὐκ ἔμαθες, ἔφην,
 ὅτι τὸ μείζον τοιοῦτόν ἐστιν οἶον τινὸς εἶναι μείζον; Πάννυ
 γε. Οὐκοῦν τοῦ ἐλάττονος; Ναί. Τὸ δέ γε πολὺ μείζον
 πολὺ ἐλάττονος. ἦ γάρ; Ναί. Ἄρ' οὖν καὶ τὸ ποτὲ
 μείζον ποτὲ ἐλάττονος, καὶ τὸ ἐσόμενον μείζον ἐσομένου
 ἐλάττονος; Ἀλλὰ τί μήν; ἦ δ' ὅς. Καὶ τὰ πλείω δὴ
 C πρὸς τὰ ἐλάττω καὶ τὰ διπλάσια πρὸς τὰ ἡμίσεα καὶ
 πάντα τὰ τοιαῦτα, καὶ αὐτὰ βαρύτερα πρὸς κουφότερα καὶ
 θάττω πρὸς τὰ βραδύτερα, καὶ ἔτι γε τὰ θερμὰ πρὸς τὰ

¹ ἢ οὐ Ast: που A¹: ἢ οὐ A².² ἐνὶ λόγῳ Cornarius: ἐν ὀλίγῳ codd.

ψυχρὰ καὶ πάντα τὰ τούτοις ὅμοια ἂρ' οὐχ οὕτως ἔχει;
 Πάνυ μὲν οὖν. Τί δὲ τὰ περὶ τὰς ἐπιστήμας; οὐχ ὁ
 αὐτὸς τρόπος; ἐπιστήμη μὲν αὕτη μαθήματος αὐτοῦ
 ἐπιστήμη ἐστίν, ἣ ὅτου δὴ δεῖ θεῖναι τὴν ἐπιστήμην,
 ἐπιστήμη δέ τις καὶ ποιά τις ποιοῦ τινὸς καὶ τινός. λέγω
 δὲ τὸ τοιόνδε· οὐκ, ἐπειδὴ οἰκίας¹ ἐργασίας ἐπιστήμη D
 ἐγένετο, διήνεγκε τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν, ὥστε οἰκοδομικὴ
 κληθῆναι; Τί μὴν; Ἀρ' οὐ τῷ ποιά τις εἶναι, οἷα ἑτέρα
 οὐδεμία τῶν ἄλλων; Ναί. Οὐκοῦν ἐπειδὴ ποιοῦ τινός,
 καὶ αὕτη ποιά τις ἐγένετο; καὶ αἱ ἄλλαι οὕτω τέχναι τε
 καὶ ἐπιστήμαι; Ἔστιν οὕτω.

XIV. Τοῦτο τοῖνυν, ἣν δ' ἐγώ, φάθι με τότε βούλε-
 σθαι λέγειν, εἰ ἄρα νῦν ἔμαθες, ὅτι ὅσα ἐστὶν οἷα εἶναί
 του, αὐτὰ μὲν μόνα αὐτῶν μόνων ἐστίν, τῶν δὲ ποιῶν
 τινῶν ποιά ἅττα. καὶ οὗ τι λέγω, ὥς, οἶων ἂν ἦ, τοιαῦτα E
 καὶ ἔστιν, ὥς ἄρα καὶ τῶν ὑγιεινῶν καὶ νοσῶδων ἢ ἐπι-
 στήμη ὑγιεινὴ καὶ νοσώδης καὶ τῶν κακῶν καὶ τῶν
 ἀγαθῶν κακὴ καὶ ἀγαθὴ· ἀλλ' ἐπειδὴ οὐκ αὐτοῦ οὐπερ
 ἐπιστήμη ἐστὶν ἐγένετο ἐπιστήμη, ἀλλὰ ποιοῦ τινός, τοῦτο
 δ' ἦν ὑγιεινὸν καὶ νοσώδες, ποιά δὴ τις συνέβη καὶ αὕτη
 γενέσθαι, καὶ τοῦτο αὐτὴν ἐποίησεν μηκέτι ἐπιστήμην
 ἀπλῶς καλεῖσθαι, ἀλλὰ τοῦ ποιοῦ τινὸς προσγενομένου
 ἱατρικῇν. Ἐμαθον, ἔφη, καί μοι δοκεῖ οὕτως ἔχειν. Τὸ
 δὲ δὴ δίψος, ἣν δ' ἐγώ, οὐ | τούτων θήσεις τῶν τινός, <καὶ 439
 τινός>² εἶναι τοῦτο ὅπερ ἐστίν—ἔστι δὲ δήπου δίψος—;
 Ἐγωγε, ἣ δ' ὅς· πώματός γε. Οὐκοῦν ποιοῦ μὲν τινος
 πώματος ποιόν τι καὶ δίψος, δίψος δ' οὖν αὐτὸ οὔτε
 πολλοῦ οὔτε ὀλίγου, οὔτε ἀγαθοῦ οὔτε κακοῦ, οὐδ' ἐνὶ³
 λόγῳ ποιοῦ τινός, ἀλλ' αὐτοῦ πώματος μόνον αὐτὸ δίψος
 πέφυκεν; Παντάπασι μὲν οὖν. Τοῦ διψῶντος ἄρα ἡ
 ψυχὴ, καθ' ὅσον διψῇ, οὐκ ἄλλο τι βούλεται ἢ πιεῖν, καὶ

¹ οἰκίας Ξ q: οἰκείας A.² <καὶ τινός> nos: om. codd.³ οὐδ'

ἐνὶ q: οὐδενὶ A.

Β τούτου ὀρέγεται καὶ ἐπὶ τοῦτο ὀρμᾷ. Δῆλον δὴ. Οὐκοῦν
 εἴ ποτέ τι αὐτὴν ἀνθέλκει διψῶσαν, ἕτερον ἂν τι ἐν αὐτῇ
 εἴη αὐτοῦ τοῦ διψῶντος καὶ ἄγοντος ὥσπερ θηρίον¹ ἐπὶ τὸ
 πιεῖν; οὐ γὰρ δὴ, φαμέν, τό γε αὐτὸ τῷ αὐτῷ ἑαυτοῦ περὶ
 τὸ αὐτὸ ἅμα τὰναντία πράττει². Οὐ γὰρ οὖν. "Ὡσπερ
 γε, οἶμαι, τοῦ τοξότου οὐ καλῶς ἔχει λέγειν, ὅτι αὐτοῦ ἅμα
 αἱ χεῖρες τὸ τόξον ἀπωθοῦνται τε καὶ προσέλκονται, ἀλλ'
 C ὅτι ἄλλη μὲν ἡ ἀπωθοῦσα χεὶρ, ἑτέρα δὲ ἡ προσαγομένη.
 Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη. Πότερον δὲ φῶμέν τινας ἔστιν
 ὅτε διψῶντας οὐκ ἐθέλειν πιεῖν; Καὶ μάλα γ', ἔφη,
 πολλοὺς καὶ πολλάκις. Τί οὖν, ἔφην ἐγώ, φαίη τις ἂν
 τούτων πέρι; οὐκ ἐνεῖναι μὲν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν τὸ
 κελεῖον, ἐνεῖναι δὲ τὸ κωλύον πιεῖν, ἄλλο ὃν καὶ κρατοῦν
 τοῦ κελεύοντος; Ἐμοιγε, ἔφη, δοκεῖ. Ἄρ' οὖν οὐ τὸ μὲν
 κωλύον τὰ τοιαῦτα ἐγγίγνεται, ὅταν ἐγγίγνηται³, ἐκ
 D λογισμοῦ, τὰ δὲ ἄγοντα καὶ ἔλκοντα διὰ παθημάτων τε
 καὶ νοσημάτων παραγίγνεται; Φαίνεται. Οὐ δὲ ἀλόγως,
 ἦν δ' ἐγώ, ἀξιῶσομεν αὐτὰ διττά τε καὶ ἕτερα ἀλλήλων
 εἶναι, τὸ μὲν ὃ λογίζεται λογιστικὸν προσαγορεύοντες τῆς
 ψυχῆς, τὸ δὲ ὃ ἐρᾷ τε καὶ πεινῇ καὶ διψῇ καὶ περὶ τὰς
 ἄλλας ἐπιθυμίας ἐπτόηται ἀλόγιστόν τε καὶ ἐπιθυμητικόν,
 πληρώσεών τινων καὶ ἡδονῶν ἐταῖρον⁴. Οὐκ, ἀλλ'
 E εἰκότως, ἔφη, ἡγοίμεθ' ἂν οὕτως. Ταῦτα μὲν τοίνυν, ἦν δ'
 ἐγώ, δύο ἡμῖν ὠρίσθω εἶδη ἐν ψυχῇ ἐνόντα· τὸ δὲ δὴ τοῦ
 θυμοῦ καὶ ὃ θυμούμεθα πότερον τρίτον, ἢ τούτων ποτέρῳ
 ἂν εἴη ὁμοφυές; Ἴσως, ἔφη, τῷ ἐτέρῳ, τῷ ἐπιθυμητικῷ.
 Ἄλλ', ἦν δ' ἐγώ, ποτὲ ἀκούσας τι πιστεύω τούτῳ, ὥς ἄρα
 Λεόντιος ὁ Ἀγλαΐωνος ἀνιῶν ἐκ Πειραιέως ὑπὸ τὸ βόρειον
 τεῖχος ἐκτός, αἰσθόμενος νεκροὺς παρὰ τῷ δημίῳ κειμένους,
 ἅμα μὲν ἰδεῖν ἐπιθυμοῖ, ἅμα δὲ αὖ δυσχεραῖνοι καὶ ἀπο-
 440 τρέποι ἑαυτόν, καὶ τέως μάχοιτό τε καὶ πα'ρακαλύπτοιτο,

¹ θηρίον Ξ: θηρίου Α.² πράττει Ast: πράττοι Α.³ ἐγγίγνεται coniecit Schneider: ἐγγένηται codd.⁴ ἐταῖρον Π: ἕτερον Α.

κρατούμενος δ' οὖν ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας διελκύσας τοὺς ὀφθαλμοὺς προσδραμὼν πρὸς τοὺς νεκρούς, ἰδοὺ ὑμῖν, ἔφη, ὦ κακοδαίμονες, ἐμπλήσθητε τοῦ καλοῦ θεήματος. Ἦκουσα, ἔφη, καὶ αὐτός. Οὗτος μέντοι, ἔφη, ὁ λόγος σημαίνει τὴν ὀργὴν πολεμεῖν ἐνίοτε ταῖς ἐπιθυμίαις ὡς ἄλλο ὃν ἄλλω. Σημαίνει γάρ, ἔφη.

XV. Οὐκοῦν καὶ ἄλλοθι, ἔφη, πολλαχοῦ αἰσθανόμεθα, ὅταν βιάζωνται τινα παρὰ τὸν λογισμὸν ἐπιθυμίαι, Β
λοιδοροῦντά τε αὐτὸν καὶ θυμούμενον τῷ βιαζομένῳ ἐν αὐτῷ, καὶ ὥσπερ δυοῖν στασιαζόντων ξύμμαχον τῷ λόγῳ γιγνόμενον τὸν θυμὸν τοῦ τοιούτου; ταῖς δ' ἐπιθυμίαις αὐτὸν κοινωνήσαντα, αἱρῶντος λόγου μὴ δεῖν ἀντιπράττειν, οἶμαί σε οὐκ ἂν φάναι γενομένου ποτὲ ἐν ἑαυτῷ¹ τοῦ τοιούτου αἰσθέσθαι, οἶμαι δ' οὐδ' ἐν ἄλλῳ. Οὐ μὰ τὸν Δία, ἔφη. Τί δέ; ἦν δ' ἐγώ· ὅταν τις οἴηται ἀδικεῖν, οὐχ ὅσῳ ἂν γενναιότερος ᾖ, τοσούτῳ ἦττον δύναται ὀργίζεσθαι C καὶ πεινῶν καὶ ῥιγῶν καὶ ἄλλο ὅτιοῦν τῶν τοιούτων πᾶσχων ὑπ' ἐκείνου, ὃν ἂν οἴηται δικαίως ταῦτα δρᾶν, καί, ὃ λέγω, οὐκ ἐθέλει πρὸς τοῦτον αὐτοῦ ἐγείρεσθαι ὁ θυμός; Ἀληθῆ, ἔφη. Τί δέ; ὅταν ἀδικεῖσθαί τις ἡγῆται, οὐκ ἐν τούτῳ ζεῖ² τε καὶ χαλεπαίνει καὶ διὰ τὸ πεινῆν καὶ διὰ τὸ ῥιγῶν καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα πᾶσχειν, καὶ ξυμμα- D χεῖ τῷ δοκοῦντι δικαίῳ³, καὶ ὑπομένων⁴ νικᾷ, καὶ οὐ λήγει τῶν γενναίων, πρὶν ἂν ἢ διαπραξῆται ἢ τελευτήσῃ ἢ ὥσπερ κύων ὑπὸ νομέως ὑπὸ τοῦ λόγου τοῦ παρ' αὐτῷ ἀνακληθεὶς πραυνθῇ; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη, ἔοικε τούτῳ ὃ λέγεις· καίτοι γ' ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει τοὺς ἐπικούρους ὥσπερ κύνας ἐθέμεθα ὑπηκόους τῶν ἀρχόντων ὥσπερ ποιμένων πόλεως. Καλῶς γάρ, ἦν δ' ἐγώ, νοεῖς ὃ βούλομαι λέγειν. ἀλλ' ἢ⁵ πρὸς τούτῳ καὶ τόδε ἐνθυμεῖ; Τὸ

¹ ἑαυτῷ Π et corr. A²: σαυτῷ A¹.

² ζεῖ Ξ q: ζητέῖ A.

³ καὶ ξυμμαχεῖ—δικαίῳ post πᾶσχειν nos dedimus: post χαλεπαίνει codd.

⁴ καὶ ὑπομένων Ξ: ὑπομένων καὶ A.

⁵ ἢ Ast: εἰ codd.

Ε ποίου; "Οτι τοῦναντίον ἢ ἀρτίως ἡμῖν φαίνεται περὶ τοῦ θυμοειδοῦς. τότε μὲν γὰρ ἐπιθυμητικόν τι αὐτὸ¹ ᾧόμεθα εἶναι, νῦν δὲ πολλοῦ δεῖν φαμέν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον αὐτὸ ἐν τῇ τῆς ψυχῆς στάσει τίθεσθαι τὰ ὄπλα πρὸς τὸ λογιστικόν. Παντάπασιν, ἔφη. Ἄρ' οὖν ἕτερον ὂν καὶ τούτου², ἢ λογιστικοῦ τι³ εἶδος, ὥστε μὴ τρία, ἀλλὰ δύο εἶδη εἶναι ἐν ψυχῇ, λογιστικὸν καὶ ἐπιθυμητικόν; ἢ καθάπερ ἐν τῇ πόλει ξυνεῖχεν αὐτὴν τρία ὄντα γένη, 441 χρηματιστικόν, ἐπικουρικόν⁴, βουλευτικόν, οὕτως καὶ ἐν ψυχῇ τρίτον τοῦτό ἐστι τὸ θυμοειδές, ἐπικούρον ὂν τῷ λογιστικῷ φύσει, εἰ μὴ ὑπὸ κακῆς τροφῆς διαφθαρῇ; Ἀνάγκη, ἔφη, τρίτον. Ναί, ἦν δ' ἐγώ, ἂν γε τοῦ λογιστικοῦ ἄλλο τι φανῇ, ὥσπερ τοῦ ἐπιθυμητικοῦ ἐφάνη ἕτερον ὂν. Ἀλλ' οὐ χαλεπόν, ἔφη, φανῆναι. καὶ γὰρ ἐν τοῖς παιδίοις τοῦτό γ' ἂν τις ἴδοι, ὅτι θυμοῦ μὲν εὐθὺς γενόμενα μεστά ἐστι, λογισμοῦ δ' ἔνιοι μὲν ἔμοιγε δο- Β κοῦσιν οὐδέποτε μεταλαμβάνειν, οἱ δὲ πολλοὶ ὀψέ ποτε. Ναὶ μὰ Δί', ἦν δ' ἐγώ, καλῶς γε εἶπες. ἔτι δὲ ἐν τοῖς θηρίοις ἂν τις ἴδοι ὃ λέγεις, ὅτι οὕτως ἔχει. πρὸς δὲ τούτοις καὶ ὃ ἄνω που ἐκεῖ εἵπομεν, τὸ τοῦ Ὀμήρου μαρτυρήσει, τὸ

στῆθος δὲ πλήξας κραδίην ἠνίπαπε μύθῳ·

ἐνταῦθα γὰρ δὴ σαφῶς ὥς ἕτερον ἐτέρῳ ἐπιπλήττον πε- C ποίηκεν Ὀμηρος τὸ ἀναλογισάμενον περὶ τοῦ βελτίονος τε καὶ χείρονος τῷ ἀλογίστως θυμουμένῳ. Κομιδῇ, ἔφη, ὀρθῶς λέγεις.

XVI. Ταῦτα μὲν ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, μόγις διανενεύκαμεν, καὶ ἡμῖν ἐπιεικῶς ὁμολογεῖται, τὰ αὐτὰ μὲν ἐν πόλει, τὰ αὐτὰ δ' ἐν ἐνὸς⁵ ἐκάστου τῇ ψυχῇ γένη⁶ ἐνεῖναι καὶ ἴσα τὸν ἀριθμόν. Ἔστι ταῦτα. Οὐκοῦν ἐκεῖνό γε ἡδη

¹ αὐτὸ Ξ q: αὐτῷ A.

² τούτου Ξ: τοῦτο A.

³ τι Π: om. A.

⁴ ἐπικουρικόν Π: ἐπικουρητικόν A.

⁵ ἐνὸς Ξ q: ἐνὶ A.

⁶ γένη Π²:

γένει A.

ἀναγκαῖον, ὥς πόλις ἦν σοφὴ καὶ ᾧ, οὕτω καὶ τὸν ἰδιώτην
καὶ τούτῳ σοφὸν εἶναι; Τί μὴν; Καὶ ᾧ δὴ ἀνδρείος ἰδιώτης
καὶ ὥς, τούτῳ καὶ πόλιν ἀνδρείαν¹ καὶ οὕτως, καὶ τᾷλλα D
πάντα πρὸς ἀρετὴν ὡσαύτως ἀμφοτέρω ἔχειν. Ἀνάγκη.
Καὶ δίκαιον δὴ, ᾧ Γλαύκῳ, οἶμαι, φήσομεν ἄνδρα εἶναι
τῷ αὐτῷ τρόπῳ, ᾧπερ καὶ πόλις ἦν δικάια. Καὶ τοῦτο
πάντα ἀνάγκη. Ἄλλ' οὐ πῇ μὴν τοῦτο ἐπιλελήσμεθα, ὅτι
ἐκείνη γε τῷ τὸ ἑαυτοῦ ἕκαστον ἐν αὐτῇ πράττειν τριῶν
ὄντων γενῶν δικάια ἦν. Οὐ μοι δοκοῦμεν, ἔφη, ἐπιλελή-
σθαι. Μνημονευτέον ἄρα ἡμῖν, ὅτι καὶ ἡμῶν ἕκαστος,
ὅτου ἂν τὰ αὐτοῦ ἕκαστον τῶν ἐν αὐτῷ πράττη, οὗτος E
δίκαιός τε ἔσται καὶ τὰ αὐτοῦ πράττων. Καὶ μάλα, ἦ δ'
ὅς, μνημονευτέον. Οὐκοῦν τῷ μὲν λογιστικῷ ἄρχειν
προσῆκει, σοφῷ ὄντι καὶ ἔχοντι τὴν ὑπὲρ ἀπάσης τῆς
ψυχῆς προμήθειαν, τῷ δὲ θυμοειδεῖ ὑπηκόῳ εἶναι καὶ
ξυμμάχῳ τούτου; Πάνυ γε. Ἄρ' οὖν οὐχ, ὥσπερ ἐλέγο-
μεν, μουσικῆς καὶ γυμναστικῆς κρᾶσις σύμφωνα αὐτὰ
ποιήσει, τὸ μὲν ἐπιτείνουσα καὶ τρέφουσα λόγοις | τε 442
καλοῖς καὶ μαθήμασιν, τὸ δὲ ἀνιείσα, παραμυθουμένη καὶ
ἡμεροῦσα ἀρμονίᾳ τε καὶ ῥυθμῷ; Κομιδῇ γε, ἦ δ' ὅς.
Καὶ τούτῳ δὴ οὕτω τραφέντε καὶ ὥς ἀληθῶς τὰ αὐτῶν
μαθόντε καὶ παιδευθέντε προστατήσετον³ τοῦ ἐπιθυμη-
τικοῦ, ὃ δὴ πλείστον τῆς ψυχῆς ἐν ἐκάστῳ ἔστι καὶ
χρημάτων φύσει ἀπληστότατον· ὃ⁴ τηρήσετον, μὴ τῷ
πίμπλασθαι τῶν περὶ τὸ σῶμα καλουμένων ἡδονῶν πολὺ
καὶ ἰσχυρὸν γενόμενον οὐκ αὖ τὰ αὐτοῦ πράττη, ἀλλὰ
καταδουλώσασθαι καὶ ἄρχειν ἐπιχειρήσῃ ὧν οὐ προσῆκον B
αὐτῷ γενῶν⁵, καὶ ξύμπαντα τὸν βίον πάντων ἀνατρέψῃ.
Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τοὺς ἔξωθεν
πολεμίους τούτῳ ἂν κάλλιστα φυλαττοίτην⁶ ὑπὲρ ἀπάσης

¹ ἀνδρείαν Ξ q: καὶ ἀνδρείαν A.
τήσετον Bekker: προστήσετον codd.
q: γένει A.

² καὶ Ξ: om. A.
⁴ ὃ Ξ q: ᾧ A¹: ᾧ A².

³ προστα-
⁵ γενῶν

⁶ φυλαττοίτην q: φυλάττοι· τὴν A.

τῆς ψυχῆς τε καὶ τοῦ σώματος, τὸ μὲν βουλευόμενον, τὸ δὲ προπολεμοῦν, ἐπόμενον δὲ τῷ ἄρχοντι καὶ τῇ ἀνδρείᾳ ἐπιτελοῦν τὰ βουλευθέντα; Ἔστι ταῦτα. Καὶ ἀνδρεῖον
 C δὴ, οἶμαι, τούτῳ τῷ μέρει καλοῦμεν ἓνα ἕκαστον, ὅταν αὐτοῦ τὸ θυμοειδὲς διασφύξῃ διὰ τε λυπῶν καὶ ἡδονῶν τὸ ὑπὸ τοῦ λόγου¹ παραγγελλθὲν δεινόν τε καὶ μῆ. Ὁρθῶς γ', ἔφη. Σοφὸν δέ γε ἐκείνῳ τῷ σμικρῷ μέρει, τῷ δ' ἡρχέν τ' ἐν αὐτῷ καὶ ταῦτα παρήγγελλεν, ἔχον αὖ κακῆϊνο ἐπιστήμην ἐν αὐτῷ τὴν τοῦ ξυμφέρουτος ἐκάστω τε καὶ ὅλῳ τῷ κοινῷ σφῶν αὐτῶν τριῶν ὄντων. Πάνυ μὲν οὖν. Τί δέ; σῶφρονα οὐ τῇ φιλίᾳ καὶ ξυμφωνίᾳ τῇ αὐτῶν
 D τούτων, ὅταν τό τε ἄρχον καὶ τὸ ἀρχομένω² τὸ λογιστικὸν ὁμοδοξῶσι δεῖν ἄρχειν καὶ μὴ στασιάζωσιν αὐτῷ; Σωφροσύνη γοῦν, ἣ δ' ὅς, οὐκ ἄλλο τί ἐστίν ἢ τοῦτο, πόλεως τε καὶ ιδιώτου. Ἀλλὰ μὲν δὴ δίκαιός γε, ᾧ πολλάκις λέγομεν, τούτῳ καὶ οὕτως³ ἔσται. Πολλὴ ἀνάγκη. Τί οὖν; εἶπον ἐγώ· μὴ πῃ ἡμῖν ἀπαμβλύνεται ἄλλο τι δικαιοσύνη δοκεῖν εἶναι ἢ ὅπερ ἐν τῇ πόλει ἐφάνη; Οὐκ
 E ἔμοιγε, ἔφη, δοκεῖ. Ὡδε γάρ, ἣν δ' ἐγώ, παντάπασιν ἂν βεβαιωσαίμεθα, εἴ τι ἡμῶν ἔτι ἐν τῇ ψυχῇ ἀμφισβητεῖ, τὰ φορτικὰ αὐτῷ προσφέροντες. Ποῖα δὴ; Οἶον εἰ δέοι ἡμᾶς ἀνομολογεῖσθαι περὶ τε ἐκείνης τῆς πόλεως καὶ τοῦ ἐκείνῃ ὁμοίως πεφυκότος τε καὶ τεθραμμένου ἀνδρός, εἰ δοκεῖ ἂν παρακαταθήκην χρυσίου ἢ ἀργυρίου δεξάμενος ὁ τοιοῦτος ἀποστερηῆσαι, τίν' ἂν οἶε οἰηθῆναι τοῦτο⁴ αὐτὸν
 443 δρᾶσαι μᾶλλον ἢ ὅσοι μὴ τοιοῦτοι; Οὐδέν⁵ ἂν, ἔφη. Οὐκοῦν καὶ ἱεροσυλιῶν καὶ κλοπῶν καὶ προδοσιῶν ἢ ἰδίᾳ ἐταίρων ἢ δημοσίᾳ πόλεων ἐκτὸς ἂν οὗτος εἴη; Ἐκτός. Καὶ μὴν οὐδ' ὅπωςτιοῦν ἄπιστος ἢ⁶ κατὰ ὅρκους ἢ κατὰ τὰς ἄλλας ὁμολογίας. Πῶς γὰρ ἂν; Μοιχεῖται μὴν⁷ καὶ

¹ τοῦ λόγου Ξ q²: τῶν λόγων A.² τῷ ἀρχομένῳ v: τῷ ἀρχομένῳ A.³ οὕτως A: an οὕτος (cum Vind. E)?⁴ τοῦτο Ξ q: τοῦτον A.⁵ οὐδέν Π: οὐδέν A.⁶ ἢ Ξ q: ἢ A.⁷ μὴν Π: μὲν A.

γονέων ἀμέλειαι καὶ θεῶν ἀθεραπευσίαι παντὶ ἄλλῳ
μᾶλλον ἢ τῷ τοιούτῳ προσήκουσι. Παντὶ μέντοι, ἔφη.
Οὐκοῦν τούτων πάντων αἴτιον, ὅτι αὐτοῦ τῶν ἐν αὐτῷ B
ἕκαστον τὰ αὐτοῦ πράττει ἀρχῆς τε πέρι καὶ τοῦ ἀρχεσθαι;
Τοῦτο μὲν οὖν, καὶ οὐδὲν ἄλλο. Ἔτι τι οὖν ἕτερον ζητεῖς
δικαιοσύνην εἶναι ἢ ταύτην τὴν δύναμιν, ἢ τοὺς τοιούτους
ἄνδρας τε παρέχεται καὶ πόλεις; Μὰ Δία, ἢ δ' ὅς, οὐκ
ἔγωγε.

XVII. Τέλεον¹ ἄρα ἡμῖν τὸ ἐνύπνιον ἀποτετέλεσται,
ὃ ἔφαμεν ὑποπτεῦσαι, ὡς εὐθὺς ἀρχόμενοι τῆς πόλεως
οἰκίζειν κατὰ θεόν τινα εἰς ἀρχὴν τε καὶ τύπον τινὰ τῆς
δικαιοσύνης κινδυνεύομεν ἐμβεβηκέναι. Παντάπασιν μὲν C
οὖν. Τὸ δέ γε ἦν ἄρα, ὦ Γλαύκων, δι' ὃ καὶ ὠφέλει²,
εἰδωλόν τι τῆς δικαιοσύνης, τὸ τὸν μὲν σκυτοτομικὸν
φύσει ὀρθῶς ἔχειν σκυτοτομεῖν καὶ ἄλλο μηδὲν πράττειν,
τὸν δὲ τεκτονικὸν τεκταίνεσθαι, καὶ τᾶλλα δὴ οὕτως.
Φαίνεται. Τὸ δέ γε ἀληθές, τοιοῦτο μὲν τι ἦν, ὡς ἔοικεν, ἢ
δικαιοσύνη, ἀλλ' οὐ περὶ τὴν ἔξω πρᾶξιν τῶν αὐτοῦ, ἀλλὰ
περὶ τὴν ἐντός, ὡς ἀληθῶς περὶ ἑαυτὸν³ καὶ τὰ ἑαυτοῦ, μὴ D
ἐάσαντα τὰλλότρια πράττειν ἕκαστον ἐν αὐτῷ μηδὲ πολυ-
πραγμονεῖν πρὸς ἄλληλα τὰ ἐν τῇ ψυχῇ γένη, ἀλλὰ τῷ
ὄντι τὰ οἰκεῖα εὖ θέμενον καὶ ἄρξαντα αὐτὸν αὐτοῦ καὶ
κοσμήσαντα καὶ φίλον γενόμενον ἑαυτῷ⁴ καὶ ξυναρμόσαντα
τρία ὄντα ὥσπερ ὅρους τρεῖς ἁρμονίας ἀτεχνῶς νεάτην τε
καὶ ὑπάτην καὶ μέσην⁵, καὶ εἰ⁶ ἄλλα ἅττα μεταξὺ τυγχάνει E
ὄντα, πάντα ταῦτα ξυνδήσαντα καὶ παντάπασιν ἓνα γενό-
μενον ἐκ πολλῶν, σῶφρονα καὶ ἡρμოსμένον, οὕτω δὴ
πράττειν ἤδη, εἴαν τι πράττῃ, ἢ περὶ χρημάτων κτήσιν ἢ
περὶ σώματος θεραπείαν ἢ καὶ πολιτικόν τι ἢ περὶ τὰ

¹ τέλεον II: τελευταῖον A, sed in marg. γρ τέλεον.² ὠφέλει Ast:

ὠφελεί A.

³ ἑαυτὸν II: ἑαυτῶν A.⁴ αὐτὸν—ἑαυτῷ II: om. A.⁵ νεάτην—ὑπάτην—μέσην Hartman: genitivos dant codd.⁶ καὶ εἰ

II: εἰ καὶ A.

ἴδια ξυμβόλαια, ἐν πᾶσι τούτοις ἡγούμενον καὶ ὀνομάζοντα
δικαίαν μὲν καὶ καλὴν πράξιν, ἣ ἂν ταύτην τὴν ἕξιν σφώξη
τε καὶ συναπεργάζεται, σοφίαν δὲ τὴν ἐπιστατοῦσαν
444 ταύτῃ τῇ πράξει ἐπιστήμην, ἄδικον δὲ πράξιν, | ἣ ἂν αἰεὶ
ταύτῃν λῆη, ἀμαθίαν δὲ τὴν ταύτῃ αὖ ἐπιστατοῦσαν δόξαν.
Παντάπασιν, ἣ δ' ὅς, ὦ Σώκρατες, ἀληθῇ λέγεις. Εἶεν,
ἦν δ' ἐγώ· τὸν μὲν δίκαιον καὶ ἄνδρα καὶ πόλιν, καὶ
δικαιοσύνην, ὃ τυγχάνει ἐν αὐτοῖς ὄν, εἰ φαῖμεν ἡύρηκέναι,
οὐκ ἂν πάνυ τι, οἶμαι, δόξαιμεν ψεύδεσθαι. Μὰ Δία
οὐ μέντοι, ἔφη. Φῶμεν ἄρα; Φῶμεν.

XVIII. Ἔστω δὴ, ἦν δ' ἐγώ· μετὰ γὰρ τοῦτο
σκεπτέον, οἶμαι, ἀδικίαν. Δῆλον. Οὐκοῦν στάσιν τινὰ
B αὖ τριῶν ὄντων τούτων δεῖ αὐτὴν εἶναι καὶ πολυπραγμο-
σίτην καὶ ἀλλοτριπραγμοσύνην καὶ ἐπανάστασιν μέρους
τινὸς τῷ ὅλῳ τῆς ψυχῆς, ἢ ἄρχῃ ἐν αὐτῇ οὐ προσήκον,
ἀλλὰ τοιούτου ὄντος φύσει, οἷον πρέπειν αὐτῷ δουλεύειν
τῷ τοῦ ἀρχικοῦ γένους ὄντι¹; τοιαῦτ' ἅττα, οἶμαι, φήσομεν
καὶ τὴν τούτων ταραχὴν καὶ πλάνην εἶναι τὴν τε ἀδικίαν
καὶ ἀκολασίαν καὶ δειλίαν καὶ ἀμαθίαν καὶ συλλήβδην
C πᾶσαν κακίαν. Ταῦτ' αὖ μὲν οὖν ταῦτα, ἔφη. Οὐκοῦν, ἦν
δ' ἐγώ, καὶ τὸ ἄδικο πρᾶττειν καὶ τὸ ἀδικεῖν καὶ αὖ τὸ²
δίκαια ποιεῖν, ταῦτα πάντα τυγχάνει ὄντα κατὰδηλα ἤδη
σαφῶς, εἴπερ καὶ ἡ ἀδικία τε καὶ δικαιοσύνη; Πῶς δὴ;
"Οτι, ἦν δ' ἐγώ, τυγχάνει οὐδὲν διαφέροντα τῶν ὑγιεινῶν
τε καὶ νοσωδῶν, ὡς ἐκεῖνα ἐν σώματι, ταῦτα ἐν ψυχῇ.
Πῇ; ἔφη. Τὰ μὲν που ὑγιεινὰ ὑγίειαν ἐμποιεῖ, τὰ δὲ
νοσώδη νόσον. Ναί. Οὐκοῦν καὶ τὸ μὲν δίκαια πρᾶττειν
D δικαιοσύνην ἐμποιεῖ, τὸ δ' ἄδικο ἀδικίαν; Ἀνάγκη. Ἔστι
δὲ τὸ μὲν ὑγίειαν ποιεῖν τὰ ἐν τῷ σώματι κατὰ φύσιν
καθιστάται κρατεῖν τε καὶ κρατεῖσθαι ὑπ' ἀλλήλων, τὸ
δὲ νόσον παρὰ φύσιν ἄρχειν τε καὶ ἄρχεσθαι ἄλλο ὑπ'

ἀλλὰ—γένους ὄντι Ξ: pro τῷ τοῦ A habet τοῦ δ' αὖ δουλεύειν. Haec omnia insiticia esse censemus.

² τὸ γ: τὰ A.

ἄλλον. Ἔστι γάρ. Οὐκοῦν αὖ, ἔφην, τὸ δικαιοσύνην ἐμποιεῖν τὰ ἐν τῇ ψυχῇ κατὰ φύσιν καθιστάναι κρατεῖν τε καὶ κρατεῖσθαι ὑπ' ἀλλήλων, τὸ δὲ ἀδικίαν παρὰ φύσιν ἄρχειν τε καὶ ἄρχεσθαι ἄλλο ὑπ' ἄλλου; Κομιδῇ, ἔφη. Ἀρετὴ μὲν ἄρα, ὡς ἔοικεν, ὑγίειά τέ τις ἂν εἴη καὶ κάλλος καὶ εὐεξία ψυχῆς, κακία δὲ νόσος τε καὶ αἰσχος καὶ ἑσθιένεια. Ἔστιν οὕτω. Ἄρ' οὖν οὐ καὶ τὰ μὲν καλὰ ἐπιτηδεύματα εἰς ἀρετῆς κτήσιν φέρει, τὰ δ' αἰσχροὶ εἰς κακίας; Ἀνάγκη.

XIX. Τὸ δὲ λοιπὸν ἤδη, ὡς ἔοικεν, ἡμῖν ἐστὶ σκέψασθαι, πότερον αὖ λυσιτελεῖ δίκαιά τε πράττειν καὶ | καλὰ 445 ἐπιτηδεύειν καὶ εἶναι δίκαιον, ἢ ἂν τε λανθάνῃ ἢ ἂν τε μὴ τοιοῦτος ὢν, ἢ ἀδικεῖν τε καὶ ἀδικον εἶναι, ἢ ἂν περ μὴ διδῶ δίκην μηδὲ βελτίων γίγνηται κολαζόμενος. Ἄλλ', ἔφη, ὦ Σώκρατες, γελοῖον ἔμοιγε φαίνεται τὸ σκέμμα γίγνεσθαι ἤδη, εἰ τοῦ μὲν σώματος τῆς φύσεως διαφθειρομένης δοκεῖ οὐ βιωτὸν εἶναι οὐδὲ μετὰ πάντων σιτίων τε καὶ ποτῶν καὶ παντὸς πλούτου καὶ πάσης ἀρχῆς, τῆς δὲ αὐτοῦ τούτου ὧ ζῶμεν φύσεως ταραττομένης καὶ διαφθειρομένης B βιωτὸν ἄρα ἔσται, ἢ ἂν περ τις ποιῇ ὃ ἂν βουλευθῇ ἄλλο πλὴν τούτου, ὁπόθεν κακίας μὲν καὶ ἀδικίας ἀπαλλαγῇσεται, δικαιοσύνην δὲ καὶ ἀρετὴν κτήσεται, ἐπειδήπερ ἐφάνη γε ὄντα ἑκάτερα οἷα ἡμεῖς διεληλύθαμεν. Γελοῖον γάρ, ἦν δ' ἐγώ. Ἄλλ' ὅμως ἐπεὶ περ ἐνταῦθα ἐληλίθαμεν, ὅσον οἶόν τε σαφέστατα κατιδεῖν ὅτι ταῦτα οὕτως ἔχει, οὐ χρὴ ἀποκάμνειν. Ἦκιστα νὴ τὸν Δία, ἔφη, πάντων ἀποκμητέον¹. Δεῦρο νῦν, ἦν δ' ἐγώ, ἵνα καὶ ἴδῃς, ὅσα καὶ C εἶδη ἔχει ἢ κακία, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ἢ γε δὴ καὶ ἄξια θέας. Ἐπομαι, ἔφη· μόνον λέγε. Καὶ μὴν, ἦν δ' ἐγώ, ὥσπερ ἀπὸ σκοπιᾶς μοι φαίνεται, ἐπειδὴ ἐνταῦθα ἀναβεβήκαμεν τοῦ λόγου, ἐν μὲν εἶναι εἶδος τῆς ἀρετῆς, ἅπειρα δὲ τῆς κακίας, τέτταρα δ' ἐν αὐτοῖς ἅττα, ὧν καὶ ἄξιον ἐπιμνησθῆναι.

¹ ἀποκμητέον Bekker: ἀποκνητέον codd.

Πῶς λέγεις; ἔφη. "Ὅσοι, ἦν δ' ἐγώ, πολιτειῶν τρόποι εἰσὶν εἶδη ἔχοντες, τοσοῦτοι κινδυνεύουσι καὶ ψυχῆς τρόποι εἶναι. Πόσοι δὲ; Πέντε μὲν, ἦν δ' ἐγώ, πολιτειῶν, πέντε δὲ ψυχῆς. Λέγε, ἔφη, τίνες. Λέγω, εἶπον, ὅτι εἰς μὲν οὗτος ὃν ἡμεῖς διεληλύθαμεν πολιτείας εἷη ἂν τρόπος, ἐπονομασθείη δ' ἂν καὶ διχῇ· ἐγγενομένου μὲν γὰρ ἀνδρὸς ἐνὸς ἐν τοῖς ἄρχουσι διαφέροντος βασιλεία ἂν κληθείη, πλειόνων δὲ ἀριστοκρατία. Ἀληθῆ, ἔφη. Τοῦτο μὲν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ἐν εἶδος λέγω· οὔτε γὰρ ἂν πλείους οὔτε Εἰς ἐγγεγνόμενος¹ κινήσειεν ἂν τῶν ἀξίων λόγου νόμων τῆς πόλεως, τροφῇ τε καὶ παιδείᾳ χρησάμενος, ᾗ διήλθομεν. Οὐ γὰρ εἰκός, ἔφη.

¹ ἐγγεγνόμενος Ξ γ: ἐγγεγνόμενοι Α.

τέλος πολιτείας Δ.

Ε.

I. Ἀγαθὴν μὲν τοίνυν τὴν τοιαύτην πόλιν τε καὶ 449
 πολιτείαν καὶ ὀρθὴν καλῶ, καὶ ἄνδρα τὸν τοιοῦτον· κακὰς
 δὲ τὰς ἄλλας καὶ ἡμαρτημένας, εἵπερ αὕτη ὀρθή, περὶ τε
 πόλεων διοικήσεις καὶ περὶ ἰδιωτῶν ψυχῆς τρόπου κατα-
 σκευήν, ἐν τέτταρσι ποιηρίας εἶδεσιν οὔσας. Ποίας δὴ
 ταύτας; ἔφη¹. καὶ ἐγὼ μὲν ἦα τὰς ἐφεξῆς ἐρώων, ὥς μοι
 ἐφαίνοντο ἕκασται ἐξ ἀλλήλων μεταβαίνειν· ὁ δὲ Πολέ- B
 μαρχος—σμικρὸν γὰρ ἀπωτέρω τοῦ Ἀδειμάντου καθήστο—
 ἐκτείνας τὴν χεῖρα καὶ λαβόμενος τοῦ ἱματίου ἄνωθεν
 αὐτοῦ παρὰ τὸν ὦμον ἐκείνόν τε προσηγάγετο καὶ
 προτείνας ἑαυτὸν ἔλεγεν ἅττα προσκεκυφώς, ὦν ἄλλο μὲν
 οὐδὲν κατηκούσαμεν, τότε δέ· Ἀφήσομεν οὖν, ἔφη, ἢ τί
 δράσομεν; Ἡκιστά γε, ἔφη ὁ Ἀδείμαντος, μέγα ἤδη λέγων.
 καὶ ἐγὼ, Τί μάλιστα, ἔφην, ὑμεῖς οὐκ ἀφίετε; Σέ, ἢ δ' ὅς.
 Ὅτι² ἐγὼ εἶπον τί μάλιστα; Ἀπορραθυμῶν ἡμῖν δοκεῖς, C
 ἔφη, καὶ εἶδος ὅλον οὐ τὸ ἐλάχιστον ἐκκλέπτειν τοῦ λόγου,
 ἵνα μὴ διέλθῃς, καὶ λήσειν οἰηθῆναι εἰπὼν αὐτὸ φαύλως.
 ὥς ἄρα περὶ γυναικῶν τε καὶ παίδων παντὶ δήλον, ὅτι
 κοινὰ τὰ φίλων ἔσται. Οὐκοῦν ὀρθῶς, ἔφην, ὦ Ἀδείμαντε;
 Ναί, ἢ δ' ὅς· ἀλλὰ τὸ ὀρθῶς τοῦτο, ὥσπερ τᾶλλα, λόγου

¹ ἔφη II: om. A. ² ὅτι Ξ: ἔτι A. Distinctionem quam vulgo
 ponunt post ὅτι et εἶπον delevimus.

δεῖται, τίς δ' τρόπος τῆς κοινωνίας· πολλοὶ γὰρ ἂν γένοιοντο.
 D μὴ οὖν παρῆς ὄντινα σὺ λέγεις. ὥς ἡμεῖς πάλαι περιμέ-
 νομεν οἰόμενοί σέ που μνησθήσεσθαι παιδοποιίας τε πέρι,
 πῶς παιδοποιήσονται, καὶ γενομένους πῶς θρέψουσιν,
 καὶ ὅλην ταύτην ἣν λέγεις κοινωνίαν γυναικῶν τε καὶ
 παίδων· μέγα γάρ τι οἰόμεθα φέρειν καὶ ὅλον εἰς πολιτείαν
 ὀρθῶς ἢ μὴ ὀρθῶς γιγνόμενον. νῦν οὖν, ἐπειδὴ ἄλλης
 ἐπιλαμβάνει πολιτείας πρὶν ταῦτα ἱκανῶς διελέσθαι,
 450 δεδοκται ἡμῖν τοῦτο, ὃ σὺ ἤκουσας, τὸ σέ | μὴ μεθιέναι,
 πρὶν ἂν ταῦτα πάντα ὥσπερ τᾶλλα διέλθῃς. Καὶ ἐμέ
 τοίουν, ὁ Γλαύκων ἔφη, κοινωνὸν τῆς ψήφου ταύτης
 τίθετε. Ἀμέλει, ἔφη ὁ Θρασύμαχος, πᾶσι ταῦτα δεδογ-
 μένα ἡμῖν νόμιζε, ὦ Σώκρατες.

II. Οἶον, ἦν δ' ἐγώ, εἰργάσασθε ἐπιλαβόμενοί μου.
 ὅσον λόγον πάλιν ὥσπερ ἐξ ἀρχῆς κινεῖτε περὶ τῆς
 πολιτείας· ἦν ὡς ἤδη διεληλυθὼς ἔγωγε ἔχαιρον, ἀγαπῶν
 εἴ τις εἰσοίτα ταῦτα ἀποδεξάμενος ὡς τότε ἐρρήθη. ἂ νῦν
 B ὑμεῖς παρακαλοῦντες οὐκ ἴστε ὅσον ἐσμὸν λόγων ἐπεγεί-
 ρετε· ὃν ὁρῶν ἐγὼ παρήκα τότε, μὴ παράσχοι πολλὴν
 ὄχλον. Τί δέ; ἢ δ' ὅς ὁ Θρασύμαχος· χρυσοχοήσοντας
 οἶε τούσδε νῦν ἐνθάδε ἀφίχθαι, ἀλλ' οὐ λόγων ἀκουσομέ-
 νους; Ναί, εἶπον, μετρίων γε. Μέτρον δέ γ', ἔφη, ὦ
 Σώκρατες, ὁ Γλαύκων, τοιοῦτων λόγων ἀκούειν ὅλος ὁ βίος
 τοῦν ἔχουσιν. ἀλλὰ τὸ μὲν ἡμέτερον ἔα· σὺ δὲ περὶ ὧν
 ἐρωτῶμεν μηδαμῶς ἀποκάμῃς ἢ σοι δοκεῖ διεξιῶν, τίς ἢ
 C κοινωνία τοῖς φύλαξιν ἡμῖν παίδων τε πέρι καὶ γυναικῶν
 ἔσται καὶ τροφῆς νέων ἔτι ὄντων, τῆς ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ
 γιγνομένης γενέσεώς τε καὶ παιδείας, ἢ δὴ ἐπιπονωτάτη
 δοκεῖ εἶναι. πειρῶ οὖν¹ εἰπεῖν τίνα τρόπον δεῖ γίγνεσθαι
 αὐτήν. Οὐ ράδιον, ὦ εὐδαιμον, ἦν δ' ἐγώ, διελθεῖν·
 πολλὰς γὰρ ἀπιστίας ἔχει ἔτι μᾶλλον τῶν ἔμπροσθεν ὧν
 διήλθομεν. καὶ γὰρ ὡς δυνατὰ λέγεται, ἀπιστοῖτ' ἂν, καὶ

¹ οὖν II: ἂν A.

εἰ ὅ τι μάλιστα γένοιτο, ὡς ἄριστ' ἂν εἴη ταῦτα, καὶ ταύτῃ D
ἀπιστήσεται. διὸ δὴ καὶ ὅκνος τις αὐτῶν ἄπτεσθαι, μὴ
εὐχῇ δοκῇ εἶναι ὁ λόγος, ὃ φίλε ἑταῖρε. Μηδέν, ἦ δ' ὅς,
ὅκνει· οὔτε γὰρ ἀγνώμονες οὔτε ἄπιστοι οὔτε δίσνοι οἱ
ἀκουσόμενοι. καὶ ἐγὼ εἶπον Ὡ ἄριστε, ἦ που βουλόμενός
με παραθαρρύνειν λέγεις; Ἐγώ, ἔφη. Πᾶν τοίνυν, ἦν δ'
ἐγώ, τοῦναντίον ποιεῖς. πιστεύοντος μὲν γὰρ ἐμοῦ ἐμοὶ
εἰδέναι ἂ λέγω, καλῶς εἶχεν ἡ παραμυθία· ἐν γὰρ φρονί- E
μοις τε καὶ φίλοις περὶ τῶν μεγίστων τε καὶ φίλων τάληθῇ
εἰδότα λέγειν ἀσφαλὲς καὶ θαρραλέον, ἀπιστοῦντα δὲ καὶ
ζητοῦντα ἅμα τοὺς λόγους ποιεῖσθαι, ὃ δὴ ἐγὼ δρῶ, φοβερὸν
τε καὶ σφαλερόν, οὐ τι γέλωτα | ὀφλεῖν· παιδικὸν γὰρ 451
τοῦτό γε· ἀλλὰ μὴ σφαλεῖς τῆς ἀληθείας οὐ μόνου αὐτὸς
ἀλλὰ καὶ τοὺς φίλους ξυνεπισπασάμενος κείσομαι περὶ ἂ
ἥκιστα δεῖ σφάλλεσθαι. προσκυνῶ δὲ Ἀδράστειαν, ὃ
Γλαύκων, χάριν οὐ μέλλω λέγειν· ἐλπίζω γὰρ οὖν ἔλαττον
ἀμάρτημα ἀκουσίως τινὸς φονέα γενέσθαι, ἢ ἀπατεῶνα
καλῶν τε καὶ ἀγαθῶν καὶ δικαίων νομίμων πέρει. τοῦτο
οὖν τὸ κινδύνευμα κινδυνεύειν ἐν ἐχθροῖς κρεῖττον ἢ
φίλοις· ὥστε εὖ με παραμυθεῖ. καὶ ὁ Γλαύκων γελάσας B
Ἄλλ', ὃ Σώκρατες, ἔφη, εἴαν τι πάθωμεν πλημμελὲς ὑπὸ
τοῦ λόγου, ἀφίεμέν σε ὥσπερ φόνου καθαρὸν¹ εἶναι καὶ μὴ
ἀπατεῶνα ἡμῶν. ἀλλὰ θαρρήσας λέγε. Ἄλλὰ μέντοι,
εἶπον, καθαρὸς γε καὶ ἐκεῖ ὁ ἀφεθείς, ὡς ὁ νόμος λέγει·
εἰκὸς δέ γε, εἶπερ ἐκεῖ, κἀνθάδε. Λέγε τοίνυν, ἔφη, τούτου
γ' ἔνεκα. Λέγειν δὴ², ἔφην ἐγώ, χρη ἀνάπαλιν αὖ νῦν, ἂ
τότε³ ἴσως ἔδει ἐφεξῆς λέγειν. τάχα δὲ οὕτως ἂν ὀρθῶς ἔχοι, C
μετὰ ἀνδρεῖον δρᾶμα παντελῶς διαπερανθὲν τὸ γυναικεῖον
αὖ περαίνειν, ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ σὺ οὕτω προκαλεῖ.

III. Ἀνθρώποις γὰρ φύσι καὶ παιδευθεῖσιν ὡς ἡμεῖς
διήλθομεν, κατ' ἐμὴν δόξαν οὐκ ἔστ' ἄλλη ὀρθὴ παίδων

¹ καθαρὸν II: καὶ καθαρὸν A.
ἂ ποτε A.

² δὴ II: δὲ A.

³ ἂ τότε v:

τε καὶ γυναικῶν κτήσῃς τε καὶ χρεία ἢ κατ' ἐκείνην τὴν
 ὁρμὴν ἰοῦσιν, ἥνπερ τὸ πρῶτον ὠρμήσαμεν· ἐπεχειρήσα-
 μεν δέ που ὡς ἀγέλης φύλακας τοὺς ἄνδρας καθιστάναι
 D τῷ λόγῳ. Ναί. Ἀκολουθῶμεν τοίνυν καὶ τὴν γένεσιν
 καὶ τροφήν παραπλησίαν ἀποδιδόντες, καὶ σκοπῶμεν, εἰ
 ἡμῖν πρόκειται ἢ οὐ. Πῶς; ἔφη. Ὡδε. τὰς θηλείας τῶν
 φυλάκων κυνῶν πότερα ξυμφυλάττειν οἴομεθα δεῖν, ἅπερ
 ἂν οἱ ἄρρενες φυλάττωσι, καὶ ξυνθηρεῦειν καὶ τᾶλλα κοινῇ
 πράττειν, ἢ τὰς μὲν οἰκουρεῖν ἔνδον ὡς ἀδυνάτους διὰ
 τὸν τῶν σκυλάκων τόκον τε καὶ τροφήν, τοὺς δὲ πονεῖν τε
 καὶ πᾶσαν ἐπιμέλειαν ἔχειν περὶ τὰ ποίμνια; Κοινῇ, ἔφη,
 E πάντα· πλὴν ὡς ἀσθενεστέραις χρώμεθα, τοῖς δὲ ὡς
 ἰσχυροτέροις. Οἷόν τ' οἶν, ἔφην ἐγώ, ἐπὶ τὰ αὐτὰ χρη-
 σθαί τιμι ζῶν, ἂν μὴ τὴν αὐτὴν τροφήν τε καὶ παιδείαν
 ἀποδιδῶς; Οὐχ οἷόν τε. Εἰ ἄρα ταῖς γυναιξὶν ἐπὶ ταῦτά
 χρησόμεθα καὶ τοῖς ἀνδράσι, ταῦτά καὶ διδακτέον αὐτάς.
 452 Ναί. Μουσικὴ μὴν¹ ἐκείνοις τε καὶ γυμναστικὴ ἐδόθη.
 Ναί. Καὶ ταῖς γυναιξὶν ἄρα τούτῳ τῷ τέχνῳ καὶ τὰ περὶ
 τὸν πόλεμον ἀποδοτέον καὶ χρηστέον κατὰ ταῦτά. Εἰκὸς
 ἐξ ὧν λέγεις, ἔφη. Ἴσως δὴ, εἶπον, παρὰ τὸ ἔθος γελοῖα
 ἂν φαίνοιτο πολλὰ περὶ τὰ νῦν λεγόμενα, εἰ πράζεται
 ἢ λέγεται. Καὶ μάλα, ἔφη. Τί, ἦν δ' ἐγώ, γελοϊότατον
 αὐτῶν ὀρέῃς; ἢ δῆλα δὴ, ὅτι γυμνὰς τὰς γυναῖκας ἐν ταῖς
 E παλαίστραις γυμναζομένας μετὰ τῶν ἀνδρῶν, οὐ μόνον τὰς
 νέας, ἀλλὰ καὶ ἡδὴ τὰς πρεσβυτέρας, ὥσπερ τοὺς γέροντας
 ἐν τοῖς γυμνασίοις, ὅταν ῥυσοὶ καὶ μὴ ἡδεῖς τὴν ὄψιν ὅμως
 φιλογυμναστώσιν; Νὴ τὸν Δία, ἔφη· γελοῖον γὰρ ἂν, ὥς
 γε ἐν τῷ παρεστῶτι, φανείη. Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ἐπεὶ περ
 ὠρμήσαμεν λέγειν, οὐ φοβητέον τὰ τῶν χαριέντων σκώμ-
 ματα, ὅσα καὶ οἶα ἂν εἴποιεν εἰς τὴν τοιαύτην μεταβολὴν
 C γενομένην καὶ περὶ τὰ γυμνάσια καὶ περὶ μουσικὴν καὶ οὐκ
 ἐλάχιστα περὶ τὴν τῶν ὅπλων σχέσιν καὶ ἵππων ὀχήσεις.

¹ μὴν H. Richards: μὲν codd.

Ὅρθως, ἔφη, λέγεις. Ἄλλ' ἐπείπερ λέγειν ἠρξάμεθα, πορευτέον πρὸς τὸ τραχὺ τοῦ νόμου, δεηθείσιν τε τούτων μὴ τὰ αὐτῶν πράττειν ἀλλὰ σπουδάζειν, καὶ ὑπομνήσασιν, ὅτι οὐ πολλὸς χρόνος ἐξ οὗ τοῖς Ἑλλησιν ἐδόκει αἰσχρὰ εἶναι καὶ γελοῖα, ἥπερ νῦν τοῖς πολλοῖς τῶν βαρβάρων, γυμνοὺς ἄνδρας ὁρᾶσθαι, καὶ ὅτε ἤρχοντο τῶν γυμνασίων πρῶτοι μὲν Κρήτες, ἔπειτα Λακεδαιμόνιοι, ἐξῆν τοῖς τότε Διοστέοις πάντα ταῦτα κωμῳδεῖν. ἢ οὐκ οἶει; Ἐγώ γε. Ἄλλ' ἐπειδὴ, οἶμαι, χρωμένοις ἄμεινον τὸ ἀποδύεσθαι τοῦ συγκαλύπτειν πάντα τὰ τοιαῦτα ἐφάνη, καὶ τὸ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς δὴ γελοῖον ἐξερρῦν ὑπὸ τοῦ ἐν τοῖς λόγοις μνηυθέντος ἀρίστου, καὶ τοῦτο ἐνεδείξατο, ὅτι μάταιος ὅς γελοῖον ἄλλο τι ἡγεῖται ἢ τὸ κακόν, καὶ ὁ γελωτοποιεῖν ἐπιχειρῶν πρὸς ἄλλην τινὰ ὄψιν ἀποβλέπων¹ ἢ τὴν τοῦ Ἐἰσφρονός τε καὶ κακοῦ αὐ² σπουδάζει πρὸς ἄλλον³ τινὰ σκοπὸν στησάμενος ἢ τὸν τοῦ ἀγαθοῦ. Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη.

IV. Ἄρ' οὖν οὐ πρῶτον μὲν τοῦτο περὶ αὐτῶν⁴ ἀνομολογητέον, εἰ δυνατὰ ἢ οὐ, καὶ δοτέον ἀμφισβήτησιν, εἴτε τις φιλοπαίσμων εἴτε σπουδαστικὸς ἐθέλει ἀμφισβητῆσαι, πότερον δυνατὴ φύσις ἢ ἀνθρώπινη ἢ θήλεια τῇ τοῦ 453 ἄρρενος γένους κοινωνῆσαι εἰς ἅπαντα τὰ ἔργα, ἢ οὐδ' εἰς ἓν, ἢ εἰς τὰ μὲν οἷα τε, εἰς δὲ τὰ οὐ, καὶ τοῦτο δὴ τὸ περὶ τὸν πόλεμον ποτέρων ἐστίν; Ἄρ' οὐχ οὕτως ἀν κάλλιστα τις ἀρχόμενος ὥς τὸ εἰκὸς καὶ κάλλιστα τελευτήσκειν; Πολύ γε, ἔφη. Βούλει οὖν, ἣν δ' ἐγώ, ἡμεῖς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ὑπὲρ τῶν ἄλλων ἀμφισβητήσωμεν, ἵνα μὴ ἔρημα τὰ τοῦ ἐτέρου λόγου πολιορκῆται; Οὐδέν, ἔφη, κωλύει. Βλέγωμεν δὴ ὑπὲρ αὐτῶν ὅτι Ὡς Σώκρατες τε καὶ Γλαῦκων, οὐδὲν δεῖ ὑμῖν ἄλλους ἀμφισβητεῖν· αὐτοὶ γὰρ ἐν ἀρχῇ

¹ ἀποβλέπων Cobet: ἀποβλέπων ὡς γελοῖον codd.
καλὸν αὐ A: om. Ξ.

² αὐ nos: καὶ
³ ἄλλον codd.: an < ἄλλο, > ἄλλον?

⁴ αὐτῶν Ξ q: αὐτὸν A.

τῆς κατοικίσεως, ἣν ὠκίζετε πόλιν, ὠμολογεῖτε δεῖν κατὰ φύσιν ἕκαστον ἓνα ἐν τῷ αὐτοῦ πράττειν. Ὁμολογήσαμεν, οἶμαι· πῶς γὰρ οὐ; Ἔστιν οὖν ὅπως οὐ πάμπολυ διαφέρει γυνὴ ἀνδρὸς τὴν φύσιν; Πῶς δ' οὐ διαφέρει; Οὐκοῦν ἄλλο καὶ ἔργον ἑκατέρῳ προσήκει προστάττειν
C τὸ κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν; Τί μὴν; Πῶς οὖν οὐχ ἁμαρτάνετε νῦν καὶ ἀνανατία ὑμῖν αὐτοῖς λέγετε, φάσκοντες αὐτοὺς ἀνδρας καὶ τὰς γυναῖκας δεῖν τὰ αὐτὰ πράττειν, πλείστον κεχωρισμένην φύσιν ἔχοντας; ἔξεις τι, ὦ θαυμάσιε, πρὸς ταῦτ' ἀπολογεῖσθαι; Ὡς μὲν ἐξαίφνης, ἔφη, οὐ πᾶν ῥάδιον· ἀλλὰ σοῦ δεήσομαί τε καὶ δέσμαι καὶ τὸν ὑπὲρ ἡμῶν λόγον, ὅστις ποτ' ἐστίν, ἐρμηνεύσαι. Ταῦτ' ἔστιν, ἣν δ' ἐγώ, ὦ Γλαύκων, καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα, ἃ
D ἐγὼ πάλαι προορῶν ἐφοβούμην τε καὶ ὠκνοῦν ἅπτεσθαι τοῦ νόμου τοῦ περὶ τὴν τῶν γυναικῶν καὶ παίδων κτῆσιν καὶ τροφήν. Οὐ γὰρ εὐκόλῳ ἔοικεν¹, ἔφη. Οὐ γάρ, εἶπον, οὐ μὰ τὸν Δία¹. ἀλλὰ δὴ ὧδ' ἔχει· ἂν τέ τις εἰς κολυμβήθραν μικρὰν ἐμπέσῃ, ἂν τε εἰς τὸ μέγιστον πέλαγος μέσον, ὅμως γε νεῖ οὐδεν ἦττον. Πᾶν μὲν οὖν. Οὐκοῦν καὶ ἡμῖν νευστέον καὶ πειρατέον σώζεσθαι ἐκ τοῦ λόγου, ἥτοι δελφινά τινα ἐλπίζοντας ἡμᾶς ὑπολαβεῖν ἂν, ἢ τινα ἄλλην
E ἄπορον σωτηρίαν. Ἐοικεν, ἔφη. Φέρε δὴ, ἣν δ' ἐγώ, εἰάν πη εὕρωμεν τὴν ἔξοδον. ὠμολογοῦμεν² γὰρ δὴ ἄλλην φύσιν ἄλλο δεῖν ἐπιτηδεύειν, γυναικὸς δὲ καὶ ἀνδρὸς ἄλλην εἶναι· τὰς δὲ ἄλλας φύσεις τὰ αὐτὰ φάμεν νῦν δεῖν ἐπιτηδεύσαι. ταῦτα ἡμῶν κατηγορεῖται³; Κομιδῇ γε. Ἡ
454 γενναία, ἣν δ' ἐγώ, ὦ Γλαύκων, ἢ | δύναμις τῆς ἀντιλογικῆς τέχνης. Τί δὴ; Ὅτι, εἶπον, δοκοῦσί μοι εἰς αὐτὴν καὶ ἄκοιντες πολλοὶ ἐμπίπτειν καὶ οἶεσθαι οὐκ ἐρίζειν, ἀλλὰ ἐιαλέγεσθαι, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι κατ' εἶδη διαιρούμενοι τὸ

¹ οὐ—ἔοικεν post ἔφη, et οὐ μὰ τὸν Δία post τροφήν dant codd.: nos transtulimus. ² ὠμολογοῦμεν Ξ γ: ὁμολογοῦμεν Α.

³ κατηγορεῖται Vind. F. Flor. RT: κατηγορεῖτε Α.

λεγόμενον ἐπισκοπεῖν, ἀλλὰ κατ' αὐτὸ τὸ ὄνομα διώκειν τοῦ λεχθέντος τὴν ἐναντίωσιν, ἔριδι, οὐ διαλέκτῳ πρὸς ἀλλήλους χρώμενοι. Ἔστι γὰρ δὴ, ἔφη, περὶ πολλοὺς τοῦτο τὸ πάθος· ἀλλὰ μὴν καὶ πρὸς ἡμᾶς τοῦτο τείνει ἐν τῷ παρόντι; Παντάπασι μὲν οὖν, ἦν δ' ἐγώ· κινδυνεύομεν B γοῦν ἄκουτες ἀντιλογίας ἅπτεσθαι. Πῶς; Τὸ μὴ¹ τὴν αὐτὴν φύσιν ὅτι οὐ τῶν αὐτῶν δεῖ ἐπιτηδεύματων τυγχάνειν πάνυ ἀνδρείως τε καὶ ἐριστικῶς κατὰ τὸ ὄνομα διώκομεν, ἐπεσκεψάμεθα δὲ οὐδ' ὀπιθοῦν, τί εἶδος τὸ τῆς ἐτέρας τε καὶ τῆς αὐτῆς φύσεως καὶ πρὸς τί τεῖνον ὠριζόμεθα τότε, ὅτε τὰ ἐπιτηδεύματα ἄλλη φύσει ἄλλα, τῇ δὲ αὐτῇ τὰ αὐτὰ ἀπεδίδομεν. Οὐ γὰρ οὖν, ἔφη, ἐπεσκεψάμεθα. Τοιγάρτοι, εἶπον, ἔξεστιν ἡμῖν, ὥς ἔοικεν, ἀνερωτᾶν C ἡμᾶς αὐτούς, εἰ ἡ αὐτὴ φύσις φαλακρῶν καὶ κομητῶν καὶ οὐχ ἡ ἐναντία, καὶ ἐπειδὴν ὁμολογῶμεν ἐναντίαν εἶναι, ἐὰν φαλακροὶ σκυτοτομῶσιν, μὴ ἔαν κομήτας, ἐὰν δ' αὖ κομηται, μὴ τοὺς ἐτέρους. Γελοῖον μὲντ' ἂν εἴη, ἔφη. Ἄρα κατ' ἄλλο τι, εἶπον ἐγώ, γελοῖον, ἢ ὅτι τότε οὐ πάντως τὴν αὐτὴν καὶ τὴν ἐτέραν φύσιν ἐτιθέμεθα, ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ εἶδος τῆς ἀλλοιώσεώς τε καὶ ὁμοιώσεως μόνον ἐφυλάττομεν, D τὸ² πρὸς αὐτὰ τεῖνον τὰ ἐπιτηδεύματα; οἷον ἰατρικὸν³ μὲν καὶ ἰατρικὸν τὴν αὐτὴν φύσιν ἔχειν ἐλέγομεν· ἢ οὐκ οἶεις; Ἐγώ γε. Ἰατρικὸν δὲ καὶ τεκτονικὸν ἄλλην; Πάντως που.

V. Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τὸ τῶν ἀνδρῶν καὶ τὸ τῶν γυναικῶν γένος, ἐὰν μὲν πρὸς τέχνην τινα ἢ ἄλλο ἐπιτήδευμα διαφέρουν φαίνεται, τοῦτο δὴ φήσομεν ἑκατέρῳ δεῖν ἀποδιδόναι· ἐὰν δ' αὐτῷ τούτῳ φαίνεται διαφέρειν, τῷ τὸ μὲν θῆλυ τίκτειν, τὸ δὲ ἄρρεν ὀχεύειν, οὐδέν τί πω φήσομεν E μᾶλλον ἀποδοδεῖχθαι, ὥς πρὸς ὃ ἡμεῖς λέγομεν διαφέρει γυνὴ ἀνδρός, ἀλλ' ἔτι οἰησόμεθα δεῖν τὰ αὐτὰ ἐπιτηδεύειν

¹ μὴ E: om. A.² τὸ—τεῖνον τὰ q: τὰ—τείνοντα A.³ ἰατρικὸν

nos: ἰατρικὴν (ἰατρικὸν q) τὴν ψυχὴν ὄντα A.

- τοὺς τε φύλακας ἡμῖν καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν. Καὶ ὀρθῶς, ἔφη. Οὐκοῦν μετὰ τοῦτο κελεύομεν τὸν τὰ ἐναντία
- 455 λέγοντα τοῦτο αὐτὸ διδάσκειν ἡμᾶς, πρὸς τίνα τέχνην ἢ τί ἐπιτήδευμα τῶν περὶ πόλεως κατασκευὴν οὐχ ἢ αὐτῇ, ἀλλὰ ἐτέρα φύσις γυναικός τε καὶ ἀνδρός; Δίκαιον γοῦν. Τάχα τοῖνυν ἂν, ὅπερ σὺ ὀλίγον πρότερον ἔλεγες, εἴποι ἂν καὶ ἄλλος, ὅτι ἐν μὲν τῷ παραχρήμα ἱκανῶς εἰπεῖν οὐ ῥάδιον, ἐπισκεψαμένων δὲ οὐδὲν χαλεπόν. Εἴποι γὰρ ἂν. Βούλει οὖν δεώμεθα τοῦ τὰ τοιαῦτα ἀντιλέγοντος ἀκολου-
- B θῆσαι ἡμῖν, εἴαν πως ἡμεῖς ἐκείνῳ ἐνδειξώμεθα, ὅτι οὐδὲν ἐστὶν ἐπιτήδευμα ἴδιον γυναικὶ πρὸς διοίκησιν πόλεως; Πάνυ γε. Ἴθι δὴ, φήσομεν πρὸς αὐτόν, ἀποκρίνου· ἄρα οὕτως ἔλεγες τὸν μὲν εὐφυῆ πρὸς τι εἶναι, τὸν δὲ ἀφυῆ, ἐν ᾧ ὁ μὲν ῥαδίως τι μαθάνοι, ὁ δὲ χαλεπῶς, καὶ ὁ μὲν ἀπὸ βραχείας μαθήσεως ἐπὶ πολὺν εὐρετικὸς εἴη οὗ ἔμαθεν, ὁ δὲ πολλῆς μαθήσεως τυχὼν καὶ μελέτης μὴδ' ἂ ἔμαθε
- C σῶζοιτο, καὶ τῷ μὲν τὰ τοῦ σώματος ἱκανῶς ὑπηρετοῖ τῇ διανοίᾳ, τῷ δὲ ἐναντιοῖτο; Ἄρ' ἄλλα ἅττα ἐστὶν ἢ ταῦτα, οἷς τὸν εὐφυῆ πρὸς ἕκαστα καὶ τὸν μὴ ὠρίζου; Οὐδεῖς, ἢ δ' ὅς, ἄλλα φήσει. Οἶσθά τι οὖν ὑπὸ ἀνθρώπων μελετώμενον, ἐν ᾧ οὐ πάντα ταῦτα τὸ τῶν ἀνδρῶν γένος διαφερόντως ἔχει ἢ τὸ τῶν γυναικῶν; ἢ μακρολογῶμεν τήν τε ὑφαντικὴν λέγοντες καὶ τὴν τῶν ποπάνων τε καὶ ἐψημάτων θεραπείαν, ἐν οἷς δὴ τι δοκεῖ τὸ γυναικεῖον γένος εἶναι, οὗ καὶ καταγε-
- + D λαστότατόν ἐστι πάντων ἡττώμενον; Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις, ὅτι πολὺν κρατεῖται ἐν ἅπασιν ὡς ἔπος εἰπεῖν τὸ γένος τοῦ γένους. γυναῖκες μέντοι πολλὰ πολλῶν ἀνδρῶν βελτίους εἰς πολλά· τὸ δὲ ὅλον ἔχει ὡς σὺ λέγεις. Οὐδὲν ἄρα ἐστίν, ὦ φίλε, ἐπιτήδευμα τῶν πόλιν διοικούντων γυναικὸς διότι γυνή, οὐδ' ἀνδρὸς διότι ἀνὴρ, ἀλλ' ὁμοίως διεσπαρμέναι αἱ φύσεις ἐν ἀμφοῖν τοῖν ζῴοις, καὶ πάντων μὲν
- E μετέχει γυνὴ ἐπιτηδευμάτων κατὰ φύσιν, πάντων δὲ ἀνὴρ, ἐπὶ πᾶσι δὲ ἀσθενέστερον γυνὴ ἀνδρός. Πάνυ γε. Ἴ1

οὖν ἀνδράσι πάντα προστάζομεν, γυναικὶ δ' οὐδέν; Καὶ πῶς; Ἀλλ' ἔστι γάρ, οἶμαι, ὡς φήσομεν, καὶ γυνὴ ἰατρική, ἢ δ' οὐ, καὶ μουσική, ἢ δ' ἄμουσος φύσει. Τί μήν; Γυμναστικὴ δ' ἄρα οὐ, οὐδὲ πολεμική, ἢ δὲ ἀπόλεμος καὶ 456 οὐ φιλογυμναστική; Οἶμαι ἔγωγε. Τί δέ; φιλόσοφος τε καὶ μισόσοφος; καὶ θυμοειδής, ἢ δ' ἄθυμος; Ἔστι καὶ ταῦτα. Ἔστιν ἄρα καὶ φυλακικὴ γυνή, ἢ δ' οὐ. ἢ οὐ τοιαύτην καὶ τῶν ἀνδρῶν τῶν φυλακικῶν φύσιν ἐξελεξάμεθα; Τοιαύτην μὲν οὖν. Καὶ γυναικὸς ἄρα καὶ ἀνδρὸς ἡ αὐτὴ φύσις εἰς φυλακὴν πόλεως, πλὴν ὅσα ἀσθενεστέρα ἢ¹ ἰσχυροτέρα ἐστίν. Φαίνεται.

VI. Καὶ γυναῖκες ἄρα αἱ τοιαῦται τοῖς τοιούτοις ἀν- B
δράσιν ἐκλεκτέαι συνοικεῖν τε καὶ συμφυλάττειν, ἐπείπερ εἰσὶν ἱκαναὶ καὶ ξυγγενεῖς αὐτοῖς τὴν φύσιν. Πάνυ γε. Τὰ δ' ἐπιτηδεύματα οὐ τὰ αὐτὰ ἀποδοτέα ταῖς αὐταῖς φύσεσιν; Τὰ αὐτά. Ἦκομεν ἄρα εἰς τὰ πρότερα περιφερόμενοι, καὶ ὁμολογοῦμεν μὴ παρὰ φύσιν εἶναι ταῖς τῶν φυλάκων γυναιξὶ μουσικὴν τε καὶ γυμναστικὴν ἀποδιδόναι. Παντάπασιν μὲν οὖν. Οὐκ ἄρα ἀδύνατά γε οὐδὲ εὐχαῖς C
ὅμοια ἐνομοθετοῦμεν, ἐπείπερ κατὰ φύσιν ἐτίθεμεν τὸν νόμον· ἀλλὰ τὰ νῦν παρὰ ταῦτα γιγνόμενα παρὰ φύσιν μᾶλλον, ὡς ἔοικε, γίγνεται. Ἔοικεν. Οὐκοῦν ἡ ἐπίσκεψις ἡμῖν ἦν, εἰ δυνατά τε² καὶ βέλτιστα λέγοιμεν; Ἦν γάρ. Καὶ ὅτι μὲν δὴ δυνατά, διωμολόγηται; Ναί. Ὅτι δὲ δὴ βέλτιστα, τὸ μετὰ τοῦτο δεῖ διομολογηθῆναι; Δῆλον. Οὐκοῦν πρὸς γε τὸ φυλακικὴν γυναῖκα γενέσθαι οὐκ ἄλλη μὲν ἡμῖν ἀνδρας ποιήσει παιδεία, ἄλλη δὲ γυναῖκας, ἄλλως τε καὶ τὴν αὐτὴν φύσιν παραλαβοῦσα; Οὐκ ἄλλη. Πῶς D
οὖν ἔχεις δόξης τοῦ τοιοῦδε πέρι; Τίνος δὴ; Τοῦ ὑπολαμβάνειν παρὰ σεαυτῷ τὸν μὲν ἀμείνω ἀνδρα, τὸν δὲ χεῖρω· ἢ πάντας ὁμοίους ἡγεῖ; Οὐδαμῶς. Ἐν οὖν τῇ πόλει, ἣν ὠκίζομεν, πότερον οἶε ἡμῖν ἀμείνους ἀνδρας ἐξειργάσθαι

¹ ἢ Π: om. A.² τε Flor. T: γε A.

τοὺς φύλακας τυχόντας ἥς διήλθομεν παιδείας, ἢ τοὺς σκυτοτόμους τῇ σκυτικῇ παιδευθέντας; Γελοῖον, ἔφη, E ἐρωτᾷς. Μανθάνω, ἔφην. τί δέ; τῶν ἄλλων πολιτῶν οὐχ οὗτοι ἄριστοι; Πολύ γε. Τί δέ; αἱ γυναῖκες τῶν γυναικῶν οὐχ αὐταὶ ἔσονται βέλτισται; Καὶ τοῦτο, ἔφη, πολὺ. Ἔστι δέ τι πόλει ἄμεινον ἢ γυναικᾶς τε καὶ ἀνδρας ὡς ἀρίστους ἐγγίγνεσθαι; Οὐκ ἔστιν. Τοῦτο δέ μουσική τε καὶ γυμναστική παραγιγνόμεναι, ὡς ἡμεῖς 457 | διήλθομεν, ἀπεργάζονται; Πῶς δ' οὐ; Οὐ μόνον ἄρα δυνατόν, ἀλλὰ καὶ ἄριστον πόλει νόμιμον ἐτίθεμεν. Οὕτως. Ἀποδυτέον δὴ ταῖς τῶν φυλάκων γυναιξίν, ἐπείπερ ἀρετὴν ἀντὶ ἱματίων ἀμφιέσονται, καὶ κοινωνητέον πολέμου τε καὶ τῆς ἄλλης φυλακῆς τῆς περὶ τὴν πόλιν, καὶ οὐκ ἄλλα πρακτέον· τούτων δ' αὐτῶν τὰ ἐλαφρότερα ταῖς γυναιξίν ἢ τοῖς ἀνδράσι δοτέον διὰ τὴν τοῦ γένους ἀσθένειαν. ὁ δέ B γελῶν ἀνὴρ ἐπὶ γυμναῖς γυναιξί, τοῦ βελτίστου ἔνεκα γυμναζομέναις, ἀτελῇ τοῦ γελοίου¹ δρέπων καρπὸν, οὐδὲν οἶδεν, ὡς ἔοικεν, ἐφ' ᾧ γελᾷ οὐδ' ὅ τι πράττει. κάλλιστα γὰρ δὴ τοῦτο καὶ λέγεται καὶ λελέξεται, ὅτι τὸ μὲν ὠφέλιμον καλόν, τὸ δὲ βλαβερόν αἰσχρόν. Παντάπασι μὲν οὖν.

VII. Τοῦτο μὲν τοίνυν ἐν ὥσπερ κύμα φῶμεν διαφεύγειν τοῦ γυναικείου πέρι νόμου λέγοντες, ὥστε μὴ παντάπασι κατακλυσθῆναι τιθέντας ὡς δεῖ κοινῇ πάντα C ἐπιτηδεύειν τοὺς τε φύλακας ἡμῖν καὶ τὰς φυλακίδας, ἀλλὰ πῃ τὸν λόγον αὐτὸν αὐτῷ ὁμολογεῖσθαι, ὡς δυνατὰ τε καὶ ὠφέλιμα λέγει; Καὶ μάλα, ἔφη, οὐ σμικρὸν κύμα διαφεύγεις. Φήσεις γε, ἦν δ' ἐγώ, οὐ μέγα αὐτὸ εἶναι, ὅταν τὸ μετὰ τοῦτο ἴδῃς. Λέγε δὴ, ἴδω, ἔφη. Τούτῳ, ἦν δ' ἐγώ, ἔπεται νόμος καὶ τοῖς ἔμπροσθεν τοῖς ἄλλοις, ὡς ἐγῶμαι, ὅδε. Τίς; Τὰς γυναικᾶς ταύτας τῶν ἀνδρῶν D τούτων πάντων πάσας εἶναι κοινάς, ἰδίᾳ δὲ μηδενὶ μηδεμίαν συνοικεῖν, καὶ τοὺς παῖδας αὐτῶν κοινούς, καὶ μήτε

¹ γελοίου J. G. S. Schneider: γελοίου σοφίας codd.

γονέα ἔκγονον εἰδέναι τὸν αὐτοῦ μήτε παῖδα γονέα. Πολύ, ἔφη, τοῦτο ἐκείνου μείζον πρὸς ἀπιστίαν καὶ τοῦ δυνατοῦ πέρι καὶ τοῦ ὠφελίμου. Οὐκ οἶμαι, ἦν δ' ἐγώ, περί γε τοῦ ὠφελίμου ἀμφισβητεῖσθαι ἄν, ὡς οὐ μέγιστον ἀγαθὸν κοινὰς μὲν τὰς γυναῖκας εἶναι, κοινούς δὲ τοὺς παῖδας, εἴπερ οἶόν τε· ἀλλ' οἶμαι περὶ τοῦ εἰ δυνατὸν ἢ μὴ πλείστην ἀμφισβήτησιν γενέσθαι. Περὶ ἀμφοτέρων, ἦ δ' ὅς, Ε εὖ μάλ' ἂν ἀμφισβητηθεῖη. Λέγεις, ἦν δ' ἐγώ, λόγων σύστασιν· ἐγὼ δ' ὦμην ἔκ γε τοῦ ἐτέρου ἀποδράσεσθαι, εἴ σοι δόξειεν ὠφέλιμον εἶναι, λοιπὸν δὲ δὴ μοι ἔσεσθαι περὶ τοῦ δυνατοῦ καὶ μή. Ἄλλ' οὐκ ἔλαθες, ἦ δ' ὅς, ἀποδιδράσκων· ἀλλ' ἀμφοτέρων πέρι δίδου λόγον. Ὑφεκτέον, ἦν δ' ἐγώ, δίκην. τοσόνδε μέντοι χάρισαί μοι· ἕασόν με | ἐορτάσαι, ὥσπερ οἱ ἀργοὶ τὴν διάνοιαν εἰώθασιν ἐστιά- 458 σθαι ὑφ' ἑαυτῶν, ὅταν μόνοι πορεύωνται. καὶ γὰρ οἱ τοιοῦτοί που, πρὶν ἐξευρεῖν, τίνα τρόπον ἔσται τι ὧν ἐπιθυμοῦσι, τοῦτο παρέντες, ἵνα μὴ κάμνωσι βουλευόμενοι περὶ τοῦ δυνατοῦ καὶ μή, θέντες ὡς ὑπάρχον εἶναι ὃ βούλονται, ἤδη τὰ λοιπὰ διατάττουσιν καὶ χαίρουσιν διεξιόντες οἷα δράσουσι γενομένου, ἀργὸν καὶ ἄλλως ψυχὴν ἔτι ἀργοτέραν ποιοῦντες. ἤδη οὖν καὶ αὐτὸς Β μαλθακίζομαι, καὶ ἐκεῖνα μὲν ἐπιθυμῶ ἀναβαλέσθαι καὶ ὕστερον ἐπισκέψασθαι, ἢ δυνατά, νῦν δὲ ὡς δυνατῶν ὄντων θεὸς σκέψομαι, ἄν μοι παρήγῃ, πῶς διατάξουσιν αὐτὰ οἱ ἄρχοντες γιγνόμενα, καὶ ὅτι πάντων ξυμφορώτατ' ἂν εἴη πραχθέντα τῇ πόλει καὶ τοῖς φύλαξιν. ταῦτα πειράσομαί σοι πρότερα συνδιασκοπεῖσθαι, ὕστερα δ' ἐκεῖνα, εἴπερ παρήγῃ. Ἀλλὰ παρήμι, ἔφη, καὶ σκόπει.

Οἶμαι τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, εἴπερ ἔσονται οἱ ἄρχοντες ἄξιοι τούτου τοῦ ὀνόματος, οἳ τε τούτοις ἐπικούροι κατὰ C ταῦτά, τοὺς μὲν ἐθελήσειν ποιεῖν τὰ ἐπιταττόμενα, τοὺς δὲ ἐπιτάξειν τὰ μὲν αὐτοὺς πειθομένους τοῖς νόμοις, τὰ δὲ καὶ μιμουμένους, ὅσα ἂν ἐκείνοις ἐπιτρέψωμεν. Εἰκός,

ἔφη. Σὺ μὲν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ὁ νομοθέτης αὐτοῖς ὥσπερ τοὺς ἄνδρας ἐξέλεξας οὕτω καὶ τὰς γυναῖκας ἐκλέξας παραδώσεις καθ' ὅσον οἶόν τε ὁμοφυεῖς· οἱ δὲ ἅτε οἰκίας τε καὶ ξυσσίτια κοινὰ ἔχοντες, ἰδίᾳ δὲ οὐδενὸς οὐδὲν D τοιοῦτο κεκτημένου, ὁμοῦ δὴ ἔσονται, ὁμοῦ δὲ ἀναμεμιγμένων καὶ ἐν γυμνασίοις καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ τροφῇ ὑπ' ἀνάγκης, οἶμαι, τῆς ἐμφύτου ἄξονται πρὸς τὴν ἀλλήλων μῖξιν. ἢ οὐκ ἀναγκαῖά σοι δοκῶ λέγειν; Οὐ γεωμετρικαῖς γε, ἢ δ' ὅς, ἀλλ' ἐρωτικάις ἀνάγκαις, αἱ κινδυνεύουσιν ἐκείνων δριμύτεραι εἶναι πρὸς τὸ πείθειν τε καὶ ἔλκειν τὸν πολὺν λεών.

VIII. Καὶ μάλα, εἶπον. ἀλλὰ μετὰ δὴ ταῦτα, ὦ E Γλαῦκων, ἀτάκτως μὲν μίγνυσθαι¹ ἀλλήλοις ἢ ἄλλο ὁτιοῦν ποιεῖν οὔτε ὅσιον ἐν εὐδαιμόνων πόλει οὔτ' ἐάσουσιν οἱ ἄρχοντες. Οὐ γὰρ δίκαιον, ἔφη. Δῆλον δὴ ὅτι γάμους τὸ μετὰ τοῦτο ποιήσομεν ἱεροὺς εἰς δύναμιν ὅτι μάλιστα· εἶεν δ' ἂν ἱεροὶ οἱ ὠφελιμώτατοι. Παντάπασι 459 μὲν οὖν. | Πῶς οὖν δὴ ὠφελιμώτατοι ἔσονται; τόδε μοι λέγε, ὦ Γλαῦκων· ὁρῶ γάρ σου ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ κύνας θηρευτικούς καὶ τῶν γενναίων ὀρνίθων μάλα συχνούς· ἄρ' οὖν, ὦ πρὸς Διός, προσέσχηκός τι τοῖς τούτων γάμοις τε καὶ παιδοποιίαις²; Τὸ ποῖον, ἔφη; Πρῶτον μὲν αὐτῶν τούτων, καίπερ ὄντων γενναίων, ἄρ' οὐκ εἰσὶ τινες καὶ γίγνονται ἄριστοι; Εἰσίν. Πότερον οὖν ἐξ ἀπάντων ὁμοίως γεννᾶς, ἢ προθυμεῖ ὅτι μάλιστα ἐκ τῶν ἀρίστων; B Ἐκ τῶν ἀρίστων. Τί δ'; ἐκ τῶν νεωτάτων ἢ ἐκ τῶν γεραιτάτων ἢ ἐξ ἀκμαζόντων ὅτι μάλιστα; Ἐξ ἀκμαζόντων. Καὶ ἂν μὴ οὕτω γεννᾶται, πολὺ σοι ἡγεί χειρὸν ἔσεσθαι τό τε τῶν ὀρνίθων καὶ τὸ τῶν κυνῶν γένος; Ἐγώ, ἔφη. Τί δὲ ἵππων οἶει, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τῶν ἄλλων ζώων; ἢ³ ἄλλῃ πῃ ἔχειν; Ἀτοπον μέντ' ἂν, ἢ δ' ὅς, εἶη.

¹ μίγνυσθαι Π: γυμνοῖσθαι Α.² παιδοποιίαις Ξ: παιδοποιία Α.³ ἢ Π: ἦ Α.

Βαβαί, ἦν δ' ἐγώ, ὃ φίλε ἑταῖρε, ὥς ἄρα σφόδρα ἡμῖν δεῖ
 ἄκρων εἶναι τῶν ἀρχόντων, εἴπερ καὶ περὶ τὸ τῶν ἀνθρώ-
 πων γένος ὡσαύτως ἔχει. Ἀλλὰ μὲν δὴ ἔχει, ἔφη· ἀλλὰ C
 τί δῆ; Ὅτι ἀνάγκη αὐτοῖς, ἦν δ' ἐγώ, φαρμάκοις πολλοῖς
 χρῆσθαι. ἰατρὸν δέ που μὴ δεομένοις μὲν σώμασι
 φαρμάκων, ἀλλὰ διαίτῃ ἐθελόντων ὑπακούειν, καὶ φανλό-
 τερον ἐξαρκεῖν ἡγοούμεθα· ὅταν δὲ δὴ καὶ φαρμακεύειν
 δέῃ, ἴσμεν ὅτι ἀνδρειοτέρου δεῖ εἶναι¹ τοῦ ἰατροῦ. Ἀληθῆ·
 ἀλλὰ πρὸς τί λέγεις; Πρὸς τόδε, ἦν δ' ἐγώ· συχνῶ τῷ
 ψεύδει καὶ τῇ ἀπάτῃ κινδυνεύει ἡμῖν δεήσειν χρῆσθαι
 τοὺς ἄρχοντας ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν ἀρχομένων. ἔφαμεν δέ D
 που ἐν φαρμάκου εἶδει πάντα τὰ τοιαῦτα χρήσιμα εἶναι.
 Καὶ ὀρθῶς γε, ἔφη. Ἐν τοῖς γάμοις τοίνυν καὶ παιδο-
 ποιαῖς ἔοικε τὸ ὀρθὸν τοῦτο γίγνεσθαι οὐκ ἐλάχιστον.
 Πῶς δῆ; Δεῖ μὲν, εἶπον, ἐκ τῶν ὁμολογημένων τοὺς
 ἀρίστους ταῖς ἀρίσταῖς συγγίγνεσθαι ὡς πλειστάκις, τοὺς
 δὲ φανλοτάτους ταῖς φανλοτάταις τὸναντίον, καὶ τῶν
 μὲν τὰ ἔκγονα τρέφειν, τῶν δὲ μή, εἰ μέλλει τὸ ποίμνιον E
 ὅ τι ἀκρότατον εἶναι· καὶ ταῦτα πάντα γιγνόμενα λαν-
 θάνειν πλὴν αὐτοὺς τοὺς ἄρχοντας, εἰ αὖ ἡ ἀγέλη τῶν
 φυλάκων ὅ τι μάλιστα ἀστασίαστος ἔσται. Ὅρθότατα,
 ἔφη. Οὐκοῦν δὴ ἑορταί τινες νομοθετηταί, ἐν αἷς ξυνά-
 ξομεν τὰς τε νύμφας καὶ τοὺς νυμφίους, καὶ θυσίαι, καὶ
 ὕμνοι ποιητέοι τοῖς ἡμετέροις ποιηταῖς πρέποντες | τοῖς 460
 γιγνομένοις γάμοις· τὸ δὲ πλῆθος τῶν γάμων ἐπὶ τοῖς
 ἀρχουσι ποιήσομεν, ἵν' ὥς μάλιστα διασφύζωσι τὸν αὐτὸν
 ἀριθμὸν τῶν ἀνδρῶν, πρὸς πολέμους τε καὶ νόσους καὶ
 πάντα τὰ τοιαῦτα ἀποσκοποῦντες, καὶ μήτε μεγάλη ἡμῖν
 ἡ πόλις κατὰ τὸ δυνατόν μήτε σμικρὰ γίγνηται. Ὅρθῶς,
 ἔφη. Κλῆροι δὴ τινες, οἶμαι, ποιητέοι κομψοί, ὥστε τὸν
 φαῦλον ἐκείνουν αἰτιᾶσθαι ἐφ' ἐκάστης συνέρξεως τύχην,
 ἀλλὰ μὴ τοὺς ἄρχοντας. Καὶ μάλα, ἔφη.

¹ εἶναι post δεῖ nos dedimus: post ἡγοούμεθα codd. Cf. 459 B.

- B** IX. Καὶ τοῖς ἀγαθοῖς γέ που τῶν νέων ἐν πολέμῳ ἢ ἄλλοθί που γέρα δοτέον καὶ ἄθλα ἄλλα τε καὶ ἀφθονεστέρα ἢ ἐξουσία τῆς τῶν γυναικῶν ξυγκοιμήσεως, ἵνα καὶ ἅμα μετὰ προφάσεως ὥς πλείστοι τῶν παίδων ἐκ τῶν τοιούτων σπείρωνται. Ὅρθῳς. Οὐκοῦν καὶ τὰ αἰεὶ γιγνόμενα ἔκγονα παραλαμβάνουσαι αἱ ἐπὶ τούτων ἐφεστηκυῖαι ἀρχαὶ εἴτε ἀνδρῶν εἴτε γυναικῶν εἴτε ἀμφότερα—κοιναὶ μὲν γάρ που καὶ ἀρχαὶ γυναιξί τε καὶ ἀνδράσιν. Ναί.
- C** Τὰ μὲν δὴ τῶν ἀγαθῶν, δοκῶ, λαβοῦσαι εἰς τὸν σηκὸν οἴσουσιν παρά τινας τροφούς χωρὶς οἰκούσας ἐν τινι μέρει τῆς πόλεως, τὰ δὲ τῶν χειρόνων, καὶ ἐὰν τι τῶν ἐτέρων ἀνάπηρον γίγνηται, ἐν ἀπορρήτῳ τε καὶ ἀδήλῳ κατακρίψουσιν ὥς πρέπει. Εἵπερ μέλλει¹, ἔφη, καθαρὸν τὸ γένος τῶν φυλάκων ἔσεσθαι. Οὐκοῦν καὶ τροφῆς οὗτοι ἐπιμελήσονται τὰς τε μητέρας ἐπὶ τὸν σηκὸν ἄγοντες, ὅταν σπαργῶσι, πᾶσαν μηχανὴν μηχανώμενοι,
- D** ὅπως μηδεμία τὸ αὐτῆς αἰσθήσεται, καὶ ἄλλας γάλα ἐχούσας ἐκπορίζοντες, ἐὰν μὴ αὐταὶ ἱκαναὶ ᾧσι, καὶ αὐτῶν τούτων ἐπιμελήσονται, ὅπως μέτριον χρόνον θηλάσονται², ἀγρυπνίας δὲ καὶ τὸν ἄλλον πόνον τίτθαις τε καὶ τροφοῖς παραδώσουσιν; Πολλὴν ῥαστώνην, ἔφη, λέγεις τῆς παιδοποιίας ταῖς τῶν φυλάκων γυναιξίν. Πρέπει γάρ, ἦν δ' ἐγώ. τὸ δ' ἐφεξῆς διέλθωμεν ὃ προϋθέμεθα³. ἔφαμεν γάρ
- E** δὴ ἐξ ἀκμαζόντων δεῖν τὰ ἔκγονα γίγνεσθαι. Ἀληθῆ. Ἄρ' οὖν σοι ξυνδοκεῖ μέτριος χρόνος ἀκμῆς τὰ εἴκοσι ἔτη γυναικί, ἀνδρὶ δὲ τὰ τριάκοντα; Τὰ ποῖα αὐτῶν; ἔφη. Γυναικὶ μὲν, ἦν δ' ἐγώ, ἀρξαμένη ἀπὸ εἰκοσιέτιδος μέχρι τετταρακονταέτιδος τίκτειν τῇ πόλει· ἀνδρὶ δέ, ἐπειδὰν τὴν ὀξυτάτην δρόμου ἀκμὴν παρῇ, τὸ ἀπὸ τούτου γεννᾶν τῇ πόλει μέχρι πεντεκαίπεντηκονταέτους. Ἀμ-
- 461 φοτέρων | γοῦν, ἔφη, αὕτη ἀκμὴ σώματός τε καὶ φρονήσεως.

¹ μέλλει Ξ: μέλλοι Α.² θηλάσονται Ξ: θηλάσωνται Α.³ προϋ-

θέμεθα ν (cum Stobaeo): προθυμούμεθα Α.

Οὐκοῦν ἐάν τε πρεσβύτερος τούτων ἐάν τε νεώτερος τῶν
εἰς τὸ κοινὸν γεννήσεων ἄλφεται, οὔτε ὅσιον οὔτε δίκαιον
φήσομεν τὸ ἀμάρτημα, ὥς παῖδα φιλύοντος τῇ πόλει, ὅς,
ἂν λάθῃ, γεννήσεται οὐχ ὑπὸ θυσιῶν οὐδ' ὑπὸ εὐχῶν φύς¹,
ὥς ἐφ' ἐκάστοις τοῖς γάμοις εὗξονται καὶ ἰέρειαι καὶ ἱερεῖς
καὶ ξύμπασα ἡ πόλις ἐξ ἀγαθῶν ἀμείνους καὶ ἐξ ὠφελίμων
ὠφελιμωτέρους αἰεὶ τοὺς ἐκγόνους γίγνεσθαι, ἀλλ' ὑπὸ B
σκότου μετὰ δεινῆς ἀκρατείας γεγονώς. Ὁρθῶς, ἔφη.
Ὁ αὐτὸς δέ γ', εἶπον, νόμος, ἐάν τις τῶν ἔτι γεννώντων μὴ
συνέρξαντος ἄρχοντος ἄπτηται τῶν ἐν ἡλικίᾳ γυναικῶν·
νόθον γὰρ καὶ ἀνέγγυον καὶ ἀνιέρον φήσομεν αὐτὸν παῖδα
τῇ πόλει καθιστάναι. Ὁρθότατα, ἔφη. Ὅταν δὲ δῆ,
οἶμαι, αἶ τε γυναῖκες καὶ οἱ ἄνδρες τοῦ γεννᾶν ἐκβῶσι
τὴν ἡλικίαν, ἀφήσομέν² που ἐλευθέρους αὐτοὺς συγγίγνε-
σθαι ᾧ ἂν ἐθέλωσι, πλὴν θυγατρὶ καὶ μητρὶ καὶ ταῖς τῶν C
θυγατέρων παισὶ καὶ ταῖς ἄνω μητρός, καὶ γυναῖκας αὐ-
τῇ πλὴν υἱὲ καὶ πατρὶ καὶ τοῖς τούτων εἰς τὸ κάτω καὶ
ἐπὶ τὸ ἄνω, καὶ ταῦτά γ' ἤδη πάντα διακελευσάμενοι
προθυμεῖσθαι μάλιστα μὲν μηδ' εἰς φῶς ἐκφέρειν κῆρυγμα
μηδὲ ἔν³, ἐὰν γένηται, ἐὰν δέ τι βιάσῃται, οὕτω τιθέναι,
ὥς οὐκ οὔσης τροφῆς τῷ τοιούτῳ. Καὶ ταῦτα μὲν γ',
ἔφη, μετρίως λέγεται· πατέρας δὲ καὶ θυγατέρας καὶ ἂ
νῦν δὲ ἔλεγες, πῶς διαγνώσονται ἀλλήλων; Οὐδαμῶς D
ἦν δ' ἐγώ· ἀλλ' ἀφ' ἧς ἂν ἡμέρας τις αὐτῶν νυμφίος
γένηται, μετ' ἐκείνην δεκάτῳ μηνὶ καὶ ἐβδόμῳ δὴ ἂ ἂν
γένηται ἐκγονα, ταῦτα πάντα προσερεῖ τὰ μὲν ἄρρενα
υἱεῖς, τὰ δὲ θήλεα θυγατέρας, καὶ ἐκεῖνα ἐκείνον πατέρα,
καὶ οὕτω δὴ τὰ τούτων ἐκγονα παίδων παῖδας, καὶ ἐκεῖνα⁴
αὐτὸ ἐκείνους πάππους τε καὶ τηθᾶς, τὰ δ' ἐν ἐκείνῳ τῷ
χρόνῳ γεγονότα, ἐν ᾧ αἱ μητέρες καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν

¹ φύς Ξ q: φύσας A. ² ἀφήσομεν Eusebius et Theodoretus: φήσομεν
codd. ³ μηδὲ ἐν Cobet: μηδέ γ' ἐν A¹, sed é et γ punctis notavit A².

⁴ ἐκεῖνα Ξ q: ἐκείνου A.

Ε ἐγέννων, ἀδελφάς τε καὶ ἀδελφούς, ὥστε, ὃ νῦν δὴ ἐλέγομεν, ἀλλήλων μὴ ἄπτεσθαι· ἀδελφούς δὲ καὶ ἀδελφὰς δώσει ὁ νόμος συνοικεῖν, εἰ ἂν ὁ κλῆρος ταύτη ξυμπίπτῃ καὶ ἡ Πυθία προσαναιρῇ. Ὅρθότατα, ἡ δ' ὅς.

Χ. Ἡ μὲν δὴ κοινωνία, ᾧ Γλαῦκων, αὕτη τε καὶ τοιαύτη γυναικῶν τε καὶ παίδων τοῖς φύλαξί σοι τῆς πόλεως· ὥς δὲ¹ ἐπομένη² τε τῇ ἄλλῃ πολιτείᾳ καὶ μακρῷ βελτίστη, δεῖ δὴ τὸ μετὰ τοῦτο βεβαιώσασθαι παρὰ τοῦ λόγου. ἡ
462 πῶς ποιῶμεν; | Οὕτω νῆ Δία, ἡ δ' ὅς. Ἄρ' οὖν οὐχ ἦδε ἀρχὴ τῆς ὁμολογίας, ἐρέσθαι ἡμᾶς αὐτούς, τί ποτε τὸ μέγιστον ἀγαθὸν ἔχομεν εἰπεῖν εἰς πόλεως κατασκευήν, οὐ δεῖ στοχαζόμενον τὸν νομοθέτην τιθέναι τοὺς νόμους, καὶ τί μέγιστον κακόν, εἶτα ἐπισκέψασθαι, ἄρα ἂ νῦν δὴ διήλθομεν εἰς μὲν τὸ τοῦ ἀγαθοῦ ἵχνος ἡμῖν ἀρμόττει, τῷ δὲ τοῦ κακοῦ ἀναρμοστεί; Πάντων μάλιστα, ἔφη. Ἐχομεν οὖν τι μείζον κακὸν πόλει ἢ ἐκείνο, ὃ ἂν αὐτὴν διασπᾷ καὶ
Β ποιῇ πολλὰς ἀντὶ μιᾶς; ἢ μείζον ἀγαθὸν τοῦ ὃ ἂν ξυνδῇ³ τε καὶ ποιῇ μίαν; Οὐκ ἔχομεν. Οὐκοῦν ἡ μὲν ἡδονῆς τε καὶ λύπης κοινωνία ξυνδεῖ, ὅταν ὅ τι μάλιστα πάντες οἱ πολῖται τῶν αὐτῶν γιγνομένων τε καὶ ἀπολλυμένων παραπλησίως χαίρωσι καὶ λυπῶνται; Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη. Ἡ δέ γε τῶν τοιούτων ιδίωσις διαλύει, ὅταν οἱ μὲν περιαλγεῖς, οἱ δὲ περιχαρεῖς γίγνωνται ἐπὶ τοῖς
C αὐτοῖς παθήμασι τῆς πόλεως τε καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει; Τί δ' οὐ; Ἄρ' οὖν ἐκ τοῦδε τὸ τοιόνδε γίγνεται, ὅταν μὴ ἅμα φθέγγωνται ἐν τῇ πόλει τὰ τοιάδε ῥήματα, τό τε ἐμὸν καὶ τὸ οὐκ ἐμόν; καὶ περὶ τοῦ ἀλλοτρίου κατὰ ταῦτά; Κομιδῇ μὲν οὖν. Ἐν ᾗτινι δὴ πόλει πλείστοι ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ⁴ κατὰ ταῦτά τοῦτο λέγουσι τὸ ἐμὸν καὶ τὸ οὐκ ἐμόν, αὕτη ἄριστα διοικεῖται; Πολύ γε. Καὶ ἥτις δὴ ἐγγύτατα ἐνὸς

¹ ὥς δὲ Ξ γ: ὠδὲ (sic) A, eraso super ὠ accentu.

βελτίστη Π: ἐπομένη—βελτίστη A. ³ ξυνδῇ Ξ γ: ξυνδεῖ A. ⁴ τοῦ αὐτοῦ nos: τὸ αὐτὸ codd.

ἀνθρώπου ἔχει; οἶον ὅταν πού ἡμῶν δάκτυλός του πληγῇ, πᾶσα ἡ κοινωνία, ἡ κατὰ τὸ σῶμα πρὸς τὴν ψυχὴν τεταμένη εἰς μίαν σύνταξιν τὴν τοῦ ἄρχοντος ἐν αὐτῇ, ᾗσθητό D τε καὶ πᾶσα ἅμα ξυνήλγησεν μέρους πονήσαντος ὅλη, καὶ οὕτω δὴ λέγομεν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος τὸν δάκτυλον ἀλγεῖ· καὶ περὶ ἄλλου ὁπουοῦν τῶν τοῦ ἀνθρώπου ὁ αὐτὸς λόγος, περὶ τε λύπης πονοῦντος μέρους καὶ περὶ ἡδονῆς ραΐζοντος. Ὁ αὐτὸς γάρ, ἔφη· καὶ τοῦτο δ' ἐρωτᾷς, τοῦ τοιούτου ἐγγύτατα ἢ ἄριστα πολιτευομένη πόλις οἰκεῖ. Ἐνὸς δὴ, οἶμαι, πάσχοντος τῶν πολιτῶν ὁτιοῦν ἢ ἀγαθὸν ἢ κακὸν ἢ τοιαύτη πόλις μάλιστά τε φήσκει ἑαυτῆς εἶναι τὸ πάσχον E καὶ ἢ συνησθήσεται ἅπαντα ἢ ξυλλυπήσεται. Ἀνάγκη, ἔφη, τὴν γε εὖνομον.

XI. Ὡρα ἂν εἴη, ἣν δ' ἐγώ, ἐπανιέναι ἡμῖν ἐπὶ τὴν ἡμετέραν πόλιν, καὶ τὰ τοῦ λόγου ὁμολογήματα σκοπεῖν ἐν αὐτῇ, εἰ αὐτὴ μάλιστ' ἔχει, εἴτε καὶ ἄλλη τις μᾶλλον. Οὐκοῦν χρή, ἔφη. Τί οὖν; ἔστι μὲν | πού καὶ ἐν ταῖς 463 ἄλλαις πόλεσιν ἄρχοντές τε καὶ δῆμος, ἔστι δὲ καὶ ἐν αὐτῇ; Ἔστι. Πολίτας μὲν δὴ πάντες οὗτοι ἀλλήλους προσερούσι; Πῶς δ' οὐ; Ἀλλὰ πρὸς τῷ πολίτας τί ὁ ἐν ταῖς ἄλλαις δῆμος τοὺς ἄρχοντας προσαγορεύει; Ἐν μὲν ταῖς πολλαῖς δεσπότας, ἐν δὲ ταῖς δημοκρατουμέναις αὐτὸ τοῦνομα τοῦτο, ἄρχοντας. Τί δ' ὁ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ δῆμος; πρὸς τῷ πολίτας τί τοὺς ἄρχοντάς φησιν εἶναι; Σωτήράς B τε καὶ ἐπικούρους, ἔφη. Τί δ' οὗτοι τὸν δῆμον; Μισθοδότας τε καὶ τροφείας. Οἱ δ' ἐν ταῖς ἄλλαις ἄρχοντες τοὺς δῆμους; Δούλους, ἔφη. Τί δ' οἱ ἄρχοντες ἀλλήλους; Ξυνάρχοντας, ἔφη. Τί δ' οἱ ἡμέτεροι; Ξυμφύλακας. Ἐχεις οὖν εἰπεῖν τῶν ἀρχόντων τῶν¹ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν εἰ τίς τινα ἔχει προσειπεῖν τῶν ξυναρχόντων τὸν μὲν ὡς οἰκεῖον, τὸν δ' ὡς ἀλλότριον; Καὶ πολλοὺς γε. Οὐκοῦν τὸν μὲν οἰκεῖον ὡς ἑαυτοῦ νομίζει τε καὶ λέγει, τὸν C

¹ τῶν q: om. A.

δ' ἀλλότριον ὥς οὐχ ἑαυτοῦ; Οὕτω. Τί δὲ οἱ παρὰ σοὶ φύλακες; ἔσθ' ὅστις αὐτῶν ἔχοι ἂν τῶν ξυμφυλάκων νομίσαι τινὰ ἢ προσειπεῖν ὥς ἀλλότριον; Οὐδαμῶς, ἔφη· παντὶ γάρ, ὃ ἂν ἐντυγχάνῃ τις, ἢ ὥς ἀδελφῷ ἢ ὥς ἀδελφῇ ἢ ὥς πατρὶ ἢ ὥς μητρὶ ἢ υἱεὶ ἢ θυγατρὶ ἢ τούτων ἐκγόνοις ἢ προγόνοις νομιεῖ ἐντυγχάνειν. Κάλλιστα, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις· ἀλλ' ἔτι καὶ τόδε εἶπέ· πότερον αὐτοῖς τὰ ὀνόματα

Δ μόνον οἰκεῖα νομοθετήσεις, ἢ καὶ τὰς πράξεις πάσας κατὰ τὰ ὀνόματα πράττειν, περὶ τε τοὺς πατέρας, ὅσα νόμος περὶ πατέρας αἰδοῦς τε πέρι καὶ κηδεμονίας καὶ τοῦ ὑπήκοον δεῖν εἶναι τῶν γονέων, ἢ μήτε πρὸς θεῶν μήτε πρὸς ἀνθρώπων αὐτῷ ἄμεινον ἔσσεσθαι, ὥς οὔτε ὅσια οὔτε δίκαια πράττοντος ἂν, εἰ ἄλλα πράττοι ἢ ταῦτα; αὐταί σοι ἢ ἄλλαι φῆμαι ἐξ ἀπάντων τῶν πολιτῶν ὑμνήσουσιν εὐθὺς περὶ τὰ τῶν παίδων ὧτα καὶ περὶ πατέρων, οὓς

Ε ἂν αὐτοῖς τις ἀποφήνῃ, καὶ περὶ τῶν ἄλλων ξυγγενῶν; Αὐταί, ἔφη· γελοῖον γὰρ ἂν εἶη, εἰ ἄνευ ἔργων οἰκεῖα ὀνόματα διὰ τῶν στομάτων μόνον φθέγγονται. Πασῶν ἄρα πόλεων μάλιστα ἐν αὐτῇ ξυμφωνήσουσιν ἐνός τινος ἢ εὖ ἢ κακῶς πράττοντος ὃ νῦν δὴ ἐλέγομεν τὸ ῥῆμα, τὸ ὅτι τὸ ἐμὸν εὖ πράττει, ἢ ὅτι τὸ ἐμὸν κακῶς. Ἀληθέστατα, ἢ
464 δ' ὅς. Οὐκοῦν μετὰ | τούτου τοῦ δόγματός τε καὶ ῥήματος ἔφαμεν ξυνακολουθεῖν τὰς τε ἡδονὰς καὶ τὰς λύπας κοινῇ; Καὶ ὀρθῶς γε ἔφαμεν. Οὐκοῦν μάλιστα τοῦ αὐτοῦ κοινωνήσουσιν ἡμῖν οἱ πολῖται, ὃ δὴ ἐμὸν ὀνομάσουσιν, τούτου δὲ κοινωνοῦντες οὕτω δὴ λύπης τε καὶ ἡδογῆς μάλιστα κοινωνίαν ἔξουσιν; Πολύ γε. Ἄρ' οὖν τούτων αἰτία πρὸς τῇ ἄλλῃ καταστάσει ἢ τῶν γυναικῶν τε καὶ παίδων κοινωνία τοῖς φύλαξιν; Πολὺ μὲν οὖν μάλιστα, ἔφη.

Β XII. Ἀλλὰ μὲν μέγιστόν γε πόλει αὐτὸ ὁμολογήσαμεν ἀγαθόν, ἀπεικάζοντες εὖ οἰκουμένην πόλιν σώματι πρὸς μέρος αὐτοῦ λύπης τε πέρι καὶ ἡδονῆς ὥς ἔχει. Καὶ

ὀρθῶς γ', ἔφη, ὁμολογήσαμεν. Τοῦ μεγίστου ἄρα ἀγαθοῦ
 τῇ πόλει αἰτία ἡμῖν πέφανται ἡ κοινωνία τοῖς ἐπικούροις
 τῶν τε παίδων καὶ τῶν γυναικῶν. Καὶ μάλ', ἔφη. Καὶ
 μὲν δὴ καὶ τοῖς πρόσθεν γε ὁμολογοῦμεν¹. ἔφαμεν γάρ
 που οὔτε οἰκίας τούτοις ιδίας δεῖν εἶναι οὔτε γῆν οὔτε
 τι κτῆμα, ἀλλὰ παρὰ τῶν ἄλλων τροφήν λαμβάνοντας C
 μισθὸν τῆς φυλακῆς κοινῇ πάντας ἀναλίσκειν, εἰ μέλλοιεν
 ὄντως φύλακες εἶναι. Ὅρθῶς, ἔφη. Ἄρ' οὖν οὐχ, ὅπερ
 λέγω, τά τε πρόσθεν εἰρημένα καὶ τὰ νῦν λεγόμενα ἔτι
 μᾶλλον ἀπεργάζεται αὐτοὺς ἀληθινοὺς φύλακας καὶ ποιεῖ
 μὴ διασπᾶν τὴν πόλιν τὸ ἐμὸν ὀνομάζοντας μὴ τὸ αὐτό,
 ἀλλ' ἄλλον ἄλλο, τὸν μὲν εἰς τὴν ἑαυτοῦ οἰκίαν ἔλκοντα,
 ὅτι ἂν δύνηται χωρὶς τῶν ἄλλων κτήσασθαι, τὸν δὲ εἰς
 τὴν ἑαυτοῦ ἐτέραν οὔσαν, καὶ γυναικί τε καὶ παῖδας D
 ἐτέρους, ἡδονάς τε καὶ ἀλγηδόνας ἐμποιοῦντας ιδίῳ
 ὄντων ιδίας, ἀλλ' ἐνὶ δόγματι τοῦ οἰκείου πέρι ἐπὶ τὸ
 αὐτὸ τείνοντας πάντας εἰς τὸ δυνατόν ὁμοπαθεῖς λύπης τε
 καὶ ἡδονῆς εἶναι; Κομιδῇ μὲν οὖν, ἔφη. Τί δέ; δίκαι τε
 καὶ ἐγκλήματα πρὸς ἀλλήλους οὐκ οἰχίσεται ἐξ αὐτῶν,
 ὥς ἔπος εἰπεῖν, διὰ τὸ μηδὲν ἴδιον ἐκτῆσθαι πλὴν τὸ σῶμα,
 τὰ δ' ἄλλα κοινά; ὅθεν δὴ ὑπάρχει τούτοις ἀστασιάζουσιν
 εἶναι ὅσα γε διὰ χρημάτων ἢ παίδων καὶ ξυγγενῶν κτήσιν E
 ἄνθρωποι στασιάζουσιν; Πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη, ἀπηλ-
 λάχθαι. Καὶ μὴν οὐδὲ βιαίων γε οὐδ' αἰκείας δίκαι
 δικαίως ἂν εἶεν ἐν αὐτοῖς. ἤλιξι μὲν γὰρ ἡλικίας ἀμύνεσθαι
 καλὸν καὶ δίκαιόν που φήσομεν, <ἐν>² ἀνάγκῃ³ σωματῶν
 ἐπιμέλειαν τιθέντες. Ὅρθῶς, ἔφη. Καὶ γὰρ τότε ὀρθῶν
 | ἔχει, ἣν δ' ἐγώ, οὗτος ὁ νόμος· εἴ ποῦ τίς τῷ θυμοῖτο, ἐν 465·
 τῷ τοιούτῳ πληρῶν τὸν θυμὸν ἡττον ἐπὶ μείζους ἂν ἴοι
 στάσεις. Πάνυ μὲν οὖν. Πρεσβυτέρῳ μὴν νεωτέρων
 πάντων ἄρχειν τε καὶ κολάζειν προστετάσσεται. Δῆλον.

¹ ὁμολογοῦμεν Ξ γ²: ὁμολογοῦμεν Α.² <ἐν> nos: om. codd.³ ἀνάγκη II: ἀνάγκην Α.

Καὶ μὴν ὅτι γε νεώτερος πρεσβύτερον, ἂν μὴ ἄρχοντες
 προστάττωσιν, οὔτε ἄλλο βιάζεσθαι ἐπιχειρήσει ποτὲ
 οὔτε τύπτειν, ὥς τὸ εἰκός· οἶμαι δ' οὐδὲ ἄλλως¹ ἀτιμάσει·
 ἱκανῶ γὰρ τῷ φύλακε κωλύοντε, δέος τε καὶ αἰδώς, αἰδώς μὲν
 Ε ὡς γονέων μὴ ἄπτεσθαι εἴργουσα, δέος δὲ τὸ τῷ πάσχοντι
 τοὺς ἄλλους βοηθεῖν, τοὺς μὲν ὡς υἱεῖς, τοὺς δὲ ὡς
 ἀδελφούς, τοὺς δὲ ὡς πατέρας. Ξυμβαίνει γὰρ οὕτως,
 ἔφη. Πανταχῇ δὴ ἐκ τῶν νόμων εἰρήνην πρὸς ἀλλήλους
 οἱ ἄνδρες ἄξουσιν; Πολλήν γε. Τούτων μὴν ἐν ἑαυτοῖς μὴ
 στασιαζόντων οὐδὲν δεινὸν μή ποτε ἢ ἄλλη πόλις πρὸς
 τούτους ἢ πρὸς ἀλλήλους διχοστατήσῃ. Οὐ γὰρ οὖν.

С Τὰ γε μὴν σμικρότατα τῶν κακῶν δι' ἀπρέπειαν ὁκνῶ καὶ
 λέγειν, ὧν ἀπηλλαγμένοι ἂν εἶεν, κολακείας τε πλουσίων
 πένητες² ἀπορίας τε καὶ ἀλγηδόνας ὅσας ἐν παιδοτροφίᾳ
 καὶ χρηματισμοῖς διὰ τροφήν οἰκετῶν ἀναγκαίαν ἴσχουσιν,
 τὰ μὲν δανειζόμενοι, τὰ δ' ἐξαρνούμενοι, τὰ δὲ πάντως
 πορισάμενοι θέμενοι παρὰ γυναικῆς τε καὶ οἰκέτας,
 ταμιεύειν παραδόντες, ὅσα τε, ὦ φίλε, περὶ αὐτὰ καὶ οἶα
 D πᾶσχουσιν, δηλὰ τε δὴ καὶ ἀγεννῇ καὶ οὐκ ἄξια λέγειν.

XIII. Δῆλα γάρ, ἔφη, καὶ τυφλῷ. Πάντων τε δὴ
 τούτων ἀπηλλάσσονται³ ζήσουςί τε τοῦ μακαριστοῦ βίου,
 ὃν οἱ ὀλυμπιονῆκαι ζῶσι, μακαριώτερον. Πῇ; Διὰ σμικρόν
 που μέρος εὐδαιμονίζονται ἐκεῖνοι ὧν τούτοις ὑπάρχει. ἢ
 τε γὰρ τῶνδε νίκη καλλίων, ἢ τ' ἐκ τοῦ δημοσίου τροφή
 τελεωτέρα. νίκην τε γὰρ νικῶσι ξυμπάσης τῆς πόλεως
 σωτηρίαν, τροφῇ τε καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσιν, ὅσων βίος
 δεῖται, αὐτοὶ τε καὶ παῖδες ἀναδοῦνται, καὶ γέρα δέχονται
 Ε παρὰ τῆς αὐτῶν πόλεως ζῶντές τε καὶ τελευτήσαντες
 ταφῆς ἀξίας μετέχουσιν. Καὶ μάλα, ἔφη, καλὰ. Μέμνη-
 σαι οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι ἐν τοῖς πρόσθεν οὐκ οἶδα ὅτου
 466 λόγος ἡμῖν ἐπέπληξεν, ὅτι τοὺς φύλακας οὐκ εὐδαίμονας

¹ ἄλλως Ξ g: ἄλλος Α.
 λάζονται Cobet: ἀπαλλάσσονται codd.

² πένητες codd: seclussit Ast.

³ ἀπηλ-

ποιοῖμεν¹, οἷς ἐξὸν πάντα ἔχειν τὰ τῶν πολιτῶν οὐδὲν
 ἔχοιεν; ἡμεῖς δέ που εἵπομεν, ὅτι τοῦτο μὲν, εἴ που
 παραπίπτοι, εἰσαυθις σκεψοίμεθα², νῦν δὲ τοὺς μὲν
 φύλακας φύλακας ποιοῖμεν¹, τὴν δὲ πόλιν ὡς οἰοί τ' εἶμεν
 εὐδαιμονεστάτην, ἀλλ' οὐκ εἰς ἓν ἔθνος ἀποβλέποντες
 ἐν αὐτῇ τοῦτο εὐδαιμον πλάττοιμεν; Μέμνημαι, ἔφη. Τί
 οὖν; νῦν ἡμῖν ὁ τῶν ἐπικούρων βίος, εἴπερ τοῦ γε τῶν
 ὀλυμπιονικῶν πολὺ τε καλλίων καὶ ἀμείνων φαίνεται,
 μή πη κατὰ τὸν τῶν σκυτοτόμων φαίνεται βίον ἢ τινων Β
 ἄλλων δημιουργῶν ἢ τὸν τῶν γεωργῶν; Οὐ μοι δοκεῖ, ἔφη.
 Ἀλλὰ μέντοι, ὅ γε καὶ ἐκεῖ ἔλεγον, δίκαιον καὶ ἐνταῦθα
 εἰπεῖν, ὅτι εἰ οὕτως ὁ φύλαξ ἐπιχειρήσει εὐδαίμων
 γίνεσθαι, ὥστε μηδὲ φύλαξ εἶναι, μηδ' ἀρκέσει αὐτῷ βίος
 οὕτω μέτριος καὶ βέβαιος καὶ ὡς ἡμεῖς φαμὲν ἄριστος,
 ἀλλ' ἀνότης τε καὶ μεираκιώδης δόξα ἐμπεσοῦσα εὐδαι-
 μονίας πέρι ὀρμήσει αὐτὸν διὰ δύναμιν ἐπὶ τὸ ἅπαντα τὰ C
 ἐν τῇ πόλει οἰκειοῦσθαι, γινώσκεται τὸν Ἡσίοδον ὅτι τῷ
 ὄντι ἦν σοφὸς λέγων πλέον εἶναί πως ἡμισυ παντός.
 Ἐμοὶ μὲν, ἔφη, ξυμβούλῳ χρώμενος μενεῖ ἐπὶ τούτῳ τῷ
 βίῳ. Συγχωρεῖς ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, τὴν τῶν γυναικῶν
 κοινωνίαν τοῖς ἀνδράσιν, ἣν διεληλύθαμεν, παιδείας τε πέρι
 καὶ παίδων καὶ φυλακῆς τῶν ἄλλων πολιτῶν, κατὰ τε
 πόλιν μενούσας εἰς πόλεμόν τε ἰούσας καὶ ξυμφυλάττειν D
 δεῖν καὶ ξυνηρεῦειν ὥσπερ κῖνας καὶ πάντα πάντῃ κατὰ
 τὸ δυνατόν κοινωνεῖν, καὶ ταῦτα πραττούσας τὰ τε
 βέλτιστα πράξειν καὶ οὐ παρὰ φύσιν τὴν τοῦ θήλεος
 πρὸς τὸ ἄρρεν, ἣ πεφύκατον πρὸς ἀλλήλῳ κοινωνεῖν;
 Συγχωρῶ, ἔφη.

XIV. Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ἐκεῖνο λοιπὸν διελέσθαι, εἰ
 ἄρα καὶ ἐν ἀνθρώποις δυνατόν, ὥσπερ ἐν ἄλλοις ζῴοις,
 ταύτην τὴν κοινωνίαν ἐγγενέσθαι, καὶ ὅπη δυνατόν;
 Ἐφθης, ἔφη, εἰπὼν ἣ ἔμελλον ὑπολήψεσθαι. Περὶ μὲν

¹ ποιοῖμεν Π: ποιοῦμεν Α.

² σκεψοίμεθα ν: σκεψόμεθα Α.

- Ε γὰρ τῶν ἐν τῷ πολέμῳ οἶμαι, ἔφην, δῆλον ὅν τρόπον πολεμήσουσιν. Πῶς; ἡ δ' ὅς. "Ὅτι κοινῇ στρατεύονται, καὶ πρὸς γε ἄξουσιν τῶν παίδων εἰς τὸν πόλεμον ὅσοι ἰδρoί, ἵν' ὥσπερ οἱ τῶν ἄλλων δημιουργῶν θεῶνται ταῦτα, ἃ τελεωθέντας δεήσει δημιουργεῖν· πρὸς δὲ τῇ
- 467 θέα διακοινεῖν καὶ | ὑπηρετεῖν πάντα τὰ περὶ τὸν πόλεμον καὶ θεραπεύειν πατέρας τε καὶ μητέρας. ἡ οὐκ ἤσθησαι τὰ περὶ τὰς τέχνας, οἷον τοὺς τῶν κεραμέων παῖδας, ὥς πολὺν χρόνον διακοινοῦντες θεωροῦσι πρὶν ἄπτεσθαι τοῦ κεραμεύειν; Καὶ μάλα. Ἡ οὖν ἐκείνοις ἐπιμελέστερον παιδευτέον ἢ τοῖς φύλαξι τοὺς αὐτῶν ἐμπειρία τε καὶ θέα τῶν προσηκόντων; Καταγέλαστον μέντ' ἂν, ἔφη, εἶη.
- Β Ἀλλὰ μὴν καὶ μαχεῖται γε πᾶν ζῶον διαφερόντως παρόντων ὧν ἂν τέκη. Ἔστιν οὕτω. κίνδυνος δέ, ὧς Σώκρατες, οὐ σμικρὸς σφαλεῖσιν, οἷα δὲ ἐν πολέμῳ φιλεῖ, πρὸς ἑαυτοῖς παῖδας ἀπολέσαντας ποιῆσαι καὶ τὴν ἄλλην πόλιν ἀδύνατον ἀναλαβεῖν. Ἀληθῆ, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις. ἀλλὰ σὺ πρῶτον μὲν ἡγεῖ παρασκευαστέον τὸ μὴ ποτε κινδυνεύσαι; Οὐδαμῶς. Τί δ'; εἰ που κινδυνευτέον, οὐκ
- Γ ἐν ᾧ βελτίους ἔσονται κατορθοῦντες; Δῆλον δὴ. Ἀλλὰ σμικρὸν οἶε διαφέρειν καὶ οὐκ ἄξιον κινδύνου θεωρεῖν ἢ μὴ τὰ περὶ τὸν πόλεμον παῖδας τοὺς ἄνδρας πολεμικοὺς ἐσομένους; Οὐκ, ἀλλὰ διαφέρει πρὸς ὃ λέγεις. Τοῦτο μὲν ἄρα ὑπαρκτέον, θεωροὺς πολέμου τοὺς παῖδας ποιεῖν, προσμηχανᾶσθαι δ' αὐτοῖς ἀσφάλειαν, καὶ καλῶς ἔξει. ἡ γάρ; Ναί. Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, πρῶτον μὲν αὐτῶν οἱ πατέρες, ὅσα ἄνθρωποι, οὐκ ἀμαθεῖς ἔσονται, ἀλλὰ γνω-
- Δ μοικροὶ τῶν στρατειῶν, ὅσαι τε καὶ μὴ ἐπικίνδυνοι; Εἰκός, ἔφη. Εἰς μὲν ἄρα τὰς ἄξουσιν, εἰς δὲ τὰς εὐλαβήσονται. Ὅρθως. Καὶ ἄρχοντάς γέ που, ἦν δ' ἐγώ, οὐ τοὺς φαυλοτάτους αὐτοῖς ἐπιστήσουσιν, ἀλλὰ τοὺς ἐμπειρία τε καὶ ἡλικία ἱκανοὺς ἡγεμόνας τε καὶ παιδαγωγοὺς εἶναι. Πρέπει γάρ. Ἀλλὰ γάρ, φήσομεν, καὶ παρὰ δόξαν

πολλὰ πολλοῖς δὴ ἐγένετο. Καὶ μάλα. Πρὸς τοῖνυν τὰ τοιαῦτα, ὃ φίλε, πτεροῦν χρή παιδία ὄντα εὐθύς, ἵν' ἂν τι δέῃ πετόμενοι ἀποφεύγωσιν. Πῶς λέγεις; ἔφη. Ἐπὶ Ε τοὺς ἵππους, ἦν δ' ἐγώ, ἀναβιβαστέον ὡς νεωτάτους, καὶ διδαξαμένους¹ ἵππεύειν ἐφ' ἵππων ἀκτέον ἐπὶ τὴν θέαν μὴ θυμοειδῶν μηδὲ μαχητικῶν, ἀλλ' ὃ τι ποδωκεστάτων καὶ εὐηνιωτάτων. οὕτω γὰρ κάλλιστά τε θεάσονται τὸ αὐτῶν ἔργον, καὶ ἀσφαλέστατα, ἂν τι δέῃ, σωθήσονται μετὰ πρεσβυτέρων ἡγεμόνων ἐπόμενοι. Ὅρθῳς, ἔφη, μοι δοκεῖς | λέγειν.

468

Τί δὲ δὴ, εἶπον, τὰ περὶ τὸν πόλεμον; πῶς ἐκτέον σοι τοὺς στρατιώτας πρὸς αὐτούς τε καὶ τοὺς πολεμίους; ἄρ' ὀρθῳς μοι καταφαίνεται ἢ οὐ; Λέγ', ἔφη, ποῖα². Αὐτῶν μὲν, εἶπον, τὸν λιπόντα τάξιν ἢ ὅπλα ἀποβαλόντα ἢ τι τῶν τοιούτων ποιήσαντα διὰ κάκην ἄρα οὐ δημιουργόν τινα δεῖ καθιστάναι ἢ γεωργόν; Πάνυ μὲν οὖν. Τὸν δὲ ζῶντα εἰς τοὺς πολεμίους ἀλόντα ἄρ' οὐ δωρεὰν διδόναι τοῖς ἐλοῦσι³ χρῆσθαι τῇ ἄγρᾳ ὃ τι ἂν βούλωνται; Κομιδῇ Β γε. Τὸν δὲ ἀριστεύσαντά τε καὶ εὐδοκιμήσαντα οὐ πρῶτον μὲν ἐπὶ στρατείας ὑπὸ τῶν συστρατευομένων μεираκίων τε καὶ παίδων ἐν μέρει ὑπὸ ἐκάστου δοκεῖ σοι χρῆναι στεφανωθῆναι; ἢ οὐ; Ἐμοιγε. Τί δέ; δεξιωθῆναι; Καὶ τοῦτο. Ἀλλὰ τόδ', οἶμαι, ἦν δ' ἐγώ, οὐκέτι σοι δοκεῖ. Τὸ ποῖον; Τὸ φιλησαί τε καὶ φιληθῆναι ὑπὸ ἐκάστου. Πάντων, ἔφη, μάλιστα· καὶ προστίθημί γε τῷ νόμῳ, ἕως ἂν ἐπὶ ταύτης ὧσι τῆς στρατείας⁴, μηδενὶ ἐξεῖναι ἀπαρνηθῆναι, C ὃν ἂν βούληται φιλεῖν, ἵνα καί, ἐάν τις του τύχῃ ἐρῶν ἢ ἄρρενος ἢ θηλείας, προθυμότερος ἢ πρὸς τὸ τἀριστεῖα φέρειν. Καλῶς, ἦν δ' ἐγώ. ὅτι μὲν γὰρ ἀγαθῷ ὄντι γάμοι τε ἔτοιμοι πλείους ἢ τοῖς ἄλλοις καὶ αἰρέσεις τῶν τοιούτων πολλάκις παρὰ τοὺς ἄλλους ἔσονται, ἵν' ὃ τι

¹ διδαξαμένους q²: διδαζομένους A.² ποῖα Ξ: ποῖ ἂν A.³ ἐλοῦσι

J. van Leeuwen: θέλουσι A.

⁴ στρατείας q²: στρατιᾶς A.

πλείστοι ἐκ τοῦ τοιούτου γίνωνται, εἴρηται ἤδη. Εἵπομεν γάρ, ἔφη.

XV. Ἀλλὰ μὴν καὶ καθ' Ὅμηρον τοῖς τοιοῖσδε δί-
D καιον τιμᾶν τῶν νέων ὅσοι ἀγαθοί. καὶ γὰρ Ὅμηρος τὸν
εὐδοκιμήσαντα ἐν τῷ πολέμῳ νώτοισιν Ἀἴαντα ἔφη
διηνεκέεσσι γεραίρεσθαι, ὡς ταύτην οἰκείαν οὔσαν
τιμὴν τῷ ἡβῶντί τε καὶ ἀνδρείῳ, ἐξ ἧς ἅμα τῷ τιμᾶσθαι καὶ
τὴν ἰσχὺν αὐξήσει. Ὁρθότατα, ἔφη. Πεισόμεθα ἄρα, ἦν
δ' ἐγώ, ταῦτά γε Ὀμήρῳ. καὶ γὰρ ἡμεῖς ἐν τε θυσίαις καὶ
τοῖς τοιοῦτοις πᾶσι τοὺς ἀγαθοὺς, καθ' ὅσον ἂν ἀγαθοὶ
φαίνωνται, καὶ ὕμνοις καὶ οἷς νῦν δὴ ἐλέγχομεν τιμήσομεν,
E πρὸς δὲ τούτοις ἔδραις τε καὶ κρέασιν ἰδὲ πλείοις
δεπᾶεσσιν, ἵνα ἅμα τῷ τιμᾶν ἀσκῶμεν τοὺς ἀγαθοὺς
ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας. Κάλλιστα, ἔφη, λέγεις. Εἶεν·
τῶν δὲ δὴ ἀποθανόντων ἐπὶ στρατείας¹ ὃς ἂν εὐδοκιμήσας
τελευτήσῃ, ἄρ' οὐ πρῶτον μὲν φήσομεν τοῦ χρυσοῦ γένους
εἶναι; Πάντων γε μάλιστα. Ἀλλ' οὐ πεισόμεθα Ἡσιόδῳ,
ἐπειδὴν τινες τοῦ τοιούτου γένους τελευτήσωσιν, ὡς ἄρα

469 | οἱ μὲν δαίμονες ἄγνοι ἐπιχθόνιοι τελέθουσιν,
ἐσθλοί, ἀλεξίκακοι, φύλακες μερόπων ἀνθρώπων;

Πεισόμεθα μὲν οὖν. Διαπυθόμενοι ἄρα τοῦ θεοῦ, πῶς
χρὴ τοὺς δαιμονίους τε καὶ θείους τιθέναι καὶ τίνι δια-
φόρῳ, οὕτω καὶ ταύτῃ θήσομεν ἢ ἂν ἐξηγῇται; Τί δ' οὐ
μέλλομεν; Καὶ τὸν λοιπὸν δὴ χρόνον, ὡς δαιμόνων, οὕτω
B θεραπεύσομέν² τε καὶ προσκυνήσομεν αὐτῶν τὰς θήκας;
ταῦτά³ δὲ ταῦτα νομιούμεν, ὅταν τις γήρᾳ ἢ τινι ἄλλῳ
τρόπῳ τελευτήσῃ τῶν ὅσοι ἂν διαφερόντως ἐν τῷ βίῳ
ἀγαθοὶ κριθῶσιν; Δίκαιον γοῦν, ἔφη.

Τί δέ; πρὸς τοὺς πολεμίους πῶς ποιήσουσιν ἡμῖν οἱ
στρατιῶται; Τὸ ποῖον δῆ; Πρῶτον μὲν ἀνδραποδισμοῦ

¹ στρατείας Π: στρατιᾶς Α.

² θεραπεύσομεν Π: θεραπεύσωμεν Α.

³ ταῦτά ν: ταῦτα Α.

πέρι δοκεῖ δίκαιον Ἑλλήνας Ἑλληνίδας πόλεις ἀνδραποδίζεσθαι, ἢ μὴδ' ἄλλη ἐπιτρέπειν κατὰ τὸ δυνατόν καὶ τοῦτο ἐθίζειν, τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους φείδεσθαι, εὐλαβουμένους τὴν ὑπὸ τῶν βαρβάρων δουλείαν; Ὁλῶ καὶ παντί. C ἔφη, διαφέρει τὸ φείδεσθαι. Μὴδὲ Ἑλληνα ἄρα δούλον ἐκτῆσθαι μήτε αὐτοὺς τοῖς τε ἄλλοις Ἑλλησιν οὕτω ξυμβουλεύειν; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη· μᾶλλον γ' ἂν οὖν οὕτω πρὸς τοὺς βαρβάρους τρέποιντο, ἑαυτῶν δ' ἀπέχοντο. Τί δέ; σκυλεύειν, ἣν δ' ἐγώ, τοὺς τελευτήσαντας πλὴν ὅπλων, ἐπειδὰν νικήσωσιν, ἢ καλῶς ἔχει; ἢ οὐ πρόφασιν μὲν τοῖς δειλοῖς ἔχει μὴ πρὸς τὸν μαχόμενον ἵεναι, ὥς τι D τῶν δεόντων δρῶντας, ὅταν περὶ τὸν τεθνεῶτα κυπτάζωσι, πολλὰ δὲ ἤδη στρατόπεδα διὰ τὴν τοιαύτην ἀρπαγὴν ἀπώλετο; Καὶ μάλα. Ἀνελεύθερον δὲ οὐ δοκεῖ καὶ φιλοχρήματος νεκρὸν συλᾶν, καὶ γυναικείας τε καὶ σμικρᾶς διανοίας τὸ πολέμιον νομίζειν τὸ σῶμα τοῦ τεθνεῶτος ἀποπταμένου τοῦ ἐχθροῦ, λελοιπότης δὲ ᾧ ἐπολέμει; ἢ οἶει τι διάφορον δρᾶν τοὺς τοῦτο ποιοῦντας τῶν κυνῶν, αἱ E τοῖς λίθοις, οἷς ἂν βληθῶσι, χαλεπαίνουσι, τοῦ βάλλοντος¹ οὐχ ἀπτόμεναι; Οὐδὲ σμικρόν, ἔφη. Ἐατέον ἄρα τὰς νεκροσυλίας καὶ τὰς τῶν ἀναιρέσεων διακωλύσεις; Ἐατέον μέντοι, ἔφη, νῆ Δία.

XVI. Οὐδὲ μὴν πού πρὸς τὰ ἱερὰ τὰ ὅπλα οἶσομεν ὥς ἀναθήσοντες, ἄλλως τε καὶ τὰ τῶν Ἑλλήνων, εἴαν τι ἡμῖν μέλη τῆς πρὸς τοὺς | ἄλλους Ἑλλήνας εὐνοίας· 470 μᾶλλον δὲ καὶ φοβησόμεθα, μή τι μίasma ἢ πρὸς ἱερὸν τὰ τοιαῦτα ἀπὸ τῶν οἰκείων φέρειν, εἴαν μὴ τι δι' ὃ θεὸς ἄλλο λέγῃ. Ὁρθότατα, ἔφη. Τί δέ; γῆς τε τμῆσεως τῆς Ἑλληνικῆς καὶ οἰκιῶν ἐμπρήσεως ποῖόν τί σοι δράσουσιν οἱ στρατιῶται πρὸς τοὺς πολεμίους; Σοῦ, ἔφη, δόξαν ἀποφαινομένου ἡδέως ἂν ἀκούσαιμι. Ἐμοὶ μὲν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, δοκεῖ τούτων μὴδέτερα ποιεῖν, ἀλλὰ τὸν ἐπέτειον

¹ βάλλοντος II: βαλόντος unus A. Cf. Arist. Rhet. III 4. 1406^b 34.

Β καρπὸν ἀφαιρεῖσθαι, καὶ ὧν ἕνεκα, βούλει σοι λέγω;
 Πάνυ γε. Φαίνεται μοι, ὥσπερ καὶ ὀνομάζεται δύο ταῦτα
 τὰ¹ ὀνόματα, πόλεμός τε καὶ στάσις, οὕτω καὶ εἶναι δύο,
 ὄντα ἐπὶ δυοῖν τινοῖν διαφοραῖν. λέγω δὲ τὰ δύο, τὸ μὲν
 οἰκεῖον καὶ ξυγγενές, τὸ δὲ ἀλλότριον καὶ ὀθνεῖον. ἐπὶ
 μὲν οὖν τῇ τοῦ οἰκείου ἔχθρᾳ στάσις κέκληται, ἐπὶ δὲ τῇ
 τοῦ ἀλλοτρίου πόλεμος. Καὶ οὐδέν γε, ἔφη, ἄπο τρόπου
 C λέγεις. Ὅρα δὴ καὶ εἰ τόδε πρὸς τρόπου λέγω. φημί
 γὰρ τὸ μὲν Ἑλληνικὸν γένος αὐτὸ αὐτῷ οἰκεῖον εἶναι καὶ
 ξυγγενές, τῷ δὲ βαρβαρικῷ ὀθνεῖόν τε καὶ ἀλλότριον.
 Καλῶς γε, ἔφη. Ἑλληνας μὲν ἄρα βαρβάροις καὶ βαρ-
 βάρους Ἑλλησι πολεμεῖν μαχομένους τε φήσομεν καὶ
 πολεμίους φύσει εἶναι, καὶ πόλεμον τὴν ἔχθραν ταύτην
 κλητέον. Ἑλληνας δὲ Ἑλλησιν, ὅταν τι τοιοῦτο δρῶσιν,
 φύσει μὲν φίλους εἶναι, νοσεῖν δ' ἐν τῷ τοιούτῳ τὴν
 D Ἑλλάδα καὶ στασιάζειν, καὶ στάσιν τὴν τοιαύτην ἔχθραν
 κλητέον. Ἐγὼ μὲν, ἔφη, συγχωρῶ οὕτω νομίζειν. Σκόπει
 δὴ, εἶπον, ὅτι ἐν τῇ νῦν ὁμολογουμένην στάσει, ὅπου ἂν τι
 τοιοῦτον γένηται, καὶ διαστῇ πόλις, εἰς ἑκάτεροι ἑκατέρων
 τέμνωσιν ἀγροὺς καὶ οἰκίας ἐμπιμπρῶσιν, ὥς ἀλιτρηιώδης
 τε δοκεῖ ἢ στάσις εἶναι καὶ οὐδέτεροι αὐτῶν φιλοπόλιδες·
 οὐ γὰρ ἂν ποτε ἐτόλμων τὴν τροφὸν τε καὶ μητέρα
 κείρειν· ἀλλὰ μέτριον εἶναι τοὺς καρποὺς ἀφαιρεῖσθαι
 E τοῖς κρατοῦσι τῶν κρατουμένων, καὶ διανοεῖσθαι ὥς δια-
 λαγησομένων καὶ οὐκ αἰεὶ πολεμησόντων. Πολὺν γάρ, ἔφη,
 ἡμερωτέρων αὕτη ἢ διάνοια ἐκείνης. Τί δὲ δῆ; ἔφη· ἢ
 σὺ πόλιν οἰκίζεις, οὐχ Ἑλληνὶς ἔσται; Δεῖ γ' αὐτήν, ἔφη.
 Οὐκοῦν καὶ ἀγαθοί τε καὶ ἡμεροὶ ἔσονται; Σφόδρα γε.
 Ἄλλ' οὐ φιλέλληνες; οὐδὲ οἰκείαν τὴν Ἑλλάδα ἡγῆ-
 σονται, οὐδὲ κοινωνήσουσιν ὧν περ οἱ ἄλλοι ἱερῶν; Καὶ
 σφόδρα γε. Οὐκοῦν τὴν πρὸς τοὺς Ἑλληνας διαφορὰν
 471 ὥς οἰκείους στάσιν ἡγῆσονται καὶ οὐδὲ ὀνομάσουσιν

¹ τὰ Ξ et corr. A²: om. A¹.

πόλεμον; Οὐ γάρ. Καὶ ὡς διαλλαγησόμενοι ἄρα διοί-
 σονται; Πάνυ μὲν οὖν. Εὐμενῶς δὴ σωφρονιοῦσιν, οὐκ
 ἐπὶ δουλείᾳ κολλάζοντες οὐδ' ἐπ' ὀλέθρῳ, σωφρονιστὰι
 ὄντες, οὐ πολέμιοι. Οὕτως, ἔφη. Οὐδ' ἄρα τὴν Ἑλλάδα
 "Ελληνες ὄντες κεροῦσιν, οὐδὲ οἰκῆσεις ἐμπρήσουσιν, οὐδὲ
 ὁμολογήσουσιν ἐν ἐκάστη πόλει πάντας ἐχθροὺς αὐτοῖς
 εἶναι, καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκας καὶ παῖδας, ἀλλ' ὀλίγους
 αἰὲ ἐχθροὺς τοὺς αἰτίους τῆς διαφορᾶς, καὶ διὰ ταῦτα B
 πάντα οὔτε τὴν γῆν ἐθελήσουσιν κεῖρην αὐτῶν, ὡς φίλων
 τῶν πολλῶν, οὔτε οἰκίας ἀνατρέπειν, ἀλλὰ μέχρι τούτου
 ποιήσονται τὴν διαφοράν, μέχρι οὗ ἂν οἱ αἴτιοι ἀναγκα-
 σθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀναιτίων ἀλγούντων δοῦναι δίκην. Ἐγὼ
 μὲν, ἔφη, ὁμολογῶ οὕτω δεῖν πρὸς τοὺς ἐναντίους τοὺς
 ἡμετέρους πολίτας προσφέρεσθαι, πρὸς δὲ τοὺς βαρβάρους
 ὡς νῦν οἱ Ἕλληνες πρὸς ἀλλήλους. Τιθῶμεν δὴ καὶ
 τοῦτον τὸν νόμον τοῖς φύλαξι, μήτε γῆν τέμνειν μήτε οἰκίας C
 ἐμπιμπράναι; Θῶμεν, ἔφη, καὶ ἔχειν γε καλῶς ταῦτά τε
 καὶ τὰ πρόσθεν.

XVII. Ἀλλὰ γάρ μοι δοκεῖς, ὦ Σώκρατες, ἐάν τις σοι
 τὰ τοιαῦτα ἐπιτρέπη λέγειν, οὐδέποτε μνησθήσεσθαι ὃ ἐν
 τῷ πρόσθεν παρωσάμενος πάντα ταῦτα εἴρηκας, τὸ ὡς
 δυνατὴ αὕτη ἡ πολιτεία γενέσθαι καὶ τίνα τρόπον ποτὲ
 δυνατὴ· ἐπεὶ ὅτι γε, εἰ γένοιτο, πάντ' ἂν εἴη ἀγαθὰ πόλει
 ἢ γένοιτο, καὶ ἐγὼ λέγω, <καὶ>¹ ἂ σὺ παραλείπεις, ὅτι καὶ
 τοῖς πολεμίοις ἄριστ' ἂν μάχονται τῷ ἥκιστα ἀπολείπειν D
 ἀλλήλους, γιγνώσκοντές τε καὶ ἀνακαλοῦντες ταῦτα τὰ
 ὀνόματα ἑαυτοῦς, ἀδελφούς, πατέρας, υἱεῖς· εἰ δὲ καὶ τὸ
 θῆλυ συστρατεύοιτο, εἴτε καὶ ἐν τῇ αὐτῇ τάξει εἴτε καὶ
 ὅπισθεν ἐπιτεταγμένον, φόβων τε ἔνεκα τοῖς ἐχθροῖς καὶ εἴ
 ποτέ τις ἀνάγκη βοηθείας γένοιτο, οἶδ' ὅτι ταύτῃ πάντῃ
 ἄμαχοι ἂν εἶεν· καὶ οἵκοι γε² ἂ παραλείπεται ἀγαθὰ, ὅσα

¹ ἐγὼ λέγω post καὶ nos dedimus: post παραλείπεις codd. <καὶ> nos: om. codd.

² γε Ξ et corr. A²: τε A¹.

- Ε ἂν εἴη αὐτοῖς, ὁρῶ· ἀλλ' ὥς ἐμοῦ ὁμολογοῦντος πάντα ταῦτα ὅτι εἴη ἄν, καὶ ἄλλα γε μυρία, εἰ γένοιτο ἡ πολιτεία αὕτη, μηκέτι πλείω περὶ αὐτῆς λέγε, ἀλλὰ τοῦτο αὐτὸ ἤδη πειράμεθα ἡμᾶς αὐτοὺς πείθειν, ὥς δυνατόν καὶ ἡ δυνατόν,
- 472 τὰ δ' ἄλλα χαίρειν ἐώμεν. | Ἐξαίφνης γε σύ, ἦν δ' ἐγώ, ὥσπερ καταδρομὴν ἐποιήσω ἐπὶ τὸν λόγον μου, καὶ οὐ συγγιγνώσκεις στραγγενομένῳ¹. ἴσως γὰρ οὐκ οἶσθα, ὅτι μόγῃς μοι τῷ δύο κύματε ἐκφυγόντι νῦν τὸ μέγιστον καὶ χαλεπώτατον τῆς τρικυμίας ἐπάγεις, ὃ ἐπειδὰν ἴδῃς τε καὶ ἀκοῖσῃς, πᾶν συγγνώμην ἔξεις, ὅτι εἰκότως ἄρα ὥκνουν τε καὶ ἐδεδοίκη οὕτω παράδοξον λέγειν λόγον τε καὶ ἐπιχειρεῖν διασκοπεῖν. Ὅσῳ ἄν, ἔφη, τοιαῦτα πλείω
- Β λέγῃς, ἦπτον ἀφεθήσῃς ὑφ' ἡμῶν πρὸς τὸ μὴ εἰπεῖν, πῇ δυνατὴ γίγνεσθαι αὕτη ἡ πολιτεία. ἀλλὰ λέγε καὶ μὴ διάτριβε. Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, πρῶτον μὲν τόδε χρὴ ἀναμνησθῆναι, ὅτι ἡμεῖς ζητοῦντες δικαιοσύνην οἷόν ἐστι καὶ ἀδικίαν δεῦρο ἦκομεν. Χρή· ἀλλὰ τί τοῦτο; ἔφη. Οὐδέν· ἀλλ' ἐὰν εὕρωμεν οἷόν ἐστι δικαιοσύνη, ἄρα καὶ ἄνδρα τὸν δίκαιον ἀξιόσομεν μηδὲν δεῖν αὐτῆς ἐκείνης διαφέρειν,
- Γ ἀλλὰ πανταχῇ τοιούτον εἶναι, οἷον δικαιοσύνη ἐστίν; ἡ ἀγαπήσομεν, ἐὰν ὅ τι ἐγγύτατα αὐτῆς ἢ καὶ πλείστα τῶν ἄλλων ἐκείνης μετέχῃ; Οὕτως, ἔφη, ἀγαπήσομεν. Παραδείγματος ἄρα ἔνεκα, ἦν δ' ἐγώ, ἐζητοῦμεν αὐτό τε δικαιοσύνην οἷόν ἐστι, καὶ ἄνδρα τὸν τελέως δίκαιον, εἰ γένοιτο, καὶ οἷος ἂν εἴη γενόμενος, καὶ ἀδικίαν αὖ καὶ τὸν ἀδικώτατον, ἵνα εἰς ἐκείνους ἀποβλέποντες, οἱοὶ ἂν ἡμῖν φαίνωνται εὐδαιμονίας τε πέρι καὶ τοῦ ἐναντίου, ἀναγκαζώ-
- Δ μεθα καὶ περὶ ἡμῶν αὐτῶν ὁμολογεῖν, ὃς ἂν ἐκείνοις ὅ τι ὁμοιότατος ἦ, τὴν ἐκείνοις² μοῖραν ὁμοιοτάτην ἔξῃν, ἀλλ' οὐ τούτου ἔνεκα, ἵν' ἀποδείξωμεν ὥς δυνατὰ ταῦτα γίγνεσθαι. Τοῦτο μὲν, ἔφη, ἀληθὲς λέγεις. Οἷε ἂν οὖν

¹ στραγγενομένῳ corr. Vind. F: στρατενομένῳ A.
ἐκείνης A.

² ἐκείνοις Ξ q:

ἡττόν τι ἀγαθὸν ζῶγράφον εἶναι, ὃς ἂν γράψας παράδειγμα, οἷος¹ ἂν εἴη ὁ κάλλιστος ἄνθρωπος, καὶ πάντα εἰς τὸ γράμμα ἱκανῶς ἀποδοῦς μὴ ἔχῃ ἀποδείξαι, ὥς καὶ δυνατὸν γενέσθαι τοιοῦτον ἄνδρα; Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγ', ἔφη. Τί οὖν; οὐ καὶ ἡμεῖς, φαμέν, παρὰδειγμα ἐποιοῦμεν λόγῳ Ε ἀγαθῆς πόλεως; Πάνυ γε. Ἡττόν τι οὖν οἶει ἡμᾶς εὖ λέγειν τούτου ἔνεκα, εἰ μὴ ἔχωμεν ἀποδείξαι, ὥς δυνατὸν οὕτω πόλιν οἰκῆσαι ὥς ἐλέγετο; Οὐ δῆτα, ἔφη. Τὸ μὲν τοίνυν ἀληθές, ἦν δ' ἐγώ, οὕτω· εἰ δὲ δὴ καὶ τοῦτο προθυμηθῆναι δεῖ σὴν χάριν, ἀποδείξαι, πῇ μάλιστα καὶ κατὰ τί δυνατώτατ' ἂν εἴη, πάλιν μοι πρὸς τὴν τοιαύτην ἀποδείξιν τὰ αὐτὰ διομολόγησαι. Τὰ ποῖα; Ἄρ' οἷόν τέ τι |πραχθῆναι ὥς λέγεται, ἢ φύσιν ἔχει πρᾶξιν λέξεως ἡττον 473 ἀληθείας ἐφάπτεσθαι, καὶ εἰ μὴ τῷ δοκεῖ; ἀλλὰ σὺ πότερον ὁμολογεῖς οὕτως ἢ οὐ; Ὁμολογῶ, ἔφη. Τοῦτο μὲν δὴ μὴ ἀνάγκάζε με, οἶα τῷ λόγῳ διήλθομεν, τοιαῦτα παντάπασι καὶ τῷ ἔργῳ δεῖν γιγνόμενα ἀποφαίνειν· ἀλλ', εἰ οἷοί τε γενώμεθα εὐρεῖν, ὥς ἂν ἐγγύτατα τῶν εἰρημένων πόλιν οἰκῆσειεν, φάναι ἡμᾶς ἐξηυρηκέναι, ὥς δυνατὰ ταῦτα γίγνεσθαι, ἃ σὺ ἐπιτάττεις. ἢ οὐκ ἀγαπήσεις τούτων Β τυγχάνων; ἐγὼ μὲν γὰρ ἂν ἀγαπῶην. Καὶ γὰρ ἐγώ, ἔφη.

XVIII. Τὸ δὲ δὴ μετὰ τοῦτο, ὥς ἔοικε, πειρώμεθα ζητεῖν τε καὶ ἀποδεικνύναι, τί ποτε νῦν κακῶς ἐν ταῖς πόλεσι πράττεται, δι' ὃ οὐχ οὕτως οἰκοῦνται, καὶ τίνος ἂν σμικροτάτου μεταβαλόντος ἔλθοι εἰς τοῦτον τὸν τρόπον τῆς πολιτείας πόλιν, μάλιστα μὲν ἐνός, εἰ δὲ μὴ, δυοῖν, εἰ δὲ μὴ, ὃ τι ὀλιγίστων τὸν ἀριθμὸν καὶ σμικροτάτων τὴν δύναμιν. Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη. Ἐνὸς μὲν τοίνυν, ἦν C δ' ἐγώ, μεταβαλόντος δοκοῦμέν μοι ἔχειν δεῖξαι ὅτι μεταπέσοι ἂν, οὐ μέντοι σμικροῦ γε οὐδὲ ῥαδίου, δυνατοῦ δέ. Τίνος; ἔφη. Ἐπ' αὐτῷ² δὴ, ἦν δ' ἐγώ, εἰμὶ³, ὃ τῷ μεγίστῳ

¹ οἷος q: οἷον A.² αὐτῷ v: αὐτὸ A.³ εἰμι q¹: εἰμι A.

- προσηκάζομεν¹ κύματι· εἰρήσεται δ' οὖν, εἰ καὶ μέλλει γέλωτί τε ἀτεχνῶς² ὥσπερ κύμα ἐκγελῶν καὶ ἀδοξία κατακλύσειν. σκόπει δὲ ὁ μέλλω λέγειν. Λέγε, ἔφη. Ἐὰν μή, ἦν δ' ἐγώ, ἢ οἱ φιλόσοφοι βασιλεύσωσιν ἐν ταῖς
- D** πόλεσιν, ἢ οἱ βασιλῆς τε νῦν λεγόμενοι καὶ δυνάσται φιλοσοφήσωσι γνησίως τε καὶ ἱκανῶς, καὶ τοῦτο εἰς ταῦτον ξυμπέσῃ, δύναμις τε πολιτικὴ καὶ φιλοσοφία, τῶν δὲ νῦν πορευομένων χωρὶς ἐφ' ἐκάτερον αἱ πολλαὶ φύσεις ἐξ ἀνάγκης ἀποκλεισθῶσιν, οὐκ ἔστι κακῶν παῦλα, ᾧ φίλε Γλαῦκων, ταῖς πόλεσι, δοκῶ δ' οὐδὲ τῷ ἀνθρωπίνῳ γένει,
- E** οὐδὲ αὕτη ἡ πολιτεία μή ποτε πρότερον φυῇ τε εἰς τὸ δυνατόν καὶ φῶς ἡλίου ἴδῃ, ἦν νῦν λόγῳ διεληλύθαμεν. ἀλλὰ τοῦτό ἐστιν, ὃ ἐμοὶ πάλαι ὄκνον ἐντίθησι λέγειν, ὁρῶντι ὡς πολὺν παρὰ δόξαν ῥηθήσεται. χαλεπὸν γὰρ ἰδεῖν, ὅτι οὐκ ἂν ἄλλη³ τις εὐδαιμονήσειεν οὔτε ἰδίᾳ οὔτε δημοσίᾳ. καὶ ὅς, ³Ω Σώκρατες, ἔφη, τοιοῦτον ἐκβέβληκας ῥῆμά τε καὶ λόγον, ὃν εἰπὼν ἡγοῦ ἐπὶ σὲ πάνυ πολλοὺς τε
- 474** καὶ οὐ φαύλους νῦν οὕτως οἶον ῥίψαντας τὰ ἱμάτια | γυμνοὺς λαβόντας ὅ τι ἐκάστῳ παρέτυχεν ὄπλον, θεῖν διατεταμένους ὡς θαυμάσια ἐργασομένους· οὓς εἰ μὴ ἀμυνεῖ τῷ λόγῳ καὶ ἐκφεύξει, τῷ ὄντι τωθαζόμενος δώσεις δίκην. Οὐκοῦν σύ μοι, ἦν δ' ἐγώ, τούτων αἴτιος; Καλῶς γ', ἔφη, ἐγὼ ποιῶν. ἀλλὰ τοί σε οὐ προδώσω, ἀλλ' ἀμυνῶ οἷς δύναμαι· δύναμαι δὲ εὐνοία τε καὶ τῷ παρακελεύεσθαι, καὶ ἴσως ἂν ἄλλου του ἐμμελέστερόν σοι ἀποκρινοίμην. ἀλλ'
- B** ὡς ἔχων τοιοῦτον βοηθὸν πειρῶ τοῖς ἀπιστοῦσιν ἐνδείξασθαι, ὅτι ἔχει ἢ σὺ λέγεις. Πειρατέον, ἦν δ' ἐγώ, ἐπειδὴ καὶ σὺ οὕτω μεγάλην ξυμμαχίαν παρέχει. ἀναγκαῖον οὖν μοι δοκεῖ, εἰ μέλλομέν πη ἐκφεύξεσθαι οὓς λέγεις, διορίσασθαι πρὸς αὐτοῖς τοὺς φιλοσόφους τίνας λέγοντες τολμῶμεν φάναι δεῖν ἄρχειν, ἵνα διαδήλων γενομένων

¹ προσηκάζομεν ν: προεικάζομεν Α. ² ἀτεχνῶς—ἐκγελῶν, quae prae-bent codl., nescio an Platoni abiudicanda sint. ³ ἄλλη γ: ἄλλη Α.

δύνηται τις ἀμύνεσθαι, ἐνδεικνύμενος ὅτι τοῖς μὲν προσ-
 ήκει φύσει ἄπτεσθαι τε φιλοσοφίας ἡγεμονεύειν τ' ἐν C
 πόλει, τοῖς δ' ἄλλοις μήτε ἄπτεσθαι ἀκολουθεῖν τε τῷ
 ἡγούμενῳ. "Ωρα ἂν εἴη, ἔφη, ὀρίζεσθαι. "Ἴθι δὴ, ἀκολου-
 θησόν μοι τῇδε, ἐὰν αὐτὸ ἀμῇ γέ πη ἱκανῶς ἐξηγησώμεθα.
 "Ἀγε, ἔφη. "Αναμιμνήσκειν οὖν σε, ἦν δ' ἐγώ, δεήσει, ἢ
 μέμνησαι ὅτι ὃν ἂν φῶμεν φιλεῖν τι, δεῖ φανῆναι αὐτόν,
 ἐὰν ὀρθῶς λέγεται, οὐ τὸ μὲν φιλοῦντα ἐκείνου, τὸ δὲ μή,
 ἀλλὰ πᾶν στέργοντα;

XIX. "Αναμιμνήσκειν, ἔφη, ὥς ἔοικεν, δεῖ· οὐ γὰρ
 πάνυ γε ἐννοῶ. "Ἄλλω, εἶπον, ἔπρεπεν, ὦ Γλαύκων, D
 λέγειν ἂν λέγεις· ἀνδρὶ δ' ἐρωτικῷ οὐ πρέπει ἀμνημονεῖν,
 ὅτι πάντες οἱ ἐν ᾧρα τὸν φιλόπαιδα καὶ ἐρωτικὸν ἀμῇ γέ
 πη δάκνουσί τε καὶ κινουῖσι, δοκοῦντες ἄξιοι εἶναι ἐπιμε-
 λείας τε καὶ τοῦ ἀσπάζεσθαι. ἢ οὐχ οὕτω ποιεῖτε πρὸς
 τοὺς καλοὺς; ὁ μὲν, ὅτι σιμός, ἐπίχαρις κληθεὶς ἐπαινε-
 θήσεται ὑφ' ὑμῶν, τοῦ δὲ τὸ γρυπὸν βασιλικὸν φατε
 εἶναι, τὸν δὲ δὴ διὰ μέσου τούτων ἐμμετρώτατα ἔχειν, E
 μέλανας δὲ ἀνδρικοὺς ἰδεῖν, λευκοὺς δὲ θεῶν παῖδας εἶναι·
 μελιχλῶρους¹ δὲ καὶ τὸ ὄνομα οἶει τινὸς ἄλλου ποίημα
 εἶναι ἢ ἐραστοῦ ὑποκοριζομένου τε καὶ εὐχερῶς φέροντος
 τὴν ὠχρότητα, ἐὰν ἐπὶ ᾧρα ἦ; καὶ ἐνὶ λόγῳ πάσας
 προφάσεις προφασίζεσθαι τε | καὶ πάσας φωνὰς ἀφίετε, 475
 ὥστε μηδένα ἀποβάλλειν τῶν ἀνθούτων ἐν ᾧρα. Εἰ
 βούλει, ἔφη, ἐπ' ἐμοῦ λέγειν περὶ τῶν ἐρωτικῶν ὅτι οὕτω
 ποιοῦσι, συγχωρῶ τοῦ λόγου χάριν. Τί δέ; ἦν δ' ἐγώ·
 τοὺς φιλοῖνους οὐ τὰ αὐτὰ ταῦτα ποιοῦντας ὁρᾷς, πάντα
 οἶνον ἐπὶ πάσης προφάσεως ἀσπαζομένους; Καὶ μάλα.
 Καὶ μὴν φιλοτίμους γε, ὥς ἐγῶμαι, καθορᾷς, ὅτι, ἂν μὴ
 στρατηγῆσαι δύνωνται, τριττυαρχοῦσιν, καὶ μὴ ὑπὸ
 μειζόνων καὶ σεμνοτέρων τιμᾶσθαι, ὑπὸ σμικροτέρων καὶ
 φαυλοτέρων τιμώμενοι ἀγαπᾶσιν, ὥς ὅλως τιμῆς ἐπιθυμηταὶ B

¹ μελιχλῶρους γρ A² in marg.: μελαγχλῶρους A¹.

ὄντες. Κομιδῇ μὲν οὖν. Τοῦτο δὴ φάθι ἢ μή· ἄρα ὃν ἄν
 τινος ἐπιθυμητικὸν λέγωμεν, παντὸς τοῦ εἶδους τούτου
 φήσομεν ἐπιθυμεῖν, ἢ τοῦ μὲν, τοῦ δὲ οὐ; Παντός, ἔφη.
 Οὐκοῦν καὶ τὸν φιλόσοφον σοφίας φήσομεν ἐπιθυμητὴν
 εἶναι, οὐ τῆς μὲν, τῆς δ' οὐ, ἀλλὰ πάσης; Ἀληθῆ. Τὸν
 C ἄρα περὶ τὰ μαθήματα δυσχεραίνοντα, ἄλλως τε καὶ νέον
 ὄντα καὶ μήπω λόγον ἔχοντα τί τε χρηστὸν καὶ μή, οὐ
 φήσομεν φιλομαθῆ οὐδὲ φιλόσοφον εἶναι, ὥσπερ τὸν περὶ
 τὰ σιτία δυσχερῆ οὔτε πεινῆν φαμέν οὔτ' ἐπιθυμεῖν
 σιτίων, οὐδὲ φιλόσιτον ἀλλὰ κακόσιτον εἶναι. Καὶ ὁρθῶς
 γε φήσομεν. Τὸν δὲ δὴ εὐχερῶς ἐθέλοντα παντὸς μαθήματος
 γεύεσθαι καὶ ἀσμένως ἐπὶ τὸ μαυθάνειν ἰόντα καὶ ἀπλήστως
 ἔχοντα, τοῦτον δ' ἐν δίκῃ φήσομεν φιλόσοφον. ἢ γάρ;
 D καὶ ὁ Γλαῦκων ἔφη, Πολλοὶ ἄρα καὶ ἄτοποι ἔσονται σοι
 τοιοῦτοι. οἳ τε γὰρ φιλοθεάμονες πάντες ἔμοιγε δοκοῦσι
 τῷ καταμανθάνειν χαίροντες τοιοῦτοι εἶναι, οἳ τε φιλήκοοι
 ἀτοπώτατοί τινές εἰσιν ὥς γ' ἐν φιλοσόφοις τιθέναι, οἱ
 πρὸς μὲν λόγους καὶ τοιαύτην διατριβὴν ἐκόντες οὐκ
 ἂν ἐθέλοιεν ἐλθεῖν, ὥσπερ δὲ ἀπομεμισθωκότες τὰ ὦτα
 ἐπακοῦσαι πάντων χορῶν περιθέουσι τοῖς Διονυσίοις, οὔτε
 τῶν κατὰ πόλεις οὔτε τῶν κατὰ κώμας ἀπολειπόμενοι.
 E τούτους οὖν πάντας καὶ ἄλλους τοιούτων τινῶν μαθητικούς
 καὶ τοὺς τῶν τεχνυδρίων φιλοσόφους φήσομεν; Οὐδαμῶς,
 εἶπον, ἀλλ' ὁμοίους μὲν φιλοσόφοις.

XX. Τοὺς δὲ ἀληθινούς, ἔφη, τίνας λέγεις; Τοὺς τῆς
 ἀληθείας, ἣν δ' ἐγώ, φιλοθεάμονας. Καὶ τοῦτο μὲν γ',
 ἔφη, ὁρθῶς· ἀλλὰ πῶς αὐτὸ λέγεις; Οὐδαμῶς, ἣν δ' ἐγώ,
 ῥαδίως πρὸς γε ἄλλον· σὲ δὲ οἶμαι ὁμολογήσειν μοι τὸ
 τοιόνδε. Τὸ ποῖον; Ἐπειδὴ ἐστὶν ἐναντίον καλὸν αἰσχυρῷ,
 476 δύο αὐτῷ εἶναι. Πῶς δ' οὐ; Οὐκοῦν ἐπειδὴ δύο, καὶ ἐν
 ἐκάτερον; Καὶ τοῦτο. Καὶ περὶ δικαίου καὶ ἀδίκου καὶ
 ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ καὶ πάντων τῶν εἰδῶν πέρι ὁ αὐτὸς
 λόγος, αὐτὸ μὲν ἐν ἑκάστῳ εἶναι, τῇ δὲ τῶν πράξεων καὶ

σωμάτων καὶ ἀλλήλων¹ κοινωνία πανταχοῦ φανταζόμενα
πολλὰ φαίνεσθαι ἕκαστον. Ὁρθῶς, ἔφη, λέγεις. Ταύτη
τοίνυν, ἣν δ' ἐγώ, διαιρῶ, χωρὶς μὲν οὐς νῦν δὴ ἔλεγες
φιλοθεάμονάς τε καὶ φιλοτέχνους καὶ πρακτικούς, καὶ
χωρὶς αὖ περὶ ὧν ὁ λόγος, οὐς μόνους ἂν τις ὀρθῶς B
προσείποι φιλοσόφους. Πῶς, ἔφη, λέγεις; Οἱ μὲν που²,
ἣν δ' ἐγώ, φιλήκοοι καὶ φιλοθεάμονες τὰς τε καλὰς φωνὰς
ἀσπάζονται καὶ χροᾶς καὶ σχήματα καὶ πάντα τὰ ἐκ τῶν
τοιούτων δημιουργούμενα, αὐτοῦ δὲ τοῦ καλοῦ ἀδύνατος
αὐτῶν ἢ διάνοια τὴν φύσιν ἰδεῖν τε καὶ ἀσπᾶσθαι.
Ἐχει γὰρ οὖν δὴ, ἔφη, οὕτως. Οἱ δὲ δὴ ἐπ' αὐτὸ τὸ
καλὸν δυνατοὶ ἰέναι τε καὶ ὀρᾶν καθ' αὐτὸ ἄρα οὐ σπάνιοι
ἂν εἶεν; Καὶ μάλα. Ὁ οὖν καλὰ μὲν πράγματα νομίζων, C
αὐτὸ δὲ κάλλος μῆτε νομίζων μῆτε, ἂν τις ἡγήται ἐπὶ τὴν
γνώσιν αὐτοῦ, δυνάμενος ἔπεσθαι, ὄναρ ἢ ὕπαρ δοκεῖ σοι
ζῆν; σκόπει δέ. τὸ ὀνειρώττειν ἄρα οὐ τόδε ἐστίν, εἴαν
τε ἐν ὕπνῳ τις εἴαν τ' ἐγρηγορῶς τὸ ὅμοιον τῷ μὴ ὅμοιον
ἀλλ' αὐτὸ ἡγήται εἶναι ᾧ ἔοικεν; Ἐγὼ γοῦν ἂν, ἣ δ' ὅς,
φαίην ὀνειρώττειν τὸν τοιοῦτον. Τί δέ; ὁ τὰναντία
τούτων ἡγούμενός τέ τι αὐτὸ καλὸν καὶ δυνάμενος καθορᾶν D
καὶ αὐτὸ καὶ τὰ ἐκείνου μετέχοντα, καὶ οὔτε τὰ μετέχοντα
αὐτὸ οὔτε αὐτὸ τὰ μετέχοντα ἡγούμενος, ὕπαρ ἢ ὄναρ αὖ
καὶ οὗτος δοκεῖ σοι ζῆν; Καὶ μάλα, ἔφη, ὕπαρ. Οὐκοῦν
τούτου μὲν τὴν διάνοιαν ὡς γιγνώσκοντος γνώμην ἂν
ὀρθῶς φαῖμεν εἶναι, τοῦ δὲ δόξαν ὡς δοξαζοντος; Πάννυ
μὲν οὖν. Τί οὖν, εἴαν ἡμῖν χαλεπαίνῃ οὗτος, ὃν φαμεν
δοξάζειν ἀλλ' οὐ γιγνώσκειν, καὶ ἀμφισβητῇ ὡς οὐκ
ἀληθῇ λέγομεν; ἔξομέν τι παραμυθεῖσθαι αὐτὸν καὶ E
πεῖθαι ἡρέμα, ἐπικρυπτόμενοι ὅτι οὐχ ὑγιαίνει; Δεῖ γέ
τοι δὴ, ἔφη. Ἴθι δὴ, σκόπει τί ἐροῦμεν πρὸς αὐτόν. ἢ
βούλει ὥδε πυνθανώμεθα παρ' αὐτοῦ, λέγοντες, ὡς εἴ τι
οἶδεν, οὐδεὶς αὐτῷ φθόνος, ἀλλ' ἄσμενοι ἂν ἴδοιμεν εἰδότα

¹ ἀλλήλων codd. : ἄλλη ἄλλων Badham.² που Π : ποι Α.

τι. ἀλλ' ἡμῖν εἰπὲ τόδε· ὁ γιγνώσκων γιγνώσκει τὸ ἢ οἶδέν; σὺ οὖν μοι ὑπὲρ ἐκείνου ἀποκρίνου. Ἀποκρινοῦμαι, ἔφη, ὅτι γιγνώσκει τί. Πότερον ὃν ἢ οὐκ ὄν; Ὅν· πῶς
 477 γὰρ | ἂν μὴ ὄν γέ τι γνωσθεῖη; Ἰκανῶς οὖν τοῦτο ἔχομεν, καὶ εἰ πλεοναχῇ σκοποῖμεν, ὅτι τὸ μὲν παντελῶς ὄν παντελῶς γνωστόν, μὴ ὄν δὲ μηδαμῇ πάντῃ ἄγνωστον; Ἰκανώτατα. Εἶεν· εἰ δὲ δὴ τι οὕτως ἔχει ὥς εἶναί τε καὶ μὴ εἶναι, οὐ μεταξὺ ἂν κέοιτο τοῦ εἰλικρινῶς ὄντος καὶ τοῦ αὐτοῦ μηδαμῇ ὄντος; Μεταξύ. Οὐκοῦν εἰ¹ ἐπὶ μὲν τῷ ὄντι γινῶσις ἦν, ἀγνώσις δ' ἐξ ἀνάγκης ἐπὶ μὴ ὄντι, ἐπὶ τῷ
 Β μεταξὺ τούτῳ μεταξύ τι καὶ ζητητέον ἀγνοίας τε καὶ ἐπιστήμης, εἴ τι τυγχάνει ὄν τοιούτου; Πάννυ μὲν οὖν. Ἄρ' οὖν λέγομέν τι δόξαν εἶναι; Πῶς γὰρ οὐ; Πότερον ἄλλην δύναμιν ἐπιστήμης ἢ τὴν αὐτήν; Ἄλλην. Ἐπ' ἄλλῳ ἄρα τέτακται δόξα καὶ ἐπ' ἄλλῳ ἐπιστήμη, κατ' αὐτὴν τὴν² δύναμιν ἐκατέρα τὴν αὐτῆς. Οὕτω. Οὐκοῦν ἐπιστήμη μὲν ἐπὶ τῷ ὄντι πέφυκε, γινῶναι, ὥς ἔστι τὸ ὄν; μᾶλλον δὲ ὧδέ μοι δοκεῖ πρότερον ἀναγκαῖον εἶναι διελέσθαι. Πῶς;

С XXI. Φήσομεν δυνάμεις εἶναι γένος τι τῶν ὄντων, αἷς δὴ καὶ ἡμεῖς δυνάμεθα ἂ δυνάμεθα, καὶ ἄλλο πᾶν ὃ τί περ ἂν δύνηται; οἷον λέγω ὄψιν καὶ ἀκοὴν τῶν δυνάμεων εἶναι, εἰ ἄρα μαυθάνεις ὃ βούλομαι λέγειν τὸ εἶδος. Ἀλλὰ μαυθάνω, ἔφη. Ἀκουσον δὴ ὃ μοι φαίνεται περὶ αὐτῶν. δυνάμεως γὰρ ἐγὼ οὔτε τινὰ χροῖαν ὁρῶ οὔτε σχῆμα οὔτε τι τῶν τοιούτων, οἷον καὶ ἄλλων πολλῶν, πρὸς ἃ ἀποβλέπων ἔνια διορίζομαι παρ' ἐμαυτῷ τὰ μὲν ἄλλα
 D εἶναι, τὰ δὲ ἄλλα· δυνάμεως δ' εἰς ἐκεῖνο μόνον βλέπω, ἐφ' ᾧ τε ἔστι καὶ ὃ ἀπεργάζεται, καὶ ταύτῃ ἐκάστην αὐτῶν δύναμιν ἐκάλεσα, καὶ τὴν μὲν ἐπὶ τῷ αὐτῷ τεταγμένην καὶ τὸ αὐτὸ ἀπεργαζομένην τὴν αὐτὴν καλῶ, τὴν δὲ ἐπὶ ἑτέρῳ καὶ ἕτερον ἀπεργαζομένην ἄλλην. τί δὲ

¹ εἰ q: om. A.² αὐτὴν τὴν C. Schmidt: τὴν αὐτὴν A.

σύ; πῶς ποιεῖς; Οὕτως, ἔφη. Δεῦρο δὴ πάλιν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ ἄριστε. ἐπιστήμην πότερον δύνάμιν τινα φῆς εἶναι αὐτήν, ἢ εἰς τί γένος τίθης; Εἰς τοῦτο, ἔφη, πασῶν Ε γε δυνάμεων ἐρρωμενεστάτην. Τί δέ; δόξαν εἰς δύναμιν ἢ εἰς ἄλλο εἶδος οἴσομεν; Οὐδαμῶς, ἔφη· ὧ γὰρ δοξάζειν δυνάμεθα, οὐκ ἄλλο τι ἢ δόξα ἐστίν. Ἀλλὰ μὲν δὴ ὀλίγον γε πρότερον ὠμολόγεις μὴ τὸ αὐτὸ εἶναι ἐπιστήμην τε καὶ δόξαν. Πῶς γὰρ ἂν, ἔφη, τό γε ἀναμάρτητον τῷ μὴ ἀναμαρτήτῳ ταυτόν ποτέ τις νοῦν ἔχων τιθείη; Καλῶς, ἦν δ' ἐγώ, καὶ δῆλον, ὅτι ἕτερον ἐπιστήμης δόξα ὁμολογεῖ- 478 ται ἡμῖν. Ἔτερον. Ἐφ' ἐτέρῳ ἄρα ἕτερόν τι δυναμένη ἐκατέρα αὐτῶν πέφυκεν. Ἀνάγκη. Ἐπιστήμη μὲν γέ που ἐπὶ τῷ ὄντι, τὸ ὄν γινῶναι ὡς ἔχει; Ναί. Δόξα δέ, φαμέν, δοξάζειν; Ναί. Ἡ ταυτόν, ὅπερ ἐπιστήμη γινγνώσκει; καὶ ἔσται γνωστόν τε καὶ δοξαστὸν τὸ αὐτό; ἢ ἀδύνατον; Ἀδύνατον, ἔφη, ἐκ τῶν ὠμολογημένων, εἴπερ ἐπ' ἄλλῳ ἄλλῃ δύναμις πέφυκεν, δυνάμεις δὲ ἀμφοτέραί ἐστον, δόξα τε καὶ ἐπιστήμη, ἄλλῃ δὲ ἐκατέρα, ὡς φαμέν. Β ἐκ τούτων δὴ οὐκ ἐγχωρεῖ γνωστόν καὶ δοξαστὸν ταυτόν εἶναι. Οὐκοῦν εἰ τὸ ὄν γνωστόν, ἄλλο τι ἂν δοξαστὸν ἢ τὸ ὄν εἴη; Ἄλλο. Ἀρ' οὖν τὸ μὴ ὄν δοξάζει; ἢ ἀδύνατον καὶ δοξάσαι τὸ μὴ ὄν; ἐννόει δέ. οὐχ ὁ δοξάζων ἐπὶ τὶ φέρει τὴν δόξαν; ἢ οἷόν τε αὐτὸ δοξάζειν μὲν, δοξάζειν δὲ μηδέν; Ἀδύνατον. Ἄλλ' ἔν γέ τι δοξάζει ὁ δοξάζων; Ναί. Ἀλλὰ μὴν μὴ ὄν γε οὐχ ἔν τι, ἀλλὰ μηδὲν ὀρθότατ' ἂν προσαγορεύοιτο. Πάνυ γε. Μὴ ὄντι μὴν ἄγνοϊαν ἐξ C ἀνάγκης ἀπέδομεν, ὄντι δὲ γινώσιν. Ὀρθῶς, ἔφη. Οὐκ ἄρα ὄν οὐδὲ μὴ ὄν δοξάζει. Οὐ γάρ. Οὔτε ἄρα ἄγνοϊα οὔτε γινώσις δόξα ἂν εἴη. Οὐκ ἔοικεν. Ἀρ' οὖν ἐκτὸς τούτων ἐστίν, ὑπερβαίνουσα ἢ γινώσιν σαφηνεία ἢ ἄγνοϊαν ἀσαφεία; Οὐδέτερα. Ἄλλ' ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, γνώσεως μὲν σοι φαίνεται δόξα σκοτωδέστερον, ἀγνοίας δὲ φανότερον; Καὶ πολὺ γε, ἔφη. Ἐντὸς δ' ἀμφοῖν κείται; Ναί. D

Μεταξὺ ἄρα ἂν εἴη τούτοις δόξα. Κομιδῇ μὲν οὖν. Οὐκοῦν ἔφαμεν ἐν τοῖς πρόσθεν, εἴ τι φανείη οἷον ἅμα ὄν τε καὶ μὴ ὄν, τὸ τοιοῦτον μεταξὺ κείσθαι τοῦ εἰλικρινῶς ὄντος τε καὶ τοῦ πάντως μὴ ὄντος, καὶ οὔτε ἐπιστήμην οὔτε ἄγνοίαν ἐπ' αὐτῷ ἔσεσθαι, ἀλλὰ τὸ μεταξὺ αὐτῶν φανέν ἄγνοίας καὶ ἐπιστήμης; Ὅρθως. Νῦν δέ γε πέφανται μεταξὺ τούτοις ὃ δὴ καλούμεν δόξαν. Πέφανται.

- Ε XXII. Ἐκεῖνο δὴ λείποιτ' ἂν ἡμῖν εὐρεῖν, ὥς ἔοικε, τὸ ἀμφοτέρων μετέχον, τοῦ εἶναι τε καὶ μὴ εἶναι, καὶ οὐδέτερον εἰλικρινές ὀρθῶς ἂν προσαγορευόμενον, ἵνα ἐὰν φανῇ, δοξαστὸν αὐτὸ εἶναι ἐν δίκῃ προσαγορεύωμεν, τοῖς μὲν ἄκροις τὰ ἄκρα, τοῖς δὲ μεταξὺ τὰ μεταξὺ ἀποδιδόντες. ἢ οὐχ οὕτως; Οὕτω. Τούτων δὴ ὑποκειμένων λεγέτω
 479 μοι, φήσω, καὶ ἀποκρινέσθω | ὁ χρηστός, ὃς αὐτὸ μὲν καλὸν καὶ ιδέαν τινὰ αὐτοῦ κάλλους μηδεμίαν ἡγεῖται ἀεὶ¹ κατὰ ταῦτά ὡσαύτως ἔχουσιν, πολλὰ δὲ τὰ καλὰ νομίζει, ἐκεῖνος ὁ φιλοθεάμων καὶ οὐδαμῇ ἀνεχόμενος, ἂν τις ἐν τὸ καλὸν φῇ εἶναι καὶ δίκαιον, καὶ τᾶλλα οὕτω. τούτων γὰρ δὴ, ὧ ἄριστε, φήσομεν, τῶν πολλῶν καλῶν μὴ τι ἔστιν, ὃ οὐκ αἰσχροὺς φανήσεται; καὶ τῶν δικαίων δ' οὐκ ἄδικον; καὶ τῶν ὀσίων, ὃ οὐκ ἀνόσιον; Οὐκ, ἀλλ' ἀνάγκη, ἔφη,
 Β καὶ καλὰ πῶς αὐτὰ καὶ αἰσχροὺς φανῆναι, καὶ ὅσα ἄλλα ἐρωτᾷς. Τί δέ; τὰ πολλὰ διπλάσια ἡττόν τι ἡμίσεα, ἢ διπλάσια φαίνεται; Οὐδέν. Καὶ μεγάλα δὴ καὶ σμικρὰ καὶ κοῦφα καὶ βαρέα μὴ τι μᾶλλον, ἢ ἂν φήσωμεν, ταῦτα προσρηθήσεται, ἢ τὰναντία; Οὐκ, ἀλλ' ἀεὶ, ἔφη, ἕκαστον ἀμφοτέρων ἔξεται. Πότερον οὖν ἔστι μᾶλλον ἢ οὐκ ἔστιν ἕκαστον τῶν πολλῶν τοῦτο, ὃ ἂν τις φῇ αὐτὸ εἶναι; Τοῖς ἐν ταῖς ἐστιάσεσιν, ἔφη, ἐπαμφοτερίζουσιν ἔοικεν, καὶ τῷ
 Γ τῶν παίδων αἰνίγματι, τῷ περὶ τοῦ εὐνούχου, τῆς βολῆς περὶ τῆς νυκτερίδος, ὧ καὶ ἐφ' οὗ αὐτὸν αὐτὴν αἰνίττονται βαλεῖν· καὶ γὰρ ταῦτα ἐπαμφοτερίζει², καὶ οὗτ' εἶναι οὔτε

¹ ἀεὶ Π: ἀεὶ μὲν Α.² ἐπαμφοτερίζει corr. q²: ἐπαμφοτερίζειν Α.

μὴ εἶναι οὐδὲν αὐτῶν δυνατὸν παγίως νοῆσαι οὔτε ἀμφότερα οὔτε οὐδέτερον. Ἐχεις οὖν αὐτοῖς, ἣν δ' ἐγώ, ὃ τι χρήσει, ἢ ὅποι θήσεις καλλίω θέσιν τῆς μεταξὺ οὐσίας τε καὶ τοῦ μὴ εἶναι; οὔτε γάρ που σκοτωδέστερα μὴ ὄντος πρὸς τὸ μᾶλλον μὴ εἶναι φανήσεται, οὔτε φανότερα ὄντος D πρὸς τὸ μᾶλλον εἶναι. Ἀληθέστατα, ἔφη. Ἡύρηκαμεν ἄρα, ὥς ἔοικεν, ὅτι τὰ τῶν πολλῶν πολλὰ νόμιμα καλοῦ τε πέρι καὶ τῶν ἄλλων μεταξὺ που κυλινδεῖται τοῦ τε μὴ ὄντος καὶ τοῦ ὄντος εἰλικρινῶς. Ἡύρηκαμεν. Προωμολογήσαμεν δέ γε, εἴ τι τοιοῦτον φανείη, δοξαστὸν αὐτὸ ἀλλ' οὐ γνωστὸν δεῖν λέγεσθαι, τῇ μεταξὺ δυνάμει τὸ μεταξὺ πλανητὸν ἀλίσκόμενον. Ὡμολογήκαμεν. Τοὺς ἄρα πολλὰ καλὰ θεωμένους, αὐτὸ δὲ τὸ καλὸν μὴ ὀρώντας μῆδ' Ε ἄλλω ἐπ' αὐτὸ ἄγοντι δυναμένους ἔπεσθαι, καὶ πολλὰ δίκαια, αὐτὸ δὲ τὸ δίκαιον μὴ, καὶ πάντα οὕτω, δοξάζειν φήσομεν ἅπαντα, γιγνώσκειν δὲ ὧν δοξάζουσιν οὐδέν. Ἀνάγκη, ἔφη. Τί δὲ αὖ τοὺς αὐτὰ ἕκαστα θεωμένους καὶ αἰὲ κατὰ ταῦτα ὡσαύτως ὄντα; ἂρ' οὐ γιγνώσκειν ἀλλ' οὐ δοξάζειν; Ἀνάγκη καὶ ταῦτα. Οὐκοῦν καὶ ἀσπάζεσθαι τε καὶ φιλεῖν τούτους μὲν ταῦτα φήσομεν, ἐφ' οἷς γινώσῃς ἐστίν, | ἐκείνους δὲ ἐφ' οἷς δόξα; ἢ οὐ μνημονεύομεν, ὅτι 480 φωνάς τε καὶ χροάς καλὰς καὶ τὰ τοιαῦτ' ἔφαμεν τούτους φιλεῖν τε καὶ θεᾶσθαι, αὐτὸ δὲ τὸ καλὸν οὐδ' ἀνέχεσθαι ὥς τι ὄν; Μεμνήμεθα. Μὴ οὖν τι πλημμελήσομεν φιλοδόξους καλοῦντες αὐτοὺς μᾶλλον ἢ φιλοσόφους; καὶ ἄρα ἡμῖν σφόδρα χαλεπανοῦσιν, ἂν οὕτω λέγωμεν; Οὐκ, ἂν γ' ἐμοὶ πείθωνται, ἔφη· τῷ γὰρ ἀληθεῖ χαλεπαίνειν οὐ θέμις. Τοὺς αὐτὸ ἄρα ἕκαστον τὸ ὃν ἀσπαζομένους φιλοσόφους ἀλλ' οὐ φιλοδόξους κλητέον; Παντάπασιν μὲν οὖν.

- 484 I. Οί μὲν δὴ φιλόσοφοι, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Γλαύκων, καὶ οἱ μὴ διὰ μακροῦ τινὸς διεξελθόντος λόγου μόγισ πῶς ἀνεφάνησαν οἱ εἰσιν ἐκάτεροι. Ἴσως γάρ, ἔφη, διὰ βραχέος οὐ ῥάδιον. Οὐ φαίνεται, εἶπον· ἐμοὶ γοῦν ἔτι δοκεῖ ἀν βελτιόνως φανῆναι, εἰ περὶ τούτου μόνου ἔδει ῥηθῆναι, καὶ μὴ πολλὰ τὰ λοιπὰ διελθεῖν μέλλοντι κατόψεσθαι, τί B διαφέρει βίος δίκαιος ἀδίκου. Τί οὖν, ἔφη, τὸ μετὰ τοῦτο ἡμῖν; Τί δ' ἄλλο, ἦν δ' ἐγώ, ἢ τὸ ἐξῆς; ἐπειδὴ φιλόσοφοι μὲν οἱ τοῦ ἀεὶ κατὰ ταῦτα ὡσαύτως ἔχοντος δυνάμενοι ἐφάπτεσθαι, οἱ δὲ μὴ, ἀλλ' ἐν πολλοῖς καὶ πάντως ἴσχουσιν πλανώμενοι, οὐ φιλόσοφοι, ποτέρους δὴ δεῖ πόλεως ἡγεμόνας εἶναι; Πῶς οὖν λέγοντες ἀν αὐτό, ἔφη, μετρίως λέγοιμεν; Ὅποτεροι ἄν, ἦν δ' ἐγώ, δυνατοὶ φαίνωνται φυλάξαι νόμους τε καὶ ἐπιτηδεύματα πόλεων, τούτους C καθιστάναι φύλακας. Ὅρθως, ἔφη. Τόδε δέ, ἦν δ' ἐγώ, ἄρα δῆλον, εἴτε τυφλὸν εἴτε ὀξὺ ὁρῶντα χρὴ φύλακα τηρεῖν ὅτιοῦν; Καὶ πῶς, ἔφη, οὐ δῆλον; Ἡ οὖν δοκοῦσί τι τυφλῶν διαφέρειν οἱ τῷ ὄντι τοῦ ὄντος ἐκάστου ἐστειρημένοι τῆς γνώσεως, καὶ μηδὲν ἐναργὲς ἐν τῇ ψυχῇ ἔχοντες παράδειγμα μηδὲ δυνάμενοι ὥσπερ γραφῆς εἰς τὸ ἀληθέστατον ἀποβλέποντες ἀκκέϊσε ἀεὶ ἀναφέροντές τε D καὶ θεώμενοι ὡς οἷόν τε ἀκριβέστατα, οὕτω δὲ καὶ τὰ

ἐνθάδε νόμιμα καλῶν τε πέρι καὶ δικαίων καὶ ἀγαθῶν τίθεσθαι τε, ἐὰν δέη τίθεσθαι, καὶ τὰ κείμενα φυλάττοντες σῶζειν ; Οὐ μὰ τὸν Δία, ἣ δ' ὅς, οὐ πολὺ τι διαφέρει¹. Τούτους οὖν μᾶλλον φύλακας στησόμεθα, ἢ τοὺς ἐγνωκότες μὲν ἕκαστον τὸ ὄν, ἐμπειρία δὲ μηδὲν ἐκείνων ἐλλείποντας μὴδ' ἐν ἄλλῳ μηδενὶ μέρει ἀρετῆς ὑστεροῦντας ; Ἄτοπον μὲντ' ἂν, ἔφη, εἴη ἄλλους αἰρεῖσθαι, εἴ γε τᾶλλα μὴ ἐλλείποντο· τούτῳ γὰρ αὐτῷ σχεδόν τι τῷ μεγίστῳ ἂν προέχοιεν. | Οὐκοῦν τοῦτο δὴ λέγωμεν, τίνα τρόπον οἰοί τ' 485 ἔσονται οἱ αὐτοὶ κακεῖνα καὶ ταῦτα ἔχειν ; Πάνυ μὲν οὖν. Ὁ τοίνυν ἀρχόμενοι τούτου τοῦ λόγου ἐλέγομεν, τὴν φύσιν αὐτῶν πρῶτον δεῖ² καταμαθεῖν. καὶ οἶμαι, ἐὰν ἐκείνην ἱκανῶς ὁμολογήσωμεν, ὁμολογήσειν καὶ ὅτι οἰοί τε ταῦτα ἔχειν οἱ αὐτοί, ὅτι τε οὐκ ἄλλους πόλεων ἡγεμόνας δεῖ εἶναι ἢ τούτους. Πῶς ;

II. Τοῦτο μὲν δὴ τῶν φιλοσόφων φύσεων πέρι ὁμολογήσθω ἡμῖν, ὅτι μαθήματός γε αἰὲ ἐρῶσιν ὃ ἂν αὐτοῖς B δηλοῖ ἐκείνης τῆς οὐσίας τῆς αἰὲ οὐσης καὶ μὴ πλανωμένης ὑπὸ γενέσεως καὶ φθορᾶς. Ὁμολογήσθω. Καὶ μὴν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ὅτι πάσης αὐτῆς, καὶ οὔτε σμικροῦ οὔτε μέζονος οὔτε τιμιωτέρου οὔτε ἀτιμοτέρου μέρους ἐκόντες ἀφίενται, ὥσπερ ἐν τοῖς πρόσθεν περὶ τε τῶν φιλοτίμων καὶ ἐρωτικῶν διήλθομεν. Ὁρθῶς, ἔφη, λέγεις. Τόδε τοίνυν μετὰ τοῦτο σκόπει εἰ ἀνάγκη ἔχειν πρὸς τούτῳ ἐν τῇ φύσει οὐ ἂν μέλλωσιν ἔσσεσθαι οἶους ἐλέγομεν. Τὸ ποῖον ; Τὴν C ἀψεύδειαν καὶ τὸ ἐκόντας εἶναι μηδαμῇ προσδέχεσθαι τὸ ψεῦδος, ἀλλὰ μισεῖν, τὴν δ' ἀλήθειαν στέργειν. Εἰκός γ', ἔφη. Οὐ μόνον γε, ὦ φίλε, εἰκός, ἀλλὰ καὶ πᾶσα ἀνάγκη τὸν ἐρωτικῶς του φύσει ἔχοντα πᾶν τὸ ξυγγενές τε καὶ οἰκεῖον τῶν παιδικῶν ἀγαπᾶν. Ὁρθῶς, ἔφη. Ἡ οὖν οἰκειότερον σοφία τι ἀληθείας ἂν εὔροις ; Καὶ πῶς ; ἦ δ' ὅς. Ἡ οὖν δυνατὸν εἶναι τὴν αὐτὴν φύσιν φιλόσοφόν τε

¹ διαφέρειν q ; διαφέρει A.² δεῖ q ; δεῖν A.

- D καὶ φιλοψευδῇ; Οὐδαμῶς γε. Τὸν ἄρα τῷ ὄντι φιλομαθῇ πάσης ἀληθείας δεῖ εὐθὺς ἐκ νέου ὅ τι μάλιστα ὀρέγεσθαι. Παντελῶς γε. Ἄλλὰ μὴν ὅτῳ γε εἰς ἓν τι αἰ ἐπιθυμία σφόδρα ῥέπουσιν, ἴσμεν πού ὅτι εἰς τᾶλλα τούτῳ ἀσθενέστεραι, ὥσπερ ῥεῦμα ἐκείσε ἀπωχέτευμένον. Τί μὴν; Ὡς δὴ πρὸς τὰ μαθήματα καὶ πᾶν τὸ τοιοῦτον ἐρρυήκασιν, περὶ τὴν τῆς ψυχῆς, οἶμαι, ἡδονὴν αὐτῆς καθ' αὐτὴν εἶεν ἂν, τὰς δὲ διὰ τοῦ σώματος ἐκλείποιεν, εἰ μὴ πεπλασμένως
- E ἀλλ' ἀληθῶς φιλόσοφός τις εἴη. Μεγάλη ἀνάγκη. Σώφρων μὴν ὅ γε τοιοῦτος καὶ οὐδαμῇ φιλοχρήματος· ὦν γὰρ ἕνεκα χρήματα μετὰ πολλῆς δαπάνης σπουδάζεται, ἄλλῳ τινὶ μᾶλλον ἢ τούτῳ προσήκει σπουδάζειν. Οὕτω. Καὶ μὴν
- 486 πού καὶ τότε δεῖ σκοπεῖν, ὅταν κρίνουν | μέλλης φύσιν φιλόσοφόν τε καὶ μὴ. Τὸ ποῖον; Μὴ σε λάθῃ μετέχουσα ἀνελευθερίας· ἐναντιώτατον γάρ πού σμικρολογία ψυχῇ μελλούσῃ τοῦ ὅλου καὶ παντὸς ἀεὶ ἐπορέξεσθαι θείου τε καὶ ἀνθρωπίνου. Ἀληθέστατα, ἔφη. Ἡ οὖν ὑπάρχει διανοία μεγαλοπρέπεια καὶ θεωρία παντὸς μὲν χρόνου, πάσης δὲ οὐσίας, οἷόν τε οἶε τούτῳ μέγα τι δοκεῖν εἶναι
- B τὸν ἀνθρώπινον βίον; Ἀδύνατον, ἢ δ' ὅς. Οὐκοῦν καὶ θάνατον οὐ δεινόν τι ἡγήσεται ὁ τοιοῦτος; Ἡκιστα γε. Δειλῇ δὲ καὶ ἀνελευθέρῳ φύσει φιλοσοφίας ἀληθινῆς, ὡς ἔοικεν, οὐκ ἂν μετείη. Οὐ μοι δοκεῖ. Τί οὖν; ὁ κόσμος καὶ μὴ φιλοχρήματος μὴδ' ἀνελεύθερος μὴδ' ἀλαζὼν μὴδὲ δειλὸς ἔσθ' ὅπῃ ἂν δυσξύμβολος ἢ ἄδικος γένοιτο; Οὐκ ἔστιν. Καὶ τοῦτο δὴ ψυχὴν σκοπῶν φιλόσοφον καὶ μὴ εὐθὺς νέου ὄντος ἐπισκέψαι, εἰ ἄρα δικαία τε καὶ ἡμερος, ἢ δυσκοινωνήτος καὶ ἀγρία. Πάνυ μὲν οὖν. Οὐ μὴν οὐδὲ
- C τότε παραλείψεις, ὡς ἐγὼμαι. Τὸ ποῖον; Εὐμαθὲς ἢ δυσμαθὲς. ἢ προσδοκᾷς ποτέ τινά τι ἱκανῶς ἂν στέρξαι, ὃ πράττων ἂν ἀλγῶν τε πράττοι καὶ μόγις σμικρὸν ἀνύτων; Οὐκ ἂν γένοιτο. Τί δ'; εἰ μὴδὲν ὦν μάθοι σφῶζειν δύναιτο, λήθης ὦν πλέως, ἄρ' ἂν οἷός τ' εἴη ἐπιστήμης μὴ κενός

εἶναι; Καὶ πῶς; Ἀνόνητα¹ δὴ πονῶν οὐκ, οἶει, ἀναγκασθήσεται τελευτῶν αὐτόν τε μισεῖν καὶ τὴν τοιαύτην πρᾶξιν; Πῶς δ' οὐ; Ἐπιλήσμονα ἄρα ψυχὴν ἐν ταῖς ἱκανῶς φιλοσόφοις μὴ ποτε ἐγκρίνωμεν, ἀλλὰ μνημονικὴν D αὐτὴν ζητῶμεν δεῖν εἶναι. Παντάπασι μὲν οὖν. Ἄλλ' οὐ μὴν τό γε τῆς ἀμούσου τε καὶ ἀσχήμονος φύσεως ἄλλοσέ ποι ἂν φαῖμεν ἔλκειν ἢ εἰς ἀμετρίαν. Τί μὴν; Ἀλήθειαν δὲ ἀμετρία ἡγεῖ ξυγγενῇ εἶναι ἢ ἐμμετρία; Ἐμμετρία. Ἐμμετρον ἄρα καὶ εὐχαριν ζητῶμεν πρὸς τοῖς ἄλλοις διάνοιαν φύσει, ἣν ἐπὶ τὴν τοῦ ὄντος ιδέαν ἐκάστου τὸ αὐτοφυὲς εὐάγωγον παρέξει. Πῶς δ' οὐ; Τί οὖν; μὴ E πῃ δοκοῦμέν σοι οὐκ ἀναγκαῖα ἕκαστα διεληλυθῆναι καὶ ἐπόμενα ἀλλήλοις τῇ μελλούσῃ τοῦ ὄντος ἱκανῶς τε καὶ τελέως ψυχῇ μεταλήψεσθαι; Ἀναγκαιότατα μὲν | οὖν, 487 ἔφη. Ἔστιν οὖν ὅπῃ μέμψει τοιοῦτον ἐπιτήδευμα, ὃ μὴ ποτ' ἂν τις οἶός τε γένοιτο ἱκανῶς ἐπιτηδεύσαι, εἰ μὴ φύσει εἴῃ μνήμων, εὐμαθής, μεγαλοπρεπής, εὐχαρις, φίλος τε καὶ ξυγγενῆς ἀληθείας, δικαιοσύνης, ἀνδρείας, σωφροσύνης; Οὐδ' ἂν ὁ Μῶμος, ἔφη, τό γε τοιοῦτον μέμψαιτο. Ἄλλ', ἣν δ' ἐγώ, τελειωθείσι τοῖς τοιούτοις παιδείᾳ τε καὶ ἡλικίᾳ ἄρα οὐ μόνοις ἂν τὴν πόλιν ἐπιτρέποις;

III. Καὶ ὁ Ἀδείμαντος, Ὡ Σώκρατες, ἔφη, πρὸς μὲν B ταῦτά σοι οὐδεὶς ἂν οἶός τ' εἴῃ ἀντειπεῖν· ἀλλὰ γὰρ τοιόνδε τι πάσχουσιν οἱ ἀκούοντες ἐκάστοτε ἂ νῦν λέγεις· ἡγούνται δι' ἀπειρίαν τοῦ ἐρωτᾶν καὶ ἀποκρίνεσθαι ὑπὸ τοῦ λόγου παρ' ἕκαστου τὸ ἐρώτημα σμικρὸν παραγόμενοι², ἀθροισθέντων τῶν σμικρῶν ἐπὶ τελευτῆς τῶν λόγων μέγα³ τὸ σφάλμα καὶ ἐναντίον τοῖς πρώτοις ἀναφαίνεσθαι, καὶ ὥσπερ ὑπὸ τῶν πεττεῖειν δεινῶν οἱ μὴ τελευτῶντες C ἀποκλείονται καὶ οὐκ ἔχουσιν ὅ τι φέρωσιν, οὕτω καὶ σφεῖς τελευτῶντες ἀποκλείεσθαι καὶ οὐκ ἔχειν ὅ τι λέγωσιν

¹ ἀνόνητα Π et γρ in marg. A²: ἀνόητα A¹. ² παραγόμενοι Π et corr. in marg. A²: παραγενόμενοι A¹. ³ μέγα Π: μετὰ A.

ὑπὸ πεττείας αὖ ταύτης τινὸς ἐτέρας, οὐκ ἐν ψήφοις, ἀλλ' ἐν λόγοις· ἐπεὶ τό γε ἀληθὲς οὐδέν τι μᾶλλον ταύτη¹ ἔχειν. λέγω δ' εἰς τὸ παρὸν ἀποβλέψας. νῦν γὰρ φαίη ἂν τίς σοι λόγῳ μὲν οὐκ ἔχειν καθ' ἑκάστου τὸ ἐρωτώμενον ἐναντιοῦσθαι, ἔργῳ δὲ ὁρᾶν, ὅσοι ἂν ἐπὶ φιλοσοφίαν

D ὁρμήσαντες μὴ τοῦ πεπαιδεῦσθαι ἔνεκα ἀψάμενοι νέοι ὄντες ἀπαλλάττωνται, ἀλλὰ μακρότερον ἐνδιατρίψωσιν, τοὺς μὲν πλείστους καὶ πάνυ ἀλλοκότους γιγνομένους, ἵνα μὴ παμπονήρους εἴπωμεν, τοὺς δ' ἐπιεικεστάτους δοκοῦντας ὅμως τοῦτό γε ὑπὸ τοῦ ἐπιτηδεύματος, οὐ σὺ ἐπαινεῖς, πιάσχοντας, ἀχρήστους ταῖς πόλεσι γιγνομένους. καὶ ἐγὼ ἀκούσας, Οἷε οὖν, εἶπον, τοὺς ταῦτα λέγοντας ψεύδεσθαι; Οὐκ οἶδα, ἦ δ' ὅς· ἀλλὰ τὸ σοὶ δοκοῦν ἡδέως ἂν ἀκούοιμι.

E Ἀκούοις ἂν, ὅτι ἔμοιγε φαίνονται τάλληθῇ λέγειν. Πῶς οὖν, ἔφη, εὖ ἔχει λέγειν, ὅτι οὐ πρότερον κακῶν παύσονται αἱ πόλεις, πρὶν ἂν ἐν αὐταῖς οἱ φιλόσοφοι ἄρξωσιν, οὓς ἀχρήστους ὁμολογοῦμεν αὐταῖς εἶναι; Ἐρωτᾷς, ἦν δ' ἐγώ, ἐρώτημα δεόμενον ἀποκρίσεως δι' εἰκόνης λεγομένης. Σὺ δέ γε, ἔφη, οἶμαι, οὐκ εἴωθας δι' εἰκόνων λέγειν.

IV. Εἶεν, εἶπον· σκώπτεις ἐμβεβληκῶς με εἰς λόγον
 488 οὕτω δυσαπόδεικτον; ἄκουε δ' οὖν τῆς εἰκόνης, ἵν' | ἔτι
 μᾶλλον ἴδῃς, ὥς γλίσχρως εἰκάζω. οὕτω γὰρ χαλεπὸν τὸ²
 πάθος τῶν ἐπιεικεστάτων, ὃ πρὸς τὰς πόλεις πεπόνθασιν,
 ὥστε οὐδ' ἔστιν ἐν οὐδὲν ἄλλο τοιοῦτον πεπονθός, ἀλλὰ
 δεῖ ἐκ πολλῶν αὐτὸ ξυναγαγεῖν εἰκάζοντα καὶ ἀπολογοῦ-
 μενον ὑπὲρ αὐτῶν, οἷον οἱ γραφεῖς τραγελάφους καὶ τὰ
 τοιαῦτα μιγνύντες γράφουσιν. νόησον γὰρ τοιουτονὶ γε-
 νόμενον εἴτε πολλῶν νεῶν πέρι εἴτε μιᾶς· ναύκληρου
 μεγέθει μὲν καὶ ῥώμῃ ὑπὲρ τοὺς ἐν τῇ νηὶ πάντας,
B ὑπόκωφον δὲ καὶ ὁρῶντα ὡσαύτως βραχύ τι καὶ γιγνώ-
 σκοντα περὶ ναυτικῶν ἕτερα τοιαῦτα, τοὺς δὲ ναύτας
 στασιάζοντας πρὸς ἀλλήλους περὶ τῆς κυβερνήσεως,

¹ ταύτη II: ταύτην A.² τὸ II: om. A.

ἕκαστον οἰόμενον δεῖν κυβερνᾶν, μήτε μαθόντα πρόποτε
 τὴν τέχνην μήτε ἔχοντα ἀποδείξαι διδάσκαλον ἑαυτοῦ
 μηδὲ χρόνον ἐν ᾧ ἐμάνθανεν, πρὸς δὲ τοῦτοις φάσκοντας
 μηδὲ διδακτὸν εἶναι, ἀλλὰ καὶ τὸν λέγοντα ὡς διδακτὸν
 ἐτοίμους κατατέμνειν, αὐτοὺς δὲ αὐτῷ αἰὲ τῷ ναυκλήρῳ C
 περικεχύσθαι δεομένους καὶ πάντα ποιούντας, ὅπως ἂν
 σφίσι τὸ πηδάλιον ἐπιτρέψῃ, ἐνίοτε δ' ἂν μὴ πείθωσιν,
 ἀλλὰ ἄλλοι μᾶλλον, τοὺς μὲν ἄλλους ἢ ἀποκτεινύντας ἢ
 ἐκβάλλοντας ἐκ τῆς νεῶς, τὸν δὲ γενναῖον ναύκληρον
 μανδραγόρα ἢ μέθη ἢ τινα ἄλλω συμποδίσαντας τῆς νεῶς
 ἄρχειν χρωμένους τοῖς ἐνοῦσι, καὶ πίνοντάς τε καὶ
 εὖωχουμένους πλεῖν, ὡς τὸ εἰκὸς τοὺς τοιούτους, πρὸς δὲ
 τοῦτοις ἐπαινοῦντας, ναυτικὸν μὲν καλοῦντας καὶ κυβερνη- D
 τικὸν καὶ ἐπιστάμενον τὰ κατὰ ναῦν ὃς ἂν ξυλλαμβάνειν
 δεινὸς ᾖ, ὅπως ἄρξουσιν ἢ πείθοντες ἢ βιαζόμενοι τὸν
 ναύκληρον, τὸν δὲ μὴ τοιοῦτον ψέγοντας ὡς ἄχρηστον, τοῦ
 δὲ ἀληθινοῦ κυβερνήτου πέρι μηδ' ἐπαίοντας¹, ὅτι ἀνάγκη
 αὐτῷ τὴν ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι ἐνιαυτοῦ καὶ ὥρων καὶ
 οὐρανοῦ καὶ ἄστρον καὶ πνευμάτων καὶ πάντων τῶν τῇ
 τέχνῃ προσηκόντων, εἰ μέλλει τῷ ὄντι νεῶς ἀρχικὸς
 ἔσσεσθαι, ὅπως δὲ κυβερνήσει ἐάν τέ τινες βούλωνται ἐάν E
 τε μή, μήτε τέχνην τούτου μήτε μελέτην οἰομένῳ² δυνατὸν
 εἶναι λαβεῖν ἅμα καὶ τὴν κυβερνητικήν. τοιούτων δὲ
 περὶ τὰς ναῦς γιγνομένων τὸν ὡς ἀληθῶς κυβερνητικὸν
 οὐχ ἡγεί ἂν τῷ ὄντι μετεωροσκόπον τε καὶ ἀδολέσχην καὶ
 ἄχρηστόν σφίσι καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἐν ταῖς οὕτω κατε- 489
 σκευασμέναις ναυσὶ πλωτήρων; Καὶ μάλα, ἔφη ὁ
 Ἀδείμαντος. Οὐ δὴ, ἦν δ' ἐγώ, οἶμαι δεῖσθαι σε
 ἐξεταζομένην τὴν εἰκόνα ἰδεῖν, ὅτι ταῖς πόλεσι πρὸς τοὺς
 ἀληθινοὺς φιλοσόφους τὴν διάθεσιν ἔοικεν, ἀλλὰ μανθάνειν
 ὁ λέγω. Καὶ μάλ', ἔφη. Πρῶτον μὲν τοίνυν ἐκείνους τὸν
 θαυμάζοντα, ὅτι οἱ φιλόσοφοι οὐ τιμῶνται ἐν ταῖς πόλεσι,

¹ ἐπαίοντας q: ἐπαίοντες A.² οἰομένῳ H. Sidgwick: οἰόμενοι codd.

δίδασκέ τε τὴν εἰκόνα καὶ πειρῶ πείθειν, ὅτι πολὺ ἂν
 Β θαυμαστότερον ἦν. εἰ ἐπιμῶντο. Ἄλλα διδάξω, ἔφη.
 Καὶ ὅτι τοίνυν τάληθῇ λέγεις, ὡς ἄχρηστοι τοῖς πολλοῖς
 οἱ ἐπιεικέστατοι τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ· τῆς μέντοι ἀχρηστίας
 τοὺς μὴ χρωμένους κέλευε αἰτιᾶσθαι, ἀλλὰ μὴ τοὺς
 ἐπιεικεῖς. οὐ γὰρ ἔχει φύσιν κυβερνήτην ναυτῶν δεῖσθαι
 ἄρχεσθαι ὑφ' αὐτοῦ, οὐδὲ τοὺς σοφοὺς ἐπὶ τὰς τῶν
 πλουσίων θύρας ἰέναι, ἀλλ' ὁ τοῦτο κομψευσάμενος
 ἐψεύσατο, τὸ δὲ ἀληθὲς πέφυκεν, ἐάν τε πλούσιος ἐάν τε
 C πένης κάμνη, ἀναγκαῖον εἶναι ἐπὶ ἰατρῶν θύρας ἰέναι καὶ
 πάντα τὸν ἄρχεσθαι δεόμενον ἐπὶ τὰς τοῦ ἄρχειν δυναμένου,
 οὐ τὸν ἄρχοντα δεῖσθαι τῶν ἀρχομένων ἀρχεσθαι, οὐ ἂν
 τῇ ἀληθείᾳ τι ὄφελος ᾖ. ἀλλὰ τοὺς νῦν πολιτικούς
 ἄρχοντας ἀπεικάζων οἷς ἄρτι ἐλέγομεν ναύταις οὐχ
 ἁμαρτήσῃ, καὶ τοὺς ὑπὸ τούτων ἀχρήστους λεγομένους
 καὶ μετεωρολέσχας τοῖς ὡς ἀληθῶς κυβερνήταις. Ὅρθό-
 τατα, ἔφη. Ἔκ τε τοίνυν τούτων καὶ ἐν τούτοις οὐ ῥάδιον
 εὐδοκιμεῖν τὸ βέλτιστον ἐπιτήδευμα ὑπὸ τῶν τάναντία
 D ἐπιτηδεούντων· πολὺ δὲ μεγίστη καὶ ἰσχυροτάτη διαβολὴ
 γίγνεται φιλοσοφία διὰ τοὺς τὰ τοιαῦτα φάσκοντας
 ἐπιτηδεύειν, οὓς δὴ σὺ φῆς τὸν ἐγκαλοῦντα τῇ φιλοσοφίᾳ
 λέγειν ὡς παμπόνηροι οἱ πλείστοι τῶν ἰόντων ἐπ' αὐτήν,
 οἱ δὲ ἐπιεικέστατοι ἄχρηστοι, καὶ ἐγὼ συνεχώρησα ἀληθῇ
 σε λέγειν. ἦ γάρ; Ναί.

V. Οὐκοῦν τῆς μὲν τῶν ἐπιεικῶν ἀχρηστίας τὴν
 αἰτίαν διεληλύθαμεν; Καὶ μάλα. Τῆς δὲ τῶν πολλῶν
 πονηρίας τὴν ἀνάγκην βούλει τὸ μετὰ τοῦτο διέλθωμεν,
 E καὶ ὅτι οὐδὲ τούτου φιλοσοφία αἰτία, ἂν δυνώμεθα,
 πειραθῶμεν δεῖξαι; Πάνυ μὲν οὖν. Ἀκούωμεν δὴ καὶ
 λέγωμεν ἐκεῖθεν ἀναμνησθέντες, ὅθεν διῆμεν τὴν φύσιν,
 οἷον ἀνάγκη φῦναι τὸν καλόν τε κάγαθόν ἐσόμενον.
 490 ἡγείτο δ' αὐτῷ, εἰ νῶ ἔχεις, πρῶτον μὲν ἀλήθεια, ἣν
 διώκειν αὐτὸν πάντως καὶ πάντῃ ἔδει, ἢ ἀλαζόνι ὄντι

μηδαμῇ μετεῖναι φιλοσοφίας ἀληθινῆς. Ἦν γὰρ οὕτω λεγόμενον. Οὐκοῦν ἐν μὲν τοῦτο σφόδρα οὕτω παρὰ δόξαν τοῖς νῦν δοκουμένοις περὶ αὐτοῦ; Καὶ μάλα, ἔφη. Ἄρ' οὖν δὴ οὐ μετρίως ἀπολογησόμεθα¹, ὅτι πρὸς τὸ ὄν πεφυκὼς εἴη ἀμιλλᾶσθαι ὃ γε ὄντως φιλομαθῆς καὶ οὐκ ἐπιμένοι ἐπὶ τοῖς δοξαζομένοις εἶναι πολλοῖς ἐκάστοις, B ἀλλ' ἴοι καὶ οὐκ ἀμβλύνοιτο οὐδ' ἀπολήγοι τοῦ ἔρωτος, πρὶν αὐτοῦ ὃ ἔστιν ἐκάστου τῆς φύσεως ἵψασθαι ᾧ προσήκει ψυχῆς ἐφάπτεσθαι τοῦ τοιούτου· προσήκει δὲ ξυγγενεῖ· ᾧ πλησιάσας καὶ μιγείς τῷ ὄντι ὄντως, γεννήσας νοῦν καὶ ἀλήθειαν, γνοίη τε καὶ ἀληθῶς ζῶη καὶ τρέφοιτο καὶ οὕτω λήγοι ὠδίνος, πρὶν δ' οὐ; Ὡς οἶόν τ', ἔφη, μετριώτατα. Τί οὖν; τούτῳ τι μετέσται ψεῦδος² ἀγαπᾶν, ἢ πᾶν τοῦναντίον μισεῖν; Μισεῖν, ἔφη. Ἦγουμένης δὲ C ἀληθείας οὐκ ἂν ποτε, οἶμαι, φαῖμεν³ αὐτῇ χορὸν κακῶν ἀκολουθήσαι. Πῶς γάρ; Ἀλλ' ὑγιές τε καὶ δίκαιον ἦθος, ᾧ καὶ σωφροσύνην ἔπεσθαι. Ὁρθῶς, ἔφη. Καὶ δὴ τὸν ἄλλον τῆς φιλοσόφου φύσεως χορὸν τί δεῖ πάλιν ἐξ ἀρχῆς ἀναγκάζοντα τάττειν; μέμνησαι γάρ που, ὅτι ξυνέβη προσήκον τούτοις ἀνδρεία, μεγαλοπρέπεια, εὐμάθεια, μνήμη· καὶ σοῦ ἐπιλαβομένου, ὅτι πᾶς μὲν ἀναγκασθήσεται ὁμολογεῖν οἷς λέγομεν, ἐάσας δὲ τοὺς λόγους, εἰς D αὐτοὺς ἀποβλέψας περὶ ὧν ὁ λόγος, φαίη ὁρᾶν αὐτῶν τοὺς μὲν⁴ ἀχρήστους, τοὺς δὲ πολλοὺς κακοὺς πᾶσαν κακίαν, τῆς διαβολῆς τὴν αἰτίαν ἐπισκοποῦντες ἐπὶ τούτῳ νῦν γεγόναμεν, τί ποθ' οἱ πολλοὶ κακοί, καὶ τούτου δὴ ἔνεκα πάλιν ἀνειλήφαμεν τὴν τῶν ἀληθῶς φιλοσόφων φύσιν καὶ ἐξ ἀνάγκης ὠρισάμεθα. Ἔστιν, ἔφη, ταῦτα. E

VI. Ταύτης δὴ, ἣν δ' ἐγώ, τῆς φύσεως δεῖ θεάσασθαι τὰς φθοράς, ὥς διόλλυται ἐν πολλοῖς, σμικρὸν δέ τι

¹ ἀπολογησόμεθα codd.: ἀπελογησάμεθα Ast.

² ψεῦδος codd.: an ψεύδους?

³ φαῖμεν A: praestat fortasse φαμέν (Vind. F cum Stobaeo).

⁴ μὲν Π: om. A.

ἐκφεύγει, οὓς δὴ καὶ οὗ πονηρούς, ἀχρήστους δὲ καλοῦσι·
 491 καὶ μετὰ τοῦτο αὖ τὰς μιμουμένας ταύτην | καὶ εἰς τὸ
 ἐπιτήδευμα καθισταμένας αὐτῆς, οἶαι οὔσαι φύσεις ψυχῶν
 εἰς ἀνάξιον καὶ μείζον ἑαυτῶν ἀφικνούμεναι ἐπιτήδευμα
 πολλαχῇ πλημμελοῦσαι πανταχῇ καὶ ἐπὶ πάντας δόξαν
 οἷαν λέγεις φιλοσοφία προσῆψαν. Τίνας δέ, ἔφη, τὰς
 διαφθορὰς λέγεις; Ἐγὼ σοι, εἶπον, ἂν οἷός τε γένωμαι,
 πειράσομαι διελθεῖν. τόδε μὲν οὖν, οἶμαι, πᾶς ἡμῖν
 ὁμολογήσει, τοιαύτην φύσιν καὶ πάντα ἔχουσιν, ὅσα
 προσετάξαμεν νῦν δὴ, εἰ τελέως μέλλοι φιλόσοφος
 B γενέσθαι, ὀλιγάκις ἐν ἀνθρώποις φύεσθαι καὶ ὀλίγας. ἢ
 οὐκ οἶει; Σφόδρα γε. Τούτων δὴ τῶν ὀλίγων σκόπει ὥς
 πολλοὶ ὄλεθροι καὶ μεγάλοι. Τίνες δὴ; Ὁ μὲν πάντων
 θαυμαστότατον ἀκοῦσαι, ὅτι ἐν ἑκάστῳ ὧν ἐπηνέσαμεν
 τῆς φύσεως ἀπόλλυσι τὴν ἔχουσιν ψυχὴν καὶ ἀποσπᾷ
 φιλοσοφίας. λέγω δὲ ἀνδρείαν, σωφροσύνην, καὶ πάντα ἃ
 C διήλθομεν. Ἀτοπον, ἔφη, ἀκοῦσαι. Ἔτι τοίνυν, ἦν δ'
 ἐγὼ, πρὸς τούτοις τὰ λεγόμενα ἀγαθὰ πάντα φθείρει καὶ
 ἀποσπᾷ, κάλλος καὶ πλοῦτος καὶ ἰσχυρὸς σώματος καὶ
 ξυγγένεια ἐρρωμένη ἐν πόλει καὶ πάντα τὰ τούτων οἰκεῖα·
 ἔχεις γὰρ τὸν τύπον ὧν λέγω. Ἐχω, ἔφη· καὶ ἡδέως γ'
 ἂν ἀκριβέστερον ἃ λέγεις πυθοίμην. Λαβοῦ τοίνυν, ἦν δ'
 ἐγὼ, ὅλου αὐτοῦ ὀρθῶς, καὶ σοι εὐδελόν τε φανεῖται, καὶ
 οὐκ ἄτοπα δόξει τὰ προειρημένα περὶ αὐτῶν. Πῶς οὖν,
 D ἔφη, κελεύεις; Παντός¹, ἦν δ' ἐγὼ, σπέρματος πέρι ἢ
 φυτοῦ, εἴτε ἐγγείων εἴτε τῶν ζώων, ἴσμεν, ὅτι τὸ μὴ τυχὸν
 τροφῆς ἣς προσήκει ἐκάστω, μηδ' ὥρας μηδὲ τόπου, ὅσῳ
 ἂν ἐρρωμενέστερον ᾖ, τοσούτῳ πλείονων ἐνδεῖ τῶν
 πρεπόντων· ἀγαθῷ γὰρ πῶς κακὸν ἐναντιώτερον ἢ τῷ μὴ
 ἀγαθῷ. Πῶς δ' οὐ; Ἐχει δὴ, οἶμαι, λόγον τὴν ἀρίστην
 φύσιν ἐν ἁλλοτριωτέρᾳ οὔσαν τροφῇ κάκιον ἀπαλλάττειν
 τῆς φαύλης. Ἐχει. Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγὼ, ὦ Ἀδείμαντε,

¹ παντός II: πάντως A.

καὶ τὰς ψυχὰς οὕτω φῶμεν τὰς εὐφροσύνας κακῆς **E**
 παιδαγωγίας τυχοῦσας διαφερόντως κακὰς γίνεσθαι; ἢ
 οἶει τὰ μεγάλα ἀδικήματα καὶ τὴν ἄκρατον πονηρίαν ἐκ
 φαύλης, ἀλλ' οὐκ ἐκ νεανικῆς φύσεως τροφῇ διολομένης
 γίνεσθαι, ἀσθενῇ δὲ φύσιν μεγάλων οὔτε ἀγαθῶν οὔτε
 κακῶν αἰτίαν ποτὲ ἔσεσθαι; Οὐκ, ἀλλά, ἢ δ' ὅς, οὕτως.
 Ἦν τοίνυν ἔθεμεν | τοῦ φιλοσόφου φύσιν, ἂν μὲν, οἶμαι, **492**
 μαθήσεως προσηκούσης τύχῃ, εἰς πᾶσαν ἀρετὴν ἀνάγκη
 αὐξανομένην ἀφικνεῖσθαι, ἐὰν δὲ μὴ ἐν προσηκούσῃ
 σπαρεῖσά τε καὶ φυτευθεῖσα τρέφεται, εἰς πάντα τὰναντία
 αὖ, ἐὰν μὴ τις αὐτῇ βοηθήσας θεῶν τύχῃ. ἢ καὶ σὺ ἡγεί,
 ὥσπερ οἱ πολλοί, διαφθειρομένους τινὰς εἶναι ὑπὸ σοφιστῶν
 νέους, διαφθείροντας δὲ τινὰς σοφιστὰς ἰδιωτικούς, ὃ τι
 καὶ ἄξιον λόγου, ἀλλ' οὐκ αὐτοὺς τοὺς ταῦτα λέγοντας
 μεγίστους μὲν εἶναι σοφιστὰς, παιδεύειν δὲ τελεώτατα **B**
 καὶ ἀπεργάζεσθαι οἷους βούλονται εἶναι καὶ νέους καὶ
 πρεσβυτέρους καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκας; Πότε δὴ; ἢ δ'
 ὅς. Ὅταν, εἶπον, συγκαθεζόμενοι ἄθροοι οἱ¹ πολλοὶ εἰς
 ἐκκλησίας ἢ εἰς δικαστήρια ἢ θέατρα ἢ στρατόπεδα ἢ
 τινα ἄλλον κοινὸν πλῆθος ξύλλογον ξὺν πολλῷ θορύβῳ
 τὰ μὲν ψέγωσι τῶν λεγομένων ἢ πραττομένων, τὰ δὲ
 ἐπαινῶσιν, ὑπερβαλλόντως ἑκάτερα, καὶ ἐκβοῶντες καὶ
 κροτοῦντες, πρὸς δ' αὐτοῖς αἷ τε πέτραι καὶ ὁ τόπος ἐν ᾧ **C**
 ἂν ὧσιν ἐπηχοῦντες διπλάσιον θόρυβον παρέχωσι τοῦ
 ψόγου καὶ ἐπαίνου. ἐν δὴ τῷ τοιούτῳ τὸν νέον, τὸ
 λεγόμενον, τίνα οἶει καρδίαν ἴσχειν; ἢ ποῖαν² αὐτῷ
 παιδείαν ἰδιωτικὴν ἀνθέξειν, ἣν οὐ κατακλυσθεῖσαν ὑπὸ
 τοῦ τοιούτου ψόγου ἢ ἐπαίνου οἰχήσεσθαι φερομένην
 κατὰ ῥοῦν, ἢ ἂν οὗτος φέρῃ, καὶ φήσῃ τε τὰ αὐτὰ
 τούτοις καλὰ καὶ αἰσχροὶ εἶναι, καὶ ἐπιτηδεύσειν ἥπερ ἂν
 οὗτοι, καὶ ἔσεσθαι τοιοῦτον; Πολλή, ἢ δ' ὅς, ὦ Σώκρατες, **D**
 ἀνάγκη.

¹ οἱ Hermann: om. codd.² ποῖαν Cobet: ποῖαν ἂν codd.

VII. Καὶ μὴν, ἦν δ' ἐγώ, οὐπω τὴν μεγίστην ἀνάγκην εἰρήκαμεν. Ποίαν; ἔφη. Ἡν ἔργῳ προστιθέασι, λόγῳ μὴ πείθοντες, οἷτοι οἱ παιδευταί τε καὶ σοφισταί. ἢ οὐκ οἶσθα, ὅτι τὸν¹ μὴ πειθόμενον ἀτιμίαις τε καὶ χρήμασι καὶ θανάτοις κολάζουσι; Καὶ μάλα, ἔφη, σφόδρα. Τίνα οὖν ἄλλον σοφιστὴν οἶε ἢ ποίους ἰδιωτικούς λόγους ἐναντία

Ε τούτοις τείνοντας κρατήσιν; Οἶμαι μὲν οὐδένα, ἢ δ' ὅς. Οὐ γάρ, ἦν δ' ἐγώ, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπιχειρεῖν πολλὴ ἄνοια. οὔτε γὰρ γίγνεται οὔτε γέγονεν οὐδὲ οὖν μὴ γένηται ἀλλοῖον ἡθος πρὸς ἀρετὴν παρὰ τὴν τούτων παιδείαν πεπαιδευμένον, ἀνθρώπειον, ὃ ἐταῖρε· θεῖον μέντοι κατὰ τὴν παροιμίαν ἐξαιρῶμεν² λόγου. εὖ γὰρ χρὴ εἰδέναι, ὃ τί περ ἂν σωθῇ τε καὶ γένηται οἷον δεῖ ἐν τοιαύτῃ κατα-

493 **στα**σσει πολί|τειῶν, θεοῦ μοῖραν αὐτὸ σῶσαι λέγων οὐ κακῶς ἐρεῖς. Οὐδ' ἐμοὶ ἄλλως, ἔφη, δοκεῖ. Ἔτι τοίνυν σοι, ἦν δ' ἐγώ, πρὸς τούτοις καὶ τόδε δοξάτω. Τὸ ποῖον; Ἔκαστος τῶν μισθαρνούντων ἰδιωτῶν, οὓς δὴ οὗτοι σοφιστὰς καλοῦσι καὶ ἀντιτέχνους ἡγοῦνται, μὴ ἄλλα παιδεύειν ἢ ταῦτα τὰ τῶν πολλῶν δόγματα, ἃ δοξάζουσιν ὅταν ἀθροισθῶσιν, καὶ σοφίαν ταύτην καλεῖν, οἷόν περ ἂν εἰ θρέμματος μεγάλου καὶ ἰσχυροῦ τρεφομένου τὰς

Β ὀργὰς τις καὶ ἐπιθυμίας κατεμάνθανεν, ὅπῃ τε προσελθεῖν χρὴ καὶ ὅπῃ ἄψασθαι αὐτοῦ, καὶ ὅποτε χαλεπώτατον ἢ πραότατον καὶ ἐκ τίνων γίγνεται, καὶ φωνὰς δὴ ἐφ' οἷς ἐκίστας³ εἶωθεν φθέγγεσθαι, καὶ οἷας αὐτὸν ἄλλου φθεγγομένου ἡμεροῦνται τε καὶ ἀγριαίνει, καταμαθὼν δὲ ταῦτα πάντα ξυνουσία τε καὶ χρόνου τριβῇ σοφίαν τε καλέσειεν καὶ ὥς τέχνην συστησάμενος ἐπὶ διδασκαλίαν τρέποιτο, μηδὲν εἰδὼς τῇ ἀληθείᾳ τούτων τῶν δογμάτων τε καὶ ἐπιθυμιῶν, ὃ τι καλὸν ἢ αἰσχρὸν ἢ ἀγαθὸν ἢ κακὸν ἢ

Γ δίκαιον ἢ ἄδικον, ὀνομάζοι δὲ πάντα ταῦτα ἐπὶ ταῖς τοῦ

¹ τὸν Π: τὸ Α.² ἐξαιρῶμεν Μ: ἐξαίρωμεν Α.³ ἐκάστας G. v.

Prinsterer: ἕκαστος Α.

μεγάλου ζώου δόξαις, οἷς μὲν χαίροι ἐκεῖνο, ἀγαθὰ καλῶν, οἷς δὲ ἄχθοιτο, κακά, ἄλλον δὲ μηδένα ἔχει λόγον περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ τὰναγκαῖα δίκαια καλοῖ καὶ καλὰ, τὴν δὲ τοῦ ἀναγκαίου καὶ ἀγαθοῦ φύσιν, ὅσον διαφέρει τῷ ὄντι, μήτε ἑωρακῶς εἴη μήτε ἄλλῳ δυνατὸς δεῖξαι. τοιοῦτος δὴ ὢν πρὸς Διὸς οὐκ ἄτοπος ἂν σοι δοκεῖ εἶναι παιδευτής; Ἔμοιγ', ἔφη. Ἡ οὖν τι τούτου δοκεῖ διαφέρειν ὁ τὴν τῶν πολλῶν καὶ παντοδαπῶν ξυνιόντων ὀργὴν καὶ ἡδονὰς D κατανενοηκέναι σοφίαν ἡγούμενος, εἴτ' ἐν γραφικῇ εἴτ' ἐν μουσικῇ εἴτε δὴ ἐν πολιτικῇ; ὅ τι μὲν γὰρ ἂν¹ τις τούτοις ὁμιλῇ ἐπιδεικνύμενος, ἢ ποιήσιν ἢ τινα ἄλλην δημιουργίαν ἢ πόλει διακονίαν, κυρίου αὐτοῦ ποιῶν τοὺς πολλοὺς πέρα τῶν ἀναγκαίων, ἢ Διομηδεῖα λεγομένη ἀνάγκη ποιεῖν αὐτῷ ταῦτα ἃ ἂν οὗτοι ἐπαινῶσιν· ὥς δὲ καὶ ἀγαθὰ καὶ καλὰ ταῦτα τῇ ἀληθείᾳ, ἥδη πώποτε του ἤκουσας αὐτῶν λόγον διδόντος οὐ καταγέλαστον; Οἶμαι δέ γε, ἢ δ' ὅς, οὐδ' ἀκούσομαι. E

VIII. Ταῦτα τοίνυν πάντα ἐννοήσας ἐκεῖνο ἀναμνήσθητι· αὐτὸ τὸ καλόν, ἀλλὰ μὴ τὰ πολλὰ καλὰ, ἢ αὐτό τι ἕκαστον καὶ μὴ τὰ πολλὰ ἕκαστα, ἔσθ' ὅπως | πλήθος 494 ἀνέξεται ἢ ἡγήσεται εἶναι; Ἡκιστὰ γ', ἔφη. Φιλόσοφον μὲν ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, πλήθος ἀδύνατον εἶναι. Ἀδύνατον. Καὶ τοὺς φιλοσοφοῦντας ἄρα ἀνάγκη ψέγεσθαι ὑπ' αὐτῶν. Ἀνάγκη. Καὶ ὑπὸ τούτων δὴ τῶν ἰδιωτῶν, ὅσοι προσομιλοῦντες ὄχλῳ ἀρέσκειν αὐτῷ ἐπιθυμοῦσι. Δῆλον. Ἐκ δὴ τούτων τίνα ὁρᾷς σωτηρίαν φιλοσόφῳ φύσει, ὥστ' ἐν τῷ ἐπιτηδεύματι μέινασαν πρὸς τέλος ἐλθεῖν; ἐννόει δ' ἐκ τῶν ἔμπροσθεν. ὠμολόγηται γὰρ δὴ ἡμῖν εὐμάθεια B καὶ μνήμη καὶ ἀνδρεία καὶ μεγαλοπρέπεια ταύτης εἶναι τῆς φύσεως. Ναί. Οὐκοῦν εὐθὺς ἐν παισὶν² ὁ τοιοῦτος πρῶτος ἔσται ἐν ἡπασιν, ἄλλως τε καὶ ἐὰν τὸ σῶμα φυῇ προσφερὴς τῇ ψυχῇ; Τί δ' οὐ μέλλει; ἔφη. Βουλήσονται

¹ ὅ τι—ἂν nos: ὅτι—ἂν codd.² παισὶν de Geer: πᾶσιν codd.

δή, οἶμαι, αὐτῷ χρησθαι, ἐπειδὴν πρεσβύτερος γίγνηται, ἐπὶ τὰ αὐτῶν πράγματα οἷ τε οἰκεῖοι καὶ οἷ πολῖται.

C Πῶς δ' οὐ; Ὑποκείσονται ἄρα δέόμενοι καὶ τιμῶντες, προκαταλαμβάνοντες καὶ προκολακεύοντες τὴν μέλλουσαν αὐτοῦ δύναμιν. Φιλεῖ γοῦν, ἔφη, οὕτω γίγνεσθαι. Τί οὖν οἶει, ἦν δ' ἐγώ, τὸν τοιοῦτον ἐν τοῖς τοιούτοις ποιήσῃ, ἄλλως τε καὶ ἐὰν τύχῃ μεγάλης πόλεως ὦν καὶ ἐν ταύτῃ πλουσίος τε καὶ γενναῖος, καὶ ἔτι εὐειδής καὶ μέγας; ἄρ' οὐ πληρωθήσεται ἀμηχάνου ἐλπίδος, ἡγούμενον καὶ τὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ τὰ τῶν βαρβάρων ἱκανὸν ἔσσεσθαι

D πράττειν, καὶ ἐπὶ τούτοις ὑψηλὸν ἐξαρεῖν¹ αὐτόν, σχηματισμοῦ καὶ φρονήματος κενοῦ ἄνευ νοῦ ἐμπιμπλάμενον; Καὶ μάλ', ἔφη. Τῷ δὲ οὕτω διατιθεμένῳ ἐάν τις ἡρέμα προσελθὼν τάληθῇ λέγῃ, ὅτι νοῦς οὐκ ἔνεστιν αὐτῷ, δείται δέ, τὸ δὲ οὐ κτητὸν μὴ δουλεύσαντι τῇ κτήσει αὐτοῦ, ἄρ' εὐπετές οἶει εἶναι εἰσακοῦσαι διὰ τοσοῦτων κακῶν; Πολλοῦ γε δεῖ, ἦ δ' ὅς. Ἐὰν δ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, διὰ τὸ εὖ πεφυκέναι καὶ τὸ ξυγγενὲς τῶν λόγων

E εἰς αἰσθάνηταί τέ πῃ καὶ κάμπτηται καὶ ἔλκεται πρὸς φιλοσοφίαν, τί οἴομεθα δράσειν ἐκείνους τοὺς ἡγούμενους ἀπολλύναι αὐτοῦ τὴν χρεῖαν τε καὶ ἑταιρείαν; οὐ πᾶν μὲν ἔργον, πᾶν δ' ἔπος, λέγοντάς τε καὶ πράττοντας, καὶ περὶ αὐτόν, ὅπως ἂν μὴ πεισθῇ, καὶ περὶ τὸν πείθοντα, ὅπως ἂν μὴ οἷός τ' ἦ, καὶ ἰδίᾳ ἐπιβουλεύοντας καὶ δημοσίᾳ εἰς
495 ἀγῶνας καθιστάντας; | Πολλή, ἦ δ' ὅς, ἀνάγκη. Ἔστιν οὖν ὅπως ὁ τοιοῦτος φιλοσοφήσει; Οὐ πᾶν.

IX. Ὅρᾳς² οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι οὐ κακῶς ἐλέγομεν, ὥς ἄρα καὶ αὐτὰ τὰ τῆς φιλοσόφου φύσεως μέρη, ὅταν ἐν κακῇ τροφῇ γένηται, αἷτια τρόπον τινὰ τοῦ ἐκπεσεῖν ἐκ τοῦ ἐπιτηδεύματος, καὶ τὰ λεγόμενα ἀγαθὰ, πλουτοί τε καὶ πᾶσα ἡ τοιαύτη παρασκευή; Οὐ γάρ, ἀλλ' ὀρθῶς, ἔφη, ἐλέχθη. Οὗτος δὲ, εἶπον, ὦ θαυμάσιε, ὁλεθρός τε καὶ

¹ ἐξαρεῖν corr. A²: ἐξαιρεῖν A¹.

² ὁρᾳς II: ἄρα A.

διαφθορὰ τοσαύτη τε καὶ τοιαύτη τῆς βελτίστης φύσεως Β
εἰς τὸ ἄριστον ἐπιτήδευμα, ὀλίγης καὶ ἄλλως γιγνομένης,
ὥς ἡμεῖς φαμέν. καὶ ἐκ τούτων δὴ τῶν ἀνδρῶν καὶ οἱ τὰ
μέγιστα κακὰ ἐργαζόμενοι τὰς πόλεις γίνονται καὶ τοὺς
ιδιώτας, καὶ οἱ τὰγαθά, οἱ ἂν ταύτῃ τύχῳσι ῥυέντες·
σμικρὰ δὲ φύσις οὐδὲν μέγα οὐδέποτε οὐδένα οὔτε ιδιώτην
οὔτε πόλιν δρᾷ. Ἀληθέστατα, ἣ δ' ὅς. Οὔτοι μὲν δὴ
οὕτως ἐκπίπτοντες, οἷς μάλιστα προσήκει, ἔρημον καὶ C
ἀτελῆ φιλοσοφίαν λείποντες αὐτοὶ τε βίον οὐ προσήκοντα
οὐδ' ἀληθῆ ζῶσιν, τὴν δὲ ὥσπερ ὀρφανὴν ξυγγενῶν ἄλλοι
ἐπεισελθόντες ἀνάξιοι ἥσυχυάν τε καὶ ὄνειδῃ περιῆψαν,
οἷα καὶ σὺ φῆς ὀνειδίζειν τοὺς ὀνειδίζοντας, ὥς οἱ ξυνόντες
αὐτῇ οἱ μὲν οὐδενός, οἱ δὲ πολλοὶ πολλῶν κακῶν ἄξιοί
εἰσιν. Καὶ γὰρ οὖν, ἔφη, τά γε λεγόμενα ταῦτα. Εἰκότως
γε, ἦν δ' ἐγώ, λεγόμενα. καθορῶντες γὰρ ἄλλοι ἀνθρω-
πίσκοι κενὴν τὴν χώραν ταύτην γιγνομένην, καλῶν δὲ
ὀνομάτων καὶ προσχημάτων μεστήν, ὥσπερ οἱ ἐκ τῶν D
εἰργμῶν εἰς τὰ ἱερὰ ἀποδιδράσκοντες, ἄσμενοι καὶ οὔτοι ἐκ
τῶν τεχνῶν ἐκπηδῶσιν εἰς τὴν φιλοσοφίαν, οἱ ἂν κομψό-
τατοι ὄντες τυγχάνωσι περὶ τὸ αὐτῶν τεχνίου. ὅμως γὰρ
δὴ πρὸς γε τὰς ἄλλας τέχνας καίπερ οὕτω πραττούσης
φιλοσοφίας τὸ ἀξίωμα μεγαλοπρεπέστερον λείπεται, οὐ
δὴ ἐφιεμένοι πολλοί, ἀτελεῖς μὲν τὰς φύσεις, ὑπὸ δὲ τῶν
τεχνῶν τε καὶ δημιουργιῶν ὥσπερ τὰ σώματα λελώβηται,
οὕτω καὶ τὰς ψυχὰς ξυγκεκλασμένοι τε καὶ ἀποτεθρυμ- E
μένοι διὰ τὰς βαναυσίας, τυγχάνουσιν¹. ἦ οὐκ ἀνάγκη;
Καὶ μάλα, ἔφη. Δοκεῖς οὖν τι, ἦν δ' ἐγώ, διαφέρειν
αὐτοὺς ἰδεῖν ἀργύριον κτησαμένου χαλκῆως φαλακροῦ καὶ
σμικροῦ, νεωστὶ μὲν ἐκ δεσμῶν λελυμένου, ἐν βαλανείῳ
δὲ λελουμένου, νεουργὸν ἱμάτιον ἔχοντος, ὥς νυμφίου παρε-
σκευασμένου, διὰ πενίαν καὶ ἐρημίαν τοῦ δεσπότης τὴν
θυγατέρα μέλλοντος γαμεῖν; Οὐ | πάννυ, ἔφη, διαφέρει. 496

¹ τυγχάνουσιν A: an <ἀπο>τυγχάνουσιν?

Ποῖ' ἅττα οὖν εἰκὸς γεννᾶν τοὺς τοιούτους; οὐ νόθα καὶ φαῦλα; Πολλὴ ἀνάγκη. Τί δέ; τοὺς ἀναξίους παιδεύσειως, ὅταν αὐτῇ πλησιάζοντες ὁμιλῶσι μὴ κατ' ἀξίαν, ποῖ' ἅττα φῶμεν γεννᾶν διανοήματά τε καὶ δόξας; ἂρ' οὐχ ὡς ἀληθῶς προσήκοντα ἀκοῦσαι σοφίσματα καὶ οὐδὲν γνήσιον οὐδὲ φρονήσεως¹ ἀληθινῆς ἐχόμενον; Παντελῶς μὲν οὖν, ἔφη.

Χ. Πάνσμικρον δὴ τι, ἔφην² ἐγώ, ὦ Ἀδείμαντε, λείπεται τῶν κατ' ἀξίαν ὁμιλούντων φιλοσοφία, ἥ που ὑπὸ φυγῆς καταληφθὲν γενναῖον καὶ εὖ τεθραμμένον ἦθος, ἀπορία τῶν διαφθερούντων κατὰ φύσιν μέιναν ἐπ' αὐτῇ, ἥ ἐν σμικρᾷ πόλει ὅταν μεγάλη ψυχὴ φυῇ καὶ ἀτιμάσασα τὰ τῆς πόλεως ὑπερίδῃ. βραχὺ δέ πού τι καὶ ἀπ' ἄλλης τέχνης δικαίως ἀτιμάσαν εὐφυνὲς ἐπ' αὐτὴν ἂν ἔλθοι³. εἴη δ' ἂν καὶ ὁ τοῦ ἡμετέρου ἐταίρου Θεάγους χαλινὸς οἶος κατασχεῖν. καὶ γὰρ Θεάγει τὰ μὲν ἄλλα πάντα παρεσκευασται πρὸς τὸ ἐκπεσεῖν φιλοσοφίας, ἥ δὲ τοῦ σώματος νοσοτροφία ἀπείργουσα αὐτὸν τῶν πολιτικῶν κατέχει. τὸ δ' ἡμέτερον οὐκ ἄξιον λέγειν, τὸ δαιμόνιον σημεῖον. ἥ γάρ πού τιμι ἄλλω ἢ οὐδενὶ τῶν ἔμπροσθεν γέγονεν. καὶ τοῦτων δὴ τῶν ὀλίγων οἱ γενόμενοι καὶ γευσάμενοι ὡς ἡδὺ καὶ μακάριον τὸ κτῆμα, καὶ τῶν πολλῶν αὖ ἱκανῶς ἰδόντες τὴν μανίαν, καὶ ὅτι οὐδεὶς οὐδὲν ὑγιὲς ὡς ἔπος εἰπεῖν περὶ τὰ τῶν πόλεων πράττει, οὐδ' ἔστι ξύμμαχος, μεθ' ὅτου τις δ' ἰὼν ἐπὶ τὴν τῷ δικαίῳ βοήθειαν σφάζοιτ' ἂν, ἀλλ' ὥσπερ εἰς θηρία ἄνθρωπος ἐμπесὼν οὔτε ξυναδικεῖν ἐθέλων οὔτε ἱκανὸς ὢν εἰς πᾶσιν ἀγρίοις ἀντέχειν, πρίν τι τὴν πόλιν ἢ φίλους ὀνῆσαι, προαπολόμενος ἀνωφελὲς αὐτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις ἂν γένοιτο, ταῦτα πάντα λογισμῷ λαβὼν ἡσυχίαν ἔχων καὶ τὰ αὐτοῦ πράττων, οἶον ἐν χειμῶνι κονιορτοῦ καὶ ζάλης ὑπὸ πνεύματος φερομένου ὑπὸ τειχίου ἀποστάς,

¹ φρονήσεως Ast: φρονήσεως ἄξιον A.

² ἔφην Π: ἔφη ἦν δ' A.

³ ἂν ἔλθοι Π: ἀνέλθοι A.

ὁρῶν τοὺς ἄλλους καταπιμπλαμένους ἀνομίας ἀγαπᾷ εἴ
 πῃ αὐτὸς καθαρὸς ἀδικίας τε καὶ ἀνοσιῶν ἔργων τῶν τε Ε
 ἐνθάδε βίον βιώσεται καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτοῦ μετὰ
 καλῆς ἐλπίδος ἰλεῶς τε καὶ εὐμενῆς ἀπαλλάσσεται. Ἀλλὰ
 τοι, ἦ δ' ὅς, οὐ τὰ ἐλάχιστα ἂν | διαπραξάμενος ἀπαλλάτ- 497
 τοιτο. Οὐδέ γε, εἶπον, τὰ μέγιστα, μὴ τυχὼν πολιτείας
 προσηκούσης· ἐν γὰρ προσηκούσῃ αὐτὸς τε μᾶλλον
 αὐξήσεται καὶ μετὰ τῶν ἰδίων τὰ κοινὰ σώσει.

XI. Τὸ μὲν οὖν τῆς φιλοσοφίας ὧν ἔνεκα διαβολὴν
 εἴληφεν, καὶ ὅτι οὐ δικαίως, ἐμοὶ μὲν δοκεῖ μετρίως
 εἰρηῇσθαι, εἰ μὴ ἔτ' ἄλλο λέγεις τι σύ. Ἀλλ' οὐδέν, ἦ δ'
 ὅς, ἔτι λέγω περὶ τούτου· ἀλλὰ τὴν προσήκουσαν αὐτῇ
 τίνα τῶν νῦν λέγεις πολιτειῶν; Οὐδ' ἡντινοῦν, εἶπον, Β
 ἀλλὰ τοῦτο καὶ ἐπαιτιῶμαι, μηδεμίαν ἀξίαν εἶναι τῶν νῦν
 κατάστασιν πόλεως φιλοσόφου φύσεως· διὸ καὶ στρέφε-
 σθαί τε καὶ ἀλλοιοῦσθαι αὐτήν· ὥσπερ ξενικὸν σπέρμα
 ἐν γῇ ἄλλῃ σπειρόμενον ἐξίτηλον εἰς τὸ ἐπιχώριον φιλεῖ
 κρατούμενον ἵεναι, οὕτω καὶ τοῦτο τὸ γένος νῦν μὲν οὐκ
 ἴσχειν τὴν αὐτοῦ δύναμιν, ἀλλ' εἰς ἀλλότριον ἦθος
 ἐκπίπτειν· εἰ δὲ λήψεται τὴν ἀρίστην πολιτείαν, ὥσπερ C
 καὶ αὐτὸ ἀριστόν ἐστιν, τότε δηλώσει, ὅτι τοῦτο μὲν τῷ
 ὄντι θεῖον ἦν, τὰ δὲ ἄλλα ἀνθρώπινα, τὰ τε τῶν φύσεων
 καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων. δῆλος δὲ οὖν εἰ ὅτι μετὰ τοῦτο
 ἐρήσει τίς αὕτη ἡ πολιτεία. Οὐκ ἔγνωσ, ἔφη· οὐ γὰρ
 τοῦτο ἔμελλον, ἀλλ' εἰ αὕτη, ἣν ἡμεῖς διεληλύθαμεν
 οἰκίζοντες τὴν πόλιν, ἢ ἄλλη. Τὰ μὲν ἄλλα, ἦν δ' ἐγώ,
 αὕτη· τοῦτο δὲ αὐτὸ ἐρρήθη μὲν καὶ τότε, ὅτι δεῖσοι τι
 αἰεὶ ἐνεῖναι¹ ἐν τῇ πόλει λόγον ἔχον τῆς πολιτείας τὸν D
 αὐτόν, ὅνπερ καὶ σύ, ὁ νομοθέτης, ἔχων τοὺς νόμους
 ἐτίθεις. Ἐρρήθη γάρ, ἔφη. Ἀλλ' οὐχ ἱκανῶς, εἶπον,
 ἐδηλώθη, φόβῳ ὧν ὑμεῖς ἀντιλαμβανόμενοι δεδηλώκατε
 μακρὰν καὶ χαλεπὴν αὐτοῦ τὴν ἀπόδειξιν· ἐπεὶ καὶ τὸ

¹ ἐνεῖναι Ξ q: ἐν εἶναι A.

λοιπὸν οὐ πάντως ῥᾷστον διελθεῖν. Τὸ ποῖον; Τίνα τρόπον μεταχειριζομένη πόλις φιλοσοφίαν οὐ διολεῖται. τὰ γὰρ δὴ μεγάλα πάντα ἐπισφαλῇ, καὶ τὸ λεγόμενον τὰ
Ε καλὰ τῷ ὄντι χαλεπά. Ἄλλ' ὅμως, ἔφη, λαβέτω τέλος ἡ ἀπύδειξις τούτου φανεροῦ γενομένου. Οὐ τὸ μὴ βούλεσθαι, ἦν δ' ἐγώ, ἀλλ' εἶπερ, τὸ μὴ δύνασθαι διακωλύσει· παρὼν δὲ τὴν γ' ἐμὴν προθυμίαν εἴσει. σκόπει δὲ καὶ νῦν, ὥς προθύμως καὶ παρακινδυνευτικῶς μέλλω λέγειν, ὅτι τούναντίον ἢ νῦν δεῖ τοῦ ἐπιτηδεύματος τούτου πόλιν ἕπτεσθαι. Πῶς; Νῦν μὲν, ἦν δ' ἐγώ, οἱ καὶ ἀπτόμενοι
 498 μειράκια ὄντα ἄρτι | ἐκ παιδων τὸ μεταξὺ οἰκονομίας καὶ χρηματισμοῦ πλησιάσαντες αὐτοῦ τῷ χαλεπωτάτῳ ἀπαλλάττονται, οἱ φιλοσοφώτατοι ποιούμενοι· λέγω δὲ χαλεπώτατον τὸ περὶ τοὺς λόγους· ἐν δὲ τῷ ἔπειτα, εἰ καὶ ἄλλων τοῦτο πραττόντων παρακαλούμενοι ἐθέλωσιν ἀκροατὰι γίνεσθαι, μεγάλα ἡγοῦνται, πάρεργον οἰόμενοι αὐτὸ δεῖν πράττειν· πρὸς δὲ τὸ γῆρας ἐκτὸς δὴ τινων ὀλίγων ἀποσβέννυνται πολὺ μᾶλλον τοῦ Ἑρακλειτείου
Β ἡλίου, ὅσον αὐθις οὐκ ἐξάπτονται. Δεῖ δὲ πῶς; ἔφη. Πᾶν τούναντίον· μειράκια μὲν ὄντα καὶ παῖδας μειρακιώδη παιδείαν καὶ φιλοσοφίαν μεταχειρίζεσθαι, τῶν τε σωμάτων, ἐν ᾧ βλαστάνει τε καὶ ἀνδροῦται, εὖ μάλα ἐπιμελεῖσθαι, ὑπηρεσίαν φιλοσοφία κτωμένους· προϊούσης δὲ τῆς ἡλικίας, ἐν ᾗ ἡ ψυχὴ τελειοῦσθαι ἄρχεται, ἐπιτείνειν τὰ ἐκείνης γυμνάσια· ὅταν δὲ λήγῃ μὲν ἡ ῥώμη, πολιτικῶν δὲ
Γ καὶ στρατειῶν¹ ἐκτὸς γίγνηται, τότε ἤδη ἀφέτους νέμεσθαι καὶ μηδὲν ἄλλο πράττειν, ὅ τι μὴ πάρεργον, τοὺς μέλλοντας εὐδαιμόνως βιώσεσθαι καὶ τελευτήσαντας τῷ βίῳ τῷ βεβιωμένῳ τὴν ἐκεῖ μοῖραν ἐπιστήσειν πρέπουσαν.

XII. Ὡς ἀληθῶς μοι δοκεῖς, ἔφη, λέγειν γε προθύμως, ὦ Σώκρατες· οἶμαι μέντοι τοὺς πολλοὺς τῶν ἀκουόντων

¹ στρατειῶν q: στρατιῶν A.

προθυμότερον ἔτι ἀντιτενεῖν¹ οὐδ' ὅπωςτιοῦν πεισομένους, ἀπὸ Θρασυμάχου ἀρξαμένους. Μὴ διάβαλλε, ἦν δ' ἐγώ, ἐμὲ καὶ Θρασύμαχον ἄρτι φίλους γεγονότας, οὐδὲ πρὸ τοῦ D ἐχθροὺς ὄντας. πείρας γὰρ οὐδὲν ἀνήσομεν, ἕως ἂν ἡ πείσωμεν καὶ τοῦτον καὶ τοὺς ἄλλους, ἡ προὔργου τι ποιήσωμεν εἰς ἐκείνουν τὸν βίον, ὅταν αὖθις γενόμενοι τοῖς τοιούτοις ἐντύχωσι λόγοις. Εἰς μικρὸν γ', ἔφη, χρόνον εἴρηκας. Εἰς οὐδὲν μὲν οὖν, ἔφη. ὥς γε πρὸς τὸν ἅπαντα. τὸ μέντοι μὴ πείθεσθαι τοῖς λεγομένοις τοὺς πολλοὺς θαῦμα οὐδέν· οὐ γὰρ πώποτε εἶδον γενόμενον τὸ νῦν λεγόμενον, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τοιαύτ' ἄττα ῥήματα E ἐξεπίτηδες ἀλλήλοις ὁμοιωμένα, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου ὥσπερ νῦν συμπεσόντα· ἄνδρα δὲ ἀρετῇ παρισωμένον καὶ ὁμοιωμένον μέχρι τοῦ δυνατοῦ τελέως ἔργῳ τε καὶ λόγῳ, δυναστεύοντα ἐν πόλει ἐτέρα² τοιαύτη, οὐ πώποτε | ἐωράκασιν οὔτε ἓνα οὔτε πλείους. ἡ οἶε; 499 Οὐδαμῶς γε. Οὐδέ γε αὖ λόγων, ὦ μακάριε, καλῶν τε καὶ ἐλευθέρων ἱκανῶς ἐπήκοοι γεγονόνασιν, οἷων ζητεῖν μὲν τὸ ἀληθὲς ξυντεταμένως ἐκ παντὸς τρόπου³ τοῦ γινῶναι χάριν, τὰ δὲ κομφιά τε καὶ ἐριστικὰ καὶ μηδαμόσε ἄλλοσε τείνουντα ἢ πρὸς δόξαν καὶ ἔριν καὶ ἐν δίκαις καὶ ἐν ἰδίαις συνουσίαις πόρρωθεν ἀσπαζομένων. Οὐδὲ τούτων, ἔφη. Τούτων τοι χάριν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ταῦτα προορώμενοι ἡμεῖς B τότε καὶ δεδιότες ὅμως ἐλέγομεν, ὑπὸ τάληθοῦς ἡναγκασμένοι, ὅτι οὔτε πόλις οὔτε πολιτεία οὐδέ γ' ἀνὴρ ὁμοίως μὴ ποτε γένηται τέλεος, πρὶν ἂν τοῖς φιλοσόφοις τούτοις τοῖς ὀλίγοις καὶ οὐ ποιηροῖς, ἀχρήστοις δὲ νῦν κεκλημένοις ἀνάγκη⁴ τις ἐκ τύχης περιβίβλη, εἴτε βούλονται εἴτε μὴ, πόλεως ἐπιμεληθῆναι, καὶ τῇ πόλει κατηκόω⁵ γενέσθαι, ἢ τῶν νῦν ἐν δυναστείαις ἢ βασιλείαις

¹ ἀντιτενεῖν coniecit Stephanus: ἀντιτείνειν codd.² ἐτέρα II: ἐτέραA. ³ τρόπου II et γρ in marg. A²: προσώπου A¹.⁴ ἀνάγκη codd.:

fortasse scribendum ἀνάγκην.

⁵ κατηκόω Schleiermacher: κατήκοοι A.

C ὄντων ὑέσιν ἢ αὐτοῖς ἔκ τινος θείας ἐπιπνοίας ἀληθινῆς
 φιλοσοφίας ἀληθινὸς ἔρως ἐμπέσῃ. τούτων δὲ πότερα
 γενέσθαι ἢ ἀμφοτέρα ὡς ἄρα ἐστὶν ἀδύνατον, ἐγὼ μὲν
 οὐδένα φημὶ ἔχειν λόγον. οὕτω γὰρ ἂν ἡμεῖς δικαίως
 καταγελῶμεθα¹, ὡς ἄλλως εὐχαῖς ὅμοια λέγοντες. ἢ οὐχ
 οὕτως; Οὕτως. Εἰ τοίνυν ἄκροισ εἰς φιλοσοφίαν πόλεως
 τις ἀνάγκη ἐπιμεληθῆναι ἢ γέγονεν ἐν τῷ ἀπείρῳ τῷ
 παρεληλυθότι χρόνῳ, ἢ καὶ νῦν ἐστὶν ἐν τινι βαρβαρικῷ
 D τόπῳ πόρρῳ που ἐκτὸς ὄντι τῆς ἡμετέρας ἐπόψεως, ἢ καὶ
 ἔπειτα γενήσεται, περὶ τούτου ἔτοιμοι τῷ λόγῳ διαμάχε-
 σθαι, ὡς γέγονεν ἢ εἰρημένη πολιτεία καὶ ἔστιν καὶ
 γενήσεται γε, ὅταν αὕτη ἢ Μοῦσα πόλεως ἐγκρατὴς
 γένηται. οὐ γὰρ ἀδύνατος γενέσθαι, οὐδ' ἡμεῖς ἀδύνατα
 λέγομεν· χαλεπὰ δὲ καὶ παρ' ἡμῶν ὁμολογεῖται. Καὶ
 ἐμοί, ἔφη, οὕτω δοκεῖ. Τοῖς δὲ πολλοῖς, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι οὐκ
 E αὖ δοκεῖ, ἑρεῖς; Ἴσως, ἔφη. Ὡ μακάριε, ἦν δ' ἐγώ, μὴ
 πάννυ οὕτω τῶν πολλῶν κατηγόρει. ἀλλοίαν τοι δόξαν
 ἔξουσιν, εἰάν αὐτοῖς μὴ φιλονικῶν ἀλλὰ παραμυθούμενος
 καὶ ἀπολυόμενος τὴν τῆς φιλομαθίας διαβολὴν ἐνδεικνύῃ
 οὓς λέγεις τοὺς φιλοσόφους, καὶ διορίζῃ ὥσπερ ἄρτι τήν
 500 τε φύσιν αὐτῶν καὶ τὴν | ἐπιτήδευσιν, ἵνα μὴ ἡγῶνται σε
 λέγειν οὓς αὐτοὶ οἴονται. ἢ οὐκ², εἰάν οὕτω θεῶνται,
 ἀλλοίαν τε³ φήσεις αὐτοὺς δόξαν λήψεσθαι καὶ ἄλλα
 ἀποκρινεῖσθαι⁴; ἢ οἶε τινὰ χαλεπαίνειν τῷ μὴ χαλεπῷ
 ἢ φθονεῖν τῷ μὴ φθονερῷ ἄφθονόν τε καὶ πρᾶον ὄντα;
 ἐγὼ μὲν γάρ σε προφθάσας λέγω, ὅτι ἐν ὀλίγοις τισὶν
 ἡγοῦμαι, ἀλλ' οὐκ ἐν τῷ πλήθει χαλεπὴν οὕτω φύσιν
 B γίγνεσθαι. Καὶ ἐγὼ ἀμέλει, ἔφη, ξυνοίομαι. Οὐκοῦν καὶ
 αὐτὸ τοῦτο ξυνοίει, τοῦ χαλεπῶς πρὸς φιλοσοφίαν τοὺς
 πολλοὺς διακεῖσθαι ἐκείνους αἰτίους εἶναι τοὺς ἔξωθεν οὐ
 προσήκον ἐπεισκέκωμακότας, λοιδορουμένους τε αὐτοῖς

¹ καταγελῶμεθα Π: καταγελῶμεθα Α. τοι Α.

² οὐκ γ: καὶ Α.

³ τε ν:

⁴ ἀποκρινεῖσθαι Π: ἀποκρίνεσθαι Α.

καὶ φιλαπεχθημόνως ἔχοντας καὶ αἰεὶ περὶ ἀνθρώπων τοὺς λόγους ποιουμένους, ἥκιστα φιλοσοφία πρέπον ποιούντας; Πολύ γ', ἔφη.

XIII. Οὐδὲ γάρ που, ὦ Ἀδείμαντε, σχολὴ τῷ γε ὡς ἀληθῶς πρὸς τοῖς οὖσι τὴν διάνοιαν ἔχοντι κάτω βλέπειν εἰς ἀνθρώπων πραγματείας καὶ μαχόμενον αὐτοῖς φθόνου C τε καὶ δυσμενείας ἐμπέμπλασθαι, ἀλλ' εἰς τεταγμένα ἅττα καὶ κατὰ ταῦτ' αἰεὶ ἔχοντα ὀρώντας καὶ θεωμένους οὐτ' ἀδικούντα οὐτ' ἀδικούμενα¹ ὑπ' ἀλλήλων, κόσμῳ δὲ πάντα καὶ κατὰ λόγον ἔχοντα, ταῦτα μιμῆσθαι τε καὶ ὅ τι μάλιστα ἀφομοιοῦσθαι. ἢ οἶε τινὰ μηχανὴν εἶναι, ὅτῃ τις ὁμιλεῖ ἀγάμενος, μὴ μιμῆσθαι ἐκεῖνο; Ἀδύνατον, ἔφη. Θείῳ δὴ καὶ κοσμίῳ ὅ γε φιλόσοφος ὁμιλῶν κόσμιός τε καὶ D θεῖος εἰς τὸ δυνατόν ἀνθρώπῳ γίγνεται· διαβολὴ δ' ἐν πᾶσι πολλή. Παντάπασιν μὲν οὖν. Ἄν οὖν τις, εἶπον, αὐτῷ ἀνάγκη γένηται ἂ ἐκεῖ ὁρᾷ μελετῆσαι εἰς ἀνθρώπων ἡθὴ καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ τιθέναι καὶ μὴ μόνον ἑαυτὸν πλάττειν, ἄρα κακὸν δημιουργὸν αὐτὸν οἶε γενήσεσθαι σωφροσύνης τε καὶ δικαιοσύνης καὶ ξυμπάσης τῆς δημο- τικῆς ἀρετῆς; Ἡκιστά γε, ἢ δ' ὅς. Ἄλλ' ἐὰν δὴ αἰσθωνται οἱ πολλοί, ὅτι ἀληθὴ περὶ αὐτοῦ λέγομεν, E χαλεπανοῦσι δὴ τοῖς φιλοσόφοις καὶ ἀπιστήσουσιν ἡμῖν λέγουσιν, ὡς οὐκ ἂν ποτε ἄλλως εὐδαιμονήσειε πόλις, εἰ μὴ αὐτὴν διαγράψειαν οἱ τῷ θεῷ παραδείγματι χρώμενοι ζωγράφοι; Οὐ χαλεπανοῦσιν, ἢ δ' ὅς, ἐάνπερ αἰσθωνται. ἀλλὰ δὴ τίνα | λέγεις τρόπον τῆς διαγραφῆς; Λαβόντες, ἦν 501 δ' ἐγώ, ὥσπερ πίνακα πόλιν τε καὶ ἡθὴ ἀνθρώπων πρῶτον μὲν καθαρὰν ποιήσειαν ἂν, ὃ οὐ πάνυ ῥάδιον· ἀλλ' οὖν οἶσθ' ὅτι τούτῳ ἂν εὐθὺς τῶν ἄλλων διενέγκοιεν², τῷ μήτε ἰδιώτου μήτε πόλεως ἐθέλῃσαι ἂν ἄψασθαι μηδὲ γράφειν νόμους, πρὶν ἢ παραλαβεῖν καθαρὰν ἢ αὐτοῖς ποιῆσαι. Καὶ ὁρθῶς γ', ἔφη. Οὐκοῦν μετὰ ταῦτα οἶε ὑπογράψασθαι

¹ ἀδικούμενα Ξ¹ q: ἀδικούμενον Α.

² διενέγκοιεν q: διενεγκέιν Α.

Β ἂν τὸ σχῆμα τῆς πολιτείας; Τί μὴν; Ἐπειτα, οἶμαι, ἀπεργαζόμενοι πυκνὰ ἂν ἐκατέρωσε¹ ἀποβλέποινεν, πρὸς τε τὸ φύσει δίκαιον καὶ καλὸν καὶ σῶφρον καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα καὶ πρὸς ἐκείνο αὖ, ὃ² ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐμποιοῖεν, ξυμμιγνύντες τε καὶ κεραυνύντες ἐκ τῶν ἐπιτηδευμάτων τὸ ἀνδρείκελον, ἀπ' ἐκείνου τεκμαιρόμενοι, ὃ δὴ καὶ Ὅμηρος ἐκάλεσεν ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐγγιγνόμενον θεοειδές τε καὶ θεοείκελον. Ὅρθως, ἔφη. Καὶ τὸ μὲν ἂν, **Γ** οἶμαι, ἐξαλείφοινεν, τὸ δὲ πάλιν ἐγγράφοινεν, ἕως ὅ τι μάλιστα ἀνθρώπεια ἦθῃ εἰς ὅσον ἐνδέχεται θεοφιλή ποιήσκειαν. Καλλίστη γοῦν ἂν, ἔφη, ἡ γραφή γένοιτο. Ἄρ' οὖν, ἣν δ' ἐγώ, πείθομένῃ πῃ ἐκείνους, οὓς διατεταμένους ἐφ' ἡμᾶς ἔφησθα ἵεναι, ὥς τοιοῦτός ἐστι πολιτειῶν ζωγράφος ὃν τότε ἐπηνούμεν πρὸς αὐτούς, δι' ὃν ἐκείνοι ἐχαλέπαινον, ὅτι τὰς πόλεις αὐτῷ παρεδίδομεν, καὶ τι μᾶλλον αὐτὸ νῦν ἀκούοντες πρᾶττονται; Καὶ πολὺ γε, ἢ **Δ** δ' ὅς, εἰ σωφρονοῦσιν. Πῇ γὰρ δὴ ἔξουσιν ἀμφισβητῆσαι; πότερον μὴ τοῦ ὄντος τε καὶ ἀληθείας ἐραστὰς εἶναι τοὺς φιλοσόφους; Ἀποπον μέντ' ἂν, ἔφη, εἶη. Ἀλλὰ μὴ τὴν φύσιν αὐτῶν οἰκείαν εἶναι τοῦ ἀρίστου, ἣν ἡμεῖς διήλθομεν; Οὐδὲ τοῦτο. Τί δέ; τὴν τοιαύτην τυχούσαν τῶν προσηκόντων ἐπιτηδευμάτων οὐκ ἀγαθὴν τελέως ἔσεσθαι καὶ φιλόσοφον εἶπερ τινὰ ἄλλην; ἢ ἐκείνους φήσει³ μᾶλλον, **Ε** οὓς ἡμεῖς ἀφωρίσαμεν; Οὐ δῆπου. Ἐτι οὖν ἀγριανούσι λεγόντων ἡμῶν, ὅτι πρὶν ἂν πόλεως τὸ φιλόσοφον γένος ἐγκρατὲς γένηται, οὔτε πόλει οὔτε πολίταις κακῶν παῦλα ἔσται, οὐδὲ ἡ πολιτεία, ἣν μυθολογοῦμεν λόγῳ, ἔργῳ τέλος λήψεται; Ἴσως, ἔφη, ἦττον. Βούλει οὖν, ἣν δ' ἐγώ, μὴ ἦττον φῶμεν αὐτούς, ἀλλὰ παντάπασιν πρᾶτους γεγρονέναι **502** καὶ πεπεῖσθαι, ἵνα | εἰ μὴ τι ἄλλο, αἰσχυριθέντες ὁμολογήσωσιν; Πάννυ μὲν οὖν, ἔφη.

¹ ἐκατέρωσε γ: ἐκατέρως Α.
nos: φήσκειν Α. Cf. 347 Α.

² ὃ Ξ et corr. γ: τὸ Α.

³ φήσει

XIV. Οὗτοι μὲν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, τοῦτο πεπεισμένοι ἔστων· τοῦδε δὲ πέρι τις ἀμφισβητήσει, ὥς οὐκ ἂν τύχοιεν γενόμενοι βασιλέων ἔκγονοι ἢ δυναστῶν τὰς φύσεις φιλόσοφοι; Οὐδ' ἂν εἷς, ἔφη. Τοιούτους δὲ γενομένους ὥς πολλὴ ἀνάγκη διαφθαρήναι, ἔχει τις λέγειν; ὥς μὲν γὰρ χαλεπὸν σωθῆναι, καὶ ἡμεῖς ξυγχωροῦμεν· ὥς δὲ ἐν παντὶ τῷ χρόνῳ τῶν πάντων οὐδέποτε οὐδ' ἂν εἷς σωθείη, B ἔσθ' ὅστις ἀμφισβητήσει¹; Καὶ πῶς; Ἀλλὰ μήν, ἦν δ' ἐγώ, εἷς ἱκανὸς γενόμενος, πόλιν ἔχων πειθομένην, πάντ' ἐπιτελέσαι τὰ νῦν ἀπιστούμενα. Ἰκανὸς γάρ, ἔφη. Ἄρχοντος γάρ που, ἦν δ' ἐγώ, τιθέντος τοὺς νόμους καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα, ἃ διεληλύθαμεν, οὐ δῆπου ἀδύνατον ἐθέλειν ποιεῖν τοὺς πολίτας. Οὐδ' ὁπωστιοῦν. Ἀλλὰ δι᾽ ἅπερ ἡμῖν δοκεῖ, δόξαι καὶ ἄλλοις θαυμαστόν τι καὶ ἀδύνατον; Οὐκ οἶμαι ἔγωγε, ἦ δ' ὅς. Καὶ μὴν ὅτι γε C βέλτιστα, εἴπερ δυνατά, ἱκανῶς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, ὥς ἐγῶμαι, διήλθομεν. Ἰκανῶς γάρ. Νῦν δὴ, ὥς ἔοικεν, ξυμβαίνει ἡμῖν περὶ τῆς νομοθεσίας ἄριστα μὲν εἶναι ἃ λέγομεν, εἰ γένοιτο, χαλεπὰ δὲ γενέσθαι, οὐ μέντοι ἀδύνατά γε. Ξυμβαίνει γάρ, ἔφη.

XV. Οὐκοῦν ἐπειδὴ τοῦτο μόγισ τέλος ἔσχεν, τὰ ἐπίλοιπα δὴ μετὰ τοῦτο λεκτέον, τίνα τρόπον ἡμῖν καὶ D ἐκ τίνων μαθημάτων τε καὶ ἐπιτηδευμάτων οἱ σωτῆρες ἐνέσονται² τῆς πολιτείας, καὶ κατὰ ποίας ἡλικίας ἕκαστοι ἐκάστων ἀπτόμενοι; Λεκτέον μέντοι, ἔφη. Οὐδέν, ἦν δ' ἐγώ, τὸ σοφόν μοι ἐγένετο τὴν τε τῶν γυναικῶν τῆς κτήσεως δυσχέρειαν ἐν τῷ πρόσθεν παραλιπόντι καὶ παιδογονίαν καὶ τὴν τῶν ἀρχόντων κατάστασιν, εἰδότε ὥς ἐπίφθονός τε καὶ χαλεπὴ γίγνεσθαι ἢ³ παντελῶς ἀληθίς. νῦν γὰρ οὐδὲν ἡττον ἡλθεν τὸ δεῖν αὐτὰ διελθεῖν. καὶ τὰ μὲν δὴ E τῶν γυναικῶν τε καὶ παίδων πεπέρανται, τὸ δὲ τῶν

¹ ἀμφισβητήσει q: ἀμφισβητήσειε A.
H. Richards.

² ἐνέσονται A: ἐγγενήσονται

³ ἢ Ξ: ἢ A.

- ἀρχόντων ὥσπερ ἐξ ἀρχῆς μετελθεῖν δεῖ. ἐλέγομεν δ',
 503 εἰ μνημονεύεις, δεῖν αὐτοὺς φιλοπόλιδάς τε φαίνεσθαι
 βασιανιζομένους ἐν ἡδοναῖς τε καὶ λύπαις καὶ τὸ δόγμα
 τοῦτο μήτ' ἐν πόνοις μήτ' ἐν φόβοις μήτ' ἐν ἄλλῃ μηδεμίᾳ
 μεταβολῇ φαίνεσθαι ἐκβάλλοντας, ἢ τὸν ἀδυνατοῦντα
 ἀποκριτέον, τὸν δὲ πανταχοῦ ἀκήρατον ἐκβαίνοντα ὥσπερ
 χρυσὸν ἐν πυρὶ βασιανιζόμενον στατέον ἄρχοντα καὶ γέρα
 δοτέον καὶ ζῶντι καὶ τελευτήσαντι καὶ ἄθλα. τοιαῦτ' ἅττα
 ἦν τὰ λεγόμενα παρεξιόντος καὶ παρακαλυπτομένου τοῦ
 Β λόγου, πεφοβημέιου κινεῖν τὸ νῦν παρόν. Ἀληθέστατα.
 ἔφη, λέγεις· μέμνημαι γάρ. Ὅκνος γάρ, ἔφην, ὦ φίλε,
 ἐγώ, εἰπεῖν τὰ νῦν ἀποτετολμημένα· νῦν δὲ τοῦτο μὲν
 τετολμήσθω εἰπεῖν, ὅτι τοὺς ἀκριβεστάτους φύλακας
 φιλοσύφους δεῖ καθιστάναι. Εἰρήσθω γάρ, ἔφη. Νόησον
 δὴ, ὡς εἰκότως ὀλίγοι ἔσονται σοι. ἦν γὰρ διήλθομεν
 φύσιν δεῖν ὑπάρχειν αὐτοῖς, εἰς ταῦτ' οὖν συμφύεσθαι αὐτῆς
 τὰ μέρη ὀλιγάκις ἐθέλει, τὰ πολλὰ δὲ διεσπασμένη φύεται.
 C Πῶς, ἔφη, λέγεις; Εὐμαθεῖς καὶ μνήμονες καὶ ἀγχίνοι καὶ
 ὀξεῖς καὶ ὅσα ἄλλα τοιούτοις ἔπεται οἷσθ' ὅτι οὐκ ἐθέ-
 λουσιν ἅμα φύεσθαι νεανικοί τε καὶ μεγαλοπρεπεῖς τὰς
 διανοίας καὶ¹ οἷοι κοσμίως μετὰ ἡσυχίας καὶ βεβαιότητος
 ἐθέλουν ζῆν, ἀλλ' οἱ τοιοῦτοι ὑπὸ ὀξύτητος φέρονται ὅπῃ
 ἂν τύχωσιν, καὶ τὸ βέβαιον ἅπαν αὐτῶν ἐξοίχεται.
 Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις. Οὐκοῦν τὰ βέβαια αὖ ταῦτα ἦθη
 καὶ οὐκ εὐμετάβολα, οἷς ἂν τις μᾶλλον ὥς πιστοῖς χρή-
 D σαιτο, καὶ ἐν τῷ πολέμῳ πρὸς τοὺς φόβους δυσκίνητα
 ὄντα πρὸς τὰς μαθήσεις αὖ ποιεῖ ταῦτόν· δυσκινήτως ἔχει
 καὶ δυσμαθῶς ὥσπερ ἀπονευαρκωμένα, καὶ ὕπνου τε καὶ
 χάσμης ἐμπίμπλονται, ὅταν τι δέῃ τοιοῦτον διαπονεῖν.
 Ἔστι ταῦτα, ἔφη. Ἡμεῖς δέ γε ἔφαμεν ἀμφοτέρων δεῖν εὖ
 τε καὶ καλῶς μετέχειν, ἢ μήτε παιδείας τῆς ἀκριβεστάτης

¹ καὶ ante οἷοι Heindorf: ante νεανικοί codd.

δεῖν αὐτῷ μεταδιδόναι μήτε τιμῆς μήτε ἀρχῆς. Ὅρθως, ἦ δ' ὅς. Οὐκοῦν σπάνιον αὐτὸ οἷε ἔσεσθαι; Πῶς δ' οὐ; Βασανιστέον δὴ ἔν τε οἷς τότε ἐλέγομεν πόνοις τε καὶ Ε φόβοις καὶ ἡδοναῖς, καὶ ἔτι δὴ ὃ τότε παρῆμεν νῦν λέγομεν, ὅτι καὶ ἐν μαθήμασι πολλοῖς γυμνάζειν δεῖ σκοποῦντας εἰ καὶ τὰ μέγιστα μαθήματα δυνατὴ ἔσται ἐνεγκεῖν, εἴτε καὶ ἀπο|δειλιάσει, ὥσπερ οἱ ἐν τοῖς ἄθλοις¹ ἀποδειλιῶντες. 504 Πρέπει γε τοι δὴ, ἔφη, οὕτω σκοπεῖν· ἀλλὰ ποῖα δὴ λέγεις μαθήματα μέγιστα;

XVI. Μνημονεύεις μὲν που, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι τριπτὰ εἶδη ψυχῆς διαστησάμενοι ξυνεβιβάζομεν δικαιοσύνης τε πέρι καὶ σωφροσύνης καὶ ἀνδρείας καὶ σοφίας ὃ ἕκαστον εἶη. Μὴ γὰρ μνημονεύων, ἔφη, τὰ λοιπὰ ἂν εἶην δίκαιος μὴ ἀκούειν. Ἡ καὶ τὸ προρρηθὲν αὐτῶν; Τὸ ποῖον δὴ; Ἐλεγομέν που, ὅτι, ὥς μὲν δυνατὸν ἦν κάλλιστα αὐτὰ Β κατιδεῖν, ἄλλη μακροτέρα εἶη περίοδος, ἣν περιελθόντι καταφανῇ γίγνοιτο, τῶν μέντοι ἔμπροσθεν προειρημένων ἐπομένας² ἀποδείξεις οἶόν τ' εἶη προσάψαι. καὶ ὑμεῖς ἔξαρκεῖν ἔφατε, καὶ οὕτω δὴ ἐρρήθη τὰ τότε τῆς μὲν ἀκριβείας, ὥς ἐμοὶ ἐφαίνετο, ἐλλιπῆ³, εἰ δὲ ὑμῖν ἀρεσκόντως, ὑμεῖς ἂν τοῦτο εἴποιτε. Ἄλλ' ἐμοιγε, ἔφη, μετρίως· ἐφαίνετο μὴν καὶ τοῖς ἄλλοις. Ἄλλ', ὦ φίλε, ἦν δ' ἐγώ, C μέτρον τῶν τοιούτων ἀπολείπον⁴ καὶ ὅτι οὖν τοῦ ὄντος οὐ πάνυ μετρίως γίγνεται· ἀτελὲς γὰρ οὐδὲν οὐδενὸς μέτρον. δοκεῖ δ' ἐνιότέτισιν ἱκανῶς ἤδη ἔχειν καὶ οὐδὲν δεῖν⁵ περαιτέρω ζητεῖν. Καὶ μάλ', ἔφη, συχνοὶ πάσχουσιν αὐτὸ διὰ ῥαθυμίαν. Τούτου δέ γε, ἦν δ' ἐγώ, τοῦ παθήματος ἥκιστα προσδεῖ⁶ φύλακι πόλεώς τε καὶ νόμων. Εἰκός, ἦ δ' ὅς. Τὴν μακροτέραν τοίνυν, ὦ ἑταῖρε, ἔφη, περι- ιτέον τῷ τοιούτῳ, καὶ οὐχ ἥττον μαυθίνουσι πονητέον ἢ D

¹ ἄθλοις Orelli: ἄλλοις codd. ² ἐπομένας codd.: ἐχομένας Bywater.

³ ἐλλιπῆ Π: ἐλλειπῆ Α.

⁴ ἀπολείπον υ et in marg. Α²: ἀπολείπων

Α¹.

⁵ δεῖν Π: δεῖ Α.

⁶ προσδεῖ Π: προσδεῖται Α.

γυμναζομένῳ· ἢ, ὃ νῦν δὴ ἐλέγομεν, τοῦ μεγίστου τε¹ καὶ
 μάλιστα προσήκοντος μαθήματος ἐπὶ τέλος οὐποτε ἤξει.
 Οὐ γὰρ ταῦτα, ἔφη, μέγιστα, ἀλλ' ἔτι τι μείζον δικαιοσύνης
 τε καὶ ὧν διήλθομεν; Καὶ μείζον, ἦν δ' ἐγώ, καὶ αὐτῶν
 τούτων οὐχ ὑπογραφὴν δεῖ ὥσπερ νῦν θεάσασθαι, ἀλλὰ
 τὴν τελεωτάτην ἀπεργασίαν μὴ παρίεναι. ἢ οὐ γελοῖον
 Ε ἐπὶ μὲν ἄλλοις σμικροῦ ἀξίοις πᾶν ποιεῖν συντεινομένους,
 ὅπως ὅ τι ἀκριβέστατα καὶ καθαρώτατα ἔξει, τῶν δὲ
 μεγίστων μὴ μεγίστας ἀξιοῦν εἶναι καὶ τὰς ἀκριβείας;
 Καὶ μάλα, ἔφη². ὃ μέντοι μέγιστον μάθημα καὶ περὶ ὃ
 τι αὐτὸ λέγεις, οἷε τιν' ἂν σε, ἔφη, ἀφεῖναι μὴ ἐρωτήσαντα
 τί ἐστιν; Οὐ πάννυ, ἦν δ' ἐγώ· ἀλλὰ καὶ σὺ ἐρώτα.
 πάντως αὐτὸ οὐκ ὀλιγάκις ἀκήκοας, νῦν δὲ ἢ οὐκ ἐννοεῖς ἢ
 505 αὐτὸ διανοεῖ ἐμοὶ πράγματα παρέχειν ἀντιλαμβανόμενος.
 οἶμαι δὲ τοῦτο μᾶλλον, ἐπεὶ ὅτι γε ἡ τοῦ ἀγαθοῦ ἰδέα
 μέγιστον μάθημα, πολλάκις ἀκήκοας, ἢ δίκαια καὶ τᾶλλα
 προσχρησάμενα χρήσιμα καὶ ὠφέλιμα γίγνεται. καὶ νῦν
 σχεδὸν οἶσθ' ὅτι μέλλω τοῦτο λέγειν, καὶ πρὸς τούτῳ ὅτι
 αὐτὴν οὐχ ἱκανῶς ἴσμεν· εἰ δὲ μὴ ἴσμεν, ἄνευ δὲ ταύτης εἰ
 ὅ τι μάλιστα τᾶλλα ἐπισταίμεθα, οἶσθ' ὅτι οὐδὲν ἡμῖν
 Β ὄφελος, ὥσπερ οὐδ' εἰ κεκτήμεθά³ τι ἄνευ τοῦ ἀγαθοῦ. ἢ
 οἷε τι πλεόν εἶναι⁴ πᾶσαν κτῆσιν ἐκτῆσθαι, μὴ μέντοι
 ἀγαθὴν; ἢ πάντα τᾶλλα φρονεῖν ἄνευ τοῦ ἀγαθοῦ, καλὸν
 δὲ καὶ ἀγαθὸν μηδὲν φρονεῖν; Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγ', ἔφη.

XVII. Ἀλλὰ μὴν καὶ τόδε γε οἶσθα, ὅτι τοῖς μὲν
 πολλοῖς ἡδονὴ δοκεῖ εἶναι τὸ ἀγαθόν, τοῖς δὲ κομψοτέροις
 φρόνησις. Πῶς δ' οὐ; Καὶ ὅτι γε, ὦ φίλε, οἱ τοῦτο
 ἡγούμενοι οὐκ ἔχουσι δεῖξαι, ἥτις φρόνησις, ἀλλ' ἀναγκα-
 ζονται τελευτῶντες τὴν τοῦ ἀγαθοῦ φάναι. Καὶ μάλα,
 Γ ἔφη, γελοίως. Πῶς γὰρ οὐχί, ἦν δ' ἐγώ, εἰ ὀνειδίζοντές

¹ ἢ γυμναζομένῳ—τε II: om. A. ² ἔφη Ast: ἔφη, ἄξιον τὸ διανόημα
 codd. ³ κεκτήμεθά II: κεκτήμεθά A. ⁴ εἶναι Ξγ: εἰδέναι A, sed
 ὁ et ε punctis notavit A².

γε, ὅτι οὐκ ἴσμεν τὸ ἀγαθόν, λέγουσι πάλιν ὥς εἰδόσιν; φρόνησιν γὰρ αὐτό φασιν εἶναι ἀγαθοῦ ὥς αὖ ξυνιέντων ἡμῶν ὃ τι λέγουσιν, ἐπειδὴν τὸ τοῦ ἀγαθοῦ φθέγγονται ὄνομα. Ἀληθέστατα, ἔφη. Τί δέ; οἱ τὴν ἡδονὴν ἀγαθὸν ὀριζόμενοι μὴ τι ἐλάττωτος πλάνης ἔμπλεοι τῶν ἐτέρων; ἢ οὐ καὶ οὗτοι ἀναγκάζονται ὁμολογεῖν ἡδονὰς εἶναι κακὰς; Σφόδρα γε. Συμβαίνει δὴ αὐτοῖς, οἶμαι, ὁμολογεῖν ἀγαθὰ εἶναι καὶ κακὰ ταῦτά. ἢ γάρ; Τί μήν; D Οὐκοῦν ὅτι μὲν μεγάλαι καὶ πολλαὶ ἀμφισβητήσεις περὶ αὐτοῦ, φανερόν; Πῶς γὰρ οὐ; Τί δέ; τόδε οὐ φανερόν, ὥς δίκαια μὲν καὶ καλὰ πολλοὶ ἂν ἔλαιντο τὰ δοκοῦντα, καὶ μὴ ἡ¹, ὅμως ταῦτα πράττειν καὶ κεκτῆσθαι καὶ δοκεῖν, ἀγαθὰ δὲ οὐδενὶ ἔτι ἀρκεῖ τὰ δοκοῦντα κτᾶσθαι, ἀλλὰ τὰ ὄντα ζητοῦσιν, τὴν δὲ δόξαν ἐνταῦθα ἤδη πᾶς ἀτιμάζει; Καὶ μάλα, ἔφη. Ὁ δὴ διώκει μὲν ἅπαντα ψυχὴ καὶ E τούτου ἕνεκα πάντα πράττει, ἀπομαντευομένη τι εἶναι, ἀποροῦσα δὲ καὶ οὐκ ἔχουσα λαβεῖν ἱκανῶς τί ποτ' ἐστὶν οὐδὲ πίσκει χρῆσασθαι μονίμῳ, οἷα καὶ περὶ τᾶλλα, διὰ τοῦτο δὲ ἀποτυγχάνει καὶ τῶν ἄλλων εἴ τι ὄφελος ἦν, περὶ δὴ τὸ τοιοῦτον καὶ τοσοῦτον | οὕτω φῶμεν δεῖν ἐσκοτῶσθαι 506 καὶ ἐκείνους τοὺς βελτίστους ἐν τῇ πόλει, οἷς πάντα ἐγχειριοῦμεν; Ἡκιστα γ', ἔφη. Οἶμαι γοῦν, εἶπον, δίκαιά τε καὶ καλὰ ἀγνοούμενα ὅπη ποτὲ ἀγαθὰ ἐστίν, οὐ πολλοῦ τινὸς ἄξιον φύλακα κεκτῆσθαι ἂν ἑαυτῶν τὸν τοῦτο ἀγνοοῦντα, μαντεύομαι δὲ μηδένα αὐτὰ πρότερον γνῶσεσθαι ἱκανῶς. Καλῶς γάρ, ἔφη, μαντεύει. Οὐκοῦν ἡμῖν ἡ πολιτεία τελέως κεκοσμήσεται, ἐὰν ὁ τοιοῦτος αὐτὴν ἐπισκοπῇ φύλαξ, ὁ τούτων ἐπιστήμων; B

XVIII. Ἀνάγκη, ἔφη. ἀλλὰ σὺ δὴ, ὦ Σώκρατες, πρότερον ἐπιστήμην τὸ ἀγαθὸν φῆς εἶναι, ἢ ἡδονήν, ἢ ἄλλο τι παρὰ ταῦτα; Οὗτος, ἦν δ' ἐγώ, ἀνὴρ, καλῶς² ἦσθα καὶ πάλαι καταφανὴς ὅτι σοὶ οὐκ ἀποχρήσοι τὸ τοῖς ἄλλοις

¹ ἡ ΘΦr: εἷη A.² ἀνὴρ καλῶς II: ἀνὴρ καλῶς A¹: ἀνὴρ—καλὸς A².

δοκοῦν περὶ αὐτῶν. Οὐδὲ γὰρ δίκαιόν μοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, φαίνεται τὰ τῶν ἄλλων μὲν ἔχειν εἰπεῖν δόγματα, C τὸ δ' αὐτοῦ μή, τοσοῦτον χρόνον περὶ ταῦτα πραγματευόμενοι. Τί δέ; ἦν δ' ἐγώ· δοκεῖ σοι δίκαιον εἶναι περὶ ὧν τις μὴ οἶδεν λέγειν ὡς εἰδότα; Οὐδαμῶς γ', ἔφη, ὡς εἰδότα, ὡς μέντοι οἰόμενον ταῦθ' ἂ οἶεται ἐθέλειν λέγειν. Τί δέ; εἶπον· οὐκ ᾔσθησαι τὰς ἄνευ ἐπιστήμης δόξας, ὡς πᾶσαι αἰσχυραί; ὧν αἱ βέλτισται τυφλαί· ἢ δοκοῦσί τί σοι τυφλῶν διαφέρειν ὁδὸν ὁρθῶς πορευομένων οἱ ἄνευ νοῦ ἀληθές τι δοξάζοντες; Οὐδέν, ἔφη. Βούλει οὖν αἰσχυρὰ D θεάσασθαι, τυφλά τε καὶ σκολιά, ἐξὸν παρ' ἄλλων ἀκούειν φανὰ τε καὶ καλὰ; Μὴ πρὸς Διός, ἦ δ' ὅς, ὦ Σώκρατες, ὁ Γλαῦκων, ὥσπερ ἐπὶ τέλει ὧν ἀποστῆς. ἀρκέσει γὰρ ἡμῖν, κὰν ὥσπερ δικαιοσύνης πέρι καὶ σωφροσύνης καὶ τῶν ἄλλων διήλθες, οὕτω καὶ περὶ τοῦ ἀγαθοῦ διέλθης. Καὶ γὰρ ἐμοί, ἦν δ' ἐγώ, ὦ ἑταῖρε, καὶ μάλα ἀρκέσει· ἀλλ' ὅπως μὴ οὐχ οἷός τ' ἔσομαι, προθυμούμενος δὲ ἀσχημονῶν γέλωτα ὀφλήσω. ἀλλ', ὦ μακάριοι, αὐτὸ μὲν E τί ποτ' ἐστὶ τὰγαθόν, ἐάσωμεν τὸ νῦν εἶναι· πλέον γὰρ μοι φαίνεται ἢ κατὰ τὴν παροῦσαν ὁρμὴν ἐφικέσθαι τοῦ γε δοκοῦντος ἐμοὶ τὰ νῦν· ὅς δὲ ἔκγονός τε τοῦ ἀγαθοῦ φαίνεται καὶ ὁμοιότατος ἐκείνῳ, λέγειν ἐθέλω, εἰ καὶ ὑμῖν φίλον, εἰ δὲ μή, ἔαν. Ἄλλ', ἔφη, λέγε· εἰσαυθὺς γὰρ τοῦ πατρὸς ἀποτείσεις τὴν διήγησιν. Βουλοίμην ἂν, εἶπον, 507 ἐμέ τε δύνασθαι αὐτὴν | ἀποδοῦναι καὶ ὑμᾶς κομίσασθαι, ἀλλὰ μὴ ὥσπερ νῦν τοὺς τόκους μόνον. τοῦτον δὲ διὴ οὖν τὸν τόκον τε καὶ ἔκγονον αὐτοῦ τοῦ ἀγαθοῦ κομίσασθε· εὐλαβεῖσθε μέντοι, μή πη ἐξαπατήσω ὑμᾶς ἄκων, κίβδηλον ἀποδιδούς τὸν λόγον τοῦ τόκου. Εὐλαβησόμεθα, ἔφη, κατὰ δύναμιν· ἀλλὰ μόνον λέγε. Διομολογησάμενός γ', ἔφην ἐγώ, καὶ ἀναμνήσας ὑμᾶς τά τ' ἐν τοῖς ἔμπροσθεν B ῥηθέντα καὶ ἄλλοτε ἤδη πολλάκις εἰρημένα. Τὰ ποῖα; ἦ δ' ὅς. Πολλὰ καλὰ, ἦν δ' ἐγώ, καὶ πολλὰ ἀγαθὰ καὶ

ἕκαστα οὕτως εἶναί φαμέν τε καὶ διορίζομεν τῷ λόγῳ. Φαμέν γάρ. Καὶ αὐτὸ δὴ καλὸν καὶ αὐτὸ ἀγαθὸν καὶ οὕτω περὶ πάντων, ἃ τότε ὡς πολλὰ ἐτίθεμεν· πάλιν αὖ κατ' ἰδέαν μίαν ἕκαστον¹, ὡς μιᾶς οὕσης, τιθέντες, ὃ ἔστιν ἕκαστον προσαγορεύομεν. Ἔστι ταῦτα. Καὶ τὰ μὲν δι' ὁράσθαι φαμεν, νοεῖσθαι δ' οὐ, τὰς δ' αὖ ιδέας νοεῖσθαι μέν, ὁράσθαι δ' οὐ. Παντάπασι μὲν οὖν. Τῷ οὖν ὁρώμεν C ἡμῶν αὐτῶν τὰ ὁρώμενα; Τῇ ὄψει, ἔφη. Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἀκοῇ τὰ ἀκουόμενα καὶ ταῖς ἄλλαις αἰσθήσεσι πάντα τὰ αἰσθητά; Τί μήν; Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ἐννεονόη-
 κας τὸν τῶν αἰσθήσεων δημιουργὸν ὅσῳ πολυτελεστάτην τὴν τοῦ ὁρᾶν τε καὶ ὁράσθαι δύνάμιν ἐδημιούργησεν; Οὐ πάννυ, ἔφη. Ἄλλ' ὧδε σκόπει. ἔστιν ὅ τι προσδεῖ ἀκοῇ καὶ φωνῇ γένους ἄλλου εἰς τὸ τὴν μὲν ἀκούειν, τὴν δὲ ἀκούεσθαι, ὃ ἐὰν μὴ παραγένηται τρίτον, ἢ μὲν οὐκ D ἀκούσεται, ἢ δὲ οὐκ ἀκουσθήσεται; Οὐδενός, ἔφη. Οἶμαι δέ γε, ἦν δ' ἐγώ, οὐδ' ἄλλαις πολλαῖς, ἵνα μὴ εἴπω ὅτι οὐδεμιᾷ, τοιούτου προσδεῖ οὐδενός. ἢ σὺ τινα ἔχεις εἰπεῖν; Οὐκ ἔγωγε, ἢ δ' ὅς. Τὴν δὲ τῆς ὄψεως καὶ τοῦ ὁρατοῦ οὐκ ἐννοεῖς ὅτι προσδεῖται; Πῶς; Ἐνούσης που ἐν ὅμμασιν ὄψεως καὶ ἐπιχειροῦντος τοῦ ἔχοντος χρῆσθαι αὐτῇ, παρούσης δὲ χροᾶς ἐν αὐτοῖς², ἐὰν μὴ παραγένηται γένος τρίτον ἰδίᾳ ἐπ' αὐτὸ τοῦτο πεφυκός, οἶσθα, ὅτι ἢ τε ὄψις E οὐδὲν ὄψεται τά τε χρώματα ἔσται ἀόρατα. Τίνος δὴ³ λέγεις, ἔφη, τούτου; Ὁ δὴ σὺ³ καλεῖς, ἦν δ' ἐγώ, φῶς. Ἀληθῇ, ἔφη, λέγεις. Οὐ σμικρᾷ ἄρα ιδέᾳ ἢ τοῦ ὁρᾶν αἰσθησις καὶ ἢ τοῦ ὁράσθαι δύναμις τῶν ἄλλων ξυζείξεων 508 τιμιωτέρῳ ζυγῷ ἐζύγησαν, εἴπερ μὴ ἄτιμον τὸ φῶς. Ἀλλὰ μήν, ἔφη, πολλοῦ γε δεῖ ἄτιμον εἶναι.

¹ ἕκαστον nos: ἐκάστων codd. ² αὐτοῖς codd.: αὖ τοῖς <ὁρατοῖς>

H. Richards. Suspicion excidisse <τοῖς ὁρωμένοις>: cf. 508 C, 509 B.

³ σὺ—ὁρώμενα (515 D) om. Π, duobus excisis foliis.

⁴ δὴ codd.: αὖ

δεῖν?

XIX. Τίνα οὖν ἔχεις αἰτιάσασθαι τῶν ἐν οὐρανῷ θεῶν τούτου κύριον, οὗ ἡμῖν τὸ φῶς ὄψιν τε ποιεῖ ὁρᾶν ὃ τι κάλλιστα καὶ τὰ ὀρώμενα ὀρᾶσθαι; "Ουνπερ καὶ σύ, ἔφη, καὶ οἱ ἄλλοι· τὸν ἥλιον γὰρ δῆλον ὅτι ἐρωτᾷς. Ἄρ' οὖν ὧδε πέφυκεν ὄψις πρὸς τοῦτον τὸν θεόν; Πῶς; Οὐκ ἔστιν ἥλιος ἢ ὄψις οὔτε αὐτὴ οὔτ' ἐν ᾧ ἐγγίγνεται, ὃ δὴ B καλοῦμεν ὕμμα. Οὐ γὰρ οὖν. Ἄλλ' ἡλιοειδέστατόν γε οἶμαι τῶν περὶ τὰς αἰσθήσεις ὀργάνων. Πολύ γε. Οὐκοῦν καὶ τὴν δύναμιν, ἣν ἔχει, ἐκ τούτου ταμειομένην ὥσπερ ἐπίρρυτον κέκτηται; Πάνυ μὲν οὖν. Ἄρ' οὖν οὐ καὶ ὁ ἥλιος ὄψις μὲν οὐκ ἔστιν, αἷτιος δ' ὣν αὐτῆς ὀράται ὑπ' αὐτῆς ταύτης; Οὕτως, ἢ δ' ὅς. Τοῦτον τοίνυν, ἣν δ' ἐγώ, φάναι με λέγειν τὸν τοῦ ἀγαθοῦ ἔκγονον, ὃν τὰγαθὸν C ἐγέννησεν ἀνάλογον ἑαυτῷ, ὃ τί περ αὐτὸ ἐν τῷ νοητῷ τόπῳ πρὸς τε νοῦν καὶ τὰ νοούμενα, τοῦτο τοῦτον ἐν τῷ ὀρατῷ πρὸς τε ὄψιν καὶ τὰ ὀρώμενα. Πῶς; ἔφη· ἔτι διέλθέ μοι. Ὁφθαλμοί, ἣν δ' ἐγώ, οἶσθ' ὅτι ὅταν μηκέτι ἐπ' ἐκεῖνά τις αὐτοὺς τρέπη, ὧν ἂν τὰς χροᾶς τὸ ἡμερινὸν φῶς ἐπέχη, ἀλλὰ ὧν νυκτερινὰ φέγγη, ἀμβλυώττουςί τε καὶ ἐγγὺς φαίνονται τυφλῶν, ὥσπερ οὐκ ἐνούσης καθαρᾶς ὄψεως. Καὶ μάλα, ἔφη. "Οταν δέ γ', οἶμαι, ὧν ὁ D ἥλιος καταλάμπει, σαφῶς ὀρώσι, καὶ τοῖς αἰτοῖς τούτοις ὕμμασιν ἐνούσα φαίνεται. Τί μήν; Οὕτω τοίνυν καὶ τὸ τῆς ψυχῆς ὧδε τόει· ὅταν μὲν, οὗ καταλάμπει ἀλήθειά τε καὶ τὸ ὄν, εἰς τοῦτο ἀπερείσῃται, ἐνόησέν τε καὶ ἔγνω αὐτὸ καὶ νοῦν ἔχειν φαίνεται· ὅταν δὲ εἰς τὸ τῷ σκότῳ κεκραμένον, τὸ γιγνόμενόν τε καὶ ἀπολλύμενον, δοξάζει τε καὶ ἀμβλυώττει ἄνω καὶ κάτω τὰς δόξας μεταβάλλον καὶ ἔοικεν αὐτὸν οὐκ ἔχοντι. Ἐοικε γάρ. Τοῦτο τοίνυν τὸ E τὴν ἀλήθειαν παρέχον τοῖς γιγνωσκομένοις καὶ τῷ γιγνώσκοντι τὴν δύναμιν ἀποδιδόν τὴν τοῦ ἀγαθοῦ ἰδέαν φάθι εἶναι, ὡς γιγνωσκομένην¹ μὲν διὰ νοῦ², αἰτίαν δ' ἐπιστήμης

¹ γιγνωσκομένην Van Heusde: γιγνωσκομένης A.

² διὰ νοῦ Ξ: διανοοῦ A.

οὔσαν καὶ ἀληθείας¹. οὕτω δὲ καλῶν ἀμφοτέρων ὄντων γνῶσεώς τε καὶ ἀληθείας, ἄλλο καὶ κάλλιον ἔτι τούτων ἡγούμενος αὐτὸ ὀρθῶς ἡγήσει· ἐπιστήμην δὲ καὶ ἀλήθειαν ὥσπερ ἐκεῖ φῶς τε | καὶ ὄψιν ἡλιοειδῇ μὲν νομίζειν ὀρθόν, 509 ἥλιον δ' ἡγεῖσθαι οὐκ ὀρθῶς ἔχει, οὕτω καὶ ἐνταῦθα ἀγαθοειδῇ μὲν νομίζειν ταῦτ' ἀμφοτέρα ὀρθόν, ἀγαθὸν δὲ ἡγεῖσθαι ὁπότερον αὐτῶν οὐκ ὀρθόν, ἀλλ' ἔτι μειζόνως τιμητέον τὴν τοῦ ἀγαθοῦ ἔξιν. Ἀμήχανον κάλλος, ἔφη, λέγεις, εἰ ἐπιστήμην μὲν καὶ ἀλήθειαν παρέχει, αὐτὸ δ' ὑπὲρ ταῦτα κάλλει ἐστίν· οὐ γὰρ δήπου σύ γε ἡδονὴν αὐτὸ λέγεις. Εὐφήμει, ἦν δ' ἐγώ· ἀλλ' ὥδε μᾶλλον τὴν εἰκόνα αὐτοῦ ἔτι ἐπισκόπει. Πῶς; Τὸν ἥλιον τοῖς Β ὀρωμένοις οὐ μόνον, οἶμαι, τὴν τοῦ ὀράσθαι δύναμιν παρέχειν φήσεις, ἀλλὰ καὶ τὴν γένεσιν καὶ αὔξην καὶ τροφήν, οὐ γένεσιν αὐτὸν ὄντα. Πῶς γάρ; Καὶ τοῖς γιγνωσκομένοις τοίνυν μὴ μόνον τὸ γιγνώσκεσθαι φάναι ὑπὸ τοῦ ἀγαθοῦ παρεῖναι, ἀλλὰ καὶ τὸ εἶναί τε καὶ τὴν οὐσίαν ὑπ' ἐκείνου αὐτοῖς προσεῖναι, οὐκ οὐσίας ὄντος τοῦ ἀγαθοῦ, ἀλλ' ἔτι ἐπέκεινα τῆς οὐσίας πρεσβεῖα καὶ δυνάμει ὑπερέχοντος.

XX. Καὶ ὁ Γλαύκων μάλα γελοῖως, Ἄπολλον, ἔφη, C δαιμονίας ὑπερβολῆς. Σὺ γάρ, ἦν δ' ἐγώ, αἴτιος, ἀναγκάζων τὰ ἐμοὶ δοκοῦντα περὶ αὐτοῦ λέγειν. Καὶ μηδαμῶς γ', ἔφη, παύσῃ, εἰ μή τι, ἀλλὰ² τὴν περὶ τὸν ἥλιον ὁμοιότητα αὐτὸ διεξιῶν, εἴ πῃ ἀπολείπεις. Ἀλλὰ μήν, εἶπον, συχνά γε ἀπολείπω. Μηδὲ σμικρὸν τοίνυν, ἔφη, παραλίπῃς. Οἶμαι μὲν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ πολὺ· ὅμως δέ, ὅσα γ' ἐν τῷ παρόντι δυνατὸν, ἐκὼν οὐκ ἀπολείψω. Μὴ γάρ, ἔφη. Νόησον τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ὥσπερ λέγομεν, δύο D αὐτῶ εἶναι, καὶ βασιλεύειν τὸ μὲν νοητοῦ γένους τε καὶ τόπου, τὸ δ' αὖ ὁρατοῦ, ἵνα μὴ οὐρανοῦ³ εἰπὼν δόξω σοι

¹ αἰτίαν—ἀληθείας post εἶναι habent codd.: transposuit Van Heusde.

² ἀλλὰ Ξ q: ἄλλα A.

³ οὐρανοῦ Ξ q: οὐρανὸν A.

σοφίζεσθαι περὶ τὸ ὄνομα. ἀλλ' οὖν ἔχεις ταῦτα διττὰ εἶδη, ὁρατὸν, νοητόν; Ἔχω. Ὡσπερ τοίνυν γραμμὴν δίχα τετμημένην λαβὼν ἄνισα τμήματα πάλιν τέμνε ἐκάτερον τὸ¹ τμήμα ἀνὰ τὸν αὐτὸν λόγον, τό τε τοῦ ὁρωμένου γένους καὶ τὸ τοῦ νοουμένου, καὶ σοι ἔσται σαφηνεία καὶ ἀσαφεία

Ε πρὸς ἄλληλα ἐν μὲν τῷ ὁρωμένῳ τὸ μὲν ἕτερον τμήμα
510 εἰκόνες. λέγω δὲ τὰς εἰκόνας πρῶτον μὲν τὰς σκιάς, ἔπειτα
τὰ ἐν τοῖς ὕδασι φαντάσματα καὶ ἐν τοῖς ὅσα πυκνά τε
καὶ λεῖα καὶ φανὰ ξυνέστηκεν, καὶ πᾶν τὸ τοιοῦτον, εἰ
κατανοεῖς. Ἀλλὰ κατανοῶ. Τὸ τοίνυν ἕτερον τίθει ὧ
τοῦτο ἔοικεν, τά τε περὶ ἡμᾶς ζῶα καὶ πᾶν τὸ φυτευτὸν
καὶ τὸ σκευαστὸν ὅλον γένος. Τίθημι, ἔφη. Ἡ καὶ ἐθέλοις
ἂν αὐτὸ φάναι, ἣν δ' ἐγώ, διηρῆσθαι ἀληθεία τε καὶ μή, ὥς
τὸ δοξαστὸν πρὸς τὸ γνωστόν, οὕτω τὸ ὁμοιωθὲν πρὸς τὸ

Β ὧ ὁμοιώθη; Ἐγωγ', ἔφη, καὶ μάλα. Σκόπει δὴ αὖ καὶ
τὴν τοῦ νοητοῦ τομὴν ἢ τμητέον. Πῆ; Ἡ τοὺς μὲν αὐτοῦ
τοῖς τότε μιμηθεῖσιν ὥς εἰκόσιν χρωμένῃ ψυχῇ ζητεῖν
ἀναγκάζεται ἐξ ὑποθέσεων οὐκ ἐπ' ἀρχὴν πορευομένη,
ἀλλ' ἐπὶ τελευτήν, τὸ δ' αὖ ἕτερον² ἐπ' ἀρχὴν ἀνυπόθετον
ἐξ ὑποθέσεως ἰοῦσα καὶ ἄνευ τῶν περὶ³ ἐκεῖνο εἰκόνων
αὐτοῖς εἶδεσι δι' αὐτῶν τὴν μέθοδον ποιουμένη. Ταῦτ',
ἔφη, ἂ λέγεις, οὐχ ἱκανῶς ἔμαθον. Ἀλλ' αὖθις, ἣν δ' ἐγώ·

Γ ῥᾶον γὰρ τούτων προειρημένων μαθήσει. οἶμαι γάρ σε
εἰδέναι, ὅτι οἱ περὶ τὰς γεωμετρίας τε καὶ λογισμοὺς καὶ
τὰ τοιαῦτα πραγματευόμενοι, ὑποθέμενοι τό τε περιττὸν
καὶ τὸ ἄρτιον καὶ τὰ σχήματα καὶ γωνιῶν τριττὰ εἶδη καὶ
ἄλλα τούτων ἀδελφὰ καθ' ἐκάστην μέθοδον, ταῦτα μὲν
ὥς εἰδότες, ποιησάμενοι ὑποθέσεις αὐτά, οὐδένα λόγον
οὔτε αὐτοῖς οὔτε ἄλλοις ἔτι ἀξιούσι περὶ αὐτῶν διδόναι
Δ ὥς παντὶ φανερῶν, ἐκ τούτων δ' ἀρχόμενοι τὰ λοιπὰ
ἤδη διεξιόντες τελευτῶσιν ὁμολογουμένως ἐπὶ τοῦτο, οὐ

¹ τὸ Ξ q: om. A.
ῶνπερ A.

² ἕτερον Ast: ἕτερον τὸ codd.

³ τῶν περὶ q:

ἂν ἐπὶ σκέψιν ὀρμήσωσι. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη, τοῦτό γε οἶδα. Οὐκοῦν καὶ ὅτι τοῖς ὀρωμένοις εἴδεσι προσχρῶνται καὶ τοὺς λόγους περὶ αὐτῶν ποιοῦνται, οὐ περὶ τούτων διανοοῦμενοι, ἀλλ' ἐκείνων πέρι, οἷς ταῦτα ἔοικε, τοῦ τετραγώνου αὐτοῦ ἔνεκα τοὺς λόγους ποιούμενοι καὶ διαμέτρου αὐτῆς, ἀλλ' οὐ ταύτης, ἣν γράφουσιν, καὶ τᾷλλα οὕτως, αὐτὰ μὲν ταῦτα, ἃ πλάττουσιν τε καὶ γράφουσιν, Ε ὦν καὶ σκιαὶ καὶ ἐν ὕδασιν εἰκόνες εἰσὶν, τούτοις μὲν ὡς εἰκόσιν αὖ χρώμενοι, ζητοῦντες δὲ¹ αὐτὰ ἐκεῖνα ἰδεῖν, ἃ οὐκ ἂν ἄλλως ἴδοι τις | ἢ τῇ διανοίᾳ. Ἀληθῆ, ἔφη, 511 λέγεις.

XXI. Τοῦτο τοίνυν νοητὸν μὲν τὸ εἶδος ἔλεγον, ὑποθέσσει δ' ἀναγκαζομένην ψυχὴν χρῆσθαι περὶ τὴν ζήτησιν αὐτοῦ, οὐκ ἐπ' ἀρχὴν ἰοῦσαν, ὡς οὐ δυναμένη τῶν ὑποθέσεων ἀνωτέρω ἐκβαίνειν, εἰκόσι δὲ χρωμένην αὐτοῖς τοῖς ὑπὸ τῶν κάτω ἀπεικασθεῖσιν καὶ ἐκείνοις πρὸς ἐκεῖνα ὡς ἐναργέσι δεδοξασμένοις τε καὶ τετιμημένοις. Μανθάνω, ἔφη, ὅτι τὸ ὑπὸ ταῖς γεωμετρίαις τε καὶ ταῖς Β ταύτης ἀδελφαῖς τέχναις λέγεις. Τὸ τοίνυν ἕτερον μάνθανε τμήμα τοῦ νοητοῦ λέγοντά με τοῦτο, οὐδ' αὐτὸς ὁ λόγος ἵπτεται τῇ τοῦ διαλέγεσθαι δυνάμει, τὰς ὑποθέσεις ποιούμενος οὐκ ἀρχάς, ἀλλὰ τῷ ὄντι ὑποθέσεις, οἷον ἐπιβάσεις τε καὶ ὀρμάς, ἵνα μέχρι τοῦ ἀνυποθέτου ἐπὶ τὴν τοῦ παντὸς ἀρχὴν ἴων, ἀψάμενος αὐτῆς, πάλιν αὖ ἐχόμενος τῶν ἐκείνης ἐχομένων, οὕτως ἐπὶ τελευτὴν καταβαίνει αἰσθητῷ παντάπασιν οὐδενὶ προσχρῶμενος, ἀλλ' Γ εἴδεσιν αὐτοῖς δι' αὐτῶν², καὶ τελευτᾷ εἰς εἶδη. Μανθάνω, ἔφη, ἱκανῶς μὲν οὐ· δοκεῖς γάρ μοι συχνὸν ἔργον λέγειν· ὅτι μέντοι βούλει διορίζειν σαφέστερον εἶναι τὸ ὑπὸ τῆς τοῦ διαλέγεσθαι ἐπιστήμης τοῦ ὄντος τε καὶ νοητοῦ θεωρούμενον ἢ τὸ ὑπὸ τῶν τεχνῶν καλουμένων, αἷς αἰ ὑποθέσεις ἀρχαὶ καὶ διανοίᾳ μὲν ἀναγκάζονται ἀλλὰ μὴ

¹ δὲ ν: τε Α.² αὐτῶν nos: αὐτῶν εἰς αὐτὰ Α.

D αἰσθήσεσιν αὐτὰ θεᾶσθαι οἱ θεώμενοι, διὰ δὲ τὸ μὴ ἐπ'
 ἀρχὴν ἀνελθόντες σκοπεῖν, ἀλλ' ἐξ ὑποθέσεων, νοῦν οὐκ
 ἴσχειν περὶ αὐτὰ δοκοῦσί σοι, καίτοι νοητῶν ὄντων μετὰ
 ἀρχῆς. Διάνοιαν δὲ καλεῖν μοι δοκεῖς τὴν τῶν γεωμετρικῶν
 τε καὶ τὴν τῶν τοιούτων ἕξιν, ἀλλ' οὐ νοῦν, ὥς μεταξύ τι
 δόξης τε καὶ νοῦ τὴν διάνοιαν οὔσαν. Ἰκανώτατα, ἣν δ'
 ἐγώ, ἀπεδέξω. καί μοι ἐπὶ τοῖς τέτταρσι τμήμασι τέτταρα
 ταῦτα παθήματα ἐν τῇ ψυχῇ γιγνόμενα λαβέ, νόησιν μὲν
 E ἐπὶ τῷ ἀνωτάτῳ, διάνοιαν δὲ ἐπὶ τῷ δευτέρῳ, τῷ τρίτῳ δὲ
 πίστιν ἀπόδος καὶ τῷ τελευταίῳ εἰκασίαν, καὶ τάξον αὐτὰ
 ἀνὰ λόγον, ὥσπερ ἐφ' οἷς ἔστιν ἀληθείας μετέχει¹, οὕτω
 ταῦτα σαφηνείας ἡγησάμενος μετέχειν. Μανθάνω, ἔφη.
 καὶ ξυγχωρῶ καὶ τάττω ὥς λέγεις.

¹ μετέχει corr. q²: μετέχειν A.

Ζ.

I. Μετὰ ταῦτα δὴ, εἶπον, ἀπείκασον τοιούτῳ πάθει 514
 τὴν ἡμετέραν φύσιν παιδείας τε πέρι καὶ ἀπαιδευσίας. ἰδὲ
 γὰρ ἀνθρώπους οἷον ἐν καταγείῳ οἰκῇσιν σπηλαιώδει
 ἀναπεπταμένην πρὸς τὸ φῶς τὴν εἴσοδον ἐχούσῃ μακρὰν
 παρ' ἅπαν τὸ σπήλαιον, ἐν ταύτῃ ἐκ παίδων ὄντας ἐν
 δεσμοῖς καὶ τὰ σκέλη καὶ τοὺς αὐχένας, ὥστε μένειν τε
 αὐτοὺς εἷς τε τὸ πρόσθεν μόνον ὁρᾶν, κύκλῳ δὲ τὰς Β
 κεφαλὰς ὑπὸ τοῦ δεσμοῦ ἀδυνάτους περιάγειν, φῶς δὲ
 αὐτοῖς πυρὸς ἄνωθεν καὶ πόρρωθεν καόμενον ὁπίσθεν
 αὐτῶν, μεταξὺ δὲ τοῦ πυρὸς καὶ τῶν δεσμωτῶν ἐπάνω
 ὁδόν, παρ' ἣν ἰδὲ τειχίον παρῳκοδομημένον, ὥσπερ τοῖς
 θαυματοποιοῖς πρὸ τῶν ἀνθρώπων πρόκειται τὰ παρα-
 φράγματα, ὑπὲρ ὧν τὰ θαύματα δεικνύασιν. Ὅρῳ, ἔφη.
 "Οῦρα τοίνυν παρὰ τοῦτο τὸ τειχίον φέροντας ἀνθρώπους
 σκευή τε παντοδαπὰ ὑπερέχοντα τοῦ τειχίου καὶ ἀνδριάν-
 τας | καὶ ἄλλα ζῶα λίθινά τε καὶ ξύλινα καὶ παντοῖα 515
 εἰργασμένα, οἷον εἰκός, τοὺς μὲν φθεγγομένους, τοὺς δὲ
 σιγῶντας τῶν παραφερόντων. "Ατοπον, ἔφη, λέγεις εἰκόνα
 καὶ δεσμώτας ἀτόπους. Ὅμοίους ἡμῖν, ἦν δ' ἐγώ· τοὺς
 γὰρ τοιούτους πρῶτον μὲν ἑαυτῶν τε καὶ ἀλλήλων οἶει ἄν-
 τι ἑωρακέναι ἄλλο πλὴν τὰς σκιὰς τὰς ὑπὸ τοῦ πυρὸς εἰς
 τὸ καταντικρὺ αὐτῶν τοῦ σπηλαίου προσπιπτούσας; Πῶς

- Β** γάρ, ἔφη, εἰ ἀκινήτους γε τὰς κεφαλὰς ἔχειν ἡναγκασμένοι εἶεν διὰ βίου; Τί δὲ τῶν παραφερομένων; οὐ ταῦτον τοῦτο; Τί μήν; Εἰ οὖν διαλέγεσθαι οἰοί τ' εἶεν πρὸς ἀλλήλους, οὐ ταῦτα¹ ἡγεί ἂν τὰ παριόντα² αὐτοὺς νομίζειν ὀνομάζειν, ἥπερ ὀρώεν; Ἀνάγκη. Τί δ'; εἰ καὶ ἡχὼ τὸ δεσμωτήριον ἐκ τοῦ καταντικρὺ ἔχοι, ὅποτε τις τῶν παριόντων φθέγξαιτο, οἷε ἂν ἄλλο τι αὐτοὺς ἡγεῖσθαι τὸ φθεγγόμενον ἢ τὴν παριούσαν σκιάν; Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγ',
- Γ** ἔφη. Παντάπασι δὴ, ἦν δ' ἐγώ, οἱ τοιοῦτοι οὐκ ἂν ἄλλο τι νομίζοιεν τὸ ἀληθὲς ἢ τὰς τῶν σκευαστῶν σκιάς. Πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη. Σκόπει δὴ, ἦν δ' ἐγώ, αὐτῶν λύσιν τε καὶ ἴασιν τῶν δεσμῶν καὶ τῆς ἀφροσύνης, οἷα τις ἂν εἴη, εἰ φύσει τοιάδε ξυμβαίνοι αὐτοῖς· ὅποτε τις λυθείη καὶ ἀναγκάζοιτο ἐξαίφνης ἀνίστασθαι τε καὶ περιάγειν τὸν αὐχένα καὶ βαδίζειν καὶ πρὸς τὸ φῶς ἀναβλέπειν, πάντα δὲ ταῦτα ποιῶν ἀλγοῖ τε καὶ διὰ τὰς μαρμαρυγὰς ἀδυνατοῖ
- Δ** καθορᾶν ἐκεῖνα, ὧν τότε τὰς σκιάς ἑώρα, τί ἂν οἷε αὐτὸν εἰπεῖν, εἴ τις αὐτῷ λέγοι, ὅτι τότε μὲν ἑώρα φλυαρίας, νῦν δὲ μᾶλλον τι ἐγγυτέρω <ὦν>³ τοῦ ὄντος καὶ πρὸς μᾶλλον ὄντα τετραμμένος ὀρθότερον βλέπει⁴, καὶ δὴ καὶ⁵ ἕκαστον τῶν παριόντων δεικνὺς αὐτῷ ἀναγκάζοι ἐρωτῶν ἀποκρίνεσθαι ὅ τι ἔστιν; οὐκ οἷε αὐτὸν ἀπορεῖν τε ἂν καὶ ἡγεῖσθαι τὰ τότε ὀρώμενα ἀληθέστερα ἢ τὰ νῦν δεικνύμενα; Πολύ γ', ἔφη.

II. Οὐκοῦν καὶ εἰ πρὸς αὐτὸ τὸ φῶς ἀναγκάζοι αὐτὸν **Ε** βλέπειν, ἀλγεῖν τε ἂν τὰ ὄμματα καὶ φεύγειν ἀποστρεφόμενον πρὸς ἐκεῖνα, ἃ δύναται καθορᾶν, καὶ νομίζειν ταῦτα τῷ ὄντι σαφέστερα τῶν δεικνυμένων; Οὕτως, ἔφη. Εἰ δέ, ἦν δ' ἐγώ, ἐντεῦθεν ἔλκοι τις αὐτὸν βία διὰ τραχείας τῆς ἀναβάσεως καὶ ἀνάντους καὶ μὴ ἀνείη πρὶν ἐξελκύσειεν εἰς τὸ τοῦ ἡλίου φῶς, εἶρα οὐχὶ ὀδυνᾶσθαι τε ἂν καὶ

¹ ταῦτα Ξ q: ταῦτα A. ² παριόντα Flor. T: παρόντα A. ³ <ὦν> H. Richards: om. codd. ⁴ βλέπει q: βλέπει A. ⁵ καὶ Ξ q: om. A.

ἀνανακτεῖν ἐλκόμενον, καὶ ἐπειδὴ πρὸς τὸ φῶς | ἔλθοι, 516
 αὐγῆς ἂν ἔχοντα τὰ ὄμματα μεστὰ ὀράν οὐδ' ἂν ἐν
 δύνασθαι τῶν νῦν λεγομένων ἀληθῶν; Οὐ γὰρ ἂν, ἔφη,
 ἐξαίφνης γε. Συνηθείας δὴ, οἶμαι, δέοιτ' ἂν, εἰ μέλλοι τὰ
 ἄνω ὄψεσθαι, καὶ πρῶτον μὲν τὰς σκιὰς ἂν ῥᾶστα καθορῶ
 καὶ μετὰ τοῦτο ἐν τοῖς ὕδασι τὰ τε τῶν ἀνθρώπων καὶ
 τὰ τῶν ἄλλων εἶδωλα, ὕστερον δὲ αὐτά· ἐκ δὲ τούτων
 τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ αὐτὸν τὸν οὐρανὸν νύκτωρ ἂν ῥᾶον
 θεάσαιτο, προσβλέπων τὸ τῶν ἄστρων τε καὶ σελήνης B
 φῶς, ἢ μεθ' ἡμέραν τὸν ἥλιόν τε καὶ τὸ τοῦ ἡλίου. Πῶς
 δ' οὐ; Τελευταῖον δὴ, οἶμαι, τὸν ἥλιον, οὐκ ἐν ὕδασιν
 οὐδ' ἐν ἀλλοτρίᾳ ἔδρα φαντάσματα αὐτοῦ, ἀλλ' αὐτὸν
 καθ' αὐτὸν ἐν τῇ αὐτοῦ χώρᾳ δύναιτ' ἂν κατιδεῖν καὶ
 θεάσασθαι οἷός ἐστιν. Ἀναγκαῖον, ἔφη. Καὶ μετὰ ταῦτ'
 ἂν ἤδη συλλογίζοιτο περὶ αὐτοῦ, ὅτι οὗτος¹ ὁ τὰς τε ὥρας
 παρέχων καὶ ἐνιαυτοὺς καὶ πάντα ἐπιτροπεύων τὰ ἐν τῷ
 ὀρωμένῳ τόπῳ καὶ ἐκείνων, ὧν σφεῖς ἐώρων, τρόπον τινὰ C
 πάντων αἴτιος. Δῆλον, ἔφη, ὅτι ἐπὶ ταῦτα ἂν μετ' ἐκεῖνα
 ἔλθοι. Τί οὖν; ἀναμιμνησκόμενον αὐτὸν τῆς πρώτης
 οἰκίσεως καὶ τῆς ἐκεῖ σοφίας καὶ τῶν τότε ξυνδεσμωτῶν
 οὐκ ἂν οἶει αὐτὸν μὲν εὐδαιμονίζειν τῆς μεταβολῆς, τοὺς
 δὲ ἐλεεῖν; Καὶ μάλα. Τιμαὶ δὲ καὶ ἔπαινοι εἴ τινες
 αὐτοῖς ἦσαν τότε παρ' ἀλλήλων καὶ γέρα τῷ ὀξύτατα
 καθορῶντι τὰ παριόντα καὶ μνημονεύοντι μάλιστα, ὅσα τε
 πρότερα αὐτῶν καὶ ὕστερα εἰώθει καὶ ἅμα πορεύεσθαι, καὶ D
 ἐκ τούτων δὴ δυνατώτατα ἀπομαντευομένῳ τὸ μέλλον
 ἤξειν, δοκεῖς ἂν αὐτὸν ἐπιθυμητικῶς αὐτῶν ἔχειν καὶ
 ζηλοῦν τοὺς παρ' ἐκείνοις τιμωμένους τε καὶ ἐνδυναστεύ-
 οντας, ἢ τὸ τοῦ Ὀμήρου ἂν πεπονθέναι² καὶ σφόδρα
 βούλεσθαι ἐπάρουρον ἔοντα θητευέμεν ἄλλῳ ἀνδρὶ
 παρ' ἀκλήρῳ καὶ ὅτιοῦν ἂν πεπονθέναι μᾶλλον ἢ 'κεῖνά
 τε δοξάζειν καὶ ἐκείνως ζῆν; Οὕτως, ἔφη, ἔγωγε οἶμαι, E

¹ οὗτος II: αὐτός A.² πεπονθέναι malim abesse.

πάν μᾶλλον πεποιθέναι ἂν δέξασθαι ἢ ζῆν ἐκείνως. Καὶ
 τόδε δὴ ἐννόησον, ἣν δ' ἐγώ. εἰ πάλιν ὁ τοιοῦτος¹ καταβὰς
 εἰς τὸν αὐτὸν θᾶκον καθίζοιτο, ἄρ' οὐ σκότους <ἂν>²
 ἀναπλέως σχοίη τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξαίφνης ἥκων ἐκ τοῦ
 ἡλίου; Καὶ μάλα γ', ἔφη. Τὰς δὲ δὴ σκιὰς ἐκείνας
 πάλιν εἰ δέοι αὐτὸν γνωματεύοντα διαμιλλᾶσθαι τοῖς αἰ
 517 δεσμώταις ἐκείνοις, ἐν ᾧ ἀμβλυώττει, πρὶν | καταστήναι τὰ
 ὄμματα, οὗτος δ' ὁ χρόνος μὴ πάνυ ὀλίγος εἴη τῆς συνηθείας,
 ἄρ' οὐ γέλωτ' ἂν παράσχοι, καὶ λέγοιτο ἂν περὶ αὐτοῦ, ὡς
 ἀναβὰς ἄνω διεφθαρμένος ἥκει τὰ ὄμματα, καὶ ὅτι οὐκ
 ἄξιον οὐδὲ πειρᾶσθαι ἄνω ἵεναι; καὶ τὸν ἐπιχειροῦντα
 λύειν τε καὶ ἀνάγειν, εἴ πως ἐν ταῖς χερσὶ δύναιντο λαβεῖν
 καὶ ἀποκτινύναι, ἀποκτείνειαν ἂν³; Σφόδρα γ', ἔφη.

III. Ταύτην τοίνυν, ἣν δ' ἐγώ, τὴν εἰκόνα, ᾧ φίλε
 B Γλαῦκων, προσαπτέον ἅπασαν τοῖς ἔμπροσθεν λεγομένοις,
 τὴν μὲν δι' ὄψεως φαινομένην ἔδραν τῇ τοῦ δεσμοτηρίου
 οἰκῇσει ἀφομοιοῦντα, τὸ δὲ τοῦ πυρὸς ἐν αὐτῇ φῶς τῇ τοῦ
 ἡλίου δυνάμει· τὴν δὲ ἄνω ἀνάβασιν καὶ θέαν τῶν ἄνω
 τὴν εἰς τὸν νοητὸν τύπον τῆς ψυχῆς ἄνοδον τιθεὶς οὐχ
 ἀμαρτήσῃ τῆς γ' ἐμῆς ἐλπίδος, ἐπειδὴ ταύτης ἐπιθυμεῖς
 ἀκούειν· θεὸς δέ που οἶδεν, εἰ ἀληθῆς οὐσα τυγχάνει. τὰ
 δ' οὖν ἐμοὶ φαινόμενα οὕτω φαίνεται, ἐν τῷ γνωστῷ
 τελευταία ἢ τοῦ ἀγαθοῦ ἰδέα καὶ μόγισ ὁρᾶσθαι, ὀφθεῖσα
 C δὲ συλλογιστέα εἶναι ὡς ἄρα πᾶσι πάντων αὕτη ὀρθῶν τε
 καὶ καλῶν αἰτία, ἐν τε ὁρατῷ φῶς καὶ τὸν τούτου κύριον
 τεκοῦσα ἐν τε νοητῷ αὕτῃ κυρία ἀλήθειαν καὶ νοῦν παρα-
 σχομένη, καὶ ὅτι δεῖ ταύτην ἰδεῖν τὸν μέλλοντα ἐμφρόνως
 πράξειν ἢ ἰδίᾳ ἢ δημοσίᾳ. Ξυνοίομαι, ἔφη, καὶ ἐγώ, ὅν γε
 δὴ τρόπον δύναμαι. Ἴθι τοίνυν, ἣν δ' ἐγώ, καὶ τόδε
 ξυνοιήθητι καὶ μὴ θαυμάσης, ὅτι οἱ ἐνταῦθα ἐλθόντες οὐκ

¹ ὁ τοιοῦτος II: ὅτι οὗτος A. ² <ἂν> Baiter: om. codd. ³ καὶ
 ἀποκτινύναι, ἀποκτείνειαν ἂν nos: καὶ ἀποκτείνειν, ἀποκτινύναι ἂν A.

ἐθέλουσιν τὰ τῶν ἀνθρώπων πράττειν, ἀλλ' ἄνω ἡεὶ ἐπεί-
 γονται αὐτῶν αἱ ψυχαὶ διατρίβειν· εἰκὸς γάρ που οὕτως, D
 εἶπερ αὖ κατὰ τὴν προειρημένην εἰκόνα τοῦτ' ἔχει. Εἰκὸς
 μέντοι, ἔφη. Τί δέ; τόδε οἶε τι θαυμαστόν, εἰ ἀπὸ θείων,
 ἦν δ' ἐγώ, θεωριῶν ἐπὶ τὰ ἀνθρώπειά τις ἐλθὼν κακὰ
 ἀσχημονεῖ τε καὶ φαίνεται σφόδρα γελοῖος ἔτι ἀμβλυώτ-
 των καὶ πρὶν ἱκανῶς συνήθης γενέσθαι τῷ παρόντι σκότῳ
 ἀναγκαζόμενος ἐν δικαστηρίοις ἢ ἄλλοθί που ἀγωνίζεσθαι
 περὶ τῶν τοῦ δικαίου σκιῶν ἢ ἀγαλμάτων ὧν αἱ σκιαί, καὶ
 διαμιλλᾶσθαι περὶ τούτου, ὅπῃ ποτὲ ὑπολαμβάνεται ταῦτα E
 ὑπὸ τῶν αὐτὴν δικαιοσύνην μὴ πώποτε ἰδόντων; Οὐδ'
 ὅπωςτιοῦν θαυμαστόν, ἔφη. Ἄλλ' εἰ νῦν γε ἔχοι τις, | ἦν 518
 δ' ἐγώ, μεμνητ' ἄν, ὅτι διτταὶ καὶ ἀπὸ διττῶν γίνονται
 ἐπιταράξεις ὄμμασιν, ἕκ τε φωτὸς εἰς σκότος μεθισταμένων
 καὶ ἐκ σκότους εἰς φῶς. ταῦτά δὲ ταῦτα νομίσας γίνεσθαι
 καὶ περὶ ψυχὴν, ὅποτε ἴδοι θορυβουμένην τινὰ καὶ ἀδυνα-
 τοῦσάν τι καθορᾶν, οὐκ ἂν ἀλογίστως γελῶ, ἀλλ' ἐπισκοποῖ
 ἂν, πότερον ἐκ φανοτέρου βίου ἤκουσα ὑπὸ ἀηθείας ἐσκό-
 τωται, ἢ ἐξ ἀμαθίας πλείονος εἰς φανότερον ἰούσα ὑπὸ
 λαμπροτέρου μαρμαρυγῆς ἐμπέπλησται, καὶ οὕτω δὴ τὴν B
 μὲν εὐδαιμονίσειεν¹ ἂν τοῦ πάθους τε καὶ βίου, τὴν δὲ
 ἐλεήσειεν, καὶ εἰ γελᾶν ἐπ' αὐτῇ βούλοιτο, ἥττον ἂν κατα-
 γέλαστος ὁ γέλως αὐτῷ εἶη ἢ ὁ ἐπὶ τῇ ἄνωθεν ἐκ φωτὸς
 ἡκούσῃ. Καὶ μάλα, ἔφη, μετρίως λέγεις.

IV. Δεῖ δὴ, εἶπον, ἡμῆς τοιόνδε νομίσαι περὶ αὐτῶν,
 εἰ ταῦτ' ἀληθῆ· τὴν παιδείαν οὐχ οἶαν τινὲς ἐπαγγελλό-
 μενοί φασιν εἶναι, τοιαύτην καὶ εἶναι. φασὶ δὲ που οὐκ
 ἐνούσης ἐν τῇ ψυχῇ ἐπιστήμης σφεῖς ἐντιθέναι, οἷον C
 τυφλοῖς ὀφθαλμοῖς ὄψιν ἐντιθέντες. Φασὶ γὰρ οὖν, ἔφη.
 Ὁ δέ γε νῦν λόγος, ἦν δ' ἐγώ, σημαίνει ταύτην τὴν ἐνούσαν
 ἐκάστου δύναμιν ἐν τῇ ψυχῇ καὶ τὸ ὄργανον, ᾧ κατα-
 मानθάνει ἕκαστος, οἷον εἰ ὄμμα μὴ δυνατόν ἦν ἄλλως ἢ

¹ εὐδαιμονίσειεν *g*: εὐδαιμονήσειεν *A*.

ξὺν ὅλῳ τῷ σώματι στρέφειν πρὸς τὸ φανὸν ἐκ τοῦ σκο-
 τώδους, οὕτω ξὺν ὅλῃ τῇ ψυχῇ ἐκ τοῦ γιγνομένου περι-
 κτέον εἶναι, ἕως ἂν εἰς τὸ ὄν καὶ τοῦ ὄντος τὸ φανότατον
 D δυνατὴ γένηται ἀνασχέσθαι θεωμένη· τοῦτο δ' εἶναί φαμεν
 τὰγαθόν· ἢ γάρ; Ναί. Τούτου τοίνυν, ἣν δ' ἐγώ, αὐτοῦ
 τέχνη ἂν εἴη, τῆς περιαγωγῆς, τίνα τρόπον ὡς ῥᾶστά τε
 καὶ ἀνυσιμώτατα μεταστραφήσεται, οὐ τοῦ ἐμποιῆσαι
 αὐτῷ τὸ ὁρᾶν, ἀλλ' ὡς ἔχοντι μὲν αὐτό, οὐκ ὀρθῶς δὲ
 τετραμμένῳ οὐδὲ βλέποντι οἷ ἔδει, τοῦτο διαμηχανήσασθαι¹.
 Ἔοικεν γάρ, ἔφη. Αἱ μὲν τοίνυν ἄλλαι ἀρεταὶ καλούμεναι
 ψυχῆς κινδυνεύουσιν ἐγγύς τι εἶναι² τῶν τοῦ σώματος· τῷ
 E ὄντι γὰρ οὐκ ἐνοῦσαι πρότερον ὕστερον ἐμποιεῖσθαι ἔθεσι
 καὶ ἀσκήσεσιν· ἢ δὲ τοῦ φρονῆσαι παντὸς μᾶλλον θειότερου
 τινὸς τυγχάνει, ὡς ἔοικεν, οὐσα, ὃ τὴν μὲν δύναμιν οὐδέποτε
 ἀπόλλυσιν, ὑπὸ δὲ τῆς περιαγωγῆς χρήσιμόν τε καὶ
 519 ὠφέλιμον καὶ ἄχρηστον αὖ | καὶ βλαβερόν γίγνεται. ἢ
 οὐπω ἐννεόηκας τῶν λεγομένων πονηρῶν μὲν, σοφῶν δέ,
 ὡς δριμύ μὲν βλέπει τὸ ψυχάριον καὶ ὀξέως διορᾷ ταῦτα
 ἐφ' ἃ τέτραπται, ὡς οὐ φαύλην ἔχον τὴν ὄψιν, κακία δ'
 ἡναγκασμένον ὑπηρετεῖν, ὥστε ὅσῳ ἂν ὀξύτερον βλέπῃ,
 τοσοῦτ' ὧ πλείω κακὰ ἐργάζεται³; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Τοῦτο
 μέντοι, ἣν δ' ἐγώ, τὸ τῆς τοιαύτης φύσεως εἰ ἐκ παιδὸς
 εὐθὺς κοπτόμενον περιεκόπη τὰς τῆς γενέσεως ξυγγενεῖς
 B ὥσπερ μολυβδίδας, αἱ δὲ ἔδωδαῖς τε καὶ τοιούτων ἡδοναῖς
 τε καὶ λιχνείαις προσφυσεῖς γιγνόμεναι περὶ τὰ κάτω⁴
 στρέφουσι τὴν τῆς ψυχῆς ὄψιν· ὧν εἰ ἀπαλλαγὴν περι-
 στρέφετο εἰς τὰ ἀληθῆ, καὶ ἐκεῖνα ἂν τὸ αὐτὸ τοῦτο τῶν
 αὐτῶν ἀνθρώπων ὀξύτατα ἑώρα, ὥσπερ καὶ ἐφ' ἃ νῦν
 τέτραπται. Εἰκὸς γε, ἔφη. Τί δέ; τόδε οὐκ εἰκός, ἣν δ'
 ἐγώ, καὶ ἀνάγκη ἐκ τῶν προειρημένων, μήτε τοὺς ἀπαιδεύ-

¹ διαμηχανήσασθαι Π et nisi fallor A¹: δεῖ μηχανήσασθαι A². ² εἶναι
 codd.: τείνειν coniecit Campbell: cf. tamen 544 D. ³ ἐργάζεται nos:
 ἐργαζόμενον A: ἐργάζεται Ξ. ⁴ τὰ κάτω q: κάτω A.

τους καὶ ἀληθείας ἀπείρους ἱκανῶς ἂν ποτε πόλιν ἐπιτρο-
 πεύσαι, μήτε τοὺς ἐν παιδείᾳ ἐωμένους διατρίβειν διὰ C
 τέλους, τοὺς μὲν ὅτι σκοπὸν ἐν τῷ βίῳ οὐκ ἔχουσιν ἓνα, οὐ
 στοχαζομένους δεῖ ἅπαντα πράττειν, ἃ ἂν πράττωσιν ἰδίᾳ
 τε καὶ δημοσίᾳ, τοὺς δὲ ὅτι ἐκόντες εἶναι οὐ πράξουσιν,
 ἡγούμενοι ἐν μακάρων νήσοις ζῶντες ἔτι ἀπωκίσθαι;
 Ἀληθῆ, ἔφη. Ἡμέτερον δὲ ἔργον, ἣν δ' ἐγώ, τῶν οἰκιστῶν
 τάς τε βελτίστας φύσεις ἀναγκάσαι ἀφικέσθαι πρὸς τὸ
 μάθημα, ὃ ἐν τῷ πρόσθεν ἔφαμεν εἶναι μέγιστον, ἰδεῖν τε D
 τὸ ἀγαθὸν καὶ ἀναβῆναι ἐκείνην τὴν ἀνάβασιν, καὶ ἐπειδὰν
 ἀναβάντες ἱκανῶς ἴδωσι, μὴ ἐπιτρέπειν αὐτοῖς ὃ νῦν ἐπι-
 τρέπεται. Τὸ ποῖον δὴ; Τὸ αὐτοῦ, ἣν δ' ἐγώ, καταμένειν
 καὶ μὴ ἐθέλειν πάλιν καταβαίνειν παρ' ἐκείνους τοὺς
 δεσμώτας μηδὲ μετέχειν τῶν παρ' ἐκείνοις πόνων τε καὶ
 τιμῶν, εἴτε φαυλότεραι εἴτε σπουδαιότεραι. Ἐπειτ', ἔφη,
 ἀδικήσομεν αὐτούς, καὶ ποιήσομεν χεῖρον ζῆν, δυνατόν
 αὐτοῖς ὃν ἄμεινον;

V. Ἐπελάθου, ἣν δ' ἐγώ, πάλιν, ὦ φίλε, ὅτι νόμῳ οὐ E
 τοῦτο μέλει, ὅπως ἔν τι γένος ἐν πόλει διαφερόντως εὖ
 πράξει, ἀλλ' ἐν ὅλῃ τῇ πόλει τοῦτο μηχανᾶται ἐγγενέσθαι,
 ξυναρμόττων τοὺς πολίτας πειθοῖ τε καὶ ἀνάγκῃ, ποιῶν
 μεταδιδόναι ἀλλήλοις τῆς ὠφελείας, ἣν ἂν ἕκαστοι τὸ
 κοινὸν | δυνατοὶ ὦσιν ὠφελεῖν, καὶ αὐτὸς ἐμποιῶν τοιοῦτους 520
 ἄνδρας ἐν τῇ πόλει, οὐχ ἵνα ἀφίῃ τρέπεσθαι ὅπῃ ἕκαστος
 βούλεται, ἀλλ' ἵνα καταχρήται αὐτὸς αὐτοῖς ἐπὶ τὸν
 ξύνδεσμον τῆς πόλεως. Ἀληθῆ, ἔφη. ἐπελαθόμεν γάρ.
 Σκέψαι τοίνυν, εἶπον, ὦ Γλαῦκων, ὅτι οὐδ' ἀδικήσομεν
 τοὺς παρ' ἡμῖν φιλοσόφους γιγνομένους, ἀλλὰ δίκαια πρὸς
 αὐτοὺς ἐροῦμεν προσαναγκάζοντες τῶν ἄλλων ἐπιμελεῖσθαι
 τε καὶ φυλάττειν. ἐροῦμεν γάρ, ὅτι οἱ μὲν ἐν ταῖς ἄλλαις B
 πόλεσι τοιοῦτοι γιγνόμενοι εἰκότως οὐ μετέχουσι τῶν ἐν
 αὐταῖς πόνων· αὐτόματοι γὰρ ἐμφύονται ἀκούσης τῆς ἐν
 ἐκάστῃ πολιτείας, δίκην δ' ἔχει τό γε αὐτοφυές, μηδενὶ

- τροφὴν ὀφείλον, μὴδ' ἐκτίνειν τῷ προθυμῆσθαι τὰ τροφεῖα· ἡμᾶς δ' ἡμεῖς ὑμῖν τε αὐτοῖς τῇ τε ἄλλῃ πόλει ὥσπερ ἐν σμήνεσιν ἡγεμόνας τε καὶ βασιλέας ἐγεννήσαμεν, ἄμεινόν τε καὶ τελεώτερον ἐκείνων πεπαιδευμένους καὶ μᾶλλον
- C δυνατοὺς ἀμφοτέρων μετέχειν. καταβατέον οὖν ἐν μέρει ἐκάστῳ εἰς τὴν τῶν ἄλλων ξυνοίκησιν καὶ συνεθιστέον τὰ σκοτεινὰ θεάσασθαι· ξυνεθιζόμενοι γὰρ μυρίῳ βέλτιον ὄψεσθε τῶν ἐκεῖ καὶ γνώσεσθε ἕκαστα τὰ εἶδωλα ἅττα ἐστὶ καὶ ὧν, διὰ τὸ τάληθῇ ἐωρακέναι καλῶν τε καὶ δικαίων καὶ ἀγαθῶν πέρι. καὶ οὕτω ὕπαρ ἡμῖν καὶ ὑμῖν ἡ πόλις οἰκήσεται, ἀλλ' οὐκ ὄναρ, ὥς νῦν αἱ πολλαὶ ὑπὸ
- D σκιαμαχούντων τε πρὸς ἀλλήλους καὶ στασιαζόντων περὶ τοῦ ἄρχειν οἰκοῦνται, ὥς μεγάλου τινὸς ἀγαθοῦ ὄντος. τὸ δέ που ἀληθὲς ὧδ' ἔχει· ἐν πόλει ἥ ἥκιστα πρόθυμοι ἄρχειν οἱ μέλλοντες ἄρξειν, ταύτην ἄριστα καὶ ἀστασιαστότατα ἀνάγκη οἰκεῖσθαι, τὴν δ' ἐναντίους ἄρχοντας σχοῦσαν ἐναντίως. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Ἀπειθήσουσιν οὖν ἡμῖν, οἶε, οἱ τρόφιμοι ταῦτ' ἀκούοντες καὶ οὐκ ἐθελήσουσιν ξυμπονεῖν ἐν τῇ πόλει ἕκαστοι ἐν μέρει, τὸν δὲ πολὺν χρόνον μετ' ἀλλήλων οἰκεῖν ἐν τῷ καθαρῷ; Ἀδύνα-
- E τον, ἔφη· δίκαια γὰρ δὴ δικαίοις ἐπιτάξομεν. παντὸς μὲν μᾶλλον ὥς ἐπ' ἀναγκαῖον αὐτῶν ἕκαστος εἴσι τὸ ἄρχειν, τοῦναντίον τῶν νῦν ἐν ἐκάστη πόλει ἀρχόντων. Οὕτω γὰρ ἔχει, ἣν δ' ἐγώ, ὦ ἑταῖρε· εἰ μὲν βίον ἐξευρήσεις
- 521 ἀμείνω τοῦ ἄρχειν τοῖς | μέλλουσιν ἄρξειν, ἔστι σοι δυνατὴ γενέσθαι πόλις εὖ οἰκουμένη· ἐν μόνη γὰρ αὐτῇ ἄρξουσιν οἱ τῷ ὄντι πλούσιοι, οὐ χρυσίου, ἀλλ' οὐδεὶς τὸν εὐδαίμονα πλουτεῖν, ζωῆς ἀγαθῆς τε καὶ ἔμφρονος· εἰ δὲ πτωχοὶ καὶ πεινῶντες ἀγαθῶν ἰδίων ἐπὶ τὰ δημόσια ἵασιν ἐντεῦθεν οἰόμενοι τὰγαθὸν δεῖν ἀρπάζειν, οὐκ ἔστι· περιμάχητον γὰρ τὸ ἄρχειν γιγνόμενον, οἰκείος ὦν καὶ ἔνδον ὁ τοιοῦτος πόλεμος αὐτοὺς τε ἀπόλλυσι καὶ τὴν ἄλλην πόλιν. Ἀλη-
- B θέστατα, ἔφη. Ἐχeis οὖν, ἣν δ' ἐγώ, βίον ἄλλον τινὰ

πολιτικῶν ἀρχῶν καταφρονοῦντα ἢ τὸν τῆς ἀληθινῆς φιλοσοφίας; Οὐ μὰ τὸν Δία, ἢ δ' ὅς. Ἀλλὰ μέντοι δεῖ γε μὴ ἐραστὰς τοῦ ἄρχειν ἵεναι ἐπ' αὐτό· εἰ δὲ μή, οἷ γε ἀντερασταὶ μαχοῦνται. Πῶς δ' οὐ; Τίνας οὖν ἄλλους ἀναγκάσεις ἵεναι ἐπὶ φυλακὴν τῆς πόλεως, ἢ οἷ περι τούτων τε φρονιμώτατοι, δι' ὧν ἄριστα πόλις οἰκεῖται, ἔχουσί τε τιμὰς ἄλλας καὶ βίον ἀμείνω τοῦ πολιτικοῦ; Οὐδένας ἄλλους, ἔφη.

VI. Βούλει οὖν τοῦτ' ἤδη σκοπῶμεν, τίνα τρόπον οἱ **Γ** τοιοῦτοι ἐγγενήσονται, καὶ πῶς τις ἀνάξει αὐτοὺς εἰς φῶς, ὥσπερ ἐξ Ἑλίου λέγονται δὴ τινες εἰς θεοὺς ἀνελθεῖν; Πῶς γὰρ οὐ βούλομαι; ἔφη. Τοῦτο δὴ, ὥς ἔοικεν, οὐκ ὁστράκου ἂν εἴη περιστροφή, ἀλλὰ ψυχῆς περιαγωγὴ ἐκ νυκτερινῆς τινὸς ἡμέρας εἰς ἀληθινὴν τοῦ ὄντος <ἄγ>ουσα¹ ἐπάνοδον, ἣν δὴ φιλοσοφίαν ἀληθὴν φήσομεν εἶναι. Πάνυ μὲν οὖν. Οὐκοῦν δεῖ σκοπεῖσθαι, τί τῶν μαθημάτων ἔχει τοιαύτην δύναμιν; Πῶς γὰρ οὐ; Τί ἂν οὖν εἴη, ὦ Γλαύκων, **Δ** μάθημα ψυχῆς ὁλκὸν ἀπὸ τοῦ γιγνομένου ἐπὶ τὸ ὄν; τόδε δ' ἐννοῶ λέγων ἅμα· οὐκ ἀθλητὰς μέντοι πολέμου ἔφαμεν τούτους ἀναγκαῖον εἶναι νέους ὄντας; Ἐφαμεν γάρ. Δεῖ ἄρα καὶ τοῦτο προσέχειν τὸ μάθημα, ὃ ζητοῦμεν, πρὸς ἐκείνῳ. Τὸ ποῖον; Μὴ ἄχρηστον πολεμικοῖς ἀνδράσιν εἶναι. Δεῖ μέντοι, ἔφη, εἴπερ οἷόν τε. Γυμναστικῇ μὲν καὶ μουσικῇ² ἔν γε τῷ πρόσθεν ἐπαιδεύοντο **Ε** ἡμῖν. Ἦν ταῦτα, ἔφη. Γυμναστικὴ μὲν περὶ γιγνόμενον καὶ ἀπολλύμενον τετεύτακεν· σώματος γὰρ αὔξης καὶ φθίσεως ἐπιστατεῖ. Φαίνεται. Τοῦτο μὲν δὴ οὐκ ἂν εἴη ὃ ζητοῦμεν μάθημα. | Οὐ γάρ. Ἀλλ' ἄρα μουσικὴ **522** ὅσῃν τὸ πρότερον διήλθομεν; Ἀλλ' ἦν ἐκείνη γ', ἔφη, ἀντίστροφος τῆς γυμναστικῆς, εἰ μέμνησαι, ἔθεσι παιδεύουσα τοὺς φύλακας, κατὰ τε ἁρμονίαν εὐαρμοστίαν

¹ <ἄγ>ουσα nos: οὔσαν A: οὔσα (sequente ἐπάνοδος) Hermann.

² γυμναστικῇ—μουσικῇ Π: γυμναστικῇ—μουσικῇ A.

- τινά, οὐκ ἐπιστήμην, παραδιδούσα, καὶ κατὰ ῥυθμὸν εὐρυθμίαν, ἔν τε τοῖς λόγοις ἕτερα τούτων ἀδελφὰ¹ ἅττα ἔχουσα, καὶ ὅσοι μυθώδεις τῶν λόγων καὶ ὅσοι ἀληθινώτεροι ἦσαν. μάθημα δὲ πρὸς τοιοῦτόν τι ἀγαθόν,
- B** οἶον σὺ νῦν ζητεῖς, οὐδὲν ἦν ἐν αὐτῇ. Ἀκριβέστατα, ἦν δ' ἐγώ, ἀναμιμνήσκεις με· τῷ γὰρ ὄντι τοιοῦτον οὐδὲν εἶχεν. ἀλλ', ὦ δαιμόνιε Γλαύκων, τί ἂν εἴη τοιοῦτον; αἶτε γὰρ τέχναι βάνανσοί που ἅπασαι ἔδοξαν εἶναι. Πῶς δ' οὐ; καὶ μὴν τί ἔτ' ἄλλο λείπεται μάθημα, μουσικῆς καὶ γυμναστικῆς καὶ τῶν τεχνῶν κεχωρισμένον; Φέρε, ἦν δ' ἐγώ, εἰ μηδὲν ἔτι ἐκτὸς τούτων ἔχομεν λαβεῖν, τῶν ἐπὶ πάντα τεινόντων τι λάβωμεν. Τὸ ποῖον; Οἶον τοῦτο τὸ
- C** κοινόν, ᾧ πᾶσαι προσχρῶνται τέχναι τε καὶ διάνοιαι καὶ ἐπιστήμαι, ὃ καὶ παντὶ ἐν πρώτοις ἀνάγκη μαυθάνειν. Ποῖον; ἔφη. Τὸ φαῦλον τοῦτο, ἦν δ' ἐγώ, τὸ ἔν τε καὶ τὰ δύο καὶ τὰ τρία διαγιγνώσκειν· λέγω δὲ αὐτὸ ἐν κεφαλαίῳ ἀριθμὸν τε καὶ λογισμὸν. ἢ οὐχ οὕτω περὶ τούτων ἔχει, ὥς πᾶσα τέχνη τε καὶ ἐπιστήμη ἀναγκάζεται αὐτῶν μέτοχος γίνεσθαι; Καὶ μάλα, ἔφη. Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἡ πολεμική; Πολλή, ἔφη, ἀνάγκη. Παγγέλοιον γοῦν,
- D** ἔφην, στρατηγὸν Ἀγαμέμνονα ἐν ταῖς τραγωδαῖς Παλαμήδης ἐκάστοτε ἀποφαίνει. ἢ οὐκ ἐννεόηκας, ὅτι φησὶν ἀριθμὸν εὐρὼν τάς τε τάξεις τῷ στρατοπέδῳ καταστήσαι ἐν Ἰλίῳ καὶ ἐξαριθμῆσαι ναῦς τε καὶ τᾶλλα πάντα, ὥς πρὸ τοῦ ἀναριθμήτων ὄντων καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος, ὥς ἔοικεν, οὐδ' ὅσους πόδας εἶχεν εἰδότος, εἴπερ ἀριθμεῖν μὴ ἠπίστατο; καίτοι ποῖόν τιν' αὐτὸν οἶει στρατηγὸν εἶναι; Ἄτοπόν τιν', ἔφη, ἔγωγε, εἰ ἦν τοῦτ' ἀληθές.
- E** VII. Ἄλλο τι οὖν, ἦν δ' ἐγώ, μάθημα ἀναγκαῖον πολεμικῷ ἀνδρὶ θήσομεν καὶ λογίζεσθαί τε καὶ ἀριθμεῖν δύνασθαι; Πάντων γ', ἔφη, μάλιστα, εἰ καὶ ὁτιοῦν μέλλει

¹ ἀδελφὰ Flor. T: ἀδελφὰ ἔφη A.

τάξεων ἐπαίειν, μᾶλλον δ' εἰ καὶ ἄνθρωπος ἔσσεσθαι. Ἐν-
 νοεῖς οὖν, εἶπον, περὶ τοῦτο τὸ μάθημα ὅπερ ἐγώ; Τὸ
 ποῖον; Κινδυνεύει τῶν πρὸς τὴν νόησιν ἀ|γόντων φύσει 523
 εἶναι ὧν ζητοῦμεν, χρῆσθαι δ' οὐδεὶς αὐτῷ ὀρθῶς, ἐλκτικῷ
 ὄντι παντάπασι πρὸς οὐσίαν. Πῶς, ἔφη, λέγεις; Ἐγὼ
 πειράσομαι, ἦν δ' ἐγώ, τό γ' ἐμοὶ δοκοῦν δηλῶσαι. ἂ γὰρ
 διαιροῦμαι παρ' ἐμαυτῷ ἀγωγὰ τε εἶναι οἱ λέγομεν καὶ
 μὴ, ξυνθεατῆς γενόμενος ξύμφαθι ἢ ἄπειπε, ἵνα καὶ τοῦτο
 σαφέστερον ἴδωμεν εἰ ἔστιν οἷον μαντεύομαι. Δείκνυ',
 ἔφη. Δείκνυμι δὴ, εἶπον, εἰ καθορᾶς, τὰ μὲν ἐν ταῖς αἰ-
 σθήσεσιν οὐ παρακαλοῦντα τὴν νόησιν εἰς ἐπίσκεψιν, ὥς B
 ἱκανῶς ὑπὸ τῆς αἰσθήσεως κρινόμενα, τὰ δὲ παντάπασι
 διακελευόμενα ἐκείνην ἐπισκέψασθαι, ὥς τῆς αἰσθήσεως
 οὐδὲν ὑγιὲς ποιούσης. Τὰ πόρρωθεν, ἔφη, φαινόμενα
 δῆλον ὅτι λέγεις καὶ τὰ ἐσκιαγραφημένα. Οὐ πάνυ, ἦν δ'
 ἐγώ, ἔτυχες οὐ λέγω. Ποῖα μὲν, ἔφη, λέγεις; Τὰ μὲν οὐ
 παρακαλοῦντα, ἦν δ' ἐγώ, ὅσα μὴ ἐκβαίνει εἰς ἐναντίαν
 αἴσθησιν ἅμα· τὰ δ' ἐκβαίνοντα ὥς παρακαλοῦντα τίθημι, C
 ἐπειδὰν ἢ αἴσθησις μηδὲν μᾶλλον τοῦτο ἢ τὸ ἐναντίον
 δηλοῖ, εἴτ' ἐγγύθεν προσπίπτουσα εἴτε πόρρωθεν. ὦδε δὲ
 ἂ λέγω σαφέστερον εἴσει. οὔτοι, φαμέν, τρεῖς ἂν εἶεν
 δάκτυλοι, ὃ τε σμικρότατος καὶ ὁ δεύτερος καὶ ὁ μέσος.
 Πάνυ γ', ἔφη. Ὡς ἐγγύθεν τοίνυν ὁρωμένους λέγοντός
 μου διανοοῦ. ἀλλὰ μοι περὶ αὐτῶν τόδε σκόπει. Τὸ
 ποῖον; Δάκτυλος μὲν αὐτῶν φαίνεται ὁμοίως ἕκαστος, D
 καὶ ταύτῃ γε οὐδὲν διαφέρει, εἴαν τε ἐν μέσῳ ὁρᾶται εἴαν τ'
 ἐν ἐσχάτῳ, εἴαν τε λευκὸς εἴαν τε μέλας, εἴαν τε παχὺς εἴαν
 τε λεπτός, καὶ πᾶν ὃ τι τοιοῦτον. ἐν πᾶσι γὰρ τούτοις οὐκ
 ἀναγκάζεται τῶν πολλῶν ἢ ψυχῇ τὴν νόησιν ἐπερέσθαι,
 τί ποτ' ἐστὶ δάκτυλος· οὐδαμοῦ γὰρ ἢ ὄψις αὐτῇ ἅμα
 ἐσήμηνεν τὸν δάκτυλον τὸναντίον ἢ δάκτυλον εἶναι. Οὐ
 γὰρ οὖν, ἔφη. Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, εἰκότως τό γε τοιοῦτον
 νοήσεως οὐκ ἂν παρακλητικὸν οὐδ' ἐγερτικὸν εἴη. Εἰκότως. E

Τί δὲ δὴ; τὸ μέγεθος αὐτῶν καὶ τὴν σμικρότητα ἢ ὄψις
 ἄρα ἱκανῶς ὄρα, καὶ οὐδὲν αὐτῇ διαφέρει ἐν μέσῳ τινὰ
 αὐτῶν κεῖσθαι ἢ ἐπ' ἐσχάτῳ; καὶ ὡσαύτως πάχος καὶ
 λεπτότητα ἢ μαλακότητα καὶ σκληρότητα ἢ ἀφή; καὶ αἱ
 ἄλλαι αἰσθήσεις ἂρ' οὐκ ἐνδεῶς τὰ τοιαῦτα δηλοῦσιν; ἢ
 524 ὧδε ποιεῖ ἐκάστη αὐτῶν· πρῶτον | μὲν ἢ ἐπὶ τῷ σκληρῷ
 τεταγμένη αἴσθησις ἡνάγκασται καὶ ἐπὶ τῷ μαλακῷ τετά-
 χθαι, καὶ παραγγέλλει τῇ ψυχῇ ὡς ταῦτὸν σκληρόν τε καὶ
 μαλακὸν αἰσθανομένη; Οὕτως, ἔφη. Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ,
 ἀναγκαῖον ἐν τοῖς τοιούτοις αὖ τὴν ψυχὴν ἀπορεῖν, τί ποτε
 σημαίνει αὕτη ἢ αἴσθησις τὸ σκληρόν, εἴπερ τὸ αὐτὸ καὶ
 μαλακὸν λέγει, καὶ ἢ τοῦ κούφου καὶ ἢ τοῦ βαρέος, τί τὸ
 κούφον καὶ βαρύν, εἰ τό τε βαρὺν κούφον καὶ τὸ κούφον
 Β βαρὺν σημαίνει; Καὶ γάρ, ἔφη, αὐταὶ γε ἄτοποι τῇ ψυχῇ
 αἱ ἐρμηνεῖαι καὶ ἐπισκέψεως δεόμεναι. Εἰκότως ἄρα, ἦν
 δ' ἐγώ, ἐν τοῖς τοιούτοις πρῶτον μὲν πειράται λογισμὸν τε
 καὶ νόησιν ψυχὴ παρακαλοῦσα ἐπισκοπεῖν, εἴτε ἐν εἴτε δύο
 ἐστὶν ἕκαστα τῶν εἰσαγγελλομένων. Πῶς δ' οὐ; Οὐκοῦν
 ἐὰν δύο φαίνηται, ἕτερόν τε καὶ ἐν ἑκάτερον φαίνεται;
 Ναί. Εἰ ἄρα ἐν ἑκάτερον, ἀμφότερα δὲ δύο, τά γε δύο
 κεχωρισμένα νοήσει· οὐ γὰρ ἂν ἀχώριστά γε δύο ἐνόει,
 C ἀλλ' ἓν. Ὅρθως. Μέγα μὴν καὶ ὄψις καὶ σμικρὸν ἑώρα,
 φαμέν, ἀλλ' οὐ κεχωρισμένον, ἀλλὰ συγκεχυμένον τι. ἢ
 γάρ; Ναί. Διὰ δὲ τὴν τούτου σαφήνειαν μέγα αὖ καὶ
 σμικρὸν ἢ νόησις ἡναγκάσθη ἰδεῖν, οὐ συγκεχυμένα, ἀλλὰ
 διωρισμένα, τούναντίον ἢ 'κείνη. Ἀληθῆ. Οὐκοῦν ἐν-
 τεῦθ' ἐν ποθεν πρῶτον ἐπέρχεται ἐρέσθαι ἡμῖν, τί οὖν ποτ'
 ἐστὶ τὸ μέγα αὖ καὶ τὸ σμικρὸν; Παντάπασι μὲν οὖν.
 D Καὶ οὕτω δὴ τὸ μὲν νοητόν, τὸ δ' ὁρατὸν ἐκαλέσαμεν.
 'Ὅρθότατ', ἔφη.

VIII. Ταῦτα τοίνυν καὶ ἄρτι ἐπεχείρουν λέγειν, ὡς
 τὰ μὲν παρακλητικὰ τῆς διανοίας ἐστί, τὰ δὲ οὐ, ἃ μὲν εἰς
 τὴν αἴσθησιν ἅμα τοῖς ἐναντίοις ἑαυτοῖς ἐμπίπτει, παρα-

κλητικὰ ὀριζόμενος, ὅσα δὲ μή, οὐκ ἐγερτικὰ τῆς νοήσεως. Μανθάνω τοίνυν ἤδη, ἔφη, καὶ δοκεῖ μοι οὕτω. Τί οὖν; ἀριθμός τε καὶ τὸ ἐν ποτέρων δοκεῖ εἶναι; Οὐ ξυννοῶ, ἔφη. Ἄλλ' ἐκ τῶν προειρημένων, ἔφην, ἀναλογίζου. εἰ μὲν γὰρ ἱκανῶς αὐτὸ καθ' αὐτὸ ὁράται ἢ ἄλλη τινὶ αἰσθήσει λαμβάνεται τὸ ἐν, οὐκ ἂν ὁλκὸν εἶη ἐπὶ τὴν E οὐσίαν, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ δακτύλου ἐλέγομεν· εἰ δ' αἰεί τι αὐτῷ ἅμα ὁράται ἐναντίωμα, ὥστε μηδὲν μᾶλλον ἐν ἢ καὶ τοῦναντίον φαίνεσθαι, τοῦ ἐπικρινούντος διη δέοι ἂν ἤδη καὶ ἀναγκάζοιτ' ἂν ἐν αὐτῷ ψυχὴ ἀπορεῖν καὶ ζητεῖν κινούσα ἐν ἑαυτῇ τὴν ἔννοιαν καὶ ἀνερωτᾶν, τί ποτέ ἐστίν αὐτὸ τὸ ἐν, καὶ οὕτω τῶν | ἀγωγῶν ἂν εἶη καὶ μεταστρεπτικῶν ἐπὶ 525 τὴν τοῦ ὄντος θέαν ἢ περὶ τὸ ἐν μάθησις. Ἄλλὰ μέντοι, ἔφη, τοῦτό γ' ἔχει οὐχ ἥκιστα ἢ περὶ αὐτὸ¹ ὄψις· ἅμα γὰρ ταῦτόν ὡς ἐν τε ὁρῶμεν καὶ ὡς ἄπειρα τὸ πλήθος. Οὐκοῦν εἶπερ τὸ ἐν, ἣν δ' ἐγώ, καὶ ξύμπας ἀριθμὸς ταῦτόν πέπονθε τοῦτο²; Πῶς δ' οὐ; Ἄλλὰ μὴν λογιστικὴ τε καὶ ἀριθμητικὴ περὶ ἀριθμὸν πᾶσα. Καὶ μάλα. Ταῦτα δέ γε φαίνεται ἀγωγὰ πρὸς ἀλήθειαν. Ὑπερφυῶς μὲν B οὖν. Ὡν ζητοῦμεν ἄρα, ὡς ἔοικε, μαθημάτων ἂν εἶη· πολεμικῷ μὲν γὰρ διὰ τὰς τάξεις ἀναγκαῖον μαθεῖν ταῦτα, φιλοσόφῳ δὲ διὰ τὸ τῆς οὐσίας ἀπτέον εἶναι γενέσεως ἐξαναδύντι, ἢ μηδέποτε λογιστικῷ γενέσθαι. Ἔστι ταῦτ', ἔφη. Ὁ δέ γε ἡμέτερος φύλαξ πολεμικός τε καὶ φιλόσοφος τυγχάνει ὢν. Τί μήν; Προσῆκον δὴ τὸ μάθημα ἂν εἶη, ὧ C Γλαύκων, νομοθετῆσαι καὶ πείθειν τοὺς μέλλοντας ἐν τῇ πόλει τῶν μεγίστων μεθέξειν ἐπὶ λογιστικὴν ἵνα καὶ ἀνθάπτεσθαι αὐτῆς μὴ ἰδιωτικῶς, ἀλλ' ἕως ἂν ἐπὶ θέαν τῆς τῶν ἀριθμῶν φύσεως ἀφίκωνται τῇ νοήσει αὐτῇ, οὐκ ὦν ἡς οὐδὲ πράσεως χάριν ὡς ἐμπόρους ἢ καπήλους μελετώντας, ἀλλ' ἕνεκα πολέμου τε καὶ αὐτῆς τῆς ψυχῆς

¹ αὐτὸ E¹: τὸ αὐτὸ Α.² τοῦτο Π: τούτω Α.

ῥαστώνης¹ μεταστροφῆς ἀπὸ γενέσεως ἐπ' ἀλήθειάν τε καὶ
 οὐσίαν. Κάλλιστ', ἔφη, λέγεις. Καὶ μήν, ἦν δ' ἐγώ, νῦν
 D καὶ ἐννοῶ ῥηθέντος τοῦ περὶ τοὺς λογισμοὺς μαθήματος,
 ὡς κομφύον ἐστι καὶ πολλαχῇ χρησίμου ἡμῖν πρὸς ὃ
 βουλόμεθα, ἐὰν τοῦ γνωρίζειν ἕνεκά τις αὐτὸ ἐπιτηδεύῃ,
 ἀλλὰ μὴ τοῦ καπηλεύειν. Πῇ δὴ; ἔφη. Τοῦτό γε, ὃ νῦν
 δὴ ἐλέγομεν, ὡς σφύδρα ἄνω ποι ἄγει τὴν ψυχὴν καὶ περὶ
 αὐτῶν τῶν ἀριθμῶν ἀναγκάζει διαλέγεσθαι, οὐδαμῇ ἀπο-
 δεχόμενον, ἐὰν τις αὐτῇ ὁρατὰ ἢ ἀπτά σώματα ἔχοντας
 ἀριθμοὺς προτεινόμενος διαλέγεται. οἶσθα γάρ που τοὺς
 E περὶ ταῦτα δεινούς², ὡς ἐὰν τις αὐτὸ τὸ ἐν ἐπιχειρῇ τῷ
 λόγῳ τέμνειν, καταγελωσί τε καὶ οὐκ ἀποδέχονται, ἀλλ'
 ἐὰν σὺ κερματίζης αὐτό, ἐκεῖνοι πολλαπλασιοῦσιν, εὐλα-
 βούμενοι μὴ ποτε φανῇ τὸ ἐν μὴ ἐν ἀλλὰ πολλὰ μόρια.
 526 Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις. Τί οὖν οἶει, ὦ Γλαῦ|κον, εἴ τις
 ἔροιτο αὐτούς, ὦ θαυμάσιοι, περὶ ποίων ἀριθμῶν δια-
 λέγεσθε, ἐν οἷς τὸ ἐν οἶον ὑμεῖς ἀξιούτέ ἐστιν, ἴσον τε
 ἕκαστον πᾶν παντὶ καὶ οὐδὲ σμικρὸν διαφέρων μόριόν τε
 ἔχον ἐν ἑαυτῷ οὐδέν; τί ἂν οἶει αὐτοὺς ἀποκρίνασθαι;
 Τοῦτο ἔγωγε, ὅτι περὶ τούτων λέγουσιν, ὧν διανοηθῆναι
 μόνον ἐγχωρεῖ, ἄλλως δ' οὐδαμῶς μεταχειρίζεσθαι δυνα-
 τόν. Ὅρᾳς οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ φίλε, ὅτι τῷ ὄντι ἀναγκαῖον
 B ἡμῖν κινδυνεύει εἶναι τὸ μάθημα, ἐπειδὴ φαίνεται γε προσ-
 αναγκάζον αὐτῇ τῇ³ νοήσει χρῆσθαι τὴν ψυχὴν ἐπ'
 αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν; Καὶ μὲν δὴ, ἔφη, σφύδρα γε ποιεῖ
 αὐτό. Τί δέ; τόδε ἤδη ἐπεσκέψω, ὡς οἷ τε φύσει λογιστι-
 κοὶ εἰς πάντα τὰ μαθήματα ὡς ἔπος εἰπεῖν ὀξεῖς φύονται,
 οἷ τε βραδεῖς, ἂν ἐν τούτῳ παιδευθῶσι καὶ γυμνάσωνται,
 καὶ μὴδὲν ἄλλο ὠφεληθῶσιν, ὅμως εἷς γε τὸ ὀξύτεροι
 αὐτοὶ αὐτῶν γίγνεσθαι πάντες ἐπιδιδόασιν; Ἔστιν, ἔφη,
 C οὕτω. Καὶ μήν, ὡς ἐγῶμαι, ἃ γε μείζω πόνον παρέχει

¹ ῥαστώνης II: ῥαστώνης τε A.

² δεινούς Ξ q: δεινούς δύο A, sed δύο punctis notavit A².

³ τῇ II: om. A.

μανθάνοντι καὶ μελετῶντι, οὐκ ἂν ῥαδίως οὐδὲ πολλὰ ἂν εὖροις¹ ὡς τοῦτο. Οὐ γὰρ οὖν. Πάντων δὲ ἔνεκα τούτων οὐκ ἀφετέον τὸ μάθημα, ἀλλ' οἱ ἄριστοι τὰς φύσεις παιδευτέοι ἐν αὐτῷ. Ξύμφημι, ἥ δ' ὅς.

ΙΧ. Τοῦτο μὲν τοίνυν, εἶπον, ἐν² ἡμῖν κείσθω· δεύτερον δὲ τὸ ἐχόμενον τούτου σκεψώμεθα ἅρα τι προσήκει ἡμῖν. Τὸ ποῖον; ἡ γεωμετρίαν, ἔφη, λέγεις; Αὐτὸ τοῦτο, ἦν δ' ἐγώ. "Ὅσον μὲν, ἔφη, πρὸς τὰ πολεμικὰ αὐτοῦ Δ τείνει, δῆλον ὅτι προσήκει· πρὸς γὰρ τὰς στρατοπεδεύσεις καὶ καταλήψεις χωρίων καὶ συναγωγὰς καὶ ἐκτάσεις στρατιᾶς καὶ ὅσα δὲ ἄλλα σχηματίζουνσι τὰ στρατόπεδα ἐν αὐταῖς τε ταῖς μάχαις καὶ πορείαις, διαφέρει ἂν αὐτὸς αὐτοῦ γεωμετρικὸς καὶ μὴ ὢν. Ἄλλ' οὖν δὴ, εἶπον, πρὸς μὲν τὰ τοιαῦτα βραχύ τι ἂν ἐξαρμοῖ γεωμετρίας τε καὶ λογισμῶν μόριον· τὸ δὲ πολὺ αὐτῆς καὶ πορρωτέρω προῖδον³ σκοπεῖσθαι δεῖ εἴ τι πρὸς ἐκείνῳ τείνει, πρὸς τὸ Ε ποιεῖν κατιδεῖν ῥᾶον τὴν τοῦ ἀγαθοῦ ιδέαν. τείνει δέ, φαμέν, πάντα αὐτόσε, ὅσα ἀναγκάζει ψυχὴν εἰς ἐκείνον τὸν τόπον μεταστρέφεσθαι, ἐν ᾧ ἐστὶ τὸ εὐδαιμονέστατον τοῦ ὄντος, δ⁴ δεῖ αὐτὴν παντὶ τρόπῳ ιδεῖν. Ὅρθως, ἔφη, λέγεις. Οὐκοῦν εἰ μὲν οὐσίαν ἀναγκάζει θεάσασθαι, προσήκει, εἰ δὲ γένεσιν, οὐ προσήκει. Φαμέν γε δὴ. Οὐ τοίνυν τοῦτό γε, | ἦν δ' ἐγώ, ἀμφισβητήσουσιν ἡμῖν ὅσοι 527 καὶ σμικρὰ γεωμετρίας ἔμπειροι, ὅτι αὕτη ἡ ἐπιστήμη πᾶν τούναντίον ἔχει τοῖς ἐν αὐτῇ λόγοις λεγομένοις ὑπὸ τῶν μεταχειριζομένων. Πῶς; ἔφη. Λέγουσι μὲν πού μάλα γελοίως τε καὶ ἀναγκαίως· ὥς γὰρ πράττοντές τε καὶ πράξεως ἔνεκα πάντας τοὺς λόγους ποιούμενοι λέγουσιν τετραγωνίζειν τε καὶ παρατείνειν καὶ προστιθέναι καὶ πάντα οὕτω φθεγγόμενοι· τὸ δ' ἔστι πού πᾶν τὸ μάθημα Β γνώσεως ἔνεκα ἐπιτηδευόμενον. Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη.

¹ ἂν εὖροις Π: ἀνεύροις Α. ² ἐν Ξ q: ἐν Α. ³ προῖδον Π: προσιδόν Α.

⁴ δ Π: οὐ Α¹: οὐ Α².

Οὐκοῦν τοῦτο ἔτι διομολογητέον; Τὸ ποῖον; Ὡς τοῦ αἰεὶ ὄντος γνώσεως, ἀλλ' οὐ τοῦ ποτέ τι γιγνομένου καὶ ἀπολυμένου. Εὐομολόγητον¹, ἔφη· τοῦ γὰρ αἰεὶ ὄντος ἡ γεωμετρικὴ γνώσις ἐστίν. Ὀλκὸν ἄρα, ὦ γενναῖε, ψυχῆς πρὸς ἀλήθειαν εἴη ἂν καὶ ἀπεργαστικὸν φιλοσόφου διανοίας πρὸς τὸ ἄνω σχεῖν ἂ νῦν κάτω οὐ δέον ἔχομεν. Ὡς οἶόν

C τε μάλιστα, ἔφη. Ὡς οἶόν τ' ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, μάλιστα προστακτέον, ὅπως οἱ ἐν τῇ καλλιπόλει σοι μηδενὶ τρόπῳ γεωμετρίας ἀφέξονται². καὶ γὰρ τὰ πάρεργα αὐτοῦ οὐ σμικρά. Ποῖα; ἦ δ' ὅς. Ἄ τε δὴ σὺ εἶπες, ἦν δ' ἐγώ, τὰ περὶ τὸν πόλεμον, καὶ δὴ καὶ πρὸς πάσας μαθήσεις, ὥστε κάλλιον ἀποδέχεσθαι, ἵσμεν πού ὅτι τῷ ὄλῳ καὶ παντὶ διοίσει ἡμέτερος τε γεωμετρίας καὶ μή. Τῷ παντὶ μέντοι νῆ Δί', ἔφη. Δεύτερον δὴ τοῦτο τιθώμεν μάθημα τοῖς νέοις; Τιθώμεν, ἔφη.

D **X.** Τί δέ; τρίτον θώμεν ἀστρονομίαν; ἡ οὐ δοκεῖ; Ἐμοὶ γοῦν³, ἔφη· τὸ γὰρ περὶ ὥρας εὐαίσθητοτέρως ἔχειν καὶ μηνῶν καὶ ἐνιαυτῶν οὐ μόνον γεωργία οὐδὲ ναυτιλία προσήκει, ἀλλὰ καὶ στρατηγία οὐχ ἦττον. Ἡδὺς εἶ, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι ἔοικας δεδιότι τοὺς πολλούς, μὴ δοκῆς ἄχρηστα μαθήματα προστάττειν. τὸ δ' ἐστίν οὐ πάνυ φαῦλον, ἀλλὰ χαλεπὸν πιστεῦσαι, ὅτι ἐν τούτοις τοῖς μαθήμασιν ἐκάστου ὄργανόν τι ψυχῆς ἐκκαθαίρεται τε καὶ ἀναζωπυ-

E ρεῖται ἀπολλύμενον καὶ τυφλούμενον ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων, κρεῖττον δὲ σωθῆναι μυρίων ὀμμάτων· μόνῳ γὰρ αὐτῷ ἀλήθεια ὀράται. οἷς μὲν οὖν ταῦτα ξυνδοκεῖ ἀμηχάνως ὥς εὖ δόξεις λέγειν· ὅσοι δὲ τούτου μηδαμῇ ἠσθημένοι εἰσίν, εἰκότως ἡγήσονται σε λέγειν οὐδέν· ἄλλην γὰρ ἀπ' αὐτῶν οὐχ ὁρώσιν ἀξίαν λόγου ὠφελίαν. σκόπει οὖν αὐτόθεν, πρὸς ποτέρους διαλέγει, ἡ

¹ εὐομολόγητον Π et γρ in marg. A²: εὖ διομολογητέον A¹. ² ἀφέξονται
 Ξ: ἀφέζονται A. ³ ἐμοὶ γοῦν Π: ἐμοὶ γ' οὖν A.

οὐ|δὲ πρὸς ἑτέρους¹, ἀλλὰ σαυτοῦ ἕνεκα τὸ μέγιστον ποιεῖ 528
 τοὺς λόγους, φθονοῖς μὴν οὐδ' ἂν ἄλλω, εἴ τίς τι δύναιτο
 ἀπ' αὐτῶν ὄνασθαι. Οὕτως, ἔφη, αἰροῦμαι, ἑμαυτοῦ ἕνεκα
 τὸ πλείστον λέγειν τε καὶ ἐρωτᾶν καὶ ἀποκρίνεσθαι.
 "Αναγε τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, εἰς τοῦπίσω· νῦν δὴ γὰρ οὐκ
 ὀρθῶς τὸ ἐξῆς ἐλάβομεν τῇ γεωμετρίᾳ. Πῶς λαβόντες;
 ἔφη. Μετὰ ἐπίπεδον, ἦν δ' ἐγώ, ἐν περιφορᾷ ὃν ἤδη
 στερεὸν λαβόντες, πρὶν αὐτὸ καθ' αὐτὸ λαβεῖν· ὀρθῶς δὲ B
 ἔχει ἐξῆς μετὰ δευτέραν αὖξιν τρίτην λαμβάνειν. ἔστι δέ
 που τοῦτο περὶ τὴν τῶν κύβων αὖξιν καὶ τὸ βάθους
 μετέχον. "Εστι γάρ, ἔφη· ἀλλὰ ταῦτά γε, ὦ Σώκρατες,
 δοκεῖ οὐπω ἠρύησθαι. Διττὰ γάρ, ἦν δ' ἐγώ, τὰ αἴτια·
 ὅτι τε οὐδεμία πόλις ἐντίμως αὐτὰ ἔχει, ἀσθενῶς ζητεῖται
 χαλεπὰ ὄντα, ἐπιστάτου τε δέονται οἱ ζητοῦντες, ἄνευ
 οὐ οὐκ ἂν εὖροιεν· ὃν πρῶτον μὲν γενέσθαι χαλεπὸν,
 ἔπειτα καὶ γενομένου, ὥς νῦν ἔχει, οὐκ ἂν πείθοντο οἱ
 περὶ ταῦτα ζητητικοὶ μεγαλοφρονούμενοι². εἰ δὲ πόλις C
 ὅλη ξυνεπιστατοῖ ἐντίμως ἄγουσα αὐτά, οὗτοί τε ἂν
 πείθοντο, καὶ ξυνεχῶς τε ἂν καὶ ἐντόνως ζητούμενα
 ἐκφανῇ γένοιτο ὅπη ἔχει· ἐπεὶ καὶ νῦν ὑπὸ τῶν πολλῶν
 ἀτιμαζόμενα καὶ κολουόμενα ὑπὸ³ τῶν ζητούντων, λόγον
 οὐκ ἐχόντων καθ' ὃ τι χρήσιμα, ὅμως πρὸς ἅπαντα ταῦτα
 βία ὑπὸ χάριτος αὐξάνεται, καὶ οὐδὲν θαυμαστὸν αὐτὰ
 φανῆναι. Καὶ μὲν δὴ, ἔφη, τό γε ἐπίχαρι καὶ διαφερόντως D
 ἔχει. ἀλλὰ μοι σαφέστερον εἰπὲ ἂ νῦν δὴ ἔλεγες. τὴν
 μὲν γάρ που τοῦ ἐπιπέδου πραγματεῖαν γεωμετρίαν ἐτίθης.
 Ναί, ἦν δ' ἐγώ. Εἰτά γ', ἔφη, τὸ μὲν πρῶτον ἀστρονομίαν
 μετὰ ταύτην, ὕστερον δ' ἀνεχώρησας. Σπεύδων γάρ, ἔφην,
 ταχὺ πάντα διεξελθεῖν μᾶλλον βραδύνω· ἐξῆς γὰρ οὔσαν
 τὴν βάθους αὖξης μέθοδον, ὅτι τῇ ζητήσῃ γελοίως ἔχει,
 ὑπερβὰς αὐτὴν μετὰ γεωμετρίαν ἀστρονομίαν ἔλεγον, φορὰν

¹ οὐδὲ πρὸς ἑτέρους Cobet: οὐ πρὸς οὐδετέρους A.
 φρονούμενοι II et in marg. A²: om. A¹.

² οὐκ—μεγαλο-
³ ὑπὸ Voegelin: ὑπὸ δὲ codd.

Ε οὔσαν βάθους. Ὁρθῶς, ἔφη, λέγεις. Τέταρτον τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, τιθώμεν μάθημα ἀστρονομίαν, ὥς ὑπαρχούσης τῆς νῦν παραλειπομένης, εἰς αὐτὴν πόλις μετή. Εἰκός, ἦ δ' ὅς· καὶ ὁ γε νῦν δὴ μοι, ὦ Σώκρατες, ἐπέπληξας περὶ ἀστρονομίας ὥς φορτικῶς ἐπαινοῦντι, νῦν ἦ σὺ μετέρχει
 529 ἐπαινῶ. | παντὶ γάρ μοι δοκεῖ δῆλον, ὅτι αὕτη γε ἀναγκάζει ψυχὴν εἰς τὸ ἄνω ὄραν καὶ ἀπὸ τῶν ἐνθένδε ἐκείσε ἄγει. Ἴσως, ἦν δ' ἐγώ, παντὶ δῆλον πλὴν ἐμοί· ἐμοὶ γὰρ οὐ δοκεῖ οὕτως. Ἀλλὰ πῶς; ἔφη. Ὡς μὲν νῦν αὐτὴν μεταχειρίζονται οἱ εἰς φιλοσοφίαν ἀνάγοντες, πάνυ ποιεῖν κάτω βλέπειν. Πῶς, ἔφη, λέγεις; Οὐκ ἀγεννῶς μοι δοκεῖς, ἦν δ' ἐγώ, τὴν περὶ τὰ ἄνω μάθησιν λαμβάνειν παρὰ
 Β σαυτῷ ἢ¹ ἐστι· κινδυνεύεις γὰρ καὶ εἴ τις ἐν ὀροφῇ ποικίλματα θεώμενος ἀνακύπτων καταμανθάνοι τι, ἡγεῖσθαι ἂν αὐτὸν νοήσῃ² ἀλλ' οὐκ ὁμμασι θεωρεῖν. Ἴσως οὖν καλῶς ἡγεῖ, ἐγὼ δ' εὐηθικῶς. ἐγὼ γὰρ αὖ οὐ δύναμαι ἄλλο τι νομίσαι ἄνω ποιοῦν ψυχὴν βλέπειν μάθημα ἢ ἐκεῖνο, ὃ ἂν περὶ τὸ ὄν τε ἦ καὶ τὸ ἀόρατον, εἴαν τε τις ἄνω κεχηνῶς ἢ³ κάτω συμμεμνῶς τῶν αἰσθητῶν τι ἐπιχειρῇ μανθάνειν, οὔτε μαθεῖν ἂν ποτέ φημι αὐτόν—ἐπιστήμην γὰρ οὐδὲν
 C ἔχειν τῶν τοιούτων—οὔτε ἄνω ἀλλὰ κάτω αὐτοῦ βλέπειν τὴν ψυχὴν, καὶ ἐξ ὑπτίας νέων⁴ ἐν γῇ ἢ ἐν θαλάττῃ μανθάνη.

XI. Δίκη, ἔφη, ἔχω· ὀρθῶς γάρ μοι ἐπέπληξας. ἀλλὰ πῶς δὴ ἔλεγες δεῖν ἀστρονομίαν μανθάνειν παρὰ ἃ νῦν μανθάνουσιν, εἰ μέλλοιεν ὠφελίμως πρὸς ἃ λέγομεν μαθήσεσθαι; Ὡδε, ἦν δ' ἐγώ· ταῦτα μὲν τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ποικίλματα, ἐπείπερ ἐν ὀρατῷ πεποίκιλται,
 D κάλλιστα μὲν ἡγεῖσθαι καὶ ἀκριβέστατα τῶν τοιούτων

¹ ἢ Ξ γ: ἢ Α²: η (sic) Α¹.

² νοήσῃ Π: νοήσιν Α.

³ ἢ Π: ἦ

Α. ⁴ νέων Π: μὲν Α, unde ἐξυπτιασμένος pro ἐξ ὑπτίας μὲν coniecit Marindin.

ἔχειν, τῶν δὲ ἀληθινῶν πολὺ ἐνδεῖν, ἃς τὸ ὄν τάχος καὶ ἡ οὐσα βραδυτῆς ἐν τῷ ἀληθινῷ ἀριθμῷ καὶ πᾶσι τοῖς ἀληθέσι σχήμασι φορὰς τε πρὸς ἄλληλα φέρεται καὶ τὰ ἐνόντα φέρει. ἃ δὲ λόγῳ μὲν καὶ διανοίᾳ ληπτὰ, ὅψει δ' οὐ· ἢ σὺ οἶει; Οὐδαμῶς, ἔφη. Οὐκοῦν, εἶπον, τῇ περὶ τὸν οὐρανὸν ποικιλίᾳ παραδείγμασι χρηστέον τῆς πρὸς ἐκεῖνα μαθήσεως ἕνεκα, ὁμοίως ὥσπερ ἂν εἴ τις ἐντύχοι ὑπὸ Δαιδάλου ἢ τινος ἄλλου δημιουργοῦ ἢ **E** γραφέως διαφερόντως γεγραμμένοις καὶ ἐκπεπονημένοις διαγράμμασιν. ἡγήσαιτο γὰρ ἂν πού τις ἔμπειρος γεωμετρίας ἰδὼν τὰ τοιαῦτα κάλλιστα μὲν ἔχειν ἀπεργασίᾳ, γελοῖον μὲν ἐπισκοπεῖν ταῦτα σπουδῇ, ὡς τὴν ἀλήθειαν ἐν αὐτοῖς ληψόμενον ἴσων ἢ διπλασίῳ | ἢ ἄλλης τινὸς **530** συμμετρίας. Τί δ' οὐ μέλλει γελοῖον εἶναι; ἔφη. Τῷ ὄντι δὲ ἀστρονομικόν, ἣν δ' ἐγώ, ὄντα οὐκ οἶε ταῦτόν πεῖσεσθαι εἰς τὰς τῶν ἄστρων φορὰς ἀποβλέποντα; νομιεῖν μὲν, ὡς οἶόν τε κάλλιστα τὰ τοιαῦτα ἔργα συστήσασθαι, οὕτω ξυνεστάναι τῷ τοῦ οὐρανοῦ δημιουργῷ αὐτόν τε καὶ τὰ ἐν αὐτῷ· τὴν δὲ νυκτὸς πρὸς ἡμέραν ξυμμετρίαν καὶ τούτων πρὸς μῆνα καὶ μηνὸς πρὸς ἐνιαυτὸν καὶ τῶν ἄλλων ἄστρων πρὸς τε ταῦτα καὶ πρὸς ἄλληλα οὐκ ἄτοπον, **B** οἶει, ἡγήσεται τὸν νομίζοντα γίνεσθαι τε ταῦτα αἰεὶ ὡσαύτως καὶ οὐδαμῇ οὐδὲν παραλλάττειν, σῶμά τε ἔχοντα καὶ ὁρώμενα, καὶ ζητεῖν παντὶ τρόπῳ τὴν ἀλήθειαν αὐτῶν λαβεῖν; Ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ, ἔφη, σοῦ νῦν ἀκούοντι. Προβλήμασιν ἄρα, ἣν δ' ἐγώ, χρώμενοι ὥσπερ γεωμετρίαν οὕτω καὶ ἀστρονομίαν μέτιμεν, τὰ δ' ἐν τῷ οὐρανῷ ἐάσομεν, εἰ μέλλομεν ὄντως ἀστρονομίας μεταλαμβάνοντες χρήσιμον **C** τὸ φύσει φρόνιμον ἐν τῇ ψυχῇ ἐξ ἀχρήστου ποιήσιν. Ἡ πολλαπλῆσιον, ἔφη, τὸ ἔργον ἢ ὡς νῦν ἀστρονομεῖται προστάττεις. Οἶμαι δέ γε, εἶπον, καὶ τᾶλλα κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον προστάζειν ἡμᾶς, εἴαν τι ἡμῶν ὡς νομοθετῶν ὄφελος ᾖ.

XII. Ἀλλὰ γάρ τι ἔχεις <σὺ>¹ ὑπομνήσαι τῶν
 προσηκόντων μαθημάτων; Οὐκ ἔχω, ἔφη, νῦν γ' οὕτωςί.
 Οὐ μὲν ἔν, ἀλλὰ πλείω, ἣν δ' ἐγώ, εἶδη παρέχεται ἡ φορά,
 D ὡς ἐγὼμαι. τὰ μὲν οὖν πάντα ἴσως ὅστις σοφὸς ἔξει εἰπεῖν·
 ἀ δὲ καὶ ἡμῖν προφανή, δύο. Ποῖα δὴ; Πρὸς τούτῳ, ἣν δ'
 ἐγώ, ἀντίστροφον αὐτοῦ. Τὸ ποῖον; Κινδυνεύει, ἔφη, ὡς
 πρὸς ἀστρονομίαν ὄμματα πέπηγεν, ὡς πρὸς ἐναρμόνιον
 φορὰν ὦτα παγῆναι, καὶ αὐταὶ ἀλλήλων ἀδελφαὶ τινες αἱ
 ἐπιστῆμαι εἶναι, ὡς οἳ τε Πυθαγόρειοί φασι καὶ ἡμεῖς, ὧ
 Γλαύκων, συγχωροῦμεν. ἢ πῶς ποιοῦμεν; Οὕτως, ἔφη.
 E Οὐκοῦν, ἣν δ' ἐγώ, ἐπειδὴ πολὺ τὸ ἔργον, ἐκείνων πευσό-
 μεθα, πῶς λέγουσι περὶ αὐτῶν καὶ εἴ τι ἄλλο πρὸς τούτοις·
 ἡμεῖς δὲ παρὰ πάντα ταῦτα φυλάξομεν τὸ ἡμέτερον.
 Ποῖον; Μὴ ποτ' αὐτῶν τι ἀτελὲς ἐπιχειρῶσιν ἡμῖν
 μανθάνειν οὓς θρέψομεν, καὶ οὐκ ἐξῆκον ἐκεῖσε ἀεὶ, οἳ
 πάντα δεῖ ἀφήκειν, οἷον ἄρτι περὶ τῆς ἀστρονομίας
 ἐλέγομεν. ἢ οὐκ οἶσθ' ὅτι καὶ περὶ ἀρμονίας ἕτερον
 531 | τοιοῦτον ποιοῦσι; τὰς γὰρ ἀκουόμενας αὖ συμφωνίας καὶ
 φθόγγους ἀλλήλοις ἀναμετροῦντες ἀνῆνντα ὥσπερ οἱ
 ἀστρονόμοι πονοῦσιν. Νῆ τοὺς θεοὺς, ἔφη, καὶ γελοῖως
 γε, πυκνώματ' ἅττα ὀνομάζοντες καὶ παραβάλλοντες τὰ
 ὦτα, οἷον ἐκ γειτόνων φωνὴν θηρευόμενοι, οἱ μὲν φασιν ἔτι
 κατακούειν ἐν μέσῳ τινὰ ἡχὴν καὶ σμικρότατον εἶναι
 τοῦτο διάστημα, ᾧ μετρητέον, οἱ δὲ ἀμφισβητοῦντες ὡς
 B ὅμοιον ἤδη φθεγγομένων, ἀμφοτέρω ὦτα τοῦ νοῦ προστη-
 σάμενοι. Σὺ μὲν, ἣν δ' ἐγώ, τοὺς χρηστοὺς λέγεις τοὺς
 ταῖς χορδαῖς πράγματα παρέχοντας καὶ βασανίζοντας,
 ἐπὶ τῶν κολλόπων στρεβλοῦντας· ἵνα δὲ μὴ μακροτέρα
 ἢ εἰκὼν γίγνηται πλήκτρῳ τε πληγῶν γιγνομένων καὶ
 κατηγορίας πέρι καὶ ἐξαρνήσεως καὶ ἀλαζονείας χορδῶν,
 παύομαι τῆς εἰκόνος καὶ οὐ φημι τούτους λέγειν, ἀλλ'
 ἐκείνους οὓς ἔφαμεν νῦν δὴ περὶ ἀρμονίας ἐρήσεσθαι.

¹ <σὺ> nos: om. codd.

ταὐτὸν γὰρ ποιοῦσι τοῖς ἐν τῇ ἀστρονομίᾳ· τοὺς γὰρ C
ἐν ταύταις ταῖς συμφωνίαις ταῖς ἀκουομέναις ἀριθμοὺς
ζητοῦσιν, ἀλλ' οὐκ εἰς προβλήματα ἀνίσχουσιν, ἐπισκοπεῖν
τίνες ξύμφωνοι ἀριθμοὶ καὶ τίνες οὐ, καὶ διὰ τί ἑκάτεροι.
Δαιμόνιον γάρ, ἔφη, πρᾶγμα λέγεις. Χρήσιμον μὲν οὖν,
ἦν δ' ἐγώ, πρὸς τὴν τοῦ καλοῦ τε καὶ ἀγαθοῦ ζήτησιν,
ἄλλως δὲ μεταδιωκόμενον ἄχρηστον. Εἰκός γ', ἔφη.

XIII. Οἶμαι δέ γε, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἡ τούτων πάντων
ὧν διεληλύθαμεν μέθοδος εἰ μὲν ἐπὶ τὴν ἀλλήλων D
κοινωνίαν ἀφίκηται καὶ συγγένειαν, καὶ συλλογισθῇ ταῦτα
ἣ ἔστιν ἀλλήλοις οἰκεῖα, φέρειν τι αὐτῶν εἰς ἃ βουλόμεθα
τὴν πραγματείαν, καὶ οὐκ ἀνόνητα πονεῖσθαι, εἰ δὲ μὴ,
ἀνόνητα. Καὶ ἐγώ, ἔφη, οὕτω μαντεύομαι. ἀλλὰ πάμπολυ
ἔργον λέγεις, ὦ Σώκρατες. Τοῦ προοιμίου, ἦν δ' ἐγώ, ἡ
τίσις λέγεις; ἡ οὐκ ἴσμεν, ὅτι πάντα ταῦτα προοιμίᾳ
ἐστὶν αὐτοῦ τοῦ νόμου, ὃν δεῖ μαθεῖν; οὐ γάρ που δοκοῦσί
γέ σοι οἱ ταῦτα δεινοὶ διαλεκτικοὶ εἶναι. Οὐ μὰ τὸν Δί', E
ἔφη, εἰ μὴ μάλα γέ τινες ὀλίγοι ὧν ἐγὼ ἐντετύχηκα.
Ἀλλὰ δὴ¹, εἶπον, μὴ² δυνατοὶ τινες ὄντες δοῦναί τε καὶ
ἀποδέξασθαι λόγον εἴσεσθαι ποτέ τι ὧν φαμὲν δεῖν εἰδέναι;
Οὐδ' αὖ, ἔφη, τοῦτό γε. | Οὐκοῦν, εἶπον, ὦ Γλαῦκων, 532
οὗτος ἤδη αὐτός ἐστιν ὁ νόμος, ὃν τὸ διαλέγεσθαι περαίνει³;
ὃν καὶ ὄντα νοητὸν μιμοῖτ' ἂν ἡ τῆς ὀψέως δυνάμεις, ἦν
ἐλέγομεν πρὸς αὐτὰ ἤδη τὰ ζῶα ἐπιχειρεῖν ἀποβλέπειν
καὶ πρὸς αὐτὰ <τὰ>⁴ ἄστρα τε καὶ τελευταῖον δὲ πρὸς
αὐτὸν τὸν ἥλιον; οὕτω καὶ ὅταν τις τῷ διαλέγεσθαι
ἐπιχειρῇ ἄνευ πασῶν τῶν αἰσθήσεων διὰ τοῦ λόγου ἐπ'
αὐτὸ ὃ ἔστιν ἕκαστον⁵ ὁρμᾶν⁶, καὶ μὴ ἀποστῇ, πρὶν ἂν
αὐτὸ ὃ ἔστιν ἀγαθὸν αὐτῇ νοήσῃ λάβῃ, ἐπ' αὐτῷ γίγνεται B
τῷ τοῦ νοητοῦ τέλει, ὥσπερ ἐκεῖνος τότε ἐπὶ τῷ τοῦ

¹ δὴ ν: ἤδη A.² μὴ II: οἱ μὴ A, sed οἱ punctis notavit A².³ περαίνει q: παραινεί A.⁴ <τὰ> Baiter: om. codd.⁵ ἕκαστον II:

om. A.

⁶ ὁρμᾶν Ast: ὁρμᾶ codd.

ὄρατοῦ. Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη. Τί οὖν; οὐ διαλεκ-
 τικὴν ταύτην τὴν πορείαν καλεῖς; Τί μήν; Ἡ δέ γε,
 ἦν δ' ἐγώ, λύσις τε ἀπὸ τῶν δεσμῶν καὶ μεταστροφή
 ἀπὸ τῶν σκιῶν ἐπὶ τὰ εἶδωλα καὶ τὸ φῶς καὶ ἐκ τοῦ
 καταγείου εἰς τὸν ἥλιον ἐπάνοδος, καὶ ἐκεῖ πρὸς μὲν
 τὰ ζῳά τε καὶ φυτὰ καὶ τὸ τοῦ ἡλίου φῶς ἔτι ἀδυναμία¹
 C βλέπειν, πρὸς δὲ τὰ ἐν ὕδασι φαντάσματα θεῖα² καὶ
 σκιᾶς τῶν ὄντων, ἀλλ' οὐκ εἰδῶλων σκιᾶς δι' ἑτέρου
 τοιούτου φωτὸς ὡς πρὸς ἥλιον κρίνειν ἀποσκιαζόμενας,
 πᾶσα αὕτη ἡ πραγματεία τῶν τεχνῶν, ἃς διήλθομεν,
 ταύτην ἔχει τὴν δύναμιν καὶ ἐπαναγωγὴν τοῦ βελτίστου
 ἐν ψυχῇ πρὸς τὴν τοῦ ἀρίστου ἐν τοῖς οὖσι θέαν, ὥσπερ
 τότε τοῦ σαφεστάτου ἐν σώματι πρὸς τὴν τοῦ φανοτάτου
 D ἐν τῷ σωματοειδεῖ τε καὶ ὀρατῷ τόπω. Ἐγὼ μὲν, ἔφη,
 ἀποδέχομαι οὕτω. καίτοι παντάπασί γέ μοι δοκεῖ
 χαλεπὰ μὲν ἀποδέχεσθαι εἶναι, ἄλλον δ' αὖ τρόπον
 χαλεπὰ μὴ ἀποδέχεσθαι. ὅμως δὲ—οὐ γὰρ ἐν τῷ νῦν
 παρόντι μόνον ἀκουστέα, ἀλλὰ καὶ αὐθις πολλάκις
 ἐπανιτέον—ταῦτα θέντες ἔχειν ὡς νῦν λέγεται, ἐπ' αὐτὸν
 δὴ τὸν νόμον ἴωμεν, καὶ διέλθωμεν³ οὕτως, ὥσπερ τὸ
 προοίμιον διήλθομεν. λέγε οὖν, τίς ὁ τρόπος τῆς τοῦ
 E διαλέγεσθαι δυνάμεως, καὶ κατὰ ποῖα δὴ εἶδη διέστηκεν,
 καὶ τίνες αὖ ὁδοί. αὗται γὰρ ἂν ἤδη, ὡς ἔοικεν, αἱ πρὸς
 αὐτὸ ἄγουςαι εἶεν, οἱ ἀφικομένῳ ὥσπερ ὁδοῦ ἀνάπαυλα
 ἂν εἴη καὶ τέλος τῆς πορείας. Οὐκέτ', ἦν δ' ἐγώ, ὦ φίλε
 533 Γλαύκων, οἷός τ' | ἔσει ἀκολουθεῖν· ἐπεὶ τό γ' ἐμὸν οὐδὲν
 ἂν προθυμίας ἀπολίποι, οὐδ' εἰκόνα ἂν ἔτι οὐ λέγομεν
 ἴδοις, ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἀληθές, ὃ γε δὴ μοι φαίνεται· εἰ δ'
 ὄντως ἡ μή, οὐκέτ' ἄξιον τοῦτο δισχυρίζεσθαι· ἀλλ' ὅτι
 μὲν δεῖ⁴ τοιούτῳ τι ἰδεῖν, ἰσχυριστέον. ἦ γάρ; Τί μήν;

¹ ἔτι ἀδυναμία Iamblichus: ἐπ' ἀδυναμία A.
 θεῖα Ast. Cf. tamen *Soph.* 266 B—D.

² θεῖα codd.:
³ διέλθωμεν Ξ q: ἔλθωμεν A.

⁴ δεῖ Ficinus: δὴ codd.

Οὐκοῦν καὶ ὅτι ἡ τοῦ διαλέγεσθαι δύναμις μόνῃ ἂν φήνειεν ἐμπείρῳ ὄντι ὧν νῦν δὴ διήλθομεν, ἄλλη δὲ οὐδαμῇ δυνατόν; Καὶ τοῦτ', ἔφη, ἄξιον δισχυρίζεσθαι. Τόδε γοῦν, ἣν δ' ἐγώ, οὐδεὶς ἡμῖν ἀμφισβητήσει λέγουσιν, ὡς Β αὐτοῦ γε ἐκάστου περί τ' ὅ ἐστιν ἕκαστον ἄλλη τις ἐπιχειρεῖ μέθοδος ὁδῶ περὶ παντὸς λαμβάνειν· ἀλλ' αἱ μὲν ἄλλαι πᾶσαι τέχναι ἢ πρὸς δόξας ἀνθρώπων καὶ ἐπιθυμίας εἰσίν, ἢ πρὸς γενέσεις τε καὶ συνθέσεις, ἢ πρὸς θεραπείαν τῶν φνομένων τε καὶ συντιθεμένων ἅπασαι¹ τετράφεται, αἱ δὲ λοιπαί, ἃς τοῦ ὄντος τι ἔφαμεν ἐπιλαμβάνεσθαι, γεωμετρίας τε καὶ τὰς ταύτῃ ἐπομένας, ὁρῶμεν ὡς ὀνειρώττουσι μὲν περὶ τὸ ὄν, ὕπαρ δὲ ἀδύνατον αὐταῖς ἰδεῖν, ἕως ἂν C ὑποθέσει χρώμεναι ταύτας ἀκινήτους ἐῷσι, μὴ δυνάμειναι λόγον διδόναι αὐτῶν. ὧ γὰρ ἀρχὴ μὲν ὃ μὴ οἶδε, τελευτὴ δὲ καὶ τὰ μεταξὺ ἐξ οὗ μὴ οἶδεν συμπλέκεται, τίς μηχανὴ τὴν τοιαύτην ὁμολογίαν ποτὲ ἐπιστήμην γενέσθαι; Οὐδεμία, ἣ δ' ὅς.

XIV. Οὐκοῦν, ἣν δ' ἐγώ, ἡ διαλεκτικὴ μέθοδος μόνῃ ταύτῃ πορεύεται, τὰς ὑποθέσεις ἀναφέρουσα² ἐπ' αὐτὴν τὴν ἀρχὴν ἵνα βεβαιώσῃται, καὶ τῷ ὄντι ἐν βορβόρῳ D βαρβαρικῶ τινὶ τὸ τῆς ψυχῆς ὄμμα κατορυνγμένον ἡρέμα ἔλκει καὶ ἀνάγει ἄνω, συνερίθοις καὶ συμπεριγωγοῖς χρωμένῃ αἷς διήλθομεν τέχναις· ἃς ἐπιστήμας μὲν πολλάκις προσείπομεν διὰ τὸ ἔθος, δέονται δὲ ὀνόματος ἄλλου, ἐναργεστέρου μὲν ἢ δόξης, ἀμυδροτέρου δὲ ἢ ἐπιστήμης· διάνοιαν δὲ αὐτὴν ἐν γε τῷ πρόσθεν που ὠρισάμεθα· ἔστι δ', ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, οὐ περὶ ὀνόματος ἀμφισβήτησις, οἷς τοσούτων περί σκέψιν ἡμῖν E πρόκειται. Οὐ γὰρ οὖν, ἔφη³. Ἀρέσκει οὖν⁴, ἣν δ' ἐγώ,

¹ ἅπασαι II: ἅπασα A. ² ἀναφέρουσα nos: ἀναιροῦσα codd.: ἀναίρουσα dubitanter Schneider: ἀνάγουσα Canter. ³ ἔφη Ξ: ἔφη· ἀλλ' ὃ ἂν μόνον δηλοῖ πρὸς τὴν ἕξιν σαφηνεῖα λέγει ἐν ψυχῇ A, superscripto super ι (in λέγει) a man. vet. is. Ineptum glossema damnavit Schneider. ⁴ οὖν II: γοῦν A.

ὥσπερ τὸ πρότερον, τὴν μὲν πρώτην μοῖραν ἐπιστήμην
 534 καλεῖν, δευτέρα δὲ διάνοιαν, | τρίτην δὲ πίστιν καὶ εἰκασίαν
 τετάρτην, καὶ ξυναμφότερα μὲν ταῦτα δόξαν, ξυναμφότερα
 δ' ἐκείνα νόησιν, καὶ δόξαν μὲν περὶ γένεσιν, νόησιν δὲ
 περὶ οὐσίαν, καὶ ὃ τι οὐσία πρὸς γένεσιν, νόησιν πρὸς
 δόξαν, καὶ ὃ τι νόησις πρὸς δόξαν, ἐπιστήμην πρὸς πίστιν
 καὶ διάνοιαν πρὸς εἰκασίαν· τὴν δ' ἐφ' οἷς ταῦτα ἀναλο-
 γίαν καὶ διαίρεσιν διχῇ ἑκατέρου, δοξαστοῦ τε καὶ νοητοῦ,
 ἐῶμεν, ὧ Γλαύκων, ἵνα μὴ ἡμᾶς πολλαπλασίων λόγων
 B ἐμπλήσῃ ἢ ὅσων¹ οἱ παρεληλυθότες. Ἄλλὰ μὴν ἔμοιγ',
 ἔφη, τά γε ἄλλα, καθ' ὅσον δύναμαι ἔπεσθαι, ξυνδοκεῖ.
 Ἡ καὶ διαλεκτικὸν καλεῖς τὸν λόγον ἐκάστου λαμβάνοντα
 τῆς οὐσίας; καὶ τὸν μὴ ἔχοντα, καθ' ὅσον ἂν μὴ ἔχῃ λόγον
 αὐτῷ τε καὶ ἄλλῳ διδόναι, κατὰ τοσοῦτον νοῦν περὶ
 τούτου οὐ φήσεις ἔχειν; Πῶς γὰρ ἂν, ἢ δ' ὅς, φαίην;
 Οὐκοῦν καὶ περὶ τοῦ ἀγαθοῦ ὡσαύτως· ὃς ἂν μὴ ἔχῃ
 διορίσασθαι τῷ λόγῳ ἀπὸ τῶν ἄλλων πάντων ἀφελὼν τὴν
 C τοῦ ἀγαθοῦ ἰδέαν καὶ ὥσπερ ἐν μάχῃ διὰ πάντων ἐλέγχων
 διεξιὼν, μὴ κατὰ δόξαν, ἀλλὰ κατ' οὐσίαν προθυμούμενος
 ἐλέγχειν, ἐν πᾶσι τούτοις ἀπτῶτι τῷ λόγῳ διαπορεύηται,
 οὔτε αὐτὸ τὸ ἀγαθὸν φήσεις εἶδέναι τὸν οὕτως ἔχοντα οὔτε
 ἄλλο ἀγαθὸν οὐδέν, ἀλλ' εἴ πῃ εἰδώλου τινὸς ἐφάπτεται,
 δόξῃ, οὐκ ἐπιστήμῃ ἐφάπτεσθαι, καὶ τὸν νῦν βίον ὄνειρο-
 πολοῦντα καὶ ὑπνώττοντα, πρὶν ἐνθάδ' ἐξεγρέσθαι, εἰς
 D Ἄιδου πρότερον ἀφικόμενον τελέως ἐπικαταδαρθάνειν;
 Νῆ τὸν Δία, ἢ δ' ὅς, σφόδρα γε πάντα ταῦτα φήσω. Ἄλλὰ
 μὴν τοὺς γε σαυτοῦ παῖδας, οὓς τῷ λόγῳ τρέφεις τε καὶ
 παιδεύεις, εἴ ποτε ἔργῳ τρέφοις, οὐκ ἂν ἐάσais, ὡς
 ἐγῶμαι, ἀλόγους ὄντας ὥσπερ γραμμάς, ἄρχοντας ἐν τῇ
 πόλει κυρίους τῶν μεγίστων εἶναι. Οὐ γὰρ οὔν, ἔφη.
 Νομοθετήσεις δὴ αὐτοῖς ταύτης μάλιστα τῆς παιδείας
 ἀντιλαμβάνεσθαι, ἐξ ἧς ἐρωτᾶν τε καὶ ἀποκρίνεσθαι

¹ ὅσων Ξ q: ὅσον A: ὅσοι Madvig.

ἐπιστημονέστατα οἰοί τ' ἔσονται; Νομοθετήσω, ἔφη, μετὰ Ε
γε σοῦ. Ἄρ' οὖν δοκεῖ σοι, ἔφην ἐγώ, ὥσπερ θριγκὸς
τοῖς μαθήμασιν ἢ διαλεκτικῇ ἡμῖν ἐπάνω κεῖσθαι, καὶ
οὐκέτ' ἄλλο τούτου μάθημα ἀνωτέρω ὀρθῶς ἀν ἐπι-
τίθεσθαι, ἀλλ' ἔχειν ἤδη τέλος τὰ τῶν | μαθημάτων; 535
Ἐμοιγ', ἔφη.

XV. Διανομὴ τοίνυν, ἣν δ' ἐγώ, τὸ λοιπόν σοι, τίσιν
ταῦτα τὰ μαθήματα δώσομεν καὶ τίνα τρόπον. Δῆλον,
ἔφη. Μέννησαι οὖν τὴν προτέραν ἐκλογὴν τῶν ἀρχόντων,
οἷους ἐξελέξαμεν; Πῶς γάρ, ἦ δ' ὅς, οὔ; Τὰ μὲν ἄλλα
τοίνυν, ἣν δ' ἐγώ, ἐκείνας τὰς φύσεις οἷου¹ δεῖν ἐκλεκτέας
εἶναι· τοὺς τε γὰρ βεβαιοτάτους καὶ τοὺς ἀνδρειοτάτους
προαιρετέον καὶ κατὰ δύναμιν τοὺς εὐειδεστάτους· πρὸς
δὲ τούτοις ζητητέον μὴ μόνον γενναίους τε καὶ βλοσυροὺς Β
τὰ ἦθη, ἀλλὰ καὶ ἀ τῇδε τῇ παιδείᾳ τῆς φύσεως πρόσφορα
ἐκτέον αὐτοῖς. Ποῖα δὴ διαστέλλει; Δριμύτητα, ᾧ
μακάριε, ἔφην, δεῖ αὐτοῖς πρὸς τὰ μαθήματα ὑπάρχειν
καὶ μὴ χαλεπῶς μανθάνειν· πολὺ γάρ τοι μᾶλλον
ἀποδειλιῶσι ψυχαὶ ἐν ἰσχυροῖς μαθήμασιν ἢ ἐν γυμνασίοις·
οἰκειότερος γὰρ αὐταῖς ὁ πόνος, ἴδιος, ἀλλ' οὐ κοινὸς ὢν
μετὰ τοῦ σώματος. Ἀληθῆ, ἔφη. Καὶ μνήμονα δὴ καὶ
ἄρρατον καὶ πάντῃ φιλόπονον ζητητέον. ἦ τίνι τρόπῳ C
οἶει τὰ τε τοῦ σώματος ἐθελήσειν τινὰ διαπονεῖν καὶ
τοσαύτην μάθησίν τε καὶ μελέτην ἐπιτελεῖν; Οὐδένα, ἦ
δ' ὅς, ἐὰν μὴ παντάπασί γ' ἦ εὐφυής. Τὸ γοῦν νῦν
ἀμάρτημα, ἣν δ' ἐγώ, καὶ ἡ ἀτιμία φιλοσοφία διὰ ταῦτα
προσπέπτωκεν, ὃ καὶ πρότερον εἶπον, ὅτι οὐ κατ' ἀξίαν
αὐτῆς ἄπτονται· οὐ γὰρ νόθους ἔδει ἄπτεσθαι, ἀλλὰ
γνησίους. Πῶς; ἔφη. Πρῶτον μὲν, εἶπον, φιλοπονία οὐ
χωλὸν δεῖ εἶναι τὸν ἀψόμενον, τὰ μὲν ἡμίσεα φιλόπονον, D
τὰ δ' ἡμίσεα ἄπονον· ἔστι δὲ τοῦτο, ὅταν τις φιλογυμνασ-
τῆς μὲν καὶ φιλόθηρος ἦ καὶ πάντα τὰ διὰ τοῦ σώματος

¹ οἷου Π: οἷου Α.

φιλοπονῇ, φιλομαθῆς δὲ μή, μηδὲ φιλήκοος μηδὲ ζητητικός, ἀλλ' ἐν πᾶσι τούτοις μισοπονῇ· χωλὸς δὲ καὶ ὁ τάναντία τούτου μεταβεβληκὼς τὴν φιλοπονίαν. Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις. Οὐκοῦν καὶ πρὸς ἀλήθειαν, ἦν δ' ἐγώ, **Ε** ταυτὸν τοῦτο ἀνάπηρον ψυχὴν θήσομεν, ἢ ἂν τὸ μὲν ἐκούσιον ψεῦδος μισῇ καὶ χαλεπῶς φέρῃ αὐτὴ τε καὶ ἐτέρων ψευδομένων ὑπεραγανακτῇ, τὸ δ' ἀκούσιον εὐκόλως προσδέχεται καὶ ἀμαθαίνουσά που ἀλίσκομένη μὴ ἀγανακτῇ, ἀλλ' εὐχερῶς ὥσπερ θηρίον ὕειον ἐν ἀμαθίᾳ **536** μολύνηται; Παντά|πασι μὲν οὖν, ἔφη. Καὶ πρὸς σωφροσύνην, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἀνδρείαν καὶ μεγαλοπρέπειαν καὶ πάντα τὰ τῆς ἀρετῆς μέρη οὐχ ἥκιστα δεῖ φυλάττειν τὸν νόθον τε καὶ τὸν γνήσιον. ὕταν γάρ τις μὴ ἐπίστηται τὰ τοιαῦτα σκοπεῖν καὶ ιδιώτης καὶ πέλις, λανθάνουσι χωλοῖς τε καὶ νόθοις χρώμενοι πρὸς ὃ τι ἂν τύχωσι τούτων, οἱ μὲν φίλοις, οἱ δὲ ἄρχουσι. Καὶ μάλα, ἔφη, οὕτως ἔχει. Ἡμῖν δὴ, ἦν δ' ἐγώ, πάντα τὰ τοιαῦτα **Β** διευλαβητέον, ὥς ἐὰν μὲν ἀρτιμελεῖς τε καὶ ἀρτίφρονες ἐπὶ τοσαύτην μάθησιν καὶ τοσαύτην ἄσκησιν κομίσαντες παιδεύωμεν, ἢ τε δίκη ἡμῖν οὐ μέμψεται αὐτὴ, τὴν τε πόλιν καὶ πολιτείαν σώσομεν, ἀλλοίους δὲ ἄγοντες ἐπὶ ταῦτα τάναντία πάντα καὶ πράξομεν καὶ φιλοσοφίας ἔτι πλείω γέλωτα καταντλήσομεν. Αἰσχρὸν μὲντ' ἂν εἴη, ἦ δ' ὅς. Πάνυ μὲν οὖν, εἶπον· γελοῖον δ' ἔγωγε καὶ ἐν τῷ παρόντι ἔοικα παθεῖν. Τὸ ποῖον; ἔφη. Ἐπελαθόμεν, ἦν **Γ** δ' ἐγώ, ὅτι ἐπαίζομεν, καὶ μᾶλλον ἐντεινάμενος εἶπον. λέγων γὰρ ἅμα ἔβλεψα πρὸς φιλοσοφίαν καὶ ἰδὼν προπεπηλακισμένην ἀναξίως ἀγανακτήσας μοι δοκῶ καὶ ὥσπερ θυμωθεὶς τοῖς αἰτίοις σπουδαιότερον εἰπεῖν ἢ εἶπον. Οὐ μὰ τὸν Δί', ἔφη, οὐκ οὐν ὥς γ' ἐμοὶ ἀκροατῇ. Ἀλλ' ὥς ἐμοί, ἦν δ' ἐγώ, ῥήτορι. τότε δὲ μὴ ἐπιλανθανώμεθα, ὅτι ἐν μὲν τῇ προτέρᾳ ἐκλογῇ πρεσβύτας ἐξελέγομεν, ἐν δὲ **Δ** ταύτῃ οὐκ ἐγχωρήσει· Σόλωνι γὰρ οὐ πειστέον, ὥς

γηράσκων τις πολλὰ δυνατὸς μανθάνειν, ἀλλ' ἦπτον ἢ τρέχειν· νέων δὲ πάντες οἱ μεγάλοι καὶ οἱ πολλοὶ πόνοι. Ἀνάγκη, ἔφη.

XVI. Τὰ μὲν τοίνυν λογισμῶν τε καὶ γεωμετριῶν καὶ πάσης τῆς προπαιδείας, ἣν τῆς διαλεκτικῆς δεῖ προπαιδευθῆναι, παισὶν οὖσι χρὴ προβάλλειν, οὐχ ὥς ἐπάναγκες μαθεῖν τὸ σχῆμα τῆς διδαχῆς ποιουμένους. Τί δὴ; Ὅτι, ἦν δ' ἐγώ, οὐδὲν μάθημα μετὰ δουλείας τὸν ἐλεύθερον **E** χρὴ μανθάνειν. οἱ μὲν γὰρ τοῦ σώματος πόνοι βία πονοῦμενοι χεῖρον οὐδὲν τὸ σῶμα ἀπεργάζονται, ψυχῇ δὲ βίαιον οὐδὲν ἔμμονον μάθημα. Ἀληθῆ, ἔφη. Μὴ τοίνυν βία, εἶπον, ὦ ἄριστε, τοὺς παῖδας ἐν τοῖς μαθήμασιν, ἀλλὰ παύζοντας τρέφε, ἵνα καὶ μᾶλλον οἷός τ' ᾖ τῆς καθορᾶν ἐφ' 537 ὃ ἕκαστος πέφυκεν. Ἐχει δ' λέγεις, ἔφη, λόγον. Οὐκοῦν μνημονεύεις, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι καὶ εἰς τὸν πόλεμον ἔφαμεν τοὺς παῖδας εἶναι ἀκτέον ἐπὶ τῶν ἵππων θεωρούς, καὶ ἐάν που ἀσφαλὲς ᾖ, προσακτέον ἐγγὺς καὶ γευστέον αἵματος, ὥσπερ τοὺς σκύλακας; Μέμνημαι, ἔφη. Ἐν πᾶσι δὴ τούτοις, ἦν δ' ἐγώ, τοῖς τε πόνοις καὶ μαθήμασι καὶ φόβοις ὃς ἂν ἐντρεχέστατος αἰεὶ φαίνεται, εἰς ἀριθμόν τινα ἐγκριτέον. Ἐν τίνι, ἔφη, ἡλικίᾳ; Ἡνίκα, ἦν δ' ἐγώ, τῶν **B** ἀναγκαίων γυμνασίων μεθιένται. οὗτος γὰρ ὁ χρόνος, ἐάν τε δύο ἐάν τε τρία ἔτη γίγνηται, ἀδύνατός τι ἄλλο πρᾶξαι· κόποι γὰρ καὶ ὕπνοι μαθήμασι πολέμιοι· καὶ ἅμα μία καὶ αὕτη τῶν βασάνων οὐκ ἐλαχίστη, τίς ἕκαστος ἐν τοῖς γυμνασίοις φανείται. Πῶς γὰρ οὐκ; ἔφη. Μετὰ δὲ τούτον τὸν χρόνον, ἦν δ' ἐγώ, ἐκ τῶν εἰκοσιετῶν¹ οἱ προκριθέντες τιμὰς τε μείζους τῶν ἄλλων οἴσονται, τά τε χύδην μαθήματα παισὶν ἐν τῇ παιδιᾷ² γενόμενα **C** τούτοις συνακτέον εἰς σύννοψιν οἰκειότητος ἀλλήλων τῶν

¹ εἰκοσιετῶν Schneider: εἴκοσιν ἐτῶν A: εἰκοσιετῶν (sic) Π.
corr. A²: παιδεῖα (sic) A¹. Cf. 536 E (παύζοντας τρέφε).

² παιδιᾷ

μαθημάτων¹ καὶ τῆς τοῦ ὄντος φύσεως. Μόνη γοῦν, εἶπεν, ἢ τοιαύτη μάθησις βέβαιος ἐν οἷς ἂν ἐγγένηται. Καὶ μεγίστη γε, ἣν δ' ἐγώ, πείρα διαλεκτικῆς φύσεως καὶ μή. ὁ μὲν γὰρ συνοπτικὸς διαλεκτικός, ὁ δὲ μὴ οὐ. Ξυνοίομαι, D ἢ δ' ὅς. Ταῦτα τοίνυν, ἣν δ' ἐγώ, δεήσει σε ἐπισκοποῦντα οἷ ἂν μάλιστα τοιοῦτοι ἐν αὐτοῖς ὧσι καὶ μόνιμοι μὲν ἐν μαθήμασι, μόνιμοι δ' ἐν πολέμῳ καὶ τοῖς ἄλλοις νομίμοις, τούτους² αὖ, ἐπειδὰν τὰ τριάκοντα ἔτη ἐκβαίνωσιν, ἐκ τῶν προκρίτων προκρινάμενον εἰς μείζους τε τιμὰς καθιστάναι καὶ σκοπεῖν τῇ τοῦ διαλέγεσθαι δυνάμει βασανίζοντα, τίς ὁμμάτων καὶ τῆς ἄλλης αἰσθήσεως δυνατὸς μεθιέμενος ἐπ' αὐτὸ τὸ ὄν μετ' ἀληθείας ἰέναι. καὶ ἐνταῦθα δὴ πολλῆς φυλακῆς ἔργον, ὧ ἐταῖρε. Τί μάλιστα; ἢ δ' ὅς. Οὐκ E ἐννοεῖς, ἣν δ' ἐγώ, τὸ νῦν περὶ τὸ διαλέγεσθαι κακὸν³ γιγνόμενον ὅσον γίγνεται; Τὸ ποῖον; ἔφη. Παρανομίας που, ἔφην ἐγώ, ἐμπίμπλυνται. Καὶ μάλα, ἔφη. Θαυμαστὸν οὖν τι οἶει, εἶπον, πᾶσχειν αὐτοὺς καὶ οὐ ξυγγιγνώσκεις; Πῇ μάλιστα; ἔφη. Οἶον, ἣν δ' ἐγώ, εἴ τις ὑποβολιμαῖος τραφεῖη ἐν πολλοῖς μὲν χρήμασι, πολλῶ δὲ καὶ μεγάλῳ 538 γέλνει καὶ κόλαξι πολλοῖς, ἀνὴρ δὲ γενόμενος αἴσθοιτο, ὅτι οὐ τούτων ἐστὶ τῶν φασκόντων γονέων, τοὺς δὲ τῷ ὄντι γεννήσαντας μὴ εὖροι, τοῦτον ἔχεις μαντεύσασθαι, πῶς ἂν διατεθείη πρὸς τε τοὺς κόλακας καὶ πρὸς τοὺς ὑποβαλομένους ἐν ἐκείνῳ τε τῷ χρόνῳ, ᾧ οὐκ ἤδει τὰ περὶ τῆς ὑποβολῆς, καὶ ἐν ᾧ αὖ ἤδει; ἢ βούλει ἐμοῦ μαντευομένου ἀκούσαι; Βούλομαι, ἔφη.

XVII. Μαντεύομαι τοίνυν, εἶπον, μᾶλλον αὐτὸν B τιμᾶν ἂν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα καὶ τοὺς ἄλλους οἰκείους δοκοῦντας ἢ τοὺς κολακεύοντας, καὶ ἡττον μὲν ἂν περιδεῖν ἐνδεεῖς τινός, ἡττον δὲ παράνομόν τι δρᾶσαι ἢ εἰπεῖν εἰς αὐτούς, ἡττον δὲ ἀπειθεῖν τὰ μεγάλα ἐκείνοις ἢ

¹ τῶν μαθημάτων codd.: damnavit J. A. Platt.
A.

² τούτους q¹: τούτοις

³ κακὸν Π: καλὸν A.

τοῖς κόλαξιν, ἐν ᾧ χρόνῳ τὸ ἀληθὲς μὴ εἰδείη. Εἰκός, ἔφη. Αἰσθόμενον¹ τοῖνυν τὸ ὃν μαντεύομαι αὖ περὶ μὲν τούτους ἀνεῖναι ἂν τὸ τιμᾶν τε καὶ σπουδάζειν, περὶ δὲ τοὺς κόλακας ἐπιτεῖναι καὶ πείθεσθαί τε αὐτοῖς διαφερόντως ἢ πρότερον καὶ ζῆν ἂν ἥδη κατ' ἐκείνους, ξυνόντα αὐτοῖς C ἀπαρακαλύπτως, πατὴρ δὲ ἐκείνου καὶ τῶν ἄλλων ποιουμένων οἰκείων, εἰ μὴ πάνυ εἴη φύσει ἐπιεικής, μέλειν τὸ μηδέν. Πάντ', ἔφη, λέγεις οἷά περ ἂν γένοιτο. ἀλλὰ πῇ πρὸς τοὺς ἀπτομένους τῶν λόγων αὕτη φέρει ἢ εἰκῶν; Τῇδε. ἔστι που ἡμῖν δόγματα ἐκ παιδῶν περὶ δικαίων καὶ καλῶν, ἐν οἷς ἐκτεθράμμεθα ὥσπερ ὑπὸ γονεῦσι, πειθαρχοῦντές τε καὶ τιμῶντες αὐτά. Ἔστι γάρ. Οὐκοῦν καὶ ἄλλα ἐναντία τούτων ἐπιτηδεύματα ἡδονὰς ἔχοντα, ἃ D κολακεύει μὲν ἡμῶν τὴν ψυχὴν καὶ ἔλκει ἐφ' αὐτά, πείθει δ' οὐ τοὺς καὶ ὀπιοῦν μετρίους· ἀλλ' ἐκεῖνα τιμῶσι τὰ πάτρια καὶ ἐκείνοις πειθαρχοῦσιν. Ἔστι ταῦτα. Τί οὖν; ἦν δ' ἐγώ· ὅταν τὸν οὕτως ἔχοντα ἐλθὼν ἐρώτημα ἔρηται, τί ἐστι τὸ καλόν, καὶ ἀποκριναμένου δ' τοῦ νομοθέτου ἡκουεν, ἐξελέγχῃ ὁ λόγος καὶ πολλάκις καὶ πολλαχῇ ἐλέγχων εἰς δόξαν καταβάλλῃ², ὥς τοῦτο οὐδὲν μᾶλλον E καλὸν ἢ αἰσχροῦν, καὶ περὶ δικαίου ὡσαύτως καὶ ἀγαθοῦ καὶ ἃ μάλιστα ἦγεν ἐν τιμῇ, μετὰ τοῦτο τί οἶει ποιήσειν αὐτὸν πρὸς αὐτὰ τιμῆς τε πέρι καὶ πειθαρχίας; Ἀνάγκη, ἔφη, μήτε τιμᾶν ἔτι ὁμοίως μήτε πείθεσθαι. Ὅταν οὖν, ἦν δ' ἐγώ, μήτε ταῦτα ἡγῆται τίμια καὶ οἰκεία ὥσπερ πρὸ τοῦ, τὰ τε ἀληθῇ μὴ εὐρίσκη, ἔστι πρὸς ὁποῖον βίον | ἄλλον ἢ τὸν κολακεύοντα εἰκότως προσχωρήσεται; Οὐκ 539 ἔστιν, ἔφη. Παράνομος δὴ, οἶμαι, δόξει γεγενῆσθαι ἐκ νομίμου. Ἀνάγκη. Οὐκοῦν, ἔφην, εἰκός τὸ πάθος τῶν οὕτω λόγων ἀπτομένων, καὶ ὃ ἄρτι ἔλεγον, πολλῆς συγγνώμης ἄξιον; Καὶ ἐλέου γ', ἔφη. Οὐκοῦν ἵνα μὴ

¹ αἰσθόμενον corr. A²; αἰσθόμενος A¹.

² καταβάλλῃ Ξ: καταλάβῃ A.

γίγνηται ὁ ἔλεος οὗτος περὶ τοὺς τριακοντούτας σοι, εὐλαβουμένῳ¹ παντὶ τρόπῳ τῶν λόγων ἀπτεύον; Καὶ μάλ',
 B ἢ δ' ὅς. Ἄρ' οὖν οὐ μία μὲν εὐλάβεια αὕτη συχνή, τὸ μὴ νέους ὄντας αὐτῶν γεύεσθαι; οἶμαι γάρ σε οὐ λεληθέναι, ὅτι οἱ μεираκίσκοι, ὅταν τὸ πρῶτον λόγων γεύωνται, ὡς παιδιᾷ αὐτοῖς καταχρῶνται, αἰεὶ εἰς ἀντιλογίαν χρώμενοι, καὶ μιμούμενοι τοὺς ἐξελέγχοντας αὐτοὶ ἄλλους ἐλέγχουσι, χαίροντες ὥσπερ σκυλάκια τῷ ἔλκειν τε καὶ σπαράττειν τῷ λόγῳ τοὺς πλησίον αἰεὶ. Ὑπερφυῶς μὲν οὖν, ἔφη. Οὐκοῦν ὅταν δὴ πολλοὺς μὲν αὐτοὶ ἐλέγξωσιν, ὑπὸ
 C πολλῶν δὲ ἐλεγχθῶσι, σφόδρα καὶ ταχὺ ἐμπίπτουσιν εἰς τὸ μηδὲν ἡγεῖσθαι ὧν περ πρότερον· καὶ ἐκ τούτων δὴ αὐτοὶ τε καὶ τὸ ὅλον φιλοσοφίας πέρι εἰς τοὺς ἄλλους διαβέβληνται. Ἀληθέστατα, ἔφη. Ὁ δὲ δὴ πρεσβύτερος, ἦν δ' ἐγώ, τῆς μὲν τοιαύτης μανίας οὐκ ἂν ἐθέλοι μετέχειν, τὸν δὲ διαλέγεσθαι ἐθέλοντα καὶ σκοπεῖν τάληθες μᾶλλον μιμήσεται ἢ τὸν παιδιᾶς χάριν παίζοντα καὶ ἀντι-
 D λέγοντα, καὶ αὐτὸς τε μετριώτερος ἔσται καὶ τὸ ἐπιτήδευμα τιμιώτερον ἀντὶ ἀτιμοτέρου ποιήσει. Ὅρθως, ἔφη. Οὐκοῦν καὶ τὰ προειρημένα τούτου ἐπ' εὐλαβείᾳ πάντα προείρηται, τὸ τὰς φύσεις κοσμίους εἶναι καὶ στασίμους οἷς τις μεταδώσει τῶν λόγων, καὶ μὴ ὡς νῦν ὁ τυχὼν καὶ οὐδὲν προσήκων ἔρχεται ἐπ' αὐτό; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

XVIII. Ἀρκεῖ δὴ ἐπὶ λόγων μεταλήψει μέναι ἐνδελεχῶς καὶ ξυντόνως μηδὲν ἄλλο πράττοντι, ἀλλ' ἀντιστρόφως γυμναζομένῳ τοῖς περὶ τὸ σῶμα γυμνασίοις,
 E ἔτη διπλάσια ἢ τότε; Ἐξ, ἔφη, ἢ τέτταρα λέγεις; Ἀμέλει, εἶπον, πέντε θές· μετὰ γὰρ τοῦτο καταβιβαστέοι ἔσονται σοι εἰς τὸ σπήλαιον πάλιν ἐκείνο, καὶ ἀναγκαστέοι ἄρχειν τά τε περὶ τὸν πόλεμον καὶ ὅσαι νέων ἀρχαί, ἵνα μηδ' ἐμπειρίᾳ ὑστερῶσι τῶν ἄλλων· καὶ ἔτι καὶ ἐν τούτοις
 540 βασανιστέοι, εἰ ἐμμενοῦσιν ἐλκόμενοι παν|ταχόσε ἢ τι καὶ

¹ εὐλαβουμένῳ codd.: εὐλαβουμένοις Baiter.

παρακινήσουσι. Χρόνον δέ, ἥ δ' ὅς, πόσον τοῦτον τίθης;
 Πεντεκαίδεκα ἔτη, ἦν δ' ἐγώ. γενομένων δὲ πεντηκοντου-
 τῶν τοὺς διασωθέντας καὶ ἀριστεύσαντας πάντα πάντη ἐν
 ἔργοις τε καὶ ἐπιστήμαις πρὸς τέλος ἤδη ἀκτέον καὶ
 ἀναγκαστέον ἀνακλίναντας τὴν τῆς ψυχῆς αὐγὴν εἰς αὐτὸ
 ἀποβλέψαι τὸ πᾶσι φῶς παρέχον, καὶ ἰδόντας τὸ ἀγαθὸν
 αὐτό, παραδείγματι χρωμένους ἐκείνῳ, καὶ πόλιν καὶ
 ἰδιώτας καὶ ἑαυτοὺς κοσμεῖν τὸν ἐπίλοιπον βίον ἐν μέρει B
 ἐκάστους, τὸ μὲν πολὺ πρὸς φιλοσοφία διατρίβοντας,
 ὅταν δὲ τὸ μέρος ἦκη, πρὸς πολιτικοῖς ἐπιταλαιπωροῦντας
 καὶ ἄρχοντας ἐκάστους τῆς πόλεως ἕνεκα, οὐχ ὥς καλόν
 τι, ἀλλ' ὥς ἀναγκαῖον πράττοντας, καὶ οὕτως ἄλλους αἰὲ
 παιδεύσαντας τοιούτους, ἀντικαταλιπόντας τῆς πόλεως
 φύλακας, εἰς μακάρων νήσους ἀπιόντας οἰκεῖν· μνημεῖα δ'
 αὐτοῖς καὶ θυσίας τὴν πόλιν δημοσία ποιεῖν, ἐὰν καὶ ἡ C
 Πυθία ξυναναιρῇ¹, ὥς δαίμοσιν, εἰ δὲ μή, ὥς εὐδαίμοσί τε
 καὶ θείοις. Παγκάλους, ἔφη, τοὺς ἄρχοντας, ὧ Σώκρατες,
 ὥσπερ ἀνδριαντοποιὸς ἀπείργασαι. Καὶ τὰς ἀρχούσας γε,
 ἦν δ' ἐγώ, ὧ Γλαύκων. μηδὲν γάρ τι οἴου με περὶ ἀνδρῶν
 εἰρηκέμαι μᾶλλον ἢ εἰρηκα ἢ περὶ γυναικῶν, ὅσαι ἂν
 αὐτῶν ἱκαναὶ τὰς φύσεις ἐγγίγνωνται. Ὅρθως, ἔφη, εἴπερ
 ἴσα γε πάντα τοῖς ἀνδράσι κοινωνήσουσιν, ὥς διήλθομεν.
 Τί οὖν; ἔφην· ξυγχωρεῖτε περὶ τῆς πόλεως τε καὶ D
 πολιτείας μὴ παντάπασιν ἡμᾶς εὐχὰς εἰρηκέμαι, ἀλλὰ
 χαλεπὰ μέν, δυνατὰ δέ πη, καὶ οὐκ ἄλλη ἢ εἴρηται, ὅταν
 οἱ ὥς ἀληθῶς φιλόσοφοι δυνάσται, ἢ πλείους ἢ εἷς, ἐν
 πόλει γενόμενοι τῶν μὲν νῦν τιμῶν καταφρονήσωσιν,
 ἡγησάμενοι ἀνελευθέρους εἶναι καὶ οὐδενὸς ἀξίας, τὸ δὲ
 ὀρθὸν περὶ πλείστου ποιησάμενοι καὶ τὰς ἀπὸ τούτου
 τιμὰς, μέγιστον δὲ καὶ ἀναγκαιότατον τὸ δίκαιον, καὶ E
 τούτῳ δὴ ὑπηρετοῦντές τε καὶ αὔξοντες αὐτὸ διασκευωρή-
 σονται τὴν ἑαυτῶν πόλιν; Πῶς; ἔφη. Ὅσοι μὲν ἂν, ἦν

¹ ξυναναιρῇ Ξ q: ξυναιρῇ A.

δ' ἐγώ, πρεσβύτεροι τυγχάνωσι δεκετῶν¹ ἐν τῇ πόλει,
 541 πάντας ἐκπέμψωσιν εἰς τοὺς | ἀγροὺς, τοὺς δὲ παῖδας
 αὐτῶν παραλαβόντες ἐκτὸς τῶν νῦν ἡθῶν, ἃ καὶ οἱ γονῆς
 ἔχουσι, θρέψωνται ἐν τοῖς σφετέροις τρόποις καὶ νόμοις,
 οἷσιν οἷοις διεληλύθαμεν τότε, καὶ οὕτω τάχιστα τε καὶ
 ῥᾶστα πόλιν τε καὶ πολιτείαν, ἣν ἐλέγομεν, καταστᾶσαν
 αὐτὴν τε εὐδαιμονήσειν καὶ τὸ ἔθνος, ἐν ᾧ ἂν ἐγγένηται,
 Β πλεῖστα ὀνήσειν; Πολύ γ', ἔφη· καὶ ὥς ἂν γένοιτο, εἴπερ
 ποτὲ γίγνοιτο, δοκεῖς μοι, ὦ Σώκρατες, εὖ εἰρηκέναι.
 Οὐκοῦν ἄδην ἤδη, εἶπον ἐγώ, ἔχουσιν ἡμῖν οἱ λόγοι περὶ τε
 τῆς πόλεως ταύτης καὶ τοῦ ὁμοίου ταύτῃ ἀνδρός; δῆλος
 γάρ που καὶ οὗτος, οἷον φήσομεν δεῖν αὐτὸν εἶναι. Δῆλος,
 ἔφη· καὶ ὅπερ ἐρωτᾷς, δοκεῖ μοι τέλος ἔχειν.

¹ δεκετῶν Π: δέκ' ἐτῶν Α.

Η.

I. Εἶεν· ταῦτα μὲν δὴ ὁμολόγηται, ὦ Γλαῦκων, τῇ 543
 μελλούσῃ ἄκρως οἰκεῖν πόλει κοινὰς μὲν γυναῖκας, κοι-
 νούς δὲ παῖδας εἶναι καὶ πᾶσαν παιδείαν, ὡσαύτως δὲ τὰ
 ἐπιτηδεύματα κοινὰ ἐν πολέμῳ τε καὶ εἰρήνῃ, βασιλέας δὲ
 αὐτῶν εἶναι τοὺς ἐν φιλοσοφίᾳ τε καὶ πρὸς τὸν πόλεμον
 γεγυνοῦτας ἀρίστους. Ὁμολόγηται, ἔφη. Καὶ μὴν καὶ τὰδε B
 ξυνεχωρήσαμεν, ὥς ὅταν δὴ καταστῶσιν οἱ ἄρχοντες,
 ἄγοντες τοὺς στρατιώτας κατοικιοῦσιν εἰς οἰκῆσεις οἷας
 προείπομεν, ἴδιον μὲν οὐδὲν οὐδενὶ ἐχούσας, κοινὰς δὲ
 πᾶσι. πρὸς δὲ ταῖς τοιαύταις οἰκῆσεσι καὶ τὰς κτήσεις, εἰ
 μνημονεύεις, διωμολογησάμεθ' ἃ οἶαι ἔσονται αὐτοῖς.
 Ἀλλὰ μνημονεύω, ἔφη, ὅτι γε οὐδὲν οὐδένα ῥόμεθα δεῖν
 κεκτῆσθαι ὧν νῦν οἱ ἄλλοι, ὥσπερ δὲ ἀθλητάς τε πολέ-
 μου καὶ φύλακας, μισθὸν τῆς φυλακῆς δεχομένους εἰς C
 ἐνιαυτὸν τὴν εἰς ταῦτα τροφήν παρὰ τῶν ἄλλων, αὐτῶν
 τε δεῖν καὶ τῆς ἄλλης πόλεως ἐπιμελεῖσθαι. Ὅρθῶς, ἔφη.
 λέγεις. ἀλλὰ¹ γ' ἐπεὶ δὴ τοῦτ' ἀπετελέσαμεν, ἀναμνη-
 σθῶμεν πόθεν δεῦρο ἐξετραπόμεθα, ἵνα πάλιν τὴν αὐτὴν
 ἴωμεν. Οὐ χαλεπὸν, ἔφη. σχεδὸν γάρ, καθάπερ νῦν,
 ὥς διεληλυθὼς περὶ τῆς πόλεως τοὺς λόγους ἐποιού, λέ-
 γων, ὥς ἀγαθὴν μὲν τὴν τοιαύτην, οἷαν τότε διήλθες,

¹ ἀλλὰ γ' A: ἀλλ' ἄγε II.

D τιθείης πόλιν καὶ ἄνδρα τὸν ἐκείνη ὅμοιον, καὶ ταῦτα, ὡς
 ἔοικας, καλλίῳ ἔτι ἔχων εἰπεῖν πόλιν τε καὶ ἄνδρα. ἀλλ'

544 | οὖν δὴ τὰς ἄλλας ἡμαρτημένους ἔλεγες, εἰ αὕτη ὀρθή. τῶν
 δὲ λοιπῶν πολιτειῶν ἔφησθα, ὡς μνημονεύω, τέτταρα εἶδη
 εἶναι, ὧν καὶ πέρι λόγον ἄξιον εἶη ἔχειν καὶ ἰδεῖν αὐτῶν
 τὰ ἁμαρτήματα καὶ τοὺς ἐκείναις αὐτῶν ὁμοίους, ἵνα πάντα
 αὐτοὺς ἰδόντες καὶ ὁμολογησάμενοι τὸν ἄριστον καὶ τὸν
 κάκιστον ἄνδρα ἐπισκεψαίμεθα, εἰ ὁ ἄριστος εὐδαιμονέ-
 στατος καὶ ὁ κάκιστος ἀθλιώτατος ἢ ἄλλως ἔχοι· καὶ

B ἐμοῦ ἐρομένου, τίνας λέγοις τὰς τέτταρας πολιτείας, ἐν
 τούτῳ ὑπέλαβε Πολέμαρχος τε καὶ Ἀδείμαντος, καὶ οὕτω
 δὴ σὺ ἀναλαβὼν τὸν λόγον δεῦρ' ἀφίξαι. Ὅρθότατα,
 εἶπον, ἐμνημόνευσας. Πάλιν τοίνυν, ὥσπερ παλαιστής,
 τὴν αὐτὴν λαβὴν παρέχε, καὶ τὸ αὐτὸ ἐμοῦ ἐρομένου
 πειρῶ εἰπεῖν, ἅπερ τότε ἔμελλες λέγειν. Ἐάνπερ, ἦν δ'
 ἐγώ, δύνωμαι. Καὶ μὴν, ἦ δ' ὅς, ἐπιθυμῶ καὶ αὐτὸς
 ἀκούσαι, τίνας ἔλεγες τὰς τέτταρας πολιτείας. Οὐ χαλε-

C πῶς, ἦν δ' ἐγώ, ἀκούσει. εἰσὶ γὰρ ἅς λέγω, αἵπερ καὶ
 ὀνόματα ἔχουσιν, ἥ τε ὑπὸ τῶν πολλῶν ἐπαινουμένη, ἡ
 Κρητικὴ τε καὶ Λακωνικὴ αὕτη· καὶ δευτέρα καὶ δευτέρως
 ἐπαινουμένη, καλουμένη δ' ὀλιγαρχία, συχρῶν γέμουσα
 κακῶν πολιτεία· ἥ τε ταύτη διάφορος καὶ ἐφεξῆς γιγνο-
 μένη δημοκρατία, καὶ ἡ γενναία δὴ τυραννὶς καὶ¹ πασῶν
 τούτων διαφέρουσα², τέταρτόν τε καὶ ἔσχατον πόλεως
 νόσημα. ἢ τίνα ἄλλην ἔχεις ἰδέαν πολιτείας, ἥ τις καὶ ἐν

D εἶδει διαφανεῖ τινὶ κεῖται; δυναστεῖαι γὰρ καὶ ὠνηταὶ
 βασιλεῖαι καὶ τοιαῦταί τινες πολιτεῖαι μεταξὺ τι τούτων
 πού εἰσιν, εὖροι δ' ἂν τις αὐτὰς οὐκ ἐλάττους περὶ τοὺς
 βαρβάρους ἢ τοὺς Ἕλληνας. Πολλαὶ γοῦν καὶ ἄτοποι,
 ἔφη, λέγονται.

II. Οἶσθ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι καὶ ἀνθρώπων εἶδη

¹ καὶ II: καὶ ἡ A.

² διαφέρουσα Ξ: διαφεύγουσα A.

τοσαῦτα ἀνάγκη τρόπων εἶναι, ὅσαπερ καὶ πολιτειῶν; ἢ οἷε ἐκ δρυός ποθεν ἢ ἐκ πέτρας τὰς πολιτείας γίγνεσθαι, ἀλλ' οὐχὶ ἐκ τῶν ἡθῶν τῶν ἐν ταῖς πόλεσιν, ἀ ἂν ὥσπερ Ε
 ῥέψαντα τᾶλλα ἐφελκύσῃται; Οὐδαμῶς ἔγωγ', ἔφη, ἄλλο-
 θεν ἢ ἐντεῦθεν. Οὐκοῦν εἰ τὰ τῶν πόλεων πέντε, καὶ αἱ
 τῶν ιδιωτῶν κατασκευαὶ τῆς ψυχῆς πέντε ἂν εἶεν. Τί
 μῆν; Τὸν μὲν δὴ τῇ ἀριστοκρατίᾳ ὅμοιον διεληλύθαμεν
 ἤδη, ὃν ἀγαθόν τε καὶ δίκαιον ὀρθῶς φαμέν εἶναι. | Διελη- 545
 λύθαμεν. Ἄρ' οὖν τὸ μετὰ τοῦτο διυτέον τοὺς χεῖρους,
 τὸν φιλόνικόν τε καὶ φιλότιμον, κατὰ τὴν Λακωνικὴν
 ἐστῶτα πολιτείαν, καὶ ὀλιγαρχικὸν αὖ καὶ δημοκρατικὸν
 καὶ τὸν τυραννικόν, ἵνα τὸν ἀδικώτατον ἰδόντες ἀντιθῶμεν
 τῷ δικαιοτάτῳ καὶ ἡμῖν τελέα ἢ σκέψις ἦ, πῶς ποτὲ ἢ
 ἄκρατος δικαιοσύνη πρὸς ἀδικίαν τὴν ἄκρατον ἔχει εὐ-
 δαιμονίας τε πέρι τοῦ ἔχοντος καὶ ἀθλιότητος, ἵνα ἢ
 Θρασυμάχῳ πειθόμενοι διώκωμεν ἀδικίαν ἢ τῷ νῦν Β
 προφαινομένῳ λόγῳ δικαιοσύνην; Παντάπασι μὲν οὖν,
 ἔφη, οὕτω ποιητέον. Ἄρ' οὖν ὥσπερ ἡρξάμεθα ἐν ταῖς
 πολιτείαις πρότερον σκοπεῖν τὰ ἥθη ἢ ἐν τοῖς ιδιώταις, ὥς
 ἐναργέστερον ὄν, καὶ νῦν οὕτω πρῶτον μὲν τὴν φιλότιμον
 σκεπτέον πολιτείαν (ὄνομα γὰρ οὐκ ἔχω λεγόμενον ἄλλο·
 ἢ τιμοκρατίαν ἢ τιμαρχίαν αὐτὴν κλητέον·) πρὸς δὲ ταύτην
 τὸν τοιοῦτον ἄνδρα σκεψόμεθα, ἔπειτα ὀλιγαρχίαν καὶ
 ἄνδρα ὀλιγαρχικόν, αὖθις δὲ εἰς δημοκρατίαν ἀποβλέ- C
 ψαντες θεασόμεθα ἄνδρα δημοκρατικόν, τὸ δὲ τέταρτον
 εἰς τυραννουμένην πόλιν ἐλθόντες καὶ ἰδόντες, πάλιν εἰς
 τυραννικὴν ψυχὴν βλέποντες, πειρασόμεθα περὶ ὧν προῦ-
 θέμεθα ἱκανοὶ κριταὶ γενέσθαι; Κατὰ λόγον γέ τοι ἂν,
 ἔφη, οὕτω γίγνοιτο ἢ τε θέα καὶ ἢ κρίσις.

III. Φέρε τοίνυν, ἣν δ' ἐγώ, πειρώμεθα λέγειν, τίνα
 τρόπον τιμοκρατία γένοιτ' ἂν ἐξ ἀριστοκρατίας. ἢ τότε
 μὲν ἀπλοῦν, ὅτι πᾶσα πολιτεία μεταβάλλει ἐξ αὐτοῦ τοῦ D
 ἔχοντος τὰς ἀρχάς, ὅταν ἐν αὐτῷ τούτῳ στάσις ἐγγένηται·

ὁμοιοῦντος δέ, καὶ πάνυ ὀλίγον ἦ, ἀδύνατον κινηθῆναι;
 Ἔστι γὰρ οὕτω. Πῶς οὖν δὴ, εἶπον, ὦ Γλαῦκων, ἡ πόλις
 ἡμῖν κινηθήσεται, καὶ πῇ στασιάσουσιν οἱ ἐπίκουροι καὶ
 οἱ ἄρχοντες πρὸς ἀλλήλους τε καὶ πρὸς ἑαυτούς; ἢ βούλει,
 ὥσπερ Ὅμηρος, εὐχώμεθα ταῖς Μούσαις εἰπεῖν ἡμῖν,
 Εὐ ὅπως δὴ πρῶτον στάσις ἔμπεσε, καὶ φῶμεν αὐτὰς
 τραγικῶς, ὡς πρὸς παῖδας ἡμᾶς παιζούσας καὶ ἐρεσχηλού-
 σας, ὡς δὴ σπουδῇ λεγοίσας, ὑψηλολογουμένας λέγειν;
 546 Πῶς; ὦ δέ πως. | χαλεπὸν μὲν κινηθῆναι πόλιν οὕτω
 ξυστᾶσαν· ἀλλ' ἐπεὶ γεγομένῳ παντὶ φθορά ἐστίν, οὐδ' ἡ
 τοιαύτη ξύστασις τὸν ἅπαντα μενεῖ χρόνον, ἀλλὰ λυθή-
 σεται. λύσις δὲ ἦδε· οὐ μόνον φυτοῖς ἐγγείοις, ἀλλὰ καὶ
 ἐν ἐπιγείοις ζώοις φορὰ καὶ ἀφορία ψυχῆς τε καὶ σωμάτων
 γίγνεται, ὅταν περιτροπαὶ ἐκάστοις κύκλων περιφορὰς
 συνάπτωσι, βραχυβίοις μὲν βραχυπόρους, ἐναντίοις δὲ
 ἐναντίας· γένους δὲ ὑμετέρου εὐγονίας τε καὶ ἀφορίας,
 Β καίπερ ὄντες σοφοὶ οὓς ἡγεμόνας πόλεως ἐπαιδεύσασθε,
 οὐδὲν μᾶλλον λογισμῷ μετ' αἰσθήσεως τεύξονται, ἀλλὰ
 πάρεσιν αὐτοῦς καὶ γεννήσουσι παῖδᾶς ποτε οὐ δέον.
 ἔστι δὲ θείῳ μὲν γεννητῷ περίοδος, ἣν ἀριθμὸς περιλαμ-
 βάνει τέλειος, ἀνθρωπείῳ δὲ ἐν ᾧ πρώτῳ αὐξήσεις δυνά-
 μεναί τε καὶ δυναστευόμεναι, τρεῖς ἀποστάσεις, τέτταρας
 δὲ ὅρους λαβοῦσαι ὁμοιούντων τε καὶ ἀνομοιούντων καὶ
 C αὐξόντων καὶ φθινόντων, πάντα προσήγορα καὶ ῥητὰ
 πρὸς ἀλλήλα ἀπέφηναν· ὧν ἐπίτριτος πυθμὴν πεμπάδι
 συζυγεῖς δύο ἀρμονίας παρέχεται τρεῖς αὐξηθεῖς, τὴν μὲν
 ἴσην ἰσάκεις, ἑκατὸν τοσαυτάκεις, τὴν δὲ ἰσομήκη μὲν τῇ,
 προμήκη δέ, ἑκατὸν μὲν ἀριθμῶν ἀπὸ διαμέτρων ῥητῶν
 πεμπάδος, δεομένων ἑνὸς ἐκάστων, ἀρρήτων δὲ δυοῖν,
 ἑκατὸν δὲ κύβων τριάδος. ζύμπας δὲ οὗτος, ἀριθμὸς
 γεωμετρικός, τοιούτου κύριος, ἀμεινόνων τε καὶ χειρόνων
 D γενέσεων, ἃς ὅταν ἀγνοήσαντες ὑμῖν οἱ φύλακες συνοικί-
 ζωσιν νύμφας νυμφίοις παρὰ καιρόν, οὐκ εὐφυνεῖς οὐδ'

εὐτυχεῖς παῖδες ἔσονται· ὧν καταστήσουσι¹ μὲν τοὺς ἀρί-
 στους οἱ πρότεροι, ὅμως δὲ ὄντες ἀνάξιοι, εἰς τὰς τῶν
 πατέρων αὐτῶν δυνάμεις ἐλθόντες, ἡμῶν πρῶτον ἄρξονται
 ἀμελεῖν φύλακες ὄντες, παρ' ἑλαττον τοῦ δέοντος ἡγησά-
 μενοι τὰ μουσικῆς, δεύτερον δὲ τὰ γυμναστικῆς· ὅθεν
 ἀμουςότεροι γενήσονται ἡμῖν² οἱ νέοι. ἐκ δὲ τούτων ἄρ-
 χοντες οὐ πάνυ φυλακικοὶ καταστήσονται πρὸς τὸ δοκι- **E**
 μάζειν τὰ Ἑσιόδου | τε καὶ τὰ παρ' ὑμῖν γένῃ, χρυσοῦν τε **547**
 καὶ ἀργυροῦν καὶ χαλκοῦν καὶ σιδηροῦν· ὁμοῦ δὲ μιγέντος
 σιδήρου ἀργίρω³ καὶ χαλκοῦ χρυσῷ ἀνομοιότης ἐγγενή-
 σεται καὶ ἀνωμαλία ἀνάρμοστος, ἃ γενίμενα, οὐκ ἂν
 ἐγγένηται, ἀεὶ τίκτει πόλεμον καὶ ἔχθραν. ταύτης τοι
 γενεᾶς χρὴ φάναι εἶναι στάσιν, ὅπου ἂν γίγνηται αἰεὶ.
 Καὶ ὀρθῶς γ', ἔφη, αὐτὰς ἀποκρίνεσθαι φήσομεν. Καὶ
 γάρ, ἦν δ' ἐγώ, ἀνάγκη Μούσας γε οὔσας. Τί οὖν, ἦ δ' ὅς,
 τὸ μετὰ τοῦτο λέγουσιν αἱ Μοῦσαι; Στάσεως, ἦν δ' ἐγώ, **B**
 γενομένης εἰλκέτην ἄρα ἐκάτέρω τῷ γένει⁴, τὸ μὲν σιδηροῦν
 καὶ χαλκοῦν ἐπὶ χρηματισμὸν καὶ γῆς κτήσιν καὶ οἰκίας
 χρυσίου τε καὶ ἀργύρου, τῷ δ' αὖ, τὸ⁵ χρυσοῦν τε καὶ
 ἀργυροῦν⁶, ἅτε οὐ πενομένω, ἀλλὰ φύσει ὄντε πλουσίω τὰς
 ψυχάς, ἐπὶ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν ἀρχαίαν κατάστασιν
 ἡγήτην· βιαζομένων δὲ καὶ ἀντιτεινόντων ἀλλήλοις, εἰς
 μέσον ὡμολόγησαν γῆν μὲν καὶ οἰκίας κατανειμαμένους
 ἰδιώσασθαι, τοὺς δὲ πρὶν φυλαττομένους ὑπ' αὐτῶν ὡς **C**
 ἐλευθέρους, φίλους τε καὶ τροφείας, δουλωσάμενοι τότε,
 περιοίκους τε καὶ οἰκέτας ἔχοντες, αὐτοὶ πολέμου τε καὶ
 φυλακῆς αὐτῶν ἐπιμελεῖσθαι. Δοκεῖ μοι, ἔφη, αὕτη ἡ
 μετάβασις ἐντεῦθεν γίγνεσθαι. Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ἐν

¹ καταστήσουσι *v*: καταστήσονται *A*. ² ἡμῖν *A*: ὑμῖν *Π*. ³ σιδήρου
 ἀργίρω *Π*: σιδηροῦ ἀργυρῷ *A*. ⁴ τῷ γένει *Π*: τῷ γένει *A*¹: τῷ γένει *A*².

⁵ τῷ δ' αὖ, τὸ *Schneider*: τῷ δ' αὖ τὸ (τὸ *erasum*) *M*: τὸ δ' αὐτὸ *A*.

⁶ ἀργυροῦν *Ξ*: ἀργύρεον *A*¹: ἀργύρουν *δν corr.* *A*².

μέσῳ τις ἂν εἴη ἀριστοκρατίας τε καὶ ὀλιγαρχίας αὕτη ἡ πολιτεία; Πάνν μὲν οὖν.

IV. Μεταβήσεται μὲν δὴ οὕτω· μεταβάσα δὲ πῶς
D οἰκίσει; ἢ φανερόν ὅτι τὰ μὲν μιμήσεται τὴν προτέραν
πολιτείαν, τὰ δὲ τὴν ὀλιγαρχίαν, ἅτ' ἐν μέσῳ οὔσα, τὸ δέ
τι καὶ αὐτῆς ἔξει ἴδιον; Οὕτως, ἔφη. Οὐκοῦν τῷ μὲν
τιμᾶν τοὺς ἄρχοντας καὶ γεωργῶν ἀπέχεσθαι τὸ προπο-
λεμοῦν αὐτῆς καὶ χειροτεχνιῶν καὶ τοῦ ἄλλου χρηματισμοῦ,
ξυσσίτια δὲ κατεσκευάσθαι καὶ γυμναστικῆς τε καὶ τῆς τοῦ
πολέμου ἀγωνίας ἐπιμελείσθαι, πᾶσι τοῖς τοιούτοις τὴν
προτέραν μιμήσεται; Naί. Τῷ δέ γε φοβείσθαι τοὺς
E σοφοὺς ἐπὶ τὰς ἀρχὰς ἄγειν, ἅτε οὐκέτι κεκτημένη¹ ἀπλοῦς
τε καὶ ἀτενεῖς τοὺς τοιούτους ἄνδρας ἀλλὰ μεικτοὺς, ἐπὶ
δὲ θυμοειδεῖς τε καὶ ἀπλουστέρους ἀποκλίνειν, τοὺς πρὸς
548 πόλεμον μᾶλλον πεφυκότας ἢ πρὸς εἰρήνην, | καὶ τοὺς περὶ
ταῦτα δόλους τε καὶ μηχανὰς ἐντίμως ἔχειν, καὶ πολεμοῦσα
τὸν αἰεὶ χρόνον διάγειν, αὕτη ἑαυτῆς αὖ τὰ πολλὰ τῶν
τοιούτων ἴδια ἔξει; Naί. Ἐπιθυμηταὶ δέ γε, ἦν δ' ἐγώ,
χρημάτων οἱ τοιοῦτοι ἔσονται, ὥσπερ οἱ ἐν ταῖς ὀλι-
γαρχίαις, καὶ τιμῶντες ἀγρίως ὑπὸ σκότου χρυσόν τε καὶ
ἄργυρον, ἅτε κεκτημένοι ταμιεῖα καὶ οἰκείους θησαυρούς, οἱ
θέμενοι ἂν αὐτὰ κρίψειαν, καὶ αὖ περιβόλους οἰκήσεων,
B ἀτεχνῶς νεοττίας ἰδίας, ἐν αἷς ἀναλίσκοντες γυναιξί τε καὶ
οἷς ἐθέλοιεν ἄλλοις πολλὰ ἂν δαπανῶντο. Ἀληθέστατα,
ἔφη. Οὐκοῦν καὶ φειδωλοὶ χρημάτων, ἅτε τιμῶντες καὶ
οὐ² φανερώς κτώμενοι, φιλαναλωταὶ δὲ ἀλλοτριῶν δι'
ἐπιθυμίαν, καὶ λάθρᾳ τὰς ἡδονὰς καρπούμενοι, ὥσπερ
παῖδες πατέρα τὸν νόμον ἀποδιδράσκοντες, οὐχ ὑπὸ πει-
θοῦς, ἀλλ' ὑπὸ βίας πεπαιδευμένοι διὰ τὸ τῆς ἀληθινῆς
Μούσης, τῆς μετὰ λόγων τε καὶ φιλοσοφίας, ἡμεληκέναι
C καὶ πρεσβυτέρως γυμναστικὴν μουσικῆς τετιμηκέναι. Παν-
τάπασιν, ἔφη, λέγεις μεμιγμένην πολιτείαν ἐκ κακοῦ τε

¹ κεκτημένη Bekker: κεκτημένην A.

² οὐ II: erasum est in A.

καὶ ἀγαθοῦ. Μέμικται γάρ, ἦν δ' ἐγώ· διαφανέστατον δ' ἐν αὐτῇ ἐστὶν ἓν τι μόνον ὑπὸ τοῦ θυμοειδοῦς κρατοῦντος, φιλονικίαι καὶ φιλοτιμίαι. Σφόδρα γε, ἦ δ' ὅς. Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, αὕτη μὲν ἡ πολιτεία οὕτω γεγρονυῖα καὶ τοιαύτη ἂν τις εἴη, ὥς λόγῳ σχῆμα πολιτείας ὑπογράψαντα μὴ D ἀκριβῶς ἀπεργάσασθαι διὰ τὸ ἐξαρκεῖν μὲν ἰδεῖν καὶ ἐκ τῆς ὑπογραφῆς τὸν τε δικαιοτάτον καὶ τὸν ἀδικώτατον, ἀμήχανον δὲ μήκει ἔργον εἶναι πάσας μὲν πολιτείας, πάντα δὲ ἦθ' ἢ μὴδὲν παραλιπόντα διελθεῖν. Καὶ ὀρθῶς, ἔφη.

V. Τίς οὖν ὁ κατὰ ταύτην τὴν πολιτείαν ἀνὴρ; πῶς τε γενόμενος ποῖός τέ τις ὢν; Οἶμαι μὲν, ἔφη ὁ Ἀδείμαντος, ἐγγύς τι αὐτὸν Γλαῦκωνος τουτουῖ τείνειν ἕνεκά γε φιλονικίας. Ἴσως, ἦν δ' ἐγώ, τοῦτό γε· ἀλλὰ μοι δοκεῖ τάδε οὐ κατὰ τοῦτον πεφυκέναι. Τὰ ποῖα; Αὐθαδέστερόν τε E δεῖ αὐτόν, ἦν δ' ἐγώ, εἶναι καὶ ὑποαμουσότερον, φιλόμουσον δέ, καὶ φιλήκοον μὲν, ῥητορικὸν δ' οὐδαμῶς. καὶ δούλοις | μὲν τις ἂν¹ ἄγριος εἴη ὁ τοιοῦτος, οὐ καταφρονῶν δούλων, 549 ὥσπερ ὁ ἱκανῶς πεπαιδευμένος, ἐλευθέροις δὲ ἡμέρος, ἀρχόντων δὲ σφόδρα ὑπήκοος, φίλαρχος δὲ καὶ φιλότιμος, οὐκ ἀπὸ τοῦ λέγειν ἀξιῶν ἄρχειν οὐδ' ἀπὸ τοιούτου οὐδενός, ἀλλ' ἀπὸ ἔργων τῶν τε πολεμικῶν καὶ τῶν περὶ τὰ πολεμικά, φιλογυμναστῆς τέ τις ὢν καὶ φιλόθηρος. Ἔστι γάρ, ἔφη, τοῦτο τὸ ἦθος ἐκείνης τῆς πολιτείας. Οὐκοῦν καὶ χρημάτων, ἦν δ' ἐγώ, ὁ τοιοῦτος νέος μὲν ὢν καταφρονοῖ ἂν, ὅσῳ B δὲ πρεσβύτερος γίγνοιτο, μᾶλλον αἰεὶ ἀσπάζοιτο ἂν τῷ τε μετέχειν τῆς τοῦ φιλοχρημάτου φύσεως καὶ μὴ εἶναι εἰλικρινῆς πρὸς ἀρετὴν διὰ τὸ ἀπολειφθῆναι τοῦ ἀρίστου φύλακος; Τίνος; ἦ δ' ὅς ὁ Ἀδείμαντος. Λόγου, ἦν δ' ἐγώ, μουσικῇ κεκραμένου· ὃς μόνος ἐγγενόμενος σωτὴρ ἀρετῆς διὰ βίου ἐνοικεῖ τῷ ἔχοντι. Καλῶς, ἔφη, λέγεις. Καὶ ἔστι μὲν γ', ἦν δ' ἐγώ, τοιοῦτος ὁ τιμοκρατικὸς

¹ τις ἂν ν et fortasse A¹: τις A².

νεανίας, τῇ τοιαύτῃ πόλει ἐοικώς. Πάνν μὲν οὖν. Γίγ-
C νεται δέ γ', εἶπον, οὗτος ὧδέ πως, ἐνίετε πατρὸς ἀγαθοῦ ὦν
 νέος υἱὸς ἐν πόλει οἰκούντος οὐκ εἶ πολίτευομένη, φεύγοντος
 τὰς τε τιμὰς καὶ ἀρχὰς καὶ δίκας καὶ τὴν τοιαύτην πᾶσαν
 φιλοπραγμοσύνην καὶ ἐθέλοντος ἐλαττοῦσθαι, ὥστε πράγ-
 ματα μὴ ἔχειν. Πῇ δὴ, ἔφη, γίγνεται; Ὅταν, ἦν δ' ἐγώ,
 πρῶτον μὲν τῆς μητρὸς ἀκούῃ, ἀχθομένης ὅτι οὐ τῶν
D ἀρχόντων αὐτῇ ὁ ἀνὴρ ἐστίν, καὶ ἐλαττουμένης διὰ ταῦτα
 ἐν ταῖς ἄλλαις γυναιξίν, ἔπειτα ὁρώσης μὴ σφόδρα περὶ
 χρήματα σπουδάζοντα μηδὲ μαχόμενον καὶ λοιδορούμενον
 ἰδίᾳ τε ἐν δικαστηρίοις¹ καὶ δημοσίᾳ, ἀλλὰ ῥαθύμως
 πάντα τὰ τοιαῦτα φέροντα, καὶ ἑαυτῷ μὲν τὸν νοῦν
 προσέχοντα αἰεὶ, ἑαυτὴν δὲ μήτε πᾶν τιμῶντα μήτε
 ἀτιμᾶζοντα, ἐξ ἀπάντων τούτων ἀχθομένης τε αἰσθάνηται²
 καὶ λεγοίσης, ὥς ἀναιδρὸς τε αὐτῷ ὁ πατήρ καὶ λίαν
E ἀνειμένος, καὶ ἄλλα δὴ ὅσα καὶ οἷα φιλοῦσιν αἱ γυναῖκες
 περὶ τῶν τοιούτων ὑμνεῖν. Καὶ μάλ', ἔφη ὁ Ἀδείμαντος,
 πολλά τε καὶ ὅμοια ἑαυταῖς. Οἶσθα οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι
 καὶ οἱ οἰκέται τῶν τοιούτων ἐνίετε λάθρα πρὸς τοὺς υἱεῖς
 τοιαῦτα λέγουσιν, οἱ δοκοῦντες εὖνοι εἶναι, καὶ ἂν τινα
 ἴδωσιν ἢ ὀφείλοντα χρήματα, ᾧ μὴ ἐπεξέρχεται ὁ πατήρ, ἢ
 τι ἄλλο ἀδικοῦντα, διακελεύονται, ὅπως ἐπειδὰν ἀνὴρ
 550 γένηται, τιμωρήσεται πάντας τοὺς | τοιούτους καὶ ἀνὴρ μάλ-
 λον ἔσται τοῦ πατρός. καὶ ἐξιὼν ἕτερα τοιαῦτα ἀκούει³ καὶ
 ὁρᾷ, τοὺς μὲν τὰ αὐτῶν πράττοντας ἐν τῇ πόλει ἡλιθίους
 τε καλουμένους καὶ ἐν σμικρῷ λόγῳ ὄντας, τοὺς δὲ μὴ τὰ
 αὐτῶν τιμωμένους τε καὶ ἐπαινουμένους. τότε δὴ ὁ νέος
 πάντα τὰ τοιαῦτα ἀκούων τε καὶ ὁρῶν, καὶ αὖ τοὺς⁴ τοῦ
 πατρὸς λόγους ἀκούων τε καὶ ὁρῶν τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ
 ἐγγύθεν παρὰ τὰ τῶν ἄλλων, ἐλκόμενος ὑπ' ἀμφοτέρων

¹ ἐν δικαστηρίοις codd.: seclussit Vermehren, nescio an recte.

² αἰσ-

θάνηται post τε nos dedimus: post αἰ codd.

³ ἀκούει Ξ: ἀκούῃ A.

⁴ αὖ τοὺς Ξ: αὐτοὺς A¹: αὐτοὺς τοὺς A².

τούτων, τοῦ μὲν πατρὸς αὐτοῦ τὸ λογιστικὸν ἐν τῇ ψυχῇ B
 ἄρδοντός τε καὶ αὔξοντος, τῶν δὲ ἄλλων τό τε ἐπιθυμητι-
 κὸν καὶ τὸ θυμοειδές, διὰ τὸ μὴ κακοῦ ἀνδρὸς εἶναι τὴν
 φύσιν, ὁμιλίαις δὲ ταῖς τῶν ἄλλων κακαῖς κεχρηῆσθαι, εἰς
 τὸ μέσον ἐλκόμενος ὑπ' ἀμφοτέρων τούτων ἦλθε, καὶ τὴν
 ἐν ἑαυτῷ ἀρχὴν παρέδωκε τῷ μέσῳ τε καὶ φιλονίκῳ καὶ
 θυμοειδεῖ, καὶ ἐγένετο ὑψηλόφρων τε καὶ φιλότιμος ἀνὴρ.
 Κομιδῇ μοι, ἔφη, δοκεῖς τὴν τούτου γένεσιν διεληλυθέναι.
 Ἐχομεν ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, τὴν τε δευτέραν πολιτείαν καὶ τὸν C
 δεύτερον ἄνδρα; Ἐχομεν, ἔφη.

VI. Οὐκοῦν μετὰ τοῦτο, τὸ τοῦ Λισχύλου, λέγωμεν
 ἄλλον ἄλλη πρὸς πόλει τεταγμένον, μᾶλλον δὲ κατὰ
 τὴν ὑπόθεσιν προτέραν τὴν πόλιν; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.
 Εἴη δέ γ' ἂν, ὡς ἐγὼμαι, ὀλιγαρχία ἢ μετὰ τὴν τοιαύτην¹
 πολιτείαν. Λέγεις δέ, ἢ δ' ὅς, τὴν ποίαν κατάστασιν
 ὀλιγαρχίαν; Τὴν ἀπὸ τιμημάτων, ἦν δ' ἐγώ, πολιτείαν,
 ἐν ἣ οἱ μὲν πλούσιοι ἄρχουσιν, πέννητι δὲ οὐ μέτεστιν D
 ἀρχῆς. Μανθάνω, ἢ δ' ὅς. Οὐκοῦν ὡς μεταβαίνει πρῶτον
 ἐκ τῆς τιμαρχίας εἰς τὴν ὀλιγαρχίαν, ρητέον; Ναί. Καὶ
 μήν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τυφλῷ γε δῆλον, ὡς μεταβαίνει. Πῶς;
 Τὸ ταμιεῖον, ἦν δ' ἐγώ, ἐκεῖνο ἐκάστῳ χρυσίου πληρούμενον
 ἀπόλλυνσι τὴν τοιαύτην πολιτείαν. πρῶτον μὲν γὰρ δαπά-
 νας αὐτοῖς ἐξευρίσκουσιν, καὶ τοὺς νόμους ἐπὶ τοῦτο
 παράγουσιν, ἀπειθούντες αὐτοί τε καὶ γυναῖκες αὐτῶν². E
 Εἰκός, ἔφη. Ἐπειτά γε, οἶμαι, ἄλλος ἄλλον ὁρῶν καὶ εἰς
 ζῆλον ἰὼν τὸ πλῆθος τοιοῦτον αὐτῶν ἀπειργάσαντο. Εἰκός.
 Τούντεῦθεν τοίνυν, εἶπον, προῖοντες εἰς τὸ πρόσθεν τοῦ
 χρηματίζεσθαι, ὅσῳ ἂν τοῦτο τιμιώτερον ἡγῶνται, τοσούτῳ
 ἀρετὴν ἀτιμοτέραν. ἢ οὐχ οὕτω πλούτου ἀρετὴ διέστηκεν,
 ὥσπερ ἐν πλάστιγγι ζυγοῦ κειμένου ἑκατέρου ἀεὶ τούναν-
 τίον ῥέποντε; Καὶ μάλ', ἔφη. Τιμωμένου δὲ | πλούτου ἐν 551

¹ τοιαύτην Π et in marg. A.² αὐτῶν Π: αὐτῷ A.

πόλει καὶ τῶν πλουσίων ἀτιμοτέρα ἀρετὴ τε καὶ οἱ ἀγαθοί. Δῆλον. Ἀσκεῖται δὴ τὸ ἀεὶ τιμώμενον, ἀμελεῖται δὲ τὸ ἀτιμαζόμενον. Οὕτω. Ἀντὶ δὴ φιλονίκων καὶ φιλοτίμων ἀνδρῶν φιλοχρηματισταὶ καὶ φιλοχρήματοι τελευτῶντες ἐγένοντο, καὶ τὸν μὲν πλούσιον ἐπαινοῦσιν τε καὶ θαυμάζουσι καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς ἄγουσι, τὸν δὲ πένητα ἀτιμάζουσι. Πάνυ γε. Οὐκοῦν τότε δὴ νόμον τίθενται ὅρον πολιτείας

B ὀλιγαρχικῆς, ταξάμενοι πλῆθος χρημάτων, οὗ μὲν μᾶλλον ὀλιγαρχία, πλέον, οὗ δ' ἥττον, ἔλαττον, προειπόντες ἀρχῶν μὴ μετέχειν, ᾧ ἂν μὴ ἦ¹ οὐσία εἰς τὸ ταχθὲν τίμημα, ταῦτα δὲ ἢ βία μεθ' ὅπλων διαπράττονται, ἢ καὶ πρὸ τούτου φοβήσαντες κατεστήσαντο τὴν τοιαύτην πολιτείαν. ἢ οὐχ οὕτως; Οὕτω μὲν οὖν. Ἡ μὲν δὴ κατάστασις, ὡς ἔπος εἰπεῖν, αὕτη. Ναί, ἔφη· ἀλλὰ τίς δὴ ὁ τρόπος τῆς **C** πολιτείας; καὶ ποῖά ἐστιν ἃ ἔφαμεν αὐτὴν ἀμαρτήματα ἔχειν;

VII. Πρῶτον μὲν, ἔφην, τοῦτο αὐτό, ὅρος αὐτῆς οἷός ἐστιν. ἄθρει γάρ, εἰ νεῶν οὕτω τις ποιοῖτο κυβερνήτας, ἀπὸ τιμημάτων, τῷ δὲ πένητι, εἰ καὶ κυβερνητικώτερος εἴη, μὴ ἐπιτρέποι. Πονηράν, ἢ δ' ὅς², τὴν ναυτιλίαν αὐτοὺς ναυτίλλεσθαι. Οὐκοῦν καὶ περὶ ἄλλου οὕτως ὅτου- οὖν³ ἀρχῆς; Οἶμαι ἔγωγε. Πλὴν πόλεως; ἦν δ' ἐγώ, ἢ καὶ πόλεως πέρι; Πολύ γ', ἔφη, μάλιστα, ὅσω χαλεπωτάτη

D καὶ μεγίστη ἡ ἀρχή. Ἐν μὲν δὴ τοῦτο τοσοῦτον ὀλιγαρχία ἂν ἔχοι ἀμάρτημα. Φαίνεται. Τί δέ; τόδε ἄρά τι τούτου ἔλαττον; Τὸ ποῖον; Τὸ μὴ μίαν ἀλλὰ δύο ἀνάγκη⁴ εἶναι τὴν τοιαύτην πόλιν, τὴν μὲν πενήτων, τὴν δὲ πλουσίων, οἰκοῦντας ἐν τῷ αὐτῷ, ἀεὶ ἐπιβουλεύοντας ἀλλήλοις. Οὐδὲν μὰ Δί', ἔφη, ἔλαττον. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τόδε⁵ καλόν, τὸ ἀδυνάτους εἶναι ἴσως πόλεμόν τινα πολεμεῖν

¹ ἦ Π: ἡ Α.² ἦ δ' ὅς codd.: ειὼς coniecit Ast.³ ὅτουοῦν

Ficinus: ὅτουοῦν ἢ τινος Α.

⁴ ἀνάγκη Ast: ἀνάγκη Α.⁵ Ita Π:ἀλλὰ μὴν οὐδὲ Α¹: καὶ μὴν οὐδὲ τόδε Α².

διὰ τὸ ἀναγκάζεσθαι ἢ χρωμένους τῷ πλήθει ὠπλισμένῳ
 δεδιέναι μᾶλλον ἢ τοὺς πολεμίους, ἢ μὴ χρωμένους ὡς **Ε**
 ἀληθῶς ὀλιγαρχικοὺς φανῆναι ἐν αὐτῷ τῷ μάχεσθαι, καὶ
 ἅμα χρήματα μὴ ἐθέλειν εἰσφέρειν, ἅτε φιλοχρημάτων.
 Οὐ καλόν. Τί δέ; ὃ πάλαι ἐλοιδοροῦμεν, τὸ πολυπραγ-
 μονεῖν γεωργοῦντας καὶ χρηματιζομένους | καὶ πολεμοῦντας **552**
 ἅμα τοὺς αὐτοὺς ἐν τῇ τοιαύτῃ πολιτείᾳ, ἢ δοκεῖ ὀρθῶς
 ἔχειν; Οὐδ' ὁπωστίουν. Ὅρα δὴ, τούτων πάντων τῶν
 κακῶν εἰ τόδε μέγιστον αὕτη πρώτη παραδέχεται. Τὸ
 ποῖον; Τὸ ἐξεῖναι πάντα τὰ αὐτοῦ ἀποδόσθαι καὶ ἄλλῳ
 κτήσασθαι τὰ τούτου, καὶ ἀποδόμενον οἰκεῖν ἐν τῇ πόλει
 μηδὲν ὄντα τῶν τῆς πόλεως μερῶν, μήτε χρηματιστὴν
 μήτε δημιουργὸν μήτε ἵππέα μήτε ὀπλίτην, ἀλλὰ πένητα
 καὶ ἄπορον κεκλημένον. Πρώτη, ἔφη. οὐκουν διακωλύεται **Β**
 γε ἐν ταῖς ὀλιγαρχουμέναις τὸ τοιοῦτον· οὐ γὰρ ἂν οἱ μὲν
 ὑπέρπλουτοι ἦσαν, οἱ δὲ παντάπασι πένητες. Ὅρθως.
 τόδε δὲ ἄθρει· ἄρα ὅτε πλούσιος ὢν ἀνὴλίσκεν ὁ τοιοῦτος,
 μᾶλλον τι τότ' ἦν ὄφελος τῇ πόλει εἰς ἃ νῦν δὴ ἐλέγομεν;
 ἢ ἐδόκει μὲν τῶν ἀρχόντων εἶναι, τῇ δὲ ἀληθείᾳ οὔτε
 ἀρχων οὔτε ὑπηρέτης ἦν αὐτῆς, ἀλλὰ τῶν ἐτοιμῶν ἀναλω-
 τῆς; Οὕτως, ἔφη· ἐδόκει, ἦν δὲ οὐδὲν ἄλλο ἢ ἀναλωτῆς. **Γ**
 Βούλει οὖν, ἦν δ' ἐγώ, φῶμεν αὐτόν, ὡς ἐν κηρίῳ κηφὴν
 ἐγγίγνεται, σμήνους νόσημα, οὕτω καὶ τὸν τοιοῦτον ἐν
 οἰκίᾳ κηφῆνα ἐγγίγνεσθαι, νόσημα πόλεως; Πάνυ μὲν
 οὖν, ἔφη, ὦ Σώκρατες. Οὐκοῦν, ὦ Ἀδείμαντε, τοὺς μὲν
 πτηνοὺς κηφῆνας πάντας ἀκέντρους ὁ θεὸς πεποίηκεν,
 τοὺς δὲ πεζοὺς τούτους ἐνίους μὲν αὐτῶν ἀκέντρους, ἐνίους
 δὲ δεινὰ κέντρα ἔχοντας; καὶ ἐκ μὲν τῶν ἀκέντρων πτωχοὶ
 πρὸς τὸ γῆρας τελευτῶσιν, ἐκ δὲ τῶν κεκεντρωμένων **Δ**
 πάντες ὅσοι κέκληνται κακοῦργοι; Ἀληθέστατα, ἔφη.
 Δῆλον ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ἐν πόλει, οὗ ἂν ἴδῃς πτωχοὺς, ὅτι
 εἰσὶ που ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ ἀποκεκρυμμένοι κλέπται τε
 καὶ βαλλαντιοτόμοι καὶ ἱερόσυλοι καὶ πάντων τῶν τοιού-

των κακῶν δημιουργοί. Δῆλον, ἔφη¹. Τί οὖν; ἐν ταῖς ὀλιγαρχουμέναις πόλεσι πτωχοὺς οὐχ ὀρᾷς ἐνόντας; Ὀλίγου γ', ἔφη, πάντας τοὺς ἐκτὸς τῶν ἀρχόντων. Μὴ οὖν οἴώμεθα, ἔφη ἐγώ, καὶ κακούργους πολλοὺς ἐν αὐταῖς εἶναι κέντρα ἔχοντας, οὓς ἐπιμελεία βίᾳ κατέχουσιν αἱ ἀρχαί; Οἴώμεθα μὲν οὖν, ἔφη. Ἄρ' οὖν οὐ δι' ἀπαιδευσίαν καὶ κακὴν τροφήν καὶ κατάστασιν τῆς πολιτείας φήσομεν τοὺς τοιοῦτους αὐτόθι ἐγγίγνεσθαι; Φήσομεν. Ἀλλ' οὖν δὴ τοιαύτη γέ τις ἂν εἴη ἡ ὀλιγαρχουμένη πόλις καὶ τοσαῦτα κακὰ ἔχουσα, ἴσως δὲ καὶ πλείω. Σχεδόν τι, 553 ἔφη. Ἀπειρ' γάσθω δὴ ἡμῖν καὶ αὕτη, ἣν δ' ἐγώ, ἡ πολιτεία, ἣν ὀλιγαρχίαν καλοῦσιν, ἐκ τιμημάτων ἔχουσα τοὺς ἀρχοντας· τὸν δὲ ταύτῃ ὅμοιον μετὰ ταῦτα σκοπῶμεν, ὥς τε γίγνεται οἷός τε γενόμενος ἔστιν. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

VIII. Ἄρ' οὖν ὧδε μάλιστα εἰς ὀλιγαρχικὸν ἐκ τοῦ τιμοκρατικοῦ ἐκείνου μεταβάλλει; Πῶς; Ὅταν αὐτοῦ παῖς γενόμενος τὸ μὲν πρῶτον ζηλοῖ τε τὸν πατέρα καὶ τὰ ἐκείνου ἵχνη διώκῃ, ἔπειτα αὐτὸν ἴδῃ ἐξαίφνης πταίσαντα B ὥσπερ πρὸς ἔρματι πρὸς τῇ πόλει, καὶ ἐκχέαντα τὰ τε αὐτοῦ καὶ ἑαυτόν, ἢ στρατηγήσαντα ἢ τιν'² ἄλλην μεγάλην ἀρχὴν ἄρξαντα, εἴτα εἰς δικαστήριον ἐμπεσόντα, βλαπτόμενον ὑπὸ συκοφαντῶν, ἢ ἀποθανόντα ἢ ἐκπεσόντα ἢ ἀτιμωθέντα καὶ τὴν οὐσίαν ἅπασαν ἀποβαλόντα. Εἰκός γ', ἔφη. Ἰδὼν δέ γε, ὦ φίλε, ταῦτα καὶ παθὼν καὶ ἀπολέσας τὰ ὄντα δείσας, οἶμαι, εὐθὺς ἐπὶ κεφαλὴν ὠθεῖ C ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ ἐν τῇ ἑαυτοῦ ψυχῇ φιλοτιμίαν τε καὶ τὸ θυμοειδὲς ἐκείνο, καὶ ταπεινωθεὶς ὑπὸ πενίας πρὸς χρηματισμὸν τραπόμενος γλίσχρως καὶ κατὰ σμικρὸν φειδόμενος καὶ ἐργαζόμενος χρήματα ξυλλέγεται³. Ἄρ' οὐκ οἶει τὸν τοιοῦτον τότε εἰς μὲν τὸν θρόνον ἐκείνον τὸ⁴ ἐπιθυμητικόν τε καὶ φιλοχρήματον ἐγκαθίζειν καὶ μέγαν

¹ δῆλον, ἔφη Π: om. A. ² ἢ τιν' Ξq: ἢ τὴν A. ³ ξυλλέγεται Ξq²: ξυλλέγεται A. ⁴ τὸ Ξq: τὸν A.

βασιλέα ποιεῖν ἐν ἑαυτῷ, τιάρας τε καὶ στρεπτοὺς καὶ
 ἀκινάκας παραζωννύντα; Ἐγώγ', ἔφη. Τὸ δέ γε, οἶμαι,
 λογιστικόν τε καὶ θυμοειδὲς χαμαὶ ἔνθεν καὶ ἔνθεν παρα- D
 καθίσας ὑπ' ἐκείνῳ καὶ καταδουλωσάμενος, τὸ μὲν οὐδὲν
 ἄλλο ἐὰν λογίζεσθαι οὐδὲ σκοπεῖν ἄλλ' ἢ ὁπόθεν ἐξ
 ἐλαττόνων χρημάτων πλείω ἔσται, τὸ δὲ αὖ θαυμάζειν
 καὶ τιμᾶν μηδὲν ἄλλο ἢ πλούτιον τε καὶ πλουσίους, καὶ
 φιλοτιμεῖσθαι μηδ' ἐφ' ἐνὶ ἄλλῳ ἢ ἐπὶ χρημάτων κτήσει
 καὶ ἐάν τι ἄλλο εἰς τοῦτο φέρῃ. Οὐκ ἔστ' ἄλλη, ἔφη,
 μεταβολὴ οὕτω ταχεῖά τε καὶ ἰσχυρά ἐκ φιλοτίμου νέου
 εἰς φιλοχρήματον. Ἄρ' οὖν οὗτος, ἦν δ' ἐγώ, ὀλιγαρχικός E
 ἐστιν; Ἡ γοῦν μεταβολὴ αὐτοῦ ἐξ ὁμοίου ἀνδρός ἐστι τῇ
 πολιτείᾳ, ἐξ ἧς ἡ ὀλιγαρχία μετέστη. Σκοπῶμεν δι' εἰ
 ὁμοῖος ἂν εἴη. | Σκοπῶμεν.

554

IX. Οὐκοῦν πρῶτον μὲν τῷ χρήματα περὶ πλείστον
 ποιεῖσθαι ὁμοῖος ἂν εἴη; Πῶς δ' οὐ; Καὶ μὴν τῷ γε
 φειδωλὸς εἶναι καὶ ἐργάτης, τὰς ἀναγκαίους ἐπιθυμίας
 μόνον τῶν παρ' αὐτῷ ἀποπιμπλῆς, τὰ δὲ ἄλλα ἀναλώματα
 μὴ παρεχόμενος, ἀλλὰ δουλούμενος τὰς ἄλλας ἐπιθυμίας
 ὥς ματαίους. Πάνυ μὲν οὖν. Αὐχμηρὸς γέ τις, ἦν δ'
 ἐγώ, ὦν καὶ ἀπὸ παντὸς περιουσίαν ποιούμενος, θησαυρο-
 ποιὸς ἀνὴρ· οὓς δι' καὶ ἐπαινεῖ τὸ πλῆθος· ἢ οὐχ οὗτος B
 ἂν εἴη ὁ τῇ τοιαύτῃ πολιτείᾳ ὁμοῖος; Ἐμοὶ γοῦν, ἔφη,
 δοκεῖ· χρήματα γοῦν μάλιστα ἔντιμα τῇ τε πόλει καὶ
 παρὰ τῷ τοιούτῳ. Οὐ γάρ, οἶμαι, ἦν δ' ἐγώ, παιδεία ὁ
 τοιοῦτος προσέσχηκεν. Οὐ δοκῶ, ἔφη· οὐ γὰρ ἂν τυφλὸν
 ἡγεμόνα τοῦ χοροῦ ἐστήσατο καὶ ἐτίμα μάλιστα. Εὐ¹, ἦν
 δ' ἐγώ. τόδε δὲ σκόπει. κηφηνώδεις ἐπιθυμίας ἐν αὐτῷ
 διὰ τὴν ἀπαιδευσίαν μὴ φῶμεν ἐγγίγνεσθαι, τὰς μὲν
 πτωχικάς, τὰς δὲ κακούργους, κατεχομένας βίᾳ ὑπὸ τῆς C
 ἄλλης ἐπιμελείας; Καὶ μάλ', ἔφη. Οἴσθα οὖν, εἶπον, οἷ
 ἀποβλέψας κατόψει αὐτῶν τὰς κακουργίας; Ποῖ; ἔφη.

¹ Ita Schneider: ἐστήσατο. Καὶ ἔτι μάλιστα εὐ Α.

Εἰς τὰς τῶν ὀρφανῶν ἐπιτροπεύσεις καὶ εἴ ποῦ τι αὐτοῖς
 τοιοῦτον ξυμβαίνει, ὥστε πολλῆς ἐξουσίας λαβέσθαι τοῦ
 ἀδικεῖν. Ἀληθῆ. Ἄρ' οὖν οὐ τούτῳ δῆλον, ὅτι ἐν τοῖς
 ἄλλοις ξυμβολαίοις ὁ τοιοῦτος, ἐν οἷς εὐδοκιμεῖ δοκῶν
 D δίκαιος εἶναι, ἐπιεικεῖ τιτὶ ἑαυτοῦ βία κατέχει ἄλλας
 κακὰς ἐπιθυμίας ἐνούσας, οὐ πείθων, ὅτι οὐκ ἄμεινον, οὐδ'
 ἡμερῶν λόγῳ, ἀλλ' ἀνάγκῃ καὶ φόβῳ, περὶ τῆς ἄλλης
 οὐσίας τρέμων; Καὶ πάννυ γ', ἔφη. Καὶ νῆ Δία, ἦν δ'
 ἐγώ, ὦ φίλε, τοῖς πολλοῖς γε αὐτῶν εὐρήσεις, ὅταν δέῃ
 τὰλλότρια ἀναλίσκειν, τὰς τοῦ κηφῆνος ξυγγενεῖς ἐνούσας
 ἐπιθυμίας. Καὶ μάλα, ἦ δ' ὅς, σφόδρα. Οὐκ ἄρ' ἂν εἴη
 ἀστασίαςτος ὁ τοιοῦτος ἐν ἑαυτῷ, οὐδὲ εἰς ἀλλὰ διπλοῦς
 E τις, ἐπιθυμίας δὲ ἐπιθυμιῶν ὥς τὸ πολὺ κρατούσας ἂν
 ἔχοι βελτίους χειρόνων. Ἔστιν οὕτω. Διὰ ταῦτα δῆ,
 οἶμαι, εὐσχημονέστερος ἂν πολλῶν ὁ τοιοῦτος εἴη· ὁμο-
 νοητικῆς δὲ καὶ ἡρμοσμένης τῆς ψυχῆς ἀληθῆς ἀρετῇ
 πόρρῳ ποι ἐκφεύγοι ἂν αὐτόν. Δοκεῖ μοι. Καὶ μὴν
 555 ἀνταγωνιστῆς γε ἰδίᾳ ἐν πόλει ὁ φειδωλὸς | φαῦλος ἢ τινος
 νίκης ἢ ἄλλης φιλοτιμίας τῶν καλῶν, χρήματά τε οὐκ
 ἐθέλων εὐδοξίας ἔνεκα καὶ τῶν τοιούτων ἀγώνων ἀναλί-
 σκειν, δεδιὼς τὰς ἐπιθυμίας τὰς ἀναλωτικὰς ἐγείρειν καὶ
 ξυμπαρκαλεῖν ἐπὶ ξυμμαχίαν τε καὶ φιλονικίαν, ὀλίγοις
 τισὶν ἑαυτοῦ πολεμῶν ὀλιγαρχικῶς τὰ πολλὰ ἡττᾶται καὶ
 πλουτεῖ. Καὶ μάλα, ἔφη. Ἔτι οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ἀπιστοῦ-
 μεν, μὴ κατὰ τὴν ὀλιγαρχουμένην πόλιν ὁμοιότητι τὸν
 B φειδωλὸν τε καὶ χρηματιστὴν τετάχθαι; Οὐδαμῶς, ἔφη.

X. Δημοκρατίαν δῆ, ὡς ἔοικε, μετὰ τοῦτο σκεπτέον,
 τίνα τε γίγνεται τρόπον γενομένη τε ποῖόν τινα ἔχει, ἵν'
 αὐτὸν τοῦ τοιούτου ἀνδρὸς τρόπον γνόντες παραστη-
 σώμεθ' αὐτὸν εἰς κρίσιν. Ὅμοίως γοῦν ἂν, ἔφη, ἡμῖν
 αὐτοῖς πορευοίμεθα. Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, μεταβάλλει μὲν
 τρόπον τινὰ τοιόνδε ἐξ ὀλιγαρχίας εἰς δημοκρατίαν, δι'
 ἀπληστίαν τοῦ προκειμένου ἀγαθοῦ, τοῦ ὡς πλουσιώτατον

δεῖν γίγνεσθαι; Πῶς δὴ; Ὑπέκλει, ἄρχοντες ἐν αὐτῇ οἱ **C**
 ἄρχοντες διὰ τὸ πολλὰ κεκτῆσθαι, οὐκ ἐθέλουσιν εἰργεῖν
 νόμῳ τῶν νέων ὅσοι ἂν ἀκόλαστοι γίγνωνται, μὴ ἐξεῖναι
 αὐτοῖς ἀναλίσκειν τε καὶ ἀπολλύναι τὰ αὐτῶν, ἵνα ὠνού-
 μενοι τὰ τῶν τοιούτων καὶ εἰσδανείζοντες ἔτι πλουσιώτεροι
 καὶ ἐντιμότεροι γίγνωνται. Παντός γε μᾶλλον. Οὐκοῦν
 δῆλον ἤδη τοῦτο ἐν πόλει, ὅτι πλούτου τιμᾶν καὶ σωφρο-
 σύνην ἅμα ἱκανῶς κτᾶσθαι ἐν τοῖς πολίταις ἀδύνατον,
 ἀλλ' ἀνάγκη ἢ τοῦ ἐτέρου ἀμελεῖν ἢ τοῦ ἐτέρου; Ἐπεικῶς, **D**
 ἔφη, δῆλον. Παραμελοῦντες δὴ ἐν ταῖς ὀλιγαρχίαις καὶ
 ἐφίεντες ἀκολασταίνειν οὐκ ἀγενεῖς ἐνίοτε ἀνθρώπους
 πένητας ἠνάγκασαν γενέσθαι. Μάλα γε. Κάθηνται δὴ,
 οἶμαι, οὗτοι ἐν τῇ πόλει κεκεντρωμένοι τε καὶ ἐξωπλισμέ-
 νοι, οἱ μὲν ὀφείλοντες χρέα, οἱ δὲ ἄτιμοι γεγονότες, οἱ δὲ
 ἀμφοτέρω, μισοῦντές τε καὶ ἐπιβουλεύοντες τοῖς κτησα-
 μένοις τὰ αὐτῶν καὶ τοῖς ἄλλοις, νεωτερισμοῦ ἐρῶντες. **E**
 Ἔστι ταῦτα. Οἱ δὲ δὴ χρηματισταὶ ἐγκύψαντες οὐδὲ
 δοκοῦντες τούτους ὁρᾶν, τῶν λοιπῶν τὸν αἰὲν ὑπεύκοντα
 ἐνιέντες ἀργύριον τιτρώσκοντες καὶ τοῦ πατρὸς ἐκγόνους
 τόκους πολλαπλασίους κομιζόμενοι | πολλὴν τὸν κηφήνα καὶ 556
 πτωχὸν ἐμποιοῦσι τῇ πόλει. Πῶς γάρ, ἔφη, οὐ πολύν;
 Καὶ¹ οὔτε γ' ἐκείνη, ἣν δ' ἐγώ, τὸ τοιοῦτον κακὸν ἐκκαό-
 μενον ἐθέλουσιν ἀποσβεννύναι, εἵργοντες τὰ αὐτοῦ ὅποι²
 τις βούλεται τρέπειν, οὔτε τῇδε, ἣ αὖ κατὰ ἕτερον νόμον
 τὰ τοιαῦτα λύεται. Κατὰ δὴ τίνα; Ὅς μετ' ἐκείνόν
 ἐστι δεύτερος καὶ ἀναγκάζων ἀρετῆς ἐπιμελεῖσθαι τοὺς
 πολίτας. ἐὰν γὰρ ἐπὶ τῷ αὐτοῦ κινδύνῳ τὰ πολλὰ τις τῶν
 ἐκουσίων ξυμβολαίων προστάτῃ ξυμβάλλειν, χρηματί- **B**
 ζοῖντο μὲν ἂν ἥττον ἀναιδῶς ἐν τῇ πόλει, ἐλάττω δ' ἐν
 αὐτῇ φύοιτο τῶν τοιούτων κακῶν, οἷον νῦν δὴ εἵπομεν.
 Καὶ πολὺ γε, ἣ δ' ὅς. Νῦν δέ γ', ἔφη ἐγώ, διὰ πάντα τὰ
 τοιαῦτα τοὺς μὲν δὴ ἀρχομένους οὕτω διατιθέασιν ἐν τῇ

¹ καὶ Π: om. A.² ὅποι Κ: ὅπη A.

πόλει οἱ ἄρχοντες· σφᾶς δὲ αὐτοὺς καὶ τοὺς αὐτῶν ἄρ'
 οὐ τρυφῶντας μὲν τοὺς νέους καὶ ἀπόνους καὶ πρὸς τὰ τοῦ
 C σώματος καὶ πρὸς τὰ τῆς ψυχῆς, μαλακοὺς δὲ καρτερεῖν
 πρὸς ἡδονάς τε καὶ λύπας καὶ ἀργούς; Τί μῆν; Αὐτοὺς
 δὲ πλὴν χρηματισμοῦ τῶν ἄλλων ἡμεληκότας, καὶ οὐδὲν
 πλείω ἐπιμέλειαν πεποιημένους ἀρετῆς ἢ τοὺς πένητας;
 Οὐ γὰρ οὖν. Οὕτω δὲ παρεσκευασμένοι ὅταν παραβάλ-
 λωσιν ἀλλήλοις οἷ τε ἄρχοντες καὶ οἱ ἀρχόμενοι ἢ ἐν ὁδῶν
 πορείαις ἢ ἐν ἄλλαις τισὶ κοινωνίαις, ἢ κατὰ θεωρίας ἢ
 κατὰ στρατείας, ἢ ξύμπλοι γιγνόμενοι ἢ συστράτιῳται, ἢ
 D καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς κινδύνοις ἀλλήλους θεώμενοι μηδαμῇ
 ταύτῃ καταφρονῶνται οἱ πένητες ὑπὸ τῶν πλουσίων, ἀλλὰ
 πολλάκις ἰσχνὸς ἀνὴρ πένης, ἡλιωμένος, παραταχθεὶς ἐν
 μάχῃ πλουσίῳ ἐσκιατροφηκότι, πολλὰς ἔχοντι σάρκας
 ἀλλοτρίας, ἴδη ἄσθματός τε καὶ ἀπορίας μεστόν, ἄρ' οἶει
 αὐτὸν οὐχ ἡγεῖσθαι κακία τῇ σφετέρᾳ πλουτεῖν τοὺς
 τοιοῦτους, καὶ ἄλλον ἄλλῳ παραγγέλλειν, ὅταν ἰδίᾳ ξυγ-
 E γίνωνται, ὅτι ἄνδρες¹ ἡμέτεροι· εἰσὶ γὰρ οὐδέν²; Εὖ
 οἶδα μὲν οὖν, ἔφη, ἔγωγε, ὅτι οὕτω ποιοῦσιν. Οὐκοῦν
 ὥσπερ σῶμα νοσῶδες μικρᾶς ῥοπῆς ἔξωθεν δεῖται προσλα-
 βέσθαι πρὸς τὸ κάμνειν, ἐνίοτε δὲ καὶ ἄνευ τῶν ἔξω
 στασιάζει αὐτὸ αὐτῷ, οὕτω δὲ καὶ ἡ κατὰ ταῦτὰ ἐκείνῳ
 διακειμένη πόλις ἀπὸ σμικρᾶς προφάσεως, ἔξωθεν ἐπαγο-
 μένων ἢ τῶν ἐτέρων ἐξ ὀλιγαρχουμένης πόλεως συμμαχίαν³
 ἢ τῶν ἐτέρων ἐκ δημοκρατουμένης, νοσεῖ τε καὶ αὐτὴ
 557 αὐτῇ μάχεται, ἐνίοτε δὲ καὶ ἄνευ τῶν ἔξω στασιάζει; | Καὶ
 σφόδρα γε. Δημοκρατία δὴ, οἶμαι, γίγνεται, ὅταν οἱ
 πένητες νικήσαντες τοὺς μὲν ἀποκτείνωσι τῶν ἐτέρων, τοὺς
 δὲ ἐκβάλωσι, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐξ ἴσου μεταδῶσι πολιτείας
 τε καὶ ἀρχῶν, καὶ ὥς τὸ πολὺ ἀπὸ κλήρων αἱ ἀρχαὶ ἐν

¹ ἄνδρες nos: ἄνδρες codd.² Hanc codicum AII lectionem defendit Schneider in *Additamentis* p. 65: ἄνδρες ἡμέτεροί εἰσι παρ' οὐδέν Baiter: γὰρ om. Ξ q.³ ἐπαγομένων—συμμαχίαν Π et in marg. A.

αὐτῇ γίνονται. Ἔστι γάρ, ἔφη, αὕτη ἡ κατάστασις δημοκρατίας, εἴαν τε καὶ δι' ὅπλων γένηται εἴαν τε καὶ διὰ φόβον ὑπεξελθόντων τῶν ἐτέρων.

XI. Τίνα δὴ οὖν, ἦν δ' ἐγώ, οὗτοι τρόπον οἰκοῦσι; καὶ ποία τις ἡ τοιαύτη αὖ πολιτεία; δῆλον γὰρ ὅτι ὁ Β τοιοῦτος ἀνὴρ δημοκρατικός τις ἀναφανήσεται. Δῆλον, ἔφη. Οὐκοῦν πρῶτον μὲν δὴ ἐλεύθεροι, καὶ ἐλευθερίας ἡ πόλις μεστή καὶ παρρησίας γίνυται, καὶ ἐξουσία ἐν αὐτῇ ποιεῖν ὃ τί τις βούλεται; Λέγεταιί γε δὴ, ἔφη. Ὅπου δέ γε ἐξουσία, δῆλον ὅτι ἰδίαν ἕκαστος ἂν κατασκευῇ τοῦ αὐτοῦ βίου κατασκευάζοιτο ἐν αὐτῇ, ἥτις ἕκαστον ἀρέσκοι. Δῆλον. Παντοδαποὶ δὴ ἂν, οἶμαι, ἐν ταύτῃ τῇ πολιτείᾳ C μάλιστ' ἐγγίγνυντο ἄνθρωποι. Πῶς γὰρ οὐ; Κινδυνεύει, ἦν δ' ἐγώ, καλλίστη αὕτη τῶν πολιτειῶν εἶναι· ὥσπερ ἱμάτιον ποικίλον πᾶσιν ἄνθεσι πεποικιλμένον, οὕτω καὶ αὕτη πᾶσιν ἡθεσιν πεποικιλμένη καλλίστη ἂν φαίνοιτο. καὶ ἴσως μὲν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ταύτην, ὥσπερ οἱ παῖδές τε καὶ αἱ γυναῖκες τὰ ποικίλα θεώμενοι, καλλίστην ἂν πολλοὶ κρίνειαν. Καὶ μάλ', ἔφη. Καὶ ἔστιν γε, ὦ μακάριε, ἦν δ' ἐγώ, ἐπιτίθειον ζητεῖν ἐν αὐτῇ πολιτείᾳ. Τί δὴ; Ὅτι D πάντα γένη πολιτειῶν ἔχει διὰ τὴν ἐξουσίαν, καὶ κινδυνεύει τῷ βουλομένῳ πόλιν κατασκευάζειν, ὃ νῦν δὴ ἡμεῖς ἐποιοῦμεν, ἀναγκαῖον εἶναι εἰς δημοκρατουμένην ἐλθόντι πόλιν, ὃς ἂν αὐτὸν ἀρέσκη τρόπος, τοῦτον ἐκλέξασθαι, ὥσπερ εἰς παντοπώλιον ἀφικομένῳ πολιτειῶν, καὶ ἐκλεξαμένῳ οὕτω κατοικίζειν. Ἴσως γοῦν, ἔφη, οὐκ ἂν ἀποροὶ παραδειγμάτων. Τὸ δὲ μηδεμίαν ἀνάγκην, εἶπον, εἶναι ἄρχειν ἐν ταύτῃ τῇ πόλει, μηδ' ἂν ἥς ἱκανὸς ἄρχειν, μηδὲ αὖ ἄρχεσθαι, εἴαν μὴ βούλῃ, μηδὲ πολεμεῖν πολεμούντων, μηδὲ εἰρήνην ἄγειν τῶν ἄλλων ἀγόντων, εἴαν μὴ ἐπιθυμῇς¹ εἰρήνης, μηδὲ αὖ, εἴαν τις ἄρχειν νόμος σε διακωλύῃ ἢ

¹ ἐπιθυμῇς q: ἐπιθυμῇ A.

δικάζειν, μηδὲν ἦττον καὶ ἄρχειν καὶ δικάζειν¹, ἐὰν αὐτῷ
 558 σοι ἐπὶ, | ἄρ' οὐ θεσπεσία καὶ ἡδεῖα ἢ τοιαύτη² διαγωγὴ ἐν
 τῷ παρατύκῃ; Ἰσως, ἔφη, ἐν γε τούτῳ. Τί δέ; ἢ
 πραότης ἐνίων τῶν δικασθέντων οὐ κομψή; ἢ οὐπω εἶδες
 ἐν τοιαύτῃ πολιτείᾳ, ἀνθρώπων καταψηφισθέντων³ θάνα-
 τον ἢ φυγὴν⁴, οὐδὲν ἦττον αὐτῶν⁵ μενόντων τε καὶ
 ἀναστρεφόμενων ἐν μέσῳ, καὶ⁶ ὥς οὔτε φροντίζοντος οὔτε
 ὁρῶντος οὐδενὸς περινοστεῖ ὥσπερ ἥρως; Καὶ πολλοὺς γ',
 Β ἔφη. Ἡ δὲ συγγνώμη καὶ οὐδ' ὁπωστιοῦν σμικρολογία
 αὐτῆς, ἀλλὰ καταφρόνησις ὧν ἡμεῖς ἐλέγομεν σεμνύνοντες,
 ὅτε τὴν πόλιν ὠκίζομεν, ὥς εἰ μὴ τις ὑπερβεβλημένην
 φύσιν ἔχοι, οὐποτ' ἂν γένοιτο ἀνὴρ ἀγαθός, εἰ μὴ παῖς ὧν
 εὐθύς παίζει ἐν καλοῖς καὶ ἐπιτηδεύοι τὰ τοιαῦτα πάντα,
 ὥς μεγαλοπρεπῶς καταπατήσας⁷ ἅπαντα ταῦτα⁸ οὐδὲν
 φροντίζει, ἐξ ὁποίων ἂν τις ἐπιτηδευμάτων ἐπὶ τὰ πολιτικά
 ἰὼν πρᾶττη, ἀλλὰ τιμᾷ, ἐὰν φῇ μόνον εὔνους εἶναι τῷ
 C πλήθει. Πάνυ γ', ἔφη, γενναία⁹. Ταυτὰ¹⁰ τε δὴ, ἔφην,
 ἔχοι ἂν καὶ τούτων ἄλλα ἀδελφὰ δημοκρατία, καὶ εἴη, ὥς
 ἔοικεν, ἡδεῖα πολιτεία καὶ ἀναρχος καὶ ποικίλη, ἰσότητά
 τινα ὁμοίως ἴσοις τε καὶ ἀνίσοις διανέμουσα. Καὶ μάλ',
 ἔφη, γνώριμα λέγεις.

XII. Ἀθρεῖ δὴ, ἦν δ' ἐγώ, τίς ὁ τοιοῦτος ἰδία. ἢ
 πρῶτον σκεπτέον, ὥσπερ τὴν πολιτείαν ἐσκεψάμεθα, τίνα
 τρόπον γίγνεται; Ναί, ἔφη. Ἄρ' οὖν οὐχ ὧδε; τοῦ
 D φειδωλοῦ ἐκείνου καὶ ὀλιγαρχικοῦ γένοιτ' ἂν, οἶμαι, υἱὸς
 ὑπὸ τῷ πατρὶ τεθραμμένος ἐν τοῖς ἐκείνου ἡθεσι. Τί γὰρ
 οὐ; Βία δὴ καὶ οὗτος ἄρχων τῶν ἐν αὐτῷ ἡδονῶν, ὅσαι
 ἀναλωτικαὶ μὲν, χρηματιστικαὶ δὲ μὴ· αἱ δὲ οὐκ ἀναγκαῖαι

¹ ἄρχειν καὶ δικάζειν Ξ q: ἀρχῆς καὶ δικάζης A¹: ἀρχῆς καὶ δικάζης A².

² τοιαύτη II: αὐτὴ A.

³ Ita codd.: ἀνθρωπον <τῶν> καταψηφισθέντων Weil.

⁴ θάνατον ἢ φυγὴν nos: θανάτου ἢ φυγῆς codd.

⁵ αὐτῶν

codd.: αὐτῶν Weil.

⁶ καὶ codd.: om. Weil.

⁷ καταπατήσας⁷ q²:

καταπατήσας A.

⁸ ταῦτα II: αὐτὰ A.

⁹ γενναία Ξ q²: γενναία A.

¹⁰ ταυτὰ II: ταυτάτα (sic) A.

κέκληνται. Δῆλον, ἔφη. Βούλει οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ἵνα μὴ σκοτεινῶς διαλεγώμεθα, πρῶτον ὀρισώμεθα τὰς τε ἀναγκαίους ἐπιθυμίας καὶ τὰς μὴ; Βούλομαι, ἦ δ' ὅς. Οὐκοῦν ἅς τε οὐκ ἂν οἰοί τ' εἶμεν ἀποτρέψαι, δικαίως ἂν¹ ἀναγκαῖαι καλοῖντο, καὶ ὅσαι ἀποτελούμεναι ὠφελούσιν ἡμᾶς; τούτων Ε γὰρ ἀμφοτέρων ἐφίεσθαι ἡμῶν τῇ φύσει ἀνάγκη. ἦ οὐ; Καὶ μάλα. Δικαίως δὴ | τοῦτο ἐπ' αὐταῖς ἐροῦμεν, τὸ 559 ἀναγκαῖον. Δικαίως. Τί δέ; ἅς γέ τις ἀπαλλάξειεν ἂν, εἰ μελετῶ ἐκ νέου, καὶ <οὐδὲν>² πρὸς οὐδὲν ἀγαθὸν ἐνούσαι δρῶσιν, αἱ δὲ καὶ τοῦναντίον, πάσας ταύτας εἰ μὴ ἀναγκαίους φαῖμεν εἶναι, ἅρ' οὐ καλῶς ἂν λέγοιμεν; Καλῶς μὲν οὖν. Προελώμεθα δὴ τι παράδειγμα ἐκατέρων, αἱ εἰσιν, ἵνα τύπῃ λάβωμεν αὐτάς; Οὐκοῦν χρή. Ἄρ' οὖν οὐχ ἡ τοῦ φαγεῖν μέχρι ὑγιείας τε καὶ εὐεξίας καὶ αὐτοῦ σίτου τε καὶ ὄψου ἀναγκαῖος ἂν εἴη; Οἶμαι. Ἡ μὲν γέ Β που τοῦ σίτου κατ' ἀμφότερα ἀναγκαῖα, ἣ τε ὠφέλιμος ἦ τε παῦσαι ζῶντα δυνατή. Ναί. Ἡ δὲ ὄψου, εἴ πῃ τινα ὠφελίαν πρὸς εὐεξίαν παρέχεται. Πάννυ μὲν οὖν. Τί δέ; ἡ πέρα τούτων καὶ ἀλλοίων ἐδεσμάτων ἢ³ τοιούτων ἐπιθυμία, δυνατὴ δὲ κολαζομένη ἐκ νέων καὶ παιδευομένη ἐκ τῶν πολλῶν ἀπαλλάττεσθαι, καὶ βλαβερὰ μὲν σώματι, βλαβερὰ δὲ ψυχῇ πρὸς τε φρόνησιν καὶ τὸ σωφρονεῖν. C Ἄρά γε ὀρθῶς οὐκ ἀναγκαῖα ἂν καλοῖτο; Ὅρθότατα μὲν οὖν. Οὐκοῦν καὶ ἀναλωτικὰς φῶμεν εἶναι ταύτας, ἐκείνας δὲ χρηματιστικὰς διὰ τὸ χρησίμους πρὸς τὰ ἔργα εἶναι; Τί μήν; Οὕτω δὴ καὶ περὶ ἀφροδισίων καὶ τῶν ἄλλων φήσομεν. Οὕτω. Ἄρ' οὖν καὶ ὅν νῦν δὴ κηφήνα ὠνομάζομεν, τοῦτον ἐλέγομεν τὸν τῶν τοιούτων ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν γέμοντα καὶ ἀρχόμενον ὑπὸ τῶν μὴ ἀναγκαίων, τὸν δὲ ὑπὸ τῶν ἀναγκαίων φειδωλὸν τε καὶ ὀλιγαρχικόν; D Ἀλλὰ τί μὴν;

¹ ἂν Vind. E: om. A.² <οὐδὲν> nos: om. codd.³ ἦ Π:

ἦ A.

XIII. Πάλιν τοίνυν, ἣν δ' ἐγώ, λέγωμεν, ὥς ἐξ ὀλιγαρχικοῦ δημοκρατικὸς γίγνεται. φαίνεται δέ μοι τά γε πολλὰ ὧδε γίγνεσθαι. Πῶς; Ὅταν νέος τεθραμμένος ὡς νῦν δὴ ἐλέγομεν, ἀπαιδεύτως τε καὶ φειδωλῶς, γεύσηται κηφῆνων μέλιτος καὶ ξυγγένηται αἰθωσι θηρσὶ καὶ δεινοῖς, παντοδαπὰς ἡδονὰς καὶ ποικίλας καὶ παντοίως ἐχούσας δυναμένοις σκευάζειν, ἐνταῦθά που οἷον εἶναι ἀρχὴν αὐτῷ

Ε μεταβολῆς ὀλιγαρχικοῦ τοῦ ἐν ἑαυτῷ εἰς δημοκρατικόν¹. Πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη². Ἄρ' οὖν ὥσπερ ἡ πόλις μετέβαλλε βοηθησάσης τῷ ἐτέρῳ μέρει ξυμμαχίας ἔξωθεν, ὁμοίας ὁμοίῳ, οὕτω καὶ ὁ νεανίας μεταβάλλει βοηθοῦντος αὐ εἰδούς ἐπιθυμιῶν ἔξωθεν τῷ ἐτέρῳ τῶν παρ' ἐκείνῳ, ξυγγενοῦς τε καὶ ὁμοίου; Παντάπασιν μὲν οὖν. Καὶ ἐὰν μὲν, οἶμαι, ἀντιβοηθήσῃ τις τῷ ἐν ἑαυτῷ ὀλιγαρχικῷ ξυμμαχία,

560 ἢ ποθεν παρὰ τοῦ πατρὸς ἢ καὶ τῶν ἄλλων οἰκείων, | νουθετούντων τε καὶ κακιζόντων, στάσις δὴ καὶ ἀντίστασις καὶ μάχη ἐν αὐτῷ πρὸς αὐτὸν τότε γίγνεται. Τί μὲν; Καὶ ποτὲ μὲν, οἶμαι, τὸ δημοκρατικὸν ὑπεχώρησε τῷ ὀλιγαρχικῷ, καὶ τινες τῶν ἐπιθυμιῶν αἱ μὲν διεφθάρησαν, αἱ δὲ καὶ ἐξέπεσοι, αἰδοῦς τινὸς ἐγγενομένης ἐν τῇ τοῦ νέου ψυχῇ, καὶ κατεκοσμήθη πάλιν. Γίγνεται γὰρ ἐνίοτε, ἔφη. Αὖθις δέ, οἶμαι, τῶν ἐκπεσουσῶν ἐπιθυμιῶν ἄλλαι ὑπο-

Β τρεφόμεναι ξυγγενεῖς δι' ἀνεπιστημοσύνην τροφῆς πατρὸς πολλαί τε καὶ ἰσχυραὶ ἐγένοντο. Φιλεῖ γοῦν, ἔφη, οὕτω γίγνεσθαι. Οὐκοῦν εἴλκυσάν τε πρὸς τὰς αὐτὰς ὁμιλίας, καὶ λάθρα ξυγγιγνόμεναι πλῆθος ἐνέτεκον. Τί μὲν; Τελευτῶσαι δὴ, οἶμαι, κατέλαβον τὴν τοῦ νέου τῆς ψυχῆς ἀκρόπολιν, αἰσθόμεναι κενὴν μαθημάτων τε καὶ ἐπιτηδευμάτων καλῶν καὶ λόγων ἀληθῶν, οἱ δὲ ἄριστοι φρουροὶ τε
C καὶ φύλακες ἐν ἀνδρῶν θεοφιλῶν εἰσὶ διανοαίαις. Καὶ πολὺ γ', ἔφη. Ψευδεῖς δὴ καὶ ἀλαζόνες, οἶμαι, λόγοι τε

¹ ὀλιγαρχικοῦ τοῦ—δημοκρατικόν nos: ὀλιγαρχικῆς τῆς—δημοκρατικῆν codd. Cf. 559 E, 560 A.

² ἔφη Π et in marg. A.

καὶ δόξαι ἀντ' ἐκείνων ἀναδραμόντες κατέσχον τὸν αὐτὸν
τόπον τοῦ τοιούτου. Σφόδρα γ', ἔφη. Ἄρ' οὖν οὐ πάλιν
τε εἰς ἐκείνους τοὺς Λωτοφάγους ἐλθὼν φανερώς κατοικεῖ,
καὶ ἐὰν παρ' οἰκείων τις βοήθεια τῷ φειδωλῷ αὐτοῦ τῆς
ψυχῆς ἀφικνῆται, κλήσαντες οἱ ἀλαζύνες λόγοι ἐκείνοι τὰς
τοῦ βασιλικοῦ τείχους ἐν αὐτῷ πύλας οὔτε αὐτὴν τὴν
ξυμμαχίαν παριᾶσιν οὔτε πρέσβεις πρεσβυτέρων λόγους D
ἰδιωτῶν¹ εἰσδέχονται, αὐτοί τε κρατοῦσι μαχόμενοι, καὶ
τὴν μὲν αἰδῶ ἡλιθιότητα ὀνομάζοντες ὠθοῦσιν ἔξω ἀτίμως
φυγάδα, σωφροσύνην δὲ ἀνανδρίαν καλοῦντές τε καὶ προ-
πηλακίζοντες ἐκβάλλουσι, μετρίότητα δὲ καὶ κοσμίαν
δαπάνην ὡς ἀγροικίαν καὶ ἀνελευθερίαν οἶσαν πείθοντες
ὑπερορίζουσι μετὰ πολλῶν καὶ ἀνωφελῶν ἐπιθυμιῶν;
Σφόδρα γε. Τούτων δέ γέ που κενώσαντες καὶ καθήραντες
τὴν τοῦ κατεχομένου τε ὑπ' αὐτῶν καὶ τελουμένου ψυχὴν E
μεγάλοισι τέλεσι, τὸ μετὰ τοῦτο ἤδη ὕβριν καὶ ἀναρχίαν
καὶ ἀσωτίαν καὶ ἀναίδειαν λαμπρὰς μετὰ πολλοῦ χοροῦ
κατάγουσιν ἐστεφανωμένας, ἐγκωμιάζοντες καὶ ὑποκοριζό-
μενοι, ὕβριν μὲν εὐπαιδευσίαν καλοῦντες, ἀναρχίαν δὲ
ἐλευθερίαν, ἀσωτίαν δὲ μεγαλοπρέπειαν, ἀναίδειαν δὲ
| ἀνδρείαν. Ἄρ' οὐχ οὕτω πως, ἦν δ' ἐγώ, νέος ὢν μετα- 561
βάλλει ἐκ τοῦ ἐν ἀναγκαίοις ἐπιθυμίαις τρεφομένου εἰς²
τὴν τῶν μὴ ἀναγκαίων καὶ ἀνωφελῶν ἡδονῶν ἐλευθέρωσίν
τε καὶ ἄνεσιν; Καὶ μάλα γε, ἦ δ' ὅς, ἐναργῶς. Ζῇ δὴ,
οἶμαι, μετὰ ταῦτα ὁ τοιοῦτος οὐδὲν μᾶλλον εἰς ἀναγκαίους
ἢ μὴ ἀναγκαίους ἡδονὰς ἀναλίσκων καὶ χρήματα καὶ
πόνους καὶ διατριβάς· ἀλλ' ἐὰν εὐτυχῆς ἦ καὶ μὴ πέρα
ἐκβακχευθῇ, ἀλλὰ τι καὶ πρεσβύτερος γενόμενος τοῦ
πολλοῦ θορύβου παρελθόντος μέρη τε καταδέξεται τῶν B
ἐκπεσόντων καὶ τοῖς ἐπεισελθοῦσι μὴ ὅλον ἑαυτὸν³
ἐνδῶ, εἰς ἴσον δὴ τι καταστήσας τὰς ἡδονὰς διάγει, τῇ

¹ ἰδιωτῶν codd.: δι' ὧτων Badham, speciosius quam verius.

² εἰς

Π: om. A.

³ ἑαυτὸν Ξ q: ἑαυτῷ A.

παραπιπτούση ἀεὶ ὥσπερ λαχούση τὴν ἑαυτοῦ ἀρχὴν
 παραδιδούς, ἕως ἂν πληρωθῇ, καὶ αὖθις ἄλλη, οὐδεμίαν
 ἀτιμάζων, ἀλλ' ἐξ ἴσου τρέφων. Πάνυ μὲν οὖν. Καὶ λόγον
 γε, ἣν δ' ἐγώ, ἀληθῆ οὐ προσδεχόμενος οὐδὲ παριεῖς εἰς τὸ
 C φρούριον, ἐάν τις λέγῃ, ὡς αἱ μὲν εἰσι τῶν καλῶν τε καὶ
 ἀγαθῶν ἐπιθυμιῶν ἡδοναί, αἱ δὲ τῶν πονηρῶν, καὶ τὰς μὲν
 χρὴ ἐπιτηδεύειν καὶ τιμᾶν, τὰς δὲ κολάζειν τε καὶ δουλοῦ-
 σθαι· ἀλλ' ἐν πᾶσι τούτοις ἀνανεύει τε καὶ ὁμοίας φησὶν
 ἀπάσας εἶναι καὶ τιμητέας ἐξ ἴσου. Σφόδρα γάρ, ἔφη,
 οὕτω διακείμενος τοῦτο δρᾷ. Οὐκοῦν, ἣν δ' ἐγώ, καὶ διαζῆ
 τὸ καθ' ἡμέραν οὕτω χαριζόμενος τῇ προσπιπτούσῃ ἐπι-
 θυμία, τοτὲ¹ μὲν μεθύων καὶ καταυλούμενος, αὖθις δὲ
 D ὕδροποτῶν καὶ κατισχναινόμενος, τοτὲ δ' αὖ γυμναζόμενος,
 ἔστιν δ' ὅτε ἀργῶν καὶ πάντων ἀμελῶν, τοτὲ δ' ὡς ἐν
 φιλοσοφίᾳ διατριβῶν· πολλάκις δὲ πολιτεύεται, καὶ
 ἀναπηδῶν ὅ τι ἂν τύχῃ λέγει τε καὶ πράττει· κἂν ποτέ
 τινας πολεμικοὺς ζηλώσῃ, ταύτῃ φέρεται, ἢ χρηματι-
 στικούς, ἐπὶ τοῦτ' αὖ. καὶ οὔτε τις τάξις οὔτε ἀνάγκη
 ἔπαισιν αὐτοῦ τῷ βίῳ, ἀλλ' ἡδὺν τε δὴ καὶ ἐλευθέριον καὶ
 μακάριον καλῶν τὸν βίον τοῦτον χρῆται αὐτῷ διὰ παντός.
 E Παντάπασιν, ἣ δ' ὅς, διελέλυθας βίον ἰσονομικοῦ τινὸς
 ἀνδρός. Οἶμαι δέ γε, ἣν δ' ἐγώ, καὶ παντοδαπὸν τε καὶ
 πλείστων ἡθῶν μεστόν, καὶ τὸν καλόν τε καὶ ποικίλον,
 ὥσπερ ἐκεῖνην τὴν πόλιν, τοῦτον τὸν ἄνδρα εἶναι, ὃν
 πολλοὶ ἂν καὶ πολλαὶ ζηλώσειαν τοῦ βίου, παραδείγματα
 πολιτειῶν τε καὶ τρόπων πλείστα ἐν αὐτῷ ἔχοντα. Οὗτος
 562 γάρ, ἔφη, ἔστιν. Τί οὖν; τετάχθω ἡμῖν κατὰ | δημοκρατίαν
 ὁ τοιοῦτος ἀνὴρ, ὡς δημοκρατικὸς ὀρθῶς ἂν προσαγορευό-
 μενος; Τετάχθω, ἔφη.

XIV. Ἡ καλλίστη δὴ, ἣν δ' ἐγώ, πολιτεία τε καὶ ὁ
 κάλλιστος ἀνὴρ λοιπὰ ἂν ἡμῖν εἴη διελεῖν, τυραννὶς τε
 καὶ τύραννος. Κομιδῇ γ', ἔφη. Φέρε δὴ, τίς τρόπος

¹ τοτὲ Π: τὸ Α.

τυραννίδος, ὦ φίλε ἑταῖρε, γίγνεται; ὅτι μὲν γὰρ ἐκ
 δημοκρατίας μεταβάλλει, σχεδὸν δῆλον. Δῆλον. Ἄρ'
 οὖν τρόπον τινὰ τὸν αὐτὸν ἐκ τε ὀλιγαρχίας δημοκρατία
 γίγνεται καὶ ἐκ δημοκρατίας τυραννίς; Πῶς; Ὁ προῦ- B
 θεντο, ἦν δ' ἐγώ, ἀγαθόν, καὶ δι' ὃ¹ ἡ² ὀλιγαρχία καθίστατο
 —τοῦτο δ' ἦν πλοῦτος³. ἦ γάρ; Ναί. Ἡ πλούτου τοίνυν
 ἀπληστία καὶ ἡ τῶν ἄλλων ἀμέλεια διὰ χρηματισμὸν
 αὐτὴν ἀπώλλυ. Ἀληθῆ, ἔφη. Ἄρ' οὖν καὶ ὁ δημοκρατία
 ὀρίζεται ἀγαθόν, ἡ τούτου ἀπληστία καὶ ταύτην καταλύει;
 Λέγεις δ' αὐτὴν τί ὀρίζεσθαι; Τὴν ἐλευθερίαν, εἶπον.
 τοῦτο γάρ που ἐν δημοκρατουμένη πόλει ἀκούσαιοι ἂν ὡς C
 ἔχει τε κάλλιστον καὶ διὰ ταῦτα ἐν μόνῃ ταύτῃ ἄξιον
 οἰκεῖν ὅστις φύσει ἐλεύθερος. Λέγεται γὰρ δῆ, ἔφη, καὶ
 πολὺ τοῦτο τὸ ῥῆμα. Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὅπερ ἦα νῦν
 δὴ ἐρῶν, ἡ τοῦ τοιοῦτου ἀπληστία καὶ ἡ τῶν ἄλλων
 ἀμέλεια καὶ ταύτην τὴν πολιτείαν μεθίστησιν τε καὶ
 παρασκευάζει τυραννίδος δεηθῆναι; Πῶς; ἔφη. Ὅταν,
 οἶμαι, δημοκρατουμένη πόλις ἐλευθερίας διψήσασα κακῶν
 οἰνοχόων προστατούντων τύχῃ, καὶ πορρωτέρω τοῦ δέοντος D
 ἀκράτου αὐτῆς μεθυσθῇ, τοὺς ἄρχοντας δῆ, ἂν μὴ πάνυ
 πρᾶοι ὦσι καὶ πολλὴν παρέχωσι τὴν ἐλευθερίαν, κολάζει
 αἰτιωμένη ὡς μιαρούς τε καὶ ὀλιγαρχικούς. Δρῶσιν γάρ,
 ἔφη, τοῦτο. Τοὺς δέ γε, εἶπον, τῶν ἀρχόντων κατηκόους
 προπηλακίζει ὡς ἐθελοδούλους τε καὶ οὐδὲν ὄντας, τοὺς δὲ
 ἄρχοντας μὲν ἀρχομένοις, ἀρχομένους δὲ ἄρχουσιν ὁμοίους
 ἰδία τε καὶ δημοσίᾳ ἐπαινεῖ τε καὶ τιμᾷ. Ἄρ' οὐκ ἀνάγκη
 ἐν τοιαύτῃ πόλει ἐπὶ πᾶν τὸ τῆς ἐλευθερίας ἵεναι; Πῶς E
 γὰρ οὔ; Καὶ καταδύεσθαι γε, ἦν δ' ἐγώ, ὦ φίλε, εἰς τε τὰς
 ἰδίας οἰκίας καὶ τελευτᾶν μέχρι τῶν θηρίων τὴν ἀναρχίαν
 ἐμφυομένην. Πῶς, ἦ δ' ὅς, τὸ τοιοῦτον λέγομεν; Οἶον,
 ἔφην, πατέρα μὲν ἐθίζεσθαι παιδί ὅμοιον γίγνεσθαι καὶ

¹ δ nos: οὐ codd.
 πλοῦτος A.

² ἡ Π: om. A.

³ πλοῦτος Vind. F: ὑπέρ-

- φοβείσθαι τοὺς ὑεῖς, ὅν δὲ πατρί, καὶ μήτε αἰσχύνεσθαι
 563 μήτε δεδιέναι τοὺς γονέας, ἵνα δὴ ἐλεύθερος ᾦ· μέτοικον | δὲ
 ἀστῶ καὶ ἀστὸν μετοίκῳ ἐξισοῦσθαι, καὶ ξένον ὡσαύτως.
 Γίγνεται γὰρ οὕτως, ἔφη. Ταῦτά τε, ἣν δ' ἐγώ, καὶ σμικρὰ
 τοιάδε ἄλλα γίγνεται· διδάσκαλός τε ἐν τῷ τοιοῦτῳ
 φοιτητὰς φοβεῖται καὶ θωπεύει, φοιτηταὶ τε διδασκάλων
 ὀλιγοροῦσιν, οὕτω δὲ καὶ παιδαγωγῶν· καὶ ὅλως οἱ μὲν
 νέοι πρεσβυτέροις ἀπεικάζονται καὶ διαμιλλῶνται καὶ ἐν
 λόγοις καὶ ἐν ἔργοις, οἱ δὲ γέροντες ξυγκαθιέντες τοῖς νέοις
 Β εὐτραπείας τε καὶ χαριεντισμοῦ ἐμπίμπλαινται, μιμού-
 μενοι τοὺς νέους, ἵνα δὴ μὴ δοκῶσιν ἀηδεῖς εἶναι μηδὲ
 δεσποτικοί. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Τὸ δέ γε, ἣν δ' ἐγώ,
 ἔσχατον, ὦ φίλε, τῆς ἐλευθερίας τοῦ πλήθους, ὅσον γίγνεται
 ἐν τῇ τοιαύτῃ πόλει, ὅταν δὴ οἱ ἐωνημένοι καὶ αἱ ἐωνημέναι
 μηδεν ἡττον ἐλεύθεροι ᾧσι τῶν πριαμένων. ἐν γυναιξὶ
 δὲ πρὸς ἄνδρας καὶ ἀνδράσι πρὸς γυναῖκας ὅση ἢ ἰσο-
 νομία καὶ ἐλευθερία γίγνεται, ὀλίγου ἐπελαθόμεθ' εἰπεῖν.
 C Οὐκοῦν κατ' Αἰσχύλον, ἔφη, ἐροῦμεν ὅ τι νῦν ἦλθ' ἐπὶ
 στόμα; Πάνυ γε, εἶπον. καὶ ἔγωγε οὕτω λέγω. τὸ μὲν
 γὰρ τῶν θηρίων τῶν ὑπὸ τοῖς ἀνθρώποις ὅσῳ ἐλευθερώτερά
 ἐστὶν ἐνταῦθα ἢ ἐν ἄλλῃ, οὐκ ἂν τις πείθοιτο ἄπειρος.
 ἀτεχνῶς γὰρ αἱ τε κύνες κατὰ τὴν παροιμίαν οἰαίπερ αἱ
 δέσποναι, γίγνονταί τε δὴ καὶ ἵπποι καὶ ὄνοι πάνυ
 ἐλευθέρως καὶ σεμνῶς εἰθισμένοι πορεύεσθαι, κατὰ τὰς
 ὁδοὺς ἐμβάλλοντες τῷ ἀεὶ ἀπαντῶντι, ἐὰν μὴ ἐξίστηται·
 D καὶ τᾶλλα πάντα οὕτως μεστὰ ἐλευθερίας γίγνεται. Τὸ
 ἐμόν γ', ἔφη, ἐμοὶ λέγεις ὄναρ· αὐτὸς γὰρ εἰς ἀγρὸν
 πορευόμενος θαμὰ αὐτὸ πάσχω. Τὸ δὲ δὴ κεφάλαιον, ἣν
 δ' ἐγώ, πάντων τούτων ξυνηθροισμένων ἐννοεῖς, ὡς ἀπαλὴν
 τὴν ψυχὴν τῶν πολιτῶν ποιεῖ, ὥστε καὶ ὅτιοῦν δουλείας
 τισὶ¹ προσφέρηται, ἀγανακτεῖν καὶ μὴ ἀνέχεσθαι; τελευ-
 τῶντες γὰρ πού οἱσθ' ὅτι οὐδὲ τῶν νόμων φροντίζουσιν

¹ τισὶ nos: τις codd.

γεγραμμένων ἢ ἀγράφων, ἵνα δὴ μηδαμῇ μηδεὶς αὐτοῖς ἢ Ε δεσπότης. Καὶ μάλ', ἔφη, οἶδα.

XV. Αὕτη μὲν τοίνυν, ἣν δ' ἐγώ, ὦ φίλε, ἡ ἀρχὴ οὕτωςι καλὴ καὶ νεανικὴ, ὅθεν τυραννὶς φύεται, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ. Νεανικὴ δῆτα, ἔφη· ἀλλὰ τί τὸ μετὰ τοῦτο; Ταῦτόν, ἣν δ' ἐγώ, ὅπερ ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ νόσημα ἐγγενόμενον ἀπώλεσεν αὐτήν, τοῦτο καὶ ἐν ταύτῃ πλέον τε καὶ ἰσχυρότερον ἐκ τῆς ἐξουσίας ἐγγενόμενον καταδουλοῦται δημοκρατίαν. καὶ τῷ ὄντι τὸ ἄγαν τι ποιεῖν μεγάλην φιλεῖ εἰς τὸνναντίον μεταβολὴν ἀνταποδιδόναι, ἐν ὥραις τε καὶ ἐν | φυτοῖς καὶ ἐν σώμασιν, καὶ δὴ καὶ¹ ἐν πολιτείαις οὐχ 564 ἥκιστα. Εἰκός, ἔφη. Ἡ γὰρ ἄγαν ἐλευθερία ἔοικεν οὐκ εἰς ἄλλο τι ἢ εἰς ἄγαν δουλείαν μεταβάλλειν καὶ ἰδιώτη καὶ πόλει. Εἰκός γάρ. Εἰκότως τοίνυν, εἶπον, οὐκ ἐξ ἄλλης πολιτείας τυραννὶς καθίσταται ἢ ἐκ δημοκρατίας, ἐξ οἷμαι τῆς ἀκροτάτης ἐλευθερίας δουλεία πλείστη τε καὶ ἀγριωτάτη. Ἐχει γάρ, ἔφη, λόγον. Ἄλλ' οὐ τοῦτ', οἶμαι, ἣν δ' ἐγώ, ἡρώτας, ἀλλὰ ποῖον νόσημα ἐν ὀλιγαρχίᾳ τε Β φύόμενον ταῦτόν καὶ ἐν δημοκρατίᾳ δουλοῦται αὐτήν. Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις. Ἐκεῖνο τοίνυν, ἔφην, ἔλεγον τὸ τῶν ἀργῶν τε καὶ δαπανηρῶν ἀνδρῶν γένος, τὸ μὲν ἀνδρειότατον ἡγούμενον αὐτῶν, τὸ δ' ἀνανδρότερον ἐπόμενον· οὓς δὴ ἀφωμοιοῦμεν² κηφῆσι, τοὺς μὲν κέντρα ἔχουσι, τοὺς δὲ ἀκέντροις. Καὶ ὀρθῶς γ', ἔφη. Τούτῳ τοίνυν, ἣν δ' ἐγώ, ταράττετον ἐν πάσῃ πολιτείᾳ ἐγγιγνομένῳ, οἷον περὶ σῶμα φλέγμα τε καὶ χολή· ὥ δὴ καὶ δεῖ τὸν ἀγαθὸν ἱατρὸν C τε καὶ νομοθέτην πόλεως μὴ ἵπτον ἢ σοφὸν μελιττουργὸν πόρρωθεν εὐλαβεῖσθαι, μάλιστα μὲν ὅπως μὴ ἐγγενήσασθον, ἂν δὲ ἐγγένησθον, ὅπως ὅ τι τάχιστα ξὺν αὐτοῖσι τοῖς κηρίοις ἐκτετμήσασθον. Ναὶ μὰ Δία, ἣ δ' ὅς, παντά- πασί γε. Ὡδε τοίνυν, ἣν δ' ἐγώ, λάβωμεν, ἵν' εὐκρινέστερον ἴδωμεν ὃ βουλόμεθα. Πῶς; Τριχῇ διαστησώμεθα τῷ

¹ καὶ δὴ καὶ II: καὶ A.² ἀφωμοιοῦμεν Ξ q²: ἀφομοιοῦμεν A.

λόγῳ δημοκρατουμένην πόλιν, ὥσπερ οὖν καὶ ἔχει. ἐν μὲν
 D γάρ που τὸ τοιοῦτον γένος ἐν αὐτῇ ἐμφύεται δι' ἐξουσίαν
 οὐκ ἔλαττον ἢ ἐν τῇ ὀλιγαρχουμένη. Ἔστιν οὕτω. Πολὺ
 δέ γε δριμύτερον ἐν ταύτῃ ἢ ἐν ἐκείνῃ. Πῶς; Ἐκεῖ μὲν
 διὰ τὸ μὴ ἔντιμον εἶναι, ἀλλ' ἀπελαύνεσθαι τῶν ἀρχῶν,
 ἀγίμναστον καὶ οὐκ ἐρρωμένον γίγνεται, ἐν δημοκρατίᾳ δὲ
 τοῦτό που τὸ προεστὸς αὐτῆς ἐκτὸς ὀλίγων, καὶ τὸ μὲν
 δριμύτατον αὐτοῦ λέγει τε καὶ πράττει, τὸ δ' ἄλλο περὶ
 τὰ βήματα προσίζον βομβεῖ τε καὶ οὐκ ἀνέχεται τοῦ
 E ἄλλα λέγοντος, ὥστε πάντα ὑπὸ τοῦ τοιούτου διοικεῖται ἐν
 τῇ τοιαύτῃ πολιτείᾳ χωρὶς τινων ὀλίγων. Μάλα γε, ἡ δ'
 ὅς. Ἄλλο τοίνυν τοιόνδε ἀεὶ ἀποκρίνεται ἐκ τοῦ πλήθους.
 Τὸ ποῖον; Χρηματιζομένων που πάντων οἱ κοσμιώτατοι
 φύσει ὡς τὸ πολὺ πλουσιώτατοι γίγνονται. Εἰκός. Πλεί-
 στον δῆ, οἶμαι, τοῖς κηφήσι μέλι, καὶ εὐπορώτατον ἐντεῦθεν
 βλίσπειν¹. Πῶς γὰρ ἂν, ἔφη, παρὰ γε τῶν σμικρὰ ἐχόντων
 τις βλίσσειεν²; Πλουσίοι δῆ, οἶμαι, οἱ τοιοῦτοι καλοῦνται
 κηφήνων βοτάνῃ. Σχεδὸν τι, ἔφη.

565 XVI. Δῆμος δ' ἂν εἴη | τρίτον γένος, ὅσοι αὐτουργοὶ
 τε καὶ ἀπράγμονες, οὐ πάνυ πολλὰ κεκτημένοι· ὃ δὲ
 πλείστόν τε καὶ κυριώτατον ἐν δημοκρατίᾳ, ὅταν περ
 ἀθροισθῇ. Ἔστιν γάρ, ἔφη· ἀλλ' οὐ θαμὰ ἐθέλει ποιεῖν
 τοῦτο, εἰ μὴ μέλιτός τι μεταλαμβάνῃ. Οὐκοῦν μεταλαμ-
 βάνει, ἦν δ' ἐγώ, ἀεὶ, καθ' ὅσον δύνανται οἱ προεστῶτες,
 τοὺς ἔχοντας τὴν οὐσίαν ἀφαιρούμενοι, διανέμοντες τῷ
 B δήμῳ τὸ πλείστον αὐτοὶ ἔχειν. Μεταλαμβάνει γὰρ οὖν,
 ἡ δ' ὅς, οὕτως. Ἀναγκάζονται δῆ, οἶμαι, ἀμύνεσθαι, λέ-
 γοντές τε ἐν τῷ δήμῳ καὶ πράττοντες ὅπη δύνανται, οὗτοι
 ὦν ἀφαιροῦνται. Πῶς γὰρ οὔ; Αἰτίαν δὲ ἔσχον ὑπὸ τῶν
 ἐτέρων, καὶ μὴ ἐπιθυμῶσι νεωτερίζειν, ὡς ἐπιβουλεύουσι
 τῷ δήμῳ καὶ εἰσιν ὀλιγαρχικοί. Τί μῆν; Οὐκοῦν καὶ
 τελευτῶντες, ἐπειδὰν ὁρώσι τὸν δῆμον οὐχ ἐκόντα, ἀλλ'

¹ βλίστειν nos: βλίστει A.² βλίσσειε m: βλίσσειεν A.

ἀγνοήσαντά τε καὶ ἐξαπατηθέντα ὑπὸ τῶν διαβαλλόντων ἐπιχειροῦντα σφᾶς ἀδικεῖν, τότε ἤδη, εἴτε βούλονται εἴτε C μὴ, ὡς ἀληθῶς ὀλιγαρχικοὶ γίνονται, οὐχ ἐκόντες, ἀλλὰ καὶ τοῦτο τὸ κακὸν ἐκείνος ὁ κηφὴν ἐντίκτει κεντῶν αὐτούς. Κομιδῇ μὲν οὖν. Εἰσαγγελίαι δὴ καὶ κρίσεις καὶ ἀγῶνες περὶ ἀλλήλων γίνονται. Καὶ μάλα. Οὐκοῦν ἔνατινὰ αἰὲς δῆμος εἴωθεν διαφερόντως προϊστασθαι ἑαυτοῦ καὶ τοῦτον τρέφειν τε καὶ αὔξειν μέγαν; Εἴωθε γάρ. Τοῦτο μὲν ἄρα, ἣν δ' ἐγώ, δῆλον, ὅτι, ὅταν περ φύηται D τύραννος, ἐκ προστατικῆς ῥίψεως καὶ οὐκ ἄλλοθεν ἐκβλαστάνει. Καὶ μάλα δῆλον. Τίς ἀρχὴ οὖν μεταβολῆς ἐκ προστατοῦ ἐπὶ τύραννον; ἡ δῆλον ὅτι ἐπειδὰν ταῦτον ἄρξηται δρᾶν ὁ προστατίας τῷ ἐν τῷ μύθῳ, ὃς περὶ τὸ ἐν Ἀρκαδίᾳ τὸ τοῦ Διὸς τοῦ Λυκαίου ἱερὸν λεγεται; Τίς; ἔφη. Ὡς ἄρα ὁ γευσάμενος τοῦ ἀνθρωπίνου σπλάγχνου, ἐν ἄλλοις ἄλλων ἱερείων ἐνὸς ἐγκατατετμημένου, ἀνάγκη δὴ τούτῳ λύκῳ γενέσθαι. ἡ οὐκ ἀκήκοας τὸν λόγον; E Ἔγωγε. Ἄρ' οὖν οὕτω καὶ ὃς ἂν δήμου προεστώς¹, λαβὼν σφόδρα πειθόμενον ὄχλον, μὴ ἀπόσχηται ἐμφυλίου αἵματος, ἀλλ' ἀδίκως ἐπαιτιώμενος, οἷα δὴ φιλοῦσιν, εἰς δικαστήρια ἄγων μισαιφονῇ, βίον ἀνδρὸς ἀφανίζων, γλώττῃ τε καὶ στόματι ἀνοσίῳ γευόμενος φόνου ξυγγενοῦς, καὶ ἀνδρηλατῇ καὶ ἀποκτιννύῃ | καὶ ὑποσημαίνῃ χρεῶν τε ἀπο- 566 κοπᾶς καὶ γῆς ἀναδασμόν, ἄρα τῷ τοιούτῳ ἀνάγκη δὴ τὸ μετὰ τοῦτο καὶ εἴμαρται ἡ ἀπολωλέναι ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἡ τυραννεῖν καὶ λύκῳ ἐξ ἀνθρώπου γενέσθαι; Πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη. Οὗτος δὴ, ἔφην, ὁ στασιάζων γιγνεται πρὸς τοὺς ἔχοντας τὰς οὐσίας. Οὗτος. Ἄρ' οὖν ἐκπεσὼν μὲν καὶ κατελθὼν βία τῶν ἐχθρῶν τύραννος ἀπειργασμένος κατέρχεται; Δῆλον. Ἐὰν δὲ ἀδύνατοι ἐκβάλλειν αὐτὸν ὧσιν ἡ ἀποκτεῖναι διαβάλλοντες τῇ πόλει, βιαίῳ δὴ B θανάτῳ ἐπιβουλεύουσιν ἀποκτιννύναι λάθρα. Φιλεῖ γοῦν,

¹ προεστώς Ξ γ: προσεστώς Α.

ἢ δ' ὅς, οὕτω γίνεσθαι. Τὸ δὲ τυραννικὸν αἶτημα τὸ πολυθρήλητον ἐπὶ τούτῳ πάντες οἱ εἰς τοῦτο προβεβηκότες ἐξευρίσκουσιν, αἰτεῖν τὸν δῆμον φύλακὰς τινὰς τοῦ σώματος, ἵνα σῶς αὐτοῖς ἢ ὁ τοῦ δήμου βοηθός. Καὶ μάλ', ἔφη. Διδόασι δὴ, οἶμαι, δέισαντες μὲν ὑπὲρ ἐκείνου, θάρσυναντες δὲ ὑπὲρ ἑαυτῶν. Καὶ μάλα. Οὐκοῦν τοῦτο ὅταν ἴδῃ ἀνὴρ χρήματα ἔχων καὶ μετὰ τῶν χρημάτων αἰτίαν μισόδημος εἶναι, τότε δὴ οὗτος, ὧ ἐταῖρε, κατὰ τὸν Κροίσῳ γενόμενον χρησμὸν

πολυψήφιδά παρ' Ἑρμον
φεύγει, οὐδὲ μένει, οὐδ' αἰδεῖται κακὸς εἶναι.

Οὐ γὰρ ἂν, ἔφη, δεύτερον αὐθις αἰδесθεῖη. Ὁ δέ γε, οἶμαι, ἦν δ' ἐγώ, καταληφθεὶς θανάτῳ δίδοται. Ἀνάγκη. Ὁ δὲ δὴ προστάτης ἐκείνος αὐτὸς δῆλον δὴ ὅτι μέγας μεγαλω-
D στὶ οὐ κείται, ἀλλὰ καταβαλὼν ἄλλους πολλοὺς ἕστηκεν ἐν τῷ δίφρῳ τῆς πόλεως, τύραννος ἀντὶ προστάτου ἀποτετελεσμένος. Τί δ' οὐ μέλλει; ἔφη.

XVII. Διέλθωμεν δὴ τὴν εὐδαιμονίαν, ἣν δ' ἐγώ, τοῦ τε ἀνδρὸς καὶ τῆς πόλεως, ἐν ἣ ἂν ὁ τοιοῦτος βροτὸς ἐγγένηται; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη, διέλθωμεν. Ἄρ' οὖν, εἶπον, οὐ ταῖς μὲν πρώταις ἡμέραις τε καὶ χρόνῳ προσγελᾶ τε καὶ ἀσπάζεται πάντας, ὧ ἂν περιτυγχάνῃ, καὶ οὔτε
E τύραννός φησιν εἶναι ὑπισχνεῖται τε πολλὰ καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, χρεῶν τε ἡλευθέρωσε καὶ γῆν διένειμεν δήμῳ τε καὶ τοῖς περὶ ἑαυτόν, καὶ πᾶσιν ἰλεώς τε καὶ πρᾶος εἶναι προσποιεῖται; Ἀνάγκη, ἔφη. Ὅταν δέ γε, οἶμαι, πρὸς τοὺς ἔξω ἐχθροὺς τοῖς μὲν καταλλαγῇ, τοὺς δὲ καὶ διαφθείρῃ, καὶ ἡσυχία ἐκείνων γένηται, πρῶτον μὲν πολέμους τινὰς αἰὲν κινεῖ, ἵν' ἐν χρεῖᾳ ἡγεμόνος ὁ δῆμος ἦ. Εἰκὸς γε.
567 Οὐκοῦν καὶ ἵνα χρήματα εἰσφέροντες πένητες γιγνόμενοι πρὸς τῷ¹ καθ' ἡμέραν ἀναγκάζονται εἶναι καὶ ἡττον

¹ τῷ Ξ q: τὸ A¹: τῷ (sic) A².

αὐτῷ ἐπιβουλεύωσι; Δῆλον. Καὶ ἂν γέ τινας, οἶμαι, ὑπο-
 πτεύῃ ἐλεύθερα φρονήματα ἔχοντας μὴ ἐπιτρέψειν αὐτῷ
 ἄρχειν, ὅπως ἂν τούτους μετὰ προφάσεως ἀπολλύῃ ἐν-
 δούς τοῖς πολεμίοις; τούτων πάντων ἔνεκα τυράννῳ ἀεὶ
 ἀνάγκη πόλεμον ταραττεῖν; Ἀνάγκη. Ταῦτα δὲ ποιοῦντα
 ἔτοιμον μᾶλλον ἀπεχθάνεσθαι τοῖς πολίταις; Πῶς γὰρ B
 οὐ; Οὐκοῦν καὶ τινας τῶν ξυγκαταστησάντων καὶ ἐν
 δυνάμει ὄντων παρρησιάζεσθαι καὶ πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς
 ἀλλήλους, ἐπιπλήττοντας τοῖς γιγνομένοις, οἳ ἂν τυγχά-
 νωσιν ἀνδρικώτατοι ὄντες; Εἰκός γε. Ὑπεξαίρειν¹ δὲ
 τούτους πάντας δεῖ τὸν τύραννον, εἰ μέλλει ἄρξειν, ἕως ἂν
 μήτε φίλων μήτ' ἐχθρῶν λίπη μηδὲνα ὅτου τι ὄφελος.
 Δῆλον. Ὅξέως ἄρα δεῖ ὀρᾶν αὐτόν, τίς ἀνδρεῖος, τίς
 μεγαλόφρων, τίς φρόνιμος, τίς πλούσιος· καὶ οὕτως C
 εὐδαίμων ἐστίν, ὥστε τούτοις ἅπασιν ἀνάγκη αὐτῷ, εἴτε
 βούλεται εἴτε μὴ, πολεμίῳ εἶναι καὶ ἐπιβουλεύειν, ἕως ἂν
 καθήρῃ² τὴν πόλιν. Καλὸν γε, ἔφη, καθαρμόν. Ναί, ἦν
 δ' ἐγώ, τὸν ἐναντίον ἢ οἱ ἰατροὶ τὰ σώματα· οἱ μὲν γὰρ
 τὸ χεῖριστον ἀφαιροῦντες λείπουνσι τὸ βέλτιστον, ὁ δὲ
 τοῦναντίον. Ὡς ἔοικε γάρ, αὐτῷ, ἔφη, ἀνάγκη, εἴπερ
 ἄρξει.

XVIII. Ἐν μακαρίᾳ ἄρα, εἶπον ἐγώ, ἀνάγκη δέδεταί, D
 ἢ προστάττει αὐτῷ ἢ μετὰ φαύλων τῶν πολλῶν οἰκεῖν
 καὶ ὑπὸ τούτων μισούμενον ἢ μὴ ζῆν. Ἐν τοιαύτῃ, ἢ δ'
 ὅς. Ἀρ' οὖν οὐχὶ ὅσῳ ἂν μᾶλλον τοῖς πολίταις ἀπεχθά-
 νηται ταῦτα δρῶν, τοσούτῳ πλειόνων καὶ πιστοτέρων
 δορυφόρων δεήσειται; Πῶς γὰρ οὐ; Τίνες οὖν οἱ πιστοί,
 καὶ πόθεν αὐτοὺς μεταπέμψεται; Αὐτόματοι, ἔφη,
 πολλοὶ ἥξουσιν πετόμενοι, εἰὰ τὸν μισθὸν διδῶ. Κηφῆνας,
 ἦν δ' ἐγώ, νῆ τὸν κύνα, δοκεῖς αὖ τινὰς μοι λέγειν ξενι- E
 κούς τε καὶ παντοδαπούς. Ἀληθῆ γάρ, ἔφη, δοκῶ σοι.

¹ ὑπεξαίρειν Π: ὑπεξαίρειν Α.² καθήρῃ Π: καθήρη (sic) Α.

Τί¹ δέ; αὐτόθεν ἄρ' οὐκ ἂν ἐθελήσειεν—Πῶς; Τοῖς δούλους ἀφελόμενος τοὺς πολίτας, ἐλευθερώσας, τῶν περὶ ἑαυτὸν δορυφόρων ποιήσασθαι; Σφόδρα γ', ἔφη· ἐπεὶ τοι καὶ πιστότατοι αὐτῷ οὗτοί εἰσιν. Ἡ μακάριον, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις τυράννου χρήμα, εἰ τοιούτοις φίλοις τε καὶ
 568 | πιστοῖς ἀνδράσι χρήται τοὺς προτέρους ἐκείνους ἀπολέσας. Ἀλλὰ μὴν, ἔφη, τοιούτοις γε χρήται. Καὶ θαυμάζουσι δὴ, εἶπον, οὗτοι οἱ ἐταῖροι αὐτόν, καὶ ξύνεισιν οἱ νέοι πολῖται², οἱ δ' ἐπιεικεῖς μισοῦσί τε καὶ φεύγουσι; Τί δ' οὐ μέλλουσιν; Οὐκ ἐτός, ἦν δ' ἐγώ, ἢ τε τραγωδία ὅλως σοφὸν δοκεῖ εἶναι καὶ ὁ Εὐριπίδης διαφέρων ἐν αὐτῇ. Τί δὴ; Ὅτι καὶ τοῦτο πυκνῆς διανοίας ἐχόμενον ἐφθέγγετο, ὥς ἄρα σοφοὶ
 Β τυράννοί εἰσι τῶν σοφῶν συνουσίᾳ. καὶ ἔλεγε δῆλον ὅτι τούτους εἶναι τοὺς σοφούς, οἷς ξύνεστιν. Καὶ ὥς ἰσόθεόν γ', ἔφη, τὴν τυραννίδα ἐγκωμιάζει, καὶ ἕτερα πολλά, καὶ οὗτος καὶ οἱ ἄλλοι ποιηταί. Τοιγάρτοι, ἔφην, ἅτε σοφοὶ ὄντες οἱ τῆς τραγωδίας ποιηταὶ συγγιγνώσκουσιν ἡμῖν τε καὶ ἐκείνοις, ὅσοι ἡμῶν ἐγγύς πολιτεύονται, ὅτι αὐτοὺς εἰς τὴν πολιτείαν οὐ παραδεξόμεθα ἅτε τυραννίδος ὑμνητάς. Οἶμαι ἔγωγ', ἔφη, συγγιγνώσκουσιν
 C ὅσοιπέρ γε αὐτῶν κομψοί. Εἰς δέ γε, οἶμαι, τὰς ἄλλας περιιόντες πόλεις, ξυλλέγοντες τοὺς ὄχλους καλὰς φωνὰς καὶ μεγάλας καὶ πιθανὰς μισθωσάμενοι, εἰς τυραννίδας τε καὶ δημοκρατίας ἔλκουσι τὰς πολιτείας. Μάλα γε. Οὐκοῦν καὶ προσέτι τούτων μισθοὺς λαμβάνουσι καὶ τιμῶνται, μάλιστα μὲν, ὥσπερ τὸ εἶκός, ὑπὸ τυράννων, δεύτερον δὲ ὑπὸ δημοκρατίας· ὅσῳ δ' ἂν ἀνωτέρω ἴωσιν πρὸς τὸ
 D ἄναυτες τῶν πολιτειῶν, μᾶλλον ἀπαγορεύει αὐτῶν ἢ τιμή, ὥσπερ³ ὑπὸ ἄσθματος ἀδυνατοῦσα πορεύεσθαι. Πάνυ μὲν οὖν.

XIX. Ἀλλὰ δὴ, εἶπον, ἐνταῦθα μὲν ἐξέβημεν·

¹ τί q: τίς A.

² νέοι πολῖται codd.: νεοπολῖται legisse videtur Pollux.

³ ὥσπερ Π: ἡ ὥσπερ A.

λέγωμεν δὲ πάλιν ἐκεῖνο τὸ τοῦ τυράννου στρατόπεδον, τὸ καλὸν τε καὶ πολὺ καὶ ποικίλον καὶ οὐδέποτε ταυτὸν, πόθεν θρέψεται. Δῆλον, ἔφη, ὅτι, ἐάν τε ἱερὰ χρήματα ἢ ἐν τῇ πόλει, ταῦτα ἀναλώσει, καί, ὅποι¹ ποτὲ ἂν ἀεὶ ἐξαρκῇ, τὰ τῶν ἀπολομένων², ἐλάττους εἰσφοράς ἀναγκάζων τὸν δῆμον εἰσφέρειν. Τί δ' ὅταν δὴ ταῦτα ἐπιλίπη³; E Δῆλον, ἔφη, ὅτι ἐκ τῶν πατρῶων θρέψεται αὐτός τε καὶ οἱ συμπόται⁴ τε καὶ ἐταῖροι καὶ ἐταῖραι. Μανθάνω, ἦν δ' ἐγώ· ὅτι ὁ δῆμος, ὁ γεννήσας τὸν τύραννον, θρέψει αὐτόν τε καὶ ἐταῖρους⁵. Πολλὴ αὐτῷ, ἔφη, ἀνάγκη. Πῶς⁶ λέγεις; εἶπον· ἐὰν δὲ⁷ ἀγανακτῇ τε καὶ λέγῃ ὁ δῆμος, ὅτι οὔτε δίκαιον τρέφεσθαι ὑπὸ πατρὸς ὕδν ἡβῶντα, ἀλλὰ τοῦναντίον ὑπὸ ὑέος πατέρα, οὔτε τούτου αὐτὸν ἔνεκα | ἐγέννησέν τε καὶ κατέστησεν, ἵνα, ἐπειδὴ μέγας γένοιτο, 569 τότε αὐτὸς δουλεύων τοῖς αὐτοῦ δούλοις τρέφοι ἐκείνόν τε καὶ τοὺς δούλους μετὰ ξυγκλύδων ἄλλων, ἀλλ' ἵνα ἀπὸ⁸ τῶν πλουσίων τε καὶ καλῶν καγαθῶν λεγομένων ἐν τῇ πόλει ἐλευθερωθείη ἐκείνου προστάντος, καὶ νῦν κελεύει ἀπιέναι ἐκ τῆς πόλεως αὐτόν τε καὶ τοὺς ἐταῖρους, ὥσπερ πατὴρ ὕδν ἐξ οἰκίας μετὰ ὀχληρῶν συμποτῶν ἐξελαύνων; Γινώσεταιί γε, νῆ Δία, ἢ δ' ὅς, τότ' ἤδη ὁ δῆμος, οἶος οἶον B θρέμμα γεννῶν ἡσπάζετό τε καὶ ἠῦξεν, καὶ ὅτι ἀσθενέστερος ὢν ἰσχυροτέρους ἐξελαύνει. Πῶς, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις; τολμήσει τὸν πατέρα βιάζεσθαι, καὶ μὴ πείθηται, τύπτειν ὁ τύραννος; Ναί, ἔφη, ἀφελόμενός γε τὰ ὅπλα. Πατραλοῖαν, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις τύραννον καὶ χαλεπὸν γηροτρόφον, καὶ ὡς ἔοικε τοῦτο δὴ ὁμολογουμένην ἂν ἤδη τυραννὶς εἴη, καί, τὸ λεγόμενον, ὁ δῆμος φεύγων ἂν καπνὸν δουλείας ἐλευθέρων εἰς πῦρ δούλων δεσποτείας ἂν ἐμπεπτωκὼς εἴη, C

¹ καὶ ὅποι q: ὅποι A.² ἀπολομένων q et corr. A²: ἀποδομένων A¹.³ ἐπιλίπη Ξ q: ἐπιλείπη A.⁴ συμπόται Π: συμπο.ται (sic) A.⁵ ἐταῖρους Π: ἐτέρους A.⁶ πῶς Ξ: πῶς δὲ A.⁷ ἐὰν δὲ v: ἐάν τεA. ⁸ ἀπὸ q: ὑπὸ A.

ἀντὶ τῆς πολλῆς ἐκείνης καὶ ἀκαίρου ἐλευθερίας τὴν χαλεπωτάτην τε καὶ πικροτάτην δούλων δουλείαν μεταμπισχόμενος. Καὶ μάλα, ἔφη, ταῦτα οὕτω γίγνεται. Τί οὖν; εἶπον· οὐκ ἐμμελῶς ἡμῖν εἰρήσεται, ἐὰν φῶμεν ἱκανῶς διεληλυθέναι, ὥς μεταβαίνει τυραννὶς ἐκ δημοκρατίας γενομένη τε οἷα ἐστίν; Πάνν μὲν οὖν ἱκανῶς, ἔφη.

τέλος πολιτείας Η΄.

Θ.

Ι. Αἰτὸς δὴ λοιπός, ἦν δ' ἐγώ, ὁ τυραννικὸς ἀνὴρ 571
 σκέψασθαι, πῶς τε μεθίσταται ἐκ δημοκρατικοῦ γενό-
 μενός τε πολὺς τίς ἐστίν καὶ τίνα τρόπον ζῇ, ἄθλιον ἢ
 μακάριον. Λοιπὸς γὰρ οὖν ἔτι οὗτος, ἔφη. Οἶσθ' οὖν, ἦν
 δ' ἐγώ, ὃ ποθῶ ἔτι; Τὸ ποῖον; Τὸ τῶν ἐπιθυμιῶν, οἷαί τε
 καὶ ὅσαι εἰσὶν, οὗ μοι δοκοῦμεν ἱκανῶς διηρηθῆσθαι. τούτου
 δὴ ἐνδεῶς ἔχοντος, ἀσαφεστέρα ἔσται ἡ ζήτησις οὗ ζητοῦ- Β
 μεν. Οὐκοῦν, ἦ δ' ὅς, ἔτ' ἐν καλῷ¹; Πάνυ μὲν οὖν· καὶ
 σκόπει γε ὃ ἐν αὐταῖς βούλομαι ἰδεῖν. ἔστιν δὲ τόδε.
 τῶν μὴ ἀναγκαίων ἡδονῶν τε καὶ ἐπιθυμιῶν δοκοῦσί τινές
 μοι εἶναι παράνομοι, αἱ κινδυνεύουσι μὲν ἐργίγνεσθαι
 παντί, κολαζόμεναι δὲ ὑπὸ τε τῶν νόμων καὶ τῶν βελτιόνων
 ἐπιθυμιῶν μετὰ λόγου ἐνίων μὲν ἀνθρώπων ἢ παντάπασιν
 ἀπαλλάττεσθαι ἢ ὀλίγαι λείπεσθαι καὶ ἀσθενεῖς, τῶν δὲ
 ἰσχυρότεραι καὶ πλείους. Λέγεις δὲ καὶ τίνας, ἔφη. C
 ταύτας; Τὰς περὶ τὸν ὕπνον, ἦν δ' ἐγώ, ἐχειρομένας, ὅταν
 τὸ μὲν ἄλλο τῆς ψυχῆς εὖδῃ, ὅσον λογιστικὸν καὶ ἡμερον
 καὶ ἄρχον ἐκείνου, τὸ δὲ θηριῶδες τε καὶ ἄγριον ἢ σίτῳ ἢ
 μέθῃ πλησθέν, σκιρτᾷ τε καὶ ἀπώσάμενον τὸν ὕπνον
 ζητῇ ἰέναι καὶ ἀποπιμπλάναι τὰ αὐτοῦ ἡθῆ· οἶσθ' ὅτι

¹ ἔτ' ἐν καλῷ Ξ: ἔτ' ἐγκαλῶ Α.

πάντα ἐν τῷ τοιούτῳ τολμᾷ ποιεῖν, ὥς ἀπὸ πάσης λελυ-
 μένον τε καὶ ἀπηλλαγμένον αἰσχύνης καὶ φρονήσεως.
 D μητρί τε γὰρ ἐπιχειρεῖν μίγνυσθαι, ὥς οἶεται, οὐδὲν ὀκνεῖ
 ἄλλῳ τε ὁττοῦν ἀνθρώπων καὶ θεῶν καὶ θηρίων, μισαιφονεῖν
 τε ὁτιοῦν, βρώματός τε ἀπέχεσθαι μηδενός· καὶ ἐνὶ λόγῳ
 οὔτε ἀνοίας οὐδὲν ἐλλείπει οὔτ' ἀναισχυντίας. Ἀληθέ-
 στατα, ἔφη, λέγεις. "Ὅταν δέ γε, οἶμαι, ὑγιεινῶς τις ἔχη
 αὐτὸς αὐτοῦ καὶ σωφρόνως καὶ εἰς τὸν ὕπνον ἦν τὸ
 λογιστικὸν μὲν ἐγείρας ἑαυτοῦ καὶ ἐστιάσας λόγων καλῶν
 καὶ σκέψεων, εἰς σύννοιαν αὐτὸς αὐτῷ ἀφικόμενος, τὸ
 E ἐπιθυμητικὸν δὲ μήτε ἐνδεία δοὺς μήτε πλησμονῇ, ὅπως
 572 ἂν κοιμηθῇ καὶ μὴ παρέχῃ θόρυβον τῷ | βελτίστῳ χαίρου
 ἢ λυπούμενον, ἀλλ' ἔῃ αὐτὸ καθ' αὐτὸ μόνον καθαρὸν
 σκοπεῖν καὶ ὀρέγεσθαι του καὶ αἰσθάνεσθαι ὃ μὴ οἶδεν,
 ἢ τι τῶν γεγονότων ἢ ὄντων ἢ καὶ μελλόντων, ὡσαύτως δὲ
 καὶ τὸ θυμοειδὲς πρᾶξας καὶ μὴ τισιν εἰς ὄργας ἐλθῶν¹
 κεκινημένῳ τῷ θυμῷ καθεύδῃ, ἀλλ' ἡσυχάσας μὲν τὸ δύο
 εἶδη, τὸ τρίτον δὲ κινήσας, ἐν ᾧ τὸ φρονεῖν ἐγγίγνεται,
 οὕτω ἀναπαύηται, οἷσθ' ὅτι τῆς τ' ἀληθείας ἐν τῷ τοιούτῳ
 B μάλιστα ἄπτεται καὶ ἥκιστα παράνομοι τότε αἱ ὄψεις
 φαντάζονται τῶν ἐνυπνίων. Παντελῶς μὲν οὖν, ἔφη, οἶμαι
 οὕτω. Ταῦτα μὲν τοίνυν ἐπὶ πλέον ἐξήχθημεν εἰπεῖν· ὃ
 δὲ βουλόμεθα γινῶναι, τόδ' ἐστίν, ὥς ἄρα δεινόν τι καὶ
 ἄγριον καὶ ἄνομον ἐπιθυμιῶν εἶδος ἐκάστῳ ἔνεστι, καὶ
 πάνυ δοκοῦσιν ἡμῶν ἐνίοις μετρίοις εἶναι· τοῦτο δὲ ἄρα ἐν
 τοῖς ὕπνοις γίγνεται ἔνδηλον. εἰ οὖν τι δοκῶ λέγειν καὶ
 συγχωρεῖς, ἄθρει. Ἀλλὰ συγχωρῶ.

II. Τὸν τοίνυν δημοτικὸν ἀναμνήσθητι οἶον ἔφαμεν
 C εἶναι. ἦν δέ που γεγονώς ἐκ νέου ὑπὸ φειδωλῷ πατρὶ
 τεθραμμένος, τὰς χρηματιστικὰς ἐπιθυμίας τιμῶντι μόνας,
 τὰς δὲ μὴ ἀναγκαίους, ἀλλὰ παιδιᾶς τε καὶ καλλωπισμοῦ
 ἕνεκα γιγνομένας ἀτιμάζοντι. ἦ γάρ; Ναί. Συγγενόμενος

¹ ἐλθὼν II: ἐλθὼν A.

δὲ κομψοτέροις ἀνδράσι καὶ μεστοῖς ὧν ἄρτι διήλθομεν ἐπιθυμιῶν, ὁρμήσας εἰς ὕβριν τε πᾶσαν καὶ τὸ ἐκείνων εἶδος μίσει τῆς τοῦ πατρὸς φειδωλίας, φύσιν δὲ τῶν διαφθειρόντων βελτίῳ ἔχων, ἀγόμενος ἀμφοτέρωσε κατέστη D εἰς μέσον ἀμφοῖν τοῖν τρόποιν καὶ μετρίως δὴ, ὡς ᾤετο, ἐκάστων ἀπολαύων¹ οὔτε ἀνελεύθερον οὔτε παράνομον βίον ζῆν, δημοτικὸς ἐξ ὀλιγαρχικοῦ γεγονώς. Ἦν γάρ, ἔφη, καὶ ἔστιν αὕτη ἡ δόξα περὶ τὸν τοιοῦτον. Θεὸς τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, πάλιν τοῦ τοιούτου ἤδη πρεσβυτέρου γεγονότος νέον ὕδν ἐν τοῖς τούτου αὖ ἦθεσιν τεθραμμένον. Τίθημι. Τίθει τοίνυν καὶ τὰ αὐτὰ ἐκεῖνα περὶ αὐτὸν γιγνόμενα, ἅπερ καὶ περὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ· ἀγόμενόν τε εἰς πᾶσαν E παρανομίαν, ὀνομαζομένην δ' ὑπὸ τῶν ἀγόντων ἐλευθερίαν ἅπασαν, βοηθοῦντά τε ταῖς ἐν μέσῳ ταύταις ἐπιθυμίαις πατέρα τε καὶ τοὺς ἄλλους οἰκείους, τοὺς δ' αὖ παραβοηθοῦντας· ὅταν δ' ἐλπίσωσιν οἱ δεινοὶ μάγοι τε καὶ τυραννοποιοὶ οὗτοι μὴ ἄλλως τὸν νέον καθέξειν, ἔρωτά τινα αὐτῷ μηχανωμένους ἐμποιῆσαι προστάτην τῶν ἀργῶν καὶ τὰ ἔτοιμα διανεμο|μένων ἐπιθυμιῶν, ὑπόπτερον καὶ 573 μέγαν κηφῆνά τινα. ἦ τί ἄλλο οἶε εἶναι τὸν τῶν τοιούτων ἔρωτα; Οὐδὲν ἔγωγε, ἦ δ' ὅς, ἄλλ' ἢ τοῦτο. Οὐκοῦν ὅταν περὶ αὐτὸν βομβοῦσαι αἱ ἄλλαι ἐπιθυμίαι, θυμιαμάτων τε γέμουσαι καὶ μύρων καὶ στεφάνων καὶ οἴνων καὶ τῶν ἐν ταῖς τοιαύταις συνουσίαις ἡδονῶν ἀνειμένων, ἐπὶ τὸ ἔσχατον αὐξουσαί τε καὶ τρέφουσαι πόθου κέντρον ἐμποιήσωσι τῷ κηφῆνι, τότε δὴ δορυφορεῖται τε ὑπὸ μανίας καὶ οἰστρᾷ B οὗτος ὁ προστάτης τῆς ψυχῆς, καὶ εἰάν τις ἐν αὐτῷ δόξας ἢ ἐπιθυμίας λάβῃ ποιουμένας χρηστὰς καὶ ἔτι ἐπαισχυνομένας², ἀποκτείνει τε καὶ ἔξω ὠθεῖ παρ' αὐτοῦ, ἕως ἂν καθήρῃ σωφροσύνης, μανίας³ δὲ πληρώσῃ ἐπακτοῦ. Παντελῶς, ἔφη, τυραννικοῦ ἀνδρὸς λέγεις γένεσιν. Ἄρ'

¹ ἐκάστων ἀπολαύων II: ἐκάστων ἀπολαβῶν A¹: ἕκαστον ἀπολαβῶν A².

² ἐπαισχυνομένας II: ἐπαισχυνόμενος A.

³ μανίας II: καὶ μανίας A.

οὖν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τὸ πάλαι διὰ τὸ τοιοῦτον τύραννος ὁ Ἔρως λέγεται; Κινδυνεύει, ἔφη. Οὐκοῦν, ὦ φίλε, εἶπον, C καὶ μεθυσθεὶς ἀνὴρ τυραννικόν τι φρόνημα ἴσχει; Ἴσχει γάρ. Καὶ μὴν ὅ γε μαινόμενος καὶ ὑποκεκνηκῶς οὐ μόνον ἀνθρώπων ἀλλὰ καὶ θεῶν ἐπιχειρεῖ τε καὶ ἐλπίζει δυνατὸς εἶναι ἄρχειν. Καὶ μάλ', ἔφη. Τυραννικὸς δὴ¹, ἦν δ' ἐγώ, ὦ δαιμόνιε, ἀνὴρ ἀκριβῶς γίγνεται, ὅταν ἡ φύσει ἢ ἐπιτηδεύμασιν ἢ ἀμφοτέροις μεθυστικός τε καὶ ἐρωτικός καὶ μελαγχολικὸς γένηται. Παντελῶς μὲν οὖν.

III. Γίγνεται μὲν, ὡς ἔοικεν, οὕτω, καὶ τοιοῦτος ἀνὴρ². D ζῇ δὲ διὸ πῶς; Τὸ τῶν παιζόντων, ἔφη, τοῦτο σὺ καὶ ἐμοὶ ἐρεῖς. Λέγω δὴ, ἔφην. οἶμαι γάρ, τὸ μετὰ τοῦτο ἐορταὶ γίγνονται παρ' αὐτοῖς καὶ κῶμοι καὶ θαλαί³ καὶ ἐταῖραι καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα, ὧν ἂν Ἔρως τύραννος ἔνδον οἰκῶν διακυβερνᾷ τὰ τῆς ψυχῆς ἅπαντα. Ἀνάγκη, ἔφη. Ἄρ' οὖν οὐ πολλὰ καὶ δεινὰ παραβλαστάνουσιν ἐπιθυμίαι ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς ἐκάστης, πολλῶν δεόμεναι; Πολλὰί μέντοι. Ταχὺ ἄρα ἀναλίσκονται ἐάν τινες ὦσι πρόσοδοι. E Πῶς δ' οὐ; Καὶ μετὰ τοῦτο δὴ δανεισμοὶ καὶ τῆς οὐσίας παραιρέσεις. Τί μὴν; Ὅταν δὲ διὰ πάντ' ἐπιλίπη, ἄρα οὐκ ἀνάγκη μὲν τὰς ἐπιθυμίας βοᾶν πυκνὰς τε καὶ σφοδρὰς ἐννενεοττευμένας, τοὺς δ' ὥσπερ ὑπὸ κέντρων ἐλαιομένους τῶν τε ἄλλων ἐπιθυμιῶν καὶ διαφερόντως ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἔρωτος, πάσαις ταῖς ἄλλαις ὥσπερ δορυφόροις ἡγουμένου, οἰστρᾶν καὶ σκοπεῖν, τίς τι ἔχει, ὃν δυνατὸν 574 ἀφελέσθαι ἀπατήσαντα ἢ | βιασάμενον; Σφόδρα γ', ἔφη. Ἀναγκαῖον δὴ πανταχόθεν φέρειν, ἢ μεγάλαις ὠδισί τε καὶ ὀδύναις ξυνέχεσθαι. Ἀναγκαῖον. Ἄρ' οὖν ὥσπερ αἱ ἐν αὐτῷ ἡδοναὶ ἐπιγιγνόμεναι τῶν ἀρχαίων πλέον εἶχον καὶ τὰ ἐκείνων ἀφηροῦντο, οὕτω καὶ αὐτὸς ἀξιώσει νεώτερος ὢν πατρός τε καὶ μητρὸς πλέον ἔχειν καὶ ἀφαιρεῖσθαι, ἐὰν τὸ αὐτοῦ μέρος ἀναλώσῃ, ἀπονειμάμενος τῶν

¹ δὴ γ: δὲ A. ² ἀνὴρ Campbell: ἀνὴρ codd. ³ θαλαί II: θάλειαι A.

πατρώων; Ἄλλὰ τί μὴν; ἔφη. Ἄν δὲ δὴ αὐτῷ μὴ ἐπιτρέ-
 πωσιν, ἄρ' οὐ τὸ μὲν πρῶτον ἐπιχειροῖ ἂν κλέπτειν καὶ B
 ἀπατᾶν τοὺς γονέας; Πάντως. Ὅποτε δὲ μὴ δύναιτο,
 ἀρπάξει ἂν καὶ βιάζοιτο μετὰ τοῦτο; Οἶμαι, ἔφη. Ἀντε-
 χομένων δὴ καὶ μαχομένων, ὧ θαυμάσιε, γέροντός τε καὶ
 γραδὸς ἄρ' εὐλαβηθείη ἂν καὶ φείσαιο μὴ τι δρᾶσαι τῶν
 τυραννικῶν; Οὐ πάννυ, ἦ δ' ὅς, ἔγωγε θαρρῶ περὶ τῶν
 γονέων τοῦ τοιοῦτου. Ἄλλ', ὧ Ἀδείμαντε, πρὸς Διός,
 ἔνεκα νεωστὶ φίλης καὶ οὐκ ἀναγκαίας ἑταίρας γεγонуίας
 τὴν πάλαι φίλην καὶ ἀναγκαίαν μητέρα, ἦ ἔνεκα ὠραίου C
 νεωστὶ φίλου γεγονότος οὐκ ἀναγκαίου τὸν ἄωρόν τε καὶ
 ἀναγκαίου πρεσβύτην πατέρα καὶ τῶν φίλων ἀρχαιότατον
 δοκεῖ ἂν σοι ὁ τοιοῦτος πληγαῖς τε δοῦναι καὶ καταδου-
 λώσασθαι ἂν αὐτοὺς ὑπ' ἐκείνοις, εἰ εἰς τὴν αὐτὴν οἰκίαν
 ἀγάγοιτο; Ναὶ μὰ Δία, ἦ δ' ὅς. Σφόδρα γε μακάριον, ἦν
 δ' ἐγώ, ἔοικεν εἶναι τὸ τυραννικὸν ὑὸν τεκεῖν. Πάννυ γ',
 ἔφη. Τί δ', ὅταν δὴ τὰ πατρὸς καὶ μητρὸς ἐπιλείπη τὸν D
 τοιοῦτον, πολὺ δὲ ἤδη ξυνειλεγμένον ἐν αὐτῷ ἢ τὸ τῶν
 ἡδονῶν σμήνος, οὐ πρῶτον μὲν οἰκίας τινὸς ἐφάψεται
 τοίχου ἢ τινος ὀψὲ νύκτωρ ἰόντος τοῦ ἱματίου, μετὰ δὲ
 ταῦτα ἱερόν τι νεωκορήσει; καὶ ἐν τούτοις δὴ πᾶσιν, ἃς
 πάλαι εἶχεν δόξας ἐκ παιδὸς περὶ καλῶν τε καὶ αἰσχυρῶν,
 τὰς δικαίας ποιουμένας, αἱ νεωστὶ ἐκ δουλείας λελυμέναι,
 δορυφοροῦσαι τὸν ἔρωτα, κρατήσουσι μετ' ἐκείνου, αἱ
 πρότερον μὲν ὄναρ ἐλύοντο ἐν ὕπνῳ, ὅτε ἦν αὐτὸς ἔτι ὑπὸ E
 νόμοις τε καὶ πατρὶ δημοκρατούμενος ἐν ἑαυτῷ· τυραν-
 νευθεὶς δὲ ὑπὸ ἔρωτος, οἷος ὀλιγάκις ἐρίγνετο ὄναρ, ὕπαρ
 τοιοῦτος αἰεὶ γενόμενος, οὔτε τινὸς φόβου δεινοῦ ἀφέξεται
 οὔτε βρώματος οὔτ' ἔργου, ἀλλὰ | τυραννικῶς ἐν αὐτῷ ὁ 575
 ἔρως ἐν πάσῃ ἀναρχίᾳ καὶ ἀνομίᾳ ζῶν, ἅτε αὐτὸς ὢν
 μόναρχος, τὸν ἔχοντά τε¹ αὐτὸν ὥσπερ πόλιν ἄξει ἐπὶ
 πᾶσαν τόλμαν, ὅθεν αὐτὸν τε καὶ τὸν περὶ αὐτὸν θόρυβον

¹ τε A: om. q. Cf. tamen 373 B.

θρέψει, τὸν μὲν ἔξωθεν εἰσεληλυθότα ἀπὸ κακῆς ὁμιλίας, τὸν δ' ἔνδοθεν ὑπὸ τῶν αὐτῶν τρόπων καὶ ἑαυτοῦ ἀνεθέντα καὶ ἐλευθερωθέντα· ἢ οὐχ οὗτος ὁ βίος τοῦ τοιούτου; Οὗτος μὲν οὖν, ἔφη. Καὶ ἂν μὲν γε, ἦν δ' ἐγώ, ὀλίγοι οἱ
B τοιοῦτοι ἐν πόλει ὥσι καὶ τὸ ἄλλο πλῆθος σωφρονῇ, ἐξελθόντες ἄλλον τινὰ δορυφοροῦσι τύραννον ἢ μισθοῦ ἐπικουροῦσιν, εἴαν που πόλεμος ᾗ· εἴαν δ' ἐν εἰρήνῃ τε καὶ ἡσυχίᾳ γένωνται, αὐτοῦ δὴ ἐν τῇ πόλει κακὰ δρῶσι σμικρὰ πολλά. Τὰ ποῖα δὴ λέγεις; Οἷα κλέπτουσι, τοιχωρυχοῦσι, βαλλαντιοτομοῦσι, λωποδυτοῦσιν, ἱεροσυλοῦσιν, ἀνδραποδίζονται· ἔστι δ' ὅτε συκοφαντοῦσιν, εἴαν δυνατοὶ ὥσι λέγειν, καὶ ψευδομαρτυροῦσι καὶ δωροδοκοῦσιν. Σμι-
C κρὰ γ', ἔφη, κακὰ λέγεις, εἴαν ὀλίγοι ὥσιν οἱ τοιοῦτοι. Τὰ γὰρ σμικρά, ἦν δ' ἐγώ, πρὸς τὰ μεγάλα σμικρὰ ἐστὶν καὶ ταῦτα δὴ πάντα πρὸς τύραννον πονηρία τε καὶ ἀθλιότητι πόλεως, τὸ λεγόμενον, οὐδ' ἔκταρ βάλλει. ὅταν γὰρ δὴ πολλοὶ ἐν πόλει γένωνται οἱ τοιοῦτοι καὶ ἄλλοι οἱ ξυνεπόμενοι αὐτοῖς καὶ αἰσθωνται ἑαυτῶν τὸ πλῆθος, τότε οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν τύραννον γεννῶντες μετὰ δήμου ἀνοίας, ἐκείνουν, ὃς ἂν αὐτῶν μάλιστα αὐτὸς ἐν αὐτῷ μέγιστον καὶ
D πλεῖστον ἐν τῇ ψυχῇ τύραννον ἔχῃ. Εἰκότως γ', ἔφη· τυραννικώτατος γὰρ ἂν εἴῃ. Οὐκοῦν εἴαν μὲν ἐκόντες ὑπείκωσιν· εἴαν δὲ μὴ ἐπιτρέπη ἡ πόλις, ὥσπερ τότε μητέρα καὶ πατέρα ἐκόλαζεν, οὕτω πάλιν τὴν πατρίδα, εἴαν οἷός τ' ᾗ, κολλάσεται ἐπεισαγόμενος νέους ἐταίρους, καὶ ὑπὸ τούτοις δὴ δουλεύουσιν τὴν πάλαι φίλην μητρίδα τε, Κρήτες φασι, καὶ πατρίδα ἔξει τε καὶ θρέψει. καὶ τοῦτο
E δὴ τὸ τέλος ἂν εἴῃ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ τοιούτου ἀνδρός. Τοῦτο, ἢ δ' ὅς, παντάπασί γε. Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, οὗτοί γε τοιοῖδε γίγνονται ἰδίᾳ καὶ πρὶν ἄρχειν; πρῶτον μὲν οἷς ἂν ξυνῶσιν, ἢ κόλαξιν ἑαυτῶν ξυνόντες καὶ πᾶν ἐτοίμοις
576 ὑπηρετεῖν, ἢ εἰν τού τι¹ δέωνται, αὐτοὶ ὑποπεσόντες, πάντα

¹ τού τι (vel του τί) Ξ q: τουτί A.

σχήματα τολμῶντες ποιεῖν ὡς οἰκείοι, διαπραξάμενοι δὲ ἀλλότριοι; Καὶ σφόδρα γε. Ἐν παντὶ ἄρα τῷ βίῳ ζῶσι φίλοι μὲν οὐδέποτε οὐδενί, αἰεὶ δὲ του δεσπύζοντες ἢ δουλεύοντες ἄλλῳ, ἐλευθερίας δὲ καὶ φιλίας ἀληθοῦς τυραννικὴ φύσις αἰεὶ ἄγευστος. Πάνυ μὲν οὖν. Ἄρ' οὖν οὐκ ὀρθῶς ἂν τοὺς τοιοῦτους ἀπίστους καλοῖμεν; Πῶς δ' οὐ; Καὶ μὴν ἀδίκους γε ὡς οἶόν τε μάλιστα, εἴπερ ὀρθῶς ἐν τοῖς πρόσθεν ὡμολογήσαμεν περὶ δικαιοσύνης, οἷόν B ἐστίν. Ἀλλὰ μὴν, ἥ δ' ὅς, ὀρθῶς γε. Κεφαλαιωσώμεθα τοίνυν, ἣν δ' ἐγώ, τὸν κάκιστον. ἔστιν δέ που, οἷον ὅναρ διήλθομεν, ὃς ἂν ὕπαρ τοιοῦτος ᾗ. Πάνυ μὲν οὖν. Οὐκοῦν οὗτος γίγνεται ὃς ἂν τυραννικώτατος φύσει ὦν μοναρχήσῃ, καὶ ὅσῳ ἂν πλείω χρόνον ἐν τυραννίδι βιῶ, τοσούτῳ μᾶλλον τοιοῦτος. Ἀνάγκη, ἔφη διαδεξάμενος τὸν λόγον ὁ Γλαῦκων.

IV. Ἄρ' οὖν, ἣν δ' ἐγώ, ὃς ἂν φαίνεται πονηρότατος, καὶ ἀθλιώτατος φανήσεται; καὶ ὃς ἂν πλείστον χρόνον C καὶ μάλιστα τυραννέσῃ, μάλιστα τε καὶ πλείστον χρόνον τοιοῦτος γεγονώς τῇ ἀληθείᾳ; τοῖς δὲ πολλοῖς πολλὰ καὶ δοκεῖ. Ἀνάγκη, ἔφη, ταῦτα γοῦν οὕτως ἔχειν. Ἄλλο τι οὖν, ἣν δ' ἐγώ, ὃ γε τυραννικὸς κατὰ τὴν τυραννουμένην πόλιν ἂν εἴῃ ὁμοιότητι, δημοτικὸς δὲ κατὰ δημοκρατουμένην, καὶ οἱ ἄλλοι οὕτω; Τί μὴν; Οὐκοῦν ὅ τι πόλις πρὸς πόλιν ἀρετῇ καὶ εὐδαιμονίᾳ, τοῦτο καὶ ἀνὴρ πρὸς ἄνδρα; Πῶς γὰρ οὐ; Τί οὖν ἀρετῇ¹ τυραννουμένη πόλις D πρὸς βασιλενομένην οἶαν τὸ πρῶτον διήλθομεν; Πᾶν τούναντίον, ἔφη· ἢ μὲν γὰρ ἀρίστη, ἢ δὲ κακίστη. Οὐκ ἐρήσομαι, εἶπον, ὅποτέραν λέγεις· δῆλον γάρ. ἀλλ' εὐδαιμονίας τε αὖ καὶ ἀθλιότητος ὡσαύτως ἢ ἄλλως κρίνεις; καὶ μὴ ἐκπληττώμεθα πρὸς τὸν τύραννον ἕνα ὄντα βλέποντες, μὴδ' εἴ τινες ὀλίγοι περὶ ἐκείνον, ἀλλ' ὡς χρὴ ὅλην τὴν πόλιν εἰσελθόντας θεάσασθαι, καταδύντες E

¹ ἀρετῇ γρ in marg. A²: ἄρα ἢ A.

εἰς ἅπασαν καὶ ἰδόντες, οὕτω δόξαν ἀποφαινόμεθα. Ἄλλ' ὀρθῶς, ἔφη, προκαλεῖ· καὶ δῆλον παντί, ὅτι τυραννουμένης μὲν οὐκ ἔστιν ἀθλιωτέρα, βασιλευομένης δὲ οὐκ εὐδαιμονεστέρα. Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ περὶ τῶν ἀνδρῶν τὰ αὐτὰ
 577 ταῦτα προκαλούμενος ὀρθῶς ἂν προκαλοίμην, ἀξίων κρίνειν περὶ αὐτῶν ἐκείνου, ὃς δύναται τῇ διανοίᾳ εἰς ἀνδρὸς ἡθος ἐνδὺς διδεῖν, καὶ μὴ καθάπερ παῖς ἔξωθεν ὁρῶν ἐκπλήττεται ὑπὸ τῆς τῶν τυραννικῶν προστάσεως, ἦν πρὸς τοὺς ἔξω σχηματίζονται, ἀλλ' ἱκανῶς διορᾷ; εἰ οὖν οἰοίμην δεῖν ἐκείνου πάντας ἡμᾶς ἀκούειν, τοῦ δυνατοῦ μὲν κρίναι, ξυνωκηκότος δὲ ἐν τῷ αὐτῷ καὶ παραγεγονότος ἐν τε ταῖς
 B κατ' οἰκίαν πράξεσιν, ὥς πρὸς ἐκάστους τοὺς οἰκείους ἔχει, ἐν οἷς μάλιστα γυμνὸς ἂν ὀφθείη¹ τῆς τραγικῆς σκευῆς, καὶ ἐν αὐτοῖς δημοσίοις κινδύνοις, καὶ ταῦτα πάντα ἰδόντα κελεύοιμεν ἐξαγγέλλειν, πῶς ἔχει εὐδαιμονίας καὶ ἀθλιοτητος ὁ τύραννος πρὸς τοὺς ἄλλους; Ὅρθότατ' ἂν, ἔφη, καὶ ταῦτα προκαλοῖο. Βούλει οὖν, ἦν δ' ἐγώ, προσποιησώμεθα ἡμεῖς εἶναι τῶν δυνατῶν ἂν κρίναι καὶ ἡδὴ ἐντυχόντων τοιούτοις, ἵνα ἔχωμεν ὅστις ἀποκρινεῖται ἂ ἐρωτῶμεν; Πάνυ γε.

C V. Ἴθι δὴ μοι, ἔφην, ὧδε σκόπει. τὴν ὁμοιότητα ἀναμιμνησκόμενος τῆς τε πόλεως καὶ τοῦ ἀνδρός, οὕτω καθ' ἕκαστον ἐν μέρει ἀθρῶν, τὰ παθήματα ἐκατέρου λέγε. Τὰ ποῖα; ἔφη. Πρώτου μὲν, ἦν δ' ἐγώ, ὥς πόλιν εἰπεῖν, ἐλευθέραν ἢ δούλην τὴν τυραννουμένην ἐρεῖς; Ὡς οἶόν τ', ἔφη, μάλιστα δούλην. Καὶ μὴν ὁρᾷς γε ἐν αὐτῇ δεσπότης καὶ ἐλευθέρους. Ὅρῳ, ἔφη, σμικρὸν γέ τι τοῦτο· τὸ δὲ ὅλον, ὥς ἔπος εἰπεῖν, ἐν αὐτῇ καὶ τὸ ἐπιεικέστατον ἀτίμως
 D τε καὶ ἀθλίως δοῦλον. Εἰ οὖν, εἶπον, ὅμοιος ἀνὴρ τῇ πόλει, οὐ καὶ ἐν ἐκείνῳ ἀνάγκη τὴν αὐτὴν τάξιν ἐνεῖναι, καὶ πολλῆς μὲν δουλείας τε καὶ ἀνελευθερίας γέμειν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ ταῦτα αὐτῆς τὰ μέρη δουλεύειν, ἥπερ

¹ ἂν ὀφθείη II: ἀνοφθείη A.

ἦν ἐπιεικέστατα, μικρὸν δὲ καὶ τὸ μοχθηρότατον καὶ
 μαυικώτατον δεσπόζειν; Ἀνάγκη, ἔφη. Τί οὖν; δούλην
 ἢ ἐλευθέραν τὴν τοιαύτην φήσεις εἶναι ψυχὴν; Δούλην
 δὴ που ἔγωγε. Οὐκοῦν ἢ γε αὖ δούλη καὶ τυραννουμένη
 πόλις ἥκιστα ποιεῖ ἂν βούλεται; Πολύ γε. Καὶ ἡ τυραν-
 νουμένη ἄρα ψυχὴ ἥκιστα ποιήσει ἂν βουληθῇ, ὥς περὶ Ε
 ὅλης εἰπεῖν ψυχῆς· ὑπὸ δὲ οἴστρου αἰεὶ ἐλκομένη βία
 ταραχῆς καὶ μεταμελείας μέσθῃ ἔσται. Πῶς γὰρ οὐ;
 Πλουσίαν δὲ ἢ πενομένην ἀνάγκη τὴν τυραννουμένην πόλιν
 εἶναι; Πενομένην. Καὶ ψυχὴν ἄρα τυραννικὴν | πενιχρὰν 578
 καὶ ἄπληστον ἀνάγκη αἰεὶ εἶναι. Οὕτως, ἢ δ' ὅς. Τί δέ;
 φόβου γέμειν ἄρ' οὐκ ἀνάγκη τὴν γε τοιαύτην πόλιν τόν
 τε τοιοῦτον ἄνδρα; Πολλή γε. Ὀδυρμούς δέ¹ καὶ στεναγ-
 μούς καὶ θρήνους καὶ ἀλγηδόνας οἶει ἔν τινι ἄλλῃ πλείους
 εὐρήσειν; Οὐδαμῶς. Ἐν ἀνδρὶ δὲ ἡγεῖ τὰ τοιαῦτα ἐν
 ἄλλῳ τινὶ πλείω εἶναι ἢ ἐν τῷ μαινομένῳ ὑπὸ ἐπιθυμιῶν
 τε καὶ ἐρώτων τούτῳ τῷ τυραννικῷ; Πῶς γὰρ ἄν; ἔφη.
 Εἰς πάντα δὴ, οἶμαι, ταῦτά τε καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἀπο- Β
 βλέψας τὴν γε² πόλιν τῶν πόλεων ἀθλιωτάτην ἔκρινας.
 Οὐκοῦν ὀρθῶς; ἔφη. Καὶ μάλα, ἦν δ' ἐγώ. ἀλλὰ περὶ τοῦ
 ἀνδρὸς αὖ τοῦ τυραννικοῦ τί λέγεις εἰς ταῦτά ταῦτα ἀπο-
 βλέπων; Μακρῷ, ἔφη, ἀθλιώτατον εἶναι τῶν ἄλλων ἀπάν-
 των. Τοῦτο, ἦν δ' ἐγώ, οὐκέτ' ὀρθῶς λέγεις. Πῶς; ἢ δ'
 ὅς. Οὕπω, ἔφην, οἶμαι, οὗτός ἐστιν ὁ τοιοῦτος μάλιστα.
 Ἀλλὰ τίς μὴν; Ὅδε ἴσως σοι ἔτι δόξει εἶναι τούτου
 ἀθλιώτερος. Ποῖος; Ὅς ἄν, ἦν δ' ἐγώ, τυραννικὸς ὢν μὴ C
 ἰδιώτην βίον καταβιῶ, ἀλλὰ δυστυχὴς ἢ καὶ αὐτῷ ὑπό-
 τινος συμφορᾶς ἐκπορισθῇ ὥστε τυράννῳ γενέσθαι. Τεκ-
 μαίρομαί σε, ἔφη, ἐκ τῶν προειρημένων ἀληθῇ λέγειν.
 Ναί, ἦν δ' ἐγώ· ἀλλ' οὐκ οἶεσθαι χρὴ τὰ τοιαῦτα, ἀλλ' εὖ
 μάλα τῷ τοιούτῳ λόγῳ σκοπεῖν. περὶ γάρ τοι τοῦ μεγίστου
 ἡ σκέψις, ἀγαθοῦ τε βίου καὶ κακοῦ. Ὀρθότατα, ἢ δ' ὅς.

¹ δὲ Ξ: τε Α.² γε Ξ q²: τε Α.

- D Σκόπει δὴ, εἰ ἄρα τι λέγω. δοκεῖ γάρ μοι δεῖν ἐννοῆσαι ἐκ τῶνδε περὶ αὐτοῦ σκοποῦντας. Ἐκ τίνων; Ἐξ ἐνὸς ἐκάστου τῶν ιδιωτῶν, ὅσοι πλούσιοι ἐν πόλεσιν ἀνδράποδα πολλὰ κέκτηνται. οὗτοι γὰρ τοῦτό γε προσόμοιον ἔχουσιν τοῖς τυράννοισι, τὸ πολλῶν ἄρχειν· διαφέρει δὲ τὸ ἐκείνου πλῆθος. Διαφέρει γάρ. Οἶσθ' οὖν ὅτι οὗτοι ἀδεῶς ἔχουσιν καὶ οὐ φοβοῦνται τοὺς οἰκέτας; Τί γὰρ ἂν φοβοῖντο; Οὐδέν, εἶπον· ἀλλὰ τὸ αἴτιον ἐννοεῖς; Ναί· ὅτι γε πᾶσα ἡ πόλις ἐνὶ ἐκάστω βοηθεῖ τῶν ιδιωτῶν.
- E Καλῶς, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις. τί δέ; εἴ τις θεῶν ἄνδρα ἓνα, ὅτῳ ἔστιν ἀνδράποδα πεντήκοντα ἢ πλείω, ἄρας¹ ἐκ τῆς πόλεως αὐτόν τε καὶ γυναῖκα καὶ παῖδας θείῃ εἰς ἐρημίαν μετὰ τῆς ἄλλης οὐσίας τε καὶ τῶν οἰκετῶν, ὅπου αὐτῷ μηδεὶς τῶν ἐλευθέρων μέλλοι βοηθήσειν, ἐν ποίῳ ἂν τινι καὶ ὁπόσῳ φόβῳ οἷε γενέσθαι αὐτὸν περὶ τε αὐτοῦ καὶ παίδων καὶ γυναικός, μὴ ἀπόλοιτο ὑπὸ τῶν οἰκετῶν; Ἐν
- 579 παντί, ἦ δ' ὅς, ἔγωγε. Οὐκοῦν | ἀναγκάζεται ἂν τινὰς ἤδη θωπεύειν αὐτῶν τῶν δούλων, καὶ ὑπισχνεῖσθαι πολλὰ καὶ ἐλευθεροῦν οὐδὲν δεόμενος, καὶ κόλαξ αὐτὸς ἂν θεραπόντων ἀναφανείῃ; Πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη, αὐτῷ, ἢ ἀπολωλέναι. Τί δ', εἰ καὶ ἄλλους, ἦν δ' ἐγώ, ὁ θεὸς κύκλῳ κατοικίσειεν² γείτονας πολλοὺς αὐτῷ, οἳ μὴ ἀνέχονται, εἴ τις ἄλλος ἄλλου δεσπόζειν ἀξιοῖ, ἀλλ' εἴ πού τινα τοιοῦτον λαμβάνοιεν, ταῖς ἐσχάταις τιμωροῦντο τιμωρίαις; Ἔτι ἂν, ἔφη,
- B οἶμαι, μᾶλλον ἐν παντὶ κακοῦ εἴη³, κύκλῳ φρουρούμενος ὑπὸ πάντων πολεμίων. Ἄρ' οὖν οὐκ ἐν τοιούτῳ μὲν δεσποτηρίῳ δέδεται ὁ τύραννος, φύσει ὦν οἶον διεληλυθαμεν, πολλῶν καὶ παντοδαπῶν φόβων καὶ ἐρώτων μεστός· λίχνῳ δὲ ὄντι αὐτῷ τὴν ψυχὴν μόνῳ τῶν ἐν τῇ πόλει οὔτε ἀποδημῆσαι ἔξεστιν οὐδαμόσε οὔτε θεωρῆσαι ὅσων δὴ καὶ οἱ ἄλλοι ἐλεύθεροι ἐπιθυμηταί εἰσιν, καταδεδυκὼς δὲ ἐν τῇ

¹ ἄρας Π: ἔρας A. ² κατοικίσειε q²: κατοικήσειεν A.
εἰ εἴη A, sed ei puncto notavit A².

³ εἴη Ξ q:

οἰκία τὰ πολλὰ ὥς γυνὴ ζῇ, φθονῶν καὶ τοῖς ἄλλοις C
πολίταις, εἴαν τις ἔξω ἀποδημῇ καὶ τι ἀγαθὸν ὀράῃ; Παντά-
πασιν μὲν οὖν, ἔφη.

VI. Οὐκοῦν τοῖς τοιούτοις κακοῖς πλείω καρποῦται
ἀνὴρ ὃς ἂν κακῶς ἐν ἑαυτῷ πολιτευόμενος, ὃν νῦν δὴ σὺ
ἀθλιώτατον ἔκρινας, τὸν τυραννικόν, μὴ ὡς¹ ἰδιώτης κα-
ταβίῃ, ἀλλὰ ἀναγκασθῇ ὑπὸ τινος τύχης τυραννεῦσαι,
καὶ ἑαυτοῦ ὧν ἀκράτωρ ἄλλων ἐπιχειρήσῃ ἄρχειν· ὥσπερ
εἴ τις κάμνοντι σώματι καὶ ἀκράτορι ἑαυτοῦ μὴ ἰδιωτεύων,
ἀλλ' ἀγωνιζόμενος πρὸς ἄλλα σώματα καὶ μαχόμενος D
ἀναγκάζεται διάγειν τὸν βίον. Παντάπασιν, ἔφη, ὁμοί-
οιότατά τε καὶ ἀληθέστατα λέγεις, ὦ Σώκρατες. Οὐκοῦν, ἦν
δ' ἐγώ, ὦ φίλε Γλαύκων, παντελῶς τὸ πάθος ἀθλιον, καὶ
τοῦ ὑπὸ σοῦ κριθέντος χαλεπώτατα ζῆν χαλεπώτερον ἔτι
ζῆν ὁ τυραννῶν; Κομιδῇ γ', ἔφη. Ἔστιν ἄρα τῇ ἀληθείᾳ,
κἂν εἰ μὴ τῷ δοκεῖ, ὁ τῷ ὄντι τύραννος τῷ ὄντι δούλος
καὶ κόλαξ² τὰς μεγίστας θωπείας καὶ δουλείας τῶν πονη- E
ροτάτων, καὶ τὰς ἐπιθυμίας οὐδ' ὁπωστιοῦν ἀποπιμπλᾷς,
ἀλλὰ πλείστων ἐπιδεδέσματος καὶ πένης τῇ ἀληθείᾳ φαί-
νεται, εἴαν τις ὅλην ψυχὴν ἐπίστηται θεάσασθαι, καὶ
φόβου γέμων διὰ παντὸς τοῦ βίου σφαδασμῶν τε καὶ
ὀδυνῶν πλήρης, εἴπερ τῇ τῆς πόλεως διαθέσει ἥς ἄρχει
ἔοικεν. ἔοικεν δέ· ἦ γάρ; Καὶ μάλα, ἔφη. | Οὐκοῦν καὶ 580
πρὸς τούτοις ἔτι ἀποδῶσομεν τῷ ἀνδρὶ καὶ ἂν τὸ πρότερον
εἴπομεν, ὅτι ἀνάγκη καὶ εἶναι καὶ ἔτι μᾶλλον γίγνεσθαι
αὐτῷ ἢ πρότερον διὰ τὴν ἀρχὴν φθονερῷ, ἀπίστῳ, ἀδίκῳ,
ἀφίλῳ, ἀνοσίῳ καὶ πάσης κακίας πανδοκεῖ τε καὶ τροφεῖ,
καὶ ἐξ ἀπάντων τούτων μάλιστα μὲν αὐτῷ δυστυχεῖ εἶναι,
ἔπειτα δὲ καὶ τοὺς πλησίον αὐτῷ τοιούτους ἀπεργάζεσθαι.
Οὐδεὶς σοι, ἔφη, τῶν νούν ἐχόντων ἀντερεῖ. Ἴθι δὴ μοι,
ἔφην ἐγώ, νῦν ἤδη ὥσπερ ὁ διὰ πάντων κριτὴς ἀποφαίνεται, B

¹ μὴ ὡς Θ¹ cum Stobaeo: ὡς μὴ A.
dedimus: post δουλείας A.

² καὶ κόλαξ post δούλος nos

καὶ σὺ οὕτω, τίς πρῶτος κατὰ τὴν σὴν δόξαν εὐδαιμονία
καὶ τίς δεύτερος, καὶ τοῖς ἄλλοις ἐξῆς πέντε ὄντας κρίνε,
Βασιλικόν, τιμοκρατικόν, ὀλιγαρχικόν, δημοκρατικόν, τυ-
ραννικόν. Ἀλλὰ ῥαδία, ἔφη, ἡ κρίσις. καθάπερ γὰρ
εἰσηλθόν, ἔγωγε ὥσπερ χοροὺς κρίνω, ἀρετῇ καὶ κακίᾳ καὶ
εὐδαιμονίᾳ καὶ τῷ ἐναντίῳ. Μισθωσώμεθα οὖν κήρυκα,
ἦν δ' ἐγώ, ἡ αὐτὸς ἀνείπω, ὅτι ὁ Ἀρίστωνος υἱὸς τὸν
Θ ἄριστόν τε καὶ δικαιοτάτον εὐδαιμονέστατον ἔκρινε, τοῦτον
δ' εἶναι τὸν βασιλικώτατον καὶ βασιλεύοντα αὐτοῦ, τὸν δὲ
κάκιστόν τε καὶ ἀδικώτατον ἀθλιώτατον, τοῦτον δὲ αὖ
τυγχάνειν ὄντα ὃς ἂν τυραννικώτατος ὢν ἑαυτοῦ τε ὃ τι
μάλιστα τυραννῇ καὶ τῆς πόλεως; Ἀνειρήσθω σοι, ἔφη.
Ἦ οὖν προσαναγορεύω, εἶπον, ἐάν τε λανθάνωσιν τοιοῦτοι
ὄντες ἐάν τε μὴ πάντα ἀνθρώπους τε καὶ θεούς; Προ-
αναγόρευε, ἔφη.

VII. Εἶεν δὴ, εἶπον· αὕτη μὲν ἡμῖν ἡ ἀπόδειξις μία
D ἂν εἴη· δευτέραν δὲ ἰδὲ¹ τήνδε, ἐάν τι δόξη εἶναι. Τίς
αὕτη; Ἐπειδὴ, ὥσπερ πόλις, ἦν δ' ἐγώ, διήρηται κατὰ
τρία εἶδη, οὕτω καὶ ψυχὴ ἐνὸς ἐκάστου τριχῇ, δέξεται² ὥς
ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ ἑτέραν ἀπόδειξιν. Τίνα ταύτην; Τήνδε.
τριάων ὄντων τριτταὶ καὶ ἡδοναὶ μοι φαίνονται, ἐνὸς ἐκάστου
μία ἰδίᾳ³, ἐπιθυμίαι τε ὡσαύτως καὶ ἀρχαί. Πῶς λέγεις;
ἔφη. Τὸ μὲν, φαμέν, ἦν ᾧ μανθάνει ἄνθρωπος, τὸ δὲ ᾧ
θυμοῦται· τὸ δὲ τρίτον διὰ πολυειδίαν ἐνὶ οὐκ ἔσχομεν
E ὀνόματι προσεῖπεν ἰδίῳ αὐτοῦ, ἀλλὰ ὃ μέγιστον καὶ
ἰσχυρότατον εἶχεν ἐν αὐτῷ, τούτῳ ἐπωνομάσαμεν· ἐπι-
θυμητικὸν γὰρ αὐτὸ κεκλήκαμεν διὰ σφοδρότητα τῶν περὶ
τὴν ἐδωδὴν ἐπιθυμιῶν καὶ πείσιν καὶ ἀφροδίσια καὶ ὅσα ἄλλα
τούτοις ἀκόλουθα, καὶ φιλοχρήματον δὴ, ὅτι διὰ χρημάτων
581 μάλιστα ἀποτελοῦνται αἱ τοιαῦται ἐπιθυμίαι. Καὶ ὀρθῶς
γ', ἔφη. Ἀρ' οὖν καὶ τὴν ἡδονὴν αὐτοῦ καὶ φιλίαν εἰ

¹ δὲ ἰδὲ nos: δεῖ δὲ A: δὲ δεῖ vulgo cum Ξ q. ² δέξεται Ξ: τὸ
(punctis notatum) λογιστικὸν δέξεται A. ³ ἰδίᾳ II: ἰδίᾳ A.

φαίμεν εἶναι τοῦ κέρδους, μάλιστ' ἂν εἰς ἓν κεφάλαιον ὑπερειδοίμεθα τῷ λόγῳ, ὥστε τι ἡμῖν αὐτοῖς ἐηλοῦν, ὅποτε τοῦτο τῆς ψυχῆς τὸ μέρος λέγοιμεν, καὶ καλοῦντες αὐτὸ φιλοχρήματον καὶ φιλοκερδὲς ὀρθῶς ἂν καλοῖμεν; Ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ, ἔφη. Τί δέ; τὸ θυμοειδὲς οὐ πρὸς τὸ κρατεῖν μέντοι φαμέν καὶ νικᾶν καὶ εὐδοκιμεῖν αἰεὶ ὅλον ὥρμησθαι; E
Καὶ μάλα. Εἰ οὖν φιλόνικον αὐτὸ καὶ φιλότιμον προσ-
αγορεύοιμεν, ἢ ἐμμελῶς ἂν ἔχοι; Ἐμμελέστατα μὲν οὖν.
Ἄλλὰ μὴν ὧ γε μανθάνομεν, παντὶ δῆλον ὅτι πρὸς τὸ εἰδέναι τὴν ἀλήθειαν ὅπῃ ἔχει πᾶν αἰεὶ τέταται, καὶ χρη-
μάτων τε καὶ δόξης ἥκιστα τούτων τούτῳ μέλει. Πολύ γε. Φιλομαθὲς δὴ καὶ φιλόσοφον καλοῦντες αὐτὸ κατὰ
τρόπον ἂν καλοῖμεν; Πῶς γὰρ οὐ; Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἄρχει ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν μὲν τοῦτο, τῶν δὲ τὸ ἕτερον C
ἐκείνων, ὁπότερον ἂν τύχῃ; Οὕτως, ἔφη. Διὰ ταῦτα δὴ
καὶ ἀνθρώπων λέγομεν¹ τὰ πρῶτα τριπτὰ γένη εἶναι,
φιλόσοφον, φιλόνικον, φιλοκερδές; Κομιδῇ γε. Καὶ ἡδονῶν
δὴ τρία εἶδη, ὑποκείμενα ἐν ἐκάστῳ τούτων; Πάνυ γε.
Οἷσθ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι εἰ ἑτέλοις τρεῖς τοιοῦτους ἀνθρώ-
πους ἐν μέρει ἕκαστον ἀνερωτᾶν, τίς τούτων τῶν βίων
ἥδιστος, τὸν ἑαυτοῦ ἕκαστος μάλιστα ἐγκωμιάσεται; ὃ τε
χρηματιστικὸς πρὸς τὸ κερδαίνειν τὴν τοῦ τιμᾶσθαι ἡδονήν D
ἢ τὴν τοῦ μανθάνειν οὐδενὸς ἀξίαν φήσει εἶναι, εἰ μὴ εἴ τι
αὐτῶν ἀργύριον ποιεῖ; Ἀληθῆ, ἔφη. Τί δὲ ὁ φιλότιμος;
ἦν δ' ἐγώ· οὐ τὴν μὲν ἀπὸ τῶν χρημάτων ἡδονὴν φορτικὴν
τινα ἡγεῖται, καὶ αὖ τὴν ἀπὸ τοῦ μανθάνειν, ὃ τι μὴ
μάθημα τιμὴν φέρει, καπνὸν καὶ φλυαρίαν; Οὕτως, ἔφη.
ἔχει. Τὸν δὲ φιλόσοφον, ἦν δ' ἐγώ, τί οἰώμεθα² τὰς ἄλλας
ἡδονὰς νομίζειν πρὸς τὴν τοῦ εἰδέναι ἀληθὲς ὅπῃ ἔχει καὶ E
ἐν τοιούτῳ τινὶ αἰεὶ εἶναι μανθάνοντα; τῆς <ἀληθινῆς>³

¹ λέγομεν Ξ q²: λέγωμεν A.² τί οἰώμεθα Graser: ποιώμεθα codd.³ <ἀληθινῆς> nos: om. codices. ἀληθινῆς pro ἡδονῆς coniecit Campbell.
τῆς ἡδονῆς punctis notavit A².

ἡδονῆς οὐ πάννυ πόρρω, καὶ καλεῖν τῷ ὄντι ἀναγκαίης, ὥς οὐδὲν τῶν ἄλλων δεόμενον, εἰ μὴ ἀνάγκη ᾗν; Εὐ, ἔφη, δεῖ εἰδέναι.

VIII. Ὅτε δὴ οὖν, εἶπον, ἀμφισβητοῦνται ἐκάστου τοῦ εἶδους αἱ ἡδوناὶ καὶ αὐτὸς ὁ βίος, μὴ ὅτι πρὸς τὸ κάλλιον καὶ αἴσχιον ζῆν μηδὲ τὸ χεῖρον καὶ ἄμεινον, ἀλλὰ
 582 πρὸς αὐτὸ τὸ ἡδιον καὶ ἀλυπότερον, | πῶς ἂν εἰδῶμεν, τίς αὐτῶν ἀληθέστατα λέγει; Οὐ πάννυ, ἔφη, ἔγωγε ἔχω εἰπεῖν. Ἄλλ' ὧδε σκόπει. τίνι χρὴ κρίνεσθαι τὰ μέλ-
 λοντα καλῶς κριθήσεσθαι; ἄρ' οὐκ ἐμπειρία τε καὶ φρονήσῃ καὶ λόγῳ; ἢ τούτων ἔχει ἂν τις βέλτιον κριτή-
 ριον; Καὶ πῶς ἂν; ἔφη. Σκόπει δὴ. τριῶν ὄντων τῶν ἀνδρῶν τίς ἐμπειρότατος πασῶν ὧν εἶπομεν ἡδονῶν; πότερον ὁ φιλοκερδής, μαυθάνων αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν οἶόν ἐστιν, ἐμπειρότερος δοκεῖ σοι εἶναι τῆς ἀπὸ τοῦ
 B εἰδέναι ἡδονῆς, ἢ ὁ φιλόσοφος τῆς ἀπὸ τοῦ κερδαίνειν; Πολύ, ἔφη, διαφέρει. τῷ μὲν γὰρ ἀνάγκη γεύεσθαι τῶν ἐτέρων ἐκ παιδὸς ἀρξαμένῳ· τῷ δὲ φιλοκερδεῖ, ὅπῃ πέφυκε τὰ ὄντα μαυθάνοντι, τῆς ἡδονῆς ταύτης, ὥς γλυκεῖά ἐστιν, οὐκ ἀνάγκη γεύεσθαι οὐδ' ἐμπείρῳ γίγνεσθαι, μᾶλλον δὲ καὶ προθυμουμένῳ οὐ ῥάδιον. Πολὺ ἄρα, ᾗν δ' ἐγώ, διαφέρει τοῦ γε φιλοκερδοῦς ὁ φιλόσοφος ἐμπειρία ἀμφο-
 C τέρων τῶν ἡδονῶν. Πολὺ μέντοι. Τί δὲ τοῦ φιλοτίμου; ἄρα μᾶλλον ἄπειρός ἐστι τῆς ἀπὸ τοῦ τιμᾶσθαι ἡδονῆς ἢ ἐκεῖνος τῆς ἀπὸ τοῦ φρονεῖν; Ἄλλὰ τιμὴ μὲν¹, ἔφη, ἕανπερ ἐξεργάζωνται ἐπὶ ὃ ἕκαστος ὥρμηκε, πᾶσιν αὐτοῖς ἔπεται· καὶ γὰρ ὁ πλούσιος ὑπὸ πολλῶν τιμᾶται καὶ ὁ ἀνδρεῖος καὶ ὁ σοφός· ὥστε ἀπὸ γε τοῦ τιμᾶσθαι, οἶόν ἐστιν, πάντες τῆς ἡδονῆς ἐμπειροὶ· τῆς δὲ τοῦ ὄντος θέας, οἶαν ἡδονὴν ἔχει, ἀδύνατον ἄλλῳ γεγεῦσθαι πλὴν τῷ
 D φιλοσόφῳ. Ἐμπειρίας μὲν ἄρα, εἶπον, ἕνεκα κάλλιστα

¹ τιμὴ μὲν ν: τί μὴν Α.

τῶν ἀνδρῶν κρίνει οὗτος¹. Πολύ γε. Καὶ μὴν μετὰ γε φρονήσεως μόνος ἔμπειρος γεγονώς ἔσται. Τί μὴν; Ἀλλὰ μὴν καὶ δι' οὗ γε δεῖ ὄργανον κρίνεσθαι, οὐ τοῦ φιλοκερδοῦς τοῦτο ὄργανον οὐδὲ τοῦ φιλοτίμου, ἀλλὰ τοῦ φιλοσόφου. Τὸ ποῖον; Διὰ λόγων που ἔφαμεν δεῖν κρίνεσθαι. ἢ γάρ; Ναί. Λόγοι δὲ τούτου μάλιστα ὄργανον. Πῶς δ' οὖν; Οὐκοῦν εἰ μὲν πλούτῳ καὶ κέρδει ἄριστα ἐκρίνετο τὰ κρινόμενα, ἂ ἐπὶ ἡνίοχ ὁ φιλοκερδὴς καὶ ἔψευγεν, ἀνάγκη ἂν Ε ἦν ταῦτα ἀληθέστατα εἶναι. Πολλή γε. Εἰ δὲ τιμῇ τε καὶ νίκῃ καὶ ἀνδρείᾳ, ἅρ' οὐχ ἂ ὁ φιλοτίμος τε καὶ ὁ φιλόνομος; Δῆλον. Ἐπειδὴ δ' ἐμπειρία καὶ φρονήσῃ καὶ λόγῳ; Ἀνάγκη, ἔφη, ἂ ὁ φιλόσοφος τε καὶ ὁ φιλόλογος ἐπαινέῃ, ἀληθέστατα εἶναι. Τριῶν ἄρ' οὐσῶν τῶν | ἡδονῶν ἢ τούτου τοῦ μέρους τῆς ψυχῆς, ᾧ μαρτυρούμεν, 583 ἡδίστη ἂν εἴη, καὶ ἐν ᾧ ἡμῶν τοῦτο ἄρχει, ὁ τούτου βίος ἡδιστος; Πῶς δ' οὐ μέλλει; ἔφη· κύριος γοῦν ἐπαινέτης ὢν ἐπαινέῃ τὸν ἑαυτοῦ βίον ὁ φρόνιμος. Τίνα δὲ δευτέρου, εἶπον, βίον καὶ τίνα δευτέραν ἡδονὴν φησιν ὁ κριτὴς εἶναι; Δῆλον ὅτι τὴν τοῦ πολεμικοῦ τε καὶ φιλοτίμου· ἐγγυτέρω γὰρ αὐτοῦ ἐστὶν ἢ ἡ τοῦ χρηματιστοῦ. Ὑστάτην δὲ τὴν τοῦ φιλοκερδοῦς, ὡς ἔοικεν. Τί μὴν; ἢ δ' ὅς.

IX. Ταῦτα μὲν τοίνυν οὕτω δὴ ἐφεξῆς ἂν εἴη καὶ δις Β νενικηκώς ὁ δίκαιος τὸν ἄδικον· τὸ δὲ τρίτον Ὀλυμπικῶς τῷ σωτῆρί τε καὶ τῷ Ὀλυμπίῳ Δίῳ, ἄθρει ὅτι οὐδὲ παναληθὴς ἐστὶν ἢ τῶν ἄλλων ἡδονὴ πλὴν τῆς τοῦ φρονίμου οὐδὲ καθαρὰ, ἀλλ' ἐσκιαγραφημένη τις, ὡς ἐγὼ δοκῶ μοι τῶν σοφῶν τινὸς ἀκηκοέναι. καίτοι τοῦτ' ἂν εἴη μέγιστόν τε καὶ κυριώτατον τῶν πτωμάτων. Πολύ γε· ἀλλὰ πῶς λέγεις; Ὡς, εἶπον, ἐξευρήσω, σοῦ ἀποκρινομένου ζητῶν ἅμα. Ἐρώτα δὴ, ἔφη. Λέγε δὴ, ἢν δ' ἐγὼ· οὐκ ἐναντίον C φαμὲν λύπην ἡδονῇ; Καὶ μάλα. Οὐκοῦν καὶ τὸ μῆτε χαίρειν μῆτε λυπεῖσθαι εἶναί τι; Εἶναι μέντοι. Μεταξὺ

¹ οὗτος II: οὕτως A.

τούτοιον ἀμφοῖν ἐν μέσῳ ὄν, ἡσυχίαν τινὰ περὶ ταῦτα τῆς
 ψυχῆς; ἢ οὐχ οὕτως αὐτὸ λέγεις; Οὕτως, ἢ δ' ὅς. Ἄρ'
 οὐ μνημονεύεις, ἦν δ' ἐγώ, τοὺς τῶν καμνόντων λόγους, οὓς
 λέγουσιν ὅταν κάμνωσιν; Ποίους; Ὡς οὐδὲν ἄρα ἐστὶν
 D ἥδιον τοῦ ὑγιαίνειν, ἀλλὰ σφᾶς ἐλελήθει, πρὶν κάμνειν,
 ἡδιστον ὄν. Μέννημαι, ἔφη. Οὐκοῦν καὶ τῶν περιωδυνία
 τινὲ ἐχομένων ἀκούεις λεγόντων, ὥς οὐδὲν ἥδιον τοῦ
 παύσασθαι ὀδυνώμενον; Ἀκούω. Καὶ ἐν ἄλλοις γε,
 οἶμαι, πολλοῖς τοιούτοις αἰσθάνει γιγνομένους τοὺς ἀνθρώ-
 πους, ἐν οἷς, ὅταν λυπῶνται, τὸ μὴ λυπεῖσθαι καὶ τὴν
 ἡσυχίαν τοῦ τοιούτου ἐγκωμιάζουσιν ὥς ἡδιστον, οὐ τὸ
 χαίρειν. Τοῦτο γάρ, ἔφη, τότε ἡδὺ ἴσως καὶ ἀγαπητὸν
 E γίγνεται, ἡσυχία. Καὶ ὅταν παύσῃται ἄρα, εἶπον, χαίρων
 τις, ἢ τῆς ἡδονῆς ἡσυχία λυπηρὸν ἐσται. Ἴσως, ἔφη. Ὁ
 μεταξὺ ἄρα νῦν δὴ ἀμφοτέρων ἔφαμεν εἶναι, τὴν ἡσυχίαν,
 τοῦτό ποτε ἀμφότερα ἐσται, λύπη τε καὶ ἡδονή. Ἔοικεν.
 Ἡ καὶ δυνατὸν τὸ μηδέτερα ὄν ἀμφότερα γίνεσθαι; Οὐ
 μοι δοκεῖ. Καὶ μὴν τό γε ἡδὺ ἐν ψυχῇ γιγνόμενον καὶ τὸ
 584 λυπηρὸν κίνησις τις ἀμφοτέρω ἐστόν. ἢ οὐ; Ναί. | Τὸ
 δὲ μήτε λυπηρὸν μήτε ἡδὺ οὐχὶ ἡσυχία μέντοι καὶ ἐν μέσῳ
 τούτοιον ἐφάνη ἄρτι; Ἐφάνη γάρ. Πῶς οὖν ὀρθῶς ἐστι
 τὸ μὴ ἀλγεῖν ἡδὺ ἡγεῖσθαι ἢ τὸ μὴ χαίρειν ἀνιαρόν;
 Οὐδαμῶς. Οὐκ ἐστὶν ἄρα τοῦτο, ἀλλὰ φαίνεται, ἦν δ'
 ἐγώ, παρὰ τὸ ἀλγεινὸν ἡδὺ καὶ παρὰ τὸ ἡδὺ ἀλγεινὸν τότε,
 ἢ ἡσυχία, καὶ οὐδὲν ὑγερὲς τούτων τῶν φαντασμάτων πρὸς
 ἡδονῆς ἀλήθειαν, ἀλλὰ γοητεία τις. Ὡς γοῦν ὁ λόγος.
 B ἔφη, σημαίνει. Ἴδὲ τοίνυν, ἔφην ἐγώ, ἡδονάς, αἱ οὐκ ἐκ
 λυπῶν εἰσίν, ἵνα μὴ πολλάκις οἰηθῆς ἐν τῷ παρόντι οὕτω
 τοῦτο πεφυκέναι, ἡδονὴν μὲν παῦλαν λύπης εἶναι, λύπην
 δὲ ἡδονῆς. Ποῦ δὴ, ἔφη, καὶ ποίας λέγεις; Πολλαὶ μὲν,
 εἶπον, καὶ ἄλλαι, μάλιστα δ' εἰ ἑτέλεις ἐννοῆσαι τὰς περὶ
 τὰς ὁσμάς ἡδονάς. αὗται γὰρ οὐ προλυπηθέντι ἐξαίφνης
 ἀμήχανοι τὸ μέγεθος γίγνονται παυσάμεναί τε λύπην

οὐδεμίαν καταλείπουσιν. Ἀληθέστατα, ἔφη. Μὴ ἄρα
πειθώμεθα καθαρὰν ἡδονὴν εἶναι τὴν λύπης ἀπαλλαγὴν, C
μηδὲ λύπην τὴν ἡδονῆς. Μὴ γάρ. Ἀλλὰ μέντοι, εἶπον,
αἱ γε διὰ τοῦ σώματος ἐπὶ τὴν ψυχὴν τείνουσαι καὶ
λεγόμεναι ἡδοναὶ σχεδὸν αἱ πλείσταί τε καὶ μέγισται
τούτου τοῦ εἶδους εἰσὶ, λυπῶν τινὲς ἀπαλλαγαί. Εἰσὶ
γάρ. Οὐκοῦν καὶ αἱ πρὸ μελλόντων τούτων ἐκ προσδοκίας
γιγνόμεναι προησθήσεις τε καὶ πολυλήψεις κατὰ ταῦτά
ἔχουσιν; Κατὰ ταῦτά.

X. Οἷσθ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, οἳαί εἰσιν καὶ ᾧ μάλιστα D
εἰοίκασιν; Τῷ; ἔφη. Νομίζεις τι, εἶπον, ἐν τῇ φύσει εἶναι
τὸ μὲν ἄνω, τὸ δὲ κάτω, τὸ δὲ μέσον; Ἔγωγε. Οἷει οὖν
ἂν τινα ἐκ τοῦ κάτω φερόμενον πρὸς μέσον ἄλλο τι οἶεσθαι
ἢ ἄνω φέρεσθαι; καὶ ἐν μέσῳ στάντα, ἀφορῶντα ὅθεν
ἐνήνεκται, ἄλλοθί που ἂν ἡγεῖσθαι εἶναι ἢ ἐν τῷ ἄνω, μὴ
ἑωρακότα τὸ ἀληθῶς ἄνω; Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε, ἔφη,
ἄλλως¹ οἶμαι οἰηθῆναι ἂν τὸν τοιοῦτον. Ἀλλ' εἰ πάλιν γ',
ἔφην, φέροιτο, κάτω τ' ἂν οἶοιτο φέρεσθαι καὶ ἀληθῆ E
οἶοιτο; Πῶς γὰρ οὐ; Οὐκοῦν ταῦτα πάσχοι ἂν πάντα
διὰ τὸ μὴ ἔμπειρος εἶναι τοῦ ἀληθινῶς ἄνω τε ὄντος καὶ ἐν
μέσῳ καὶ κάτω; Δῆλον δὴ. Θαυμάζοις ἂν οὖν, εἰ καὶ
ἄπειροι ἀληθείας περὶ πολλῶν τε ἄλλων μὴ ὑγιεῖς δόξας
ἔχουσιν πρὸς τε ἡδονὴν καὶ λύπην καὶ τὸ μεταξὺ τούτων
οὕτω διάκεινται, ὥστε ὅταν μὲν ἐπὶ τὸ λυπηρὸν φέρωνται,
ἀληθῆ τε | οἶονται καὶ τῷ ὄντι λυποῦνται, ὅταν δὲ ἀπὸ 585
λύπης ἐπὶ τὸ μεταξύ, σφόδρα μὲν οἶονται πρὸς πληρώσει
τε καὶ ἡδονῇ γίγνεσθαι, ὥσπερ δὲ² πρὸς μέλαν φαιδὸν
ἀποσκοποῦντες ἀπειρία λευκοῦ, καὶ τὸ ἄλυπον οὕτω πρὸς
λύπην³ ἀφορῶντες ἀπειρία ἡδονῆς ἀπατῶνται; Μὰ Δία,
ἦ δ' ὅς, οὐκ ἂν θαυμάσαιμι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον, εἰ μὴ
οὕτως ἔχει. Ὡδέ γ' οὖν, εἶπον, ἐννόει· οὐχὶ πεῖνα καὶ

¹ ἄλλως II: ἀλλ' ὡς A.² δὲ γ: om. A.³ τὸ ἄλυπον οὕτω

πρὸς λύπην Schleiermacher: πρὸς τὸ ἄλυπον οὕτω λύπην codd.

Β δίψα καὶ τὰ τοιαῦτα κενώσεις τινές εἰσιν τῆς περὶ τὸ σῶμα
 ἕξεως; Τί μὴν; Ἀγνοια δὲ καὶ ἀφροσύνη ἀρ' οὐ κενότης
 ἐστὶ τῆς περὶ ψυχὴν αὐτῆς ἕξεως; Μάλα γε. Οὐκοῦν
 πληροῖτ' ἂν ὃ τε τροφῆς μεταλαμβάνων καὶ ὁ νοῦν ἴσχων;
 Πῶς δ' οὐ; Πλήρωσις δὲ ἀληθεστέρα τοῦ ἡττον ἢ τοῦ
 μᾶλλον ὄντος; Δῆλον, ὅτι τοῦ μᾶλλον. Πότερα οὖν
 ἡγεῖ τὰ γένη μᾶλλον καθαρᾶς οὐσίας μετέχειν, τὰ οἷον
 σίτου τε καὶ ποτοῦ καὶ ὕψου καὶ ξυμπάσης τροφῆς, ἢ τὸ
 C δόξης τε ἀληθοῦς εἶδος καὶ ἐπιστήμης καὶ νοῦ καὶ ξυλλή-
 βδην αὐτῆς πάσης ἀρετῆς; ὦδε δὲ κρίνει· τὸ τοῦ ἀεὶ ὁμοίου
 ἐχόμενον καὶ ἀθανάτου καὶ ἀληθείας καὶ αὐτὸ τοιοῦτον ὄν
 καὶ ἐν τοιούτῳ γιγνόμενον μᾶλλον εἶναί σοι δοκεῖ, ἢ τὸ
 μηδέποτε ὁμοίου καὶ θνητοῦ καὶ αὐτὸ τοιοῦτο καὶ ἐν
 τοιούτῳ γιγνόμενον; Πολύ, ἔφη, διαφέρει τὸ τοῦ ἀεὶ
 ὁμοίου. Ἡ οὖν ἀεὶ <ἀν>ομοίου¹ οὐσία οὐσίας τι μᾶλλον
 ἢ <ἡ>² ἐπιστήμης μετέχει; Οὐδαμῶς. Τί δ'; ἀληθείας;
 Οὐδὲ τοῦτο. Εἰ δὲ ἀληθείας ἡττον, οὐ καὶ οὐσίας;
 Δ' Ἀνάγκη. Οὐκοῦν ὅλως τὰ περὶ τὴν τοῦ σώματος θερα-
 πείαν γένη τῶν γενῶν αὐτῶν περὶ τὴν τῆς ψυχῆς θεραπείαν
 ἡττον ἀληθείας τε καὶ οὐσίας μετέχει; Πολύ γε. Σῶμα
 δὲ αὐτὸ ψυχῆς οὐκ οἶει οὕτως; Ἐγώ γε. Οὐκοῦν τὸ τῶν
 μᾶλλον ὄντων πληρούμενον καὶ αὐτὸ μᾶλλον ὄν ὄντως
 μᾶλλον πληροῦται ἢ τὸ τῶν ἡττον ὄντων καὶ αὐτὸ ἡττον
 ὄν; Πῶς γὰρ οὐ; Εἰ ἄρα τὸ πληροῦσθαι τῶν φύσει
 προσηκόντων ἡδύ ἐστι, τὸ τῷ ὄντι καὶ τῶν ὄντων πληρού-
 E μενον μᾶλλον μᾶλλον ὄντως τε καὶ ἀληθεστέως χαίρειν
 ἂν ποιοῖ ἡδονὴν ἀληθεῖ, τὸ δὲ τῶν ἡττον ὄντων μεταλαμβάνον
 ἡττόν τε ἂν ἀληθῶς καὶ βεβαίως πληροῖτο καὶ ἀπιστοτέρας
 ἂν ἡδονῆς καὶ ἡττον ἀληθοῦς μεταλαμβάνοι. Ἀναγκαῖό-
 586 τατα, ἔφη. Οἱ ἄρα φρονήσεως καὶ ἀρετῆς ἄπειροι, εὐω|χίαις
 δὲ καὶ τοῖς τοιούτοις ἀεὶ ξυνόντες, κάτω, ὡς ἔοικεν, καὶ
 μέχρι πάλιν πρὸς τὸ μεταξὺ φέρονται τε καὶ ταύτη

¹ ἀεὶ <ἀν>ομοίου nos: ἀεὶ ὁμοίου A.

² <ἡ> nos: om. codd.

πλανῶνται διὰ βίου, ὑπερβάντες δὲ τοῦτο πρὸς τὸ ἀληθῶς ἄνω οὔτε ἀνέβλεψαν πώποτε οὔτε ἠνέχθησαν, οὐδὲ τοῦ ὄντος τῷ ὄντι ἐπληρώθησαν, οὐδὲ βεβαίου τε καὶ καθαρῆς ἡδονῆς ἐγένεσαντο, ἀλλὰ βοσκημάτων δίκην κάτω αἰεὶ βλέποντες καὶ κεκυφότες εἰς γῆν καὶ εἰς τραπέζας βόσκονται χορταζόμενοι καὶ ὀχεύοντες, καὶ ἔνεκα τῆς τούτων **B** πλεονεξίας λακτίζοντες καὶ κυρίττοντες ἀλλήλους σιδηροῖς κέρασί τε καὶ ὀπλαῖς ἀποκτινύουσι δι' ἀπληστίαν, ἅτε οὐχὶ τοῖς οὖσιν οὐδὲ τὸ ὄν οὐδὲ τὸ στέγον ἑαυτῶν πιμπλάντες. Παντελῶς, ἔφη ὁ Γλαῦκων, τὸν τῶν πολλῶν, ὃ Σώκρατες, χρησμοδεῖς βίον. Ἄρ' οὖν οὐκ ἀνάγκη καὶ ἡδοναῖς ξυνεῖναι μεμιγμέναις λύπαις, εἰδώλοισι τῆς ἀληθοῦς ἡδονῆς καὶ ἐσκιαγραφημέναις, ὑπὸ τῆς παρ' ἀλλήλας θέσεως ἀποχραινόμεναις, ὥστε σφοδροῦς ἑκατέρας φαίνε- **C** σθαι καὶ ἔρωτας ἑαυτῶν λυττῶντας τοῖς ἄφροσιν ἐντίκτειν καὶ περιμαχίτους εἶναι, ὥσπερ τὸ τῆς Ἑλένης εἰδῶλον ὑπὸ τῶν ἐν Τροίᾳ Στησίχορός φησι γενέσθαι περιμάχητον ἀγνοία τοῦ ἀληθοῦς; Πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη, τοιοῦτόν τι αὐτὸ εἶναι.

XI. Τί δέ; περὶ τὸ θυμοειδὲς οὐχ ἕτερα τοιαῦτα ἀνάγκη γίνεσθαι, ὅς ἂν αὐτὸ τοῦτο διαπράττηται, ἢ φθόνῳ διὰ φιλοτιμίαν ἢ βίᾳ διὰ φιλονικίαν ἢ θυμῷ διὰ δυσκολίαν πλησμονὴν τιμῆς τε καὶ νίκης καὶ θυμοῦ διώκων **D** ἄνευ λογισμοῦ τε καὶ νοῦ; Τοιαῦτα, ἢ δ' ὅς, ἀνάγκη καὶ περὶ τοῦτο εἶναι. Τί οὖν; ἦν δ' ἐγώ· θαρροῦντες λέγωμεν, ὅτι καὶ περὶ τὸ φιλοκερδὲς καὶ τὸ φιλόνικον ὅσαι ἐπιθυμίαι εἰσὶν, αἱ μὲν ἂν τῇ ἐπιστήμῃ καὶ λόγῳ ἐπόμεναι καὶ μετὰ τούτων τὰς ἡδονὰς διώκουσαι, αἱ δ' ἂν τὸ φρόνιμον ἐξηγῇται, λαμβάνωσι, τὰς ἀληθεστάτας τε λήψονται, ὥς οἶόν τε αὐταῖς ἀληθεῖς λαβεῖν, ἅτε ἀληθείᾳ ἐπομένῳν, καὶ τὰς ἑαυτῶν οἰκείας, εἴπερ τὸ βέλτιστον ἐκάστῳ τοῦτο καὶ **E** οἰκειότατον; Ἀλλὰ μὴν, ἔφη, οἰκειότατόν γε. Τῷ φιλοσόφῳ ἄρα ἐπομένης ἀπάσης τῆς ψυχῆς καὶ μὴ στασιαζούσης

ἐκάστῳ τῷ μέρει ὑπάρχει εἷς τε τᾶλλα τὰ ἑαυτοῦ πράττειν
 καὶ δικαίῳ εἶναι, καὶ δὴ καὶ τὰς ἡδονὰς τὰς ἑαυτοῦ ἕκαστον
 587 καὶ τὰς βελτίστας καὶ εἰς τὸ δυνατόν | τὰς ἀληθεστάτας
 καρποῦσθαι. Κομιδῇ μὲν οὖν. "Ὅταν δὲ ἄρα τῶν ἐτέρων
 τι κρατήσῃ, ὑπάρχει αὐτῷ μήτε τὴν ἑαυτοῦ ἡδονὴν ἐξευ-
 ρίσκειν τὰ τε ἄλλ' ἀναγκάζειν ἄλλοτρίαν καὶ μὴ ἀληθῇ
 ἡδονὴν διώκειν. Οὕτως, ἔφη. Οὐκοῦν ἂν πλείστον φιλο-
 σοφίας τε καὶ λόγου ἀφέστηκεν, μάλιστ' ἂν τοιαῦτα
 ἐξεργάζοιτο; Πολύ γε. Πλείστον δὲ λόγου ἀφίσταται
 οὐχ ὑπὲρ νόμου τε καὶ τάξεως; Δῆλον δὴ. Ἐφάνησαν
 B δὲ πλείστον ἀφεστῶσαι οὐχ αἱ ἐρωτικάί τε καὶ τυραννικαί
 ἐπιθυμίαι; Πολύ γε. Ἐλάχιστον δὲ αἱ βασιλικάι τε
 καὶ κόσμιαί; Ναί. Πλείστον δὴ, οἶμαι, ἀληθοῦς ἡδονῆς
 καὶ οἰκείας ὁ τύραννος ἀφεστήξει, ὁ δὲ ὀλίγιστον. Ἀνάγκη.
 Καὶ ἀηδέστατα ἄρα, εἶπον, ὁ τύραννος βιώσεται, ὁ δὲ
 βασιλεὺς ἡδιστα. Πολλὴ ἀνάγκη. Οἶσθ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ,
 ὅσῳ ἀηδέστερον ζῇ τύραννος βασιλέως; Ἄν εἴπῃς, ἔφη.
 Τριῶν ἡδονῶν, ὥς ἔοικεν, οὐσῶν, μιᾶς μὲν γνησίας, δυοῖν δὲ
 C νόθαιν¹, τῶν νόθων εἰς τὸ ἐπέκεινα ὑπερβάς ὁ τύραννος,
 φυγὼν νόμον τε καὶ λόγον, δούλαις τισὶ δορυφόροις ἡδοναῖς
 ξυνοικεῖ, καὶ ὁπόσῳ ἐλαττοῦται οὐδὲ πάννυ ῥάδιον εἰπεῖν,
 πλὴν ἴσως ᾧδε. Πῶς; ἔφη. Ἀπὸ τοῦ ὀλιγαρχικοῦ
 τρίτος πού ὁ τύραννος ἀφειστήκει· ἐν μέσῳ γὰρ αὐτῶν ὁ
 δημοτικὸς ἦν. Ναί. Οὐκοῦν καὶ ἡδονῆς τρίτῳ εἰδῶλῳ
 πρὸς ἀλήθειαν ἀπ' ἐκείνου ξυνοικοῖ ἂν, εἰ τὰ πρόσθεν
 ἀληθῇ; Οὕτω. Ὁ δέ γε ὀλιγαρχικὸς ἀπὸ τοῦ βασιλικοῦ
 D αὖ τρίτος, ἐὰν εἰς ταῦτόν ἀριστοκρατικὸν καὶ βασιλικὸν
 τιθώμεν. Τρίτος γάρ. Τριπλασίου ἄρα, ἦν δ' ἐγώ,
 τριπλασίον ἀριθμῷ ἀληθοῦς ἡδονῆς ἀφέστηκεν τύραννος.
 Φαίνεται. Ἐπίπεδον ἄρ', ἔφην, ὥς ἔοικεν, τὸ εἶδωλον κατὰ
 τὸν τοῦ μήκους ἀριθμὸν ἡδονῆς τυραννικῆς ἂν εἴῃ. Κομιδῇ
 γε. Κατὰ δὲ δύναμιν καὶ τρίτην αὖξιν δῆλον δὴ ἀπόστασιν

¹ νόθαιν II: νόθων A¹: νόθοιν A².

ὅσῃν ἀφεστηκὼς γίγνεται. Δῆλον, ἔφη, τῷ γε λογιστικῷ. Οὐκοῦν ἐάν τις μεταστρέψας ἀληθείᾳ ἡδονῆς τὸν βασιλέα **E** τοῦ τυράννου ἀφεστηκότα λέγῃ ὅσον ἀφέστηκεν, ἐννεακαί-
 εικοσικαίεπτακοσιοπλασιᾶκις ἡδίου αὐτὸν ζῶντα εὐρήσει
 τελειωθείσῃ τῇ πολλαπλασιώσει, τὸν δὲ τύραννον ἀνιαρό-
 τερον τῇ αὐτῇ ταύτῃ ἀποστάσει. Ἀμήχανον, ἔφη, λογισμὸν
 καταπεφόρηκας¹ τῆς διαφορότητος τοῖν ἀνδροῖν, τοῦ τε
 δικαίου καὶ | τοῦ ἀδίκου, πρὸς ἡδονὴν τε καὶ λύπην. Καὶ 588
 μέντοι καὶ ἀληθῆ καὶ προσήκοντά γε, ἦν δ' ἐγώ, βίοις
 ἀριθμόν, εἴπερ αὐτοῖς προσήκουσιν ἡμέραι καὶ νύκτες καὶ
 μῆνες καὶ ἐνιαυτοί. Ἀλλὰ μήν, ἔφη, προσήκουσιν. Οὐκοῦν
 εἰ τοσοῦτον ἡδονῇ νικᾷ ὁ ἀγαθός τε καὶ δίκαιος τὸν κακόν τε
 καὶ ἄδικον, ἀμηχάνῳ δὴ ὅσῳ πλείονι νικήσει εὐσχημοσύνη
 τε βίου καὶ κάλλει καὶ ἀρετῇ; Ἀμηχάνῳ μέντοι νῆ Δία,
 ἔφη.

XII. Εἶεν δὴ, εἶπον· ἐπειδὴ ἐνταῦθα λόγου γεγόναμεν, **B**
 ἀναλάβωμεν τὰ πρῶτα λεχθέντα, δι' ἃ δεῦρ' ἤκομεν. ἦν δέ
 που λεγόμενον λυσιτελεῖν ἀδικεῖν τῷ τελέως μὲν ἀδίκῳ,
 δοξαζομένῳ δὲ δικαίῳ. ἢ οὐχ οὕτως ἐλέχθη; Οὕτω μὲν
 οὖν. Νῦν δὴ, ἔφην, αὖ οὕτω² διαλεγώμεθα, ἐπειδὴ διω-
 μολογησάμεθα τό τε ἀδικεῖν καὶ τὸ δίκαια πράττειν ἦν
 ἑκάτερον ἔχει δύναμιν. Πῶς; ἔφη. Εἰκόνα πλάσαντες
 τῆς ψυχῆς λόγῳ, ἵνα εἰδῇ ὁ ἐκείνα λέγων, οἷα ἔλεγεν.
 Ποίαν τινά; ἢ δ' ὅς. Τῶν τοιούτων τινά, ἦν δ' ἐγώ, οἷαι **C**
 μυθολογοῦνται παλαιαὶ γενέσθαι φύσεις, ἥ τε Χιμαίρας
 καὶ ἡ Σκύλλης καὶ Κερβέρου, καὶ ἄλλαι τινὲς συχναὶ
 λέγονται ξυμπεφυκυῖαι ιδέαι πολλαὶ εἰς ἓν γενέσθαι.
 Λέγονται γάρ, ἔφη. Πλάττε τοίνυν μίαν μὲν ιδέαν θηρίου
 ποικίλου καὶ πολυκεφάλου, ἡμέρων δὲ θηρίων ἔχοντος
 κεφαλὰς κύκλῳ καὶ ἀγρίων καὶ δυνατοῦ μεταβάλλειν καὶ
 φύειν ἐξ αὐτοῦ πάντα ταῦτα. Δεινοῦ πλάστου, ἔφη, τὸ

¹ καταπεφόρηκας **A**: καταπεφώρακας **Ξ**².
 αὐτῷ codd.

² αὖ οὕτω **C**. Schmidt:

- D ἔργον· ὅμως δέ, ἐπειδὴ εὐπλαστότερον κηροῦ καὶ τῶν τοιούτων λόγος, πεπλάσθω. Μίαν δὴ τοίνυν ἄλλην ιδέαν λέοντος, μίαν δὲ ἀνθρώπου· πολὺ δὲ μέγιστον ἔστω τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον τὸ δεύτερον. Ταῦτα, ἔφη, ῥάω· καὶ πέπλασται. Σύνναπτε τοίνυν αὐτὰ εἰς ἓν τρία ὄντα, ὥστε πη ξυμπεφυκέναι ἀλλήλοις. Συνήπται, ἔφη. Περίπλασον δὴ αὐτοῖς ἔξωθεν ἐνὸς εἰκόνα, τὴν τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε τῷ
- E μὴ δυναμένῳ τὰ ἐντὸς ὁρᾶν, ἀλλὰ τὸ ἔξω μόνον ἔλутρον ὁρῶντι ἐν ζῶον φαίνεσθαι, ἄνθρωπον. Περιπέπλασται, ἔφη. Λέγωμεν δὴ τῷ λέγοντι, ὡς λυσιτελεῖ τούτῳ ἀδικεῖν τῷ ἀνθρώπῳ, δίκαια δὲ πράττειν οὐ ξυμφέρει, ὅτι οὐδὲν ἄλλο φησὶν ἢ λυσιτελεῖν αὐτῷ τὸ παντοδαπὸν θηρίον εὐωχοῦντι ποιεῖν ἰσχυρὸν καὶ τὸν λέοντα καὶ τὰ περὶ τὸν
- 589 λέοντα, τὸν δὲ ἄνθρωπον λιμοκτονεῖν | καὶ ποιεῖν ἀσθενῆ, ὥστε ἔλκεσθαι ὅπῃ ἂν ἐκείνων ὁπότερον ἄγῃ, καὶ μηδὲν ἕτερον ἐτέρῳ ξυνεθίζειν μηδὲ φίλον ποιεῖν, ἀλλ' ἑὰν αὐτὰ ἐν αὐτοῖς δάκνεσθαι τε καὶ μαχόμενα ἐσθίειν ἀλληλα. Παντάπασι γάρ, ἔφη, ταῦτ' ἂν λέγοι ὁ τὸ ἀδικεῖν ἐπαινῶν. Οὐκοῦν αὖ ὁ τὰ δίκαια λέγων λυσιτελεῖν φαίῃ ἂν δεῖν ταῦτα πράττειν καὶ ταῦτα λέγειν, ὅθεν τοῦ ἀνθρώπου ὁ
- B ἐντὸς ἄνθρωπος ἔσται ἐγκρατέστατος καὶ τοῦ πολυκεφάλου θρέμματος ἐπιμελήσεται, ὥσπερ γεωργὸς τὰ μὲν ἡμέρα τρέφων καὶ τιθασεύων, τὰ δὲ ἄγρια ἀποκωλύων φύεσθαι, ξύμμαχον ποιησάμενος τὴν τοῦ λέοντος φύσιν, καὶ κοινῇ πάντων κηδόμενος, φίλα ποιησάμενος ἀλλήλοις τε καὶ αὐτῷ, οὕτω θρέψει; Κομιδῇ γάρ αὖ λέγει ταῦτα ὁ τὸ δίκαιον ἐπαινῶν. Κατὰ πάντα τρόπον δὴ ὁ μὲν τὰ δίκαια
- C ἐγκωμιάζων ἀληθῇ ἂν¹ λέγοι, ὁ δὲ τὰ ἄδικα ψεύδοιτο. πρὸς τε γὰρ ἡδονὴν καὶ πρὸς εὐδοξίαν καὶ ὠφελίαν σκοπούμενῳ ὁ μὲν ἐπαινέτης τοῦ δικαίου ἀληθεύει, ὁ δὲ ψέκτης οὐδὲν ὑγιὲς οὐδ' εἰδὼς ψέγει ὅ τι ψέγει. Οὗ μοι δοκεῖ, ἡ δ' ὅς, οὐδαμῇ γε. Πείθωμεν τοίνυν αὐτὸν πράως,

¹ ἀληθῇ ἂν II: ἀλήθειαν A.

οὐ γὰρ ἐκὼν ἁμαρτάνει, ἐρωτῶντες· ὦ μακάριε, οὐ καὶ τὰ καλὰ καὶ αἰσχροὶ νόμιμα διὰ τὰ τοιαῦτ' ἂν φαῖμεν γε-
γονέναι; τὰ μὲν καλὰ τὰ ὑπὸ τῷ ἀνθρώπῳ, μᾶλλον δὲ D
ἴσως τὰ ὑπὸ τῷ θεῷ τὰ θηριώδη ποιοῦντα τῆς φύσεως,
αἰσχροὶ δὲ τὰ ὑπὸ τῷ ἀγρίῳ τὸ ἥμερον δουλούμενα;
ξυμφήσει ἢ πῶς; Ἐὰν ἐμοί¹, ἔφη, πείθεται. Ἔστιν οὖν,
εἶπον, ὅτῳ λυσιτελεῖ ἐκ τούτου τοῦ λόγου χρυσίον λαμβά-
νειν ἀδίκως, εἴπερ τοιόνδε τι γίγνεται, λαμβάνων τὸ χρυσίον
ἅμα καταδουλοῦται τὸ βέλτιστον ἑαυτοῦ τῷ μοχθηροτάτῳ;
ἢ εἰ μὲν λαβὼν χρυσίον ὕδν ἢ θυγατέρα ἐδουλοῦτο, καὶ E
ταῦτ' εἰς ἀγρίων τε καὶ κακῶν ἀνδρῶν, οὐκ ἂν αὐτῷ
ἐλυσιτέλει οὐδ' ἂν πάμπολυ ἐπὶ τούτῳ λαμβάνειν, εἰ δὲ τὸ
ἑαυτοῦ θειότατον ὑπὸ τῷ ἀθεωτάτῳ τε καὶ μιαρωτάτῳ
δουλοῦται καὶ μηδὲν ἔλεει, οὐκ ἄρα ἄθλιός ἐστι καὶ | πολὺ 590
ἐπὶ δεινότερῳ ὀλέθρῳ χρυσὸν δωροδοκεῖ ἢ Ἐριφύλῃ ἐπὶ
τῇ τοῦ ἀνδρὸς ψυχῇ τὸν ὄρμον δεξαμένη; Πολὺ μέντοι, ἢ
δ' ὅς ὁ Γλαύκων· ἐγὼ γάρ σοι ὑπὲρ ἐκείνου ἀποκρινοῦμαι.

XIII. Οὐκοῦν καὶ τὸ ἀκολασταίνειν οἶε διὰ τοιαῦτα
πάσαι ψέγεσθαι, ὅτι ἀνίεται ἐν τῷ τοιούτῳ τὸ δεινόν, τὸ
μέγα ἐκεῖνο καὶ πολυειδὲς θρέμμα πέρα τοῦ δέοντος; Δῆ-
λον, ἔφη. Ἡ δ' αὐθαδία καὶ δυσκολία ψέγεται οὐχ ὅταν
τὸ λεοντώδες τε καὶ ὀφειῶδες αὖξεται καὶ συντείνηται B
ἀναρμόστως; Πάνυ μὲν οὖν. Τρυφὴ δὲ καὶ μαλθακία
οὐκ ἐπὶ τῇ αὐτοῦ τούτου χαλᾷσι τε καὶ ἀνέσει ψέγεται,
ὅταν ἐν αὐτῷ δειλίαν ἐμποιῇ; Τί μὴν; Κολακεία δὲ καὶ
ἀνελευθερία οὐχ ὅταν τις τὸ αὐτὸ τοῦτο, τὸ θυμοειδές,
ὑπὸ τῷ ὀχλώδει θηρίῳ ποιῇ καὶ ἔνεκα χρημάτων καὶ τῆς
ἐκείνου ἀπληστίας προπηλακιζόμενον ἐθίξῃ ἐκ νέου ἀντὶ
λέοντος πίθηκον γίγνεσθαι; Καὶ μάλα, ἔφη. Βαναυσία C
δὲ καὶ χειροτεχνία διὰ τί, οἶε, ὄνειδος φέρει; ἢ δι' ἄλλο
τι φήσομεν ἢ ὅταν τις ἀσθενὲς φύσει ἔχῃ τὸ τοῦ βελτίστου
εἶδος ὥστε μὴ ἂν δύνασθαι ἄρχειν τῶν ἐν αὐτῷ θρεμμάτων

¹ ἐὰν ἐμοί Stobaeus: ἐάν μοι codd.

ἀλλὰ θεραπεύειν ἐκεῖνα, καὶ τὰ θωπεύματα αὐτῶν μόνον
 δύνηται μαθάνειν; "Εοικεν, ἔφη. Οὐκοῦν ἵνα καὶ ὁ
 τοιοῦτος ὑπὸ ὁμοίου ἄρχηται οἷονπερ ὁ βέλτιστος, δοῦλον
 D αὐτόν φαμεν δεῖν εἶναι ἐκείνου τοῦ βελτίστου, ἔχοντος ἐν
 αὐτῷ τὸ θεῖον ἄρχον, οὐκ ἐπὶ βλάβῃ τῇ τοῦ δούλου
 οἰόμενοι δεῖν ἄρχεσθαι αὐτόν, ὥσπερ Θρασύμαχος ᾤετο
 τοὺς ἀρχομένους, ἀλλ' ὡς ἄμεινον ὃν παντὶ ὑπὸ θεοῦ καὶ
 φρονίμου ἄρχεσθαι, μάλιστα μὲν οἰκείου ἔχοντος ἐν αὐτῷ¹,
 εἰ δὲ μή, ἔξωθεν ἐφεστῶτος, ἵνα εἰς δύναμιν πάντες ὅμοιοι
 ὦμεν καὶ φίλοι, τῷ αὐτῷ κυβερνώμενοι; Καὶ ὀρθῶς γ',
 E ἔφη. Δηλοῖ δέ γε, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ὁ νόμος, ὅτι τοιοῦτον
 βούλεται², πᾶσι τοῖς ἐν τῇ πόλει ξύμμαχος ὢν, καὶ ἡ τῶν
 παίδων ἀρχή, τὸ μὴ εἶναι ἐλευθέρους εἶναι, ἕως ἂν ἐν αὐτοῖς
 ὥσπερ ἐν πόλει πολιτείαν καταστήσωμεν καὶ τὸ βέλτιστον
 591 θεραπεύσαντες τῷ παρ' ἡμῖν τοιούτῳ ἀντικαταστήσωμεν
 φύλακα ὅμοιον καὶ ἄρχοντα ἐν αὐτῷ, καὶ τότε δὴ ἐλεύθερον
 ἀφίεμεν. Δηλοῖ γάρ, ἦ δ' ὅς. Πῇ δὴ οὖν φήσομεν, ὦ
 Γλαῦκων, καὶ κατὰ τίνα λόγον λυσιτελεῖν ἀδικεῖν ἢ ἀκο-
 λασταίνειν ἢ τι αἰσχρὸν ποιεῖν, ἐξ ὧν πονηρότερος μὲν
 ἔσται, πλείω δὲ χρήματα ἢ ἄλλην τινὰ δύναμιν κεκτή-
 σεται; Οὐδαμῇ, ἦ δ' ὅς. Πῇ δ' ἀδικοῦντα λανθάνειν καὶ
 B μὴ διδόναι δίκην λυσιτελεῖν; ἢ οὐχὶ ὁ μὲν λανθάνων ἔτι
 πονηρότερος γίγνεται, τοῦ δὲ μὴ λανθάνοντος καὶ κολαζο-
 μένου τὸ μὲν θηριῶδες κοιμίζεται καὶ ἡμεροῦται, τὸ δὲ
 ἡμέρον ἐλευθεροῦται, καὶ ὅλη ἡ ψυχὴ εἰς τὴν βελτίστην
 φύσιν καθισταμένη τιμιωτέραν ἔξιν λαμβάνει, σωφροσύνην
 τε καὶ δικαιοσύνην μετὰ φρονήσεως κτωμένη, ἢ σῶμα
 ἰσχύι τε καὶ κάλλος μετὰ ὑγιείας λαμβάνον, τοσοῦτῳ
 ὅσῳπερ ψυχὴ σώματος τιμιωτέρα; Παντάπασιν μὲν οὖν,
 C ἔφη. Οὐκοῦν ὃ γε νοῦν ἔχων πάντα τὰ αὐτοῦ εἰς τοῦτο
 ξυντείνας βιώσεται, πρῶτον μὲν τὰ μαθήματα τιμῶν, ἃ

¹ οἰκείου ἔχοντος ἐν αὐτῷ A: οἰκείου ἐνόντος ἐν αὐτῷ Madvig.
 Λεταί Z²: βουλεύεται A.

² βού-

τοιαύτην αὐτοῦ τὴν ψυχὴν ἀπεργάζεται¹, τὰ δὲ ἄλλα ἀτιμάζων; Δῆλον, ἔφη. Ἐπειτά γ', εἶπον, τὴν τοῦ σώματος ἔξιν καὶ τροφήν οὐχ ὅπως τῇ θηριώδει καὶ ἀλόγῳ ἡδονῇ ἐπιτρέψας ἐνταῦθα τετραμμένος ζήσει², ἀλλ' οὐδὲ πρὸς ὑγίειαν βλέπων οὐδὲ τοῦτο πρεσβεύων, ὅπως ἰσχυρὸς ἢ ὑγιὴς ἢ καλὸς ἔσται, εἰ μὴ καὶ σωφρονήσῃν μέλλῃ ἀπ' αὐτῶν, ἀλλ' αἰεὶ τὴν ἐν τῷ σώματι ἁρμονίαν τῆς ἐν τῇ **Δ** ψυχῇ ἔνεκα ξυμφωνίας ἁρμοττόμενος φαίνεται. Παντά- πασι μὲν οὖν, ἔφη, εἴανπερ μέλλῃ τῇ ἀληθείᾳ μουσικὸς εἶναι. Οὐκοῦν, εἶπον, καὶ τὴν ἐν τῇ τῶν χρημάτων κτήσει ξύνταξιν τε καὶ ξυμφωνίαν; καὶ τὸν ὄγκον τοῦ πλήθους οὐκ ἐκπληττόμενος ὑπὸ τοῦ τῶν πολλῶν μακαρισμοῦ ἁπείρον αὐξήσῃ, ἀπέραντα κακὰ ἔχων. Οὐκ οἶομαι, ἔφη. Ἄλλ' ἀποβλέπων γε, εἶπον, πρὸς τὴν ἐν αὐτῷ πολιτείαν **Ε** καὶ φυλάττων, μή τι παρακινῇ αὐτοῦ τῶν ἐκεῖ διὰ πλήθος οὐσίας ἢ δι' ὀλιγότητα, οὕτως κυβερνῶν προσθήσῃ καὶ ἀναλώσῃ τῆς οὐσίας καθ' ὅσον ἂν οἶός τ' ᾖ. Κομιδῇ μὲν οὖν, ἔφη. Ἀλλὰ μὴν καὶ τιμάς γε, εἰς ταῦτόν ἀποβλέπων, 592 τῶν μὲν μεθέξει καὶ γεύσεται ἐκόν, ἃς ἂν ἡγήται ἀμείνω αὐτόν ποιήσῃν, ἃς δ' ἂν λύσῃν τὴν ὑπάρχουσαν ἔξιν, φεύξεται ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ. Οὐκ ἄρα, ἔφη, τά γε πολιτικὰ ἐθελήσῃ πράττειν, εἴανπερ τούτου κήδηται. Νὴ τὸν κύνα, ἦν δ' ἐγώ, ἐν γε τῇ ἑαυτοῦ πόλει καὶ μάλα, οὐ μέντοι ἴσως ἐν γε τῇ πατρίδι, εἴαν μὴ θείᾳ τις ξυμβῇ τύχη. Μανθάνω, ἔφη· ἐν ᾗ νῦν διήλθομεν οἰκίζοντες πόλει λέγεις, τῇ ἐν λόγοις κειμένῃ· ἐπεὶ γῆς γε οὐδαμοῦ οἶμαι αὐτὴν εἶναι. **Β** Ἄλλ', ἦν δ' ἐγώ, ἐν οὐρανῷ ἴσως παράδειγμα ἀνάκειται τῷ βουλομένῳ ὁρᾶν καὶ ὁρῶντι ἑαυτὸν κατοικίζειν. δια- φέρει δὲ οὐδέν, εἴτε που ἔστιν εἴτε ἔσται· τὰ γὰρ ταύτης μόνης ἂν πράξειεν, ἄλλης δὲ οὐδεμιᾶς. Εἰκὸς γ', ἔφη.

¹ ἀπεργάζεται Π: ἀπεργάζεται Α.² ζήσει Ξ: ζώσει Α¹: ζῳή Α².

I.

595 I. Καὶ μήν, ἦν δ' ἐγώ, πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα περὶ αὐτῆς ἐννοῶ, ὥς παντὸς ἄρα μᾶλλον ὀρθῶς ᾠκίζομεν τὴν πόλιν, οὐχ ἥκιστα δὲ ἐνθυμηθεὶς περὶ ποιήσεως λέγω. Τὸ ποῖον; ἔφη. Τὸ μηδαμῇ παραδέχεσθαι αὐτῆς ὅση μιμητική. παντὸς γὰρ μᾶλλον οὐ παραδεκτέα νῦν καὶ B ἐναργέστερον, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, φαίνεται, ἐπειδὴ χωρὶς ἕκαστα διήρηται τὰ τῆς ψυχῆς εἶδη. Πῶς λέγεις; Ὡς μὲν πρὸς ὑμᾶς εἰρῆσθαι—οὐ γάρ μου κατερεῖτε πρὸς τοὺς τῆς τραγωδίας ποιητὰς καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας τοὺς μιμητικούς—λῶβη ἔοικεν εἶναι πάντα τὰ τοιαῦτα τῆς τῶν ἀκουόντων διανοίας, ὅσοι μὴ ἔχουσι φάρμακον τὸ εἰδέναι αὐτὰ οἷα τυγχάνει ὄντα. Πῇ δὴ, ἔφη, διανοούμενος λέγεις; Ῥητέον, ἦν δ' ἐγώ· καίτοι φιλία γέ τίς με καὶ αἰδῶς ἐκ παιδὸς ἔχουσα περὶ Ὀμήρου ἀποκωλύει λέγειν. ἔοικε C μὲν γὰρ τῶν καλῶν ἀπάντων τούτων τῶν τραγικῶν πρῶτος διδάσκαλός τε καὶ ἡγεμὼν γενέσθαι. ἀλλ' οὐ γὰρ πρό γε τῆς ἀληθείας τιμητέος ἀνὴρ, ἀλλ', ὃ λέγω, ῤητέον. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Ἄκουε δὴ, μᾶλλον δὲ ἀποκρίνου. Ἐρώτα. Μίμησιν ὅλως ἔχοις ἄν μοι εἰπεῖν ὃ τί ποτ' ἐστίν; οὐδὲ γάρ τοι αὐτὸς πάνυ τι ξυννοῶ, τί βούλεται εἶναι. Ἡ που ἄρ', ἔφη, ἐγὼ συννοήσω. Οὐδέν γε, ἦν δ' 596 ἐγώ, ἄτοπον, ἐπεὶ πολλὰ τοι ὀξύτερον βλεπόντων ἀμ|βλύτερον ὁρῶντες πρότεροι εἶδον. Ἔστιν, ἔφη, οὕτως· ἀλλὰ

σοῦ παρόντος οὐδ' ἂν προθυμηθῆναι οἷός τε εἶην εἰπεῖν, εἰ
 τί μοι καταφαίνεται, ἀλλ' αὐτὸς ὄρα. Βούλει οὖν ἐνθένδε
 ἀρξώμεθα ἐπισκοποῦντες, ἐκ τῆς εἰωθυίας μεθόδου; εἶδος
 γάρ πού τι ἐν ἑκάστῳ εἰώθαμεν τίθεσθαι περὶ ἑκάστα τὰ
 πολλά, οἷς ταῦτ' ὄνομα ἐπιφέρομεν. ἢ οὐ μανθάνεις;
 Μανθάνω. Θῶμεν δὴ καὶ νῦν ὅ τι βούλει τῶν πολλῶν.
 οἶον, εἰ 'θέλεις, πολλάί πού εἰσι κλῖναι καὶ τράπεζαι. B
 Πῶς δ' οὖ; 'Αλλὰ ιδέαι γέ που περὶ ταῦτα τὰ σκευή
 δύο, μία μὲν κλίνης, μία δὲ τραπέζης. Ναί. Οὐκοῦν καὶ
 εἰώθαμεν λέγειν, ὅτι ὁ δημιουργὸς ἑκατέρου τοῦ σκεύους
 πρὸς τὴν ιδέαν βλέπων οὕτω ποιεῖ ὁ μὲν τὰς κλῖνας, ὁ δὲ
 τὰς τραπέζας, αἷς ἡμεῖς χρώμεθα, καὶ τᾶλλα κατὰ ταῦτά;
 οὐ γάρ που τὴν γε ιδέαν αὐτὴν δημιουργεῖ οὐδεὶς τῶν
 δημιουργῶν· πῶς γάρ; Οὐδαμῶς. 'Αλλ' ὄρα δὴ καὶ
 τόνδε τίνα καλεῖς τὸν δημιουργόν. Τὸν ποῖον; 'Ὅς πάντα C
 ποιεῖ, ὅσαπερ εἰς ἑκάστος τῶν χειροτεχνῶν. Δεινόν τινα
 λέγεις καὶ θαυμαστὸν ἄνδρα. Οὐπω γε, ἀλλὰ τάχα
 μᾶλλον φήσεις. ὁ αὐτὸς γὰρ οὗτος χειροτέχνης οὐ μόνον
 πάντα οἷός τε σκευὴ ποιῆσαι, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκ τῆς γῆς
 φυόμενα ἅπαντα ποιεῖ καὶ ζῶα πάντα ἐργάζεται, τὰ τε
 ἄλλα καὶ ἑαυτόν, καὶ πρὸς τούτοις γῆν καὶ οὐρανὸν καὶ
 θεοὺς καὶ πάντα τὰ ἐν οὐρανῷ καὶ τὰ ἐν 'Αἶδου ὑπὸ γῆς
 ἅπαντα ἐργάζεται. Πάνυ θαυμαστόν, ἔφη, λέγεις σοφί- D
 στήν. 'Απιστεῖς; ἦν δ' ἐγώ. καί μοι εἰπέ, τὸ παράπαν
 οὐκ ἂν σοι δοκεῖ εἶναι τοιοῦτος δημιουργός, ἢ τινὶ μὲν
 τρόπῳ γενέσθαι ἂν τούτων ἀπάντων ποιητής, τινὶ δὲ οὐκ
 ἂν; ἢ οὐκ αἰσθάνει, ὅτι καὶ αὐτὸς οἷός τ' εἶης πάντα ταῦτα
 ποιῆσαι τρόπῳ γέ τινι; Καὶ τίς, ἔφη, ὁ τρόπος οὗτος;
 Οὐ χαλεπός, ἦν δ' ἐγώ, ἀλλὰ πολλαχῇ καὶ ταχὺ δη-
 μιουργούμενος· τάχιστα δέ που, εἰ 'θέλεις λαβὼν κάτ-
 οπτρον περιφέρειν πανταχῇ· ταχὺ μὲν ἥλιον ποιήσεις E
 καὶ τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ, ταχὺ δὲ γῆν, ταχὺ δὲ σαυτόν τε καὶ
 τᾶλλα ζῶα καὶ σκευὴ καὶ φυτὰ καὶ πάντα ὅσα νῦν δὴ

ἐλέγετο. Naί, ἔφη, φαινόμενα, οὐ μέντοι ὄντα γέ που τῇ ἀληθείᾳ. Καλῶς, ἦν δ' ἐγώ, καὶ εἰς δέον ἔρχει τῷ λόγῳ. τῶν τοιούτων γάρ, οἶμαι, δημιουργῶν καὶ ὁ ζωγράφος ἐστίν. ἦ γάρ; Πῶς γὰρ οὐ; Ἀλλὰ φήσεις οὐκ ἀληθῆ, οἶμαι, αὐτὸν ποιεῖν ἀ ποιεῖ. καίτοι τρόπῳ γέ τιμι καὶ ὁ ζωγράφος κλίνην ποιεῖ. ἦ οὐ; Naί, ἔφη, φαινομένην γε καὶ οὗτος.

- 597 II. Τί δὲ ὁ κλινοποιός; οὐκ ἄρτι | μέντοι ἔλεγες, ὅτι οὐ τὸ εἶδος ποιεῖ, ὃ δὴ φάμεν εἶναι ὃ ἔστι κλίνη, ἀλλὰ κλίνην τινά; Ἔλεγον γάρ. Οὐκοῦν εἰ μὴ ὃ ἔστιν ποιεῖ, οὐκ ἂν τὸ ὄν ποιοῖ, ἀλλὰ τι τοιοῦτον, οἷον τὸ ὄν, ὃν δὲ οὐ; τελέως δὲ εἶναι ὃν τὸ τοῦ κλινουργοῦ ἔργον ἢ ἄλλου τινὸς χειροτέχνου εἴ τις φαίη, κινδυνεύει οὐκ ἂν ἀληθῆ λέγειν; Οὐκουν, ἔφη, ὥς γ' ἂν δόξειεν τοῖς περὶ τοὺς τοιούσδε λόγους διατρίβουσιν. Μηδὲν ἄρα θαυμάζωμεν, εἰ καὶ
- B τοῦτο ἀμυδρόν τι τυγχάνει ὃν πρὸς ἀλήθειαν. Μὴ γάρ. Βούλει οὖν, ἔφην, ἐπ' αὐτῶν τούτων ζητήσωμεν τὸν μιμητὴν τοῦτον, τίς ποτ' ἐστίν; Εἰ βούλει, ἔφη. Οὐκοῦν τριτταί τινες κλίνει αὐταί γίγινονται· μία μὲν ἢ ἐν¹ τῇ φύσει οὔσα, ἣν φαῖμεν ἄν, ὥς ἐγῶμαι, θεὸν ἐργάσασθαι. ἢ τίν' ἄλλον; Οὐδένα, οἶμαι. Μία δέ γε ἦν ὁ τέκτων. Naί, ἔφη. Μία δὲ ἦν ὁ ζωγράφος. ἦ γάρ; Ἔστω. Ζωγράφος δὴ, κλινοποιός, θεός, τρεῖς οὗτοι ἐπιστάται
- C τρισὶν εἶδεσι κλινῶν. Naὶ τρεῖς. Ὁ μὲν δὴ θεός, εἴτε οὐκ ἐβούλετο, εἴτε τις ἀνάγκη ἐπὶν μὴ πλέον ἢ μίαν ἐν τῇ φύσει ἀπεργάσασθαι αὐτὸν κλίνην, οὕτως ἐποίησεν μίαν μόνον αὐτὴν ἐκείνην ὃ ἔστιν κλίνη· δύο δὲ τοιαῦται ἢ πλείους οὔτε ἐφυτεύθησαν ὑπὸ τοῦ θεοῦ οὔτε μὴ φυῶσιν. Πῶς δὴ; ἔφη. Ὅτι, ἦν δ' ἐγώ, εἰ δύο μόνας ποιήσειεν, πάλιν ἂν μία ἀναφανείη, ἥς ἐκείναι ἂν αὐ ἀμφοτέραι τὸ εἶδος ἔχοιεν, καὶ εἴη ἂν ὃ ἔστιν κλίνη ἐκείνη, ἀλλ' οὐχ αἱ δύο. Ὅρθῶς, ἔφη. Ταῦτα δὴ, οἶμαι, εἰδὼς ὁ θεός,

¹ ἐν II : om. A.

βουλόμενος εἶναι ὄντως κλίνης ποιητῆς ὄντως οὕσης, ἀλλὰ D
 μὴ κλίνης τινός, μηδὲ κλινοποιός τις, μίαν φύσει αὐτὴν
 ἔφυσεν. Ἔοικεν. Βούλει οὖν τοῦτον μὲν φυτουργὸν
 τούτου προσαγορεύωμεν ἢ τι τοιοῦτον; Δίκαιον γοῦν, ἔφη,
 ἐπειδὴ περ φύσει γε καὶ τοῦτο καὶ τᾶλλα πάντα πεποίηκεν.
 Τί δὲ τὸν τέκτονα; ἄρ' οὐ δημιουργὸν κλίνης; Ναί. Ἡ
 καὶ τὸν ζωγράφον δημιουργὸν καὶ ποιητὴν τοῦ τοιούτου;
 Οὐδαμῶς. Ἀλλὰ τί αὐτὸν κλίνης φήσεις εἶναι; Τοῦτο, ἢ
 δ' ὅς, ἐμοιγε δοκεῖ μετριώτατ' ἂν προσαγορεύεσθαι, μιμητῆς E
 οὗ ἐκεῖνοι δημιουργοί. Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ· τὸν τοῦ τρίτου
 ἄρα γεννήματος ἀπὸ τῆς φύσεως μιμητὴν καλεῖς; Πάνυ
 μὲν οὖν, ἔφη. Τοῦτ' ἄρα ἔσται καὶ ὁ τραγωδοποιός, εἴπερ
 μιμητῆς ἐστι, τρίτος τις ἀπὸ βασιλέως καὶ τῆς ἀληθείας
 πεφυκώς, καὶ πάντες οἱ ἄλλοι μιμηταί. Κινδυνεύει. Τὸν
 μὲν δὴ μιμητὴν ὠμολογήκαμεν· εἰπέ δέ μοι | περὶ τοῦ 598
 ζωγράφου τίδε· πότερα ἐκείνο αὐτὸ τὸ ἐν τῇ φύσει
 ἕκαστον δοκεῖ σοι ἐπιχειρεῖν μιμεῖσθαι ἢ τὰ τῶν δημιουρ-
 γῶν ἔργα; Τὰ τῶν δημιουργῶν, ἔφη. Ἄρα οἷα ἔστιν ἢ
 οἷα φαίνεται; τοῦτο γὰρ ἔτι διόρισον. Πῶς λέγεις; ἔφη.
 Ὡδε. κλίνη, εἴαν τε ἐκ πλαγίου αὐτὴν θεᾷ εἴαν τε καταν-
 τικρὺ ἢ ὀπηροῦν, μή τι διαφέρει αὐτὴ ἑαυτῆς, ἢ διαφέρει
 μὲν οὐδέν, φαίνεται δὲ ἀλλοῖα; καὶ τᾶλλα ὡσαύτως;
 Οὕτως, ἔφη· φαίνεται, διαφέρει δ' οὐδέν. Τοῦτο δὴ αὐτὸ B
 σκόπει. πρὸς πότερον ἢ γραφικὴ πεποιήται περὶ ἕκαστον;
 πότερα πρὸς τὸ ὄν, ὡς ἔχει, μιμήσασθαι, ἢ πρὸς τὸ
 φαινόμενον, ὡς φαίνεται, φαντάσματος ἢ ἀληθείας οὔσα
 μίμησις; Φαντάσματος, ἔφη. Πόρρω ἄρα πού τοῦ
 ἀληθοῦς ἢ μιμητικὴ ἐστὶν καὶ, ὡς ἔοικεν, διὰ τοῦτο πάντα
 ἀπεργάζεται, ὅτι σμικρόν τι ἑκάστου ἐφάπτεται καὶ τοῦτο
 εἴδωλον. οἷον ὁ ζωγράφος, φαμέν, ζωγραφῆσει ἡμῖν
 σκυτοτόμον, τέκτονα, τοὺς ἄλλους δημιουργοὺς, περὶ C
 οὐδενὸς τούτων ἐπαίων τῶν τεχν<ιτ>ῶν¹. ἀλλ' ὅμως

¹ τεχν<ιτ>ῶν nos: τεχνῶν codd.

παῖδάς τε καὶ ἄφρονας ἀνθρώπους, εἰ ἀγαθὸς εἴη ζωγράφος,
 γράψας ἂν τέκτονα καὶ πόρρωθεν ἐπιδεικνὺς ἕξαπατῶ ἂν
 τῷ δοκεῖν ὡς ἀληθῶς τέκτονα εἶναι. Τί δ' οὐ; Ἀλλὰ
 γάρ, οἶμαι, ὦ φίλε, τόδε δεῖ περὶ πάντων τῶν τοιούτων
 διανοεῖσθαι· ἐπειδὴν τις ἡμῖν ἀπαγγέλλῃ περὶ του, ὡς
 ἐνέτυχεν ἀνθρώπῳ πάσας ἐπισταμένῳ τὰς δημιουργίας καὶ
 D τἄλλα πάντα, ὅσα εἰς ἕκαστος οἶδεν, οὐδὲν ὅ τι οὐχὶ
 ἀκριβέστερον ὅτουον ἐπισταμένῳ, ὑπολαμβάνειν δεῖ τῷ
 τοιούτῳ, ὅτι εὐήθης τις ἄνθρωπος, καί, ὡς ἔοικεν, ἐντυχὼν
 γόητί τινι καὶ μιμητῇ ἐξηπατήθῃ, ὥστε ἔδοξεν αὐτῷ
 πάσσοφος εἶναι, διὰ τὸ αὐτὸς μὴ οἶός τ' εἶναι ἐπιστήμην
 καὶ ἀνεπιστημοσύνην καὶ μίμησιν ἐξετάσαι. Ἀληθέ-
 στατα, ἔφη.

III. Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, μετὰ τοῦτο ἐπισκεπτέον
 τὴν τε τραγωδίαν καὶ τὸν ἡγεμόνα αὐτῆς Ὅμηρον, ἐπειδὴ
 E τινων ἀκούομεν, ὅτι οὗτοι πάσας μὲν τέχνας ἐπίστανται,
 πάντα δὲ τὰ ἀνθρώπεια τὰ πρὸς ἀρετὴν καὶ κακίαν καὶ τὰ
 γε θεῖα· ἀνάγκη γάρ τὸν ἀγαθὸν ποιητὴν, εἰ μέλλει περὶ
 ὧν ἂν ποιῇ καλῶς ποιήσῃ, εἰδότα ἄρα ποιεῖν, ἢ μὴ οἶόν
 τε εἶναι ποιεῖν. δεῖ δὴ ἐπισκέψασθαι, πότερον μιμηταῖς
 τούτοις οὗτοι ἐντυχόντες ἐξηπάτηνται καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν
 599 ὁρῶν|τες οὐκ αἰσθάνονται τρίτα¹ ἀπέχοντα τοῦ ὄντος καὶ
 ῥάδια ποιεῖν μὴ εἰδότι τὴν ἀλήθειαν· φαντάσματα γάρ,
 ἀλλ' οὐκ ὄντα ποιοῦσιν· ἢ τι καὶ λέγουσιν καὶ τῷ ὄντι οἱ
 ἀγαθοὶ ποιηταὶ ἴσασιν περὶ ὧν δοκοῦσιν τοῖς πολλοῖς
 εὖ λέγειν. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη, ἐξεταστέον. Οἶει οὖν,
 εἴ τις ἀμφοτέρω δύναιτο ποιεῖν, τό τε μιμηθῆσόμενον καὶ
 τὸ εἶδωλον, ἐπὶ τῇ τῶν εἰδώλων δημιουργίᾳ ἑαυτὸν ἀφεῖναι
 ἂν σπουδάζειν καὶ τοῦτο προστήσασθαι τοῦ ἑαυτοῦ βίου
 B ὡς βέλτιστον ἔχοντα; Οὐκ ἔγωγε. Ἀλλ' εἴπερ γε, οἶμαι,
 ἐπιστήμων εἴη τῇ ἀληθείᾳ τούτων πέρι, ἥπερ καὶ μιμεῖται,
 πολὺ πρότερον ἐν τοῖς ἔργοις ἂν σπουδάσειεν ἢ ἐπὶ τοῖς

¹ τρίτα Herwerden : τριτὰ codd.

μιμήμασι, καὶ πειρῶτο ἂν πολλὰ καὶ καλὰ ἔργα ἑαυτοῦ καταλιπεῖν μνημεῖα, καὶ εἶναι προθυμοῖτ' ἂν μᾶλλον ὁ ἐγκωμιαζόμενος ἢ ὁ ἐγκωμιάζων. Οἶμαι, ἔφη· οὐ γὰρ ἐξ ἴσου ἢ τε τιμὴ καὶ ἡ ὠφελία. Τῶν μὲν τοίνυν ἄλλων πέρι μὴ ἀπαιτῶμεν λόγον· Ὅμηρον ἢ ἄλλον ὄντιν οὖν τῶν ποιητῶν, ἐρωτῶντες, εἰ ἱατρικὸς ἦν τις αὐτῶν, ἀλλὰ μὴ C μιμητῆς μόνου ἱατρικῶν λόγων, τίνας ὑγιεῖς ποιητῆς τις τῶν παλαιῶν ἢ τῶν νέων λέγεται πεποιηκέναι, ὥσπερ Ἀσκληπιός, ἢ τίνας μαθητὰς ἱατρικῆς κατελίπετο, ὥσπερ ἐκεῖνος τοὺς ἐκγόνους, μῆδ' αὖ περὶ τὰς ἄλλας τέχνας αὐτοὺς ἐρωτῶμεν, ἀλλ' ἐώμεν· περὶ δὲ ὧν μεγίστων τε καὶ καλλίστων ἐπιχειρεῖ λέγειν Ὅμηρος, πολέμων τε πέρι καὶ στρατηγιῶν καὶ διοικήσεων πόλεων καὶ παιδείας πέρι D ἀνθρώπου, δίκαιόν που ἐρωτᾷν αὐτὸν πυνθανομένους· ὦ φίλε Ὅμηρε, εἶπερ μὴ τρίτος ἀπὸ τῆς ἀληθείας εἰ ἀρετῆς πέρι, εἰδῶλου δημιουργός, ὃν δὴ μιμητὴν ὠρισάμεθα, ἀλλὰ καὶ δεύτερος, καὶ οἶός τε ἦσθα γινγνώσκειν, ποῖα ἐπιτηδεύματα βελτίους ἢ χεῖρους ἀνθρώπους ποιεῖ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, λέγε ἡμῖν, τίς τῶν πόλεων διὰ σέ βέλτιον ᾤκησεν, ὥσπερ διὰ Λυκούργου Λακεδαιμόνων καὶ δι' ἄλλους πολλοὺς πολλὰι μεγάλαι τε καὶ σμικραί; σέ δὲ τίς E αἰτιᾶται πόλις νομοθέτην ἀγαθὸν γεγονέναι καὶ σφᾶς ὠφεληκέναι; Χαρώνδαν μὲν γὰρ Ἰταλία καὶ Σικελία, καὶ ἡμεῖς Σόλωνα· σέ δὲ τίς; ἔξει τινὰ εἰπεῖν; Οὐκ οἶμαι, ἔφη ὁ Γλαῦκων· οὐκ οὖν λέγεταί γε οὐδ' ὑπ' αὐτῶν Ὅμηριδῶν. Ἀλλὰ δὴ τις πόλεμος ἐπὶ Ὁμήρου ὑπ' ἐκείνου 600 ἄρχοντος ἢ ξυμβουλευόντος εὖ πολεμηθεὶς μνημονεύεται; Οὐδεῖς. Ἄλλ' οἶα δὴ εἰς τὰ ἔργα σοφοῦ ἀνδρὸς πολλὰι ἐπίνοιαι καὶ εὐμήχανοι εἰς τέχνας ἢ τινας ἄλλας πράξεις λέγονται, ὥσπερ αὖ Θάλεώ τε πέρι τοῦ Μιλησίου καὶ Ἀναχάρσιος τοῦ Σκύθου; Οὐδαμῶς τοιοῦτον οὐδέν. Ἀλλὰ δὴ εἰ μὴ δημοσίᾳ, ἰδίᾳ τισὶν ἡγεμῶν παιδείας ἀνὴρ ζῶν λέγεται Ὅμηρος γενέσθαι, οὐ ἐκείνον ἡγάπων ἐπὶ συνουσίᾳ

B καὶ τοῖς ὑστέροις ὁδὸν τινα παρέδωσαν βίου Ὅμηρικῇν, ὥσπερ Πυθαγόρας αὐτός τε διαφερόντως ἐπὶ τούτῳ ἠγαπήθη, καὶ οἱ ὑστεροὶ ἔτι καὶ νῦν Πυθαγόρειον τρόπον ἐπονομάζοντες τοῦ βίου διαφανεῖς πῃ δοκοῦσιν εἶναι ἐν τοῖς ἄλλοις; Οὐδ' αὖ, ἔφη, τοιοῦτον οὐδὲν λέγεται. ὁ γὰρ Κρεῶφυλος, ὃ Σώκρατες, ἴσως, ὁ τοῦ Ὀμήρου ἑταῖρος, τοῦ ὀνόματος ἂν γελοιότερος ἔτι πρὸς παιδείαν φανείη, εἰ τὰ λεγόμενα περὶ Ὀμήρου ἀληθῆ. λέγεται γὰρ ὡς πολλή τις ἀμέλεια περὶ αὐτὸν ἦν ὑπ'¹ αὐτοῦ ἐκείνου, ὅτε ἔζη.

C IV. Λέγεται γὰρ οὖν, ἦν δ' ἐγώ. ἀλλ' οἶει, ὦ Γλαύκων, εἰ τῷ ὄντι οἷός τ' ἦν παιδεύειν ἀνθρώπους καὶ βελτίους ἀπεργάζεσθαι Ὅμηρος, ἅτε περὶ τούτων οὐ μιμείσθαι ἀλλὰ γιγνώσκειν δυνάμενος, οὐκ ἄρ' ἂν πολλοὺς ἑταίρους ἐποιήσατο καὶ ἐτιμᾶτο καὶ ἠγαπάτο ὑπ' αὐτῶν, ἀλλὰ Πρωταγόρας μὲν ἄρα ὁ Ἀβδηρίτης καὶ Πρόδικος ὁ Κεῖος καὶ ἄλλοι πάμπολλοι δύνανται τοῖς ἐφ' ἑαυτῶν παριστάναι

D ἰδίᾳ ξυγγιγνόμενοι, ὡς οὔτε οἰκίαν οὔτε πόλιν τὴν αὐτῶν διοικεῖν οἰοί τ' ἔσονται, ἐὰν μὴ σφεῖς αὐτῶν ἐπιστατήσωσιν τῆς παιδείας, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ σοφίᾳ οὕτω σφόδρα φιλοῦνται, ὥστε μόνον οὐκ ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς περιφέρουσιν αὐτοὺς οἱ ἑταῖροι. Ὅμηρον δ' ἄρα οἱ ἐπ' ἐκείνου, εἴπερ οἷός τ' ἦν πρὸς ἀρετὴν ὀνινάναι² ἀνθρώπους, ἢ Ἡσίοδον ῥαψῳδεῖν ἂν περιούνας εἶων, καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἂν αὐτῶν

E ἀντείχοντο ἢ τοῦ χρυσοῦ καὶ ἠνάγκαζον παρὰ σφίσιν οἰκοὶ εἶναι, ἢ εἰ μὴ ἔπειθον, αὐτοὶ ἂν ἐπαιδαγώγουν ὅπῃ ᾗσαν, ἕως ἱκανῶς παιδείας μεταλάβοιεν; Παντάπασιν, ἔφη, δοκεῖς μοι, ὦ Σώκρατες, ἀληθῆ λέγειν. Οὐκοῦν τιθώμεν ἀπὸ Ὀμήρου ἀρξαμένους πάντας τοὺς ποιητικούς μιμητὰς εἰδῶλων ἀρετῆς εἶναι καὶ τῶν ἄλλων, περὶ ὧν ποιοῦσιν, τῆς δὲ ἀληθείας οὐχ ἅπτεσθαι, ἀλλ' ὥσπερ νῦν δὴ ἐλέγομεν, ὁ
601 ζωγράφος σκυτοτόμον ποιήσει δοκοῦντα | εἶναι, αὐτός τε οὐκ

¹ ὑπ' Ast.: ἐπ' codd.
(sic) A².

² ὀνινάναι Matthiaeus: ὀνεῖναι (sic) A¹: ὀνίνα

ἐπαίων περι σκυτοτομίας καὶ τοῖς μὴ ἐπαίουσιν, ἐκ τῶν
 χρωμάτων δὲ καὶ σχημάτων θεωροῦσιν; Πάνυ μὲν οὖν.
 Οὕτω δὴ, οἶμαι, καὶ τὸν ποιητικὸν φήσομεν χρώματα ἅττα
 ἐκάστων τῶν τεχνῶν τοῖς ὀνόμασι καὶ ῥήμασιν ἐπιχρω-
 ματίζειν, αὐτὸν οὐκ ἐπαίουντα ἀλλ' ἢ μιμεῖσθαι, ὥστε
 ἑτέροις¹ τοιούτοις ἐκ τῶν λόγων θεωροῦσι δοκεῖν, εἴν τε
 περὶ σκυτοτομίας τις λέγῃ ἐν μέτρῳ καὶ ῥυθμῷ καὶ
 ἁρμονίᾳ, πάνυ εὖ δοκεῖν λέγεσθαι², εἴν τε περὶ στρατηγίας
 εἴν τε περὶ ἄλλου ὁπουοῦν· οὕτω φύσει αὐτὰ ταῦτα B
 μεγάλην τινὰ κήλησιν ἔχειν. ἐπεὶ γυμνωθέντα γε τῶν τῆς
 μουσικῆς χρωμάτων τὰ τῶν ποιητῶν, αὐτὰ ἐφ' αὐτῶν
 λεγόμενα, οἶμαί σε εἰδέναι οἷα φαίνεται. τεθέασαι γάρ
 που. Ἐγώ γ', ἔφη. Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ἔοικεν τοῖς τῶν
 ὠραίων προσώποις, καλῶν δὲ μὴ, οἷα γίγνεται ἰδεῖν, ὅταν
 αὐτὰ τὸ ἄνθος προλίπη; Παντάπασιν, ἦ δ' ὅς. Ἴθι δὴ,
 τόδε ἄθρει· ὁ τοῦ εἰδῶλου ποιητῆς, ὁ μιμητῆς, φαμέν, τοῦ
 μὲν ὄντος οὐδὲν ἐπαῖτει, τοῦ δὲ φαινομένου· οὐχ οὕτως; C
 Ναί. Μὴ τοίνυν ἡμίσεως αὐτὸ καταλίπωμεν ῥηθέν, ἀλλ'
 ἱκανῶς ἴδωμεν. Λέγε, ἔφη. Ζωγράφος, φαμέν, ἡνίας τε
 γράφει καὶ χαλινόν; Ναί. Ποιήσει δέ γε σκυτοτόμος καὶ
 χαλκεύς; Πάνυ γε. Ἄρ' οὖν ἐπαῖτει οἷας δεῖ τὰς ἡνίας
 εἶναι καὶ τὸν χαλινὸν ὁ γραφεύς; ἢ οὐδ' ὁ ποιήσας, ὃ τε
 χαλκεὺς καὶ ὁ σκυτεὺς, ἀλλ' ἐκεῖνος, ὅσπερ τούτοις ἐπί-
 σταται χρῆσθαι, μόνος ὁ ἱππικός; Ἀληθέστατα. Ἄρ' οὖν
 οὐ περὶ πάντα οὕτω φήσομεν ἔχειν; Πῶς; Περὶ ἕκαστον D
 ταύτας τινὰς τρεῖς τέχνας εἶναι, χρησομένην, ποιήσουσαν,
 μιμησομένην; Ναί. Οὐκοῦν ἀρετὴ καὶ κάλλος καὶ ὀρθότης
 ἐκάστου σκεύους καὶ ζώου καὶ πράξεως οὐ πρὸς ἄλλο τι ἢ
 τὴν χρεῖαν ἐστίν, πρὸς³ ἣν ἂν ἕκαστον ἦ πεποιημένον ἢ
 πεφυκός; Οὕτως. Πολλὴ ἄρα ἀνάγκη τὸν χρώμενον

¹ αὐτὸν—ἐτέροις II et in marg. A² (ubi tamen ἀλλὰ pro ἀλλ' ἢ et ἐν
 τοῖς pro ἐτέροις): om. A¹.

² ἐν μέτρῳ—λέγεσθαι II et in marg. A²:
 om. A.

³ πρὸς II: om. A.

ἐκάστῳ ἐμπειρότατόν τε εἶναι καὶ ἄγγελον γίνεσθαι τῷ ποιητῇ, οἷα ἀγαθὰ ἢ κακὰ ποιεῖ ἐν τῇ χρείᾳ ᾧ χρήται. οἶον αὐλητῆς που αὐλοποιῶ ἐξαγγέλλει περὶ τῶν αὐλῶν
 Ε οἷ ἂν ὑπηρετῶσιν¹ ἐν τῷ αὐλεῖν, καὶ ἐπιτάξει οἴους δεῖ ποιεῖν, ὁ δ' ὑπηρετήσῃ. Πῶς δ' οὐ; Οὐκοῦν ὁ μὲν εἰδὼς ἐξαγγέλλει περὶ χρηστῶν καὶ πονηρῶν αὐλῶν, ὁ δὲ πιστεύων ποιήσει; Ναί. Τοῦ αὐτοῦ ἄρα σκεύους ὁ μὲν ποιητῆς πίστιν ὀρθὴν ἔξει περὶ κάλλους τε καὶ πονηρίας,
 602 ζυνὼν τῷ εἰδότι καὶ ἀναγκαζόμενος ἀκούειν | παρὰ τοῦ εἰδότος, ὁ δὲ χρώμενος ἐπιστήμην. Πάνυ γε. Ὁ δὲ μιμητῆς πότερον ἐκ τοῦ χρήσθαι ἐπιστήμην ἔξει ὧν ἂν γράφῃ, εἴτε καλὰ καὶ ὀρθὰ εἴτε μή, ἢ δόξαν ὀρθὴν διὰ τὸ ἐξ ἀνάγκης συνεῖναι τῷ εἰδότι καὶ ἐπιτάττεσθαι οἷα χρὴ γράφειν; Οὐδέτερα. Οὔτε ἄρα εἴσεται οὔτε ὀρθὰ δοξάσει ὁ μιμητῆς περὶ ὧν ἂν μιμῆται πρὸς κάλλος ἢ πονηρίαν. Οὐκ ἔοικεν. Χαρίεις ἂν εἴῃ ὁ ἐν τῇ ποιήσει μιμητικὸς
 Β πρὸς σοφίαν περὶ ὧν ἂν ποιῇ. Οὐ πάνυ. Ἄλλ' οὖν δὴ ὅμως γε μιμήσεται, οὐκ εἰδὼς περὶ ἐκάστου, ὅπῃ πονηρὸν ἢ χρηστόν· ἀλλ', ὥς ἔοικεν, οἶον φαίνεται καλὸν εἶναι τοῖς πολλοῖς τε καὶ μηδὲν εἰδόσιν, τοῦτο μιμήσεται. Τί γὰρ ἄλλο; Ταῦτα μὲν δὴ, ὥς γε φαίνεται, ἐπικεικῶς ἡμῖν διωμολόγηται, τόν τε μιμητικὸν μηδὲν εἰδέναι ἄξιον λόγου περὶ ὧν μιμεῖται, ἀλλ' εἶναι παιδιάν τινα καὶ οὐ σπουδὴν τὴν μίμησιν, τοὺς τε τῆς τραγικῆς ποιήσεως ἀπτομένους ἐν ἱαμβείοις καὶ ἐν ἔπεσι πάντας εἶναι μιμητικούς ὥς οἶόν τε μάλιστα. Πάνυ μὲν οὖν.

V. Πρὸς Διός, ἣν δ' ἐγώ, τὸ δὲ δὴ μιμεῖσθαι τοῦτο οὐ περὶ τρίτου μὲν τί ἐστὶν ἀπὸ τῆς ἀληθείας; ἢ γάρ; Ναί. Πρὸς δὲ δὴ ποῖόν τί ἐστὶν τῶν τοῦ ἀνθρώπου ἔχον τὴν δύναμιν, ἣν ἔχει; Τοῦ ποίου τινὸς πέρι λέγεις; Τοῦ τοιοῦδε. ταῦτόν που ἡμῖν μέγεθος ἐγγύθεν τε καὶ πόρρωθεν διὰ τῆς ὕψεως οὐκ ἴσον φαίνεται. Οὐ γάρ. Καὶ ταῦτα

¹ ὑπηρετῶσιν A: an υπερέχουσιν?

καμπύλα τε καὶ εὐθέα ἐν ὕδατί τε θεωμένοις καὶ ἔξω, καὶ κοιλὰ τε δὴ καὶ ἐξέχοντα διὰ τὴν περὶ τὰ χρώματα αὐτὴν πλάνην τῆς ὀψews, καὶ πᾶσά τις ταραχὴ δῆλη ἡμῖν ἐνοῦσα D αὕτη ἐν τῇ ψυχῇ· ὥ δὲ ἡμῶν τῷ παθήματι τῆς φύσεως ἡ σκιαγραφία ἐπιθεμένη γοητείας οὐδὲν ἀπολείπει, καὶ ἡ θαυματοποιία καὶ αἱ ἄλλαι πολλαὶ τοιαῦται μηχαναί. Ἀληθῆ. Ἀρ' οὖν οὐ τὸ μετρεῖν καὶ ἀριθμεῖν καὶ ἰστάναι βοήθειαι χαριέσταται πρὸς αὐτὰ ἐφάνησαν, ὥστε μὴ ἄρχειν ἐν ἡμῖν τὸ φαινόμενον μεῖζον ἢ ἔλαττον ἢ πλεον ἢ βαρύτερον, ἀλλὰ τὸ λογισάμενον καὶ μετρήσαν ἢ καὶ στησαν; Πῶς γὰρ οὔ; Ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε τοῦ E λογιστικοῦ ἂν εἴη τοῦ ἐν ψυχῇ ἔργον. Τούτου γὰρ οὖν. Τούτῳ δὲ πολλάκις μετρήσαντι καὶ σημαίνοντι μεῖζον ἅττα εἶναι ἢ ἐλάττω ἕτερα ἑτέρων ἢ ἴσα τὰναντία φαίνεται¹. Naί. Οὐκοῦν ἔφαμεν τῷ αὐτῷ ἅμα περὶ ταῦτα ἐναντία δοξάζειν ἀδύνατον εἶναι; Καὶ ὀρθῶς γ' ἔφαμεν. | Τὸ παρὰ 603 τὰ μέτρα ἄρα δοξάζον τῆς ψυχῆς τῷ κατὰ τὰ μέτρα οὐκ ἂν εἴη ταυτόν. Οὐ γὰρ οὖν. Ἀλλὰ μὴν τὸ μέτρῳ γε καὶ λογισμῷ πιστεῖον βέλτιστον ἂν εἴη τῆς ψυχῆς. Τί μὴν; Τὸ ἄρα τούτῳ ἐναντιούμενον τῶν φαύλων ἂν τι εἴη ἐν ἡμῖν. Ἀνάγκη. Τοῦτο τοίνυν διομολογήσασθαι βουλό-μενος ἔλεγον, ὅτι ἡ γραφικὴ καὶ ὅλως ἡ μιμητικὴ πόρρω μὲν τῆς ἀληθείας ὅν τὸ αὐτῆς ἔργον ἀπεργάζεται, πόρρω δ' αὖ φρονήσεως ὅντι τῷ ἐν ἡμῖν προσομιλεῖ τε καὶ ἐταίρα B καὶ φίλη ἐστὶν ἐπ' οὐδενὶ ὑγιεῖ οὐδ' ἀληθεῖ. Παντάπασιν, ἢ δ' ὅς. Φαύλη ἄρα φαύλῳ ξυγγιγνομένη φαῦλα γεννᾷ ἢ μιμητική. Ὁμοίει. Πότερον, ἢν δ' ἐγώ, ἢ κατὰ τὴν ὄψιν μόνον, ἢ καὶ ἡ² κατὰ τὴν ἀκοήν, ἢν δὲ ποίησιν ὀνομάζομεν; Εἰκός γ', ἔφη, καὶ ταύτην. Μὴ τοίνυν, ἢν δ' ἐγώ, τῷ εἰκότι μόνον πιστεύσωμεν ἐκ τῆς γραφικῆς, ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτὸ αὐτὸ ἔλθωμεν τῆς διανοίας τοῦτο, ὃ προσομιλεῖ C

¹ φαίνεται nos: φαίνεται ἅμα περὶ ταῦτά (sive ταῦτα) codd.² καὶἢ q: om. A¹: καὶ A².

ἢ τῆς ποιήσεως μιμητική, καὶ ἴδωμεν, φαῦλον ἢ σπουδαῖον ἐστίν. Ἄλλὰ χρή. Ὡς δὲ προθώμεθα· πράττοντας, φάμεν, ἀνθρώπους μιμεῖται ἢ μιμητικὴ βιαίους ἢ ἔκουσας πράξεις καὶ ἐκ τοῦ πράττειν ἢ εἰς οἰομένους ἢ κακῶς πεπραγέναι καὶ ἐν τούτοις δὴ πᾶσιν ἢ¹ λυπουμενούς ἢ χαίροντας. μή τι ἄλλο ἢν² παρὰ ταῦτα; Οὐδέν. Ἄρ'

Δ οὖν ἐν ἅπασιν τούτοις ὁμόνοητικῶς ἄνθρωπος διάκειται; ἢ ὥσπερ κατὰ τὴν ὄψιν ἐστασίαζεν καὶ ἐναντίας εἶχεν ἐν ἑαυτῷ δόξας ἅμα περὶ τῶν αὐτῶν, οὕτω καὶ ἐν ταῖς πράξεσι στασιάζει τε καὶ μάχεται αὐτὸς αὐτῷ; ἀναμνήσκομαι δέ, ὅτι τοῦτό γε νῦν οὐδὲν δεῖ ἡμᾶς διομολογεῖσθαι· ἐν γὰρ τοῖς ἄνω λόγοις ἱκανῶς πάντα ταῦτα διωμολογησάμεθα, ὅτι μυρίων τοιούτων ἐναντιωμάτων ἅμα γιγνομένων ἢ ψυχὴ γέμει ἡμῶν. Ὅρθως, ἔφη. Ὅρθως

Ε γάρ, ἢν δ' ἐγώ· ἀλλ' ὃ τότε ἀπελίπομεν, νῦν μοι δοκεῖ ἀναγκαῖον εἶναι διεξιελθεῖν. Τὸ ποῖον; ἔφη. Ἀνήρ, ἢν δ' ἐγώ, ἐπικεικῆς τοιαῦδε τύχης³ μετασχών, ὃν ἀπολέσας ἢ τι ἄλλο ὧν περὶ πλείστου ποιεῖται, ἐλέγομένον που καὶ τότε ὅτι ῥᾶστα οἴσει τῶν ἄλλων. Πάνυ γε. Νῦν δέ γε τόδ' ἐπισκεψώμεθα, πότερον οὐδὲν ἀχθέσεται, ἢ τοῦτο μὲν ἀδύνατον, μετριάσει δέ πως πρὸς λύπην. Οὕτω μᾶλλον, 604 ἔφη, τό γε ἀληθές. | Τόδε⁴ νῦν μοι περὶ αὐτοῦ εἰπέ· πότερον μᾶλλον αὐτὸν οἶει τῇ λύπῃ μαχεῖσθαι τε καὶ ἀντιτενεῖν⁵, ὅταν ὁράται ὑπὸ τῶν ὁμοίων, ἢ ὅταν ἐν ἐρημίᾳ μόνος αὐτὸς καθ' αὐτὸν γίγνηται; Πολύ που, ἔφη, διοίσει, ὅταν ὁράται. Μονωθεὶς δέ γε, οἶμαι, πολλὰ μὲν τολμήσει φθέγξασθαι, ἃ εἴ τις αὐτοῦ ἀκούοι αἰσχύνοιτ' ἂν, πολλὰ δὲ ποιήσει, ἃ οὐκ ἂν δέξαιτό τινα ἰδεῖν δρῶντα. Οὕτως ἔχει, ἔφη.

VI. Οὐκοῦν τὸ μὲν ἀντιτείνειν διακελευόμενον λόγος

¹ πᾶσιν (sive πᾶσι) ἢ Π: πᾶσιν A¹: πᾶσι A². ² ἢν Ast: ἢ A. Vide sis 399 A—B. ³ τύχης Π: ψυχῆς A. ⁴ Τόδε v: τὸ δὲ A. ⁵ ἀντιτενεῖν q: ἀντιτείνειν A.

καὶ νόμος ἐστίν, τὸ δὲ ἔλκον ἐπὶ τὰς λύπας αὐτὸ τὸ πάθος; B
 Ἀληθῆ. Ἐναντίας δὲ ἀγωγῆς γιγνομένης ἐν τῷ ἀνθρώπῳ
 περὶ τὸ αὐτὸ ἅμα δύο φαμέν ἐν¹ αὐτῷ ἀναγκαῖον εἶναι.
 Πῶς δ' οὐ; Οὐκοῦν τὸ μὲν ἕτερον τῷ νόμῳ ἔτοιμον
 πείθεσθαι, ἣ ὁ νόμος ἐξηγεῖται; Πῶς; Λέγει πού ὁ νόμος,
 ὅτι κάλλιστον ὃ τι μάλιστα ἡσυχίαν ἄγειν ἐν ταῖς
 ξυμφοραῖς καὶ μὴ ἀγανακτεῖν, ὥς οὔτε δήλου ὄντος τοῦ
 ἀγαθοῦ τε καὶ κακοῦ τῶν τοιούτων, οὔτε εἰς τὸ πρόσθεν
 οὐδὲν προβαῖνον τῷ χαλεπῶς φέρουσι, οὔτε τι τῶν
 ἀνθρωπίνων ἄξιον ὃν μεγάλης σπουδῆς, ὃ τε δεῖ ἐν αὐτοῖς C
 ὃ τι τάχιστα παραγίγνεσθαι ἡμῖν, τούτῳ ἐμποδὼν γιγνό-
 μενον τὸ λυπεῖσθαι. Τίνι, ἣ δ' ὅς, λέγεις; Τῷ βουλευέσθαι,
 ἣν δ' ἐγώ, περὶ τὸ γεγονὸς καὶ ὥσπερ ἐν πτώσει κύβων
 πρὸς τὰ πεπτωκότα τίθεσθαι τὰ αὐτοῦ πράγματα, ὅπῃ ὁ
 λόγος αἰρεῖ² βέλτιστ' ἂν ἔχειν, ἀλλὰ μὴ προσπταίσαντας
 καθάπερ παῖδας ἐχομένους τοῦ πληγέντος³ ἐν τῷ βοᾶν
 διατρίβειν, ἀλλ' αἰεὶ ἐθίζειν τὴν ψυχὴν ὃ τι τάχιστα
 γίγνεσθαι πρὸς τῷ⁴ ἰᾶσθαι τε καὶ ἐπανορθοῦν τὸ πεσόν τε D
 καὶ νοσήσαν, ἱατρικῇ θρηνῳδίαν⁵ ἀφανίζοντα. Ὅρθότατα
 γοῦν ἂν τις, ἔφη, πρὸς τὰς τύχας οὕτω προσφέροιτο.
 Οὐκοῦν, φαμέν, τὸ μὲν βέλτιστον τούτῳ τῷ λογισμῷ
 ἐθέλει ἔπεσθαι. Δῆλον δὴ. Τὸ δὲ πρὸς τὰς ἀναμνήσεις
 τε τοῦ πάθους καὶ πρὸς τοὺς ὀδυρμούς, ἄγον καὶ ἀπλήστως
 ἔχον αὐτῶν ἂρ' οὐκ ἀλόγιστόν τε φήσομεν εἶναι καὶ ἀργόν
 καὶ δειλίας φίλον; Φήσομεν μὲν οἶν. Οὐκοῦν τὸ μὲν
 πολλὴν μίμησιν καὶ ποικίλῃν ἔχει, τὸ ἀγανακτητικόν· τὸ δὲ E
 φρόνιμόν τε καὶ ἡσύχιον ἦθος, παραπλήσιον ὃν αἰεὶ αὐτὸ⁶
 αὐτῷ, οὔτε ῥάδιον μιμήσασθαι οὔτε μιμουμένου⁷ εὐπετέες
 καταμαθεῖν, ἄλλως τε καὶ πανηγύρει καὶ παντοδαποῖς

¹ ἐν q: om A.² αἰρεῖ Ξ q: ἐρεῖ A.³ πληγέντος Π: πλήττοντοςA. ⁴ τῷ (sive τῷ) q: τὸ A.⁵ ἱατρικῇ θρηνῳδίαν Stobaeus: ἱατρικὴν θρηνῳδίαν A²: A¹ fortasse ἱατρικὴν καὶ θρηνῳδίαν.⁶ αὐτὸ in marg. A²:om. A¹.⁷ μιμουμένου Π: μιμούμενον A.

ἀνθρώποις εἰς θέατρα ξυλλεγομένοις. ἀλλοτρίου γάρ
 605 που πάθους ἢ μίμησις αὐτοῖς γίνεται. | Παντάπασι
 μὲν οὖν. Ὁ δὲ μιμητικὸς ποιητὴς δῆλον ὅτι οὐ πρὸς τὸ
 τοιοῦτον τῆς ψυχῆς πέφυκέ τε καὶ ἡ σοφία αὐτοῦ τούτῳ
 ἀρέσκειν πέπηγεν, εἰ μέλλει εὐδοκιμήσειν ἐν τοῖς πολλοῖς,
 ἀλλὰ πρὸς τὸ ἀγανακτητικόν τε καὶ ποικίλον ἦθος διὰ τὸ
 εὐμίμητον εἶναι. Δῆλον. Οὐκοῦν δικαίως ἂν αὐτοῦ ἤδη
 ἐπιλαμβανοίμεθα καὶ τιθεῖμεν ἀντίστροφον αὐτὸν τῷ
 ζῳγράφῳ· καὶ γὰρ τῷ φαῦλα ποιεῖν πρὸς ἀλήθειαν ἔοικεν
 Β αὐτῷ, καὶ τῷ πρὸς ἕτερον τοιοῦτον ὁμιλεῖν τῆς ψυχῆς,
 ἀλλὰ μὴ πρὸς τὸ βέλτιστον, καὶ ταύτῃ ὁμοίωται. καὶ
 οὕτως ἤδη ἂν ἐν δίκῃ οὐ παραδεχοίμεθα εἰς μέλλουσιν
 εὐνομεῖσθαι πόλιν, ὅτι τοῦτο ἐγείρει τῆς ψυχῆς καὶ τρέφει
 καὶ ἰσχυρὸν ποιῶν ἀπόλλυσι τὸ λογιστικόν, ὥσπερ ἐν
 πόλει ὅταν τις μοχθηροὺς ἐγκρατεῖς ποιῶν παραδιδῷ
 τὴν πόλιν, τοὺς δὲ χαριεστέρους φθείρῃ· ταῦτόν καὶ τὸν
 μιμητικὸν ποιητὴν φήσομεν κακὴν πολιτείαν ἰδίᾳ ἐκάστου
 τῇ ψυχῇ ἐμποιεῖν, τῷ ἀνοήτῳ αὐτῆς χαριζόμενον καὶ οὔτε
 C τὰ μείζω οὔτε τὰ ἐλάττω διαγιγνώσκοντι, ἀλλὰ τὰ αὐτὰ
 τοτὲ μὲν μεγάλα ἡγουμένῳ, τοτὲ δὲ σμικρά, εἰδῶλα
 εἰδωλοποιούντα¹, τοῦ δὲ ἀληθοῦς πόρρω πάνυ ἀφεστῶτα.
 Πάνυ μὲν οὖν.

VII. Οὐ μέντοι πῶς τό γε μέγιστον κατηγορήκαμεν
 αὐτῆς. τὸ γὰρ καὶ τοὺς ἐπιεικεῖς ἱκανὴν εἶναι λωβᾶσθαι,
 ἐκτὸς πάνυ τινῶν ὀλίγων, πάνδεινόν που. Τί δ' οὐ
 μέλλει, εἴπερ γε δρᾷ αὐτό; Ἀκούων σκόπει. οἱ γὰρ που
 βέλτιστοι ἡμῶν ἀκροώμενοι Ὅμηρου ἢ ἄλλου τινὸς τῶν
 D τραγωδοποιῶν μιμουμένου τινὰ τῶν ἡρώων ἐν πένθει
 ὄντα καὶ μακρὰν ῥῆσιν ἀποτείνοντα ἐν τοῖς ὀδυρμοῖς ἢ
 καὶ ἄδοντάς τε καὶ κοπτομένους, οἷσθ' ὅτι χαίρομέν τε καὶ
 ἐνδόντες ἡμᾶς αὐτοὺς ἐπόμεθα συμπάσχοντες καὶ σπουδά-
 ζοντες ἐπαινούμεν ὥς ἀγαθὸν ποιητὴν, ὃς ἂν ἡμᾶς ὁ τι

¹ εἰδωλοποιούντα γ²: εἰδωλοποιούντι A.

μάλιστα οὕτω διαθῇ. Οἶδα· πῶς δ' οὐ; "Όταν δὲ οἰκεῖόν
 τινι ἡμῶν κῆδος γένηται, ἐννοεῖς αὖ ὅτι ἐπὶ τῷ ἐναντίῳ
 καλλωπιζόμεθα, ἂν δυνώμεθα ἡσυχίαν ἄγειν καὶ καρτε-
 ρεῖν, ὡς τοῦτο μὲν ἄνδρὸς ὄν, ἐκείνο δὲ γυναικός, ὃ τότε E
 ἐπηνοῦμεν. Ἐννοῶ, ἔφη. Ἡ καλῶς οὖν, ἦν δ' ἐγώ, οὗτος
 ὁ ἔπαινος ἔχει, τὸ ὁρῶντα τοιοῦτον ἄνδρα, οἷον ἑαυτόν
 τις μὴ ἀξιοῖ εἶναι ἀλλ' αἰσχύνοιτο ἂν, μὴ βδελύττεσθαι
 ἀλλὰ χαίρειν τε καὶ ἐπαινεῖν; Οὐ μὰ τὸν Δί', ἔφη, οὐκ
 εὐλόγῳ ἔοικεν. | Naί, ἦν δ' ἐγώ, εἰ ἐκείνη γ' αὐτὸ σκοποῖς. 606
 Πῇ; Εἰ ἐνθυμοῖο, ὅτι τὸ βία κατεχόμενον τότε ἐν ταῖς
 οἰκείαις ξυμφοραῖς καὶ πεπεινηκὸς τοῦ δακρῦσαί τε καὶ
 ἀποδύρασθαι ἱκανῶς καὶ ἀποπλησθῆναι, φύσει ὃν τοιοῦτον
 οἷον τούτων ἐπιθυμεῖν, τοῦτό ἐστιν¹ τὸ ὑπὸ τῶν ποιητῶν
 πιμπλάμενον καὶ χαῖρον· τὸ δὲ φύσει βέλτιστον ἡμῶν,
 ἅτε οὐχ ἱκανῶς πεπαιδευμένον λόγῳ οὐδὲ ἔθει, ἀνίσιν
 τὴν φυλακὴν τοῦ θρηνηδούς τούτου, ἅτε ἀλλότρια πάθη B
 θεωροῦν, καὶ ἑαυτῷ οὐδὲν αἰσχρὸν ὄν, εἰ ἄλλος ἀνὴρ
 ἀγαθὸς φάσκων εἶναι ἀκαίρως πενθεῖ, τοῦτον ἐπαινεῖν καὶ
 ἐλεεῖν· ἀλλ' ἐκείνο κερδαίνειν ἡγεῖται, τὴν ἡδονήν, καὶ
 οὐκ ἂν δέξαιτο αὐτῆς στερηθῆναι καταφρονήσας ὅλου τοῦ
 ποιήματος. λογίζεσθαι γάρ, οἶμαι, ὀλίγοις τισὶν μέτεστιν,
 ὅτι ἀπολαύειν ἀνάγκη ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων εἰς τὰ οἰκεῖα·
 Ὁρέψαντα γὰρ ἐν ἐκείνοις ἰσχυρὸν τὸ ἐλεεινὸν οὐ ῥάδιον
 ἐν τοῖς αὐτοῦ πάθεσι κατέχειν. Ἀληθέστατα, ἔφη. Ἄρ' C
 οὐχ ὁ αὐτὸς λόγος καὶ περὶ τοῦ γελοίου, ὅτι, ἂν² αὐτὸς
 αἰσχύνοιο γελωτοποιῶν, ἐν μιμῆσει δὲ κωμῳδικῇ ἢ καὶ
 ἰδίᾳ ἀκούων σφόδρα χαρῆς καὶ μὴ μισῆς ὡς πονηρά,
 ταῦτόν ποιεῖς ὅπερ ἐν τοῖς ἐλέοις; ὃ γὰρ τῷ λόγῳ αὖ
 κατεῖχες ἐν σαυτῷ βουλόμενον γελωτοποιεῖν, φοβούμενος
 δόξαν βωμολοχίας, τότε αὖ ἀνίης³ καὶ ἐκεῖ νεανικὸν
 ποιήσας ἔλαθες πολλάκις ἐν τοῖς οἰκείοις ἐξενεχθεὶς ὥστε

¹ τοῦτό ἐστι q: τότε ἐστὶν τοῦτο A.

² ἂν Schneider: ἂν codd.

³ ἀνίης Ξ q: ἂν εἴης A.

D κωμωδοποιὸς γενέσθαι. Καὶ μάλα, ἔφη. Καὶ περὶ ἀφροδισίων δὴ καὶ θυμοῦ καὶ περὶ πάντων τῶν ἐπιθυμητικῶν τε καὶ λυπηρῶν καὶ ἡδέων ἐν τῇ ψυχῇ, ἃ δὴ φαμεν πάσῃ πράξει ἡμῖν ἔπεςθαι, ὅτι τοιαῦτα ἡμᾶς ἡ ποιητικὴ μίμησις ἐργάζεται; τρέφει γὰρ ταῦτα ἄρδουσα, δέον αὖχμεῖν, καὶ ἄρχοντα ἡμῖν καθίστησιν, δέον ἄρχεσθαι αὐτά, ἵνα βελτίους τε καὶ εὐδαιμονέστεροι ἀντὶ χειρόνων καὶ ἀθλιωτέρων γιγνώμεθα. Οὐκ ἔχω ἄλλως φάναι, ἢ δ'

E ὅς. Οὐκοῦν, εἶπον, ὦ Γλαύκων, ὅταν Ὀμήρου ἐπαινέταις ἐντύχῃς λέγουσιν, ὡς τὴν Ἑλλάδα πεπαίδευκεν οὗτος ὁ ποιητὴς καὶ πρὸς διοίκησίν τε καὶ παιδείαν τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἄξιος ἀναλαμβάνει μανθάνειν τε καὶ κατὰ τοῦτον τὸν ποιητὴν πάντα τὸν αὐτοῦ βίον κατα-
607 σκευασάμενον ζῆν, | φιλεῖν μὲν χρὴ καὶ ἀσπάζεσθαι ὡς ὄντας βελτίστους εἰς ὅσον δύνανται, καὶ συγχωρεῖν Ὀμηρον ποιητικώτατον εἶναι καὶ πρῶτον τῶν τραγωδοποιῶν, εἰδέναι δέ, ὅτι ὅσον μόνον ὕμνους θεοῖς καὶ ἐγκώμια τοῖς ἀγαθοῖς ποιήσεως παραδεκτέον εἰς πόλιν· εἰ δὲ τὴν ἡδυσμένην Μοῦσαν παραδέξει ἐν μέλεσιν ἢ ἔπεσιν, ἡδονὴ σοι καὶ λύπη ἐν τῇ πόλει βασιλεύσεται ἀντὶ νόμου τε καὶ τοῦ κοινῇ αἰεὶ B δόξαντος εἶναι βελτίστου λόγου. Ἀληθέστατα, ἔφη.

VIII. Ταῦτα δὴ, ἔφην, ἀπολελογήσθω¹ ἡμῖν ἀναμνησθεῖσιν περὶ ποιήσεως, ὅτι εἰκότως ἄρα τότε αὐτὴν ἐκ τῆς πόλεως ἀπεστέλλομεν τοιαύτην οὔσαν· ὁ γὰρ λόγος ἡμᾶς ἤρει. προσεῖπωμεν δὲ αὐτῇ, μὴ καί τινα σκληρότητα ἡμῶν καὶ ἀγροικίαν καταγνῶ, ὅτι παλαιὰ μὲν τις διαφορὰ φιλοσοφία τε καὶ ποιητικῇ· καὶ γὰρ ἡ λακέρυζα πρὸς δεσπόταν κύων ἐκείνη κραυγάζουσα, καὶ μέγας ἐν ἀφρόνων κενεαγορίαισι, καὶ ὁ τῶν λῖαν² σοφῶν C ὄχλος κράτων³, καὶ οἱ λεπτῶς μεριμνῶντες ὅτι ἄρα πένονται, καὶ ἄλλα μυρία σημεῖα παλαιᾶς ἐναντιώσεως

¹ ἀπολελογήσθω Ξ q: ἀπολελογίσθω A.

² λῖαν Herwerden: δία A.

³ κράτων nos: κρατῶν codd.

τούτων· ὅμως δὲ εἰρήσθω, ὅτι ἡμεῖς γε, εἴ τινα ἔχοι λόγον εἰπεῖν ἢ πρὸς ἡδονὴν ποιητικὴ καὶ ἡ μίμησις, ὥς χρὴ αὐτὴν εἶναι ἐν πόλει εὐνομουμένη, ἄσμενοι ἂν καταδεχοίμεθα, ὥς ξύνισμέν γε ἡμῖν αὐτοῖς κηλουμένοις ὑπ' αὐτῆς· ἀλλὰ γὰρ τὸ δοκοῦν ἀληθὲς οὐχ ὅσιον προδιδόναι. ἡ γάρ, ὦ φίλε, οὐ κηλεῖ ὑπ' αὐτῆς καὶ σύ, καὶ μάλιστα ὅταν δι' D
 Ὀμήρου θεωρῆς αὐτήν; Πολύ γε. Οἴκοῦν δικαία ἐστὶν οὕτω κατιέναι, ἀπολογησαμένη ἐν μέλει ἢ τινι ἄλλῳ μέτρῳ; Πάνυ μὲν οὖν. Δοῖμεν δέ γέ που ἂν καὶ τοῖς προστάταις αὐτῆς, ὅσοι μὴ ποιητικοί, φιλοποιηταὶ δέ, ἄνευ μέτρου λόγον ὑπὲρ αὐτῆς εἰπεῖν, ὥς οὐ μόνον ἡδεῖα, ἀλλὰ καὶ ὠφελίμη πρὸς τὰς πολιτείας καὶ τὸν βίον τὸν ἀνθρώπινόν ἐστιν· καὶ εὐμενῶς ἀκουσόμεθα. κερδανούμεν γάρ που, ἐὰν μὴ μόνον ἡδεῖα φανῇ ἀλλὰ καὶ ὠφελίμη. E
 Πῶς δ' οὐ μέλλομεν, ἔφη, κερδαίνειν; Εἰ δέ γε μή, ὦ φίλε ἑταῖρε, ὥσπερ οἱ ποτέ του ἐρασθέντες, ἐὰν ἡγήσωνται μὴ ὠφέλιμον εἶναι τὸν ἔρωτα, βία μὲν, ὅμως δὲ ἀπέχονται, καὶ ἡμεῖς οὕτως, διὰ τὸν ἐγγεγονότα μὲν ἔρωτα τῆς τοιαύτης ποιήσεως ὑπὸ τῆς τῶν καλῶν πολιτειῶν τροφῆς | εὖνοι 608
 μὲν ἐσόμεθα φανῆναι αὐτὴν ὥς βελτίστην καὶ ἀληθεστάτην, ἕως δ' ἂν μὴ οἷα τ' ἢ ἀπολογήσασθαι, ἀκροασόμεθ' αὐτῆς ἐπάδοντες ἡμῖν αὐτοῖς τοῦτον τὸν λόγον, ὃν λέγομεν, καὶ ταύτην τὴν ἐπωδὴν, εὐλαβούμενοι πάλιν ἐμπεσεῖν εἰς τὸν παιδικόν τε καὶ τὸν τῶν πολλῶν ἔρωτα. ἀσόμεθα¹ δ'²
 ὥς οὐ σπουδαστέον ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ποιήσει ὥς ἀληθείας τε ἀπτομένη³ καὶ σπουδαία, ἀλλ' εὐλαβητέον αὐτὴν ὃν τῷ ἀκροωμένῳ, περὶ τῆς ἐν αὐτῷ πολιτείας δεδιότι, καὶ B
 νομιστέα ἄπερ εἰρήκαμεν περὶ ποιήσεως. Παντάπασιν, ἡ δ' ὅς, ξύμφημι. Μέγας γάρ, ἔφην, ὁ ἀγών, ὦ φίλε Γλαύκων, μέγας, οὐχ ὅσος δοκεῖ, τὸ χρηστὸν ἢ κακὸν γενέσθαι, ὥστε οὔτε τιμῇ ἐπαρθέντα οὔτε χρήμασιν οὔτε

¹ ἀσόμεθα Madvig; αἰσθόμεθα codd.² δ' Π: δ' οἷν A.³ ἀπτομένη

ἀρχῇ οὐδεμιᾷ οὐδέ γε ποιητικῇ ἄξιον ἀμελήσαι δικαιοσύνης τε καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς. Ξύμφημί σοι, ἔφη, ἐξ
C ὧν διεληλύθαμεν· οἶμαι δὲ καὶ ἄλλον ὄντινόν.

IX. Καὶ μὲν, ἦν δ' ἐγώ, τά γε μέγιστα ἐπίχειρα ἀρετῆς καὶ προκείμενα ἄθλα οὐ διεληλύθαμεν. Ἀμήχανόν τι, ἔφη, λέγεις μέγεθος, εἰ τῶν εἰρημένων μείζω ἐστὶν ἄλλα. Τί δ' ἂν. ἦν δ' ἐγώ, ἐν γε ὀλίγῳ χρόνῳ μέγα γένοιτο; πᾶς γὰρ οὗτός γε ὁ ἐκ παιδὸς μέχρι πρεσβύτου χρόνος πρὸς πάντα ὀλίγος πού τις ἂν εἴη. Οὐδὲν μὲν οὖν, ἔφη. Τί οὖν; οἷε ἀθανάτῳ πράγματι ὑπὲρ τοσούτου δεῖν χρόνου
D ἐσπουδακέναι, ἀλλ' οὐχ¹ ὑπὲρ τοῦ παντός; Οἶμαι ἔγωγ', ἔφη. ἀλλὰ τί τοῦτο λέγεις; Οὐκ ἤσθησαι, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι ἀθάνατος ἡμῶν ἡ ψυχὴ καὶ οὐδέποτε ἀπόλλυται; καὶ ὃς ἐμβλέψας μοι καὶ θαυμάσας εἶπε· Μὰ Δί', οὐκ ἔγωγε· σὺ δὲ τοῦτ' ἔχεις λέγειν; Εἰ μὴ ἀδικῶ γ', ἔφην. οἶμαι δὲ καὶ σὺ· οὐδὲν γὰρ χαλεπὸν. Ἐμοιγ', ἔφη· σοῦ δ' ἂν ἡδέως ἀκούσαιμι τὸ οὐ χαλεπὸν τοῦτο. Ἀκούοις ἂν, ἦν δ' ἐγώ. Λέγε μόνον, ἔφη.

E Ἀγαθὸν τι, εἶπον, καὶ κακὸν καλεῖς; Ἐγωγε. Ἄρ' οὖν ὥσπερ ἐγὼ περὶ αὐτῶν διανοεῖ; Τὸ ποῖον; Τὸ μὲν ἀπολλύνει καὶ διαφθεῖρει πᾶν τὸ κακὸν εἶναι, τὸ δὲ σῶζον καὶ ὠφελοῦν τὸ ἀγαθόν. Ἐγωγ', ἔφη. Τί δέ; κακὸν ἐκάστῳ τι καὶ² ἀγαθὸν λέγεις; οἷον ὀφθαλμοῖς
609 | ὀφθαλμίαν καὶ ξύμπαντι τῷ σώματι νόσον σίτῳ τε ἐρυσίβην σηπεδόνα τε ξύλοις, χαλκῷ δὲ καὶ σιδήρῳ ἰόν, καί, ὅπερ λέγω, σχεδὸν πᾶσι ξύμφυτον ἐκάστῳ κακὸν τέ καὶ νόσημα; Ἐγωγ', ἔφη. Οὐκοῦν ὅταν τῷ τι τούτων προογένηται, πονηρόν τε ποιεῖ ὃ προσεγένετο, καὶ τελευτῶν ὅλον διέλυσεν καὶ ἀπώλεσεν; Πῶς γὰρ οὔ; Τὸ ξύμφυτον ἄρα κακὸν ἐκάστου καὶ ἡ πονηρία ἕκαστον ἀπόλλυσιν, ἢ εἰ μὴ τοῦτο ἀπολεῖ, οὐκ ἂν ἄλλο γε αὐτὸ ἔτι
B διαφθείρειεν. οὐ γὰρ τό γε ἀγαθὸν μὴ ποτέ τι ἀπολέσῃ,

¹ οὐχ Π et in marg. A²: om. A¹.

² τι καὶ Π: τί A¹: τί δὲ καὶ A².

οὐδὲ αὖ τὸ μήτε κακὸν μήτε ἀγαθόν. Πῶς γὰρ ἄν; ἔφη.
 Ἐὰν ἄρα τι εὐρίσκωμεν τῶν ὄντων, ᾧ ἔστι μὲν κακόν, ὃ
 ποιεῖ αὐτὸ μοχθηρόν, τοῦτο μέντοι οὐχ οἶόν τε αὐτὸ λύειν
 ἀπολλύνον, οὐκ ἤδη εἰσόμεθα, ὅτι τοῦ πεφυκέντος οὕτως
 ὄλεθρος οὐκ ἦν; Οὕτως, ἔφη, εἰκός. Τί οὖν; ἦν δ' ἐγώ·
 ψυχῇ ἂρ' οὐκ ἔστιν ὃ ποιεῖ αὐτὴν κακὴν; Καὶ μάλα.
 ἔφη· ἂ νῦν¹ δὴ διήμην πάντα, ἀδικία τε καὶ ἀκολασία καὶ C
 δειλία καὶ ἀμαθία. Ἡ² οὖν τι τούτων αὐτὴν διαλύει τε
 καὶ ἀπόλλυσι; καὶ ἐννόει μὴ ἐξαπατηθῶμεν οἰηθέντες τὸν
 ἄδικον ἄνθρωπον καὶ ἀνόητον, ὅταν ληφθῇ ἀδικῶν, τότε
 ἀπολωλέναι ὑπὸ τῆς ἀδικίας, πονηρίας οὔσης ψυχῆς. ἀλλ'
 ὧδε ποίει· ὥσπερ σῶμα ἢ σώματος πονηρία νόσος οὔσα
 τήκει καὶ διόλλυσι καὶ ἄγει εἰς τὸ μηδὲ σῶμα εἶναι, καὶ ἂ
 νῦν δὴ ἐλέγομεν ἅπαντα ὑπὸ τῆς οἰκείας κακίας τῷ
 προσκαθῆσθαι καὶ ἐνεῖναι διαφθειρούσης εἰς τὸ μὴ εἶναι D
 ἀφικνεῖται—οὐχ οὕτω; Ναί. Ἴθι δὴ, καὶ ψυχὴν κατὰ
 τὸν αὐτὸν τρόπον σκόπει. Ἄρα ἐνοῦσα ἐν αὐτῇ ἀδικία καὶ
 ἡ ἄλλη κακία τῷ ἐνεῖναι καὶ προσκαθῆσθαι φθείρει αὐτὴν
 καὶ μαραίνει, ἕως ἂν εἰς θάνατον ἀγαγοῦσα τοῦ σώματος
 χωρίσῃ; Οὐδαμῶς, ἔφη, τοῦτό γε. Ἀλλὰ μέντοι ἐκεῖνό
 γε ἄλογον, ἦν δ' ἐγώ, τὴν μὲν ἄλλου πονηρίαν ἀπολλύναι
 τι, τὴν δὲ αὐτοῦ μή. Ἄλογον. Ἐννόει γάρ, ἦν δ' ἐγώ, ὃ
 Γλαύκων, ὅτι οὐδ' ὑπὸ τῆς τῶν σιτίων πονηρίας, ἢ ἂν ἦ E
 αὐτῶν ἐκείνων, εἴτε παλαιότης εἴτε σαπρότης εἴτε ἡτισοῦν
 οὔσα, οὐκ οἶόμεθα δεῖν σῶμα ἀπόλλυσθαι· ἀλλ' ἐὰν μὲν
 ἐμποιῇ ἡ αὐτῶν πονηρία τῶν σιτίων τῷ σώματι σώματος
 μοχθηρίαν, φήσομεν αὐτὸ δι' ἐκεῖνα ὑπὸ τῆς αὐτοῦ κακίας
 νόσου οὔσης ἀπολωλέναι· ὑπὸ δὲ σιτίων πονηρίας ἄλλων
 ὄντων ἄλλο | ὃν τὸ σῶμα, ὑπ' ἄλλοτρίου κακοῦ μὴ ἐμποιῇ- 610
 σαντος τὸ ἔμφυτον κακόν, οὐδέποτε ἀξιώσομεν διαφθεί-
 ρεσθαι. Ὅρθότατα³, ἔφη, λέγεις.

¹ ψυχῇ—νῦν II et in marg. A²: om. A¹.
 Stephanus: ὀρθότατ' ἂν codd.

² ἦ II: ἦ A.

³ ὀρθότατα

Χ. Κατὰ τὸν αὐτὸν τοίνυν λόγον, ἣν δ' ἐγώ, ἐὰν μὴ
 σώματος πονηρία ψυχῇ ψυχῆς πονηρίαν ἐμποιῇ, μὴ ποτε
 ἀξιῶμεν ὑπὸ ἀλλοτρίου κακοῦ ἄνευ τῆς ἰδίας πονηρίας
 ψυχὴν ἀπόλλυσθαι, τῷ ἐτέρου κακῷ ἕτερον. Ἐχει γάρ,
 ἔφη, λόγον. Ἡ τοίνυν ταῦτα ἐξελέγξωμεν ὅτι οὐ καλῶς
 Β λέγομεν, ἢ ἕως ἂν ᾗ ἀνέλεγκτα, μὴ ποτε¹ φῶμεν ὑπὸ πυρε-
 τοῦ μηδ' αὖ ὑπ' ἄλλης νόσου μηδ' αὖ ὑπὸ σφαγῆς, μηδ' εἰ
 τις ὅ τι σμικρότατα ὅλον τὸ σῶμα κατατέμοι, ἔνεκα τούτων
 μηδὲν μᾶλλον ποτε ψυχὴν ἀπόλλυσθαι, πρὶν ἂν τις
 ἀποδείξῃ, ὥς διὰ ταῦτα τὰ παθήματα τοῦ σώματος αὐτὴ
 ἐκείνη ἀδικωτέρα καὶ ἀνοσιωτέρα γίγνεται· ἀλλοτρίου δὲ
 κακοῦ ἐν ἄλλῳ γιγνομένου, τοῦ δὲ ἰδίου ἐκάστῳ μὴ
 C ἐγγιγνομένου, μήτε ψυχὴν μήτε ἄλλο μηδὲν ἐῷμεν φάναι
 τινὰ ἀπόλλυσθαι. Ἀλλὰ μέντοι, ἔφη, τοῦτό γε οὐδεὶς
 ποτε δείξει, ὥς τῶν ἀποθνησκόντων ἀδικώτεραι αἱ ψυχαὶ
 διὰ τὸν θάνατον γίγνονται. Ἐὰν δέ γέ τις, ἔφην ἐγώ,
 ὁμόσε τῷ λόγῳ τολμᾷ ἰέναι καὶ λέγειν, ὥς πονηρότερος καὶ
 ἀδικώτερος γίγνεται ὁ ἀποθνήσκων, ἵνα δὴ μὴ ἀναγκάζεται
 ἀθανάτους τὰς ψυχὰς ὁμολογεῖν, ἀξιῶσομέν που, εἰ ἀληθὴ
 λέγει ὁ ταῦτα λέγων, τὴν ἀδικίαν εἶναι θανάσιμον τῷ
 D ἔχοντι ὥσπερ νόσον, καὶ ὑπ' αὐτοῦ τούτου² ἀποκτινύντος
 τῇ ἑαυτοῦ φύσει ἀποθνήσκειν τοὺς λαμβάνοντας αὐτό,
 τοὺς μὲν μάλιστα θάττον, τοὺς δ' ἥττον σχολαίτερον, ἀλλὰ
 μὴ ὥσπερ νῦν διὰ τοῦτο³ ὑπ' ἄλλων δίκη ἐπιτιθέντων
 ἀποθνήσκουσιν οἱ ἄδικοι. Μὰ Δί', ἢ δ' ὅς, οὐκ ἄρα
 πάνδεινον φανεῖται ἡ ἀδικία, εἰ θανάσιμον ἔσται τῷ
 λαμβάνοντι· ἀπαλλαγὴ γὰρ ἂν εἴη κακῶν· ἀλλὰ μᾶλλον
 οἶμαι αὐτὴν φανήσεσθαι πᾶν τούναντίον τοὺς ἄλλους ἀπο-
 E κτινυνῶσαν, εἴπερ οἶόν τε, τὸν δ' ἔχοντα καὶ μάλα ζωτικὸν
 παρέχουσαν, καὶ πρὸς γ' ἔτι τῷ ζωτικῷ ἄγρυπνον· οὕτω
 πόρρω που, ὥς ἔοικεν, ἐσκήνηται τοῦ θανάσιμος εἶναι.
 Καλῶς, ἣν δ' ἐγώ, λέγεις. ὅποτε γὰρ δὴ μὴ ἱκανὴ ἢ γε

¹ μὴ ποτε Π: μήτε Α.² τούτου γ: τοῦ Α.³ τοῦτο γ: τούτου Α.

οἰκεία πονηρία καὶ τὸ οἰκεῖον κακὸν ἀποκτεῖναι καὶ ἀπολέσαι ψυχὴν, σχολῇ τό γε ἐπ' ἄλλου ὀλέθρῳ τεταγμένον κακὸν ψυχὴν ἢ τι ἄλλο ἀπολεῖ, πλὴν ἐφ' ᾧ τέτακται. Σχολῇ γ', ἔφη, ὥς γε τὸ εἰκός. Οὐκοῦν ὅποτε μὴδ' ὑφ' ἐνὸς ἀπόλλυται κακοῦ, μήτε οἰκεῖον μήτε ἄλλο τρίου. δῆλον 611 ὅτι ἀνάγκη αὐτὸ ἀεὶ ὂν εἶναι· εἰ δ' ἀεὶ ὂν, ἀθάνατον. Ἀνάγκη, ἔφη.

XI. Τοῦτο μὲν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, οὕτως ἐχέτω· εἰ δ' ἔχει, ἐννοεῖς, ὅτι ἀεὶ ἂν εἶεν αἱ αὐταί. οὔτε γὰρ ἂν που ἐλάττους γένοιντο μηδεμιᾶς ἀπολλυμένης οὔτε αὐ πλείους. εἰ γὰρ ὅτιοῦν τῶν ἀθανάτων πλέον γίγνοιτο, οἶσθ' ὅτι ἐκ τοῦ θνητοῦ ἂν γίγνοιτο καὶ πάντα ἂν εἴη τελευτῶντα ἀθάνατα. Ἀληθῇ λέγεις. Ἄλλ', ἦν δ' ἐγώ, μήτε τοῦτο οἰώμεθα· ὁ γὰρ λόγος οὐκ ἑάσει· μήτε γε αὐτῇ ἀληθεστάτῃ B φύσει τοιοῦτον εἶναι ψυχὴν, ὥστε πολλῆς ποικιλίας καὶ ἀνομοιοτήτός τε καὶ διαφορᾶς γέμειν αὐτὸ πρὸς αὐτό. Πῶς λέγεις; ἔφη. Οὐ ῥάδιον, ἦν δ' ἐγώ, αἰδίου εἶναι σύνθετόν τε ἐκ πολλῶν καὶ μὴ τῇ καλλίστῃ κεχρημένον συνθέσει, ὥς νῦν ἡμῖν ἐφάνη ἡ ψυχὴ. Οὐκ οἶσθ' ὅτι οἱ ἄλλοι ἀναγκάσειαν ἂν· οἶον δ' ἐστὶν τῇ ἀληθείᾳ, οὐ λελωβημένον δεῖ αὐτὸ θεάσασθαι ὑπὸ τε τῆς τοῦ σώματος C κοινωνίας καὶ ἄλλων κακῶν, ὥσπερ νῦν ἡμεῖς θεώμεθα, ἀλλ' οἶον ἐστὶν καθαρὸν γιγνόμενον, τοιοῦτον ἱκανῶς λογισμῷ διαθεατέον¹, καὶ πολὺ κάλλιον αὐτὸ εὐρήσει καὶ ἐναργέστερον δικαιοσύνας τε καὶ ἀδικίας διόψεται καὶ πάντα ἃ νῦν διήλθομεν. νῦν δὲ εἴπομεν μὲν ἀληθῇ περὶ αὐτοῦ, οἶον ἐν τῷ παρόντι φαίνεται· τεθεάμεθα μέντοι διακείμενον αὐτό, ὥσπερ οἱ τὸν θαλάττιον Γλαῦκον ὀρῶντες οὐκ ἂν ἔτι ῥαδίως αὐτοῦ ἴδοιεν τὴν ἀρχαίαν φύσιν, ὑπὸ τοῦ D τά τε παλαιὰ τοῦ σώματος μέρη τὰ μὲν ἐκκεκλᾶσθαι², τὰ δὲ συντετρίφθαι καὶ πάντως λελωβῆσθαι ὑπὸ τῶν κυμάτων,

¹ διαθεατέον Ξ q: διαθετέον A.

² ἐκκεκλᾶσθαι II: κεκλᾶσθαι A.

ἄλλα δὲ προσπεφυκέναι, ὅστροά τε καὶ φυκία καὶ πέτρας, ὥστε παντὶ μᾶλλον θηρίῳ εἰκέναι ἢ οἶος ἦν φύσει, οὕτω καὶ τὴν ψυχὴν ἡμεῖς θεώμεθα διακειμένην ὑπὸ μυρίων κακῶν. ἀλλὰ δεῖ, ὦ Γλαύκων, ἐκεῖσε βλέπειν. Ποῖ; ἢ δ'

Ε δς. Εἰς τὴν φιλοσοφίαν αὐτῆς, καὶ ἐννοεῖν ὧν ἄπτεται καὶ οἷον ἐφίεται ὁμιλιῶν, ὡς ξυγγενῆς οὔσα τῷ τε θείῳ καὶ ἀθανάτῳ καὶ τῷ ἀεὶ ὄντι, καὶ οἷα ἂν γένοιτο τῷ τοιούτῳ πᾶσα ἐπισπομένη καὶ ὑπὸ ταύτης τῆς ὁρμῆς ἐκκομισθεῖσα ἐκ τοῦ πόντου, ἐν ᾧ νῦν ἐστίν, καὶ περικρουσθεῖσα πέτρας
612 τε καὶ ὅστροα, ἃ νῦν αὐτῇ ἅτε γῆν ἐστιωμένη | γεηρὰ καὶ πετρώδη πολλὰ καὶ ἄγρια περιπέφυκεν ὑπὸ τῶν εὐδαιμόνων λεγομένων ἐστιάσεων. καὶ τότ' ἂν τις ἴδοι αὐτῆς τὴν ἀληθῆ φύσιν, εἴτε πολυειδῆς εἴτε μονοειδῆς, εἴτε ὅπῃ ἔχει καὶ ὅπως. νῦν δὲ τὰ ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ βίῳ πάθη τε καὶ εἶδη, ὡς ἐγὼμαι, ἐπικεικῶς αὐτῆς διεληλύθαμεν. Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη.

XII. Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, τά τε ἄλλα ἀπελυσάμεθα¹ ἐν τῷ λόγῳ, καὶ οὐ τοὺς μισθοὺς οὐδὲ τὰς δόξας δικαιοσύνης ἐπηνέκαμεν², ὥσπερ Ἡσιόδόν τε καὶ Ὀμηρον ὑμεῖς ἔφατε, ἀλλ' αὐτὸ δικαιοσύνην αὐτῇ ψυχῇ ἄριστον ἡῦρομεν καὶ ποιητέον εἶναι αὐτῇ τὰ δίκαια, εἰάν τ' ἔχῃ τὸν Γύγου δακτύλιον, εἰάν τε μή, καὶ πρὸς τοιούτῳ δακτυλίῳ τὴν "Αἶδος κυνην; Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις. Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Γλαύκων, νῦν ἤδη ἀνεπίφθονόν ἐστιν πρὸς ἐκείνοις καὶ τοὺς μισθοὺς τῇ δικαιοσύνῃ καὶ τῇ ἄλλῃ ἀρετῇ ἀπο-
C δοῦναι, ὅσους τε καὶ οἷους τῇ ψυχῇ παρέχει παρ' ἀνθρώπων τε καὶ θεῶν, ζῶντός τε ἔτι τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐπειδὴν τελευτήσῃ; Παντάπασι μὲν οὖν, ἦ δ' ὅς. Ἄρ' οὖν ἀποδώσετέ μοι ἃ ἐδανείσασθε ἐν τῷ λόγῳ; Τί μάλιστα; Ἔδωκα ὑμῖν τὸν δίκαιον δοκεῖν ἄδικον εἶναι καὶ τὸν ἄδικον δίκαιον. ὑμεῖς γὰρ ἡγείσθε³, κὰν εἰ μὴ δυνατὸν εἴη ταῦτα

¹ ἀπελυσάμεθα A: ἀπεδυσάμεθα Ξ.

καμεν (sic) A¹. Cf. 363 A.

² ἐπηνέκαμεν corr. A²: ἐπηνέγ-

³ ἡγείσθε II: ἡτείσθε A.

λανθάνειν καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους, ὅμως δοτέον εἶναι τοῦ λόγου ἔνεκα, ἵνα αὐτὴ δικαιοσύνη πρὸς ἀδικίαν αὐτὴν D κριθείη. ἢ οὐ μνημονεύεις; Ἀδικοῖν μέντ' ἂν, ἔφη, εἰ μὴ. Ἐπειδὴ¹ τοίνυν κεκριμένοι εἰσίν, ἐγὼ πάλιν ἀπαιτῶ ὑπὲρ δικαιοσύνης, ὥσπερ ἔχει δόξης καὶ παρὰ θεῶν καὶ παρ' ἀνθρώπων, καὶ ἡμᾶς ὁμολογεῖν περὶ αὐτῆς δοκεῖσθαι οὕτω, ἵνα καὶ τὰ νικητήρια κομίσηται, ἀ² ἀπὸ τοῦ δοκεῖν κτωμένη δίδωσι τοῖς ἔχουσιν αὐτήν, ἐπειδὴ καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ εἶναι ἀγαθὰ διδοῦσα ἐφάνη καὶ οὐκ ἐξαπατῶσα τοὺς τῷ ὄντι λαμβάνοντας αὐτήν. Δίκαια, ἔφη, αἰτεῖ. Οὐκοῦν, ἦν E δ' ἐγώ, πρῶτον μὲν τοῦτο ἀποδώσετε, ὅτι θεοὺς γε οὐ λανθάνει ἐκάτερος αὐτῶν οἷός ἐστιν; Ἀποδώσομεν, ἔφη. Εἰ δὲ μὴ λανθάνετον, ὁ μὲν θεοφιλὴς ἂν εἴη, ὁ δὲ θεομιστής, ὥσπερ καὶ κατ' ἀρχὰς ὁμολογοῦμεν. Ἔστι ταῦτα³. Τῷ δὲ θεοφιλεῖ οὐχ ὁμολογήσομεν, ὅσα γε⁴ ἀπὸ θεῶν | γίγνεται, 613 πάντα γίγνεσθαι ὡς οἷόν τε ἄριστα, εἰ μὴ τι ἀναγκαῖον αὐτῷ κακὸν ἐκ προτέρας ἁμαρτίας ὑπῆρχεν; Πάνν μὲν οὖν. Οὕτως ἄρα ὑποληπτέον περὶ τοῦ δικαίου ἀνδρός, εἴαν τ' ἐν πενίᾳ γίγνηται εἴαν τ' ἐν νόσοις ἢ τινι ἄλλῳ τῶν δοκούντων κακῶν, ὡς τούτῳ ταῦτα εἰς ἀγαθόν τι τελευτήσῃ ζῶντι ἢ καὶ ἀποθανόντι. οὐ γὰρ δὴ ὑπὸ γε θεῶν ποτὲ ἀμελεῖται, ὅς ἂν προθυμείσθαι ἐθέλῃ δίκαιος γίγνεσθαι καὶ ἐπιτηδεύων ἀρετὴν εἰς ὅσον δυνατὸν ἀνθρώπῳ ὁμοιοῦσθαι B θεῷ. Εἰκός γ', ἔφη, τὸν τοιοῦτον μὴ ἀμελεῖσθαι ὑπὸ τοῦ ὁμοίου. Οὐκοῦν περὶ τοῦ ἀδίκου τάναντία τούτων δεῖ διανοεῖσθαι; Σφόδρα γε. Τὰ μὲν δὴ παρὰ θεῶν τοιαῦτ' ἂν εἴη νικητήρια τῷ δικαίῳ. Κατὰ γοῦν ἐμὴν δόξαν, ἔφη. Τί δέ, ἦν δ' ἐγώ, παρ' ἀνθρώπων; Ἄρ' οὐχ ὧδε ἔχει, εἰ δεῖ τὸ ὄν τιθέναι; οὐχ οἱ μὲν δεινοί τε καὶ ἄδικοι δρῶσιν ὅπερ

¹ ἐπειδὴ Flor. C: ἐπειδὴ ἦν A¹. Pro ἐπειδὴ—ἐγὼ praebet in marg. A² ἐπειδὴ τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, κεκριμένοι εἰσίν. ² ἀ ζ q: om. A¹, sed ante δίδωσι reposuit A². ³ In verbis ἔστι ταῦτα desinit Π. ⁴ γε ζ q et corr. A²: τε A¹.

οἱ δρομῆς, ὅσοι ἂν θέωσιν εὐ ἀπὸ τῶν κάτω, ἀπὸ δὲ τῶν
 C ἄνω μῆ; τὸ μὲν πρῶτον ὀξέως ἀποπηδῶσιν, τελευτῶντες
 δὲ καταγέλαστοι γίγνονται, τὰ ὦτα ἐπὶ τῶν ὤμων ἔχοντες
 καὶ ἀστεφάνωτοι ἀποτρέχοντες· οἱ δὲ τῇ ἀληθείᾳ δρομικοὶ
 εἰς τέλος ἐλθόντες τὰ τε ἄθλα λαμβάνουσιν καὶ στεφα-
 νοῦνται. οὐχ οὕτω καὶ περὶ τῶν δικαίων τὸ πολὺ
 συμβαίνει; πρὸς τέλος ἐκάστης πράξεως καὶ ὀμιλίας καὶ
 τοῦ βίου εὐδοκιμοῦσί τε καὶ τὰ ἄθλα παρὰ τῶν ἀνθρώπων
 φέρονται; Καὶ μάλα. Ἀνέξει ἄρα λέγοντος ἐμοῦ περὶ
 τούτων ὑπερ αὐτὸς ἔλεγες περὶ τῶν ἀδίκων; ἔρῳ γὰρ δῆ,
 D ὅτι οἱ μὲν δίκαιοι, ἐπειδὰν πρεσβύτεροι γένωνται, ἐν τῇ
 αὐτῶν πόλει ἄρχουσὶ τε, ἂν βούλωνται, τὰς ἀρχάς, γαμοῦσί
 τε ὀπόθεν ἂν βούλωνται, ἐκδιδόασί τε εἰς οὓς ἂν ἐθέλωσι·
 καὶ πάντα, ἃ σὺ περὶ ἐκείνων, ἐγὼ νῦν λέγω περὶ τῶνδε·
 καὶ αὖ καὶ περὶ τῶν ἀδίκων, ὅτι οἱ πολλοὶ αὐτῶν, καὶ ἐὰν
 νέοι ὄντες λάθωσιν, ἐπὶ τέλους τοῦ δρόμου αἰρεθέντες
 καταγέλαστοί εἰσιν, καὶ γέροντες γιγνόμενοι ἄθλιοι προ-
 πηλακίζονται ὑπὸ ξένων τε καὶ ἀστῶν, μαστιγούμενοι καὶ
 E ἢ ἄγροικα ἔφησθα σὺ εἶναι, ἀληθῆ λέγων¹. πάντα ἐκεῖνα
 οἶου καὶ ἐμοῦ ἀκηκοέναι ὡς πᾶσχουσιν. ἀλλ' ὃ λέγω, ὅρα
 εἰ ἀνέξει. Καὶ πάνν, ἔφη· δίκαια γὰρ λέγεις.

XIII. Ἄ μὲν τοίνυν, ἣν δ' ἐγώ, ζῶντι τῷ δικαίῳ παρὰ
 614 θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων | ἄθλά τε καὶ μισθοὶ καὶ δῶρα
 γίγνεται πρὸς ἐκείνοις τοῖς ἀγαθοῖς οἷς αὐτὴ παρείχετο ἡ
 δικαιοσύνη, τοιαυτ' ἂν εἴη. Καὶ μάλ', ἔφη, καλὰ τε καὶ
 βέβαια. Ταῦτα τοίνυν, ἣν δ' ἐγώ, οὐδέν ἐστι πλήθει οὐδὲ
 μεγέθει πρὸς ἐκεῖνα, ἃ τελευτήσαντα ἐκάτερον περιμένει.
 χρῆ δ' αὐτὰ ἀκοῦσαι, ἵνα τελέως ἐκάτερος² αὐτῶν ἀπειλήφῃ
 τὰ ὑπὸ τοῦ λόγου ὀφειλόμενα ἀκοῦσαι³. Λέγοις ἂν, ἔφη,
 B ὡς οὐ πολλὰ ἄλλ'⁴ ἥδιον ἀκούοντι. Ἄλλ' οὐ μέντοι σοι,

¹ λέγων Ast: λέγων εἴτα στρεβλώσονται (στρεβλήσονται q) καὶ ἐκκαυθή-
 σονται codd.

² ἐκάτερος Ξ²: ἐκάτερον A.

³ ἀκοῦσαι A: secludit

Stephanus.

⁴ ἄλλ' Ξ q¹: ἄλλ' A.

ἦν δ' ἐγώ, Ἀλκίμου γε ἀπόλογον ἐρῶ, ἀλλ' ἀλκίμου μὲν
 ἀνδρός, Ἡρὸς τοῦ Ἀρμενίου, τὸ γένος Παμφύλου· ὅς ποτε
 ἐν πολέμῳ τελευτήσας, ἀναιρεθέντων δεκαταίων τῶν νεκρῶν
 ἤδη διεφθαρμένων, ὑγιῆς μὲν ἀνῆρέθη, κομισθεὶς δ' οἴκαδε
 μέλλων θάπτεσθαι δωδεκαταίος ἐπὶ τῇ πυρᾷ κείμενος
 ἀνεβίω, ἀναβιοὺς δ' ἔλεγεν ἃ ἐκεῖ ἴδοι. ἔφη δέ, ἐπειδὴ οὐ
 ἐκβῆναι τὴν ψυχὴν, πορεύεσθαι μετὰ πολλῶν, καὶ ἀφικνεῖ- C
 σθαι σφᾶς εἰς τόπον τινὰ δαιμόνιον, ἐν ᾧ τῆς τε γῆς δὴ
 εἶναι χάσματα ἐχομένῳ ἀλλήλοιν καὶ τοῦ οὐρανοῦ αὖ ἐν
 τῷ ἄνω ἄλλα¹ καταντικρύ· δικαστὰς δὲ μεταξὺ τούτων
 καθῆσθαι, οὓς, ἐπειδὴ διαδικάσειαν, τοὺς μὲν δικαίους
 κελεύειν πορεύεσθαι τὴν εἰς δεξιάν τε καὶ ἄνω διὰ τοῦ
 οὐρανοῦ, σημεία περιάψαντας τῶν δεδικασμένων ἐν τῷ
 πρόσθεν, τοὺς δὲ ἀδίκους τὴν εἰς ἀριστεράν τε καὶ κάτω,
 ἔχοντας καὶ τούτους ἐν τῷ ὀπίσθεν σημεία πάντων ὧν D
 ἔπραξαν. ἐαυτοῦ δὲ προσελθόντος εἰπεῖν, ὅτι δέοι αὐτὸν
 ἄγγελον ἀνθρώποις γενέσθαι τῶν ἐκεῖ καὶ διακελεύειντό οἱ
 ἀκούειν τε καὶ θεᾶσθαι πάντα τὰ ἐν τῷ τόπῳ. ὁρᾷν δὴ
 ταύτη μὲν καθ' ἐκάτερον τὸ χάσμα τοῦ οὐρανοῦ τε καὶ
 τῆς γῆς ἀπιούσας τὰς ψυχάς, ἐπειδὴ αὐταῖς δικασθεῖν,
 κατὰ δὲ τῷ ἐτέρῳ ἐκ μὲν τοῦ ἀνιέναι ἐκ τῆς γῆς μεστὰς
 αὐχμοῦ τε καὶ κόνεως, ἐκ δὲ τοῦ ἐτέρου καταβαίνειν ἐτέρας
 ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καθαρὰς. καὶ τὰς αἰὲ ἀφικνουμένας ὥσπερ E
 ἐκ πολλῆς πορείας φαίνεσθαι ἥκειν καὶ ἀσμέναις εἰς τὸν
 λειμῶνα ἀπιούσας οἶον ἐν πανηγύρει κατασκηναῖσθαι καὶ
 ἀσπάζεσθαι τε ἀλλήλας ὅσαι γνώριμαι, καὶ πυνθάνεσθαι
 τὰς τε ἐκ τῆς γῆς ἠκούσας παρὰ τῶν ἐτέρων τὰ ἐκεῖ καὶ
 τὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὰ παρ' ἐκείναις. διηγείσθαι δὲ ἀλλή-
 λαις τὰς μὲν ὀδυρομένας τε καὶ κλαούσας, ἀναμιμνησκο-
 μένας | ὅσα τε καὶ οἷα πάθοιεν καὶ ἴδοιεν ἐν τῇ ὑπὸ γῆς 615
 πορείᾳ—εἶναι δὲ τὴν πορείαν χιλιέτη—τὰς δ' αὖ ἐκ τοῦ
 οὐρανοῦ εὐπαθείας διηγείσθαι καὶ θέας ἀμηχάνους τὸ

¹ ἄλλα Ξ q: ἄλλα Α.

κάλλος. τὰ μὲν οὖν πολλά, ὧ Γλαύκων, πολλοῦ χρόνου
 διηγήσασθαι· τὸ δ' οὖν κεφάλαιον ἔφη τόδε εἶναι, ὅσα
 πώποτε τινα ἠδίκησαν καὶ ὅσους ἕκαστοι, ὑπὲρ ἀπάντων
 δίκην δεδωκέναι ἐν μέρει, ὑπὲρ ἐκάστου δεκάκις· τοῦτο δ'
 Β εἶναι κατὰ ἑκατονταετηρίδα ἐκάστην, ὡς βίου ὄντος τοσού-
 του τοῦ ἀνθρωπίνου, ἵνα δεκαπλάσιον τὸ ἔκτισμα τοῦ
 ἀδικήματος ἐκτίνοιεν, καὶ οἷον εἴ τινες πολλῶν¹ θανάτων
 ἦσαν αἵτιοι, ἢ πόλεις προδόντες ἢ στρατόπεδα, καὶ εἰς
 δουλείας ἐμβεβληκότες ἢ τινος ἄλλης κακουχίας μεταίτιοι,
 πάντων τούτων δεκαπλασίας ἀλγηδόνας ὑπὲρ ἐκάστου
 κομίσαιντο, καὶ αὖ εἴ τινες εὐεργεσίας εὐεργετηκότες καὶ
 δίκαιοι καὶ ὅσιοι γεγονότες εἶεν, κατὰ ταῦτά τὴν ἀξίαν
 C κομίζοιντο. τῶν δὲ εὐθὺς γενομένων² καὶ ὀλίγον χρόνον
 βιούντων πέρι ἄλλα ἔλεγεν οὐκ ἄξια μνήμης. εἰς δὲ θεοὺς
 ἀσεβείας τε καὶ εὐσεβείας καὶ γονέας καὶ αὐτόχειρος³
 φόνου μείζους ἔτι τοὺς μισθοὺς διηγεῖτο. ἔφη γὰρ διὴ
 παραγενέσθαι ἐρωτώμενῳ ἑτέρῳ ὑπὸ ἑτέρου, ὅπου εἴη
 Ἄρδιαῖος ὁ μέγας. ὁ δὲ Ἄρδιαῖος οὗτος τῆς Παμφυλίας
 ἐν τινι πόλει τύραννος ἐγεγόνει, ἥδη χιλιοστὸν ἔτος εἰς
 ἐκεῖνον τὸν χρόνον, γέροντά τε πατέρα ἀποκτείνας καὶ
 D πρεσβύτερον ἀδελφὸν καὶ ἄλλα διὴ πολλά τε καὶ ἀνόσια
 εἰργασμένος, ὡς ἐλέγετο. ἔφη οὖν τὸν ἐρωτώμενον εἰπεῖν,
 οὐχ ἥκει, φάναι, οὐδ' ἂν ἥξει δεῦρο.

XIV. Ἐθεασάμεθα γὰρ οὖν διὴ καὶ τοῦτο τῶν δεινῶν
 θεαμάτων. ἐπειδὴ ἐγγὺς τοῦ στομίου ἦμεν μέλλοντες
 ἀνιέναι καὶ τᾶλλα πάντα πεπονθότες, ἐκεῖνόν τε κατείδομεν
 ἐξαίφνης καὶ ἄλλους σχεδὸν τι αὐτῶν τοὺς πλείστους
 τυράννους· ἦσαν δὲ καὶ ἰδιῶταί τινες τῶν μεγάλα ἡμαρ-
 E τηκότων· οὓς οἰομένους ἥδη ἀναβήσεσθαι οὐκ ἐδέχετο
 τὸ στόμιον, ἀλλ' ἐμυκάτο, ὅποτε τις τῶν οὕτως ἀνιάτως
 ἐχόντων εἰς πονηρίαν ἢ μὴ ἱκανῶς δεδωκὼς δίκην ἐπιχειροῖ

¹ πολλῶν Ξ: πολλοὶ A.

² γενομένων A: ἀπογενομένων Cobet.

³ αὐτόχειρος Ast: αὐτόχειρας codd.

ἀνιέναι. ἐνταῦθα δὴ ἄνδρες, ἔφη, ἄγριοι, διάπυροι ἰδεῖν, παρεστῶτες καὶ καταμανθάνοντες τὸ φθέγμα, τοὺς μὲν διαλαβόντες ἤγον, τὸν δὲ Ἄρδιαῖον καὶ ἄλλους συμποδίσαντες χεῖράς τε καὶ πόδας | καὶ κεφαλὴν, καταβαλόντες 616 καὶ ἐκδεύραντες, εἵλκον παρὰ τὴν ὁδὸν ἐκτὸς ἐπ' ἀσπαλάθων κνάπτοντες¹ καὶ τοῖς αἰετοῖσι σημαίνοντες, ὧν ἕνεκά τε καὶ εἰς ὃ τι² ἐμπεσούμενοι ἄγοιντο. ἔνθα δὴ φόβων ἔφη πολλῶν καὶ παντοδαπῶν σφίσι γεγυγνότες τοῦτον ὑπερβάλλειν, μὴ γένοιτο ἐκάστῳ τὸ φθέγμα, ὅτε ἀναβαίνοι, καὶ ἀσμενέστατα ἕκαστον σιγήσαντος ἀναβῆναι. καὶ τὰς μὲν δὴ δίκας τε καὶ τιμωρίας τοιαύτας τινὰς εἶναι καὶ αὖ τὰς B εὐεργεσίας ταύταις ἀντιστρόφους. ἐπειδὴ δὲ τοῖς ἐν τῷ λειμῶνι ἐκάστοις ἑπτὰ ἡμέραι γένοιτο, ἀναστάντας ἐντεῦθεν δεῖν τῇ ὁγδόῃ πορεύεσθαι, καὶ ἀφικνεῖσθαι τεταρταίους ὅθεν καθορᾶν ἄνωθεν διὰ παντὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ γῆς τεταμένον φῶς εὐθύ, οἶον κίονα, μάλιστα τῇ ἱριδι προσφερῇ, λαμπρότερον δὲ καὶ καθαρώτερον· εἰς δὲ ἀφικέσθαι προελθόντας³ ἡμερησίαν ὁδὸν καὶ ἰδεῖν αὐτόθι κατὰ μέσον τὸ φῶς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὰ ἄκρα αὐτοῦ τῶν δεσμῶν C τεταμένα· εἶναι γὰρ τοῦτο τὸ φῶς ξύνδεσμον τοῦ οὐρανοῦ, οἶον τὰ ὑποζώματα τῶν τριήρων, οὕτω πᾶσαν συνέχον τὴν περιφορὰν· ἐκ δὲ τῶν ἄκρων τεταμένον Ἀνάγκης ἄτρακτον, δι' οὗ πᾶσας ἐπιστρέφεσθαι τὰς περιφοράς· οὗ τὴν μὲν ἡλακίτην τε καὶ τὸ ἄγκιστρον εἶναι ἐξ ἀδάμαντος, τὸν δὲ σφόνδύλον μεικτὸν ἐκ τε τούτου καὶ ἄλλων γενῶν. τὴν δὲ τοῦ σφονδύλου φύσιν εἶναι τοιάνδε· τὸ μὲν σχῆμα οἷα περ D ἢ τοῦ ἐνθάδε· νοῆσαι δὲ δεῖ ἐξ ὧν ἔλεγεν, τοιόνδε αὐτὸν εἶναι, ὥσπερ ἂν εἰ ἐν ἐνὶ μεγάλῳ σφονδύλῳ κοίλῳ καὶ ἐξεγλυμμένῳ διαμπερές ἄλλος τοιοῦτος ἐλάττων ἐγκέοιτο ἀρμόττων, καθάπερ οἱ κᾶδοι οἱ εἰς ἀλλήλους ἀρμόττοντες· καὶ οὕτω δὴ τρίτον ἄλλον καὶ τέταρτον καὶ ἄλλους τέττα-

¹ κνᾶπτοντες Ξ q²: κνάμπτοντες A.
 τάρταρον A.

² ὃ τι Hermann: ὃ τι τὸν
³ προελθόντας q: προελθόντες A.

ρας. ὁκτὼ γὰρ εἶναι τοὺς ζύμπαντας σφονδύλους, ἐν
 Ε ἀλλήλοις ἐγκειμένους, κύκλους ἄνωθεν τὰ χεῖλη φαίνοντας,
 ἡὼτον συνεχὲς ἐνὸς σφονδύλου ἀπεργαζομένους περὶ τὴν
 ἡλακάτην· ἐκείνην δὲ διὰ μέσου τοῦ ὀγδόου διαμπερὲς
 ἐληλάσθαι. τὸν μὲν οὖν πρῶτόν τε καὶ ἐξωτάτῳ σφόνδylum
 πλατύτατον τὸν τοῦ χεῖλους κύκλον ἔχειν, τὸν δὲ τοῦ
 ἕκτου δεύτερον, τρίτον δὲ τὸν τοῦ τετάρτου, τέταρτον δὲ
 τὸν τοῦ ὀγδόου, πέμπτον δὲ τὸν τοῦ ἐβδόμου, ἕκτον δὲ τὸν
 τοῦ πέμπτου, ἑβδομον δὲ τὸν τοῦ τρίτου, ὀγδοὺν δὲ τὸν τοῦ
 δευτέρου. καὶ τὸν μὲν τοῦ μεγίστου ποικίλον, τὸν δὲ τοῦ
 ἐβδόμου λαμπρότατον, τὸν δὲ τοῦ ὀγδόου τὸ χρῶμα ἀπὸ
 617 τοῦ ἐβδόμου ἔχειν | προσλάμποντος, τὸν δὲ τοῦ δευτέρου
 καὶ πέμπτου παραπλήσια ἀλλήλοις, ξανθότερα ἐκείνων,
 τρίτον¹ δὲ λευκότατον χρῶμα ἔχειν, τέταρτον δὲ ὑπέρυθρον,
 δεύτερον δὲ λευκότητι τὸν ἕκτον. κυκλεῖσθαι δὲ δὴ
 στρεφόμενον τὸν ἄτρακτον ὅλον μὲν τὴν αὐτὴν φοράν, ἐν
 δὲ τῷ ὅλῳ περιφερομένῳ τοὺς μὲν ἐντὸς ἐπὶ κύκλους τὴν
 ἐναντίαν τῷ ὅλῳ ἡρέμα περιφέρεσθαι, αὐτῶν δὲ τούτων
 Β τάχιστα μὲν ἰέναι τὸν ὀγδοον, δευτέρους δὲ καὶ ἅμα
 ἀλλήλοις τὸν τε ἑβδομον καὶ ἕκτον καὶ πέμπτον, τρίτον¹ δὲ
 φορᾷ ἰέναι, ὡς σφίσι φαίνεσθαι, ἐπανακυκλούμενον τὸν
 τέταρτον· τέταρτον δὲ τὸν τρίτον καὶ πέμπτον τὸν δεύτερον.
 στρέφεσθαι δὲ αὐτὸν ἐν τοῖς τῆς Ἀνάγκης γόνασιν. ἐπὶ
 δὲ τῶν κύκλων αὐτοῦ ἄνωθεν ἐφ' ἐκάστου βεβηκέναι
 Σειρήνα συμπεριφερομένην, φωνὴν μίαν ἰείσαν, ἓνα τόνον·
 ἐκ πασῶν δὲ ὁκτὼ οὐσῶν μίαν ἁρμονίαν ξυμφωνεῖν. ἄλλας
 C δὲ καθημένας πέριξ δι' ἴσου τρεῖς, ἐν θρόνῳ ἐκάστην,
 θυγατέρας τῆς Ἀνάγκης, Μοίρας, λευχειμονούσας, στέμ-
 ματα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν ἐχούσας, Λάχεσιν τε καὶ Κλωθῶ
 καὶ Ἀτροπον, ὑμνεῖν πρὸς τὴν τῶν Σειρήνων ἁρμονίαν,
 Λάχεσιν μὲν τὰ γεγονότα, Κλωθῶ δὲ τὰ ὄντα, Ἀτροπον
 δὲ τὰ μέλλοντα. καὶ τὴν μὲν Κλωθῶ τῇ δεξιᾷ χειρὶ

¹ τρίτον q: τὸν τρίτον A.

ἐφαπτομένην συνεπιστρέφειν τοῦ ἀτράκτου τὴν ἕξω περιφοράν, διαλείπουσιν χρόνον, τὴν δὲ Ἄτροπον τῇ ἀριστερᾷ τὰς ἐντὸς αὐτῶς αὐτῶς· τὴν δὲ Λάχεσιν ἐν μέρει D ἐκατέρας ἐκατέρα τῇ χειρὶ ἐφάπτεσθαι.

XV. Σφᾶς οὖν, ἐπειδὴ ἀφικέσθαι, εὐθὺς δεῖν ἰέναι πρὸς τὴν Λάχεσιν. προφήτην οὖν τινὰ σφᾶς πρῶτον μὲν ἐν τάξει διαστήσαι, ἔπειτα λαβόντα ἐκ τῶν τῆς Λαχέσεως γονάτων κλήρους τε καὶ βίων παραδείγματα, ἀναβάντα ἐπὶ τι βῆμα ὑψηλὸν εἰπεῖν· Ἀνάγκης θυγατρὸς κόρης Λαχέσεως λόγος. ψυχαὶ ἐφήμεροι, ἀρχὴ ἄλλης περιόδου θνητοῦ γένους θανατηφόρου. οὐχ ὑμᾶς δαίμων λήξεται, E ἀλλ' ὑμεῖς δαίμονα αἰρήσεσθε. πρῶτος δ' ὁ λαχὼν πρῶτος αἰρείσθω βίον, ᾧ συνέσται ἐξ ἀνάγκης. ἀρετὴ δὲ ἀδέσποτον· ἦν τιμῶν καὶ ἀτιμάζων πλέον καὶ ἔλαττον αὐτῆς ἕκαστος ἔξει. αἰτία ἐλομένου· θεὸς ἀναίτιος. ταῦτα εἰπόντα ῥίψαι ἐπὶ πάντας τοὺς κλήρους, τὸν δὲ παρ' αὐτὸν πεσόντα ἕκαστον ἀναιρεῖσθαι, πλὴν οὐ. ἐδὲ¹ οὐκ ἔαν. τῷ δὲ ἀνελομένῳ δῆλον εἶναι, ὁπόστος εἰλήχει. | μετὰ δὲ τοῦτο αὖθις τὰ τῶν βίων παραδείγματα 618 εἰς τὸ πρόσθεν σφῶν θεῖναι ἐπὶ τὴν γῆν, πολὺ πλείω τῶν παρόντων· εἶναι δὲ παντοδαπά· ζῶων τε γὰρ πάντων βίους καὶ δὴ καὶ τοὺς ἀνθρωπίνους ἅπαντας. τυραννίδας τε γὰρ ἐν αὐτοῖς εἶναι, τὰς μὲν διατελεῖς, τὰς δὲ καὶ μεταξὺ διαφθειρομένας καὶ εἰς πενίας τε καὶ φυγὰς καὶ εἰς πτωχείας τελευτώσας· εἶναι δὲ καὶ δοκίμων ἀνδρῶν βίους, τοὺς μὲν ἐπὶ εἵδεσιν καὶ κατὰ κάλλη καὶ τὴν ἄλλην B ἰσχύν τε καὶ ἀγωνίαν, τοὺς δ' ἐπὶ γένεσιν καὶ προγόνων ἀρεταῖς, καὶ ἀδοκίμων κατὰ ταῦτά· ὡσαύτως δὲ καὶ γυναικῶν. ψυχῆς δὲ τάξιν οὐκ ἐνεῖναι, διὰ τὸ ἀναγκαίως ἔχειν ἄλλον ἐλομένην βίον ἀλλοίαν γίγνεσθαι· τὰ δ' ἄλλα ἀλλήλοις τε καὶ πλούτοις καὶ πενίαις, τὰ δὲ νόσοις, τὰ δ' ὑγιείαις μεμιχθαι, τὰ δὲ καὶ μεσοῦν τούτων. ἔνθα

¹ εἰ δὲ Ξ: εδε (sic) A¹: εδει A².

- δὴ, ὡς ἔοικεν, ὃ φίλε Γλαύκων, ὁ πᾶς κίνδυνος ἀνθρώπῳ,
 C καὶ διὰ ταῦτα μάλιστα ἐπιμελητέον, ὅπως ἕκαστος ἡμῶν
 τῶν ἄλλων μαθημάτων ἀμελήσας τούτου τοῦ μαθήματος
 καὶ ζητητῆς καὶ μαθητῆς ἔσται, εἴαν ποθεν οἷός τ' ἢ μαθεῖν
 καὶ ἐξευρεῖν, τίς αὐτὸν ποιήσει δυνατόν καὶ ἐπιστήμονα,
 βίον καὶ χρηστὸν καὶ πονηρὸν διαγιγνώσκοντα, τὸν βελτίῳ
 ἐκ τῶν δυνατῶν ἀεὶ πανταχοῦ αἰρεῖσθαι, <καὶ>¹ ἀναλογι-
 ζόμενον πάντα τὰ νῦν δὴ ῥηθέντα, καὶ ξυντιθέμενα ἀλλήλοις
 καὶ διαιρούμενα, πρὸς ἀρετὴν βίου πῶς ἔχει, εἰδέναι τί
 D κάλλος πενία ἢ πλοῦτος κραθὲν καὶ μετὰ ποίας τινὸς
 ψυχῆς ἔξεως κακὸν ἢ ἀγαθὸν ἐργάζεται, καὶ τί εὐγένειαι
 καὶ δυσγένειαι καὶ ἰδιωτεῖαι καὶ ἀρχαὶ καὶ ἰσχύες καὶ
 ἀσθένειαι καὶ εὐμαθίαι καὶ δυσμαθίαι καὶ πάντα τὰ
 τοιαῦτα τῶν φύσει περὶ ψυχὴν ὄντων καὶ τῶν ἐπικτήτων
 τί ξυγκεραννύμενα πρὸς ἄλληλα ἐργάζεται, ὥστε ἐξ
 ἀπάντων αὐτῶν δυνατόν εἶναι συλλογισάμενον αἰρεῖσθαι,
 πρὸς τὴν τῆς ψυχῆς φύσιν ἀποβλέποντα, τὸν τε χεῖρῳ
 E καὶ τὸν ἀμείνω βίον χεῖρῳ μὲν καλοῦντα ὃς αὐτὴν ἐκείσε
 ἄξει, εἰς τὸ ἀδικωτέραν γίγνεσθαι, ἀμείνω δὲ ὅστις εἰς τὸ
 δικαιοτέραν. τὰ δὲ ἄλλα πάντα χαίρειν ἑάσει· ἐωράκαμεν
 γάρ, ὅτι ζῶντί τε καὶ τελευτήσαντι αὕτη κρατίστη αἴρεσις.
 619 ἀδαμαντί|νως δὴ δεῖ ταύτην τὴν δόξαν ἔχοντα εἰς "Αἶδου
 ἵεναι, ὅπως ἂν ἢ καὶ ἐκεῖ ἀνέκπληκτος ὑπὸ πλοῦτων τε
 καὶ τῶν τοιούτων κακῶν, καὶ μὴ ἐμπесὼν εἰς τυραννίδας
 καὶ ἄλλας τοιαύτας πράξεις πολλὰ μὲν ἐργάσεται καὶ
 ἀνῆκεστα κακά, ἔτι δὲ αὐτὸς μείζω πάθῃ, ἀλλὰ γινῶ τὸν
 μέσον ἀεὶ τῶν τοιούτων βίον αἰρεῖσθαι καὶ φεύγειν τὰ
 ὑπερβάλλοντα ἐκατέρωσε καὶ ἐν τῷδε τῷ βίῳ κατὰ τὸ
 δυνατόν καὶ ἐν παντί τῷ ἔπειτα· οὕτω γὰρ εὐδαιμονέστατος
 B γίγνεται ἄνθρωπος.

XVI. Καὶ δὴ οὖν καὶ τότε ὁ ἐκείθεν ἄγγελος ἡγγελλε
 τὸν μὲν προφήτην οὕτως εἰπεῖν· καὶ τελευταῖῳ ἐπίοντι,

¹ <καὶ> Hermann: om. codd.

ξὺν νῶ ἐλομένῳ, συντόνως ζῶντι κείται βίος ἀγαπητός,
 οὐ κακός. μήτε ὁ ἄρχων αἰρέσεως ἀμελείτω, μήτε ὁ τελευ-
 τῶν ἀθυμείτω. εἰπόντος δὲ ταῦτα τὸν πρῶτον λαχόντα
 ἔφη εὐθὺς ἐπιόντα τὴν μεγίστην τυραννίδα ἐλέσθαι καὶ
 ὑπὸ ἀφροσύνης τε καὶ λαιμαργίας οὐ πάντα ἱκανῶς ἀνα-
 σκεψάμενον ἐλέσθαι, ἀλλ' αὐτὸν λαθεῖν ἐνούσαν εἰμαρ- C
 μένην παίδων αὐτοῦ βρώσεις καὶ ἄλλα κακά· ἐπειδὴ δὲ
 κατὰ σχολὴν σκέψασθαι, κόπτεσθαι τε καὶ ὀδύρεσθαι τὴν
 αἵρεσιν, οὐκ ἐμμένοντα τοῖς προρρηθεῖσιν ὑπὸ τοῦ προφή-
 του· οὐ γὰρ ἑαυτὸν αἰτιᾶσθαι τῶν κακῶν, ἀλλὰ τύχην τε
 καὶ δαίμονας καὶ πάντα μᾶλλον ἀνθ' ἑαυτοῦ. εἶναι δὲ
 αὐτὸν τῶν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἡκόντων, ἐν τεταγμένη πολι-
 τείᾳ ἐν τῷ προτέρῳ βίῳ βεβιωκότα, ἔθει ἄνευ φιλοσοφίας
 ἀρετῆς μετεिल्φότα. ὥς δὲ καὶ εἰπεῖν, οὐκ ἐλάττους εἶναι D
 ἐν τοῖς τοιούτοις ἀλίσκομένους τοὺς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
 ἡκοντας, ἅτε πόνων ἀγυμνάστους· τῶν δ' ἐκ τῆς γῆς
 τοὺς πολλούς, ἅτε αὐτοὺς τε πεπονηκότας ἄλλους τε ἐω-
 ρακότας, οὐκ ἐξ ἐπιδρομῆς τὰς αἵρέσεις ποιεῖσθαι. διὸ δὴ
 καὶ μεταβολὴν τῶν κακῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν ταῖς πολλαῖς
 τῶν ψυχῶν γίγνεσθαι καὶ διὰ τὴν τοῦ κλήρου τύχην.
 ἐπεὶ εἴ τις αἰεί, ὁπότε εἰς τὸν ἐνθάδε βίον ἀφικνοῖτο,
 ὑγιῶς φιλοσοφοῖ, καὶ ὁ κλήρος αὐτῷ τῆς αἰρέσεως μὴ ἐν E
 τελευταίοις πίπτει, κινδυνεύει ἐκ τῶν ἐκεῖθεν ἀπαγγελ-
 λομένων οὐ μόνον ἐνθάδε εὐδαιμονεῖν ἄν, ἀλλὰ καὶ τὴν
 ἐνθένδε ἐκεῖσε καὶ δεῦρο πάλιν πορείαν οὐκ ἂν χθονίαν
 καὶ τραχεῖαν πορεύεσθαι, ἀλλὰ λείαν τε καὶ οὐρανίαν.
 ταύτην¹ γὰρ δὴ ἔφη τὴν θεάν ἀξίαν εἶναι ἰδεῖν, ὥς ἕκασται
 αἱ ψυχαὶ ἡροῦντο τοὺς βίους. | ἐλεεινὴν τε γὰρ ἰδεῖν εἶναι 620
 καὶ γελοίαν καὶ θαυμασίαν. κατὰ συνήθειαν γὰρ τοῦ
 προτέρου βίου τὰ πολλὰ αἰρεῖσθαι. ἰδεῖν μὲν γὰρ
 ψυχὴν ἔφη τὴν ποτε Ὀρφέως γενομένην κύκνου βίου
 αἰρουμένην, μίσει τοῦ γυναικείου γένους διὰ τὸν ὑπ'

¹ ταύτην—μῆγνυσθαι (620 D) om. γ.

ἐκείνων θάνατον οὐκ ἐθέλουσαν ἐν γυναικὶ γεννηθεῖσαν
γενέσθαι· ἰδεῖν δὲ τὴν Θαμύρου ἀηδόνας ἐλομένην· ἰδεῖν
δὲ καὶ κύκνον μεταβάλλοντα εἰς ἀνθρωπίνου βίου αἴρεσιν,
B καὶ ἄλλα ζῶα μουσικὰ ὡσαύτως. εἰκοστήν¹ δὲ λαχοῦσαν
ψυχὴν ἐλέσθαι λέοντος βίον· εἶναι δὲ τὴν Αἴαντος τοῦ
Τελαμωνίου, φεύγουσαν ἀνθρωπον γενέσθαι, μεμνημένην
τῆς τῶν ὅπλων κρίσεως. τὴν δ' ἐπὶ τούτῳ Ἀγαμέμνωνος·
ἔχθρα δὲ καὶ ταύτην τοῦ ἀνθρωπίνου γένους διὰ τὰ
πάθη αἵετοῦ διαλλάξαι βίον. ἐν μέσοις δὲ λαχοῦσαν
τὴν Ἀταλάντης ψυχὴν, κατιδοῦσαν μεγάλας τιμὰς ἀθλη-
τοῦ ἀνδρός, οὐ δύνασθαι παρελθεῖν, ἀλλὰ λαβεῖν. μετὰ
C δὲ ταύτην ἰδεῖν τὴν Ἐπειοῦ τοῦ Πανοπέως εἰς τεχνικῆς
γυναικὸς ἰοῦσαν φύσιν· πόρρω δ' ἐν ὑστάτοις ἰδεῖν τὴν
τοῦ γελωτοποιοῦ Θερσίτου πύθικον ἐνδυομένην. κατὰ
τύχην δὲ τὴν Ὀδυσσέως, λαχοῦσαν πασῶν ὑστάτην,
αἵρησομένην ἰέναι, μνήμη δὲ τῶν προτέρων πόνων φιλο-
τιμίας λελωφηκυῖαν ζητεῖν περιουῶσαν χρόνον πολὺν βίον
ἀνδρὸς ἰδιώτου ἀπράγμονος καὶ μόγις εὑρεῖν κείμενόν που
D καὶ παρημελημένον ὑπὸ τῶν ἄλλων καὶ εἰπεῖν ἰδοῦσαν,
ὅτι τὰ αὐτὰ ἃν ἔπραξεν καὶ πρώτη λαχοῦσα, καὶ ἀσμένην
ἐλέσθαι. καὶ ἐκ τῶν ἄλλων διὴ θηρίων ὡσαύτως εἰς
ἀνθρώπους ἰέναι καὶ εἰς ἄλληλα, τὰ μὲν ἄδικα εἰς τὰ
ἄγρια, τὰ δὲ δίκαια εἰς τὰ ἥμερα μεταβάλλοντα, καὶ
πίσας μίξεις μίγνυσθαι. ἐπειδὴ δ' οὖν πάσας τὰς ψυχὰς
τοὺς βίους ἡρῆσθαι, ὥσπερ ἔλαχον, ἐν τάξει προσιέναι
πρὸς τὴν Λάχεσιν· ἐκείνην δ' ἐκάστῳ ὃν εἴλετο δαίμονα,
E τοῦτον φύλακα ξυμπέμπειν τοῦ βίου καὶ ἀποπληρωτὴν
τῶν αἵρεθέντων. ὃν πρῶτον μὲν ἄγειν αὐτὴν πρὸς τὴν
Κλωθῶ, ὑπὸ τὴν ἐκείνης χεῖρά τε καὶ ἐπιστροφὴν τῆς τοῦ
ἀτράκτου δίνης, κυροῦντα ἦν λαχὼν εἴλετο μοῖραν· ταύτης
δ' ἐφαψάμενον αὖθις ἐπὶ τὴν τῆς Ἀτρόπου ἄγειν νῆσιν,
ἀμετάστροφα τὰ ἐπικλωσθέντα ποιοῦντα· ἐντεῦθεν δὲ

¹ ὡσαύτως. εἰκοστήν Vind. F: ὡσαύτως εἰκός. τὴν A.

δὴ ἀμεταστρεπτὶ ὑπὸ τὸν τῆς | Ἀνάγκης ἵεναι θρόνον, 621
καὶ δι' ἐκείνου διεξελθόντα, ἐπειδὴ καὶ οἱ ἄλλοι διῆλθον,
πορεύεσθαι ἅπαντας εἰς τὸ τῆς Λήθης πεδίον διὰ καύματός
τε καὶ πνίγους δεινοῦ· καὶ γὰρ εἶναι αὐτὸ κενὸν δένδρων
τε καὶ ὅσα γῇ φύει. σκηνᾶσθαι οὖν σφᾶς ἤδη ἐσπέρας
γιγνομένης παρὰ τὸν Ἀμέλητα ποταμόν, οὗ τὸ ὕδωρ
ἀγγεῖον οὐδὲν στέγειν. μέτρον μὲν οὖν τι τοῦ ὕδατος
πᾶσιν ἀναγκαῖον εἶναι πιεῖν· τοὺς δὲ φρονήσει μὴ σφρζο-
μένους πλέον πίνειν τοῦ μέτρου· τὸν δὲ αἰεὶ πίνοντα πάντων B
ἐπιλανθάνεσθαι. ἐπειδὴ δὲ κοιμηθῆναι καὶ μέσας νύκτας
γενέσθαι, βροντὴν τε καὶ σεισμὸν γενέσθαι, καὶ ἐντεῦθεν
ἐξαπίνης ἄλλον ἄλλη φέρεσθαι ἄνω εἰς τὴν γένεσιν,
ἄττοντας ὥσπερ ἀστέρας. αὐτὸς δὲ τοῦ μὲν ὕδατος
κωλυθῆναι πιεῖν· ὅπῃ μέντοι καὶ ὅπως εἰς τὸ σῶμα
ἀφίκοιτο, οὐκ εἰδέναι, ἀλλ' ἐξαίφνης ἀναβλέψας ἰδεῖν
ἔωθεν αὐτὸν κείμενον ἐπὶ τῇ πυρᾷ.

καὶ οὕτως, ὦ Γλαύκων, μῦθος ἐσώθη καὶ οὐκ ἀπώλετο,
καὶ ἡμᾶς ἂν σώσειεν, ἂν πειθώμεθα αὐτῷ, καὶ τὸν τῆς C
Λήθης ποταμόν εὖ διαβησόμεθα καὶ τὴν ψυχὴν οὐ
μιανθησόμεθα. ἀλλ' ἂν ἐμοὶ πειθώμεθα, νομίζοντες
ἀθάνατον ψυχὴν καὶ δυνατὴν πάντα μὲν κακὰ ἀνέχεσθαι,
πάντα δὲ ἀγαθὰ, τῆς ἄνω ὁδοῦ αἰεὶ ἐξόμεθα καὶ δικαιοσύνην
μετὰ φρονήσεως παντὶ τρόπῳ ἐπιτηδεύσομεν, ἵνα καὶ ἡμῶν
αὐτοῖς φίλοι ὦμεν καὶ τοῖς θεοῖς, αὐτοῦ τε μένοντες ἐνθάδε,
καὶ ἐπειδὴ τὰ ἀθλα αὐτῆς κομιζώμεθα, ὥσπερ οἱ νικηφόροι D
περιαγειρόμενοι, καὶ ἐνθάδε καὶ ἐν τῇ χιλιέτει πορεῖα, ἣν
διεληλύθαμεν, εὖ πράττωμεν.

τέλος πολιτείας ι'.

Cambridge:

PRINTED BY J. & C. F. CLAY,
AT THE UNIVERSITY PRESS.

University of California
SOUTHERN REGIONAL LIBRARY FACILITY
305 De Neve Drive - Parking Lot 17 • Box 951388
LOS ANGELES, CALIFORNIA 90095-1388

Return this material to the library from which it was borrowed.

UCLA COPIES 1 2005
RECEIVED FEB 16 2005

UC SOUTHERN REGIONAL LIBRARY FACILITY

A 000 104 644 0

Unive
So
L